

Kuku: Bible for 1 Corinthians, 1 John, 1 Peter, 1 Thessalonians, 1 Timothy, 2 Corinthians, 2 John, 2 Peter, 2 Thessalonians, 2 Timothy, 3 John, Acts, Colossians, Ephesians, Galatians, Hebrews, James, John, Jude, Luke, Mark, Matthew, Philemon, Philippians, Revelation, Romans, Titus

Formatted for Translators

©2022 Wycliffe Associates

Released under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Bible Text: The English Unlocked Literal Bible (ULB)

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English Unlocked Literal Bible is based on the unfoldingWord® Literal Text, CC BY-SA 4.0. The original work of the unfoldingWord® Literal Text is available at <https://unfoldingword.bible/ult/>.

The ULB is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Notes: English ULB Translation Notes

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English ULB Translation Notes is based on the unfoldingWord translationNotes, under CC BY-SA 4.0. The original unfoldingWord work is available at <https://unfoldingword.bible/utn>.

The ULB Notes is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

To view a copy of the CC BY-SA 4.0 license visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Below is a human-readable summary of (and not a substitute for) the license.

You are free to:

- Share — copy and redistribute the material in any medium or format.
- Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially.

The licensor cannot revoke these freedoms as long as you follow the license terms.

Under the following conditions:

- Attribution — You must attribute the work as follows: "Original work available at <https://BibleInEveryLanguage.org>." Attribution statements in derivative works should not in any way suggest that we endorse you or your use of this work.
- ShareAlike — If you remix, transform, or build upon the material, you must distribute your contributions under the same license as the original.
- No additional restrictions — You may not apply legal terms or technological measures that legally restrict others from doing anything the license permits.

Notices:

You do not have to comply with the license for elements of the material in the public domain or where your use is permitted by an applicable exception or limitation.

No warranties are given. The license may not give you all of the permissions necessary for your intended use. For example, other rights such as publicity, privacy, or moral rights may limit how you use the material.

Matthew

Chapter 1

¹Dina a kenet na me reyrjin ti Yesu kristo, Diro lo Dawidi, Diro lo Abrama. ²A Abrama yuDundye Yisaka, Yisaka yudundi Yakobo, a Yakobo yudundi Yuda se ko ludasirik kanyit. ³A yuda yudundi peres, se ko Jera (Dote nase a Tamara.) a perese yudundi kesron, a keseron yudundi Ram. ⁴a Ram yudundi Aminadaba, a Aminadaba yudundi Nasona, a Nasona yudundi Solomona, a Solomona ⁵a Solomona yudundi Boaja (Raba a Dote Boaja) a Boaja yudundi Obede Ruta a Dote Obede), a Obede yudundi (Yisai Yisaya ⁶a Yisaya yudundi mor Dawidi. A Dawidi yudundi Solomona (nakwan na uriya a Dote Solomona. ⁷A Solomona yudundi Rabama, a Rabama yudundi Abiya, a Abiya yudundi Asa, ⁸a Asa yudundi Yosapata, a Yosapata yudundi Yorama a Yorama yudundi U'jiya, a U'jiya yudundi Yotama, a Yotama yudundi Akaja, a Akaja ydundi ijikiyo. ⁹a ijikiyo yudundi Manase, a ¹⁰Manase yudundi Amon, a Amon yudundi, Yosia, ¹¹a Yosia yudundi Yekonia, se ko ludasirik kanyit, in didit na toyuojini se in jur lo Babela nu. ¹²A I mukok na toyuoji nase Babelo, a Yekonia yudundi Satriele, a Satriele yudundi Jerubabela, ¹³a Jurbabela yudundi Abiuda, a Abiudayudundi E liakima, a Eliakima yudnudi Ajor ¹⁴a Ajor yudundi Sadok, a Sadok yudundi Akim, a Akim yudundi Eliyuda ¹⁵a Eliyuda yudundni Eliejara, Eliejara yudundi Natan, a Natan yududni Yakobo, ¹⁶a Yakobo yudundi Yosepa lalet lo Maria a Maria yudundi Yesu logon a ludu a Masia lo' ¹⁷Nyena Nyakwerat lid suluja ko Abrama tojo ko Dawidi a Nyakwerat puok wot idwan, koti sulujs ko Dawidi tojo ko toyuoji nase toji Babela gwe a nyak werat puok wot Dwan koti suliya I toyuoji nase Babela nu toji in digit na Masia gwe a nyakwerat puok wot Dwan. ¹⁸Nyena a yudwe na Yesu Kristo gwe tinai Maria Dote nayit aje torukokin ko Yosepa, ama I digit nagon se, bak konyu a mugun geled, a kulya ti leped aje dena adi leped gwon ko pele na mulokotyoke. ¹⁹Yosepa lalet loyit gwe a Dute lo ngwo. Ab'on toyukindo kuwe na Maria ko dutu lid I komod, a leped mindi yundu nye a lwon. ²⁰A na yeyeji leped kine kulyki ko leped anu mete, a malakatat lo matat punoki ko leped in rudo kulya adi Yosepa duro lo Dawidi, ko kujen jonga na Maria a nakwan inot, kogwon yilo Do lo linda leped lele to a mulokotyoke. ²¹A nye mo lu yudundi Diro lualet, a do molu gwiji leped a Yesu, kogwon leped. Molu lwoggu Dutu kanyit in torojin kase". ²²poking anyen kulya na jam matat ko nebi I kutule koju kuru kodo kokona adi. ²³Mete, diet molu gwon ko pele a molu yudundi Diro lualet, a se molu gwiji leped a (imanele imanuele nyonyogu adi, Dunngwon ko yi.) ²⁴A Yosepa ko pureni toto a nye kondi gwonso nagon malaikatat aje Sara kinda lepe nu, a nje jongi Maria a nakwan nayit. ²⁵ama a nye gwe 'bak ko toto ko lepe tojo nye a yudundo Diro loyit, a nyo gwiji lupudi lo a Yesu.

Chapter 2

¹A nagon Yesu aje yudwe I Beteleme na Yudaya I digit na gwongi Erode a mor mete a dutu lokag ti lo yure pondi Yerusalema. ²piji adi maliya lupudi longon yuge a mor to yudayaki lo? Kogwon yi aje ponda I twoju na lepe. ³A na yidye mor Erode kine kulya nu, a nye wiwinyani wiwnya parik se ko dutu ligo to Yerusalema, ⁴Anye ludgi koanejin temejik lid ti dutu, se ko katodinok kase ti sa, esi ti mose pirit na geled a pye se adi Masia kodo yugwe ya? ⁵A se tugge a Masia kodo yugwe Beteleme na Yudaya, kogwon kune a Do nagon nebi lo wurjo adi, ⁶Ta dutu ti Beteleme nag won I jur lo Yuda, madi kodo kotunit nasu a nadit kider na kasarak ti Yuda, ama kasarnit molu pupunun kago konuk logon molu yuggu dutu kwe yisaraete. ⁷A kirud Erode ludundi dutu lokog kule a lwon mindi denuda bura kase koko ko yilo kaserokoti punin I nan digit gwat() ⁸A nye sonyoddi, se Beteleme yu a kulyani adi tit a, gate ta' bura kulya ti yilo lupudi, ko ta a pu leped jaki tan an lone, anyen nan dok ko fu I twoju na leped. ⁹A nagon se aje yinga kulya na jam mos kunu, a se iti tu, a kase kaserokoti logon se aje met dinu swot to yute in iti kase derot tojo konye a poking I gwodon ki I pirit na gwondi lupudi kata na. ¹⁰A na meddi se kaserokoti lo nu, a se lyogi l'yogon ko n'yonyo lo parik, ¹¹a se lupudi kadi, a meddi lupudi lo se ko mana dote nauyit. A se dulakin kak ko komogsikan a twoji lepe, a se Daji tukworien nase, a doggi leped ko dokesi nagon, ko boku, ko mur ¹²A Dun tokujondi se in mdo adi ti se gwe yito ko Erode yu, nyena a se yitoru kase in jur ko lele kiko. ¹³A nagon dutu lokog aje diotoro nu, a malaikatat lo matat punoki ko Yosepa in rudo kulya adi, Dine Dien, jongi lo lupudi se ko Dote nayit ko woki ta Ejipeto yu I sidani ta yu tojo ko nan a takin ta kowon Erode mudigayu lo lupudi anyen leled leped ¹⁴A Yosepa dine dien, a jongi lupudi se ko dote nayit I lukwaje a dioro Ejipeto ¹⁵A se sidani yu tojo Erode a tawan. Kine a poking anyen kulya na jam matat ko nebi I kutuk I koju kuru Nan a lugun duro lio kago Ejipeto yu. ¹⁶A na meddi Erode adi dutu lokog aje momalugga nye nu a nye wore woran a dutet, a nye sonidi dutu I tataja na Dwajik lid lo gwon ko kidajin murek, kode logon ako nyud dur kilo, kenundga kidojin kase suluya I digit na derunda nye ko dutu lokod adi se a met kaserokoti diun nu ¹⁷Nyena kulya nagon nebi Yeremia koju a jam kunu aje kona adi. ¹⁸Gworo lele a kuun Rama yu, gwigwten ko lulujo parik, Raele gwigwien Dwajik kayit a nye gwe nyobulo suka se gwe bayin. ¹⁹mukok nagon Erode aje twan nu, mete a malaikatat lo matat punoki ko Yosepa in mdo Ejipeto yu. ²⁰kulya adi dine dien, joge lo lupudi se ko dote nayit yitoni ta bot I jur yisaraele, kogwon dutu logon gayu tatuja lo lupudi kulu aje twatwa. ²¹Nyena a nye dien dien a jonggi lupudi se ko dote nayit a yitoni boyi jur lo yisaraele. ²²A a yigge nye adi aikelaw lo tumatyan I Yadaya ruddya Erode money lonyit nu a nye kujoni kujono li nye a dank o tokupandi leped I mdo a nye iti I jur Galilaya. ²³a nye iti a sidani I koji na ldu a najareta, anyen kulya na jam nebijin koju kunu kodjo kokona adi nye molu lugu a dutu najaiela.

Chapter 3

¹Nyena I nu digit a Yoane kabatisanit lo pondi a tokuje I yobu na Yudaya adi, ²Lopuggi ta toiyoy, kogwon tumatyan na aje yedundi, ³kogwon yilo anye logon nebi yisaya koju a jambu I kulya kayit adi Gworo lo lele Dutu wowon I yobu adi, yayaraki ta kiko lo matat jojo, rine to gwokiot kayit gowgow. ⁴A Yoane rokok kot bongo naggon tetena ko kupir ti kamilo ko a dukukindo bongo nagon a'bon kot kayit mukok, a kinto loyit gwe a mayat se ko siwu na mudig, ⁵A Dutu ti Yerusalema ko Dutu ti Yudaya lid se ko Dutu ti jur lid lo digo ko yardene iti ko leped yu, ⁶a leped botidde se I kare yardene, a se tuggi toronjin kase, ⁷Ama a na piji se adi ta tarusijin kore se ko sadokejin jore ponda I batisa nu, a nye piji se adi, ta torela ti munuo Da lo tokujondu to woran na popo nu, anyen ta rworwo du le? ⁸kondi ta Do nagon kwekinda adi ta diri aje lopuggo toilyot, ⁹an ta ko yeyju ta kusu I toiyot adi, Abrama a merenye liking. Nan takinda ta adi Dun nubulo piplunda nyakwarat ti Abrama ma'di I kilo Durupo. ¹⁰madi tiyana toket a tetenaki ajo anyen tokoni kaden I kukuri kaden lid logon a radan luweki lobut kilo took kak a gudani I kimad. ¹¹Nan lo batidda ta ko piod anyen kwekinda adi ta aje lopuggo toilyot. Ama lele yilo popo kuwe I bot logon rigit nayitd duma lwwolwod nio, logon nan ti jukin doggu kamuka kayit. Leped moly batidda ta ko mulokotyo loke ko kimad. ¹²A nye gwe ko kubi setet kayit I konin. A nye molu seddi bolok kulo, a yundi bolok kayit I gugu, ana a nye molu 'yurji pudi ko kimad nagon yobolo peda. ¹³Nyen a Yesu diu kado I Galiya a podi yardene ko Yoane ni I batisa ko leped. ¹⁴Ama a Yoane kodo moriji teggu na leped adi, Do kodo lo batidda nan a do ko lumbo lo pondi kuwe ni. ¹⁵Ama a Yesu rugge leped adi tiyanana ti gwe tina kogwon kodo a nabut ko yi kokon Do lid nagon dun (dedetian) mimindi I yilo kiko. Nyena a Yoane ruggi batidda na leped. ¹⁶A nagon Yesu aje batisa nu de'de a nye pondi kado I piod kata, mete a ki daji daju, a nye meddi muloko tyo lo dun pona gwoso kwenyatti a duki ko leped ki. ¹⁷mete, a gworo lo kulyani ki yu adi, you a pilili lio lo dro lo nganyara, logon nan a lyodgi parik lo.

Chapter 4

¹Nyena a mulokoty loke nyomoddi Yesu I yobu nagon dutu bain kata anyen kudoonit tembe leped. ²A Yesu mindi minda ko perok merya igwan, a leped gwe ko magor. ³A katemanit lo pondi a kulyani ko leped adi, ko do Diro lo dun taki kilo Durupo anyen wara a ambatajin, ⁴Ama a nye ruggi adi a wuro adi dutu ba gwod kogwon kiyo geled ama gwod ko kulyasi lid logon po ko dun I kutuk. ⁵A yilo kayoonit joygi leped I koji nake, a togwidikindi leped I lodek lo kadi na dun a ⁶kulyani ko leped adi ko do a diro lo dun, gubara mugun kaki, kogwon a wuro adi, Dun de sarju() malaikajin kayit I kulya kunok, koti adi se dedep do ko komisi kase adi a woro koti adi do kodo a tembe matat dun lelut. ⁷A Yasu ruggi leped adi, a woro koti adi do kodo a tembe matat dun lelut. ⁸A kagoonit koti jodgi leped I mere lojo parik, a kwekindi leped tumatuanjin lidti kak, se ko minyo lose ⁹a kulyani adi nan de titikin do kine do lid ko do a dulaki kak I twoju na nan matat. ¹⁰A Yesu kulyani ko leped adi ldgo satani! Kogwon a waro adi do kodo kugga matat dun lelut a kitaindi lepe kade (fud)” ¹¹A kirud kadoonit koyi leped a malaikajin lo pondi a kitakindi leped. ¹²A Yesu ko yidgi adi Yoane aje moka nu a nye koyi nu pirit a iti Galilaya. ¹³A nye koyi Najareta, a iti tu a sidani kkapperananuma nyouma ko tor na Galilaya I kak na jebulun ko na Napatali, ¹⁴anyen kine kulya kodo kokona gwege na jambi nebi Yisaya koju nu adi ¹⁵Jur lo Jebulun se ko lo Napatali, kiko lo tiri tor duma na balag I nu pele na Yardene Galilaya na dutu ti juron kade kade ¹⁶Dutu lo sida I mude kilo a medda parara duma. Se lo sida I jur logon twang won kata kilo parara a pukokin kase. ¹⁷suluja I nu digit a Yesu suluja tokujo adi lopugge ta toiliyot, kogwon tumatyan na ki aje yedunda. ¹⁸A na worojin Yesu I kijit na tor na Galilaya nu a nye meddi ludasirik murek Simona logon ludu a petero, se ko andrea ludaser loyit, gubaddu kuyi.() I tor kogwon se a dutu kalo kak ti samot. ¹⁹A nye kulyani ko se adi kipundi ta nan, a nan de tindi ta I jikundo na dutu kuwe ni gwoso(gwege) Dutu logon jikundo somot ko kuyi (boi) ²⁰A se koyi kuyilan(boiyat) kase adi wulek²¹A na tirini se derot nu a nye(Yesu) koti meddi kule dutu murek logon a wdasirik, Yakobo duro lo Jebedayo money lose ririgga kuyilan kose() A nye luggi se. ²²A dede se kolokindi kilbo se ko money lose a se kepoddi leped. ²³A Yesu worojini I Galilaya lid toto dinoddu kase I kadijik momoresi ko totokuoddu rode lobut lo tumatyan ko totokeladdu dutu twana lid kade kade ko I gilodi lid ²⁴A lode I kulya ti leped kuro I jur lo suria lid nyena a dutu jondi dutu kase kayit ni togon dododga ko twan kade kade ko logon a moka ko muloko ko lo gwon ko lo mernye ko se logon a babatatu mugunya kase a twatwa a nye takeyi se. ²⁵A dutu jore parik kepodi leped. Kilo dutu po Galilaya, ko dekapoli, ko Yeruselema ko Yudaya ko I nu pele na Yardene.

Chapter 5

¹A Yesu ko meddi dutu jore parik a nye iti mere ki A nye sidani kak, a dutu kayit kajumule iti kayit yu. ²A nye suluji todindo se adi ³Dutu logon a lomerika ⁴Itoilyot kilo a kalyadoki kogwon se molu Susuka. ⁵Dutu logon a lokoyokak kilo a kalyogok, kagwon kak lid molu gwon a nase ⁶Dutu logon ko magor ko a moka kure I konda na torigwo kilo a kalyodok kogwon se molu yiyimot, ⁷Dutu logon wowon konyen ko dutu kilo a kalyodoki kogwon se molu woworikin konyen ⁸Dutu logon a loke I toiyot kilo a kalyodok kogwon se molu memet dan ⁹Dutu logon tomorja kulye dutu anye gwen ko tailed kilo a kalyo dokkogwon dun molu lud se a dwajik kayit. ¹⁰Dutu logon a sasanya koggwon loti lo ngwo kilo a kalyodok kogwon tumatyan na ki a nase. ¹¹Ta a kalyodok ko dutu momoroju ta ko a sasandi ta ko a go kindi ta kulya narok lid kade kade kagwon kulya kwe. ¹²Dutu koju a sasandu nebijinn sona logon kasu derot kulu I dilo kiko lo geled yilo Nyena lyodi ta lyodo ko nyolani ta nyola parik, kogwon ropet duma nasu a delaki tat a kiyu. ¹³Ta a balad na na kak. Ama ko balad a woro toto nye bubulo tobusa ada? A nye koti gwe bak built ama a gubajine kayoi ryoroyka ko mokosi ¹⁴Ta kilo a parara na na kak. Koji nagon a duleki I mere loki na nyobulo dela. ¹⁵Ilele duto bayin logon moka kindi lombo a muke muk ko sude ama nye togwidikin ki anyen parara kindi I dutu lid lo gwon kadi kulo ¹⁶Nyena ti parara nasu kobbi kobu tina I komod na dutu anyen na meddi se do nabut na kon ta kine nu a se bodo pupurje money losu lo gwon ki lu. ¹⁷Ko yeyeju ta adi nana je po I tubakayu na saresi ti mose se ko do na wur wur nebijin kune nan a ko ki se ko kak ¹⁸a likan madi leta geled nadit kade kotet na leta molu ti likin I saresi tojo ko kine do lid aje kona. ¹⁹nyenegon kule dutu anyen konda tina leped molu ludu a lo'dit I tumatyan na ki, ama ko dutu dedep asresi a todinikindi dutu molu lugu a duma I tumatyan na ki. ²⁰kogwon nan kulya ko ta adi ko loti losu lo rigwo a ko lwod lo katodi nok ti saresi ti mose se ko lo parusijin a ta molu gwe ti luboi Tumatyan na ki. ²¹aje yid adi dutu ti iberon koju kulu a saraki adi do kodi ti totuja duto Nyena dutu logon a tatuja lo kodo juwe I dudoki na putet, ²²kolumbo nan lakinda ta adi koda lo momoroju ludase loyit leped kodo juwe I dudoki na putet I ted na kaliliyak, a ko da lo kulya adi Do luboyileped kodo joda I kimad na jeena. ²³Nyena ko do wukinda do ket nenut, pirit yuret na nbadgajin a do yiyundi yu adi do a konakinda lodouk arabat ²⁴koloki doket lelut yu I komod na pirit yuret na rubandgajin. A kokwe iti I mora ko ludosur a do kiduk yitendi bot I wukinda na doket lelut I putet. ²⁵Tetendi tojulin dede ko miriku lelut na tiri ta I kiko ko leped I putet nu an leped ko putukin do ko kadud nit lo ²⁶putet I konin a kadudonit takindi do adi, do molu a kole tojo ko do a rop taripatat na duted ²⁷Ta aje yid adi koju a saraki adi do kodo a lubbo ²⁸kolumbo nan takinda ta adi dutu yid geleg geleg duto logon a beya duto nakwan lo din aje lup leped kayit I toili ²⁹A ko kode lelut lutaten lo konda do I toronda dudoro leped kango ko gubara nye mudid, bia a nadut ko do toikindo lele swot lelut lo mugun two lowd do gubaji geena ko mugun nenul lid. ³⁰koti keju a saraki adi, duto logon yandu dakwan nayit lo, ti leped kodo liki dnakwan waraga yany et.kolumbo nan takinda tu adi I dutu geleg geleg d logon yandu nakwan nayit ko a rye I lupo a nyerindi leped wora a kalupe ³¹koti koju adi, duta logon yandu nakwan nayit lo ti leped kodo tiki nakwan waraga yanet. ³²kolumbo nan takinda ta adi, dutu lid geleg geleg dutologon yandu nawan nayit ko a rye I lupo, a nyetindi leped wora a kalupe, a ko na lo yemba duto nagon aje yanya na koti a lup leped ³³koti ta aje adi dutu ti beron koju kulu a saraki adi, do kodo ti b eledgu mulye lelut ama do nagon do a milyekin matat kune de kodookon ³⁴kolumbo nan takinda ta adi ta ti milyeju dutet kode dinda na ki kogwon nye a sida na dun ³⁵kode I dinda na kak kogwon nye a Tokit nayit na mokosi, kade I dinda na Yeruselema kogwon nye a koi nayit na mor duma ³⁶koti ko milyeju I dinda na kwe lelut, kogwon do yobulo lopuggo lele kupriet lelut aelen a lokwe kode a loruwu. ³⁷A ko ruket lelut gwon Ee, a ti nye gwe a Ee ama ko gon battin, tin ye gwe ba yin. Kulyasi logon a lwod gu kilo po ko dilo lora ³⁸Ta aje yid adi koju a saraki adi, koge ropa ko kode a kele ropani ko kele ³⁹kolumbo nan takinda ta adi do kodo ti moro ko duto logon konakinda do arabat. A ko lele duto a nadgu I nebi lutaten lopukoki lepen nebi lo kadone lo koki anyen nana ga. ⁴⁰A ko lele duto lek jodgg do I putet leped minda dumadu jolobiya nenut ti lepen koti dumaddi bodge nenut na lika ⁴¹A ko lele duto a n'diaddu do I tu maili geleg a ti do moraddi ko leped mailiin murek. ⁴²tindi duto logon moyu do komut, an do ko renyakinda duto logon yogo kuijo do konut. ⁴³Ta. Aje yin adi kolu a saraki adi do kodo nya nyanyar marate lelut a do mandi mi rikuk lelut ⁴⁴kolumbo nan takinda ta adi nyare ta nyar merok kasu, ko momoyi ta dun koawon kulua ti dutu lo sasandu ta kilo ⁴⁵anyen ta bogo gwon a dwalik ti money losu lo gwon kiyu lu logon tikinda kolon nayit I nyerakinda dutu lobut ko lorok, a ko sunyundi kudu I dutu lo yiyiniki ko logon a yiniki ⁴⁶A ko ta nuarju dutu logon nyanyar ta kilo, a ta wuji nanropet kapepenak ti ushur ba konda tina re? ⁴⁷A kota roman ko lugosurok geleg a ta lwodgi kule dutu ko nyo? Paganojin koti ban konda tina re. ⁴⁸Nyenagon ta kodo gwon a lobutin do lid, gwoso no gwondi money losu lo ki a lobut do lid na.

Chapter 6

¹Kunyar ta ko konda ta kanesi kasu nabut ko dutu I komod anyen se memet, konda tina a money losu logon lo gwon ki lu molu kenye tikinda ta ropet. ²Nyena ko jo tikinda lomerika dokesi, koben do poking laiija I kudda na ture, gwedge na kondi kamomolukat, kadijik momoresi ko kikolin anyen dutu bubu se Diri nan takinda ta adi se aje wu ropesi kase³Ama ko do dodogga lomerika ti, konin lelut lo kadode gwe a denda do nagon konin lelut lo lutaten kokon na, ⁴anyen do dogga a lwon, a munyi logon memet do nagon kona a lwon lo molu ropakinda do. ⁵Koti ko ta gwon I kwakwaddu, ko mirakinda ta dutu kamomalukat logon nyanyar gwodaan ki I kwakwaddu I kadijik momoresi, ko I keresi ti kikolin koji anyen doto lid memet se Diri nan takinda ta adi se aje wu ropesi kese. ⁶Ama kododek kwakuddu lupoddi konukli kadi kata ado kinikindi kakat nyin, ko kwakwaddi munyi logon timeta lo a munyi logon timeta lo, a munyi logon memet do nagon kona a lwon lo molu ropakinda do. ⁷ko ta kwakwaddu,ko nyonyoggu ta do kana gwoke na kondi paga nojiin na kogwon se yeyeju adi se molu yiyi da kogwon se kwakwaddu parik ko kulya est jore.⁸koben ta mirakinda koko, kogwon money losu aje den do nagon ta mimindi kune a kokwe nagon ta bak ko nyu pi leped. ⁹Ta kodo kwakwaddu tina adi Baba liking lo ki, ti karit kunok bulani bula ¹⁰Ti tumatyan nenut tip o ti kulyo kunok kanani I kak nig wodge na konani se ki yu nu. ¹¹ti ki yi kinyo liked lo lo loki; ¹²Pitoki yi torojin kad gwodge nagon yi pitokindi se logon a konakinda kulo. ¹³An do ko yi I temesi nagon lwoki yi I dilo lora. ¹⁴Kogwo ko ta pipitoki Dutu I lyadesi kase a morye losu lo gwon ki lu molu pitokindi ta; ¹⁵ama ko ta, a bon pitokindo Dutu I lyadesi kase, a madi money losu lo gwon kilu molu nye pitokindo ta lyadesi kasu. ¹⁶Nyenagon ko ta miminda, ko mirakinda ta kamomoluka lo gwon ko komosikan nagusulak, kogwon se lo puggo komosikan kase a marok anyen Dutu memet adi se diri miminda. Diri nan takinda ta adi se aje wu ropesi kase ¹⁷Ama ko do miminda, wele we komod nenut ko welet, koti lalane lala komod nenut, ¹⁸anyen Dutu gwon a denda adi do miminda, tud munyi logon a, meta lo loped, lo denda, a munyi logon do na kon do a lwon kune molu ropakinda do¹⁹ Ko dela kinda ta boric tukworon I na kak, I pint nagon kokora() se ko lolo'dkwe kokorji na I pirit nagon kolak turoddu kata I kokoladdu na ²⁰Ama 'delaki ta boric tukworon, I pirit nagon kokora nyobulo kokoroju kade lolo 'dokwe, I pirit nagon kolak nyobulo turoddu kata I kokoladdu nu. ²¹kogwon I pirit nagwon di tuk woron nenut nu, a toili lelut lug we yu²²kuewn gwon a lombo lo mugun. Nyena ko kuwen (konyen) kulok a lobut, a mugun nenut lid gwe ko parara. ²³Ama ko kuwen kulok a lorok, a mugun nenut lid gwe I mude. Nyena ko parara nag won konut I mugun nag we a mude, a mude din gwe duma parik ²⁴Lele dutu bayin logon bubulo kitakinda dutu murek, kogwon kode nye mandu lele a nyariji lele, kode nye twoju lele a laundi lele. Ta nyobulo kitakinda ko dun ko tuwororn. ²⁵Nyena gon nant takinda ta adi ko wiwinya ta ko kulya ti kinyo logon tindu ta I gwon jorun, kota nyesu nyo kode kota moju nyo, kode kulya ti bodgwat nagon ta rukukin kasu I mugunya. Run a dutu ba lwod kinyo le mugunya a dutu 'ba lwod bodgwat doa re? ²⁶mete ta kwen: se a weja, se a derja, koti se a deya gugwo, ama moye losu lo gwon ki lu lo tunjaju se. Ta dona ba: gwon ko built a duma bia lwolwod se re?²⁷Lon dutu losu logon wiwinyesi kayit bubulo ya lakinda lokilid() geled I nayit re? ²⁸konyo nagon ta. Wiwinya kulya ti bodgwat? Yeyene ta koturon ti midid ko se durundo ada, ge bok kita kode wiwjo waratat(), ²⁹ama nan takinda ta adi madi Solomona ko minyo loyit lid ko rook kwekwelen gwoso (gwodge) nene na kine koturon. ³⁰Nyera ko dun torokoju (tojubbu) doru ti mudid tina logon a lodon I ta lo a kotum olu namarikin kimad bia parik a nye molu kenye, torokoju ta,ta dutu logon ko yupet a nadit kilo, re? ³¹Nyenagon koben ta wiwinya ta adi, yi de nyesu nyo? Kode adi yi de moju nyo? Kode adi yi de oko nyo. ³²kogwon paganojin gagayu kine do lid ama money losu lo gwon ki lu de den adi ta mimindi kine do lid. ³³Ama a kokwe gayi ta tumatyan nayit ko buban nayit a kirud. Kine do lid molu yalakini ta. ³⁴Nyenagon ko wiwinya ta ko kulya ti kotumolu, kogwon kotumolu molu wiwinya kulya kayit a kulya na rokoti lor jukin I yilo lor.

Chapter 7

¹Ban ta ko lilije ta kulya ti kule dutu anyen kulya kasu molu gwon a liliya ²Kogwon liliyet ta nagon ta lilije na molu liliki ta, a temet nagon ta yed() temakindi kule dutu na nye molu koti na temekini ta³ko nagon do medda dorutot nadit na gwen ko ludo sur I kode na, ana a do gwe a medda bau nag won kount I kode na? ⁴Do bubulo kulya ada ko ludase lelut adi tin an kuntu yina dorutot nadit kado konut I kode. ⁵Do kamomo lukanit, a kokwe dumu bau kado konut I kode a do kirud loni bulo medda bura I kurutundo na dorutot nadit kado ko ludo sur I kode. ⁶ko tindu ta diodin do nagon a nake na rurwon kode ko gubakinda ta wuryo margaritajin (pearit) kasu na gworo go, ko ta konda tina leped molu ryoryok se ko mokosi a molu lopukundi kwekwenyeja na ta. ⁷Piji ta, a ta de tikini tiki, gate ta, ata de pupu (ryo ryo) totoggi ta, a ta de dakini daki. ⁸kogwon dutu lid lo piyunda kilo wuwuju, a nye a nye lo yayu lo pupu (ryo ryo), a nye lo totoggu lo dakini daki ⁹kode lon dutu losu logon ko duro loyit a pija ambata, a I pirit na ambata a kolumbo tindi leped durupit? ¹⁰kode ko leped a pija sumuti, a I pirit na sumuti anye kolumbo tindi leped muru?¹¹A ko ta logon a dutu lorok kulo deden tikinda dwajik kasu do nabut ama money losu lo gwon kiyu molu nyobu tikinda dutu logon a pija leped kulo do nabut parik! ¹²Nyena konakinda ta dutu do nagon ta mimindi adi ti se konakindi tan a kogwon saresi ti mose se ko do na wut nedijin kune tokorju tina. Lupoddi ta ko kakat nagusu, kogwon kakat na galad ko kiko lo galad logon tirinikin¹³lyolyo twan, a dutu gwe jore logon tu kata. ¹⁴kogwon kakat a nagusu ko kilo a logo logon tirinikin ri, a dutu gwe kudit lo ryeju (puyo) neye. ¹⁵Kunyar ta nebijin kamomo likak logon po kasu ni meta gwoso kobilu, ama I lweata nase lepedat diri gwoso lujin kokere nyak (kakwekwenyak) ¹⁶Ta molu deden se I konesi kase dutu gona bubulo deda I kaden logon a kikwa kode déjà kibieti losisilad ¹⁷Kodidni lobut nyobulo radan ludweki lorok, ¹⁸koti kdini loron nyobulo radan ludweki lobut ¹⁹kaden lid logon nyobulo radan ludweki lobut kilo took kak a gubani kimang ²⁰Nyanagon ta molu deden nebijin kamomo lukaki konesi kase. ²¹Ban di dutu lid lo ludgu nan adi matat, matat kilo logon molu lupu I tumatyan na ki ama tud duto lo konda do nagon baba lo gwon ki lu mimindi lo molu lo lupu. ²²I lu lor lo dutet dutu jore molu molu kukulya ko nan adi matat matat yi bak ko keju I Karin kunok le (re) yi dona bak ko konda konesi soresi jore I Karin kunok? ²³A kidud a nan molu tukokindi se adi bak ko den ta kwod yongi ta yonga kuwe I kamod ta kakonak ti toronjin. ²⁴Nyaenagon dutu lid logon a yid kulyaesi kwe a kone kon se kilo, molu gwon gwoso dutu tokod a dukokinda kadi nayit I leya loki ²⁵A kudu joni jon a bar pondi po, a kobudot wuggowugga, a puke puk nu kadi ama a nye gwe nyobulo doro, kogwon nye a bokara kak I lelya. ²⁶Ama dutu lid logon yiyid kilo kulyaesi kwe a gwe bon konda se kulo molu gwon gwoso dutu lobod logon nye ekakinda kadi nayit I sese, ²⁷A kudu join jon a bar pondi po, a kobudot wuggi wuggo, a puke puk nu kadi a nye dorone adi yurum. ²⁸A Yesu ko tutudgi jambu na kulo kulyaesi a duma (lodir) lo dutu sorji sorju ko todinesi kayit, ²⁹kogwon leped todindo se gwoso duto logon kido ban gwon gwoso katodinok kase ti asresi ti mose.

Chapter 8

¹A Yesu ko kiyaundi kak I mere, a dutu jore parik kepaddi leped. ²Nyaena a dutu lo rimajin pandi ko leped ni, a rugudokini kak kayit komod, a kulyani adi pon matal, ko do nyanyar do bubulo tokeya nan, ³A Yesu noddini konin loyit a boyi leped adi diri nan nyanyar, ti do kele kelon, dede a rimajin kayit kele kelan. ⁴A Yesu kulya di ko leped adi meddi bura koben do tutukokin lele duto kine kulya, ama iti, kweki mugun ko koane ko tindi doket gwoso na sarakindi mose na anyen dutu deden adi do aje tokela. ⁵A Yesu ko tuloddi kaparanama, a duma lo kamorok ti Roma mia geled iti ko leped yu a mamandi leped ⁶adi matat kalipuonit lio lu raga kak mede, a bata mugun a twan, Dodoga parik parik. ⁷A Yesu kulyani ko leped adi nan de tutu I tokrya na leped. ⁸Ama a duma lo kamorok ruggi adi matat nan nyobulo rukodda na do kwe mede, ama tud jamunde kulyaet a kalipuo nit lio de keke kelan. ⁹kogwon nan a duto logon sara ko temejik kuwe, a nan koti gwe ko kamorok lo gwon kuwe I mukok ko nan takinda lele adi iti, a nye iti tu, a ko nan ludgu lele ad puwo, a nye pondi pondai a ko nan takinda dupiet lio adi kondi na anye kondi konda. ¹⁰A na yidgi Yesu dilo duto I kulya tina nu a nye sorji sorju a kulyani ko dutu lo kipundo nye kulo adi diri nan takinda ta adi nan bak ko pujo yupet duma gwoso na bayin kadi yisara lele. ¹¹Nan takinda ta adi, dutu jore molu popo I swot lo yure ko swd lo tokotyad a molu sidakini I nyesu ko Abrama ko yisaka ko Yakobo I Tumatyan na ki, ¹²a se logon a dutu ti Tumatyan kilo molu gubaji kado I mude a dutu molu gwine a molu diji kala yu. ¹³A Yesu kulyani ko duma lo kamorok adi iti ti konakini do gwoso na yubi do na, a kalipuonit loyit tokelani tokela I nu saa gwak. ¹⁴A Yesu ko lupoddi ko petero kadi a nye meddi moken na Petero piriki kak a gilo mugun sasayu pape. ¹⁵A nye boyi Karin dutu, a sayu na mugun koyi leped, a nye dine ki a darakindi leped. ¹⁶A I lu tokatyad I somuko a dutu jakindi leped dutu jore logon moka ko muloko lorok. A nye rikodi mulok lorok kado ko kulyaet tud, a nye tokeyi dutu lid lo giglotu. ¹⁷anyen do na jam nabi Yisaya koju kunu tetemakinda, nagon a jama adi, leped a jodga tomungun nikad a sopaddi twana kad. ¹⁸Nyen agon a Yesu ko meddi dutu jore parik kayit ngona, a nye sarji dutu kayit, kajujumuk anyen se lodaddu I na pele I nu na tor. ¹⁹A lele katodinonit lo sarasi ti mose pondi ko leped ni a kulyani adi katodinonit, nan de kekeporo do ko do tu da. ²⁰A yesu niggi leped adi lidgojin () gwon ko diliyo kase kwedya gwon ko kadijik kase, ama nan duro lo duto bak pirit nagon nan sukindi kuwe nio. ²¹A lele lo dutu kayit kajumuk kulyani ko leped adi matat a kokwe rukoro tu I nugga na baba. ²²Ama a Yesu nggi adi, kinpundi nan kolok lo twatwa I nugga na lo twatwa kase. ²³A Yesu ko kiji I kibo a dutu kayit kajujumuk maraddi ko leped. ²⁴mete a kobudot duma wukundi wunkundo I tor piod yayi kibo kala, a kibo gwe nyana ko diron ama a leped I toto. ²⁵A se iti opurundo no leped a kulyani adi matat lwoki yi kulo didiro. ²⁶A nye piji lepedat adi dutu logon ko yupet a nadit, nyo ta kukujono? A kirut nye dine dine a ringi kobudot se ko tor, a do lid gwe talid adi tii. ²⁷A dutu kulo sorji sorju a topine adi dilo dutu a da logon madi koloudot se kotor yiyid leped? ²⁸A Yesu ko dure I nu pele na tor na Galilaya I jur lo dutu ti Gadala, a dutu murek logon a moka ko muloko lorok pondi kadoi pint na gulomo I rumon ko leped kilo dutu a kadajin parik a lele dutu nyobulo d udoddu kolu kilo. ²⁹mete a se wode parik adi do duro lo dun, do mindi nyo kayad. Do ponda ni I tomijo na yi o kokwe nagon didit nyubak ko nyud temainda re? ³⁰Nyena a ted duma na wuiyo gwe I yuku pajo madad ko se. ³¹A muloko lorok mamandi Yesu adi ko do koddu yi kad sonye yi I ted na wuriyo. ³²A kulyani ko se adi idgo ta iti ta nyena a se iupundi kado a lupoddi wuriyo a ted lid na wuriyo ruru mudi kak dede I wii na meriya lojo I kata, a dire diron. ³³A kayukuk woki wokon a iti kaji kata. A se nyonyoggi lid ko no nagon a konaki dutu logon a moka ko muloko lorok. ³⁴nyena a dutu lid ti koji pondi kade I rumon ko Yesu a se ko meddi leped a se mamandi leped anyen koko jur lo se.

Chapter 9

¹A Yesu kiyaddi I kibo kata, a ladaddi I nu pele na tor na Galiluya, a dure kayit koji ²Nyena a kule dutu jakindai leped dutu bata logon mungun a twan lo a pariki kak kyt I dotoet, a na meddi Yesu yupet nase nu a nye kulyani ko dutu bata lo adi duro lio togoyi toili, toronjin kunok aje pitoki³mete, a kule katodinok ti saresi mose lokulyanki borile adi lo dutu launda Dun. ⁴A Yesu aje den yeyeesi kase, a piji adi nyo ta yeyeju do narok kasu I toilyet? ⁵kogwon nan nagon poligo I takinda adi toronjin kunok aje, pitoki takinda adi, dine ki ko woroni woro? ⁶ama anyen ta bodo deden adi nan lo dutu gwon ko ridit I na kak ni pitokindo na toronjin nyena a nye takinda dutu logon a bata lo adi dine ki dumundi dotoet nenut, ko iti mede. ⁷Anye dine ki a iti mede, ⁸Ana meddi lodir lo dutu nu, a se kujononi, a se pupurji dun logon aje tindu dina kido I dutu lo. ⁹A na lwododdi Yesu derot nu a nye meddi lele dutu ludu a Matayo, sida I kadi ropet na usur, a nye takindi leped adi kipundi nan. A leped dine ki a kepoddi Yesu. ¹⁰A nagon Yesu gwon kadi I nyesu nu, mete, a dutu jore logon a kapepenat ti usur se ko dutu kayit kajujumuk. ¹¹A panisjin ko meddi, a se pije dutu kayit kajujumuk adi ko katodinonit losu nyesu I pirit na geled ko kapepenak ti usur se ko katoronyaki. ¹²Ama a yidgi Yesu kine kulya nu a nye kulyani adi dutu logon mugunya kase a nabut se a mindi katruonit, ama dutu lo gilo lo mindi kaloruonit. ¹³iti ta ko denude ta ko kilo kulyaesi kweja nyo, adi dun mimindi won na kuwen'ba gwon I tindu na rubadgajin. Kogwon nan bak kop o I ludgu na logon ko loti lo gwogwo, a ma ludgu na katoronyak. ¹⁴Nyena a dutu ti Yoani kajujumuk pondi ko Yesu ni a pijo adi ko nyo nagon yi ko parusijin miminda dadin jore, ama kulok kulo kajujumuk aminda? ¹⁵A Yesu pija leped adi oulin ti kayemanit bubulo delya I didit nagon kayemanit gwon ko se I pirit na geled re? Ama didit molu popo nagon kayemanit molu jodaji kado kase kiden a kirut a se molu mindi minda. ¹⁶Lele duto bayin logon ripakinda odgo naluduki bodgo na beron kogwon rugga ludukotyo nagon a ripaki I bodgo na beron na kenedgunda kado a kolokindi ret a nagalad lwolwod na kokwe nu. ¹⁷koti binyo naluduk kune yuyu nyobulo turaki I jurakan logon a gobero na nadoroki ko a kona tina a jurakan gobero molu pudoni pudo tuss a binyo bukojini kak, a jurakan kakaji kakarju, ama binyo naluduk kodo turakii jurakan loluduk, a se murek lid gwe bura. ¹⁸A nagon Yesu nyu jamakinda se kine kulya nu mete a lele duma lo kadi momoret lo pondi a rugudukini kak ko leped I komod a kulyani adi duro nio pete twan, bod pondi ko sopakindi konid kulok ko leped ki a nye de nine ru. ¹⁹nyena a Yesu dine dine a kepoddi leped I pirit na geled ko dutu kayit kajujumuk kulo. ²⁰Mete a nene duto nagon a dodga ko won na kayit mugun ko kidojin puok wot murek pondi kayit I mukok a boyi kume lo bodgo nayit, ²¹kogwon nye a kulya kayit I kayit adi ko nan tud a boyu bodgo na leped a nan de tokelani tokela. ²²A Yesu lopokni lopuko a meddi leped a nye kulyani adi duro nio, togoyi toili! Yupet nenut aje tindu do I kelan. A duto na puji tokela I diru didit gwak, ²³A Yesu ko luponi ko dilo duma kadi a nye meddi kakitak ti kilibajin se ko dutu jore wowodon, ²⁴a nye kulyani adi dgo ta lupoddi ta kado kogwon duro na tototo. A se jonyani jonya ko leped do doju²⁵A ma a nagon dutu lid aje rikoji kado nu a nye lupoddi kadi yu a moggi duro ra I konin a duro nine ki ²⁶A lode lo kine kulya rera lu jur lid. ²⁷A na lwo doddi Yesu kodo nu a dutu murek logon a modokeni kepoddi leped luludgu parik adi do duro lo dawidi wone kuwen ko yi. ²⁸Nye ko luponi kadi a dutu logon a modokeni kulo pondi kayit ni a Yesu piji se adi ta a yup adi nan bubulo konda na do A se ruggi adi iye pon matat²⁹A kidud nye boyi kuwen kase a kulyani adi ti konakini ta gwoso na yubbi ta na. ³⁰A kuwen kase daji daju A Yesu kukuji se parik adi meddi ta bura ko ben lele duto deden kine kulya. ³¹Ama a se iti tu a kolumbo torekindi lode I lujur lid I kulya ti leped³²A na tiri se kado nu mete a dutu logon ko mulo kotyo loron logon tindu leped gwon a mumut lo jakini leped. ³³A nagon mulo mulokotyo loron aje rikoji kado nu a dutu logon a mumut lo jambi jambu. A lodir lo dutu sorji sorju kulya adi nene do gwoso na kojubak ko meta I yisaraele lid, ³⁴Ama a parusjin kulyani adi leped rikoddu muloko lorok kando ko ridit na duma lo muloko lorok³⁵A Yesu worojini I kojino lid ko turon lid totodinoddu kase I kodijik momoresi ko toto dinoddu lode lobut lo tumatyan ko totokeladdu dutu I twana lid kade kade ko I gilosi lid ³⁶A Yesu ko meddi lodir lo dutu a nye wone kuwen ko se kogwon se gwon gwoso yidin nagon bak kayukunit a se yoyodoni yoyoyodo a reki abulondi³⁷A kirud nye kulyani ko dutu kayit kajujumuk kalo adi. Kinyojin aje jo (yode) parik ama kaderak kudik. ³⁸nyena moyi ta money melesen anyen sondu kule kayerak kayit I melesen.

Chapter 10

¹A Yesu ludundi Dutu kayit kajujumuk puok wot murek keyit ni a tindi se anyen nggi muloko lorok kado ko anyen tokeyi twana lid kade kade se ko gilosi lid.²kune a Karin ti luyokie puok wot murek: lo kokwe a Simona lo ludu a Petero ko Andarea ludaser loyit ko yakobo duru lo Jebedayo, ko Yoane ludaser loyit; ³Ko Pilipo, ko Bartolomayo; ko Toma ko Matayo kapepenanit lo usur ko Yakobo Duro lo Ali paya ko Tadayo , ⁴ko Simona kayo lonit, ko Yuda iskariota lo tinda Yesu I Tatua lo⁵A Yesu sonde kulo Dutu puok wot murek a sarakinda adi kotu ta I kiko lo tu I Juron ti lwaka ko lupu ta I nene koji na Dutu ti samaria, ⁶ama kolumbo iti I ta I yidin ti kakat na Yisaraele nagon a likin kuru. ⁷Na tirini ta nu, tukoddi ta adi tumatyan na ki aje Yedunda.⁸Tokele ta Dutu lo gilo todiyu ta logon a twatwa, tokele ta Dutu ti rimaijin rikoro ta muloko lorok kado ta a wuju bate ropet tiki ta bak ropet. ⁹Jodga ta ginejin, kode asarajin, kode taripajin kasu I likitiat ti goman ¹⁰ko jodga ta jurakan I jolo nasu kade jolobiayin murek kode kamuka kode turya kogwon kakitanit kodo tiki kinyo loyit¹¹A kota a lupoo I nan koji kode I lon jur galu ta kado ko ta pupu Dutu logon a lobut monundi ta ko leped yu tojo ta a dioro. ¹²A na lupodi ta kadi nu rome ta roman ko dutu ti nu me ¹³a ko Dutu ti nu mede a lobut ti talid nasu poki ko lepedat ama se bajin a lobut ti talid nasu yiteni bot kasu ni¹⁴A ko lele Dutu molu a buon wuju ta kode a buon yidga kulyaesi kasu ko ta Doro Doro I nu mede kode I nu koji nanane ta kujod na ryo ryok ta ko mokosi kasu kine Kado. ¹⁵Diri nan takinda ta adi lor dutet kulya ti yur lo sodoma kolo Gomora molu dudoki polyolyo lwo lwod dudoki na kulya tin a koji¹⁶mete ta, ana yilo sondu ta kado gwoso kobilu I kiden na lujin Nyena gwe ta a lokod gwoso munuo ko gwe ta gwoso gureki nagon nyobulo konakinda Dutu arabat. ¹⁷meddi ta bura kulya ti Dutu kogwon se molu momok ta a jodgi ta I putet, a se molu biddi ta I kadijik kase momoresi ko kuru batan logon a kwara, ¹⁸a ta molu dudukajini ko midiron I komod koi moran kogwon kulya kuwe anyen tokuru kindo kine kulya kase I komod koi lwaka¹⁹A na wukindi lepedat ta nu an ko wiwirnya ta ko ta kulya ada kode ko ta jambu nyo kogwon I nu didit ta molu titiki do nagon ta jajam ²⁰kogwon molu ban ta lo jambu ama mulokotu lo mome losu lo jambu kasu, mugunya²¹A ludaser molu wukinda ludaser I lede a molu wunkindi Doro loyit a Dwajik molu Diki I moro ko money lose ko Dote nase a tindi lepedat leda ²²A Dutu lid molu mane man ta kogwon Karin kuwe ama Dutu lgon a Dodga tolo ko dutet lo molu lwo lwoko ²³A na sasandi se ta I nene koji nu woki ta I nene kogwon diri nan takinda ta molu nyobulo tutudgo kojino lid ti Yisaraele a kokwe na pondi nan Duro lo Duto,²⁴kajujumuk nyo bulo lwodgu katodinonit loyit, ²⁵kodo a nabut ko kajujumunik gwon jojo gwoso katodinonit loyit a koti a nabut ko dupiet gwon gwoso duma loyit. Ko Dutu ludgu money mede a Belejebula, a se molu ludgi Dutu ti mede nayit ko Karin nagon a narok bia parik!²⁶Nyenagon ko kujono ta lepedat kogwon nene do bayin na muko nagon mulo nyobulo kwiya a nene Do gwe bayin na dela nagon molu nyobulo dena ²⁷Do nagon nan tukokin ta I mude kine tuke ta I parara, Do nagon a modaki kasu I suwo kine laiiji ta I lodeko ti kadijik,²⁸koti ko kujono ta Dutu logon ledga kune mugunyu ama nyobulo ledga kadudwo lon kolumbo kujene ta Dun logon bubulo tukariu ko kodudwo ko mugun I Geena. ²⁹Lilitan murek ti gworo ko kilinate geled re Ama nene nase nyobulo doro kak nagon money losu bak ko den ³⁰Ama I kulya kasu kupir kasu lid ti kusik aje ³¹kenanyenagon ko kujonota tag won ko built lwolwod lilitan jore.³²Nyana Dutu geled logon ruggo nan ko Dutu I komod, nan koti molu ruruk koko ko Baba lo gwon ki lui komod. ³³ama ko do lo rerenya nan ko dutu I komod, nan molu rerenya reped ko Baba lo gwon ki lu I komod³⁴ko yeyeju ta adi nan a poi jonda na talidi kak ni nan a poi jonda na talid ama kolumbo mandu. ³⁵kogwon nan a poi tindu na duto I disa ko monye loyit, ko duro nakwan I disa ko dote, ko nakwan na toje I disa moken, ³⁶a merok ti monye mede gwe a dutu ti mede nayit.³⁷Dutu lo nyarju monye kode Dote lwolwod nan lo nyobulo ko nan koti ko ³⁸Duto a ko doggu kodini na goro nayit a kepoddi nan a nye kine jukin I nan. ³⁹Duto lo reju ru nayit lo molu tololikin ru nayit, ama ko da lo tolokindo ru nayit kogwon kulya kuwe molu ryo ryo leped.⁴⁰Duto lo wuju ta lo wuju nankoti nye lo wuju nan lo wuju leped lo sunyundo nan lo. ⁴¹Duto lo wuju nebi kogwon leped a nebi lo molu wuju ropet nagon ropaki nebi koti nye lo wuju Duto lo nagon kogwon leped a Dutu lo loti lo ngwo lo molu wuju ropet nagon ropaki Duto lo loti lo ngwo.⁴²piri nad takinda ta adi ko da lo tindu rele gelen lo kilo lo didik kopo lo piod nalilik anyen mamat kogwon leped a Duto tio kajujumuni yilo Duto molu a jaran I ropaki.

Chapter 11

¹A Yesu ko tutudgi sarju na Dutu kayit kajujumuk piok wot murek kulo a nye koyi nu pirit a it derot I totodinodu ko I totokuoddu I kojino kode kode. ²Nyena a Yoani yidgi I kadi rereket Do nagon masia kokon kunu a nye soni kule Dutu kayit kajumuk ko leped yu ³a se piji leped adi, Do a nye lo popo lo kode yi mondu lele?⁴A Yesu ruggi se adi iti ta kaki ta Yoani Do na yid ta kona met ta kine ⁵adi Dutu modo keno (Dutu lo dija I kuwen) meddi meddi, Dutu lo bata woroni woro, Dutu ti rimajin aje tokela mideki (Dutu lo dija I suwo) yidgi yidgi, Dutu lo twatwa aje todiyu I twan, Dutu lomeriki aje tokuki lone lobut. ⁶Nyena duto logon bak ko kopuko ko kulya kuwe lo a kalyodi. ⁷A nagon dutu lo sonyo kulo iti tu nu a Yesu suluji pija lodir lo dutu I kulya ti Yoani adi ta a tu yubo I meddi na nyo? Ta a tu meddi na padudi lo wido ko kobudot re? ⁸Nyena ta a tu kado I meddi na nyo? Ta a tu meddi na duto lo jupy bodgo na parere na gworo go re? diri dutu logon jpo bodgwat na parere kilo sida I kadijik ti moran. ⁹Nyena ta a tu kado I medda na nyo? Ta a tu I medda na nebi? Ee nan takinda ta adi ta diri a met duto logon lwolwo nebi. ¹⁰Yilo Duto a nye logon kulya kayit a wuro adi, mete, nan soson luyokie lio kenut Derot logon molu tetenaddu kiko lelut konut nerot. ¹¹Din nan takinda ta adi, I kiden na Dutu logon a yudweki I na kak kilo lele geled dak ko punun kwod logon a duma lwolwo Yoane kaba tisaniti ama Dutu logon a lodit parik I tumatuan na ki lo a duma pwolwod leped. ¹²po na Yoani kaba tisanit tojo tiyana na tumutyan na ki ridie ko ridit a Dutu rididi boric I ndunda na nye. ¹³Kogwon nebijin lid se ko saresi ti mose keju Do na popo tojo kop o na Yoani ¹⁴nyena ko ta a ruk Yidga kine kulya Yoani a lu Eliya logon molu popo. ¹⁵Duto lo gwon ko suwo yidesi tin ye yidgi kine kulya. ¹⁶Ama nan de tojokin Dutu tin a toberon I nyo, se gwon gwoso Dwajik logon sisidatu I piriton gworiesi a lunai Dwajik lo biro ko se kulo adi, ¹⁷Yi a kulakinda ta kilibajin, ama a tag we bak ko gwoja yi a yoyu koli lo tuan, ama a tag we bak ko gwien. ¹⁸Kogwon Yoani aje a gwe bak ko nyesu a gwe 'bak ko moju nyena a se kulyani adi leped ko mulokotyo lororn. ¹⁹Ama nan Duro lo Duto aje po nyenyasu ko momoju, a se kulyani adi, meddi ta yilo kanyoonit ko a kamere, leped a ju lo kapepenat ti user ko a ju lo katoronuyak ! Ama kodon na Dun a kurwe a awak konesi kayit, ²⁰A kidud Yesu sulkui yuyuggo kojino nagon nye aje konda kitajin kayit saresi najore kata kune, kogwon Dutu kase a bon lopuggo toiliyot. ²¹Adi woidio lorajina I woidio Betesaida ko kodo kitajin soresi nagon a kona kasu kiden kune koju kodo a kna turo se ko sidona a Dutu kase kodo aje lopuggi toiliyot beron dedelya ko jupa bodywat terekesi ko a weya borick ko kurok. ²²Ama ana takinda ta adi turo se ko sidona molu dudoki putet polyolyo I loi lo audet lwol lwod duDoki nasu. ²³Ama do kaparanauma do yeyeju adi do Dona molu totodumala toto I diko re? Bayin, ama do molu jojoda kak tojo I pirit na muloko kagwon ko kodo kitajin soresi nagon a kona korut kiden kune koju kodo a kona sodoma a nu koji kodo yede yedon toio I lolo. ²⁴Ama nan takinda ta adi sodoma molu dunoki putet poluolyo lor dudet lwolwor dunki nau. ²⁵A I nu dinit awak a Yesu, kulyani adi tinate pon Baba matat lo ki ko lo kak kogwon do aje deya kine kulya I Dutu lokod ko I Dutu lo kukurun kulya a do kwekindi se I lupudiot. ²⁶Baba do aje konda tina kogwon eta a nabut konut. ²⁷Baba aje burukin nan do lid lele Duto bak ko den nan Duro Baba geled lo denda koti Duto bak ko den Baba ama nanDuro geled lo denda, se ko Dutu logon nan Duro a wulun kwekinda se Baba kulo. ²⁸po ta koyo nit a Dutu lid logon kikita ko a sopi pomoni a ana de hinda ta yukan. ²⁹Dumundi ta gwuluni lio kasu I murnto ko jujum Bi to kuwe kogwon nan a lo lilik pele koa lokoyok I loili a ta de nye ji yukan kasu toili yot; 30 ³⁰kogwon gwuludi lio a lolid I doko a doda sop nan anyen dodoko kune gwe padede.

Chapter 12

¹A I nu didit I lor lo Babata a Yesu dudoddi I yo buwot ti bolok, a Dutu kayit kajujumuk gwe ko magor, a se suluji rija kusik ti bolok a nyes nyesu. ²Ama a na meddi parusjin kine Do nu, a se kuluyani ko leped adi meddi Dutu kulok kajujumuk konda Do nagon Baresi bak ko ruk nagon kodo ba kona I lor lo sabata³A nye piji koko adi ta bak ko ken Do nagon powidi koju a kon nagon leped se ko Dutu kayit gwon ko nagon ko magor re? ⁴leped koju lubboi kadi na Dun a nye nyesi ambata na peta ko Dun I komon nagon saret bak ko ruk leped I nyesu kode Dutu lo gwon ko leped kulo ama tud kanejin lo rukoki I nyesu⁵kode ta Dona bak ko ken saresi ti mose re? Adi I lor lo sabata koanejin lo kita I kadi na Dun kulo kokorju sabata ama se bak lyadan. ⁶Nan takinda ta adi Do duma kata ni nagon lwo lwo kadi na Dun.⁷A ko ta kodo deden ko kilo kulyaesi kweja nyo adi Dun dedekan wan na kuwan bag won I tindu na rubadgajin a ta kodo gwe nyobulo dudokindo Dutu lo bak kulya arabat. ⁸kogwon nan Duro lo Dutu a matat lo sabata⁹A Yesu iti nerot nyu a lupoddi kase I kadi momoret, ¹⁰Nyena mete, a lele Duto gwe nyu logon konin a lokworok. A kule Dutu piji Yesu adi saret a ruk adi dona a nabut I tokeya na duto I lor lo sabata re? koko pija tina anyen se bubulo ryoju nagon adi leped a kon¹¹A nye piji koko adi lon Duto losu logon gwon ko kobilityo geled, a kodo yina kobilityo a doro I dili lor lo sabata, nye Dona a mogga nye a pikundi nye kad re? ¹²Nyena duto gwon ko built aduma parik lwolwod ko bilityo! Nyena saret a ruk adi ti do nabut konani kona I lor lo sabata, ¹³Nyena a nye takindi Duto lo adi rioro konin lelut. A Duto lo riioddi a konin lo leped gwe a lobut gwoso lele lo, ¹⁴Ama a pausijin lupundi kado I kadi momoret a tetendi yeyeet nagon ko Yezsu tatua ada. ¹⁵A Yesu aje den a nye koi nu pirit. A Dutu jore kepoddi leped a nye tokeyi se lid. ¹⁶a nye kukuji se adi ko ben se kodo tikin nye I dena. ¹⁷Anyen kulya na jam matat ko nebi Yisaya I kutuk koju kunu kokona adi¹⁸malo kalipuonit lio logon nan a wulun, lo nyanyara lio logon toili lio a lyodgi lo nan molu tindu mullokotyo lio ko leped I mugun a nye molu laikindi dudgo na ngwo I juron¹⁹a nye molu gwe a rerenya a gwe a wodon allele duto molu molu Kenya yidga gworo loyit I kikolin ²⁰A nye molu kenye beledgu padudi logon a moka a molu kenye ledga kimad I pata lombo nagon nyore kana tojo ko nye aje sonyoro dudgo na ngwon I teya. ²¹A juron molu yendi Karin kayit²²A kule Dutu jondi Duto ko Yesu ni dilo Duto gwon ko mulokotyo loron logon tindu leped gwon a modoke (a dija kuwen) ko a mumut (nyo bulo jambu), a Yesu tokeyi leped nyena a Duto logon a mumut lo jabi, a meddi, ²³A Dutu lid sorji sorju, a pipiji boric adi dilo Duto a duro lo Dswidi re?²⁴Ama a na yidgi parusijin nu a se kuluyani adi lo Duto rikoddu muloko lorok kayo tud ko ndit na beleie bula duma lo muloko lorok ²⁵A nye ko dene Yeyeesi kase a kuyani ko se adi Tumatyajin lid nagon a korja boric kine kokorju a ko nene koji kode nene mede a korta muaun a nye mole kenye yedon. ²⁶A ko satani tikoddu satani kado satani a korja mugun, a tumatayan nayit gwode adjinyo? ²⁷A ko nan rikoddu muloko lorok ko ridit na beleie bulo a Dutu kasu rikoro se kado ko lidit nida? Nyenagon a se molu lo liliji kulya kasu²⁸Ama ko nan kita ko mulokotyo lo Dun anyen rikoddu muloko lorok kado nyena den eta den adi Tumatayan na Dun diri aje yedunda kasu. ²⁹Kode koti Duto bubulo lubbo adinyo ko Duto lele lo ridit kodi I ryaggu na torobo kayit? A kokwe nanyit leped totor Duto lo ridit lo a nyen diri buloni bulo nyagga kadi nayit. ³⁰nye logon ban gwon kuwe I suwot lo momoro ko nan a logon pependa ko nan I pirit na gelen lo totorekinda. ³¹Nyenagon nan takinda ta adi Dutu molu pipitoki I toronjin lid se ko (aes) lid nagon se a laundi Dan kine ama Duto logon launda mulokotyo loke lo molu a pitoki. ³²ko Da lo jambu kulya ti kuwe ti Duro lo Duto arabat molu pipitoki ama ko da lo jambu kulya ti mulokotyo loke arabat molu pitoki mali I na did it kode I didit na popo. ³³ludweki lobut agu ryei lobut a ludweki lorok agu ryeni I kodini loro kogwon kodini dena I ludweki kayit ³⁴Ta torela ti munuo! ta bubulo jambu kulya nabut ada a ta ko boric a lot ok kogwon kulya jore na gwon ko Duto toili kune pupurun kad kayit I kutuk. ³⁵Duto lobut loppakundo kaDo Do nabut I kulya nabut nagon a dela kayit toili kune koti Duto loron tokundo kaDo Do narok kulya narok nagon a adela kayit toili kune. ³⁶Nan tskinda ta kulyeesi lid logon Duto jajam abuloandi kilo molu piyarikin koko I lor duDet lo putet. ³⁷Kogwon kulyasi kulok molu lo tindu do duDoki arabat. ³⁸A kule kalo dinok ti saresi ti moseko parasijin kulyani ko Yesu adi nato dinonit yi dek metunda kweyet konut. ³⁹Ama a nye ruggi se adi To beron na loron logon a paju dun kulo gagayu kwiet ama kweyet molu nyobulo kweki koko tun kwiyet na nebi Yona. ⁴⁰kogwon gwoso na gwoDgi Yona I pele na Sumuti ko perok musala ko luparan ko tukwaje nu a nan Duro lo Duto koti molu nukakind kak a gwe yu musala ko tu paran ko tukwaje. ⁴¹Dutu ti Nin we molu DiDien ki I lor dudet lo Dutu ti na toberon a molu duDokini kulya kase arabat kogwon se lopaggo toili yot kase ko tokujo nay o naj nyena mete ta, Do duma kokona ni nagon lwolwoD Yona. ⁴²Mor na suwot lo loki molu DiDien ki I lor duDet lo Dutet lo Dutu ji na toberon, a molu duDokini kulya kase arabat, nye kolu a pa I dutet na kak I yiDga na koDon na Solomona nyena mete ta Do duma kata ni nagon lwo lwon Solomona. ⁴³A nagon mulokotyo loron aje po kado ko Duto I mugun nu a worojini I piriton nagon bak piD gagayu yukan, ama a nye gwe bak ko pujo pirit. ⁴⁴A nye kulyani adi, nan de yiyito kuwe I mede nagon nap o katayu A nye ko dure, a nye ryoji nu kadi gwona kana a rija a nake ko a kukuna bura. ⁴⁵Nyena anye iti tu a jondi kule muloko lo loron burjo

logwon lwolwoD nye a se lin lupoddu kata a sidani yu a gwilinet lo Dilo Duto I dulet woroni a loron parik lwolwon lo kokwe lu koti a molu poki tina I na toberon na Dutu lorok.⁴⁶ A Nagon Yesu nyu kukulya ko Dutu nu, mete, a Dote se se ko longasirik kayit gwode mindi jambu ko leped⁴⁷ A lele Dutu kulyani ko leped adi meddi Duti ko ludosuruk kulu gwodan kado mindi jambu ko do⁴⁸ Ama a Yesu piji Dutu lo takinda leped lo adi Da nagon a Dote? Ko da logon a lugasirik kuwe⁴⁹ A Yesu yuddi Dutu kayit kajumuk kulo, a kulyani adi kulo Dutu a Dute a lugasirikrik kuwe⁵⁰ kagwon Duto logon ko kon Do nagon Baba lo gwon ki lu mimindi na nye lo gwon a ludseshio, ko a saser nio ko Dote nio,

Chapter 13

¹A I lu lor a Yesu lupundi okdo kadi sidakini nyena ko tor na Galilaya ²A Dutu jore parik momoundi kayit ni ko yina kuwe a nye kiji I kibo kata a sidakini nyin a Dutu lid gwode kijit, ³A nye jamakindi se Do jore I lilimon adi kaweyanit a tu I weja na nyomot ⁴A gwode tina na gwondi nye I weja nu a kule nyomot dodone nyana ko kiko a pondi po a kuddi se ⁵A kule nyomot dodoone I kujod nagon a rorokindo I lelia ki a dede se pune pun kogwon kiyod ban jore ⁶a nagon kolod gwode ki nu a se salani sala a totilyoke to tiyok kogwon kukuri kase ko lupoddu kak ⁷A kule nyomoy dodone I kiden na kikwa a kiwa duroddi ki a diji ki a se ⁸A kule nyomot dodone I kak nabut a jore jo a rade kune kuwesi ti bolok ko kuwen mia geled kune ko merya bukien kune ko merya musala ⁹a Duto logon ko suwo yidesi tin ye yidgi kine kulya ¹⁰A Dutu ti Yesu kajujumuk iti ko leped yu, a piji leped adi konyo do jambu ko se I lilimon? ¹¹A Yesu ruggi se adi ta aje tuki I denda na lwon ti Tumatyan na ki ama bak ko tiki koko. ¹²kogwon Dutu lo gwon ko Dolo molu yayalaki kune a nye molu gwon kodo jore parik ama Dutu logon bak nene do lo madi Do nag won ko leped molu dudumaji kado kayit ni ¹³Yina a kuwe nagon nan jambu ko se I lilimon kogwon na meddi se na a se gwode nyobulo gwuluya a na yiDgi se na ase gwode nyobulo yiDgi bura a gwode nyobulo kunudo. ¹⁴kulya na ke Yisaya koju kunu kokonaki a se adi ta molu yiyid dadin jore ama a ta molu yiyid dogin jore ama a ta molu gwode nyobulo kurundo kwod ta molu memet dunin jore ama a ta molu gwode nyobulo gwuluya, ¹⁵kogwon toil yot ti kilo Dutu a logo a suwo kase yidgi adi borid a se muggi konyen kase ko kodo ban gwon tina se kodo memet ko konyen kase I lo pukundi kuwe ni a nan kodo to keyi se. ¹⁶Ama ta a kalyodok konyen ta a met ko kuwen kasu koti ta a yid ko suwo kasu. ¹⁷Diri nan takinda ta adi nebijin jore se Dutu lo ngwo jore gwon ko pulok medda na Do nagon ta a met kune ama a gwode nyobulo medda na se a se gwode ko puusok I yiDga na do nagon ta a yiD kune ama a se gwode nyobulo yidga na se. ¹⁸Nyena yiDgi ta lilim lo kaweyanit. ¹⁹Ko Duto a yiDga kulyaet lo Tumatyan ama a gwode bak ko kurun a yilo loron pondi po a jekaddi Do nagonn aje weki kayit itoili kulo Nyamot lo weki I merele lo kiko kulo gwod tina. ²⁰Nyomot logon a weki a dodone I kujod nagon a ropokindo I leliya ki kulo a Dutu logon ko aje yidgi yilo kulyaet a nye ko lyodon. ²¹A nye gwode gwoso nyumuth logon kukuri bak ko lupoddu kaka ma a monudi dinit a nadit ama I didit nogon leped a yoyodo ko sasnya kogwon kulya ti lo kulyaet nu dede a nye kukutoro bot. ²²Nyomot logon a wek a dodone I kiden na kikuwa kulo yilo a Dutu logon a yidgi lo kulyaet a wiwnyesi ti na kak ko nyarju na tukworon diji lo kulyaet a nye gwode a pudi. ²³Ama nyomot lo weki I kujon nabut kulo a Dutu logon a yidga yilo kulyaet a kuru kurun leped diri saradan luduyoki kune kuwe si ti bolok ko kuwen mia geled kune ko merya bukien kune ko menya musala. ²⁴A Yesu tuko kindi se lele lilim adi Tumatyan na ki gwon gwoso Dutu logon wekinda nyomot idout kayit I melesi. ²⁵a nagon Dutu lid aje toto nu a mirku lo pondi a wekindi liabe I bolok kata o iti tu. ²⁶a nyena a bolok gwu gwugg gwode a losim, a liabe koti dunindi. ²⁷A kalipu nat ti yilo Duto pondi ko leped ni a piji adi, Duma liyad, do bak ko wekinda nyomot lobut konut I melesin re? liabe kulo po ya. ²⁸A nya ruggi adi, miriku lele aje konde na Do. A kalipunok kulo piji leped adi, Do miminda yi tu I baja na se? ²⁹Ama a nye renyani adi, Bayin kogwon na boji ta liabe nu, koben ta bodo dutundo kule bolok ko ko se I pirit na geled. ³⁰se tiD duroddi, pirit na geled tojo koDera na se. A I didit Deret a nan molu takinda kaderak adi, A kokuwe pepene ta liabe, ko totorone ta sei kuwesik anyen yuyura, ama momore ta 'bolok kuwe I gugu, ³¹A Yesu koti jamakinda se lele lilim adi, Tu matayan na ki gwoso nyumutti lo kiteta logon lele nuta a'dumun a gubakindi kayit I melesin. ³²Yilo nyumuti a lodit parik lwowoD Nyomot liD, ama ko aje durio a gwodde a duma lwowoD dotilon liD melesin a woroni a kodini nyena a kwenya pondi I sida I kema kayit ³³A Yesu koti jamakindi se lele, lilim adi, Tumatyan na ki gwon gwoso kape logon nene Duto a Dumun a Dolakindi pelela musala ti lojiet lo widi ojo liD a yu ³⁴Yesu jamakinda lodir lo Duto kine kulya liD lilimon, Dye bak ko jamakinda se nene no 'bak lilim. ³⁵A nyen kulya na jam nebi koju kunu kodo kokona adi, Nan de jambu I lilimon ana de luggi kulya nagon a dela soluja na kak, ³⁶A kiruD Yesu koi lodir lo Dutu, a nye lupoddi kodi, a Dutu kayit kajuju muk iti ko leped yu, a kulyani ko leped adi Toku ruki yi lilim lo liabe lo gwon I melesin, ³⁷A nye ruggi adi kaw eyarut lo nyomoy lobut a nan Duro lo Duto ³⁸melesin (Yobu) gwon a kak na Nyomot lobut gwon a dwajik ti Tumatyan I liabe a nwajik ti Dilo loron. ³⁹a miriku lo weia liabe lo gwode a kayoonit; diDit Deret gwon a dutet na kak kaderak gwode a malaikajin ⁴⁰Nyenagon gwoso nagon liabe a pepena a yurani yura ko kimoD na, nyena koti a molu gwode tina I dute na kak. ⁴¹A nan Dyro lo Duto molu sonde malaikajin kuwe a se molu pepenundi kaDo I Tumatyan Dio Do liD nagon tindu Dutu, I kopuko, se ko Dutu liD lo kondo arabat kilo. ⁴²a molu gubakindi se, namet na kimaDj a se molu gwine gwien a molu Dirji kala yu. ⁴³A Dutu ti loti lo nagwon molu kobbi gwoso koloD I tumatyan na monye lose Duto lo gwon ko suwo yiDesi tin ye yiDgi kine ⁴⁴Tumatyan na ki gwon gwoso tukworien nagon a delaki I melesin (yobu) A Dutu puji pujo a koti dikindi kaki nyena a nye gwe ko lyoDon, a iti tu, a tugworji Do kayit liD a nye gworundi yina yobu (melesin) ⁴⁵Koti Tumatyan na gwon gwoso Duto katujaranit logon gagayu Durupo na kwekwelen Da luDu a margaritajin ⁴⁶Aye ko puji nene geled nagon joDga gurut jore paarik, a nye iti tu, a tugworji

Do kayit a gworundi yina margarita.⁴⁷ koti Tumatyan na ki gwon gwoso kuyi nagon a gubaki I tor kata a toraki I kiden na kibojin murek, a momoggi gwiyarijin lid somot. ⁴⁸A kuyi ko jorone a kalo kak pikundi nye I kijit, a se sidakini kak a nyumobi lobut I sudiya, ama a lorok gubani kado⁴⁹A molu kwode tina I dute na kak, A molu pond lumbo na Dutu loro I kiden na Dutu lobut, ⁵⁰a molu gubaddi se lorok I namet na kimaDi a se molu gwine gwien a molu Dirji kala nyu⁵¹Ta kurun kine Do liD re? A se ruggi leped adi iye yi aje kuruni. ⁵²A nye kulyani ko se adi, nyenagon katodinok saresi ti mose logon a tadiniki kulya ti Tumatyan na ki gwon gwoso monye loy (mede) logon dumunda Do nalu duk ko ti beron kayit nu pirit 'delet. ⁵³A Yesu ko tutuDgi jambu lilimon a nye koyi nu pirit.⁵⁴ A nye iti kayit koji, a todindi kase I kadi momoret, a Dutu sorji sorju, a pipiji borik adi lo Duto pu yina koDon yase ko kine kitalin sorosi? ⁵⁵Yilo, bayin a Duro lo kaworonit lo bow re? Dote nayit bayin a mana re? Yakobo ko Yosepa ko Simona ko yuda Dona bayin a lugasirik kayit? ⁵⁶sasirik kayit liD Dona bayin kad kiden re? Leped pu kine Do liD ya?⁵⁷ A ge gwe bakm ko ryo (pu) kulya ti leped kopuket A mga a Yesu kulyani ko se adi, Nebi nyobulo bulo kayit I koji, ko kayit Mede, ama Dutu bubu leped I kune piriton . ⁵⁸A leped gwode bak ko konda kitajin Sorosi jore yu kogwon se bak yub leped

Chapter 14

¹A I nu diDit a Erode kasaranit yiDigi loDio I kulya ti Yesu, ²a nye takindi kalipunit adi yilo yoani kabatisanit, leped aje Den i tuan, nyena, yina a kuwe nggon kine riDiton dumalak kikita kayit I mugun.³Kogwon Erode kaju a mogga Yoani, a torji leped a tindi lepedi kadi rereket kogwon kulya ti Erode nakwan na pilijo luDaser loyit ⁴kogwon Yoani koju a takinda Erode adi, saret bak ko ruk adi ti do riDundi leped. ⁵A Erode mindi minde peDga leped ama a nye kujonom Dutu kogwon se kiundo Yoani a nebi a⁶Ama a lor logon Erode kaju yuDwe kata lo pondi, a nuro na Erode gwoji gwoja kase I komoD, a Tulyo, Dgi Erode, ⁷nyena a nye milyekindi tindu nina Duro nene Da nagon leped a piyun⁸A Duro na ruggi gwoso nagon Dote aje jujukini leped adi tiki nan kuwe lo Yoani kaba tisanit I kalaba ⁹A mor gwe ko deliya, ama kogwon milye lo nyo nye lo, koti kogwon kulya ti komu kayit, a nye sarakindi oditi yina Duro tikiri lo¹⁰A nye sonde Dutu I duDundo na kuwe lo Yoani I kadi rereket. ¹¹A kuwe lo juweri kaloba a tikini Duro, a nye jakindi note. ¹²A Dutu ti Yoani kajujumok pondi doggu na opu nayit I nugga I a se iti tu a tukokindi Yesu.¹³A Yesu ko yiDgi kine kulya, a nye Dine Dine yuk o kibo a iti I pirit nagon Dutu bayin kata Ama a na yiDgi lodir lo Dutu nu, a se pondi kase I kojino kepoddu leped woro ko mokosi. ¹⁴A nagon Yesu aje kiyunda kaDo I kibo nu a nye meddi lodir duma lo Dutu a nye wone kuwen ko se, a tokeyi Dutu kase logon a gigilotu¹⁵A nagon kak gwe a so muko nu, a dutu kayit kajujumuk kulo pondi ko leped ni, a kulyani adi na pirit bak dutu tuparan aje baka sonyoro kilo dutu ko ti se iti I kojino I gworokindo na 'borik kinyo. ¹⁶A Yesu ruggi adi ko a tut a ko 'borik tiki ta se do lo nye nyei, ¹⁷A se ruggi adi Yi tid gwon ko ambatajin mukanat ko somot murek ni. ¹⁸A nye kulyani adi joo ta se kuwe ni¹⁹A kirun nye sarakindi lodir lo dutu nyen sidoki kak I doru ki. A nye dumudi ambalajin mukanat se somot merek kune, a nye dirji ki, a 'boroji boroja, a nye gwegwe nyeji ambatajin kune a tindi Dutu kayi kajujumuk, a kajujumuk tindi dutu kulo. ²⁰A dutu lid nyesi nyesu a yimote yimot. A se pependi sudiya puok wot murek ti ambatajin nag we gwenyai nagon 'bak ko nyei ²¹A dutu luwalian logon a nyesu kulo gwode gwoso alipan mukanat, Dutu wate ko Dwajik bak ko kena. ²²A Yesu rijikindi Dutu kayit kajujumuk kulo nyen kiyaddu I kibo kata I tu kayit Derot I nu pele, a nye nyu toreja lodir lo Dutu, ²³A nagon nye aje toreja Dutu nu a nye kiyaddi I mere nye geledi kwa kwaddi A kak gwe a somuko a leped gwe yu geled ²⁴Ama I nu diDit a kibo gwode pajo tor kiden a yoyoDoni koyala lo pioD kogwon kobuDot wukundo kase ni²⁵A I waran na kak a nye pondi kase ni worie I tor loki ²⁶ama nu a se rigwokoni ri gwoko a se yeyeji adi kode Dona a mulokotyo! A se luluji lulujo kogwon se kukujono. ²⁷Ama a Yesu nyoDgi kulya ko se adi, togoyi ta toiliyot Do lo a nan koben ta kujen ²⁸A Petero ruggi repen adi matat ko yilo a do, lududdi nan I tu kodut yini I pio ki. ²⁹A Yesu ludgi adi pondi ke Nyena a Petero kiyundi kado I kibo kata a worojini I piod kit u ko Yesu yu. ³⁰Ama a nye ko meddi kobudot I wuggi porik a nye kujone kujen a suluji diroro kak a nye luluji adi woidio, lwoki nan pon matat. ³¹Dede a Yesu rioggi konin, a moggi leped a piji adi do dutu logon ko yupet a nadit Nyo do dyo syo yu? ³²A kiyaddi se I kibo kata nu a kobudot gwode gwodan ³³A dutu lo gwon I kibo kata kulo dulakini kak ko leped I komod a kulyani adi, do diri a duro lo dun³⁴A se ko ladgi nu pele a dure Genesaret a kiyundi ka do ³⁵A dutu ti nu pirit gwuluyi Yesu a se torekindi lode I jur lid, a dutu jakindi leped dutu lidlo gigilotu ³⁶Dutu lid logon a boyu yina bodgo kilo tokelani tokela.

Chapter 15

¹A kiruD kule Parusijin se ko katodinot ti saresi ti mose Dine Dien Yeeusalema a pondi ko Yesu ni a piji adi. ²konyo Dutu kulok logon a kajujumuk korju kenat ti merenyejin? Koko bak lalaju konisi kase a kokuwe na nyesi se kinyo na. ³A nye koti piji se adi konyo ta koti koiyu saesi ti Dun kogwon kulya ti keriat kasu?⁴kogwon Dun a kulya adi Bule bu munyi se Dutu, koti adi Duto logon jambu ko monye kode Dote arabat lo ti nye diri kodo tatuani tatau. ⁵Ama ta kulya adi ko lele Duto a kulya ko monye loyit kode ko Dote nayit adi Do nagon nan kodo Darakindi ta kune a gelaki Dun a nye kodo kenye buya monye kode Dote. ⁶Nyena ta a tubakaya kulyaet lo Dun kogwon kulya ti keriat kasu⁷Ta kamomolukak! Yisaya a beron keju kulya kasu a gwak adi Dun lo kulya adi. ⁸Kulo Dutu byu nan ko kutusin kase kana ama toiliyot kase gwon kajo ko nan. ⁹koko dulaki kak I twoju na ko kana a se todindi saresi ti Dutu gwoso se a todinesi nap o kuwe¹⁰A Yesu ludundi dutu kilo kayit ni, a takindi se adi, yide ita yid, ko den eta den kine kulya, ¹¹adi, do nagon lyobo ko dutu I kutuk na nyobulo toludda, ama do na lupundo kano kayit, kutuk na nye na toludda leped¹²Nyena a kajujumuk kulo pondi ko Yesu ni, o piji adi, do dona, a den adi parusijin aje woran ko do na jam do kune?. ¹³A nye ruggi adi do lid nagon Baba lo gwon ki lu bak ko yut kulo molu do'doto kado. ¹⁴koloki ta koko geled koko a kanyomok modokeno Nyena ko duto modeke jikonddu lele mo'doke a se lid murek molu 'dororo I dili¹⁵Ama a Petero kulyaani adi tokuruki yi yilo lilim. ¹⁶A nye piji adi, ta koti nyu bak ko den? ¹⁷Ta'bak ko den adi Do na lubbo I kutuk a yeDgi I pele (moyit) kune molu 'doDoki mudiD re?¹⁸Ama do na lupundo kado I kutuk kune ponda I toili, kine do se na toludda duto. ¹⁹kogwon yeyeesi narok, ko tatuja, ko lubbo ko towuton, ko kokoya, ko burot jambo na Karen ti dutu arabat ponda ko Duto I toili kata yu. ²⁰kine do se na toludda uto, ama nyesu ko konisi logon bak ko lalai nyobulo toludda duto,²¹21 A Yesu dine dien I nu pirit a iti kak na Tyre ko na sidonia. ²²mele a dutu na kanana na nu kak pondi po, a gwine gwien adi po duma lio duro lo Dawidi wone kounyen ko nan. Duro nio gwon ko mulokoty loron logon totoni leped parik. ²³Ama a Yesu gwode 'bak rukokin leped lele kulyaet. A dutu kayit kajumuk lo pondi a moiiji parik adi, onyoro leped bot, kogwon leped gwigwiun kayad I mukok (bot)²⁴A nye ruggi adi, Nan tud a sunye I lidin ti kakat (kotumit) na yisaraete nagon a likin kune. ²⁵A duto na pondi po a dulakini komod kak ko leped I komod, a mamandi adi, pon matat daraki nan. ²⁶A Yesu ruggi adi, ban a nabut I dumunda na kinyo lo lupudiet anyen gubaki 'dio dojin.²⁷Ama a duto na ruggi adi, iye pon dumo lio madi dio dojin nyenyese tupesi ti kinyojin logon a do'dokak I misa nase ko monye, ²⁸A kirud Yesu ruggi leped adi, do yina dutu, yupet nenut a duma, do nagon do mimindi na de koko naki do. A I nu didit gwak a duro nayit tokeloini tokela. ²⁹A Yesu koyi nu pirit a lowdoddi nyona ko tor na Galilaya, a nye kidi ki mere, a sidani yu ³⁰A dutu jore parik iti ko leped yu, jodga dutu lo bata ko modokeno ko mumutan ko logon a babatatu, se ko kule jore a tindi se kak kayit I mokosi a nye tokeyi se. ³¹A dutu sorji sorju parik na meddi se mumutan I jambu, kolo abatatu I tokela, ko dodeki I woro, ko modoeno I medda a se pupurji dunlo yisaraele³²A Yesu ludundi Dutu kayit logon a kajujumuk kulo kayit ni a kulyani adi Kuwen kuwe wowon lodir lo dutu, kogwon yi, aje sida I pirit na geled ko perok musala, do lo nyenyei bayin. Nan 'boun sondu koko ko magor ko 'ben se do'dorotu I kiko. ³³A dutu kayit kajujumuk kulo piji leped adi yi de ryo amabatojin jore ya ni I yobu nagon jujukin lunyoju dutu jore parik gwoso kulo? ³⁴A Yesu piji se adi tag won ko ambatajin muda? A se ruggi adi yi gwon ko ambatajin buryo se ko somot kudik madidik. ³⁵A sarji lodir lo dutu anyena sida kak, ³⁶A kirud nye dumundi ambatajin buryo kune se ko somot a tindi dan tinate a nye gwegwenyeji gwenyeja a tindi dutu kayit kajujumuk kulo a se kokorakindi dutu. ³⁷A se lid nyesi nyesu a yimote yimot, a se dudumundi sudiya dumalak buryo ti ambatajin na gwegwenya na pitudo nagon bak ko nyei, ³⁸A dutu luwalian logon a nyesu kulogwe a alipan dwan wate ko dwajik bak ko kena ³⁹Nyena a Yesu torekindi dutu kulo, a nye kiji I kibo kata, a iti I kak na magadan

Chapter 16

¹A Parusijin se ko sadokejin lo pondi a piji Yesu anyen kwekinda so kweyet nap o ki morju leped ²A nye ruggi odi I somuko ta kulya adi, kak molu gwon a nake kogwon ki a natot³A I kobure (waran) a ta kulyani adi I lo lor kudu dodon,(jojon) Kagwon ki a nator ko didikto. Ta deden gwuliya ki ama ta nyo bulo gwuluya kweyesi ti kune diDitan. ⁴Toberon na dutu lotok logon a paju dun kulo gagaju kweyet ama kweyet a molu nyobulo kweki koko, tud kweyet na nebi Yona Nyena a nye koyi se a iti tu⁵A nagon dutu kayit kajumuk aje lwododdu I nu pele na tor (iu suwot), a se bodoni jodga na mabatajin. ⁶A Yesu kulyani ko se adi kunyar tameddi ta bura kogwon kape ti panrusijin se ko ti sadokenji. ⁷A se tokuyaki ko 'borik adi leped a jambo kine kogwon yi 'bak ko jonda ambatajin. ⁸Ama a Yesu aje den do jam se kune a piji se adi Ta dutu logon ko yupet a nadit ko nyo tokulyakin ko boric adi yi bak amabatajin?⁹a Ta bak ko nyud gwulu kine kulya re? Ta dona a bodo ambabatajin mukanat nagon kokoraki I dutu alipan mukanat kune re? Ta a dudumun sudiya muda. ¹⁰Ta dona a bodo ambatajin buryo nagon koko raki I dutu alipan ldwan kune re? Ta a dudumun sudiya muda?¹¹Ada lolod nagon ta a nyobulo kurundo adi nan ba jambu kota I kulya ti ambatajin? Kunyat ta kepe ti parusijn se ko ti sadokejin. ¹²Nyena a se kurundi adi leped bak ko kunyarju se I kulya ti kape ti amabata, ama leped kunyarju se I kulya ti todinesi ti parusijin se ko ti sadokenjin¹³A Yesu ko dure I nu kak na kaisaria Pilipo a nye piji dutu kayit kajujumuk kulo adi dutu jambu adi Nan duro lo dutu a da? ¹⁴A se ruggi adi kule dutu kuya adi do a Yoani kabatisanit kule adi do Elia kule adi do a Yeremia kode a lele nebijin, ¹⁵A nye koti piji se adi ama ta boric kulya adi nan a da? ¹⁶Simona Petero ruggi adi do a Masia duro lo dun lo gwon jorun¹⁷AYesu nyobbi adi Simna Duro lo Yona do diri a kalyo Donit kogwon Duto lo na kak bak ko kwekin do kine kulya, ama tuD baba lo gwon ki yu ly nye lo kwekinda do. ¹⁸Nyena takinda do adi do a Petero mere lurutat a nan molu gwe yundi kanisa nio I yilo mere Durupit a riDiton tit wan molu gwe nyobulo teya yiba momret na kayupok.¹⁹A nan molu tindi do naesi ti Tumatyan na ki ko do molu toria nyo I na kak ni ki yu a molu torani tora ko do laggu nyo na kak ni, ki yu a molu lakani laka ²⁰A kirudnye kukuji dutu kayit kajujumuk parik adi ko bent a tukokin lele duto adi Nan a masia.²¹Suluja I nu didit a Yesu suluji kwekinda dutu kayit kajujumuk adi nye kodo agu tutu Yerusalema I dodga na do jore ko dutu temejik konisi ko I koanijin temejik ko I katodinok ti saresi ti mose a se molu tatuji leped a lor to musala lo yit a nye molu todiiyuni todiiyu I twan ²²A Petero jodgi leped a (swot) a suluji riridga leped adi Ti kine kulya gwe pajo kodo pon matat I se nyobulo pokin kunok (kwon) ²³Ama a Yesu (wondoni won) a kulyani ko Petero adi yidgo satana koloki nan do gwon koyo a ko puket kogwon do bak ko yeyeju gwoso na yeyeji dun na ama do yeyeju gwoso na yeyeji dutu na²⁴²⁵²⁶A kirun Yesu kulyani ko kayit kajujumuk kulo adi ko duto logon mimindi gwon a kakeponit lio ti nye paji mugun koti nye dumundi kodini nayit na goro a kepoddi nan. ²⁵Kogwon ko duto logon mindi lwoggu na nayit a yilo dutu molu tolikindi ru nayit ama duto logon tolikindi ru nayit kogwon kulya kuwe lo molu ryo ryo leped. ²⁶Kogwon built a nyo duto logon a ryoju do lid tin a kak a tolikindi ru nayit gwak kode duto kodo tinda nyo anyen dakunda ru nayit²⁷Kogwon nan duro lo dutu molu popo ko malaikajin kuwe I pirit na geled I minyo lo Baba a kirud a nan molu ro pakindi dutu lid gwoso I konesi kase ²⁸diri nan takinda ta adi kule dutu kata I kulo dutu logon gwogwo dan ni logon molu a wadgu twan a kawe na meddi se nan duro lo duto I po I Tumatyan nio nu.

Chapter 17

¹A mukok na perok a Yesu jodgi perero ko Yakobo,ko Yoane ludaser Yakobo, a nyomoddi se I mere lojo ki anyan se gwon geled kule dutu bayin ²A Yesu worani kade kase I komod a komod nayit kobbi kobbu awose kolod a bodgwat kayit kune gwe nakwe a gwe a nake gwoso parara.³Mete a mose se ko Eliya punoki kase a se gwe I jinabu ko Yesu. ⁴A petero kulyani ko Yesu adi, matat, a nabut I gwon nikad ni, ko do mimindi, nan de tetenda kadijik musala ni nene a nenut, nene a na mose, ko nene a na Eliya.⁵A nagon nye nyu jajambu nu diko na kokobbu muggi se, a gworo lo jambi I yina diko adi yilo a diro lio Pilili lo nyanyara logon nan a lyodgi parik lo, yidgi ta kulya kayit. ⁶A na yidgi dutu kayit kajujumuk kune kulya nu, a se kujononi kujono parik, a dorone kak rupu. ⁷A Yesu pondi kase nu a tandi se a kulyani adi, dine ta ki kujen ta. ⁸A se bilundi kuwesik kase ki, a se gwe 'bak ko med lele nuto ama tud Yesu geled⁹A na rundi se kak I mere nu, a Yesu sarji se adi, ko koben ta tutukonin lele duto kine kulya na med ta kine tojo nan diro lo duto a toDiyu, twan ¹⁰A dutu kajujumuk piji leped adi, ko nyo katodinok ti saresi ti mose kulya adi Eliya kodo lo po kokuwe?¹¹A nye ruggi adi Eliya din popo, a nyo molu tetendi do lid. ¹²Ama nan takinda ta adi Eliyo aje po 'beron a dutu gwe 'bak ko den leped ama kolumbo a se konakin din ye arabat gwoso na deggi se na nyena koti nan duro lo duto molu dodoga kase I konisi ¹³A kirud duto kajujumuk kulo kurdndi adi nye jambu ko se I kulya Yoani kabatisanit¹⁴A nagon se aje yite ko dutu kulo ni nu a lele duto pondi ko Yesu ni a rugwudokini ko leped I komod ¹⁵A kulyani adi pon duma wone kuwen ko duro lio kogwon leped a moka ko lomerya leped dododga parik kune didtan nye do'dorotu I kimod ko I piod. ¹⁶Anan ke jalein dutu kulok kajujumuk ama se bak ko bulo tokeya leped.¹⁷A Yesu ruggi adi Ta dutu tin a toberon logon bak yupet ko a karenyak. didit dorn ann nagon nan sdia? didit dornad nagon dara ko kulya kasu 300 ta yilo diro koyo ni. ¹⁸A Yesu ridgi leped a mulokoty loron pondi kado ko leped I mugun, a diro lo tokelani tokela I nu didit gwok.¹⁹A dutu kajujumuk pondi ko Yesu ni a lwon a piji leped adi ko nyo yi Nyo bulo rikoddu yilo mulokoty kaDo? ²⁰A nye ruggi adi ta nyobulo rikoddu kogwon tag won ko yupet ana dit kogwon diri nan takinda ta adi ko gwon ko yupet nagon a duma gwoso nyamutti lo kiteta ta bubulo kulya ko lo mere adi mijoro kaDo ni tojo yu a nye kodo mijoro mjero. Nene Do bayin nagon ta molu nyobulo konda. ²¹. ²²A na worojini sei pirit nageleD Galilaya nu, a Yesu kulyani ko se adi nan Diro lo Duto molu papaki k Dutu I konisi ²³a se molu tatuji nan a nan molu toDiyuni toDiyu I lor tomusala loyit. A se deliyani deliya parik.²⁴A se ko dure kaparanauma, a kapepe nak ti gurut nagon a saraki ropaki kadi na dun kulo iti ko Petero yu, a piji adi katodinonit losu a ropakinda gurut I kadi na dun re ²⁵A Petero ruggi adi ee leped roropakinda. A nye ko lupoddi kadi a kokuwe nagon nye 'bak ko nyu jambu nu, a Yesu piji leped adi gimona yeyeet nenut a nyo? Moran ti kak pependa gunit ti usw kode dakesi kak koko a kuda? Se pependa I dutu kase kode I lwoka?²⁶A Petero ruggi adi se pependa I lwaka. A Yesu kulyani ko adi nyenagon dutu kase a robba. ²⁷Ama ti yi gwe a kopuggo kulo dutu nyena iti gubaddi jabado I tok a kirud dumundi sumuti togeled logon do a'bitun kodo lo ko dane kutuk nayit a do de ryeji gurusutot. duma nye kotiki se a ropet nagon nan se ko do lo ropakinda.

Chapter 18

¹A I nu didit a dutu kajumuk pondi ko Yesu ni a piji adi da logon a duma I Tumatyan na ki? ²A nye luDundi diro lodit kayit ni, a logwidikindi leped kase I komod, ³a kulyani adi diri nan takinda ta adi ko ta bak ko lopuggu a woroni gwoso lupudiet, a ta molu gwe nyobulo lupu I Tumatyan na ki. ⁴Nyena dutu logon tokoyogga mugun gwoso lo diro leped a duma I Tumatyan na ki. ⁵Ko da lowuju lele Diro gwoso lo I Karin kuwe wuju nan. ⁶A ko dutu logon a lokunda lele lo kulo dwajik lodidik logon a yubbo nan kulo roronda kodo a nabut ko leped a toraki kijo duma kayit murut anyen todirodu leped I tor nagulu. ⁷wadiro na kak I kulya ti do nagon lokunda dutu I toronda! diri do nagon lokunda dutu I toronda agu kodo popo ama woidio I duto logon kine do po ko leped! ⁸A ko konin lelut kode mokot lelut lo lokunda lo I toronda dudu leped kado ko gubara nye pajo, bia a nabut ko do lubbo ko dun yu I ru ko mugun nenut a korju kode a bata lwolwod do gubaji ko komsu murek kode mokosi murek I kimad nagon nyobulo leda. ⁹A ko kode lelut lo lokunda doi toronda wonyoro nye kado ko gubara nye pajo bia a nabut ko do lubbo I ru ko kado geled lwolwod do gubaji ko kuwen merek I Geena nagon a kimad. ¹⁰Meddi ta bura ko'ben ta launda lele lo kilo nagon dwajik lo didik kogwon nan takinda ta adi malaikajin kase ki yu dupi memedda komod na Baba lo gwon ki li. ¹¹¹²Ta yeyeju ada? Ko lele duto gwon ko kobilu mia geleD a nene a nase geled lyad lyadan nye dona nyobulo kolokindo merya budwan wot budwan kune I merya a galaddi na nagon aje lyadan na? ¹³Ko leped kodo a pu diri nan takinda ta adi leped lyo lyodon parik ko yina kobilityo lwolwod kune merya budwan nagon bak ko lyadan kune. ¹⁴¹⁴koti gwontina adi monye losu gwon kilu kodo a 'buon lele lo kilo dwojik lodidik lilikin. ¹⁵A ko ludosur a konakinda do araba ¹⁵titi ko leped yuk o kweki leped toron nayit ta ko leped murek. A ko leped a yid do kweja adi do aje nyokun ludosur. ¹⁶Ama ko nye a 'buon yidgi na do jodgi dutu geled kode musek I pirit na geled ko do, a kulya lid molu rikini gwogwo I tokoresi ti kotokorok murek kode musala. ¹⁷A ko nye a renya yidga na koko tukoki kine kulya I kanisa ko nye a reenya madi kanisa koti konaki leped gwoso legetyo kode kapepenanit lo usur. ¹⁸Piri nan takinda ta adi ko ta molu torja nyoi kak ni ki yu a molu torani tora ko ta a laggu nyo I kak ni ki yu a molu lakani laka ¹⁹koti nan takinda ta adi ko kule kasu murek I kak ni a ruggo pounda nene do a Baba lo gwon ki lu molu rukokindi se. ²⁰kogwon ko dutu murek kode musala a momorja I Karin kuwe a nan gwe kase kiden. ²¹A kiru a Petero pondi po a piji Yesu adi matat nan kodo pitokinda ludser lio dadin muda ko nye a ko nakinda nan arabat? dona tojo ko dadin burnyo? ²²A Yesu ruggi adi nan bak ko rukokin do adi do kodo pitokinda tojo ko dadin buryo ama adi do kodo pitokinda tojo ko daDin merya buryo dadin buryo ²³Nyenagon tumatyan na ki tojuki I lele mor logon miminda denda morlot ti kalipunok kayit. ²⁴A suluji nye denunda kado nu a lek duto jweni kayit ni logon a kurdo ginejin a lipan jore parik ²⁵A nye gwe bak do nagon nye robbi mori na yilo duma nyena a duma loyit sarakindi adi ti leped gworojini gwooji I pirit na geled ko nakwan nayit ko dwajik kayit se ko do kayit lid anye ropani mori. ²⁶Nyena a kalipuonit lo dorone rupu ko duma loyit I mokosi a mamandi leped adi Bodo pon matat koloki nan ko didit a nadit nan molu rorob do kunok lid ²⁷A duma lo lu kalipuonit wone kowen k leped nyena a nye pitokindi mori na a koloddi leped ²⁸Ama na tiri yilo kalipuonit logon se kita I pirit na geled lo logon a kurjo gine lid kayit kudit. A nye toyi leped I murut kulya adi rope do nagon do a kuroro kuwe kune. ²⁹Nyena a kalipuonit logon se kita I pirit na geled lo dorone kak ko leped I mokosi a mamandi leped adi Bodo koloki nan ko didit a nadit nan molu rorop do ³⁰Ama a nye gwe buon a kolumbo tindi leped I kadi rereket tojo leped kodo a robba mori na. ³¹A na meddi kule kalipuonit logon se kita I pirit na geled kulo do na kona kunu nu a se deliyani deliya parik a iti ko duma lose yu a nyokokindi leped do lid nagon aje kona kunu. ³²Nyena a duma loyit ludundi leped kayit ni a kulyani adi do kalipuonit lora I nana je pitokin mori nenut lid na mamandi do nan nu. ³³do koti kodo a won kuwen ko kalipuonit logon ta kita I pirit na geled lo gwoso nagon nana je won kuwen kodo na re? ³⁴Aduma lo wore worad parik a pakindi leped ko kasaanyak I konisi tojo ko leped kodo a robba mori na lid nena. ³⁵koti a Baba lo gwon ki lu molu konakindi ta lid geled tina ko ta bak ko pitokinda ludasirik ko loiliyot kasu lid.

Chapter 19

¹Nyena a Yesu ko tutu Dgi jambu kilo kulyaesi a nye koyi Galilaya a iti I kak na Yudaya I nu pele na Yardene. ²A Dutu tore parik kepoddi leped a nye to keyi se yu. ³A parusijin pondi ko leped ni a tembi leped ko piyet adi, saret dona a ruk adi dutu bubulo yandu nak nayit kogwon kulya lid? ⁴A Yesu koti piji adi ta dona 'bak ko kenda re adi suluja I sullet kagweyanit a gweja dutu koLelet ko nakwan? ⁵A nye kulyani adi ko yina kuwe a duto lualet molu koyi monye ko dote a molu moriji ko nakwan nayit a se lualet molu Koyi monye ko dote, a molu moriji ko nakwan nayit a se murek molu gwode a mugun geled. ⁶Nyena a se 'ban nyu gwon a dutu murek ama, a se gwe a mugun geled nyena gon do nagon dun aje tomarja geled na ti tele duto gwe ti korja se. ⁷A se piji leped adi ko nyo mose a sarakinda adi duto kodo tindu nakwan nayit waraga yanye a soni leped? ⁸A nye ruggi adi mose a burukinda ta yandu na wate kasu kogwon toliyt kasu a logo ama I sullet ban gwon tina. ⁹Nyena nan takinda ta adi duto logon yandu nakwan nayit tud yandi ko kulya ti lupu a ko nye a yemba nene leped a lup nye. ¹⁰A Dutu kajujumuk kulyani ko Yesu adi s ko kulya ti lalet ko nakwan gwon tina a bia ti dutu gwe a yemba ¹¹Ama a nye ruggi se adi dutu lid nyobulo wuju lo kulyaet tud a se logon dun a wulokin kilo. ¹²kogwon kule dutu nyobulo yemba kogwon se a yudwe a badin kule nyobulo yemba kogwon dutu lo konda se a badin a kule gwe nyobulo yemba kogwon kulya ti Tumatyan na ki nye logon bubulo wuju kine kulya lo ti wuji tin ye wuji ¹³A kule dutu jondi lupudiet ko Yesu ni anyen leped sopakinda konisi kayit kase ki ko kwakwaddu. A dutu kayit kajujumuk ridgi se. ¹⁴Ama a Yesu kulyani adi kolu ta lupudiet kilo ti pondi kuwe ni ko ben toted se kogwon tumatyan na ki a na dutu logon gwoso kulo lupudiet ¹⁵A nye sopakinda konisi kayit kase ki a leped iti ta ¹⁶Nyena mete, a lele duto pondi ko Yesu ni a piji adi kotodinonit, nan kodo kond nan do nabut anyen wuju run a yed nyin. ¹⁷A Yesu ruggi piji leped adi nyo do piji nan I kulya ti do nabut? Leled kata logon a lobut nyena kodo mimindi jupo I nu depe dep saresi. ¹⁸A nye piji adi kulon saresi? A Yesu ruggi adi do kodo a tatuja duto do kodo a lubbo no kodo a lid kindo ¹⁹Bule by munji se ko duti do kodo nyanyar marate lelut gwoso mugun nenut. ²²A titinti lo ruggi leped adi nana je dep kilo saresi lidi nan yodgi nyo ²¹A Yesu kulyani ko leped adi ko do yodo gwon a lobut I do lidi iti tugwoiji do kunok ko doggi dutu lomerika a do molu gwe ko tukworon ki yu a kirud pondi ko kipundi nan. ²⁰A na yidyi titinti lo kine kulya nu a nye iti tu dedeliyayji kogwon nye a kworinit parik ²³A Yesu kulyani ko dutu kayit kajujumuk kulo adi diri nan takinda ta adi a nago I duto kworjrut I lupu I Tumatyan na ki ²⁴koti nan takinda ta adi awan polilyo ko kamilo I lupu I adili na libira lwo lwod na duto kwoanit Tumatyan na dun. ²⁵A na yidgi dutu kayit kajujumuk kine kulya nu a se sorji parik a piji adi A kirud na logon bubalo lwoko? ²⁶Ama a Yesu dirji se a kulyani adi dutu nyobulo ama dun bubulo konda do lid ²⁷Nyena a Petero nyobbi piji leped adi mete yi aje koju Do lid anyen kebbu do, a yi molu gwe ko nyo ²⁸A Yesu ruggi se adi diri nan takinda ta adi na sidani nan duro lo duto I sidaet nio na minyo yu I gwilidet ludukotyo nu ta koti logon aje kipundo nan kilo molu sisida I sidaet puok wot murek ti Tumatyan I dudgo na kulya ti kotumiton puok wot murek ti yisarae ²⁹Dutu lid logon aje koju midijik kode ludasik kode sasirik kode komonye kode ko dote kode dwajik kode kakjin kogwon Karin kuwe kulo molu wuju jore koti gwoso dadin mia geled a molu wuji a na yed nyin ³⁰Ama dutu jore logon a ti kokuwe molu gwe a ti dulet a ti dulet molu gwe a ti kokuwe,

Chapter 20

¹Tumatyan na ki gwon gwoso monye kak logon a dikara I waran na kak (kwoko) nagon anyen lududa dutu I kayit lukobi I(yobu) na kaden ti binyo ko ropet: ²A se torukokin I kita ko temet na gunbu nagon yedgit ropankin dutu I lor geled kune, a sonde se I kita kayit I lukobi. ³A nye koti iti kado saa bunan, a nye medi kule dutu gwogwodag I pirit gwonet dak kita, ⁴A nye takindi se adi, ta koti, iti ta kita I lukoon kaden ti binyo, a nan de ropakinda ta ropet nabut. ⁵Nyena a se iti tu a nye koti kado I saa puok wot murek, ko saa musala a nye kondi jojo. ⁶A iti kado nyena ko saa mukanat a nye ryeji kule dutu. gwogwodan kana Apiji se adi nyo ta gwogu odan ni kana tu paran lid? ⁷A se ruggi leped adi, yi gwodan kana kogwon lele duto bak ko gworo kinda yi I kita. A nye takindi se adi ta koti iti ta I lukobi na kaden ti binyo. ⁸A I Somuko a monye takindi yumi loyit adi lungi kakita ko ropaki se ropesi, suluja ko se lo dur a ti dutet a duddi ko se logon a ti kokuwe. ⁹A dutu logon a gworoki I kita saa muk anat kulo lo pondi a se lid geled geled ropakini gunit nagon ropanikin duto I lor geled kune. ¹⁰Nyena a dutu lo po a kokuwe kulo ko pondi a se yeyeji adi se dona de ropaki jore ama a se lid geled geled koti ropakini gurur nagon ropanikin duto I lor geled kune. ¹¹A se kowuji, a se wode ko monyo lukobi adi. ¹²dutu lo po I dute kulo aje kita saa geled tud ko lumbo a do kondi se jojo yi logon a didira toparan lid I sala ko kolod kulo ¹³A nye ruggi lele lose adi sa lio, nan bak ko konakinda do arabat, yi dona bak ko toru kokin adi do kodo kita ko gurut nagon ropanikin duto I lor geled kune re? ¹⁴wuji do kunok, ko iti mede nan mimindi tikinda duto lo dutet gwoso na tindi nan do na. ¹⁵dona nan nyo bulo konda do nagon nan mimindi ko gurut kuwe re? do doma kogwon toili lio a lobut ko dutu re? ¹⁶Nyana dutu logon a ti dutet molu gwon a ti kokuwe a ti kokuwe molu gwe a ti dutet. ¹⁷A na tirini Yesu Yerusalema nu, a I kiko a nye jodgi dutu kayi kajujumuk puok wot murek kulo a dutet, a kulyani ko se adi, ¹⁸mete ta, yi kulo tu Yerusalema, a nan duro lo dutu molu pakini I komsi ti koanjin temejik se ko I komsi ti kato dinok ti saresi ti mose A se molu dunokindi nan I tatua, ¹⁹A molu pakindi nan ko lwaka I komsi anyen jojonyanikin ko anyen bibito ko kurubat logon a kwara ko I bikin I kodini na goro a nan molu toduni todiyu I twan I lor tomusala loyit. ²⁰Nyena a dote dwajik ti jibidayo se ko dwajik kayit kulo pondi ko Yesu ni a dulakini kak I twoju na leped a piyundi nene do ko leped. ²¹a Yesu piji leped adi, do mindi nyo? A dinu duto ruggi leped adi, sarakindi kulo dwajik kuwe murek anyen bodo sisida lele komot I konin lutaten ko lele konut I kado de Tumatyan inot. ²²Ama a Yesu ruggi adi Ta a denda do nagon ta mumulun na dona bubulo molu I kopo (kubaya) lo dodgo logon nan momoji lo? A se ruggi adi, iye yi bubulo. ²³A nye kulyani adi ta din molu dodga gwoso na dodgi nana ma bak gwon a kulya kuwe I rukokindo na ta I sidalei kuwe I suwot jutaten kode kuwe I kadode, ama molu rukoki dutu logon kine piriton Baba aje tetenakin se kune. ²⁴A na yidgi kule kajujumuk pou kine kulya nu, a se wore woran ko kilo ludasirik murek. ²⁵Ama a Yesu ludundi se kayit ni a kulyani adi, Ta deden adi I kak ni kasarak tutumatyan ko dutu kase a dutu temejik gwe ko kido saret na se, ²⁶kine kulya ti gwe bayed tidg kasu kiden I ko duto logon mimindi gwon a duma kasu kiden ti nye kodo gwe a kali puonit losu. ²⁷Ko duto logon mindi gwon a lo kokuwe kasu kiden ti nye kodo gwe a dupiet losu ²⁸Madi gwoso Nan diro lo duto a po I kitakinda na dutu ,bag won anyen nan kiktaki nan a po I tindu na mugun nio I daggu na dutu jore ²⁹A na koyi se yeiko nu a ddutu jore parik kepoddi Yesu ³⁰Mete a dutu murek logon a modokeno gwe I sida I merete lo kiko a na yidge se adi lua a Yesu lo lwoddu nu wodo ro ki adi do lo dawidi Wone kuwen koyi! ³¹A dutu kulo ririggi se adi yidani ta talid! Ama a se koti wodoro ki parik adi pon duma dioro lo dawidi wone kuwen ko yi ³²A Yesu gwode gwodan a ludgi se a piji adi ta mindi tin an konaki ta? ³³A se ruggi leped adi pon duma bono dane kuwe kad. ³⁴A Yesu wone kuwe ko se, a boyi kuwen kase a dede se bulone bulo medda a moradi ko leped.

Chapter 21

¹A nagon se gwe nyona ko durokin Yerusalema nu, a se pondi Betepaye, a dure I mere lo Jeitun, a Yesu mindi sondu dutu kayit kajujumuk murek derot, ²A yakiji se adi, iti ta tur (village) lo gwon kasu derot lu, a 'dede ta de ryeji kaine a mumuki kak, se ko kolojityo, yokone ta se ko joo ta kuwe ni: ³A ko dut a kulya a ko ta ko nene do, ruggi ta adi, Nan matat mimindi se, a lu duto de rukokindi ta 'dede I jonda. ⁴Kine kulya poking anye do na jam nebi koju kunu kokona adi. ⁵Taki ta koji na Siona adi, mete ta, mor losu yilo popo kasu ni, a lokoyoki sida'e kaino, a kolojityo tore ko kaino ⁶Nyena a dutu kajujumuk kulo iti tu, a kon di gwoso na sarakindi Yesu se nu. ⁷A se jondi kaino se ko kolojityo a se peddi bodgwat kase ki, A Yesu Sidakini kata. ⁸A dutu jore parik peddi bodgwat kase I kiko, a kule tutukundi kenia ti kaden a peddi se I kiko ⁹A dutu jore logon tu kayit derot a ko se lo kipundo leped kulo wode parik adi, osana I diro lo dawidi! duto lo poi Karin ti matat lo ti'bonani borio! Piriton ti ki yu! ¹⁰A Yesu ko, tuloddi Yerusalema, a dutu lid ti koji dyadyadgi dyadyadgu. A se pipiji adi, yilo a da? ¹¹A dutu kulo ruggi adi yilo a nebi Yesu lo po Najureta na Galilaya. ¹²A Yesu luponi I kadi dun, a riggi dutu lid, kado logon tutuygworju ko lo gwogworo I kadi na dun I weata a nye sosopuggi mioajin duto lopuggi gurut se ko sidaesi ti katugworok to gureki. ¹³A nye kulya ani ko se adi A wuro adi kadi nio molu ludu kwakwaset. Ama ta aje kon nye a pirit danaet na karuakak. ¹⁴A dutu modokeno se ko dodeki (lo bata) pondi ko leped ni I kadi dun, a nye tokeyi se. ¹⁵A koaijin temejik se ko katodinokti saresi ti mose a wore woran na meddi se lepedi konda na do soresi ko na meddi se dwajik I wodoro ki I kadi na dun adi osana I dino lo dawidi. ¹⁶A se piji leped adi, do a yid ko kilo dwajik kulya dinyo A Yesu ruggi adi lye Nan a yid, ta kwod bak ko kenda adi, dutu a tindu pupuresi nabut bia parik I kutusin ti dwajik lodidik ko I kutusin ti lupudiot lo nonoggu? ¹⁷A nye koyi se, a iti kado koji kata a iti Betenia a totoni yu. ¹⁸A j waran, no yiteni Yesu bot I koji nu, a nye gwe ko magor. ¹⁹A nye meddi kibi merete lo kiko, a iti nyid a nye gwe bak ko iyo nene do kata ama tud kororo. A nye kulyani ko lukibi adi ti do gwe a radan ludweki koti kwod! A dede kibi totiyone totiyon. ²⁰A meddi dutu kajuki nu, a se sorji sorju, a totopine ko boric adi, lo kibi totoyon dede tina konyo? ²¹A Yesu ruggi adi diri nan takinda ta adi kota gwon ko yupet ata gwe a dyadyayu, a ta molu bulo konda do nagon aje konaki lu kibi na, ama bia parik ko ta kulya lo mere adi, Gwunyu muyun kado ko gubara mugun I tor a kine do molu konani kona. ²²ko ta gwon ko yupet ta molu wuwu do lid nagon ta a piyun I kwa kwaddu nasu kine. ²³A Yesu luponi I kadi na dun, a na todindi Nye nu, a kounjin temejik se ko dutu temejikti jur pondi ko leped ni, a se piji leped adi do nyo kido ya nagon do kondi kine do? da lo tindu do kido anyen kondi se? ²⁴A Yesu ruggi adi, Nan koti gwon ko piyet nagon Nan piji ta. Kota a nyop nan, a nan de takindi ta ko nan konda kine do ko nan ndit. ²⁵Yina batisimu dagon Yoani batidda nap o ya? Po ki kode po ko dutu? Ama a se rere nyani ko 'borik adi, ko yi de ruggo adi, yina batisimu po ki, a nye de piji yi adi, ko tina nyo ta ,bwon yubbo Yoani? ²⁶Ama ko yi de nggo adi, yina batisimu po ko dutu, yi kukujono dutu, kogwon dutu lid a yup adi yoani a nebi. ²⁷A kirud a se renyakindi Yesu adi, yi bak ko den, A nye kulyani ko se adi, A madi Nan lo kotikenye tukokindo ta ko Nan konda kine do kido nida. ²⁸Nyena ta yeyeju nyo? Lele duto gwon ko dwajik luya luyan murek. A nye iti ko diro kayo lo ya, a kutyani adi, dir olio iti I kita I yo lor I lukobi na kaden ti binyo. ²⁹A diro lo renyani adi, Nan buon. Ama I bot nayit a nye lopuggi yeyeesi kayit, a iti tu. ³⁰A dutu lo iti ko diro loyit lomurek, a kulyani gwoso na kodi na. A diro lomurek ruggi adi, Nan tutu pon Baba. Ama a gwe 'bak ko tu. ³¹I kilo dwajik murek lon logon aje konda do nagon monye mimindi? A se ruggi adi, diro kayo lo logon aje kon. A Yesu kulyani kose adi, takinda ta adi, kapepenak ti usur se ko kaluapejin lupu I tumatyan na dun kasu derot. ³²kogwon Yoani aje po I kwekinda na tan a gwilidit lo nywo kota kodo gwe lo dada, a tag we buon yubbo lepedi ama a kolumbo kapepenak ti usur se ko kalupejin aje yub leped. Madi kodo ta aje met kine kulya, a I mukok a tag we ti lopuggo toiliyot anyen yuyup leped. ³³Yidge ta lele lilim malo manye kak kata logon a yuddu kaden ti binyo I lukoti, a rikiji rikija ko marin a boggi dili ryoket na ludweki ti binyo I lukata nayit, a tete nakindi takaka a nye sarakindi ko kule kakuruki konisi a nye iti I lele jur. ³⁴A didit na butun ko gwe nyona a nye sondi kaluponik kayit ko kakuruk yu anyen jakinda nye luweki. ³⁵A kakuruk kulo moggi kalipunok kayit a bidda lele a tatuji lele a gugubuji lele ko durupo. ³⁶Koti a nye sondi kule kalipunok lwolwon ti ko kuwe kilu a se koti konakindi se jojo. ³⁷A I mukok a nye sondi diro loyit kase koko yu, yeyeju adi se dona de twotwo dir olio. ³⁸Ama a kakuruk kulo ko meddi diro a se tokulyaki ko borik adi malo duto logon molu rudda lukobi na monye lo pot a ti yi tature ta tatu leped anyen yi jodga na lukobi a nikad. ³⁹A se moggi leped a gubaddi leped kado I lukobi na koden ti binyo, a tutuji leped ⁴⁰Nyena ko monye lukobi na kaden ti binyo lo po leped molu konakin kilo kakuruk nyo. ⁴¹A se ruggi adi leped molu tatatu kilo dutu ko twan naron a molu sarakindi nu lukobi ko kule kakuruk logon molu tindu nye ludweki I diditan kase ⁴²A Yesu piji se adi ta don bak ko ken kulyati dun na wuro kune re? Adi, dunpit logon kadukok a renya lo aje woro a durupit tutudet lo godet lo kadi yina do matat lo kita a yi mete a do sorit? ⁴³Nyen agon Nan takinda ta adi tumatyan na dun molu dudu maji kado kase, a molu tikinda I jur logon dutu kayit raradan ludweki kayit. ⁴⁴dutu lid logon a doro I dilo durupit kulo molu giginya kade kade,

ama dutu logon yilo durupit a muju leped lo molu pasakaru pasakai⁴⁵ A koanijin temejik se ko parusijin ko yidgi lilimon kayit, a se ke kurun adi nye jambu kilo lilimon ko kulya kase. ⁴⁶Nyena a se gayi kiko logon se moggi Yesu, ama a se kujononi lodit lo dutu kogwon dutu kulo a yup adi leped logon a nebi.

Chapter 22

¹A Yesu koti jambi ko se lilimon adi, ²Tumatyan na ki gwon gwoso mor logon kona kinda Diro loyit budu yemet. ³A nye sonde kalipunok kayit I luDgu na Dutu logon a LuDu kulo, ama a se gwe buon po. ⁴Koti a nye sonde kule kalipunok, a kulyani adi, taki ta dutu lo ludu kulo adi, mete tan an aje tetenda lio aje, dwoni kuwe se ko kaje kuwe lopir aje dudo, do lid gwe ajo. po ta I budu yemet. ⁵Ama a se yid kine kulya a do. Kana, a iti tu lele kayit I melesin, a lele iti kayit kita. ⁶A momoggi kalipunok kayit kulo, a konakindi se arabat a tatuji se. ⁷A mor wore woran parik a nye sonde kamorok kayit jore, a tatuji kulu katatuak a yurji koji nase. ⁸A kiruD kulyani ko kalipunok kayit adi, Budu yemet aje tetena, ama dutu lo Lude kulo a jukin kogwon se a lorok. ⁹Nyenagon iti ta I keresi ti kikolin ko ludu ta Dutu ta Dutu lid logon ta a ryo anyen poi bud. ¹⁰A kiruD kulu kalipunok tit I kikolin a momorji Dutu lid logon se a ryo kulu, lobut ko a kadi naa budu jorone kokomu. ¹¹Ama a mor ko lupoddi kadi I medda na komu, a nye meddi lele dutu logon 'bak ko jupukinda bodgo na budu yemet. ¹²A nye piji leped adi ju lio do lupondi ni ada 'bak bodgo budu yemet? A nye yidani talid¹³ Nyena a mor kulyani ko kalipunok adi torji ta leped I konisi koi mokosi, gubara ta leped kado I mude. A dutu molu gwine gwien a molu dirji kala yu. ¹⁴kogwon dutu jore a lude, ama kudit lo wule. ¹⁵Grusvin piji Yesu I kulya ti ropa na usur parusijin iti tu a galundi kado kiko logon se loggi Yesu I jamesi kayit. ¹⁶A se gondi dutu kase kajujumuk ko leped yu I pirit na geled ko dutu lo jundo Erode kulo a kulyani adi kato dinonit, yi aden adi do a duto lo todiri, a to dindi kiko lo dan ko todiri 'bak kujen na lele duto, kogwon do a yeyeju to dumalan na dutu, ¹⁷Nyena do yeyeju ada? Taki yi saret dona a ruk adi kaisar bubulo ropaki, kode usur, kode nyobulo opak? ¹⁸Ama Yesu aden dumba na se, a nye piji Ta kamomolukak nyo ta morju Nan? ¹⁹kweki ta Nan gurusutot na usur. A se jakindi leped gurusutot, ²⁰A Yesu piji se adi yina dojinoti se ko kilo wuresi a ti da? ²¹A se ruggi adi, a ti kiasar, A nye kulyani ko se nyena ropaki ta kaisar, do nagon a ti kiasar, koti ropaki ta dun do nagon a ti dun. ²²A na yingi se kine kulya nu, a sorji sorju, a se koyi leped a iti tu. ²³A I lu lor lo geled lu, a kule sadokejin pondi ko Yesu ni (kilo dutu jambu adi dutu nyobulo dien I twon.) A se piji leped adi, ²⁴kato dinonit mose a kulya adi, ko duto logon 'bak dwajik a twan a lodaser loyit kado ruddi kanibe (likisa) na anyen yudokindo ludaser loyit dwajik. ²⁵Nye nagon ludasirik bunyo kaju kata kad. A kayo lo yembi nakwan a yilo duto twane twan bak dwajik, a kolokinda nakwan dayit ko ludaser I korun. ²⁶Nyena a tomurek gwe tina a tomusala koti gwe tina tojo kato buryo lo. ²⁷A I lor dutet na se lid a yina duto koti twane twan. ²⁸Nyana I todiyu na dutu lo twatwa a yina dutu molu gwe a nakwan na lon lo kilo dutu lid buryo? Kogwon se lid aje debba leped. ²⁹A Yesu ruggi adi ta a lyadn kogwon ta 'bak ko den kulya ti dan na wuro kune madi ridit nayit ³⁰kogwon I todiya na dutu lo twatwa, a se gwode a yenba kode yema gma se gwe gwoso malaikatjin ki yu. ³¹Nyena I kulya ti todiyu na dutu lo twatwa ta su bak ko kenda do nagon dun a takin ta kune re? Adi, ³²Nan a dun lo Abrama ko a dun lo Yisaka ko a dun lo Yakubo, leped ba dun lo dutu lo twatwa ama a dun lo gwon jorun. ³³A na yidge lodir lo dutu kine kulya nu a se sorji sorju ko toindo nayi³⁴ A parosijin ko yidge adi Yesu aje tig sadokejin a gwe talid yu a semomji I pirit nageled. ³⁵A lele lose logon a bodo lo seresi ti mose piji lepen ko piyet, morju lepen adi, ³⁶Katodinonit lon saret logon duma i saresi³⁷ A nye ruggi leped adi do kodo nyanyar matat dun ilot ko toili ilot lid ko dudwo inot lid ko yeyeesi kunok lid. ³⁸Yilo a sare duma ko a to geled³⁹ Tomurek malo gwoso leped adi, do kodo nyanya marate ilot gwoso mugun inot. ⁴⁰saresi lid mose se ko do na wur nebijin kine gwidikin I kulo sareasi murek. ⁴¹A na momorundi parusijin pirit na geled nu, A Yesu piji se adi ta yeyeju nyo I kulyan ti Masia leped a lida? ⁴²A se ruggi adi, leped a diro lo dawidi. ⁴³A nye piji se adi nyo nagon dawidi a kulya ko ridit na mulokotyo loke a ludgi leped a matat? Adi, ⁴⁴Matat dun a kulya ko matat lio adi, sidakini kuwe konin lutaten, tojo ko nan a tin do I nyo kakinda na merok kulok kak. ⁴⁵A ko dawidi ludgu Masia a matat loyit a Masia gwe a diro loyit adi? ⁴⁶A duto gwe bayin logon bubulo ruggo ko lete kulyaet suluja I lu lor toto ko derot a lele duto gwe bayin logon pija leped ko nene piyet kogwon se kukujono.

Chapter 23

¹A kirud Yesu kulyani ko lodir lo dutu kayit kajujumut kulo adi, ²kotodinot ti saresi se ko parusijin rudd todindo ko mose I pirit. ³Nyena gon do nag on se a saresi ta kine kone ta kon, ko depe ta dep, ama ko konda ta gwoso na kondi se na, kogon se, jajambu a gwe a konda do na jam se kune⁴se toja do logon pomoni (totodgu, I doko, a sopakindi se ko dutu. Gelya, ama se ko boric nyobulo yokinda kak modi ko orin kase. ⁵Da lid na kod se kine kona anyen dutu memet. Kogwon se tetenda rijikijin () kase logon gwon ko kulyanesi ti dun kata yu a dumalak parik, a tetendi bodgwat kase ko swalyae a jojo pariki⁶A nyarji sida piriton ti dutu lo kukwon rorweki, ko sidaesi ti derot I kadijik momoresi. ⁷A nyare nyar romanikin I piriton gwonrsi a nyare nyar dutu I ludgu na se a kato dinok⁸Ta kodo a ludu a katodinok, kogwon tag won ko kata dinonit geled, ata lid gwe a ludasirik. ⁹Ta kodo a ludgo lele duto I kak ni a monye losu, kogwon tag won ko monnye geled ki yu. ¹⁰Ta kodo a ludu a katojumuk kogwon tag won ko katojumunik geled logon a Masia. ¹¹ko duto logon mindi gwon a duma kasu kiden ti leped kodo gwe a dupiet losu, ¹²duto logon todumayu mugun lo molu totodita, ana nye lo todidda mugun lo molu totodumala. ¹³woidio ta katodinok ti saresi ti mose se ko parusijin, kamomlukak. Kogwon ta a kinun dutu kad I Tumatyan na kij ta ko boric bak ko lubbo nyin, a kenye rukokindo dutu I lubbo yu se logon dedekan lubbo kilo. ¹⁴¹⁵woi dio ta katodinok ti saresi se ko parusijin ,kamolukak! Kogwon ta woi jin I to ko I kak anyen lo pukundo modi dutu geled I keru losu, a ko leped a lopukundo kasu ni a ta kolumbo kondi leped a duto lo Geena lwo wod ta dadin murek! ¹⁶woi dio, ta kanyomok modokeno! Ta kulya adi ko lele duto a muleju dinda kadi na dun yina a no kanai ama ko nye milujeju dinda dakap na kadi na dun, a milye loyit moggi leped. ¹⁷Ta dutu lobod ko a modokeni Nan nagon lwo lwodgu dakap kode kadi na dun dagon tindu dakap I gwon a nake na rurwan? ¹⁸koti ta kulya adi ko dutu a milyeju dinda pirit yuret na rubadgajin, yina a da kana, ama ko nye milyeju dinda doket nag won I loki na yuret na rubandga na a milye loyit moggi leped. ¹⁹Ta diri a modokeno! Nan nagon lwo lwodgu parik doken kode yuret na rubaDga nagon tindu doket I gwon a nake na rowan? ²⁰Duto lo milyeju dinda pirit yuret na rubadgajin lo kweja adi leped a milyeju ko yuret na rubadga se ko do lid loki nayit kune. ²¹koti nye lo milyeju dinda kadi na dan lo kweja adi leped a milyeju ko kadi na dun se ko dun logon gwoolod I lukata nayit lo. ²²koti nye lo milyeju dinda kilo kweja adi leped a milyeju ko sidaet na dun se ko monye sidaet²³woi dio ta katodinok ti saresi ti mose ko parusijin, kamomolukak! Kogwon ta dogga ko swuot topuoket lo nana ko lo nabot, ko lo kumin, Ama ta a kolokindo lo pomoni (totodgu) kweja adi dudgo na ngwon, ²⁴ko wod na kuwen se ko yupet, kine do a se nagon ta kodo kokon, a gwe a kolokindo kune ti 'bok ko kona²⁵woi dio ta katodinok ti saresi ti mose se ko parusijin kamomolukak! Kogwon ta lalaju kad na kopojin ko na sanijin ama kasu lukata ta a jore ko ryagagu ko I konda na do a dori. ²⁶Po parusityo modeke! A kokuwe lalane lala kata na kopo se na saani anye kodo nayit koti bodo gwon a nake²⁷woi dio ta katodinok ti saresi ti mose se ko parusijin, kamomolukak! Kogwon tag won gwoso gulomo nagon a buyala a nakwe, a metani kayo kwe kween, ama kata nase a jore ko kuyu ti se ko do lid na buron. ²⁸Nyena koti dutu met ta kado a dutu ti loti lo I gwo, ama kasu kata ta a jore ko momolukesi se ko toronkijin²⁹woi diota katodinok ti saraesi ti mose se ko parusijin kamomolukat! Kogwon ta gweja gulono ti nebijin a tokwelendi gulomo ti dutu ti loti lo ngwo ³⁰a kulyani adi ko yi kodo a sida I didit na merenyejin kad a yi kodo kwod gwe a morakinda I bukundo na runa ti nebijin. ³¹Nyena ta boric lo tokoriju kulya kasu arabat adi, ta a nyakwariat ti dutu logon aje tatuja nebijin³²Nyena gon tutudoddi ta do nagon merenyejin kasu koju a kolokin kun ³³Ta monuo tatorela ti munuo katatuak ta rwoddu adi I dudoki I Geena? ³⁴Nyena gon Nan molu gugunyukin ta nebijin ko dutu lokod se ko katodinok ti saresi. Ta molu tatatu kule kase a bikikindi kodini na goro ta molu bibit kule kase kasu I kadijik momoresi ko kurubatan logon a kwara, a sasandi se suluja I nene koji tojo ko nene, ³⁵anyen rima lid ti dutu logon 'bak kuluja, logon a tatua I na kak kulo bod ropaki kasu I kusik I kuseik suluja I buke na rima ti dbele lo bak kulya toto I buke na rima ti Jakaria, diro lo Baraia logon Ta aje tatukin I kiden na pirit nake na ruruwan se ko na pirit yuret na rubadgajin. ³⁶Diri nan takinda ta adi, kine do lid molu kokonaki I dutu na toberon. ³⁷³⁸³⁷A Yerusalema, dutu kulok a katatuak ti nebijin a gugubuji dutu logon a sunyuki do kilo ko durupo diditon muda nagon Nan mimindi sukundo dwajik kulok kuwe ni pirit na geled gwoso sakuri nagon sukundo torela kayit I kopukon na ama a tag we buon. v 38 mete ta, kodi nasu a koloki ta a muruo. ³⁹Nyena Nan takinda ta adi ta molu a medda Nan koti tojo ko didit a poyon ta kulyani adi, tin ye lo po I Karin ti matat lo 'boriani 'boria.

Chapter 24

¹A Yesu koyi kodi na dun, a nagon nye suluja tu, nu a dutu kayit kajujur pondi po a kwe kinda leped kadijik ti kadi na dun. ²A nye ruggi a pi adi ta memet kine do lid re? Diri nan takinda ta adi, durupit nene ge molu nyobulo koloki ni I nene ki nagon molu a gubaki kak³A na sidari Yesu I mere lo jeitun nu, a dutu Kayit kajujumuk pondi piji na leped na gwondi se geled nu adi, taki yi didit nagon kine do molu kokonani, koti kweyet molu a nyo I po nenut ko dutet na kak. ⁴A Yesu ruggi se adi, kunyar ta ba lete duto togir ta. ⁵kogwon dutu jor molu popo geled geled I Karin kuwe a kulyani adi, nan a Masia a de molu togirji dutu jore. ⁶A ta molu yidgi kulya moro, ko lodokonti moro, nyena meddi ta bure ban ta ko kuyono ta kogwon kine do agu kodo kokona, ama dutet ny bak. ⁷kogwon jur molu momoro ko lele jur a tumatyan molu moroni ko ne tumatyan a dyada se ko rigigilon molu gwe I piriton kade kade. ⁸kado lid a konesi suluesi⁹A Dutu molu tindi ta I tododa koi tatua, a dutu ti molu ti juron lid molu mane mita kogwon kulya kuwe ¹⁰A dutu jore molu kukutoro bot a molu tud ko boric anye tatatua ko a tumane ko boric. ¹¹A nebijin buronot molu puku pukun () a molu togirji dutu jore¹²A nyarju na dutu lojore molu worani toto kogwon torojin a doi. ¹³Ama dutu logon a dogga tojo ko dutet lo molu lwolwoko. ¹⁴A lo lode lobi lo Tumatyan molu totokujin I kak lid anyen tokurukindo kine kulya I dutu lid ti juron a kirud dutet molu na pondi¹⁵nunenagon ko ta a met do na mamana parik naggon korju ker nag nebi Daniele koju a jambu kulya kayit gwogwodan pirit nake na ruru nu (tidduto logon kekenda lo kuru kurun). ¹⁶A kirud ti dutu lo gwon yudaya kulo woki I meryai. ¹⁷ti dutu lo gwon I lodek lo kadi lo ti kenye kiyunda kak I dumaddu na do nagon kayit kadi kune. ¹⁸ko ti duto lo gwon I melesin to kenye yite I dumaddu na bodgo nayit¹⁹Ama gwon a delya I dutu nag won ko pelela ko I se na tutunaggu I kulo perok. ²⁰momogi anyen wokon nasu bodo gwon ti gwon I didit na lika kode I sabata. ²¹kogwon molu gwon a dodga duma parik gwoso naggon beron bak kogwondi suluja I soluwa na kak tojo ko na didit, a molu kenye poking koti kwodi (). ²²A ko kodo kulu perok bak ko nyoke kak, a dutu kodo gwe bayid lo lwolwoko ama kulu perok nyoke kak kogwon kulya ti dutu kayit lo wule²³Nyana a ko lele duto kulya ko ta I nu didit adi meddi ta, Masia malo kode adi, nye malu koben ta ko yub ta do na jam leped kine. ²⁴kogwon Masiajin buronok ko nebijin duronok molu pupukun () a molu kweji kwiyesi temejik kado soresi anyen togirja madi dutu lo wule, ko bubulo. ²⁵Mete tan an aje tukokin ta a kokuwe nagon kine do bak ko nyu poking nu.²⁶Nyenagon ko dutu molu kulya ko ta mete ta leped lu mudid koben ta ko tatu kado a ko se molu kulya adi mete ta leped lu I todwet koben ta ko yup. ²⁷kogwon gwoso na memedekundi kirpia lo ki suluja I suwot lo yure a memedekara I suwot lo tokolyad nu a po a nio na diro dut molu gwe tina. ²⁸koburo molu gwon ya, a logunsin molu momoraddiy²⁹A dede I mukok na kulu perok dodesi a ko molu musoni musa a yop molu gwe a pararaju a kaser kiyu molu dodone a ri diton ti ki molu yeyeti yeyeta³⁰A krud kweyet nio na diro lo sutu molu na puku ki yu a kotumilon lid ti kak molu gwine gwien jojogga kidojin kase, a se molu me Nan diro lo duto popo dikolo ko ridit se ko minye minyo duma parik. ³¹A nan molu sonni malaikajin kuwe I kudda na ture parik a se molu momorundi dutu ku lo wule suwolon dwan ti kak, suluja dutet na kak tojo I nene dute..³²Demundi ta lilim lo kodini lo kibi adi dede naggan kenia kayit wile wi a koro po nu a ta dene den adi kiser gweb nyona. ³³Nyena koti na meddi ta kine do lid nu a ta dendi adi nan gwe nyo ko po diri nan gwe I kotumit.³⁴Diri nan kakinda ta adi dutu tin a toberon molu a duddo tojo kine do lid molu a kona. ³⁵Ki ko kak molu dudddddooama kulyaesi kuwe a duddo kwod.³⁶Lele duto a denda lu lor ko nu didit madi malaikajin ti ki ,bak ko den a kade Baba lo deneda³⁷Nyena po nio na diro lo duto molu gwon gwoso po ti Noa koju kulu. ³⁸kogwon I kulu perok I derot nagon bar bak ko nyu po dutu nye Yesu ko momoju se yeyemba ko yeyema tojo ko lor logon Noa lupoddi I kibo kata nu. ³⁹ama a se gwe bak ko den tojo bar a po a do se lid koti po nio na diro lo dutu molu gwon tina⁴⁰I nu didit a dutu mure molu gwe I melesin lele molu dudumaji, a lele molu kolokini koloki. ⁴¹dutu wate murek molu gwe I jijo I kijo nene molu dudumaji a nene molu kolokini koloki. ⁴²Nyenaagon gwe ta ko kuwen da kogwon taa denda le logon nan matat losu popondi⁴³Ta deden bura adi, ko monye kadi ko a den I nan didit na tukwaje kolant popo a nye kodo aje tiju, a nye kodo kenye kolokinda kadi nayit I turoji kat. ⁴⁴Nyenagon ta koti gwon a jo, kogwon Nan diro lo duto molu popo I diDit na ta bak ko yendi nan I po nu.⁴⁵Taki ta Nan kalipuonit lo yiyinit I kita ko lokoD a Da logon duma loy a sarakinda I medda na mede nayit I korakinda na kalipunok kinyo I diDita Nabut ⁴⁶kali puonit gwoso yilo a kulyoDi logon duma k a dur a ko ryeji nye I konda na kita liD. ⁴⁷.....⁴⁸Ama ko yilo kali puonit loron a kulya kayit I toili adi duma lio a karakin didit a najo. ⁴⁹A nye suluji biddo kalipunok logon kilko leped I pirit na geled na geled kulo a nyesi a moji moju I pirit na geled ko kamerak, ⁵⁰A duma lo lu kalipuonit molu due I lor logon nye ba lo yimiki leped I po lu ko I didit nagon nye ,bak ko denun. ⁵¹a molu totogg leped kode kade a molu tinda leped I da runda na pirit na dutu kamomolu a dutu molu gwine gwien a molu dirji kala yu.

Chapter 25

¹I nu didit Tumatyan na ki molu gwon gwoso kodisi puok nagon a duma lombojin kase a iti I dodogga na kayemanit. ²A mukanat kase gwe a nabod mukanat gwe a nakong. ³A na dumundi kodisi nabod kune lombojin kase nu a se gwe bak ko baradu welet. ⁴ama a nakod kune baraddi welet I luluron ko lombojin kase kune I pirit na geled. ⁵A na kara kindi kayemanit didit a najo nu a se lid luti lurta a totoni toto. ⁶Ama I tukwaje kiden a wodon gwe kata adi kayemanit molu iti ta I dodogga na leped⁷Nyena a kodisi kune lid dine ki a tetendi lomboju kase kune. ⁸A kodisi nabod kune kwaddi kodisi nakod kne adi, Tin ta yi nene welet nasu kogwon lombojin kad twatwu bak welet. ⁹Ama a nakod kune renyani adi bayin kode welet na a kukin yi ko ta olumbo I ta dukan ko gwo ro kindi ta boric nene welet. ¹⁰A na tiri se I gworu nu a kayemanit lo lo dure a se nagon ajo kune luponddi kata ko leped I pirit na geled I budu yemet a kotymit kinuni kinuil ¹¹A mukok a kune kodis kune na dure a luDgi adi lutu liked Daki yi kakat. ¹²Ama a nye ruggi adi, nan bak ko den ta ¹³Nyana ti kuwen kasu gwe Da kogwon ta a denda lu lor kode nu diDit¹⁴koti Tumatyan na ki molu gwon gwoso nagon lele dutu mindi tu I lele I a nye ludgi kalipunok kayit a sarakinda se I medda na torobo kayit. ¹⁵A nye lindi lele jurakan mukanat ti gurut lele ko jurakan murek lele ko jurak geled dutu lid wuju gwoso nagon se babulo A kirud yilo duto joloni jolo. ¹⁶A nye lo wuju jurakan mukanat ti gurut lo rumara rumara a tujarji ko se a ryeji kule jurakan makanat ti gurut. ¹⁷Nyena koti a rye lo wuj jurkan murk ti gurut lo tujarundi kule jurakan murek. ¹⁸Ama a nye lo wuju jurok lurok geled lo gurut lo iti tu a boggi d a dikindi gurut ti duma loyit kak. ¹⁹Nyena I mukok na didit a najo, duma lo kadi punok lo yiteni yite a kendi gurut ko se I pirit na geled. ²⁰A kalipuonit lo wuju jurakan mukanat ti gurut lo pondi jonda kule jurakan mukanat a kulyani adi duma lio do koju a sarakinda nan jurakan mukanat ti gurut mete, nana je tujamnda kule jurakan mukanat. ²¹A duma loy kulyani ko leped adi a nabut parik kalipuonit lobut lo yiyiniki do yiyiniki I kudik nan molu sarakinda lo medda na do jore pondi narundi lyodon ni na duma lelut²²koti a nye logon a jurkan murek ti gurut lo pondpo a kulyani adi duma lio do koju a sarakinda nan jurakan murek ti gurut mete nana je tujarunda kule jurkan murek. ²³A duma loyit kulyan ko leped adi A nabut kalipuonit lo yiyinik do yiyiniki do kudik nan molu sarakinda do I medda na do jore pondi darundi lyoDon nio na duma lelut²⁴Ama a nye lo wuju jurak geled lo gurut lo koti pondi a kulyani adi duma lion an aden adi do a duto kada (loron) do dedei do nagon do bak ko weja a do tutunundi I pirit na geled do nagon bak ko totrekinda kunu. ²⁵Nyena a nan kujononi kujono a iti tu a dikindi jurak lelut lo gurut kak mayilo do lelut. ²⁶A duma loyit pirit leped adi do kalipuonit loron ko a bate do dona a den adi nan der do nagon nan ba lo weja kune a nan tutumndi do nagon nan mbak ko totrekinda kune. ²⁷A do kodo aje delakin gurut kuwe I baDki yite nio nu a nan kodo wuji do kuwe koyalet²⁸Nyena dumara ta jurak lo gurut kado ko leped I konin ko tiki ta kalipuonit logon ko jurakin puok ti yu lo. ²⁹kogwon dutu lid geled geled logon ko do kulo molu yayalkin kune se molu gwe ko do jore ama dutu logon bak nene do lo madi do nagwon ko leped na molu dudumaji kado kayit. ³⁰Gubara ta kalipuonit logon bak built lo kado I mude A dutu molu gwine a molu dirji kala yu³¹A na pondi Nan diro lo dutu ko minyo lio se ko malaikajin lid pirit na geled nu a nan molu sidakini na koyo sidaet na minyo. ³²A dutu lid juron molu momoreni kuwe I komod a nan molu geyi se lid geled gwoso na geyi kayukurit kobilu ko melon na. ³³A nan molu tindi kobilu kuwe I suwot lutaten a melon gwe kuwe I suwot kodode. ³⁴A kirud nan mor mol kulyani ko se lo gwon kuwe suwot lo lutaten kulo adi po ta, logon baba aje boroja kilo wujii ta kido anyen tag won a dutu ti Tumatyan nagon aje tetenaki ta koju beron suluja I gwiya na kak ³⁵kogwon nan gwon ko magor a ta tin Nan kinyo Nan a moka kure a ta tindi dan moju nan a lwakatyo a ta wuyun Nan kasu middijiki. ³⁶Nan gwon a limu kana a ta tojubbi nan, nan a gilo a ta pondi I yoyu na nan, Nan gwon kadi rereket a ta yoyu nan. ³⁷A Dutu ti toti lo ngwo molu piji leped adi matat yi a met do nanu ko mayo a tunyeji do? Kade ko kure a tindi do moju? ³⁸yi a met do a lwaka nasu wuyundi do kayad midijik? Kade a limu kana, a tojubbi do? ³⁹yi met do I gilo nanu kode kadi rereket, a yoyi do. ⁴⁰A nan mor molu ruggi adi diri Nan takinda ta adi gwoso nagon ta a konakindi madi lele geled lod lo kido luyasirik kuwe, kweja adi ta a konakinda Nan. ⁴¹A kirud dan mo kulyani ko se lo gwon kuwe I suwot lo kadode kilo adi yodgi ta yodgo kuwe I komod ta dutu logon a senya. Iti ta I kimad nad nyobulo leda na aje etenaki kadoonit se ko malwkajin kayit nu, ⁴²kogwon Nan gwon I magor, a tag we bak ko tikin nan kinyo nan gwon ko kure, a tag we ko tindu nan I maju. ⁴³Nan a lwakatyo ama ta bak ko wuyuddu nan kasu I midjik, nan a limu kana ama, ta bak ko tojubbu nan, nan a gilo a gwe I kadi rereket, ama tag we bak ko yoyu nan⁴⁴Nyena a se koti molu piji adi matat yi a met do ko magor nau, kade kure kade a lwakatyo kode a lmu kana, kode a gilo kode I kadi rereket a yi gwe bak ko darakinda do? ⁴⁵A nan molu ruggi se adi diri nan tokin ta adi gwoso nagon ta bak ko konakinda madi lele lodit lo kilo dutukweja adi ta bak konakinda nan. ⁴⁶Nyena a molu iti I ridet nag won a dudd, nana ma dutu ti loti lo ngwo molu tu I ru na yed nyin.

Chapter 26

¹A Yesu ko tutunggi jambu na kilo kulyaesi ling, a nye kulyani ko ngutu kanyt kajujumuk kulo adi, ²Ta aden adi I mukok na perok murek pasaka malu gwen kuta, a Nan giro lo gutu malu pukini ko meroki konisi anyen bikiki I kodini na goro.³A I nu digit a koanijin temejik se ko temegik ti jur momorundi ko koani duma mede logon a kayapa. ⁴se gayi kiko logen se maggi Yesu a lwon anyen tatuja lepeng. ⁵Kobwon se a kulye adi, Ti yi kenye mogga lepeng I dingit na rorwe, koben gutu gikin, I wogon. ⁶Nyena na gwondi Yesu Batenia I kadi na Simona logon a moka ko rimajin lo, ⁷a nene ngto pondi ko lepeng ni jonda lupunit logon a gurupit lo lngu a alabasata. Yilo lupunit a jure ko welet ko Yesu I kuwe, na gwondi nye I nyesu nu, ⁸Ama ana meddi ngutu kajuju muk kine kulyanu, a se wore woran, a se piji adi, nyo yina welet kokoroyi tina? ⁹Kogwon yina welet kodo gworoji ko gurut jore, a kine gurut kodo kokrakini lomreika. ¹⁰A Yesu aje den kine kulya a piji se adi, nyo ta yoyoggu na nguto? Nye aje konakin nan ngo nabut parik. ¹¹kogwon ta ngupi (perok lig) sida ko gutu lomerika, ama nan malo ba sida ko ta perok ling. ¹²Kogwon na bukokindi nyena welet kuwe I mugun na, nye Konda tina anyen tetenakinda mugun nio I nuka. ¹³Diri Nan takinda ta adi, I piriton ti kak lig nagon lo longe lobut jajama, anyen yeyeoni lepeng. ¹⁴A kirug lele lo ngutu kajujumuk puok wot murek lo lugu a Yuda A sikariota lo iti ko koanijin temejik Yu, ¹⁵a piji adi, ta de tikinda nan nyo ko nan a tikin Yesu kasu I konisi? A se temakindi lepng podojin merya musala. ¹⁶Suluja I nu dingit a nye gaiji dingit nabut nagon nye wukinda Yesu I tatua. ¹⁷A I lor Sulu et lo rorwe lo ambata nagon bakan na kape, a gutu kajujumuk kulo pondi ko Yesu ni, a piji adi, Do mindi yi tetenakindo do ngo ling ajo ya anyen do bongo nyesu rorwe lo pasaka? ¹⁸A nye ruggi adi, iti ta I koji na lele ngto, taki ta lepeng adi, katedinonitlo kulya adi, dingit nio gwede nyona. Nan ko ngutu kuwe kajujumuk kulo de nyesu rorwe lo pasaka konut kadi. ¹⁹A gutu kajujumuk kulo kaondi gwoso na na takindi Yesu se na, ase tetendi kinyo lo pasaka. ²⁰A nagon kak gwe a somuko nu anye sidakini I nyesu ko ngutu kayit kajujumouk puok wot murek kulo I pirik na geleng. ²¹A na gwondi se I nyesu nu, a nye kulyani adi, diri Nan takinda ta adi, lele losu molu titikin Nani tatua. ²²A se deliyani deliya parik, ase ling geleng geleng suluji pipija lepeng adi, ngona a nan lo tindu do I tatua re?²³a nye ruggi adi, ngutu lo nyeijo ko nan I kalaba lo, nye molu lo tindu nan I tatua. ²⁴Iye Nan giro lo guto tutu I na kak gwoso na wuroni kulya kuwe nu, ama gwon adeliya I gutu logon tindu nan giro lo guto i tatua lo! kodo a nabut ko yilo guto bak ko yugwe. ²⁵A Yuda lo tindu lepeg I lego lo piji lepe gadi, katedinonit, gona a nan lo tindu do I legare? A Yesu aiggi adi, Do aje tuk. ²⁶A Yuda lo tindu lepeg I lego lo piji lepe gadi, katedinonit, gona a nan lo tindu do I legare? A Yesu aiggi adi, Do aje tuk. ²⁷A nye dumundi kubaya, nagon nye aje tindu Gun tinate nu, a nye takindi se, akulyani adi, Moji ta kine, ta ling, ²⁸Kagwon kine a rima kuwe ti tomoret nagon tomerja Gun ko gutu kayit, nagon molu buke kago kogwon kulya tig utu jore I lalaju na toronjin. ²⁹Nan takinda ta adi, Nan koti molu a moju kine piog ti ludweki ti binyo tojo ko lu lor logon Nan, molu mojobinyo na luduk ko ta I pirit na geleg ko baba I Tumatyan ki³⁰A se yoiiji koli, a kirug a se lupundi kago, a iti I mere lo Jeitun. ³¹Akirug Yesu kulyani ko se adi, I lo tukwoje ta ling molu kukutoro bot kogwon kulya kuwe, kogwon a wuro adi, Gun molu gwutokin kayukunit kok, a teg na yidin molu reki rekin. ³²Nyena I mukok nagon Nan aje togiyu I tuwan nu, a Nan molu iti Galilaya kasu gerot ,a kokwe nagon ta bak ko nyu tu yu, ³³petero ruggi lepe gadi, madi kodo se lig kukutoro bot kogwon kulya kunok, ama nan molua kukutoro bot kwog. ³⁴A Yesu kulyani ko lepe gadi, diri Nan takinda do adi, I lo tukwaje, I gerot nagon sukuri bak ko nyu sira nu, do de rerenya Nan dagin musala adi, do bak ko den Nan. ³⁵A petero kulyani ko lepe gadi, madi kodo ko nan A gutu kajujumuk lig kulyani jojo. ³⁶Nyena a Yesu iti ko gutu kayit kajujumuk kulo Ipirit na lugu a Getesemani, a nye kulyani ko se adi, monundi ta ni leru, ama Nan lo tu yu I kwakddu. ³⁷A nye joggi petero se ko Gwajik ti Jebedayo murek, a nye suluji deliya ko duduro. ³⁸A nye kulyani ko se adi, toili lio bebelgo ko delya kogwon nan gwe nyona ko lega. Monundi ta ni, ko ti kuwen kasu gwe ga ko nan I pirit na geleg³⁹A nye iti gerot madag, a nye gubakindi mugun kak rupu, a kwakwaddi adi, A pon baba, ko bubulo ti yilo kubaya lo gogga dumajini kago kuwe I ama ti kenya gwon gwoso mindi nio, ama tig we gwoso na mindi Do na. ⁴⁰A nye yiteni ko gutu kayit kajujumuk kulo ni, a ryeji se I toto, anye piji petero adi, nyo nogon ta nyobulo mondu ko kuwen gako Nan I pirit na geleg ko saa geleg tug? ⁴¹Gwode ta ko kuwen ga, ko kwakwaddi ta kwakwaddu, anyen meriesi bogo gwen a pekin kasu kii toilget tig utu diri mimindi⁴²koti a nye yitoni I kwakwaddu dag to murek, adi A, pon baba, ke yina gogga nyobulo dumaji kayo tojo ko nan a gogga. a ti gwe gweso na mindi do na. ⁴³A nye koti yiteni yite, o ryeji se itoto, kogwon kuwen kase mindi toto. ⁴⁴A nye koti kogi se, a iti I kwakwaddu dag to musala, a nye jambi kulyaesi lo geleg kilo⁴⁵Akirug nye yiteni ko gutu kayit kajujumuk ni, a piji se adi, ta nyu tototo ko yuyukan? Mete ta, digit gwe nyona ko dur, nagon Nan giro lo Guto papaki ko gutu katornyak I konisi. ⁴⁶gine ta ki, ti yi iti ta, meddi ta, guto lo tindu nan I lega gwe nyona ko dur. ⁴⁷A nagen Yesu nyu kukulya nu, a Yuda lo dure logon allele lo gutu kayit kojujumuk puok loot murekkulo. A lodir lo gutu lore parik lo gwon ko bandujin se ko turiya lobot kulo momorundi ko lepeg I pirit na geleg, koanijin temejik se kogutu temejik ti jur lo sunuyundo lepeg. ⁴⁸Nyena a gutu logon tindu lepeg I lega lo aje tindu se kweyet

adi, guto logon nan de roman ko lepeg ko bibiyet lo, nye ilo gutu lo, moke ta lepeg.⁴⁹ A Yuda iti ko Yesu ruggi lepeg adi, yu dede arome adi, madag katodinonit I a biyundi lepeg.⁵⁰ A Yesu ruggi lepe gadi, Ju lio, kondi gen agon do a pe ni I Konda na. A kinig kilo gutu pondi I mogga na Yesu, a joggi lepeg.⁵¹ A I yina , a lele lo gutu lo gwon ko Yesu I pirit na geleg kulo, moggi bandu loyit a dutundi kage, a tukundi kago suwot lo dupiet lo koani duma.⁵² A kirug Yesukulyani ko lepe gadi, suki bandu lelut kayit I pirit, kogwon gutu lig logon a dumunda bandujin kulo malu lelega ko bandujin.⁵³ Do yeyeju adi, Nan nyobulo moyu baba, a dede nye de sunyukindi nan tegon ti malaikajin lwolwog puok wot murek re? ⁵⁴Ama ko tina, a kulya ti Gun na wuro kune malu temakindi dinyo adi kodo kekona? ⁵⁵A I nu digit a Yesu piji lodir lo gutu adi, ta po ke bondujin ko turiya lobot I mogga na nan, gwoso nagon nan a karyakanit re? perok lig nan sida I kadi na Gun totodindo, a ta gwe bak ko mok nan. ⁵⁶Ama kine go lig a kona anyen temakinda I ge no wur nebijin koju kunu, A kirug gutu kayit lig kajujumuk kulo koyi lepeg, a se woki wokon. ⁵⁷Nyena a Gutu lo mogga Yesu kulo nyomoddi lepeg ko kayapa mede logon a oani duma, I pirit nagon kutodinik se ko temejik aje memorakinda kata nu. ⁵⁸Ama a petero kepoddi lepeg woro pajo, tojo ko koani duma mede, a lupoddi kata yu, a nye sidani ko kalipuniok I pirit na geleg I medda na dutet na kulya. ⁵⁹A koanijin temejik se ko momoret lig nag utu temejik morji galunda go na gokini Yesu anyen lelega. ⁶⁰ama a se gwe bak ko ryo, madi kodo katokorok buronok jore a po, A I dutet a kule murek lo pondi, ⁶¹a kulyani adi, kak , ai perok musala a nan molu nyoggi duggo. ⁶²A koani duma gine ki, a piji Yesu adi, do a ruggo nene go? Go a nyo nagon kulo gutu gokindo do? ⁶³Ama a Yesu yigani talig. Koti a Koani duma kulya ko lepg adi, Nan tindu do I milejui i dinda na gun lo gwon jorun adi, tukoki yi ko do a masia giro lo Gun. ⁶⁴A Yesu ruggi lepeg adi, Do aje tuk, Ama nantakinda ta adi, suluja I na digit tojo ko gerot, ta molu memet nan giro lo guto sisida I konin lutaten lorigit, po I dikolo ti kak. ⁶⁵Akirug koani duma kwe kwenyeji boggwat kayit kune, a kulyani adi, lepeg aje launda Gun. Nyo yi mindi kule gutu logon takoiyu kulyati lepeg? Ta tiyana aje yig lepeg I laund ana Gun. ⁶⁶Ta gona yeyeju adi nyo A se ruggi adi, lepeg jujukin I lega ⁶⁷Nyena a se yakakindi kamulak ko lepeg I komeg, a jejekoji lepeg, a kule nanagaji lepeg, ⁶⁸kulya adi, Do masia, keji ga lo gwuddi do? ⁶⁹Nyena a petero sidani kago, a nene kalipuonit diet pondi ko lepeg ni, a kulyani adi, Do koti gwon koYesu guto lo Galilayya. ⁷⁰Ama a petero renyani renya kase I komog li gadi, Nan bak ko den ko do jambu nyo. ⁷¹A nye it i kotumit, a nene giro meddi lepeg, a takindi gutu lo gwodan nyona kulo adi, yilo gutogwon ko Yesu lo Najareta. ⁷²koti a renyani renya, a mileji mileju adi diri diri nan bak ko den yilo guto ⁷³A I mukok na digit anadit, a gutu lo gwedan nyona kulo lo pondi, a kulyani ko petero adi, diri do koti a lele lose, kogwon jamesi kulok lo kwekinda. ⁷⁴A kirug nye suluji mileju ko mugun adi, diei diri ti Gun konakindi nan nene go ko nan jambu burot, nan bak ko den lo guto. A dede asukuri lo sirani. ⁷⁵A petero yiyiundi kulya na jam Yesu kune adi, A kokuwe nagon sukuri bak ko nyu sira nu, do de rerenya Nan dagin musala adi do bak ko den Nan. A petero lupoddi kago a gwine gwien parik.

Chapter 27

¹Nyena a kak ko wawaran, a koanijin temejik li ntu momorundi tetenda na yeyeet nase anyen lenga yesu; ²A se torji lepen, a nyomoddi lepen kano, a wukindi lepen ko pilato i konin logon a modir. ³A yuda lo tinda lepen i lena lo ko meedi adi kulya ti yesu aje 'dunoki arabat, a nye lopuggi toili, a nyokokindi koanijin temejik se ko ntu temejik podojin merya musala kune bot. ⁴A kulyani adi, nan aje toronda i tinda na ntu logon 'bak kulya i lena. A se ruggi adi, kine 'ban kulya kan. Kine gwe a kulya kunok. ⁵Nyena a nye gubakindi podojin kune kak i kadi na nun, a nye iti tu a toyi mugun. ⁶A koanijin temejik 'dumundi podojin kune, a kulyani adi, 'bak ko 'buruki adi ti se 'delakini i pirit na gelen ko gurut ti kadi na nun, kogwon se gworiesi ti rima. ⁷A se tetendi yeyeet nase, a kune gurut gworoni yobu na kagweyanit lo lukudolo anyen lwaka nuka kata yu. ⁸Nyena a yina yobu lunjuni a yobu na rima tojo ko lo lor. ⁹A kirun njo nagon nebi yeremia koju a jam kunu bono kokona adi, se a 'dumunda podojin merya musala a gworiesi ti ntu logon kule ntu ti yisaraele a kenakin anyen ropani ntu lo mogga lepen lo, ¹⁰A se gworundi yobu na kagweyanit lo lukudolo, gwoso na sarakindi matat nan nu. ¹¹A kirut yesu gwode ko modir i komon, a modir piji lepen adi, do nye logon a mor lo yudayaki lo? A yesu ruggi lepen adi, do aje tukgo. ¹²Ama a na nokindi koanjin temejik se ko ntu temejik lepen nu, a nye gwe 'bak ko ruggo nene njo. ¹³A pilato piji lepen adi, do 'bak ko yin njo jore nagon koko tokorji kulya kunok arabat re? ¹⁴Ama a nye gwe 'bak ko ruk lepen ma'di ko kulyaet gelen tun, nyena a modir sorji sorji parik. ¹⁵Nyena temba i dinjit na yilo rorwe, modir yengiti yukukindo lodir lo ntu ntu gelen logon se mimindi. ¹⁶A i nu dinjit lele lo rereka kaya logon a dena parik i konesi kayit, Karin kayit a Baraba. ¹⁷A na momorundi ntu nu, a pilato piji se adi, ta mindi nan yukukindo ta lolon ntu, Baraba ko yesu lo lunja a masia? ¹⁸Kogwon nye a den'bura adi, koko a wukinda yesu kayit i konin kogwon se yiyino ko yesu. ¹⁹A na sidani pilato i sidaet 'danet na putet nu, a nakwan nayit sunukindi lepen lonje adi, ti kulya kunok gwe 'bayin ko yilo ntu 'bakan na kulya. Kogwon i lo lor nan a njonga njo jore i rudojin i kulya ti lepen. ²⁰A koanijin temejik se ko ntu temejik lopukundi ntu adi ti se piji pilato i yukundo na Baraba a yesu lo lenani. ²¹A mo'dir 'dok piji se adi, ta mindi nan yukukindo ta na i kilo ntu murek? A se ruggi adi, yukuki yi Baraba. ²²A pilato piji se adi, a nan de kirun konakindi yesu lo lunja a masia lo nyo? A se lin ruggi adi, ti lepen 'bikikini i kodini na goro! ²³Konyo? Nan toron nagon lepen a kon? A kolunmbo se wane parik adi, ti lepen 'bikikindi i kodini na goro. ²⁴A pilato ko meddi adi 'bulit 'bayin, kolumbo a wonon noine noi duma, a nye 'dumundi pion, a lalaji konisi kayit ko lodir lo ntu i komon, a kulyani adi, tin an gwe pajo i rima ti tilo ntu. Kune gwe a kulya kasu ko 'borik. ²⁵A ntu lin ruggi adi, ti rima kayit gwe kayan i kuwesik ko i njawik kan. ²⁶A kirun Pilato yukukindi se Baraba, a nye tindi yesu i bito ko kurubatan logon a kwara, a putukindi lepen i 'bikiki i kodini na goro. ²⁷Nyena a kamorok ti modir jonji yesu i modoria kata, a momorundi tej na kamorok lin i pirit na gelen, a'dumundi lepen kiden. ²⁸A se rukundi bongwat kayit kune kano, a tojubbi lepen ko bonggo nator; ²⁹A se doggi kikiwa a loguya, a sukindi ko lepen i kuwe, a tindi padunji kayit i konin luyaten, a se rugwunokini ko lepen i komon, a jojonyani ko lepen adi madañ pon mor lo yudayaki! ³⁰A se yaggi kamulak ko lepen ki, a'dumundi pa'dunji lo, a'iddi lepen i kuwe. ³¹A nagon se aje jojonyani lepen nu, a se rukundi bonggo na lepen kano ko lepen i mugun, a se tojubbi lepen ko bongwat kayit kune, a se nyomoddi lepen kano i 'bikikindi i kodini na goro. ³²A na tirini kamorok nu, a se rume ko lele ntu lo po kurene, Karin kayit a simona. A se ridikindi lepen i 'doggu na kodini na goro na yesu. ³³A se ko 'dure i pirit na lunju Gologota (na nyonyoggu adi pirit na kululun) ³⁴A se tindi yesu binyo na nola ko njo na poton anyen mamat; ama a nye ko wangi se, a nye gwe'bun moju. ³⁵A nagon se aje 'bikikindi lepen i kodini na goro nu, a se kokorakindi 'borik bongwat kayit kune gubanikin guralon. ³⁶A se sidakini kak i tiju na lepen yu. ³⁷A se tindi noit i kodini na goro kayit i kuwe, nagon a wuro adi, lo a Yesu moro lo yudayaki. ³⁸A i nu dinjit a karyakak 'bikikini ko lepen i pirit na gelen i kaden na goro, lele i swot lo lutaten ko lele i swot lo kadoje. ³⁹A ntu logon 'dunoddu nyona kulo 'da'daddi lepen yingo kuwesik kase. ⁴⁰A kulyani adi, do logon mindi dukakinda kadi na nun kak a do 'duke 'duk i perok musala lo! Lwoki mugun ke! ⁴¹Nyena, a koanijin temejik ko katodinok ti saresi, se ko ntu temejik jojonyani ko lepen adi, ⁴²Lepen lwoggu kule ntu, ama nye nyobulo lwoggu mugn. Lepen a mor lo yisarele! Ti nye pondi kak; kodini na goro tiyana, a yi de yubbi lepen. ⁴³Lepen yinikindo mugun ko nun, ti nun lwoki lepen tiyana ko nye nyanyar lepen kogwon nye a kulya adi, nan a njiro lo nun. ⁴⁴Madi karyakak logon a'bikiki ko lepen i pirit na gelen kulo, lele lo. ⁴⁵Suluja i tuparan kiden kak lin worani a mude tojo ko saa musala na tokotyan. ⁴⁶Nyena i saa musala na tokotyan a yesu wonje ko gworo lo'bijo adi, Eli, Eli, lama sabakatani? Nagon nyonyoggu adi, nun lio, nun lio, nyo do kokolokin nan? ⁴⁷A kule ntu logon gwo'dan nyona kulo ko yingi lepen i lunju tina, a se kulyani adi, lo ntu lunjo Eliya. ⁴⁸A 'de'de lele lose lo woku, a 'dumundi lipa, a jurutokindi i binyo naparoron a sukindi; pa'dunji, a putukindi lepen anyen mamat. ⁴⁹Ama a kule kulyani adi, moni tam on, ti yi mete ta met kode nona Eliya de popo i lwoggu na lepen. ⁵⁰A yesu kori wonje parik ko gworo duma, a kodudwa nayit 'dumajini 'dumaji. ⁵¹Mete, a bonggo koret na kadi na nun kiya kiya murek, suluja ki tojo ko kak. A kak gwugwungi gwugwungi, a leliya kikiliji kikilija. ⁵²A gulomo

ɲaini ɲai, a o puo jore ti ɲutu ti ɲun lagon aje twatwa kulo tunjiyuni tonjiyu; ⁵³A i mukok na ɲien nayit i twan, a se lupundi kaɲo kase i gulomo, a tuloddi i koji nake a punoki i ɲutu jore. ⁵⁴A nagon duma lo kamorok mia gelen se ko ɲutu lo gwon ko lepen i pirit na gelen, logon tiju yesu kulo, ko meddi rigirigi se ko ɲo lin na kona kunu, a se kajene kujon parik, a kulyani adi, lo ɲuto 'diri a ɲiro lo ɲun! ⁵⁵A kune ɲutu jore gwe yu, gwo'dan pajo i meddu, se po Galilaya morunda ko yesu i ɲarakinda na lepen. ⁵⁶Kune kune a ko maria medelina ko maria ɲote yakobo ko yosepa, se ko ɲote ɲwajik ti Jebedayo. ⁵⁷A nagon kolon gwode nyona ko'dororo nu, a lele kworinit lo 'dwe ponda Aramataya, Karin kayit a yosepa. Nye 'dok a ɲuto kajujumunit lo yesu. ⁵⁸A nye iti ko Pilato yu a piyundi opu na yesu. A Pilato sarakindi adi ti opu na tikini lepen. ⁵⁹A yosepa 'dumundi opu na, a'doggi nye ko bongonake nabut, ⁶⁰A'delakindi kayit i gulom naluduk, nagon nye a kuruun; ɲurupit; a nye gwulunɲokindi ɲurupit duma anyen muggo kutuk na gulom, a nye iti tu. ⁶¹A maria madelena se ko nene maria gwe yu, sisida i komon na gulom. ⁶²A katumolu lo kebbu lor tetenet lu, a koanijin lemejik se ko parusijin momorundi ko Pilato i komon, ⁶³A kulyani adi pon duma, yi a yiyiundo adi na gwondi yilo kamomolukanit jorun nu, lepen a kulya adi, nan molu ɲinɲien i twan i perok musala. ⁶⁴Tiki saret anyen gulom titiko go tojo lor tomusala loyit, ko'ben ɲutu kayit kajujumuk tu i kokoladdu na opu nayit a tukokindi ɲutu adi, lepen aje ɲien i twan; a momoluket na 'dutet molu gwe a naron parik lwolwon na kokwe nu. ⁶⁵A Pilato takindi se adi, tag won ko katiyuk, iti ta, titike ta titik gulom go gwoso nagon ta bubulo na. ⁶⁶Nyena a se iti tu, a titiggi gwon, a nya'dutukindi kwiyet i ɲurupit duma, a kolokindi katiyuk i tiju.

Chapter 28

¹A nagon sabata lo yudayaki aje juin nu, a kotumalu waraki a lor kokuwe lo jima, a maria madelina se ko nene maria pondi i medda na gulom. ²A ‘de’de diwulek a gwo’de a rigirigi duma, a malaikakat lo matat pondi kak ki yu, a gwulunoddi nurupit kanjo, a sidakini kayit ki. ³A meta nayit kobbi gwoso meme’dekta na ki, a bongwat kayit kune gwe a nakwe parik adi gwa. ⁴A katiyuk kujene kujon lepen a bobondi bobondu, a se gwe lo twatwa. ⁵Ama a malaikakat lo kulyani ko ntutu nawate kune adi, ko kujono ta, nan a den adi ta galunda yesu logon aje ‘bikiki i kodini na goro lo, ⁶Lepen ‘bayin ni. Lepen aje nien i twan gwoso na kulyani nye nu. Po ta, ko meddi ta pirit na ‘delakini nye na. ⁷Iti ta ‘de’de i takinda na ntutu kayit kajujumuk adi lepen aje nien i twan, lepen lu iti Galilaya kasu njerot a kouwe nagon ta ‘bak ko nyu ‘dur yu; a ta molu meddi lepen yu. Meddi ta, nana je takin ta. ⁸Nyena a se koi gulom ‘de’de ko kujono ko lyolyonji parit, a se woki woko i tukokindo na ntutu kayit kajujumuk kulo. ⁹A ‘de’de diwulek a yesu rume ko se, a rome adi, madan ta! A se pondi po, a’dorone kak lorupu mogga mokosi kayit. ¹⁰Nyena a yesu kulyani ko se adi, ko kujono ta. Iti ta i takinda na lunasirik kuwe adi, ti se iti Galilaya, a se molu tu meddi nan yu. ¹¹A na tirini kunu ntutu nawate i kiko nu, a kule katiyuk yitoni koji, a nyonyokokindi koanijin temejik no lin nagon aje kona kunu. ¹²A koanin temejik momorji i pirit na gelen ko ntutu temejik, a tetendi yeyeet nase, a se tindi kamorok gurut jore, ¹³A kulyani adi, taki ta ntutu adi, ntutu kayit kajujumuk aje po kwaje, a kokoladdi opu nayit na gwondi ta i toto nu. ¹⁴A ko kine aje ‘dur ko duma yu, a yi molu lopukundi lepen a ta molu kenye kujen nene no. ¹⁵Nyena a katiyuk ‘dumundi gurut kune, a kondi gwoso na takini se nu. A yilo lonje reki ko yudayaki kiden tojo ko lo lor. ¹⁶Nyena a ntutu kajujumuk puok wot gelen kulo iti Galilaya i mere logon yesu a sarakindi se i tu kata lu. ¹⁷A na meddi se lepen nu, a se ‘dorone kak a lorupu kayit i komon; ama kule kase ‘bak ko yup. ¹⁸A yesu miu nyona, a kulyani ko se adi, kido lin ti ki yu ko kak ni aje tiki nan. ¹⁹Nyena iti ta, ko jondi ta ntutu lin ti juron i jujumbu na kulya kuwe, ko batiddi se i Karin ti monye ko ti tore, ko ti mulokoty loke, ²⁰To diniki ta se i ‘debba na no lin nagon nana je sarkin ta kine; mete ta, nan gwon ko ta i perok lin tojo ko ‘dutet na kak.

Mark

Chapter 1

¹Loge lobut lo Yesu kristo njiro lo njun a suluja tina. ²A wuro I buk na nebi yisaya adi, “mete, nan soson luyokie lio konut njerot, logon molu taternaddu kiko lelut. ³Gworo lo lele ntuto wowonjon I yobu adi, yayarak ta kiko lo matat jojo, rine ta gwokiot kayit gwogwo”⁴Nyena a yaani kabatisanit punu I yobu, a tokuji adi ntutu kodo lopuggi toiliyot ko ti batisani batisa, anyen laronjin kase pipitoki. ⁵A ntutu lig ti jur lo Yudaya, se ko ntutu lig ti Yerusalema iti ko lepeg yu, a lepeg ke batidda se I kare yardene, a se tuggi toronjin kase. ⁶A yoni ke jupu boggo nagon tetena ko kupir ti kamilo ko a dukukindo kamba nagon a bonkot kayit I mukok, a nye nyesi mayat ko siwa na mudin⁷A nye tokuji adi, “lele ntuto yilo popo kuwe I mukok logon rigit nayit a duma lwolwon nio, a ana kenye jukin dulaki kaki laggu na patala ti kamuka kayit. ⁸Nan aje batidda ta ko piog ama leey molu batidda ta ko mulokoty loke”⁹A gwe tina I kulu perok, a yesu pondi kayo I najareta na galilaya, a yoani batiddi lepeg I yardene. ¹⁰Nagon Yesu nyu po kogo I piog kata nu, a dede lepeg meddi ki a njoju a mulokoty loke pondi kak kayit ki gworo gure. ¹¹A gworo lo kuun ki yu adi do a pilili lio lo njiro lo nyanyara, ana alyonon kodo parik”. ¹²Dede wulek a mulokoty loke ridiaddi Yesu I yobu nagon ntutu bayin kata yu, ¹³A lepen gwe yuk o perok merya injwan sitani temba lepen. A lepen gwe I pirit na geleg ko kijakwa ti mudin, malaikajin kitakindi lepeg. ¹⁴Nyena I mukok nagon yoani aje moka nu, a Yesu pondi Galilaya itokujo na loge lobut lo njun. ¹⁵Adi didit aje temakinda, njun aje yegunda I tumatyan, lopuggi ta toiliyot ko yubbi ta loge lobut”¹⁶A nan worojini Yesu I kijit I kijit na tor na Galiliya nu, a nye meddi simona se ko andaria lugaser simona gubaddu kuyi I tor kogwon se a gutu kolokak ti somat. ¹⁷A Yesu kulyani ko se adi, “kipundi ta nan, a nan molu tindi ta I jikundo na ntutu kuwe ni gwoso dutu logon jikundo somot ko kuyi. ¹⁸A se koi kuyilan kase adi welek, a kepoddi lepeg. ¹⁹A na tirini Yesu Derot dinjit a nadit nu, a nye meddi Yakobo Diro lo Jebedayo se ko Yoani lunaser Yakobo, logon gwon kase I kibo I ririgga na kuyilan. ²⁰Dede a nye lungi se, a se kolokindi Jebedayo money lose I kibo se ntutu lo ropaki I kita kulo, ase kepoddi lepeg”²¹A se iti kaparanauma. Dede wulek I lu lor lo sabata a Yesu lupoddi I kodi momoret I todindo. ²²A ntutu ke sorju ko todindo nayit kogwon lepeg todindo se gwoso ntutu logon ko kido ban gwon gwoso katodinok ti saresi ti mose. ²³I nu dinjit gawak a lele ntuto gwe kata logon ko mulokoty laron kasi I kadi momoret. ²⁴A lepen wonoro ki adi, Yesu lo najareta, do mindi nyo kayay? Do yogo tukarju yi? Nan a den ko do a na, do a lakie lo njun!” ²⁵Ama a Yesu ringe lepeg a kulyani adi yigani

taliŋ, pondi kaŋo ko yilo ŋuto I mugun!.²⁶ A muloko tyo loron kikiŋgi lepeŋ, a woŋe parik ko gworo lobot, a pondi koŋo ko lepeŋ I mugun.²⁷ A ŋutu lig ke sorju nyena a se totopine ko boric adi kine kulya a nyo? Todinesi kayit gwon kade! Lepeg jambu ko kido, a sarji madi muloko lorok, a yiygi lepeŋ.²⁸ Dede a kulya kayit Kuoro I turon lig ti Galilaya lo didiŋ.²⁹ A nagon se aje koyu kadi momoret nu, a se iti gwo I bag na simona ko na andaria, a yakobo se ko Yoani moraddi ko se.³⁰ A moken na simona roggi kak kogwon mugun nayit sayu pape. A dede se takindi Yesu kulya ti Yina ŋuto.³¹ A nye iti ko lepeŋ yu a moggi lepeŋ ko konin bilundi lepeŋ ki, a saya na mugun koji lepeŋ, a lepeŋ ŋarakindi se.³² A I lu tokotyŋ I doro na kolon, a ŋutu jondi ko utu jondi ko Yesu ni ŋutu kase liŋ logon a gigilotu se ko logon a maka muloko lorok.³³ A ŋutu liŋ ti koji momorundi I pirit na gelen nyona ko kotumit na kadi.³⁴ A nye ke tokeya ŋutu jore lo gwon ko twana kade kade. A ke rikoro muloko lorok jore kaŋu, a nye gwe bak ko rukokin muloko lorok I jambu kogwon se aje den ko nye a ŋa.³⁵ A I kobure nagon kak bak ko nyu waran nu, a Yesu ŋine ŋien a dikara I pirit nagon ŋutu bayin kata kwoŋ, a nye poki I kwakwaddu i nu pirit.³⁶ A simona se ko ŋutu logon gwon ko lepeŋ kulo galaddi Yesu.³⁷ A se ryeji lepeŋ, a takindi lepeŋ adi ŋutu liŋ gayu do”³⁸ A nye kulyani ko se ti Yi lwoŋoddi ta I kule turon dumalak, anyen nan koti boŋo tokujo ju, kogwon nan a po kak ni kogwon kine kulya.³⁹ A nye woroni I Galilaya liŋ totokuddu I kadijik kase momoresi a rikoddi muloko lorok kaŋo.⁴⁰ A ŋutu lo rimajin pondi ko Yesu ni, a rugwuŋokini kak a mamandi lepeg adi ko do nyanyar, do bubulo tokeya nan,”⁴¹ A Yesu wone kuwen ko lepeŋ, a nye rioldi konin loyit a boyi lepeg, a kulyani ko lepeŋ, a kulyani ko lepeŋ adi, Ee, nan nyanyar; ti do kele kelan.⁴² Dede a rimajin koyi lepeŋ a mugun nayit ke po a nabut.⁴³ A Yesu sonyoddi lepeŋ, kukuju lepeŋ parik.⁴⁴ Adi, meddi bura, koben do ko tukokin lele ŋuto kine kulya; ama iti, kweki mugun ko koani, ko wukindi rubaŋga a tokelet lelut gwoso na sarakindi mose nu, anyen ŋutu deden adi do aj tokela”⁴⁵ Ama a yilo ŋuto iti tu, a suluji Jamaddu kine kulya abulondi, nyena a Yesu kenye bulo Lupoddu I nene koji memetaji ama a sidani I Yobu nagon ŋutu bayin kata, madi tina a ŋutu ti turon liŋ yeŋe tu ko lepeŋ yu.

Chapter 2

¹A nagon Yesu aje yite kaparanauma I mukok na kule perok nu, a loje reara kayo adi lepen lu mede. ²A ntu jore momorundi I pirit na gelen, nyena a pirit gwe bayin kwoŋ nagon jukin se, modi nyona ko kotumit; a nye jamakindi se kulyaet lo nun. ³A kule ntu jakindi lepen ntu lo bata logon mugun a twan, logon ntu injwon lo dukundo. ⁴A se nandi lodeki i pirit na gwondi nye nu. A nagon se aje tu lokindo pirit nu, a se kolundi par na topirikini ntu lo bata lo kak. ⁵A na meddi Yesu Yupet nase nu a nye kulyani ko ntu lo bata lo adi duro lio, toronjin kunok aje pitoki. ⁶Nyena a kule katodinok ti saresi gwe yu sisida ko pipija kase I toiliyot adi, ⁷Nyo nagon lo ntu jambu tina? Nye launda nun! Na logon bubulo pitokindo toronjin? Bayin a nun kade logon a kapitorit re? ⁸Dede a Yesu ke den kayit toili adi se a pipija kase I toiliyot, a nye piji se adi, ko nyo ta pipija tina kasu I toiliyot? ⁹Nan pitoki, kode I takinda na lepen adi, ti lepen nine ki ko ti dumundi dotoel nyit ko ti woroni woro? ¹⁰Ama anyen ta bonjo deden adi nan njiro lo ntu gwon ko rinjit I kak ni I pitokindo na toronjin-nyena lopukundi I jambu ko ntu lo bata lo adi, ¹¹Nan takinda do adi, nine ki, dumundi dotoet nenut ko iti mede.” ¹²A nyenine ki, a dumundi dotoet nayit dede, a iti kaŋo ko ntu lin I komon; nyena a ntu lin sorji sorju, a pupurji nun adi, yi koju bak ko met nene ŋo kwoŋ gwoso na! ¹³A Yesu yitoni nyona ko tor na Galilaya; a ntu lin momorundi kayit nyona a nye todindi se. ¹⁴Na iwoŋoddi nye njerot, a nye takindi lepen adi, “kipundi nani a lepen nine ki a kepoddi Yesu. ¹⁵A na gwondi Yesu ko lewi kadi I nyesu nu, a ntu jore logon a kapepenak ti usur se ko ntu kotoronyak sidani ko Yesu se ko ntu kayit kajujumuk kulo I pirit na geleyi kogwon ntu jore aje kipundo lepen. ¹⁶A kule kato dinok ti saresi logon a parusijin ko meddi ti usur nu, a se piji ntu kayit kajujumuk kulo adi, ko nyo nye nyesu I pirit na gelen ko kapepenak ti usur se ko katoroyak?”. ¹⁷17. A na yingi Yesu kine kulya nu a nye kulyani ko se adi, dutu logon mugunya kase a nabut dekan katoruonit, ama ntu lo gilo lo dedekan katoruonit; nan; bak ko po I lunŋu na ntu logon ko loti lo rigwo ama I lunŋa na katoronyak” ¹⁸A dutu ti yoani kajumuk se ko parusijin gwe I minda kogwon kulya ti duni a kule ntu pondi ko Yesu ni, a piji adi ko nyo ntu ti yoni kajujumuk se ko parusijin miminda, ama kulok kulo a minda? ¹⁹A Yesu ruggi pija se adi, julin ti kayemanit bubulo minda I diŋit nagon kayemanit gwon ko se I pirit na gelen nu re? se nyobwo minda I diŋit nagon se nyu gwon ko kayemanit I pirit na gelen na. ²⁰Ama diŋit molu popo nagon kayemanit molu joŋaji kaŋo kase kiden, a kiruŋ I lu lor a se molu mindi minda. ²¹Lele ntu bayin logon ripakinda tupet na lonŋo na luduk i bonŋo na beron; ko lepen a konda tina a rugga naluduk nagon a ripaki i bonŋo na beron na kwenyundi kaŋo a kolokindi ret a nagalan iwolwoŋ na kokwe nu. ²²Lele ntu bayin logon turakinda binyo naluduk na yuyu I jurakan logon a gobero nanorok; ko nge a konda tina, a jurakan gabero molu pudoni pudo adi tuss, a binyo se ko jurakan molu kakarji kakrju (tatarju)? Ama binyo naluduk kodo turaki I jurakan loluduk. ²³A I lele sabata a Yesu iwoŋoddi meleseno ti bolok, a na tiri se nu, a dutu kayit logon a kajujumuk kulo suluji rija kusik ti bolok. ²⁴A parusijin piji lepen adi, meddi nyo kilo ntu konda ŋo nagon saresi bak ko ruk nagon kodo a kona i lo lor lo sabata? ²⁵A lepen ruggi pija se adi, ta kwoŋ bak ko ken ŋo nagon Dawidi koju a kon I diŋit nagon lepen se ko ntu kayit gwon ko magor-a gwe bak ŋo lo nyenyei re? ²⁶Lepen koju a lupoddu i kadi na nun, i diŋit na gwondi Abyatar a koani duma nu, a nyesi ambata nap eta ko nun i komon nagon saret bak ko ruk adi kodo a nyei abulondi, ama tun koanijin lo rukoki i nyesu, a koti ketikin ntu logon gwon ko lepen kulo. ²⁷A yesu kulyyani ko se, sabata a tetenaki ntu, bayin a ntu lo tetenaki sabata; ²⁸Nyena na njiro lo ntu lo gwon a matat madi a lo sabata.

Chapter 3

¹A Yesu koti lupoddi I kadi momoret, a lele ntu gwe yu logon konin a (lokworok) twan? ²A kule ntu meddi Yesu, a meddi kode nye nna totoke I sabata, a nye se bubulo tuggo adi nye a meddi kode nye nna totoke I sabata, a nye se bubulo tuggo adi nye a konda toron.³A nye takindi ntu logon konini a lokworok lo adi, nne ki ko ntu kiden. ⁴A kiru Yesu piji se adi nan nagan saret a ruk adi ti konani kona I sabata? No nabut kode no naron? I iwoggu na ntu kode I tatuya na se ama a se yinani talin.⁵A ye bongi se ko woran a ke delya kogwon toiliyot kase a logo, anye takindi ntu lo adi rio ro konin lelut. A lepen rioddi rioddu, a konin lo lepen gwe a lobut. ⁶A parusijin lupundi kaŋo I kadi momoret, a momoriji ded ko ntu lo jundo Erode kilo I pirit na gelen, a suluji yeyeet nagon ko se kodo tiki Yesu I tatua ada!⁷A yesu ko ntu kayit kajujumuk kulo koyi nu pirt a iti I tor na Galilaya, a ntu jore keponddi lepen, logon a po Galilaya ko Yudaya, ⁸Ko Yerusalema, ko I kak na idumea, ko I nu pele na Yardene, se ko ntu ti jur lo turo ko sidona kilo ntu jore parik a tu ko kon kune. ⁹A nye takindi ntu kayit logon a kajujumuk kulo anyen kibo lodit mondu kayit nyona kogwon ntu jore parik, koben se kodo ridija nye ¹⁰Kogwon lepen aje tokeya ntu jore, nyena a ntu lin lo gwon ko twana ridiaddi boric ko lepen yu i boyu na lepen¹¹ A na meddi muloko lorok lepen nu, a se dodone kak ko lepen I komoni a wone adi do a niro lo nun” ¹²A nye riringi se parik adi koben se kodo tin nye i dena¹³ A kiru Yesu kiyaddi I merya a lunjukindi mugun ntu logon nge mimindi kulo; a se iti ko lepen yu. ¹⁴A ye wulundi ntu puok wot murek anyen gwon ko lepen, ko anyen yakiyaji I tokuoddu na lone lobut, ¹⁵Ko anyen wuju kido nagon rikoddi muloko lorok kaŋo. ¹⁶Nyena a Karin kase gwe a ko simona logon nye a gwijo Petero, ¹⁷Ko Yakobo niro lo sebeddayo se ko yoani lunaser Yakobo, logon nye a gwijo a boanerege, logon nyonyoggu adi roroju gwoso kipya lo ki, ¹⁸Ko andaria, ko pilipo, ko Bartolomayo, ko matayo, ko toma ko Yakobo niro lo Alipayo, ko Tadayo, ko Simona kayolonit, ¹⁹Ko yuda Isikariota lo tindu Yesu I tatua lo.²⁰ A kiru Yesu iti mede. A ntu jore koti momorundi I pirit na gelen, nyena a Yesu ko ntu kayit kenye bulo nyesu. ²¹A na yingi karo kayit kine kulya nu a se lupundi kayo I mogga na lepeni kogwon se kulya adi, lepen aje moka tumalyan. ²²A katodinok ti saresi logon po Yerusalema yu koti kulyani adi lepen gwon ko belejebula, a nye rikoddi muloko lorok kaŋo ko rinjit na duma lo muloko²³ A Yesu lunjundi ntu kulo kayit ni a piji se I lilim adi, sitani bubulo rikoddu sitani kayo ada? ²⁴Ko kodo tumatyan a korja mugun, yina tumatyan nyobulo yenon a tumatyan. ²⁵A ko kodo mede a korja mugun, yina mede nyobulo yenon a mede. ²⁶A ko sitani kodo a njen ki i moro ko mugun nayit, a ke korija, nye gwe nyobulo yenon, a yina gwe a dutet nayit. ²⁷Ama ntu bayin logon bubulo lubbo ko ntu lo rinjit kadi i ryaggu na no kayit, a kokwe lepen a totor ntu lo rinjit lo, a kiru a nye diri buloni bulo ryaggu kadi nayit. ²⁸Diri nan takinda ta adi, ntu bubulo pitoki i toronjin kase lin madi laesi lin nagon se lalaundi kine; ²⁹Ama ntu logon launda mulokoty loke lo nyobulo pitoki kwon; ama lepen gwon ko toron nagon ti baka” ³⁰Yesu jambu kine kulya kogwon se a kulya adi nye gwon ko mulokoty lora. ³¹A kiru nte Yesu se ko lunasirik kayit lo dure; a se gwode kaŋo, a se sonde ntu I doggo na lepen. ³²A ntu jore ke sidaki ko Yesu nyona, a se takindi lepen adi, ntu ko lunosuruk kulo kaŋo pija do. ³³A Yesu piji adi, na nagon a nte nio? Ko na logon a lunasirik lewe? ³⁴A nye bongi ntu logon sida kayit nyona kulo, a nye kulyani adi, kulo ntu a nte ko a lunasirik kwe! ³⁵Ntu logon kokon no nagon nun dedekan na, nye lo gwon a lunaser lio, ko a saser nio ko a nte nio.

Chapter 4

¹A Yesu koti suluji todindo nyona ko tor na Galilaya. A ntu jore parik momorundi kayit ni, ko yina kwe a nye kiji I kibo kata lo gwon I tor kata lo a sidakini kak, a ntu lin gwe I kijit. ²A nye todinikindi se no jore I lilimon. A na todindi nye se nu, a nye kuly ani adi, ³Yingi ta! Kaweyanit a tu I weja na nyomot. ⁴A gwe tina na gwondi nye I weja nu, a kule nyomot dodone nyona ko kiko, a kwenya pondi po a kukutoddi se. ⁵A kule nyomot dodone I kujon nagon a ropokindi I lelya ki a dede se pune pun kogwon kujon ban jore, ⁶A nagon kolon gwe ki nu a se salani sala, a totiyoke totiyok kogwon kukuri kase bak ko bekoddu kak ⁷A kule nyomot dodone I kiden na kikwa, a kikwa ke duroddu ki a ke di se, a se kenye radan, ⁸A kule nyomot dodone I kak nabut a dumudi ki, a rade radan, kune kusik ti bolok ko kuwen merya musala, kune ko merya bukien, kune ko mia gelen. ⁹A Yesu kulyani adi, ntu logon ko swo yinesi tin ye yingi kine kulya”¹⁰A nagon Yesu gwe gelen nu, a ntu logon gwon ko lepen nyona se ko ntu kayit kajujumuk puok wot murek kulo piji lepen I kulya ti kilo lilimon. ¹¹A nye ruggi asi ta aje tiki I denda na iwono ti tumatyan na nun, ama no lin bagon jamaki ntu lo gwon kano kulo jama a lilimon, ¹²Kweja adi se memt ama a se kenye gwuluya, se yiyin, se yiyin ama a se kenje kurundo, kogwon ko se kodo a kurun a se kodo lopukundi ko nun nin a pitokini pitoki. ¹³A kirun Yesu piji se adi, ta bak ko kurun lo lilim re? a king ta molu kurundi lilimon lin ada? ¹⁴Kaweyanit weja kulyaet lo nun. ¹⁵Kilo lo gwon I kiko kulo a nun logon kulyaet a weki kase I toiliyot, a na yingi se yilo kulyaet nu, a sitani pondi dede I jonga na yilo kulyaet logon a weki kase I toiliyot lo. ¹⁶Gwon tina koti I nyomot logon a weki a dodone I kujon nagon a ropokindo I lelya ki kilo a ntu logon ko aje Yinga yilo kulyaet a ded wuji nye ko lyonon, ¹⁷Ama kogwon kukuri kase bak ko bekoddu kuk, a se monundi dinj it, ama I dinj it nagon se a yoyono ko a sasanya kogwon kulya ti lo kulyaet na dede a se kukutoro bot. ¹⁸A kule nyomot logon a weki a dodone I kiden na kikwa kulo kilo a ntu logon a yinga yilo kulyaet, ¹⁹Ama a wiwinyesi tin a kak, ko nyarju na tukworien, se ko kune dekesi lin a lubbo nyin, a diji yilo kulyaet, a nye gwe a pudi. ²⁰Ama kule nyomot lo weki I kujon nabut kulo a ntu logon a yinga yilo kulyaet a ke wu, a rade radan, kune kusik ti bolok ko kuwen merya musala, kune ko merya burya bukien, kune komia gelen.”²¹A yesu koti piji se adi ntu, nona jonda lombo kadi anyen mumuk ko sude? Ko anyen delakin I mukok na totoet? Lombo nona a jwe anyen togwidiki ki re? ²²Kogwon no lin nagon dedela kodo kwikwiya, a no gwe bayin nagon a dela a iwon nagon kodo jwe koke I parara anyen memeta. ²³Ntu logon ko swo yinesi tin ye yingi kine kulya! ²⁴A koti nye kulyani ko se adi,” meddi ta bura I no na yin ta kine I no nagon ta tetemak inda kule ntu kine molu na temakini ta koti, kune molu yalakini ta ²⁵Kogwon ntu logwon ko no lo molu yayalaki kune, ama ntu logon bak nene no lo, modi no nag won ko lepen na molu dudumaji konjo kayit”²⁶A Yesu kulyani adi “tumatyan na nun gwon gwoso ntu lo wekinda nyomot kak. ²⁷A nye totoni toto I tukwaje, a pureni pure I waran, a nyomot gwagwuggi gwugwuggo, a durji durjo, ama nye a denda ko durundo ada, ²⁸Kak ko mugun nayit radan ludweki, a kokwe gwugwuggo, a kirun puriyo, a bolok jone jo. ²⁹Amai digit nagon bolok aje nu, a ntu dumundi wale neret a poki I nerja, kogwon dinj it neret aje temakinda. ³⁰A Yesu piji adi, no a nyo nagon yi bubulo tojoju tumatyan na nun ko nye? Kode lon lilim logon yi kodo tokoriji nye? ³¹Nye gwon gwoso nyomotti lo kiteta, logon a lodit parik iwolwon nyomot lin ti kak i yutuki nayit, ³²Ama ko nye aje yutuki a nye durundi ki a gwe a duma parik lwolwon dotilon lin ti melesen, a kenja kayit ririkoro kano a najo anyen kwenya bubulo saka I tilimot nayit. ³³A Yesu jamakindi kilo ntu kuyaet lo nun ko lilimon jore gwoso kilo gwoso nagon se jujukin i yinga na. ³⁴a nye kenye jambu ko se bak lilim, ama nye nyonyokokindi ntu kayit logon a kajujumuk kulo no lin I dinj it nagon se gwon kade nu. ³⁵A I lu lor I doro no kolon a Yesu takindi se adi ti yi lanjaddi ta I nu pele na tor” ³⁶se koyi ladir lo ntu, a se jongi lepen I kibo logon lepen sida kata lo, a kule kibojin gwe kata logon moraddu ko lepen I pirit na gelen. ³⁷A kobunot duma suluji wuggo, a yalajin yayi yayu I kibo kata, nyena a kibo jorone jore ko pion. ³⁸Ama a Yesu gwe I kotet na kibo tototo a toggu mugun; a se topurundi lepen a piji lepen adi, kotodinonit, do nona a yeyeju ko yi a diron re? ³⁹. A nye pureni pure, a ringi kobunot, a kulyani ko tor adi, “Gwe talin! Gwode talin! A kobunot koyi wuggo, a no lin gwe talin adi lii. ⁴⁰A nye oiji se adi, nyo ta kukujono? Yupet nasu bayin re? A ⁴¹se ke kujono parik a totopine ko boric adi yilo ntu a na logon madi kobunot se ko tor Yiyin lepen

Chapter 5

¹A se dure i nu pele na tor na Galilaya I gur lo ntu ti gerasa ²A nagon Yesu aje kiyunda kaŋo I kibo kata nu, a ntu logon mulokoty loron pondi kaŋo I kibo kata nu, a ntu logon mulokoty loron pondi koŋo i pirit na gulomo i rumon kolepnj. ³Yilo ntu sisida tu i kiden na gulomo, a lele ntu kenye jukin I rergga na lepen kwoŋ madi ko toŋot. ⁴Kogwon danjin jore lepen rerkayi i mokosi ko witiot a torani i konisi ko toŋot, ama lepen giginji toŋot, a gwagwalaggi witiot, a ntu gwe bayin logon ko rinjit i tokoyogga na lepen. ⁵A lepen nupi wuwunine I pirit na gulomo ko i merya ki tukwaje ko tuparan, a dudunjuji mugun ko njurupo. ⁶A na meddi nye Yesu pajo nu, a nye woki wokon a dulakini ko lepen i komon i twoju. ⁷A woŋe parik ko gworo lobot adi e parik ko gworo lobot adi Yesu njiro lo nun, “do mindi nyo koyo? Nan moyu do I Karin ti nun koben do ko toni nan” ⁸Kogwon Yesu gwon i takinda lepen adi do mulokoty loron, “pondi kayo ko yilo ntu i mugun. ⁹A Yesu piji yilo ntu adi Karin kunok a ŋa? A nye ruggi adi, “Karin kwe a yodom, kogwon yi jore parik, ¹⁰A nye mamandi parik koben Yesu sonyoro kilo muloko lorok kaŋo I lu jur. ¹¹Nyena a teŋ duma na wuryo gwei yuku yu I Mere; ¹²A muloko lorok mamandi lepen adi, sonyoro yi i wuryo, anyen yi lubbo kase mugunya. ¹³A kiruŋ a nye rukokindi se i tu, a muloko lorok lupundi kaŋo a lupoddi i wuryo, a se rurumundi kak dede i wii na merya tojo i tor kata a dire diron, teŋ na wuryo gwon gwoso alipan murek. ¹⁴A kayukuk woki wokon, a toreaddi lonje koji ko i jur, a ntu pondi i medda na ŋo nagon a poking kine. ¹⁵A se pondi ko Yesu ni, a meddi ntu logon koju gwon ko yodom na muloko lorok lo i sida yu a tojupu, a yeyeesi kayit gwe nabut, a se ke kujon. ¹⁶A ntu logon aje met kine kulya kulo poki i nyonyoggu na ŋo nagon a konaki ntu logon ko mulokoty loron lo se ko ŋo nagon a konaki wuryo. ¹⁷A se suluji mamandu Yesu anyen koyu jur lose. ¹⁸A na kiyaddi nye i kibo kata nu a ntu logon koju gwon ko muloko, lorok lo mamandi lepen anyen nye boŋo moroddu ko lepen. ¹⁹Ama a Yesu gwe bak ko rukoro lepen, a kolumbo takindi lepen adi, lti mede konut I koro, nyonyokoki se ŋo duma nagon matat aje konakin do ko a won kuwen ko do na” ²⁰Nyena a ntu lo iti tu a suluji tokuoddu I jur lo ŋekapoli bukuluŋ ŋo duma nagon Yesu aje konakin lepen na; a ntu lin ke sorju. ²¹A nagon Yesu aje yito ko kibo I nu pele na tor na Galilaya nu, a ntu jore parik momorundi kayit ni, a nye gwe nyona ko tor. ²²A lele duma lo kadi momoret, Karin kayit a yairo lo pondi, a na meddi nye Yesu nu, a nye ruguŋokini kak ko lepen i mokosi, ²³A nye mamandi lepen adi, njiro nio nu gwe nyona ko twan. Boŋo pondi ko sopakindi konisi kulok kayit ki, anyen nye boŋo totokela a gwe jorun,” ²⁴A Yesu moraddi ko lepen. A ntu jore moraddi ko Yesu riridi lepen. ²⁵A nene ntu gwe yu nagon rima wowon i mugun ko kinaj in puok wot murek. ²⁶Yina ntu a ŋonga ŋo jore ko bodwat ti winikiko i konisi ko aje tutuŋ ŋo kayit lin, a gwe bak ko tokela kwoŋ, kolumbo a gwe a naron parik. ²⁷A nye yin lonjo i kulya ti Yesu, a nye pondi ko lepen i mukok i kiden na lodir lo ntu, a boyi boŋo nayit. ²⁸Kogwon nye a yeyeju kayit i toili adi ko nan a boyu madi bongwat ti lepeni a nan de tokelani tokela. ²⁹A dede won na rima ke goggui a nye ke den kayit i mugun adi nye aje tokela i twanti loyit. ³⁰A Yesu ke den kayit i mugan adi rinjit nayit aje tu kaŋo dede a nye woriŋoni woriŋo i kiden na ladir lo ntu a nye piji adi, ŋa a boyu bongwat kwe? ³¹A ntu kayit kajujumuk kulo nggi lepen ko piyet adi do a met lodir lo ntu riridi do, kolumbo a do piji adi, ŋa boyu nan? ³²A nye bongi bongi a medda ko ŋa na konda yina ŋo. ³³Ama a jina ntu ke den ŋo nagon aje konaki nye na, a pondi po kukujono ko bobonundo, a ruguŋokini kak ko lepen i mokosi a jamakindi lepen todiri na kine kulya lin. ³⁴A Yesu kulyani ko lepen adi, “njiro nio, yupet nenut aje tin do I kelan i yilo twanti lelut. ³⁵A nagon nye nyu jajambu nu, a kule ntu logon ponda ko duma lo kadi momoret mede kulo kulyani adi, njiro nenut oje twan, nyo do nyu tudaraju katodinonit? ³⁶Ama a Yesu ke Yin kulya na tuk se kune, a nye takindi duma lo kadi momoret lo adi koben do kukujen, kolumbo yubbi yubbo tuy” ³⁷A nye gwe bak ko rukoro lele ntu i kepoddu nan ye, tuy Petero ko Yakobo se ko yoani luyaser yakobo. ³⁸A nagon se aje dur ko duma lo kadi momoret i baŋ nu a Yesu meddi ntu wowonon ko lulujo ko yoyolo parik. ³⁹A nagon nye aje lobo kadi nu, a nye piji kulu ntu adi nyo ta wowonon ko lulujo? Njiro na bak ko twan ama tototo. ⁴⁰“a se jonyani jonya dadaddu lepen ama a lepen rikoddi ntu lin kaŋo ajongi monye njiro ko nte nu njiro se ko ntu kayit kulo, a se iti i pirit nagon njiro a topiriki kata na. ⁴¹A nye moggi njiro i konin, a takindi lepen adi, talita kumi nagon nyonyoggu adi, do yina njiro, nan lakinda do adi ŋine ki. ⁴²Dede a njiro na ŋine ki a woroni woro lepen gwe a duma ko kinajin puok wot murek. A kiruŋ se ke sorju ⁴³A Yesu kukuji se parik adi koben lele ntu kodo deden kine kulya, a nye takindi se anyen tindu yina njiro ŋo lo nyenyei.

Chapter 6

¹A Yesu koyi nu pirit a nye it kayit koji a ntu kayit kajujumuk kulo moraddi ko lepen. ²A i sabata a nye suluji todindo i kadi momoret. A ntu jore lo yinga lepen kulo ke sorju, totopi adi lo ntu ryo kine kulya ya? Na konon nagon a tiki lepen na a nyo? Lepen konda kitajin sorosi gwoso kine ada? ³Lepen nona byin a njiro lo kaworonit lo bau re? lepen nona bayin a njiro lo maria ko a lynaser yakobo ko yose ko yuda ko simona re? sasirik kayit nona bayin kayan kiden re? a se ke ryo kulya ti lepen a kopuket. ⁴A Yesu kulyani ko se adi, nebi a bula kase i jur, ko i koro kayit ko kayit mede, ama ntu bubu lepen i kune piriton. ⁵A lepen kenye bulo konda nene no sorit yu, tun lepen a sopakinda konisi kayit i ntu kudik ki logon a gigilotu, a ke tokeya se. ⁶Nye ke sorju kogwon se bak ko yup lepen. A Yesu worojini I turon kata totodino ddu. ⁷A nye lunundi ntu kayit kajujumuk puok wot murek kulo kayit ni, a suluji sondu se murek murek, a nye tindi se kido telet na muloko lorok. ⁸A nye kukuji se adi ti se gwe a-jonga madi kinyo, kode jurakan kode gunut I likityat ti kambajin kase. ⁹Se bubulo sukindo kamuka ama ti se gwe a duduyu jolobiajin murek murek. ¹⁰A nye takindi se adi koji nagon ta a tu kata nu, monundi ta I mede nagon a wu ta tojo ko Vioro nasu kan I nu koji. ¹¹A ko ntu ti nene pirit, a bon wuju ta kode a bon yinga ta, a ko ta njoro njoro I nu pirit, nanane ta kujun na rgoryok ta ko mokosi kasu kine kan anyen wiya se I kwekinda na no nagon se a renyari kune. ¹²Nyena a se iti tu a tokukindi ntu adi se kodo lopuggi toiliyot. ¹³A se ke rikoro muloko lorok jore kan, a dumundi welet a weyi ntu jore logon a gigilotu a tokeyi se. ¹⁴A mor Erode ke yin kine kulya kogwon Karin ti Yesu aje kuon. Kule ntu jambu adi, yoani kabatisanit a njen I twan, nyena yina akuwe nagon rinjton dumalak kikita kayit I mugun. ¹⁵Ama kule ntu kulya adi, lepen Eliya. A kule kulyani adi lepen a nebi gwoso lele lo nebijin ti koju beron kulu. ¹⁶Ama a na yingi Erode kine kulya nu, a nye kulyaru adi, yilo a yoani logon nan aje tikin kwe I dunwe kan lo, aje lonju I twan, ¹⁷Kogwon Erode koju a sondu ntu I mogga na yoani, a torji lepen a tindi lepen I kadi rerket kogwon kulya ti Erodia nakwan na pilipo lunaser loyit, kogwon nye Erode aje ridiaddu lepen a nakwan nayit, ¹⁸Kogwon yoani koju a takinda Erode adi, saret bak ko ruk adi ti do ridiundi nakwan na lunosur, ¹⁹Nyena a Erodia gwe ko toili loron ko Yoani, a minidi tatuja lepen, ama a nye kenye bulo. ²⁰Kogwon Erode kukuk Yoani, deden adi nye a ntu lo rigwo ko a loke, a ke tiyi nyee bura. Nye nyanyar yinga lepen madi nagon toili loyit dyadya'yu. ²¹Ama a Erodia gwe ko komon nabut I lor logon Erode kondi rorwe a lo yunwe nayit lu, a lunji kimak kayit, ko dumalak ti kamorok se ko ntu ti Galilaya lo kukwon. ²²Kogwon I dinj nagon njiro na Erodia lupundi kata a poki I gwoja nu, a Erode se ko komu kayit ke lyonon; a mor kulyani ko njiro adi, piyundi no nagon do dedekan koyo, nan de rurukokin do. ²³A nye milyekindi njiro na adi, njiro, njiro, no nagon do a piyun kuwe kune nan de titikin do, madi swot lo tumatyan nio. ²⁴A njiro na lupundi kan, a piji note adi, nan de piyunda nyo? A nye ruggi adi, piyundi kwe na yoani kabatisant I kalaba. ²⁵A njiro rumara dede ko mor yu a kulyani adi, nan dedekan do tiyanana tindu nan kwe na yoani kabatisanit I kalaba. ²⁶A mor ke delya parik, nyena kogwon milye lo nyo nye lo, koti kogwon kulya ti komu kayit a nye gwe nyobulo renyakinda yina njiro. ²⁷A dede mor sondu aseketyo logon a katiyunit, a tindi saret anyen kwe na yoani jujuwe. A nye iti tu a dunundi kwe na Yoani kon I kadi rerket. ²⁸A nye jondi kwe nayit I kalaba a tikindi njiro, a njiro putukindi note. ²⁹A na yingi ntu ti yoani logon a kajujumuk kulo kine kulya nu, a se pondi I doggu na opu nayit I nugga. ³⁰A luyukie kulo yitoni ko Yesu yu, a nyonyokokindi lepen no lin nagan se aje kon ko aje todin kune. ³¹A nye kulyani ko se adi, po ta, ti yi kade iti ta I pirit nagon ntu bayin kata anyen yuyukan lepen jambu tina kogwon ntu jore popo a tutu, a se gwe bak madi dinj se nyenyasi. ³²Se kade iti ko kibo I pirit nagaon ntu bayin kata. ³³Nyena a ntu jore ke metara se I tu, a ke gwulu se, a se woku kan ko mokosi I kojino lin a dure yu a kokwe I pirit nagon Yesu se ko ntu kayit kajujumuk kulo bak ko nyu dur kata nu. ³⁴A nagon Yesu aje kiyunda kan i kibo nu, a nye meddi lodir duma lo ntu, a nye wone kuwen ko se kogwon se gwon gwoso yidin nagon bak kayukunit, a nye suluji todinikindo se no jore. ³⁵A nagon kolon gwe nyona ko doro nu, a ntu kayit kajujumuk kulo poni ko lepen ni, a kulyani adi na pirit bak ntu, kolon gwe nyona ko doro, ³⁶Sonyoro kilo ntu ko ti se iti i turon ko i kojino nag won nyona I gworokindo na boric no lo nyonyai. ³⁷Ama a Yesu ruggi se adi ta borik nasu tiki ta se no lo nyonyoi, a se piji nye adi, yi nona bubulo tu I gworo na ambatajin nagon gworo ko gurut alipan murek anyen tiki se I nyesu re? ³⁸A Yesu piji se adi, ta gwon ko ambatajin muda? Iti ta tu mete ta met. A nagon se aje den nu, a se ruggi adi ambatajin kata mukanant se ko somot murek. ³⁹A kiruy Yesu sarakindi se adi ntu lin kodo sida kak I leme a terjon. ⁴⁰Nyena a se sidani kak a kikolin mia gelen mia gelen ko merya mukanat meya mukanat. ⁴¹A Yesu dumundi ambatajin mukanat se ko somot murek kune, a nye dirji ki, a boroji boroja, a nye gwegwenyeji ambata kune, a tindi ntu kayit kajujumuk kulo anyen tikin ko ntu I komon. A nye kokorakindi se lin kine somot murek. ⁴²A ntu lin nyesi nyesu a ke yimot. ⁴³A se ke dudumun sudiya puok wot murek ti ambatajin na gwegwe nyai ko ti somot nagon bak ko nyoi. ⁴⁴A ntu luwalian logon a nyesu kine ambatajin kulo gwe a alipan mukanat. ⁴⁵A dede Yesu ridikindi ntu kayit kajujumuk kulo anyen kiyandu i kibo kata i tu kayit nerot i nu pele tojo Betesaida, a nye nyu leru toreja lodir lo ntu. ⁴⁶A nagon nye koloddi ntu anyen

tutu nu, a nye kiyaddi I mere i kwakwaddu, ⁴⁷ A kak ko gwe a somuko a kibo gwe i tor kiden, a lepen gelen lo karaka kanjo. ⁴⁸ A nye ke met adi se dadara parik i kamaddu, kogwon kobuŋot wukundo kase ni. A i waran na kak a nye pondi kase ni, worie i tor ki. A nye deke iwoŋoddu kase nyona. ⁴⁹ Ama a na meddi se Yesu worie i tor ki nu, a se yeyeji adi kode ŋona a mulokoty, a se luluji lulujo, ⁵⁰ Kogwon se lin ae met lepen, a ke rigwoko ama a yesu nyonŋi kulga ko se adi, Togoyi ta toiliyot, ŋo lo nan, koben ta ko kujen ta! ⁵¹ A kiruy a nye kiyaddi i kibo kata ka se koko yu a kobuŋot gwode gwodan, a se ke sorju parik, ⁵² Kogwon se bak ko kurun kulya ti ambatajin kunu, ama a toiliyot kase gwe a logo, ⁵³ A se ko langi i nu pele, a dure Genesaret, a se pitakindi kibo I kijit. ⁵⁴ A na kiyundi se kanjo i kibo nu, dede a ntu gwuluyi Yesu, ⁵⁵ A se wowokine i turon lin lo didin, a suluji dukundo ntu logon a gigilotu temba i piriton nagon se a yin adi Yesu gwon kata kune. Kilo ntu duke i paran kase. ⁵⁶ Ai piriton lin na tiri Yesu kunu, ko i turon, ko i kojino, kode i jur, a ntu toperji ntu logon a gigilotu kulo i piriton gworiesi a se mamadi lepen anyen se boŋo boyu madi kume lo boŋo nayit. A ntu lin logon a boyu lepen kilo ke tokela.

Chapter 7

¹A i dinjit nagon parusijin se ko katodinot ti saresi logon po Yerusalema kulo ke momorunda i pirit na gelen ko Yesu²A se ke met adi kulu ntu kayit logon a kajujumuk nyesu ko konisi a lut, kweja adi se bak ko lalaju konisi kase gwoso i keru. ³(kogwon parusijin se ko kule yudayaki lin a nyesu tun se a lalaju konisi kase gwoso i saret, kogwon se mirunda keru lo merenyejin kase) ⁴Temba i dinjitan lin nagon se aje yite i pirit gworiet nu, a se kenye nyesu ko se bak ko lalaju a kokwe kule keriat kata jore logon se dedep, gwoso keru lose lalaet lo kopojin ko lo gulajin se ko tito nagon tetena ko molwo⁵A parusijin se ko katodinok ti saresi piji Yesu adi, ko nyo ntu kulok logon a kajujumuk a mirunda keriat ti merenyejin ken, ama nyesu ko konisi logon a lut? ⁶A nye ruggi se adi, Yisaya beron a keju kulya kasu a gawk ta logon a kamomolukak, gwoso na waronikin na adi kulo ntu buya ntu ko kutusin kase kana, ama toiliyot kase gwon pajo ko lepen. ⁷Se dulaki kaki i twoju na lepen ko kana, a se to dindi sares; ti ntu gwoso se a todinesi nap o ko ntu. ⁸A Yesu kulyani adi ta koyu saresi ti ntu a ta debbi keriat ti ntu go. ⁹A nye kulyani ko se adi ta a lokon i paju na saresi ti ntu anyen debba keriat kasu! ¹⁰Kogwon mose a kulya adi, bule bu munyi se ko ntu koti adi, ntu logon ambu ko money loyit kode ko nte nayit arabat lo tin ye diri kodo tatuani tatuai¹¹Ama ta kulya adi, ko lele ntu a kulya ko money loyit kode ko nte nayit adi, no nagaon nye kodo narakindi se kune a korban” (kweja adi a gelaki ntu), ¹²A kiru ta kwo kenye rukoddu lepen I narakinda na money kode nte. ¹³Nyena ko ta konda tina ta tubakayu kulaet lo ntu kogwon kulya ti keriat kasu logon ta a mirun kulo, a ta kolokindi se i nwajik kasu. Do jore gwoso kina ta kokon”¹⁴A yesu koti lunundi ntu kulo kayit ni a takindi se adi, ta ntu lin yingi ta nan ko kuru ta kurun kine kulya, ¹⁵Adi, nene no bayin kano nagon lubbo ko ntu I pele nagon bubulo toludda lepen ¹⁶{ntu logon ko swo yinesi tin ye yingi kine kulya}¹⁷A nagon nye aje lubbo kadi ko aje kolokindo ntu nu, a ntu kayit logon a kajujumuk kulo piji lepen i kulya ti kilo lilim. ¹⁸A Yesu piji se adi madi ta koti bak ko kurun re? ta bak ko den adi, nene no bajin kano nagon lubbo ko ntu i pele nagon bubulo toludda lepen. ¹⁹Kagwon yina no a lubbo kayit I toili ama kayit i pele, a donjokindi mudin? A Yesu to koriji tina adi kinyojin bayin logon toludda ntu i keru, ama no lin a loke.²⁰A ye kulyani adi no na lupundo kano ko ntu; toili kune se na toludda lepen. ²¹Kogwon no narok lupundo ko ntu kata yu, kweja adi yeyeesi narok, ko towaton, ko kokoya, ko tatuja, ko lubbo, ²²Ko goma, ko kiyem, ko jamaddu n aka rin ti ntu arabat, ko dudungu, se ko tubaman. ²³Kine no narok lin lupundo ko ntu i toili a toluddi lepen.²⁴A yesu nine njen i nu pirit a iti i kak na turo ko na sidona, a nye lupoddi kadi, a kodo kenye deken lele ntu i denda adi nye lu yu; ama a nye gwe nyobulo deya mugun. ²⁵A ntu nagon niro nayit nadit gwon ko mulokoty loron ko yingi kulya ti lepen, dede a nye pondi po a nyunjokini kak ko lepen i mokosi. ²⁶Ntu nab yin a yudayakityo, ama i gweyari loyit nye a ntu na poinikia na suria. A nye mamandi lepen anyen rikoddu mulokoty loron kano ko niro nayit i mugun.²⁷A yesu niggi yina ntu adi” Ti lupudiet a nyesi nyesu a ke yimot; kogwon buyin a nabut I dumunda na kinyo lo lupudiet anyen gubaki dionjojin.” ²⁸Ama a ntu na ruggi lepen adi pon duma lio madi dionjojin lo gwon i misa mukok kulo nyenyese tupesi ti kinyo na lupudiet nagon a dodo kak”²⁹A yesu kulyani ko ntu na adi kogwon do a ruggo bura yitoni konut mede; mulokoty loron aje kolokin lepen, ³⁰A nye yitoni mede, a ryeji lupudi na a piriki I dotoet, mulokoty aje kolokin lepen³¹A kiru Yesu yitoni I jur lo turo, a tirini sidona a lwojoddi jur lo dekapoli anyen dur I tor na Galilaya. ³²A kule ntu jondi ntu sopakinda konisi kay it ko lepen ki³³A nye jongi yilo ntu a swot pajo ko ladir lo ntu anyen se gwon kade, a sukindi morin kayit ko yilo ntu I swo, a yakundi kamulak, a boyi nedep lo lepen. ³⁴A kiru a nye dirji ki, a nye duari dua, a kulyani ko lepen adi Epata, nagon nyonyoko adi, naji naju” ³⁵A swo kayit naji naju, a nedep loyit laggi laggu, a lepen jambi bura.³⁶A yesu kukuji se koben jajamakin lele ntu kine kulya. ³⁷A ntu ke sorju parik, a kulyani adi lepen aje konda no lin bura; lepen tindu madi ntu minjeki i yinga juk mumutan I jambu.

Chapter 8

¹A i kulu perok i dijit i dijit nagon ntu jore parik koti aje momorunda i pirit nagelen nu, a se gwe bak no lo nyenyei, A Yesu lunundi ntu kayit logon a kajujumuk kulo kayit ni, a kulyani ko se adi, ²Kuwen kwe wowon ladir lo ntu, kogwon yi aje sida i pirit na gelen ko perok musala, a no lo nyonyoi gwe bayin; ³A ko nan a son se kase midijik ko magor, a se molu dosakindi i kiko; kule kase po pajo. ⁴Ntu kayit kajujumuk kulo piji lepen adi, kinyo bubulo rye ya ni i yobu anyen turionikin kulo ntu? ⁵A nye piji se adi ta gwon ko ambatajin muda? A se ruggi ai yi gwon ko ambatajin buryo. ⁶A nye sarji ladir lo ntu anyen sida kak; a kirun nye dumundi ambatajin buryo kune, a tindi nun tinate, a nye gwegwenyeji gwegwenyeja, a tindi ntu kayit kajujumuk kulo anyen tikni ko ntu i komon, a se kondi tina ⁷A se koti gwe ko somot kudik nagon a nadidik, a nagon Yesu aje boroja kine somot ru, anye sarji adi, ti kine somot koti tikini ko ntu i komon. ⁸A se nyesi nyesu a re yimot. A se ke dudumun sudiya dumalak buryo ti ambatajin na gwegwenyai na pitundo nagon bak ko nyoi. ⁹A ntu gwe gwoso alipan inwan. ¹⁰A nye toreji se, a dede nye se ko ntu kayit logon a kajujumuk kulo kiyaddi i kibo kata, a iti i jur lo dalamanuta. ¹¹A parusijin pondi po a suluji rerenya ko Yesu, mindi ti lepen kweki se kweyet na po ki, kogwon se gayu temba na lepen. ¹²A nye duani dua parik kayit i toili, a piji adi, ko nyo ntu tin a toberon gayu kweyet? Diri diri nan takinda ta adi, ntu tin a toberon molu a kweki kweyet. ¹³A nye kolokindi se yu, a kiji i kibo kata, a nye lanaddi i nu pele na tor na Galilaya. ¹⁴Nyena a ntu kayit logon a kajujumuk kulo ke bono i jonga na ambatajin, a se gwe ko ambata gelen tun i kibo kata. ¹⁵A nye poki i kukuju na se adi kunyar ta, meddi ta bura kogwon kape ti parusijin ko ti Erode ¹⁶A se tokulyaki ko boric adi, lepen a jambu kine kulya kogwon yi bak ambatajin? ¹⁷A yesu ke den no na jam se kune, a piji se adi, ko nyo ta tokulyakin ko boric adi yi bak ambatajin? Ta bak ko nyu gwulu kode kurundo kine kulya re? toiliyot kasu nyu a logo re? ¹⁸Ta gwon ko kuwen, ama a ta kenye medda re? ta gwon ko swo, ama a ta kenye yinga re? ta nona aje bono re? ¹⁹I dijit na gwegwenyeji nan ambatajin mukanat a ti ntu alipan mukanat nu, sudiya muda logon a jore ko ambatajin na gwegwenya nagon ta a dudumun? A se ruggi adi sudiya puok wot murek ²⁰Koti, I dijit nagon nan a gwegwenyeji ambatajin buryo a ti ntu alipan inwan nu, sudiya dumalak muda logon a jore ko ambatajin na gwegwenyai nagon ta a dudumun? A se ruggi adi, sudiya dumalak buryo ²¹A nye piji se adi, ta nyu bak ko kurun kine kulya re? ²²A se dure betesaida, a kule ntu jondi ntu logon a modoke ko Yesu ni, a se mamandi Yesu anyen boyu lepen. ²³A nye moggi ntu modoke lo i konin, a nyomoddi lepen kanjo I tur; a nagon nye aje yakakinda kamulak ko yilo ntu i kuwen, a sopakindi konisi kayit ko lepen ki nu, a nye piji lepen adi do nona memet nene no? ²⁴A ntu lo biyi kuwen ki a meddi medda, a ruggi adi, nan memet "ntu ama meta gwoso kaden lo woro. ²⁵A yesu koti sopakindi konisi kayit ko yilo ntu i kuwen, a ntu lo dirji go, a ketokela, a nye mete met go lij bura. ²⁶A yesu sondi lepen mede, a takindi lepen adi. Koben do girara I tur ²⁷A yesu se ko ntu kayit kajujumuk kulo lwonoddi i turon ti kai sarja pilipo. A i kiko a nye piji ntu kayit kajujumuk kulo adi ntu jambu adi nan a na? ²⁸A se ruggi lepen adi kule ntu kulya adi, do a yoani kobatisanit, kule adi do a eliya, kule adi, do a lele nebijin. ²⁹A nye koti piji se adi, ama ta ko boric kulya adi nan a na? A Petero ruggi lepen adi do a masia logon nun a sunyun lo. ³⁰A nye kukuji se adi koben ta tukokin lele ntu kulya kwe. ³¹A yesu suluji todindo se adi, nan niro lo ntu kodo nonjo no jore, a ntu temejik ko koanijin temejik se ko katodinok ti saresi molu renyani nan, amolu tatuji nan a I perok musala a nan molu nine njen I twan. ³²A nye jambi kine kulya koke bak ko muk, a petero jongi lepen a swot, a riringi lepen ³³Ama a yesu woringoni worino, a meddi ntu kayit kajujumak kulo, a nye ringe petero adi, ingo sitani! Koloki nan, kogwon do a yeyeju gwoso na yeyeji nun na, ama do yeyeju gwoso na yeyeji ntu na ³⁴A nye lunundi lodir lo ntu se ko ntu kayit kajujumuk kulo kayit ni, a takindi se adi, ko ntu logon mindi gwon a kakeponit lio, tin ye paji mugun, ko tin ye dumundi kodini nayit na goro a kepoddi nan. ³⁵Kogwon ko ntu logon mindi lwoggu ru nayit a yilo ntu molu tolkinsi ru nayit kogwon kulya kwe se ko ti lonje lobut lo, a nye molu lwoggi ru nayit. ³⁶Kogwon built a nyo i ntu logon a ryeju no lij ti kak a kayit a tolkindi ru nayit gawk? ³⁷Ntu kodo tindu nyo anyen dakunda ru nayit? ³⁸Kogwon ko ntu logon kwe nayit yugu i kulya kwe, se ko I todinesi kwe i na toberon na ntu logon a paju nun ko a lorok kulo, a kwe nio na niro lo ntu koti molu yune yu i kulya kayit, na pondi nan ko malaikajin loke i pirit na gelen i minyo lo baba

Chapter 9

¹A nye kulyani ko se adi, diri nan takinda ta adi, kule ntu kata I kulo ntu logon gwogwodan ni kulo, logon molu a wangu twan a kokwe na meddi se tumatyan na nun i po ko rinjit nu. ²A i mukok na perok bukien a Yesu jongi petero, ko Yakobo, ko yoani, a nyomoddi se ki i mere lojo anyeb se gwon kade kule ntu bayin; a Yesu worani kade kasi komon, ³A bongwat kayit worani a namilyanjak a nakwe parik, lele katokwe kweyanit bayin i na kak lo tokwekweja bongwat gwoso se. ⁴A Eliya se ko mose pukoki kose, a se gwe i jambu ko Yesu. ⁵A kirun Petero kulyani ko Yesu adi, katodinonit, a nabut i gwon nikay ni, ti yi Tetendi morogojin musala, nene a nenut, nene a na mose, koo nene a na Eliya. ⁶Kogwon Petero a denda ko nye kodo kulya ada kogwon se kukujen parik. ⁷A diko nag we a muggi se, a gworo lo kuu i yina diko adi, 'yilo a pilili lio lo njiro lo nyanyara, yingi ta lepen.' ⁸A dede na bongi se nu, a se kenye medda lele ntu tun yesu lo gwon ko se i pirit na gelen. ⁹A na lulurundi se kak i mere yu, a Yesu kukuji se parik adi koben ta tutukokin lele ntu no na met ta kune, tojo nye njiro lo ntu kodo a njen i twan". ¹⁰Nyena a se debbi kine kulya go a totopine ko boric ko njen, i twan kweja nyo". ¹¹A se piji nye adi, ko nyo katodinok ti saresi kulya adi Eliya kodo lo po a kokwe? ¹²A nye piya adi Eliya diri lo po a kokwe I tetenkinda na no lin bura; ama ko nyo kulya kwe ti njiro lo ntu a wuro adi nan kodo ngonongo no jore a konani a no kana? ¹³Nyenagon nan takinda ta adi, Eliya aje po, a ntu ke konakin lepen arabat gwoso na deggi se na gwoso na warokini kulya kayit na". ¹⁴A nagon se aje yite ko kule kajujumuk ni riu, a se meddi ntu jore a dumokin se kiden, a katodinak ti saresi gwe i rerenya ko kulu kajujumuk. ¹⁵A dede na meddi ntu lin yesu nu, a se sorji sorju parik, a se woki ko lepen yu, a rome ko lepen. ¹⁶A nye piji se adi, "ta rerenya ko kulya ti ko se?" ¹⁷A lele ntu i kiden na lodir ruggi lepen adi, katodino nit, nan a jonda njiro lio konut ni kogwon nye gwon ko mulokoty logon tindu lepen gwon a mumut, ¹⁸Madi ko nye gwon i nene pirit a yilo mulokoty moggi lepen, a gubakindi lepen kak, a koputo yune yu kayit I kutuk, nirji kala, a nye worani a lokworok. A nan ke moyu ntu kulok kajujumuk anyen rikodu yilo mulokoty kanjo, ama a se gwe nyobulo rikoddu, ¹⁹A Yesu ruggi adi, ta ntu tin a toberon logon bak Yupet, dinjit nornan nagon nan sida ko ta? Dinjit nornan nagon nan dara ko kulya kasu? Jo ta yilo njiro kwe ni. ²⁰A se jondi lepen ko ko yesu ni, a nagon mulokoty loron ko meddi yesu, a dede kikisiggi njiro, a njiro dorone kak, a gwugwalunji gwugwulunji ko koputo yuyu i kutuk, ²¹A yesu piji money njiro adi, Dinjit nornan nagon lepen gwon tina? A nye ruggi adi lepen a gwon tina suluja i tolupudien nayit. ²²I kune dinjit an yilo mulokoty gubakin lepen i kiman, ko i pion, anyen ta tatu lepen; ama ko do bubulo konda nene no bonjo wone kuwen ko yi, ko ti do naraki yi". ²³A yesu ruggi adi, do kulya adi ko nan bubulo? Ee, no lin bubulo I ntu logon ko yupet. ²⁴Adede money njino wonoro ki adi, iye, nan yuyup; naraki nan kogwon yupet rio a nadit! ²⁵A yesu ko meddi ntu jore wowokun i pirit na mamut ko a mine, nan sarju do adi, pondi kanjo ko lepen I mugun, koben do koti ko lubbo ko lepen I mugun kwon! ²⁶A mulokoty wonje parik, a kikisiggi lepen parik, a pondi kanjo, a njiro gwe gwoso opu i nyena a kule ntu jambi adi nye aje twan. ²⁷Ama a yesu moggi lepen i konin, a bilundi lepen ki, a nye njine ki. ²⁸A na lupoddi Yesu kadi nu a ntu kayit kajujumuk kulo piji lepen a lwon adi, ko nyo yi nyobulo rikoddu yilo mulokoty kanjo? ²⁹A nye ruggi se adi, mulokoty gwoso yilo nyobulo rikoddu yilo mulokoty kanjo ko lele no, ama tun ko ntu a kwakwaddu. ³⁰A se koyi nu pirit a lwonoddi Galilaya. A yesu gwe a mindi lele ntu i denda; ³¹Kogwon nye gwon i todindo na ntu kayit kajujumuk a takindi se adi, nan njiro lo ntu papaki ko ntu I konisi, a se molu tatuji nan; a i perok musala I mukok na twan nio a nan molu njen I twan, ³²Ama a se gwebak ko kurun no na jam Yesu kine a se kujene kujen pija na lepen. ³³A se dure kaparanauma; a nagon Yesu gwon kadi nu, a nye piji se adi, na pondi ta i kiko nu ta rerenya i kulya ti nyo?" ³⁴Ama a se yinani talin kogwon na pondi se I kiko nu, se rerengya ko boric ko na logon a duma lose. ³⁵A yesu sidakini kak a lungi ntu kayit kajujumuk puok wot murek kulo, a nye kulyani ko se adi ko ntu logon mindi gwon a lo kokwe ti lepen kondi mugun a lo dutete ko a kalipuonit lo ntu lin". ³⁶A nye jondi njiro lodit a togwidikindi lepen kase kiden, a dukundi kayit i konisi, a kulyani adi, ³⁷Ko na lo wuju lele njiro gwoso lo I Karin kwe wuju nan, a ko no lo wuju nan nye bayin wuju nan ama wuju nye lo sunyundo nan lo". ³⁸A yoani kulyani ko lepen adi, katodinonit, yi a met lele ntu rikododdu muloko lorok kanjo i Karin kunok, a yi ke tey lepen kogwon lepen bayin a lele likan. ³⁹Ama a yesu kulyani adi ban ta ko ten ta lepen, kogwon ntu bayin logon konda no sarit i karin kwe logon dede bubulo jambu kulya kwe arabat. ⁴⁰Kogwon ko ntu logon a moro ko yi lo lepen gwon kajan I swot. ⁴¹Kogwon ko lele ntu a tindu ta pion ko dikori anyen ta mamat, kogwon ta a ti masia, diri nan takinda ta adi, nye molu a jaran wuju ropet nayit. ⁴²A ko ntu logon a lokunda lele lo kulo njawik lodidik logon a yubbo nan kulo i toronda, kodo a nabut ko lepen a toraki kijo duma kayit i murut a nye gubajini i tor. ⁴³A ko konin lelut lo lokunda do i toronda, dunju lepen kanjo; bia a nabut ko do lubbo ko nun yu i ru ko mugun nenut a korju lwolwon tu i Geena ko konisi murek i kiman nagon ti penja. ⁴⁴I pirit nagon kuru kase a twatwa a kiman kenye penja. ⁴⁵A ko mokot lelut lo lokunda do I toronda; dunju lepen kanjo, bia a nabut ko do lubbo I ru ko mugun nenut a korju lwolwon do gubaji i Geena ko mokosi murek, ⁴⁶I pirit nagaon kuru kase a twatwa a kiman kenye penja, ⁴⁷A

ko koƚe lelut lo lokunda do i toronda, wuluddu nye kaƚo; bia a nabut ko do lubbo i tumatyan na ƚun ko koƚe geler ƚwolwon do gubaji i Geena ko kuwan murek ⁴⁸I pirit nagon kuru kase ti twatwa a kimaƚ kenye perƚa ⁴⁹Kogwon ƚutu ƚiƚ molu tetema ko kimaƚ gwoso na tindi se balan kase i kinyo na. ⁵⁰Balan a nabut, ama ko balan a wora tolo ta bubulo tobudda nye ada? Gwe ta ko balay kasu i mugunya, ko gwe ta ko toiliyot lobut ko boric.

Chapter 10

¹A yesu koyi nu pirit a iti I jur lo Yudaya, a lwoŋoddi I nu pele na yardene, a ntu jore parik koti momo rundi kayit ni a nye todindi se gwoso na yen na. ²A parusijin pondi ko lepen ni a piji lepen adi, saret ŋona a ruk adi ntu bubulo yandu nakwan re? se gayu temba lepen. ³A nye ruggi pija se adi, mose koju sarakin ta adi nyo? ⁴A se ruggi adi, mose koju a rukolin ntu I wurjo na waraga yanyet ko I sondu na nakwan kase yu. ⁵Ama a yesu kulyani ko se adi, lepen a wurokin ta yilo saret kogwon toiliyot kasu a logo. ⁶Ama I suluwa na gweya na kak “ŋun a gweja ntu ko lalet ko nakwan.” ⁷Nyenagon ko yina kwe a ntu lalet molu koyi money ko nte a molu morji ko nakwan nayit, ⁸A se murek molu gwe a mugun gelen, nyena a se kenye gwon a ntu murek ama a se gwe a mugun gelen. ⁹Nyenagon ŋo nagon ŋun aje tomorja gelen na ti lele ntu gwe a korja se” ¹⁰A ntu ti utu ti yesu kajujumuk koti piji yesu kajujumuk koti piji yesu kadi kogwon kine kulya ¹¹A nye kulyani ko se adi, ko ntu logon a yandu nakwan nayit a yembi nene, lepen a toronda nakwan nayit kogwon nye a lubbo nene ¹²Ko ntu nakwan a yandu lalet loyit a yemani ko lele, lepen a kalupe. ¹³A ntu jondi lupudiet kase ko Yesu ni anyen lepen bono sopakinda konisi kayit kase ki; a ntu kayit kajujumuk ringe se. ¹⁴Ama a yesu ko mete, a nye ke woran a kulyani ko se adi kolu ta kilo lupudiet ti pondi koyo ni koben ta ko ten ta se; kogwon tumatyan na ŋun a na ntu logon gwoso kulo lupudiet. ¹⁵Diri nan takinda ta adi ko ntu bak ko ruk sara ko ŋun gwoso na ruggi lupudi I saran a, a nye molu kenye lubbo I yina tumatyan” ¹⁶A nye dukundi se kayit i konisi, a sopakinda konisi kayit kase ki a boroji se. ¹⁷A na suluji Yesu jolo nu, a lele ntu woku wokun, a rugunokini kak ko lepen i komon, a piji lepen adi, “katodinonit lobut, nan kodo konda nyo anyen wuju run a yen nijin?” ¹⁸A Yesu ruggi pija adi nyo do lunju nan a lobut? Ntu bayin logon a lobut ama kade a ŋun. ¹⁹Do aden saresi adi do kodo a tatuja ntu, do kodo a lubbo, do kodo a kokoya, do kodo a linjinkindo, do kodo a momolugga, bule bu munyi se ko ntu. ²⁰A nye ruggi adi, katodinonit, nan aje dep kilo saersi linj suluja I toteton nio. ²¹Yongi dirji lepen, a ke nyar lepen, a kulyani ko lepen adi, do yongi “ŋo gelen nagon do bak kon; iti tugworji ŋo kunok, ko doggi ntu lomerika, a do molu gwe ko tukworien ki yu, a kirun pondi ko kipundi nan,” ²²A na yinge yilo ntu kine kulya nu, a komon nayit worani a nagusu, a nye iti tu dedelyaji, kogwon nye a kworinit parik. ²³A Yesu bobongi bobongi, a kulyani ko ntu kayit kaju ju muk kulo adi, diri molu a nago I ntu kworiniko i lubbo i Tumatyan na ŋun!” ²⁴A Vutu kajujumuk kulo ke sorju ko kulyeesi kayit ama a yesu koti kulyani ko se adi “ŋwajik kwe, diri a nago i lubbo i tumatyan na ŋun! ²⁵Gwon polyolyo ko kamilo i lubbo i dili na libira lwolwoŋ lubbo” na ntu kworinit i tumatyan na ŋun!” ²⁶A se ke sorju parik, a totopine ko’borik adi, a kirun “ŋa logon bubulo” lwoko lwoko?” ²⁷A yesu dirji se, a kulyani adi, ntu nyobulo, ama ŋun bubulo, kogwon ŋun bubulo konda do lin.” ²⁸A petero suluji kulya ko lepen adi mete, yi aje koyu ŋo lin anyen kebbu do.” ²⁹A Yesu kulyani adi, diri nan takinda ta adi ntu bayin logon aje koju mede kode lunjasirik, kode sasirik, kode nte, kode monye, kode ŋwajik kode kakjin, kogwon kulya kwe se ko ti lonje lobut, ³⁰Logon molu a wuju jore koti gwoso danjin mia gelen. Lepen molu wuju i na dinj kadijik, ko lunjasirik, ko sasirik, ko konote, ko ŋwajik, ko kakjin, i pirit na gelen ko sasanyesi a nye molu wuju run a yen nyin i dinj na popo. ³¹Ama ntu jore logon a ti kokwa molu gwe a ti dutet, a ti dutet molu gwe a ti kokwe.” ³²A se gwe i kiko tu yerusalema a Yesu worojini kase nerot, a se iti ko sorju, a ntu lo kekebbu kulo kujononi kujono” a ye koti jonji ntu koyit kajuju nagon kodo molu paking kayit ki kune, ³³A nye kulyani adi, mete ta, yi kulo tu Yerusalem, a nan njiro lo ntu molu pakini i konisi ti koanijin tenejik se ko i konisi ti katodinok ti saresi a se molu dunjokindi nan i tatua, a molu pakindi nan ko lwaka i konisi. ³⁴A se molu jozonyani jozonyani nan, a yakakindi kamulak koyo i mugun, a bididi nan ko kurubat logon a kwara, a tatuji nan a i lor tomusala loyit a nan moul nine njen i twan.” ³⁵A yakobo ko yoani ŋwajik ti jebedayo kulo miju nerot ko erot ko Yesu ni, a kulyani ko lepen adi, “katodinonit, yi dek do konakinda yi ŋo nagon yi a mulun na.” ³⁶A nye piji se adi ta mindi nan konakin ta nyo? ³⁷A se ruggi lepen adi, rukoro yi anyen lele likan molu sida konut i konin lutaten ko lele konut i kadoge i minyo lo tumatyan nenut,” ³⁸A yesu kulyani ko se adi ta bak ko den ŋo nagon ta mumulun na, ta ŋona bubulo moju i kopo lo ŋonga logon nan momoji lo?” ta bubulo batisa ko batisimo nagon nan a batisani na re? ³⁹A se ruggi adi, “iye, yi bubulo” a yesu kulyani ko se adi, iye, ŋonga nagon nan ŋonji na ta molu ŋonga koti, ko batisimo nagon batisarikin nan na koti molu babatarikin ta; ⁴⁰Ama a gwon kulya kwa i rukokindo na ta i sidaki kuwe i swot lutaten kode kuwe i kadonje ama molu rukoki ntu logon kine piriton a tete naki se kulo. ⁴¹A na yinge kule kajujumuk puok kine kulya nu, a se suluji woran ko yakobo se ko yoani, ⁴²A yesu lunjundi se kayit ni, a kulyani ko se adi, ta deden adi i kak ni ntu logon a dena a kasarak kulo tutumatyan ko ntu kase, a ntu temejik gwe ko kido saret na se. ⁴³Ama kine kulya ti kenye gwon tina kasu kiden, ko ntu logon mimindi gwon a duma kasu kiden, tin ye gwe a kalipuorit losu. ⁴⁴Ko ntu logon mindi gwon a lo kokwe kasu kiden, ti. ⁴⁵lepen kodo gwe a dupiet lo ntu lin kogwon diri nan njiro lo ntu koti a po i kitakinda na ntu bag won anyen nan kikitaki; nan a po i tindu na mugun nio i doggu na ntu jore, ⁴⁶A se dure yeriko. A nagon Yesu ko ntu kayit kajujumuk se ko lodir duma lo ntu koyi nu koji nu, a ntu modoke konjonlianit gwe I sida I merete lo kiko

i nɔnɔlija. Yilo nuto Karin kayit a Barlimayo nɔro lo Timayo. ⁴⁷A an yinɔi nye adi yilo a Yesu lo najareta lo pol u, a nye suluji wonoro ki adi, Yesu! Diro lo Dawidi! Wone kuwen ko nan!. ⁴⁸A Vutu jore ringi lepen adi, yinani talin! ama a nye koti wonoro ki parik adi, diro lo Dawidi, wone kuwen ko nan!”⁴⁹A yesu gwode gwodan a kulyani adi lɔne ta lepen. A se lɔngi nuto modoke lo, a kulyani ko lepen adi, togogi toili, nɔne ki, nye lɔngu do.” ⁵⁰A nye gumandi bonɔ na muket nan a kak a lobara ki, a iti ko Yesu yu. ⁵¹A yesu piji lepen adi, do mindi ti nan konaki do nyo? Anuto modoke lo ruggi adi, pon katodinonit lio, bono titki nan I medda. ⁵²A yesu kulyani ko lepen adi a nabut iti yupet nenut na tokeya do. A dede nye buloni bulo medda, a moraddi ko lepen i kiko.

Chapter 11

¹A nagon se gwe nyona ko durokin yerusalema nu, a se dure Betepage ko Betania nyona ko mere lo olive, a Yesu deke sondu ntu kayit kajujumuk murek nerot, ²A yakiji se adi, iti ta i tur lo gwon kasu nerot lu, a dede nagon ta a dur ngin nu, a ta de ryeji kaino kolojityo a Munuki kak, logon lele ntu bak ko nyu woro ko lepen, yokone ta lepen ko joo ta lepen ni, ³A ko lele ntu a pija ta adi, ko nyo ta konda tina? Ruggi ta adi, nan matat mimindi lepen a molu nyokokindi se dede. ⁴A se iti tu, a ryeji kaino kolojityo a miniki i kiko nyona ko kotumito kaŋo. A se yokoji lepen. ⁵A nulu logon gwoda a yu kulu piji se adi “ta konda nyo tina i yokoju na kaino kolojityo?” ⁶A se nyokokindi ruket gwošo nagon Yesu aje sarakindi se nu, a kulu ntu koloddi se i tu. ⁷A se jondi kaino kolojityo ko Yesu ni, a se peddi bongwat kase i kin a yina kolojityo, a Yesu sidakini kata. ⁸A ntu jore peddi bongwat kase i kiko, a kule peddi koropo na gogonyun se i meleseno kune, ⁹A ntu logon tu nerot ko se lo kikipundo kulo woŋe parik adi, “osana! Ntu lo po i Karin ti matat lo ti briani boria. ¹⁰Tumatyan na popo na merenye likan Dawidi na ti boriani boria! Osana i piriton ti ki yu!” ¹¹A Yesu tuloddi Yerusalema, a lupoddi i kadi na nŋun; a nagon nye worji ŋo lin nu, a nye se ko ntu kayit kajujumuk puok wot murek kulo iti Betania kogwon kolon gwe nyona ko doro. ¹²A kotumolu nagon se aje koyu Betania nu, a Yesu gwe ko magor. ¹³A nye meddi kibi pojo a koropo, a nye iti I medda kode nye ŋona ryoryo nene ŋo kata yu, a nagon nye aje dur nyin nu, a nye gwe bak ko ryoju nene ŋo ama koropo kade kogwon bayin a diŋit na radan na kibiet. ¹⁴A nye kulyani kolu kibi adi, ti lele ntu gwe a yesu ludweki kulok kwon a ntu kayit kajujumuk yinŋi ŋo na jam nye kune. ¹⁵A se dure Yerusalema, a yesu lupoddi i kadi na nŋun, a suluji riggo ntu kaŋo lo tutugworju ko se lo gwogworo i kadi na nŋun kata. A nye sosopuggi misajin ti ntu lo lopuggo gurut se ko sidaesi ti katugworok ti gureki, ¹⁶A nye gwe bak ko rukun lele ntu i doggu na ŋo kayit lwoŋoddi i kadi na nŋun. ¹⁷A lepen poki i todindo na se adi, a wuro adi kadi nio molu luŋu a kadi kwakwaset a na gweyajin lin ti ntu. Ban tina re? ama ta aje kon nye a pirit danaet na karyakak.” ¹⁸A koanijin temejik se ko katodinok ti saresi ke yin kine kulya, a se gayi kiko anyen tatuja Yesu, akagwon se kukujono lepen kagwon lodir liv lo ntu aje sorju ko ŋo na todin nye kune. ¹⁹A i somuko a nye koyi koji. ²⁰A kotumolu beron na lwoŋoddi se nu, a se meddi kibi a totiyon tojo ko kukuri. ²¹A Petro ke yiyun ŋo nagon a poking na, a nye kulyani ko Yesu adi, “katodinonit, meddi! Kibi logon do aje lom lo aje totiyon.” ²²A yesu euggi se adi ta kodo yubbo nŋun. ²³Oiri nan takinda ta adi, ko ŋo lo kulya ko mere adi, Gwunyu mugun kaŋo ko gubara mugun i tor, a ko yilo ntu gwe bak ko dya dyayu kayit i toili, ama a yupe yup adi ŋo na jam nye kine molu kokona, nyena a diri molu konakini konaki lepen. ²⁴Nyena nan takinda ta adi, ŋo lin nagon ta pipiyun i kwakwaddu nasu na, yupe ta yup adi ta de titiki se, diri a de tikini tiki ta, ²⁵A na gwodie ta i kwakwaddu nu, ko ta a delakinda kule ntu kasu i toiliyot, pitoki ta se, nyena koti a monye losu lo gwon ki lu boŋo pitokindi ta i lyanesi kasu, ²⁶Ama ko ta a ban pitokindo ntu, a madi munyi lo gwon ki lu molu kenye pitokindo lyanesi kasu. ²⁷A se koti dure yerusalema, a na woroni yesu i kadi na nŋun kata nu, a koanijin temejik ko katodinok ti saresi se ko ntu temejik pondi ko lepen ni, ²⁸O se piji lepen adi, do ryo kido ya nagon do kondi kine ŋo? ²⁹A yesu ruggi se adi, “nan koti gwon ko piyet nagon nan piji ta. Ko ta a nyop nan, a nan de takindi ta ko nan konda kine ŋo ko nan riŋit, ³⁰Yina batisimo nagon yoani babatiddi nap o ki kode po ko ntu? Nyope ta nan.” ³¹Ama a se rernyani ko boric adi,” ko yi de ruggo adi yina batisimo po ki, a nye de piji yi adi, ko tina nyo ta a yubbo yoani? ³²Ama ko yi de ruggo adi yina batisimo po ko ntu- “a se kujononi ntu, kogwon ntu lin a yup adi yoan diri a nebi, ³³A kiruŋ a se renyakindi Yesu adi, yi bak ko den. “A yesu kulyani ko se adi, a madi nan lo kenye rukokindo ta ko nan konda kine ŋo ko kido niŋa.”

Chapter 12

¹A nye suluji jambu ko se i lilimon adi, lele nuto a Yuddu kaden ti binyo I lukobi, a rikaju ko marin, a boggi dili ryoket na ludweki ti bingo, a tetenakindi takaka, a nye sarakindi ko kule kakuruk i konisi, a nye iti i lele jur. ²A nagon gwe a dijit na butun nu, a nye soni kalipuorit ko kakuruk yu I jonda na kule ludweki ti binyo kayit ni. ³A kakuruk moggi lepen a bididi lepen a rikodi lepen kanjo bak nene do i konin. ⁴Koti a nye soni lele kalipuonit kase yu, a se ke bonoro lepen i kuwe, a sasandi lepen parik. ⁵A nye soni lele a se ke tatu lepen. A se konakindi kule ntu lo son lepen kulo jojo, Gwugwutu kule a tatuji kule. ⁶Nye nyu gwon ko ntu gelen tun, logon a pilili loyit lo njiro lo nyanyara. A i dutet a nye soni yilo njiro kase yu, a kulyani adi, se nona de twotwo njiro lio. ⁷Ama a kulu kakuruk tokulyaki ko boric adi, malo nuto logon molu rudda lukobi na monye lo. Po ta, ti yi tatune ta tatu lepen, a yina lukobi molu gwe a nikan. ⁸A se moggi lepen, a tatuji lepen, a gubaddi opu nayit kanjo i lukobi na kaden ti binyo. ⁹Nyena monye lukobi na binyo molu konda nyo? Ntu i konisi. ¹⁰Ta nona bak ko den kulya ti nun na wuro kune re? adi nurupit tutunet lo gonjet lo kadi. ¹¹Yina nona matat lo kita, a yi mete a nona so rit. ¹²A se gayi kiko logon se moggi Yesu, ama a se kujone lodir lo ntu, kogwon se a kurun adi nye jambu yilo lilim i kulya kase; nyena a se koyi lepen a se iti tu. ¹³A kilo ntu temejik soni kule parusijin se ko kule ntu lo jundo Erode kulo ko Yesu yu, anyen logga lepen i jamesi kayit. ¹⁴A se pondi ponda a kulyani ko lepen adi, “katodinonit, yi deden adi do a ntu lo todiri, a do gwe a lulumbo ntu, kogwon do a yeyeju todumalan na ntu, ama do todindo kiko lo nun ko todiri. Saret nona a ruk adi kaisar bubulo ropaki usar, kode nyobulo ropaki?” ¹⁵Yi kodo rorop kode bayin? Ama a nye ke den adi se a kamomolukak, a nye piji se adi, nyo ta morju nan? Jaki ta nan gurusutot, anyen nan memet. ¹⁶A se jondi jonda. A yesu piji se adi yina noninoti se ko kilo wuresi a ti nona? A se ruggi lepen adi, ati kaisar” ¹⁷A yesu kulyani ko se adi “ropaki ta kaisar nona nagon a ti kaisar, koti ropaki ta nun nona nagon a ti nun” a kulo ntu ke sorju parik I kulya ti lepen. ¹⁸A kule sado kejin pondi ko Yesu ni, kilo ntu jambu adi, ntu nyobulo nien i twan a se piji lepen adi, ¹⁹Katodinonit, Mose aje wurokindo yi yilo saret adi, ko lunaser lo lele ntu a twan lo kodo ruddi yina karube, anyen nunokindo lunaser loyit njawik. ²⁰Nyena lunasirik kata buryo, a kayo lo ke yemba nakwan, a yilo ntu twane twan bak njawik. ²¹A loconi ruddi yina karuba, a yilo ntu twane twan bak njawik, a ntu tomusala koti gwe tina. ²²Tojo se lin buryo a twatwa bak njawik. A i dutet nase lin a yina ntu na twane. ²³A i tonji na ntu lo twatwa a yina nakwan molu gwe a nina? Kogwon se lin buryo aje debba lepen a nakwan. ²⁴A yesu ruggi lepen adi, ta lyanan. Lyanan nasu a gwon kogwan ta bak ko den kulya ti nun na wuwuro kune madi rinjit nayit re? ²⁵Kogwon i dijit nagon ntu molu aje nien i twan nu, a se molu gwe a yemba kode a yema, ama a se molu gwe gwoso malaikajin ki yu. ²⁶Ama i kulya ti tonji na ntu lo twatwa, ta kwoŋ bak ko ken buk na mose i Mose i nona na wuro i kulya ti rudu re? adi nun a kulya ko Mose adi, nan a nun lo Abrama, ko a nun lo Yisaka, ko a nun lo Yakobo. ²⁷Lepen a gwon a nun lo ntu lo twatwa, ama a nun lo ntu lo gwon jorun; ta diri a lyanan parik. ²⁸A lele lo katodinok ti saresi gwe kata logon a yin se i rerenya ko boric, a nye ke den adi Yesu a ruggo” se bura, a nye miju nyona, a piji Yesu adi, lon saret logon a lo kokuwe lo saresi lin? ²⁹A yesu ruggi adi, “saret lo kokwe adi, yingi ta pon kotumit na Yisaraele, matat nun likan a matat gelen; ³⁰Do kodo nyanyar matat nun lelut ko toili lelut lin, ko kodudwo nenut lin, ko yeyeesi kunok lin, se ko rinjit, nenut lin” ³¹Saret tomurek malo adi, do kodo nyanyar marate lelut gwoso mugun nenut. Lele saret bayin logon a duma lwolwon kulo. ³²A katodinonit lo saresi lo kulyani ko lepen adi, Diri katodinonit, do a jambu ko todiri adi nun gelen a lele gwe bayin ama nye gelen tun. ³³Nyena ko ntu nyanyar nun ko toili loyit lin, ko kurundo nayit lin, ko rinjit nayit lin, a ko lepen nyanyar marate gwoso mugun nayit, kweja adi kine kulya lwolwon rubangajin lin lo yuyura se ko dokesi lin,” ³⁴A nagon yesu aje den adi yilo ntu aje nyobba ko tokonan nu, a nye kulyani ko lepen adi, do bayin pajo i tumatyan na nun.” A i mukok na yina a lele ntu gwe bayin logon pija lepen ko nene piyet kogwon se kukujen. ³⁵A na gwondi Yesu i todindo kadi na nun nu, a nye piji adi, ada lolon nagon katodinok ti saresi kulya adi masia a njiro lo Dawidi? ³⁶Dawidi lepen lo kulya ko rinjit na mulokoty loke adi matat nun a kulya ko matat lio adi, sidakini kuwe i konin lutaten, tojo ko nan a tin do i ryokakinda na merok kulok kak,” ³⁷A ko Dawidi lepen lungu masia a matat loyit, a masia gwe a njiro loyit ada? A lodir duma lo ntu lyonji lyonon i yinga na Yesu i jambu. ³⁸A na todindi nye nu, a nye kulyani adi, kunyar ta i kulya ti katodinok ti saresi logon nyanyar woworoji ko a jupu bongwat najo a nyare nyar romarikin i piriton gworiesi. ³⁹Se nyanyar sida i sidaesi ti nerot i kadijik momoresi, a nyarji sida Ii piriton ti ntu lo kukwaon i rorweki. ⁴⁰Kilo a ntu logon nyesu nona ti karubejin, kolumbo a se kwakwaddi dijit a nojo momolugga. Se molu ririna parik. ⁴¹A yesu sidani komonga sonduk nag won i kadi na nun nagon dokesi guba kata na, a nye meddi ntu I gumba na gurut I sonduk, ntu jore logon a kworiniko dogga ko gurut joer. ⁴²A ntu nagon a lomeri ko a karube na pondi, a gubakindi milin murek nagon momorja a taripatat na jur lose. ⁴³A nye lunjundi ntu kayit kajumuk kulo kayit ni, a kulyani ko se adi, Diri nan takinda ta adi, na ntu nagon a lomeri ko a karube na aje dogga parik lwolwon ntu lin logon aje gumba i sonduk kata kulo. ⁴⁴Kogwon se lin dumunda dokesi i

tukworienjin kase. Ama na ɲutu dumunda i tolomeran nayit, a ke dogga ko ɲo kayit liɲ, kweja adi gurut kayit liɲ nyeesi.

Chapter 13

¹A nagon Yesu aje lupundo karo i kadi na njon nu, a lele lo ntu kayit kajumuk kulyani ko lepen adi, “katodinonit, meddi kine nuropo dumalak parik se ko kadijak nakwekwelen!.” ²A yesu piji lepen adi, do medda kine kadijak dumalak re? Durupit nene gelen molu a koloki ni i nene ki nagon molu a gubaki kak. ³A nagon Yesu gwon i sida i mere lo olive komonga kadi na njon nu, a petero, ko yakobo, ko yoani se ko andarea piji lepen na gwondi se gelen nu adi, ⁴Taki yi dijit nagon kine no molu kokonani, koti kweyet molu a nyo nagon kine no molu tetemakinda? ⁵A yesu suluji jambu ko se adi ‘ kunyar ta an lele ntu togir ta. ⁶Ntu jore molu popi Karin kwe a kulyani adi se a nani a se molu togirji ntu jore. ⁷A na yingi ta kulya ti moro ko lodokon ti moro nu, koben ta kakujen kine no agu kodo kokona, ama dutet nyu bak. ⁸Kogwon jur molu momoro ko lele jur, a tumatyan molu moronic ko nene tumatyan, a rigirigilon molu gwe i piriton kade kade, a dyanan molu lo gwe; kine no a njonesi suluesi. ⁹Ama kunyar ta ko boric, kogwon kule ntu molu momok ta a jongi ta i puter; a ta molu bitoni bito i kadijak momaresi, a ta molu gwode i komon na midiron ko na moran kogwon kulya kwe, anyen tokurukindo kine kulya kase i komon. ¹⁰Ama lone lobut kodo totokuoji i ntu lin ti juron a kokwe na dutet na no lin. ¹¹A nagon se aje momogga ta a jongi ta i putet nu, koben ta wiwinya ta a kokwe i no nagon ta molu jajam kine; ama jambi ta no nagon molu titiki ta i nu dijit, kogwon molu bayin a ta lo jambu ama a mulokoty loke lo jambu. ¹²A lunaser molu wukindi lunaser i tatua, a monye lose ko nte nase, a tindi se i tatua. ¹³A ntu lin molu mane man ta kogwon Karin kuwe. Ama ntu logon a nunga tojo ko dutet lo molu lwolwoko. ¹⁴Ama ko ta a met no nu mamana parik nagon korju keri a to gwidiki ki i pirit nagon kodo bayin a nayit na, (ti ntu logon kekenda lo kuru kurun,) a kirun ti ntu lo gwon yuadya kulo woki i merya, ¹⁵Ti ntu lo gwon lodek lo kadi lo gwe a kiyunda kak anyen lubbo kayit kadi i dumaddu na nene no, ¹⁶Ti ntu lo gwon i melesen lo ti gwe a yite i dumaddu na bonjo nayit. ¹⁷Ama gwon a delya i ntu nag won ko pelela, ko i se na tutunoggu i kulu perok! ¹⁸Momoyi ta anyen kine kulya bonjo gwon a poking i dijit na lika. ¹⁹Kogwon i kulu perok nonga duma molu gwon kata gwoso nagon beron bak ko gwondi na, suluja dijit na gweji njon kak nu, tojo ko na dijit, a molu kenye poking koti kwon. ²⁰A ko kodo matat bak ko nyokun perok kak, a ntu kodo gwe bayin lo lwolwoko, ama a nye ke nyokun perok kak kogwon kulya ti ntu lo wule logon nye aje (wulun) nyumun kulo. ²¹Nyen a ko lele ntu kulya ko ta i nu dijit adi meddi ta masia malo” kode adi meddi ta, nye molu an ta ko yup ta no na jam lepen kine. ²²Masiajin buronok ko no nebijn buronok molu pupunun, a molu kweji kweyesi ko no soresi, anyen togirija madi ntu lo wule ko bubulo. ²³Ama kunyar ta! Nan aje tukokin ta no lin kokwe nagon kine no bak ko nyu poking nu. ²⁴Nyena i kuku perok, i mukok na nu dijit njonet, a kolon molu musoni muso, a yupa molu kenye pararaju, ²⁵Kaser ki yu molu dodone kak, a rinjon ti ki molu yeyeti yeyeta. ²⁶A kirun ntu molu meddi nan njiro lo ntu popo i dikolo ko rinjon a duma parik se ko minyo. ²⁷A kirun nan molu sonde malaikajin i momorunda na ntu kuwe lo wule i swoton nwan ti kak, suluja, dutet na kak tojo ko nene dutet. ²⁸Denundi ta lilim lo kibi adi dede nagon keria kayit wile wilan a koropo nu, a ta dene den adi kiser gwe nyona. ²⁹Nyena koti na meddi ta kine no i kona nu a ta dendi adi nan gwe nyona kop o, diri nan gwe i kotumit. ³⁰Diri nan takinda ta adi, ntu tin a toberon molu a duddo a kokwe nagon kine no lin molu kokonani nu. ³¹Ki ko kak molu duddo ama kulyaesi kwe molu a duddo kwon. ³²Lele ntu a denda lu lor kode nu dijit, madi malaikajin ti ki bak ko den, madi nan njiro bak ko den, ama baba lo dendo. ³³Kunyar ta! Meddi ta bura, koben ta tototo ta, kogwon ta a denda ko dijit na kine no molu gwon nanu. ³⁴Kine kulya gwon gwoso nagon lele ntu tu i jolo, a na koyi nye mede nayit nu, a nye sarakindi kalipunok kayit i medda na mede, ntu lin gelen gelen ko kitajin kase, a nye sarakindi katiyunit lo kotumit adi, tin ye gwe a toto. ³⁵Nyenagon koen ta tototo kogwon ta a denda ko monye mede molu yiyite nanu, i somuko kode i tukwaje kiden, kode i sira na sokorok, kode i waran na kak. ³⁶A ko lepen a durokin adi dut koben lepen ko ryoju ta i toto. ³⁷No nagon nan jamakin ta na a na ntu lin adi, “Ti kuwen kasu gwe na!”

Chapter 14

¹Nyena a pitundi perok murek a gwe a pasaka ko a rorwe lo ambata nagon bak kape. A koanijin temejik se ko kaatodinop ti saresi gayi kiko logon moggi Yesu a lwon anyen tatuja lepen²Kogwon se a kulya adi, “ti yi gwe a mogga lepen i dijit na rorwe, koben ntu njikin i wonjon.”³A nag won yesu betania i kadi na simona logon a moka rimajin lo, na sidani nye i nyesu nu, a nene ntu na pondi jonda lupurit logon a nurupit lo lunu a alabasata. Njilo lupurit a jore ko welet nake na mon buran a lunu a njarada, nagon gworo go. A nu ntu gwalaggi kutuk na yilo lupunit a bukokindi welet na ko yesu i kwe.⁴Ama akule ntu gwe kata yu logon tokulyakin ko boric ko a wowori adi, nyo yina welet kokoroyi tina? ⁵Kagwon yina welet kodo gworoji ko gurut lwolwon alipan musala, a kine gurut kodo kokorakini lomerika! A se ke wongi yina ntu.⁶Ama a yesu kulyani adi, koloki ta lepen; nyo ta yoyongu lepen? Nye konakin nan njo nabut parik. ⁷Kogwon ta nupi sida ko ntu lomerika, a ko mimindi ta bubulo konakinda se njo nabut; ama nan molu a sida ko ta nupi. ⁸Yina ntu aje konda njo nagon nye bubulo, nye aje weya mugun nu. ⁹Diri nan takinda ta adi i piriton lij ti kak bukulun nagon loje lobut a tokuoji kata kunu, njo nagon yina ntu aje kon na molu jajama anyen yeyeoni lepen.¹⁰A kirun yuda isikariota logon a lele lo ntu kajumuk puok wot murek kulo iti ko koanijin temejik yu, anyen nye bonjo tindu Yesu; tatua. ¹¹A na yingi se kine kulya nu, a se ke lyonjon, a milyekindi tiridu yuda gurut. A nye gayi dijit nabut nagon wukindi lepen i tatua. ¹²A i lor suluet lo rorwe lo ambata nagon bak kape i dijit na dunoni yisi a ti rubanga lo pasaka nu, a ntu ti yesu kajumuk kulo piji lepen adi, Do mindi yi tu da? i tetenda na njo lij ajo anyen do bonjo nyesu rorwe lo pasaka? ¹³A nye yakiaddi kule kajumuk kayit murek, a kulyani ko se adi, iti ta koji, a ta de rume ko ntu logon doggu lukudo lo pion. Nyena keporo ta lepen. ¹⁴A i kadi na lupoddi nye nu taki ta monye kadi adi, kato dirionit lo pija adi, niya kadi nio na komu nagon nan se ko ntu kwe kajumuk kulo de nyesi rorwe lo pasaka kata?”¹⁵A nye de kwekindi ta kadi duma nagon a kondore nagon njo lij a peta ajo; tetenaki ta yi njo ajo yu,” ¹⁶A ntu kayit kajumuk iti tu a dure koji, a se ryeji njo lij gwoss nagon lepen aje takindi se nu, a se tetendi kinyo lo pasaka.¹⁷A nagon kak gwe a somuko nu, a yesu moraddi ko ntu kayit kajumuk puok wot murek kulo i nu kadi. ¹⁸A na sidani se i nyesu ko nan i pirit na gelen kulo lele losu molu titikin nan i tatua,” ¹⁹A se suluji delya parik a se lij gelen gelen pipiji lepen adi, nona a nan lo tindu do i tatua re?”²⁰A nye ruggi adi, ntu lo tindu nan i tatua lo a lele lo ntu kwe kajumuk puot wot murek logon nyeya ko nan i kalaba. ²¹Iye, nan njiro lo ntu tutu i na kak gwoso na wuroni kulya kwe nu, ama gwon a delya i ntu logon a tindu nan njiro lo ntu i tatua lo! Kodo a nabut ko yilo ntu koju bak ko yunwe! ²²A nagon se nyenyese nu, a Yesu dumundi ambata, a boroji, boroja, a pipindi pipinda, a tindi se, a kulyani adi, “wuji ta, yina a mugun nio.” ²³A nye dumundi kopu, a tindi nun tinde, a nye tikindi se, a se lij ke moju, ²⁴A nye kulyani ko se adi, “kayit, nagon molu bake kajo kogwon kulya ti ntu jore,”²⁵Viri nan takinda ta adi nan koti molu a moju lo ludeweki lojo ko lu lor logon nan molu moji nye na luduk i tumatyan na nun lu.”²⁶A se yoyi koli a kirun a se lupundi kono a iti i mere lo aliba. ²⁷A yesu kulyani ko se adi, ta lij molu kukutoro bot kogwon kulya kwe, kogwon a wuro adi, nun molu gwutokin kayukunit kak, a lidin molu reki rekin!²⁸Nyena i mukok nagon nan aje tonjiu i twan nu, a nan molu iti Galilaya kasu nerot a kokwe nagon ta bak ko nyu tu yu” ²⁹A petero kulyani ko lepen adi, “madi kodo se lij kukutoro bot kogwon kulya kunok, ama nan molu a kukutoro bot kwon.”³⁰A yesu kulyani ko lepen adi, diri nan takinda do adi i lo tukwaje- i nerot nagon sukuri bak ko nyu sira dijin murek nu do de rerenya nan danjin musala adi do den nan.” ³¹Ama a nye tiddi kulya parik adi, madi kodo ko nan tatua ko do i pirit na gelen, nan molu a renya do kwon.” A se lij kulyani jojo. ³²A se iti, i pirit na lunu a gelesemani, a yesu takindi ntu kayit kajumuk kulo adi, monundi ta ni leru a nan nyu kwakwaddu,” ³³A nye jongi Petero ko Yakobo ko Yoani, a nye suliji rusuko parik i toili ko dudure, ³⁴A nye kulyani ko se adi, “kodudo nio dedelya parik a gwe nyona ko tatuja nan. Monundi ta ni, ko ti kuwen kasu gwe na.”³⁵A nye iti nerot mada, a nye gubakindi mugun kak, a kwakwaddi adi, “ko kodo bubulo tin a dijit kodo lwonoddi lwonoddu kuwe.” ³⁶A nye momoyi adi, abba, baba, do bubulo konda njo lij; dumara lo kopo lo njonga kajo kuwe, ama ti kenye gwon gwoso mindi nio, ama ti gwe gwoso na mindi do nan.”³⁷A nye yiteni yite a ryeji se I toto a nye piji Petero, adi, simona, do tototo? Do nyobulo mondu ko kuwen na madi ko saa gelen tun? ³⁸Gwe ta ko kuwen na ko kwakwaddi ta kwakwaddu anyen moriesi bonjo gwon a piking kasu ki toiliyot kasu diri mimindi ama mugunya kasu a namunyak.” ³⁹Nye koti iti i kwakwaddu, a jambi kulyaesi gwoso lo jam nye kodi kulu. ⁴⁰A ye koti yiteni yite a ryeji se i toto kogwon kuwen kase mindi toto. A se kenye denda ko se de nyop lepen ada. ⁴¹A nye ko yiteni day tomusala, a nye piji se adi, ta nyu tototo ko yuyuken? Aje jo! Diji aje temakinda mete! Nan njire lo ntu aje paki ko ntu katoronyak i konisi. ⁴²Nine ta ki, ti yi iti ta. Meddi ta, ntu lo tindu nani tatua lo gwe nyona ko dur,”⁴³A nagon yesu nyu kukulya nu, a dede yuda lo dure logon allele lo ntu kayit kajumuk puok wot murek kul, a lodir lo ntu lo gwon ko banduijin se ko turya lobot morundi ko lepen I pirit na gelen, koanijin temejik ko katodinok ti saresi se ko ntu temejik lo sunyundo se, ⁴⁴Nyena a ntu logon tindu Yesu i tatua lo aje tindu se kweyet adi, ntu logon nan de roman ko lepen

ko bibiyet lo nye yilo nuto lo moke ta lepen ko riyomoro ta lepen bura. ⁴⁵ A yuda ko dure, dede a nye iti ko Yesu yu a rome adi, madaŋ “katodinonit a biyundi lepen. ⁴⁶ Nyena a kilo nuto moggi Yesu a jongi lepen. ⁴⁷ Ama a lele lo nuto lo gwodan nyona kulo dutundi bandu loyit, a tukundi kaŋo swot lo dupiet lo koani duma ⁴⁸ A yesu piji se adi, “ta po ko bandujin ko turya lobot i mogga na nan gwoso nagon nan akaryakanit re? ⁴⁹ Perok liv nan gwon ko ta i kadi na nŋun totodindo, a ta gwe bak ko mok nan, ama ti kulya ti nŋun na wuro kune kodo konani kona,” ⁵⁰ A kiruŋ nuto kayit liŋ kajujumuk kulo koyi lepen, a se woki wokon ⁵¹ A lele titinti gwe i kepoddu na Yesu. Yilo titindi ko mugun kana tuŋ a kalapakindi bonŋo kayit i mugun. ⁵² Ama a lepen kolokindi bonŋo na a woki ko mugun kana. ⁵³ A se nyomoddi yesu ko koani duma yu. A koanijin liŋ temejuk ko nuto temejik se ko katodinok ti saresi gwe i momorja i pirit ria gelen. ⁵⁴ A Petero kepoddi lepen woro pajo tojo i kata na mede na koani duma a nye sidani ko kalipunok i pirit na gelen lalaŋa. ⁵⁵ A koanijin temejik se ko momoret liŋ na nuto temejik morji galunda ŋo na ŋokini Yesu anyen tatatua, ama se bak ko ryo. ⁵⁶ Kogwon nuto jore tokorju kulya ti lepen ko burono a tokoresi kase kenye morja a ŋo gelen. ⁵⁷ A kule ŋine ki a tokorji kulya ti lepen ko burono adi, ⁵⁸ Yi aje yiŋ lepen i jambu adi, nan molu dudukakin yina kadi na nŋun kak nagon nuto a duk na, a i perok musala a nan molu duggi nene nagon ti gwon a nuto lo duggo” ⁵⁹ Nyena madi tina a tokoresi kase gwe bak ko morja a ŋo gelen. ⁶⁰ A koani duma ŋine ki ko nuto kiden, a piji Yesu adi “do a ruggo nene ŋo? ŋo a nyo nagon kulo nuto ŋokindi do? ⁶¹ Ama a nye yiŋani taliŋ a gwe bak ko ruggo nene ŋo. A koani duma piji lepen adi, do a masia ŋiro lo bariya re?” ⁶² A Yesu ruggi adi lye, nan a nye ta molu memet nan ŋiro lo nuto sisida i konin lutaten lo loriŋit, po i dikolo ti ki.” ⁶³ A koani duma kekerendi bonŋo nayit a piji adi “nyo yi mindi kule nuto logon tokorju kulya ti lepen. ⁶⁴ Ta aje yi lepen i launda na nŋun, ta ŋona yeyeju ada? A se Liŋ duŋokin di Yesu putet adi tin ye tatuani tatua. ⁶⁵ A kule suluji yaka kamulak ko lepen ki, a se muggi kuwen ti lepen o jongi lepen, kulya adi, keji ke? A katiyuk poki i nanaŋaju na lepen. ⁶⁶ A nagon Petero nyu gwon kak mede nu, a nene na kodisi na kitakinda koani duma na pondi. ⁶⁷ A meddi Petero i laŋa, a nye dirji lepen a kulyani adi, do koti gwon ko nuto lo najareta logon a Yesu” ⁶⁸ Ama a Petero renyani adi, nan kwoŋ bak ko den ŋo na jam do kine, koti nan bak ko kurun. A nye lupundi kaŋo i kotumit na gwo kaŋo. ⁶⁹ A ŋiro na ke met lepen, koti suluji takinda nuto lo gwoden nyona kulo adi lele lose malo!” ⁷⁰ Ama a nye ke renya koti, A i mukok na diŋit a nandit a nuto lo gwodean nyona kulo kulyani ko Petero adi, do diri a lele lose; kogwon do a nuto lo Galilaya.” ⁷¹ A kirut nye suluji milyeju ko mugun adi diri diri ti nŋun konakindi nan nene ŋo ko nan jambu burono nan a denda kulya ti nuto logon ta jambu kulya kayit yilo” ⁷² A dede sukuri ke sira dag tomurek. A Petero ke yeyero kulya nagon Yesu a jamakin lepen kune adi, a kokwe nagon sukuri bak ko nyu sira danŋ tomurek nu, do de rerena nan danŋin musala, adi do bak ko denw nan, a Petero poki i gwien.

Chapter 15

¹A dede nagon kaka je waran, a koanijin temejik, ko ntu temejik, ko katodinok ti saresi se ko momoret lin na ntu kaliliyak ti kulya tetendi yeyeet nase, a se torji Yesu, a nyomoddi lepen kan, a wukindi lepen ko pilato i konin. ²A pilato piji lepen adi, do yilo mor lo yudayaki lo? A Yesu ruggi lepen adi, “Do lo jambu tina.” ³A koanijin temejik nokindi lepen no jore. ⁴A pilato koti lepen adi, “no bak ruket i kine kulya re? meddi, se aje nokin do no jore!” ⁵Ama a Yesu gwe bak ko ruggo nene no koti, nyena a pilato ke sorju. ⁶Nyena temba i dinjit na yilo rorwe pilato yen yukukindo se ntu gelen lo rereka logon se piyun. ⁷A lele ntu Karin kayit a Baraba gwe i kadi rereket, i pirit na gelen ntu i nu dinjit. ⁸A ntu jore mimijoro nyona a suluji pija pilato anyen konakinda se gwoso na yen na. ⁹A lepen piji se adi, ta mindi nan yukukinda ta mor lo yudayaki re? ¹⁰Kogwon nye a den bura adi koanijin temejik aje wukinda Yesu kayit i konin kagwon se yiyinoni lepen. ¹¹Ama a koanijin temejik jujukindi lodir lo ntu anyen pilato yukukindo se Baraba ban Yesu. ¹²A pilato koti piji se adi, “a kirun nan de konakinda yilo ntu nyo logon ta lun a mor lo yudayaki yilo?” ¹³A se koti wonje adi, “ti lepen bikikini i kodini no goro!” ¹⁴A pilato piji se adi, “ko nyo? Nan toron nayon lepen a i kodini na goro!” ¹⁵A pilato mindi tulyongu ladir lo ntu, nyena a nye wukindi lepen i bikiki i kodini na goro, a nye yuku kindi sw Barabas. ¹⁶A komorok nyomundi Yesu i mede na gwon i kata na modoria a se lungi ten na kamorok lin i pirit na gelen. ¹⁷A se tojubbi Yesu ko bonggo nabule a se ke doggu kikwa a loguya, a sukindi ko lepen i lepen i kwe. ¹⁸Se suluji roman ko lepen adi, “madan, pon mor lo yudayak!” ¹⁹A se biddi lepen i kwe ko padunji kamulak ko lepen ki, a se rugunokini kak i twoju na lepen dadaddu. ²⁰A nagon se aje jozonyani lepen nu, a se rusundi bonggo nabule na konjo ko lepen i mugun, a se tojubbi lepen ko bongwat kayit kune. A se nyomoddi lepen kanjo i bikikindi i kodini na goro. ²¹A i kiko a se ridikindi lele ntu logon po i jur i doggu na kodini na goro na Yesu. Karin ti yilo ntu a simona lo po kurene. Lepen a monye lose a lesandero ko Rupa. ²²Kamorok jongi Yesu tojo i pirit na lunu a Gologota (nagon nyonyoko adi, “pirit na kululun”) ²³A se tindi Yesu binyo a njola ko mur, ama a nye gwe bak ko mat se. ²⁴A se bikikindi lepen i kodini na goro, a se kokorakindi boric bongwat kayit kune, a se gumbi guralan anyen kwekinda kode ntona ntu gelen jonga kunen bongwat. ²⁵A i dinjit na bikikindi se lepen i lepen i kodini na goro nu gwe a saa bunan na waran. ²⁶A noit nayit ke wuro adi, “MOR LO YUDAYAKI.” ²⁷A i nu dinjit na gelen nu a se bikikindi karyakak murek yu i kaden na goro, lele ko Yesu i swot lo lutaten ko lele i swot lo kadoje. ²⁸A kulya ti nun na wuro kun eke kona adi, nye kena ko katoronyak i pirit na gelen. ²⁹A ntu logon lwojoddu nyona kulo dadaddi lepen, dodonga kusik kase, a kulyani adi, a ha; do logon mimindi dukakinda kadi na nun kak a duke duk nye i perok musala lo, ³⁰Lwoki mugun ko pondi kak i kodini na goro!” ³¹Nyena koti a koanijin temejik se ko katodinok ti saresin jozonyani ko boric i kulya ti lepen adi “lepen lwoggu kule ntu ama nye nyobulo lwoggu mugun. ³²Ti masia mor lo Yisaraele pondi kak i kodini na goro tiyana, anyen yi bonjo memet a yupe yup, “a ntu logon bikiki ko lepen i lepen i pirit na gelen kulo koti dadaddi lepen.” ³³A nagon gwe a saa bukien i tuparan kiden nu, a kak lin worani a mude tojo ko saa bunon na toko tyar. ³⁴A i saa bunan na tokotyar, a Yesu wonje ko gworo duma adi, “Eloi, Eloi, lama sabakatani?” nagon nyonyoko adi, “Vun lio, nun lio, nyo do kokolokin nan?” ³⁵A kule ntu logon gwodan nyona kulo ko yingi lepen i lungu tina, a se kulyani adi, “meddi ta, lepen lungu Eliya.” ³⁶A lele ntu lo woku, a sukindi lipa i binyo naparoron a sukindi i padunji a putukindi lepen anyen mamat, a kuyani adi, “ti yi mete ta met kode Eliya de ntona popo i dumunda na lepen kak.” ³⁷A kirun Yesu wonje parik ko gworo duma a twane twan. ³⁸A bonggo koret na kadi na nun ke kiya murek, suluja ki tojo ko kak. ³⁹A nagon duma lo kamorok mia gelen logon gwodan komonga lepen lo ko meddi Yesu i twan, a nye kulyani adi, “lo ntu diri a njuro lo nun,” ⁴⁰A kune ntu gwode pajo i medda. A kune kase (note na Yakobo lodit ko yose,) ko salome. ⁴¹Kine wate koju na kebbu lepen Galibaya yu a ke narakinda lepen kune wate jore koti gwon yu nagon koju a moraddu ko lepen Yerusalema. ⁴²A nagon kolon gwe nyona ko doro nu, nyena kogwon a lor tetenet i nerot na sabata, ⁴³A Yosepa lo po arimataya gwe ko toili logo a iti ko pilato yu a piyundi opu na Yesu. Yilo ntu kukwon i ten na ntu kaliliyak ti kulya, logon ko mugun nayit yeyendu Tumatyan na nun. ⁴⁴A pilato ke sorju i yinga adi, Yesu aje twan, a nye lungi duma lo kamorok a piji lepen kode Yesu ntona diri aje twan. ⁴⁵A nagon nye aje denun bura ko duma lo kamorok adi lepen aje twan nu, a nye nukokindi Yosepa opu na Yesu na. ⁴⁶A Yosepa gworundi bonggo nabut a dumundi opu na kak i kodini na goro, a doggi ko bonggo nabut, a delakindi gulom nagon a kuruwe i lurutat logon a njurupit. A nye gwulunokindi njurupit duma anyen muggo kutuk na gulom. ⁴⁷A maria madelena se ko maria note yose ke met pirit na delani lepen nu.

Chapter 16

¹A nagon saata aje dunoddu nu, a maria madelena ko maria n̄ote yakobo ko salome gworundi memelan na mon nabut anyen se bonjo tu i weya na opu na Yesu. ²A i waran beron beron i lor lo gelen lo jima a se dikara i gulon ti kolonn̄ nyu nyenyeren. ³A se gwe i pipija na boric adi, n̄a de lo gwulun̄okindo yi yilo n̄urupit kaño i kutuk na gulom. ⁴A na dirje se nu a se meddi adi n̄urupit logon a duma parik lo aje gwulun̄oji kaño. ⁵A na lupoddi se i gulom nu, a se meddi titinti sida i swot lutaten, a jupukinda bonjo nakwe, a se ke sorju. ⁶A nye kulyani ko se adi, en ta ko sorju ta, ta gaju Yesu lo najereta logon aje bikiki i kodini na goro lo. Lepeñ aje n̄ien i twan! Lepeñ bayin ni. Meddi ta pirit nagon se a deyi lepeñ na. ⁷Ama iti ta, taki ta n̄utu kayit kajujumuk se ko Petero adi lepeñ lu tutu Galilaya kasu n̄erot, a kokwe nagon ta bak ko nyu tu, a ta molu meddi lepeñ yu gwoso na takindi lepeñ ta nu. ⁸A se lupundi kaño i gulom a woki wokon bobondu ko sosorju. A se gwe bak ko tukokin lele n̄uto kogwon se kukujono. ⁹A nagon Yesu aje n̄ien i twan i waran beron i lor to gelen lo jima nu, a nye punoki ko maria magadelenana nagan nye koju a rikoro muloko lorok buryo kaño ko lepeñ i mugun nu. ¹⁰A yina n̄uto iti tu a takindi n̄utu logon koju gwon ko lepeñ i pirit na gelen kulu, na deliyani se ko gwigwitu nu. ¹¹Ama na yinḡi se adi lepeñ gwe jorun ko koti yina n̄utu aje met lepeñ nu, a se gwe bak ko yup kine kulya kwon̄. ¹²A i mukok na yina, a yesu punoki ko kule kase murek na titini se i jur nu, a mugun nayit metani kade. ¹³A kilo koti iti tu a takindi kule kulo ama a se gwe ak ko yup se kwon̄. ¹⁴A i dutet a Yesu punoki i n̄utu kayit kajujumuk puok wot gelen kulo na sidani se i n̄yesu nu, a nye yuyuggi se parik kagwon se ak yupet koti kogwon toiliyot kase a logo a se gwe bak ko yup n̄utu logon aje met nye kulo i mukok nagon nye aje n̄ien i twan nu. ¹⁵A nye takindi se adi, iti ta i juron lin̄ i tokuoddu na lan̄e lobut i n̄utu lin̄. ¹⁶N̄uto logon a yup ko a batisa lo molu lwolwoko; ama nye logon bak ko yup lo kulya kayit molu dun̄oki arabat. ¹⁷A kune kweyesi molu gwe kata i pirit na gelen ko n̄utu lo yubo kilo; kweja adi se molu ririk muloko lorok i Karin kwe; a se molu jambi ko kutusin nagon a legelok. ¹⁸A ko se a dumunda munuo, a ko se a moju kisum a molu kenye konakinda se arabat. A se molu sopakindi konisi kase i n̄utu lo gilo a molu n̄un n̄aun. ¹⁹Nyena i mukok na jambi matat Yesu ko se nu, a nye jon̄oni ki yu a sidakini ko n̄un i konin lutaten. ²⁰A n̄utu kayit kajujumuk iti tu a tokuoddi i piriton lin̄, a matat kitani ko se i pirit na gelen, a togoyi kulyaesi kase kogwon kine kweyesi nag won ko se kune.

Luke

Chapter 1

¹Pon duma Teopilo; n̄utu jore aje moru i wun̄o na kulya ti n̄o nagon aje kona kayan̄ kiden kune. ²a se wun̄e n̄o nagon aje taki yi ko n̄utu lo meddya kine kulya suluja i suluēt, a inḡe lan̄a lore lo 'but lo kine kulya. ³Nyena pon duma Teopilo, kogwon nan aje denun kine n̄o lin̄ 'bura suluja i suluēt, nan a yeyeju adi a na 'but i wurokin̄dyo na do se lin̄ i miru, ⁴anyen do bonjo deden adi n̄o nagon a todiniki do kune a gwak. ⁵A i perok ti Erode mor lo Yudaya, lele koane kata karin kanyit a Takaria, a lo lan̄et na koanejin nagon a na Abiya. Nakwan nanyit koti a na nyakwariat i Arona, karin kanyit a Elisabeta. ⁶A se murek lin̄ gwe rigwo ko N̄un i komor kekebbu saresi lin̄ se ko jujuwesi ti matat'bak noit. ⁷Ama a se gwe 'bak n̄uro, kogwon Elisabeta a 'ban̄, a se lin̄ murek gwe a mudun̄in. ⁸A gwe a kiyuk na lan̄et na Takaria anyen kita a koane ko n̄un i komor, ⁹nyena gwoso i keri lo tokoan̄an a gura 'duki a na lepeñ, a nye lupon̄i i pirit nake na rurwan na matati 'yuna na bōkur. ¹⁰A n̄utu lin̄ lo momora kulo gwe kaño i kwakwaddu i diñit na 'yurari bōkur nu. ¹¹A malaikatat lo matat pukōki ko lepeñ i komor gwo 'dan i swot lutaten lo pirit 'yuret na bōkur. ¹²A Takaria rigwokoni rigwōkō na meddi nye lepeñ nu, a kujono inḡe mok lepeñ. ¹³A malaikatat lo kulyani ko lepeñ adi, Takaria, an do ko kujōn̄o; kwakwaddu inot aje yin̄a: Elisabeta nakwan inot mo yun̄wekin̄dyo do n̄uro lulalet, a do mo gwiye lepeñ a Luka. ¹⁴A do mo gwe ko lyon̄on ko nyola, a n̄utu jore mo lyon̄i lyon̄on i yun̄we nanyit. ¹⁵Kogwon nye mo gwon a duma ko matati komor, a nye mo tine mōju binyo kode yawa na pōtwör, a Mulōkōtyo Loke jorene ko lepeñ i mugun suluja ko n̄ote i pele, ¹⁶a nye mo lopukokin̄dye n̄utu jore ti Yisaraele i matatN̄un lose. ¹⁷A nye mo wōrōjine kanyit i komor ko mulōkōtyo logon N̄un koju a tiki Eliya se ko rin̄it nanyit, anyen Iōpukōkin̄dyō toilyet ti komonye i n̄wajik kase; ko anyen Iōpukōkin̄dyō tōilyet ti n̄utu karen̄yak i kebbu na kon̄on na n̄utu lo rigwo, i tetenakin̄dya na matatn̄utu logon 'diri jujukin̄ lepeñ. ¹⁸A Takaria piye malaikatat lo adi, Nan mo denun kine kulya ada? Nan gwe a modon̄, koti nakwan nio aje donga. ¹⁹A malaikatat waddi lepeñ adi, Nan a Gabariele, lo gwo 'dan ko N̄un i komor; nan aje sun̄yue i jambu ko do ko i jakin̄dya na do na lo lore lo 'but. ²⁰Nyena mete, do mo yin̄a talin̄ a tine bulo jambu tojo ko lor logon kine n̄o a

pokin konut, kogwon do a ko yun kulyaesi kwe logon mo tetemakingnya i dinjit nase na wulwe.²¹ A ntu kulo gwe i momondu na Takaria, a inge sonu kogwon lepen a karakin i pirit nake na rurwan ko dinjit a najo.²² A nagon nye aje lupundyo kanu nu, a nye tine bulo jambu ko lepenat, a se inge gwulu adi lepen aje meddya kulya nagon Nun a kwekin lepen i pirit nake na rurwan; a nye yuyutakingnye lepenat kweyesi, a nye gwe a mumut.²³ A ko gwe sona, nagon perok kanyit kitaesi aje temakingnya nu, a nye yitöni kanyit mede.²⁴ A i mukok na kilo perok, a Elisabeta nakwan nanyit pingge pigga, a nye 'de 'deleji mugun ko yapala mukanat, a kulyani adi,²⁵ Nilo a matatlo konakingnya nan sona i dinjit na meddi nye nan ko lyonon nu, ko aje 'dumaddu 'do 'doyo nio kanu ko ntu kiden.²⁶ A i yapa tobuker lonyit, a Nun sonyoddi malaikatat logon a Gabariele Galilaya yu i köji na luou a Najareta.²⁷ Nye a sonyo i 'diet nagon a torukökin toyem ko lele ntu karin kanyit a Yosepa, a lo kotumit na Dawidi. Karin ti njina 'diet a Maria.²⁸ A malaikatat lo lupöni ko lepen yu, a rome ko lepen adi, Madao, do na 'boria parik na, matatgwon ko do.²⁹ Ama a nye inge rigwökö parik ko kilo kulyaesi, a yeyeji kanyit i toili ko njina roman kweja nyo.³⁰ A malaikatat kulyani ko lepen adi, Maria, an do ko kujono, kogwon Nun a 'boroja do.³¹ Nyena, mete, do mo pipigga a mo ta 'duundye nuro lulalet, a do mo gwiye lepen a Yesu.³² A nye mo gwe a duma, a nye mo luguni a nuro lo Katonjanit lo ki lin, a matatNun mo tinji lepen si 'daet na tumatyan na merenye lonyit Dawidi.³³ A nye mo lo tumatyane i kotumit na Yakobo nupi, a tumatyan nanyit mo tine 'duddyö kwön.³⁴ Ama a Maria pije malaikatat lo adi, Kine kulya mo gwon ada kogwon nan nyun a ko den lalet?³⁵ A malaikatat waddi lepen adi, Mulökötö Loke mo pokin konut, a rinjit na Katonjanit lo ki lin mo munge do, nyenagon ko njina kwe lupudi logon mo yuyunwe lo mo lununi a loke, a Nuro lo nun.³⁶ Koti Elisabeta karutyo inot aje pigga nuro lulalet i tomodonjan nanyit; nye nagon koju lunu a 'ban na sonjanana lo gwe a yapa tobuker lonyit.³⁷ Kogwon nene no 'bayin nagon bubulo te 'ya Nun.³⁸ A Maria kulyani adi, Nan mana koliponit na matat, ti gwe koyo gwoso na jambi do na. A kirut malaikatat kö 'yi lepen.³⁹ A i njinu dinjit a Maria njene njien a rumara i jur lo merya i köji na Yuda.⁴⁰ A nye lupöni ko Takaria kadi a rome ko Elisabeta.⁴¹ A na yinge Elisabeta roman na Maria nu, a lupudi bobonji bobondu kanyit i pele. A Elisabeta inge jore ko Mulokotyö Loke.⁴² A nye jambi ko gworo lobot adi, Do a 'boria i kiden na ntu wate, koti rimatat lo gwon konut i pele lo aje 'boria.⁴³ Nan a na anyen note matatlin ponji i 'yo 'yu na nan na? ⁴⁴Kogwon 'de 'de na yinge nan roman inot nu, a lupudi bobonji bobondu koyo i pele ko lyonon.⁴⁵ Do nagon a yun kulyaesi ti matatlo jamaki do kulo a kalyonji, kogwon se mo kokonaki do jojo.⁴⁶ A Maria kulyani adi, Kodudwo nio toduma 'yu matat,⁴⁷ toili lin lyolyonji ko Nun Kalwokonit lin.⁴⁸ kogwon nye aje met tokoyok nio na koliponit nanyit. Kogwon mete, suluja sonjanana nyakwariat lin mo lunu nan a kalyononit.⁴⁹ Kogwon nye logon ko rinjit lo aje konakin nan no dumalak. Karin kanyit a nake.⁵⁰ Lepen wowon konyen ko ntu lin logon kukuk lepen kilo suluja i nyakwari tojo i lele.⁵¹ Lepen aje kweja rinjit nanyit ko konin lonyit ingo, a nye inge torekin ntu logon a kabulak ti 'borik i yeyeesi ti toilyet kase.⁵² Nye aje nyokun kasarak kak i si 'daesi kase ti tumatyanjin, ama a nye inge 'bilikin ntu lokoyokak ki.⁵³ Nye aje toyimonoju ntu logon ko magor ko no na 'but, a nye inge rikörö ntu kwörinikö ko konisi kana.⁵⁴ A nye inge parakin koliponit lonyit Yisaraelenwoso na milyekinye nye merenyejin kan nu;⁵⁵ a nye inge yeyeju won konyen ko Abarayama se ko nyakwariat kanyit lin nupi nupi.⁵⁶ A Maria inge si 'da ko lepen yu ko yapala musala, a kirut yitwene mede.⁵⁷ A dinjit na Elisabeta inge temakingnya nagon ta 'duundye nuro; a nye yunundye nuro lulalet.⁵⁸ A maratejin kanyit se ko karu kanyit ko yinge adi matataje won konyen ko lepen parik, a se poki i lyonon ko lepen i pirit na gelen.⁵⁹ A kirut i perok budok a se ponji i tawenju na lupudi, a se kodyo 'deke gwiyo lepen a Takaria ko karin ti monye lonyit.⁶⁰ Ama a note lupudi kulyani adi, 'Bayin, lepen kodyo gwiyo a Sura ,⁶¹ a lepenat kulyani ko lepen adi, Lele karutyo ilot 'bayin logon a gwiyo ko kine karin.⁶² a se yuyutakingnye monye lupudi anyen denundya kanu ko nye 'dek lepen gwiyo a na.⁶³ A Takaria piyundye no anyen nye wuwur, a wunje adi, Karin kanyit a Sura . A ntu lin inge sonu.⁶⁴ De 'de a kutuk nanyit naji naju, a nedep lonyit laggi laggu, a nye jambi jambu pupurja nun.⁶⁵ A maratejin lin moka ko kujono, a kine kulya inge toreki i jur lin lo Yudaya logon a merya.⁶⁶ A ntu lin lo yinga kulo 'delakingnye kine kulya kase i töilyet, pipija adi, A lo nuro mo worani a nyo? Kogwon 'diri konin lo matatgwon ko lepen.⁶⁷ A monye lonyit Takaria inge jore ko Mulökötö Loke, a nye ken keju adi,⁶⁸ Ti matatNun lo Yisaraele purani pura, kogwon nye aje po i parakingnya na ntu kanyit, ko aje Iwoggu se.⁶⁹ Nye aje topukokingnyo yi Kalwo konit lo rinjit i kotumit na koliponit lonyit Dawidi,⁷⁰ gwoso na jambi nye i kutusen ti nebijin kanyit loke ti koju kulo,⁷¹ adi nye mo Iwolwokun yi i merok kan, ko i konisi ti ntu lin logon mamani yi kilo.⁷² Lepen koti koju a kulya adi nye mo wowon konyen ko merenye-jin kan, a nye mo yeyeji tomoret nanyit nake ko ntu kanyit.⁷³ Nye aje milyekin merenye likan Abarayama milye,⁷⁴ adi, nye mo Iwolwokun yi i konisi ti merok kan, a yi kitakingnye lepen 'bak kujono,⁷⁵ i kelan ko i torigwo kanyit i komor i perok lin logon yi gwo gwolorgi kulo.⁷⁶ Koti do nuro lin mo luou a nebi lo Katonjanit lo ki lin, kogwon do mo woroji ko matatjerot i tetenaddu na kikolin kanyit,⁷⁷ i tinju na ntu kanyit i denja na lwökt kogwon toronjin kase a pitöki.⁷⁸ Kogwon Nun likan a kanyaranit ko wowon konyen, a nye mo tinji lor i nyerakin kayan ki,⁷⁹ anyen pararakingnya i ntu lin logon si 'da i mudwe logon twan gwon kata kilo, ko anyen tuworoddu mokosi kan i kiko lo talin.⁸⁰ A nuro 'duroddi ki a worani a ingo i toili. A nye gwe i yobu tojo ko lor lo pukokingnye nye ko ntu ti Yisaraele lu.

Chapter 2

¹A ko gwe sona i kilu perok a Kaisar Augusito tin̄di saret adi n̄utu lin̄ ti kak ködyö wuwuro. ²A n̄ina gwe a wuret na kokwe nagon a kona i din̄it na gwon̄di Kwirino a modir lo Suria nu. ³Nyena a n̄utu lin̄ gelen gelen̄ iti kase i köjino i wuro na karin. ⁴A Yosepa koti piu kan̄o Galilaya i köji na Najareta, a iti Yudaya i köji na Dawidi na lun̄u a Beteleme, kogwon nye a lo 'dūnet ko a lo kotumit na Dawidi. ⁵A lepen̄ 'ti i wuro na karin se ko Maria nagon a torukökin ko lepen̄ a narakwan na, a gwe ko pele. ⁶A gwe sona, na gwon̄di se yu nu, a din̄it nanyit inge temakin̄dya anyen nye tata 'duri. ⁷A nye ta 'dūn̄dye n̄uro lonyit kayu, a nye doggi lepen̄ ko bonḡo, a topirikin̄dye lepen̄ i san̄duk nagon toro 'bo nyesu kata i goro, kogwon pirit nase 'bayin i kadi na komu. ⁸A kayukuk gwe kata i n̄ilu jur, lo sisi 'datu mu 'dio i tiju na yidin̄ kase kwaje. ⁹A malaikatat lo matatpuköki ko lepen̄at, a minyo lo matatkobbi kobbu kase i mara, a se kujono ni kujönö parik. ¹⁰A malaikatat lo kulyani ko lepen̄at adi, An ta ko kujono ta, kogwon mete ta, nan jakin̄dya ta lore lo 'but lo lyon̄on a duma logon mo gwon a lo n̄utu lin̄; ¹¹kogwon i lo lor Kalwökönit a yun̄weki ta i köji na Dawidi logon a Masia ko a matat. ¹²A n̄ina gwe kasu a kweyet: ta de ryöryö lupudi a doko ko bonḡo, ko a topiriki i san̄duk nagon toro 'bo nyesu kata i goro. ¹³13'De 'de a ten̄ duma na malaikajin̄ ti ki gwe i pirit na gelen̄ ko lo malaikatat pupurja n̄un adi, ¹⁴Ti bulet gwe ko N̄un lo ki, ko i kak ni ti talin̄ gwe ko n̄utu logon N̄un lyölyon̄on ko lepen̄at kulo. ¹⁵A nagon malaikajin̄ aje kö 'yu lepen̄at, ko aje yitö ki nu, a kayukuk tokulyaki ko 'börik adi, Ti yi iti ta Beteleme yu i meddya na kinu n̄o nagon a 'durökin yu kunu, nagon matataje tikin̄ yi i den̄dya kune. ¹⁶A se rumara rumara, a ryeji Maria ko Yosepa se ko lupudi lo a topiriki i san̄duk nagon toro 'bo nyesu kata i goro. ¹⁷A na meddi se nu, a se tukokin̄dye lepen̄at n̄o nagon a jamaki se i kulya ti lo lupudi kune. ¹⁸A n̄utu lin̄ lo yinga kulo son̄i sön̄u ko n̄o nagon kayukuk a jamakin̄ se kune, ¹⁹ama a Maria 'deb̄bi kulo kulyaesi lin̄ a yeyeji se kanyit i toili. ²⁰A kayukuk kulo yitöni bot, gngotaddu ko pupuraddu N̄un kogwon n̄o lin̄ na yin̄ se ko na met se kunu, gwoso na jamaki 'e se nu. ²¹A i perok budok a din̄it nanyit taweret aje temakin̄dya, a nye gwiyōni a Yesu ko karin nagon malaikatat aje gwīkin lepen̄ a kokwe nagon nye a ko nyun̄ pikarikin̄ nu. ²²A nagon din̄it nase Yosepa ko Maria tokelet aje temakin̄dya, gwoso i Saret lo Mose nu, a se jon̄gi lupudi Yerusalema anyen wukin̄dya lepen̄ ko matati komor, ²³(gwoso na wuröri i Saret lo matatnu adi, Kayujin̄ lin̄ logon n̄aju pelela kilo mo gelwe a ti matat), ²⁴koti anyen wukin̄dya rubanga gwoso i Saret lo matatlogon adi, n̄uto ködyö jon̄ga gureki murek kode torela murek ti luguriet. ²⁵A lele n̄uto gwe kata Yerusalema, karin kanyit a Simeona. Lepen̄ a n̄uto lorigwo ko a kakukanit lo N̄un. Lepen̄ yeyen̄du lwökö na n̄utu ti Yisaraele, a Mulökötyo Loke gwe ko lepen̄. ²⁶A Mulökötyo Loke aje kwekin̄ lepen̄ adi lepen̄ mo ti twan tojo ko nye a met Masia lo matat. ²⁷A Mulökötyo Loke nyomun̄dye lepen̄ tojo i Kadi na N̄un kata; a nagon monye ko n̄ote aje jon̄dya lupudi Yesu Sura ta anyen konakin̄dya lepen̄ gwoso i n̄o lin̄ nagon Saresi ti Mose 'de 'dekan nu, ²⁸a Simeona 'dukukin̄dye lepen̄ kanyit i könisi a pupurje N̄un adi, ²⁹Pon matat, son̄inana böñö kölot di nan kölipönit ilot, ti nan iti ko talin̄ gwoso na jambi do na, ³⁰kogwon nan a met ko konyen kwe lwökit nagon do lwöggi n̄utu na. ³¹N̄ina lwökt do aje tetenakin̄ ko n̄utu ti juron lin̄ i komor; ³²anyen gwon a parara nagon kwekweki i Lwaka na, ko a minyo lo n̄utu kulok ti Yisaraele. ³³33A monye lupudi se ko n̄ote inge son̄u ko n̄o na jama i kulya ti lepen̄ kune. ³⁴A Simeona 'boroji lepen̄at, a kulyani ko Maria n̄ote lupudi adi, Mete, lo n̄uro a wulwe a to 'dorowet ko a ton̄iyit lo n̄utu jore ti Yisaraele, a nye mo gwe a kweyet logon n̄utu mo ren̄ya lepen̄, ³⁵anyen yeyeesi na gwon ko n̄utu jore i töilyet kune böñö kwekweya. In̄koi, delya mo soso töili ilot gwoso wale. ³⁶A nene nebi kata karin kanyit a Ana n̄uro na Panuele, na kötumit na Aser. Lepen̄ a modon̄ parik, aje si 'da ko lalet i pirit na gelen̄ ko kin̄ajin̄ buryo i mukok na yema nanyit, ³⁷a kirut nye gwe a karu 'be kin̄ajin̄ merya budök wot in̄wan. A nye tine jaran i kadi na N̄un kwön̄, a kitakin̄dye n̄un tuparan ko tukwaje, mimin̄dya ko kwakwaddu. ³⁸A i n̄inu din̄it a nye inge 'dur a tin̄di N̄un puresi, a jamakin̄dye kulya ti lupudi i n̄utu lin̄ logon yen̄du lwökö na Yerusalema kilo. ³⁹A nagon Yosepa ko Maria aje tutungö n̄o lin̄ nagon 'de 'dekarikin̄ i Saret lo matatnu, a se yitöni Galilaya, kase i köji na Najareta. ⁴⁰A lupudi inge 'dūn̄o a worani a ingo, a nye gwe a lokon̄ parik, a 'busan na N̄un gwe ko lepen̄. ⁴¹Temba i kin̄ajin̄ lin̄ monye ko n̄ote Yesu wörö Yerusalema i rorwe lo Pasaka. ⁴²A na gwon̄di Yesu ko kin̄ajin̄ puök wot murek nu, a se iti tu gwoso i keri lo rorwe. ⁴³A nagon rorwe aje jo kona, na yitwene se nu, a n̄uro Yesu karaki bot Yerusalema, ama a ko monye ko n̄ote gwe a ko den. ⁴⁴a se yeyeji adi lepen̄ n̄ona gwon ko kajölök kiden, nyena a se inge jolo lor gelen̄, a kirut se suluje ga 'yu lepen̄ i kiden na karu kase ko na julin̄. ⁴⁵a se gwe a ko ryö lepen̄, nyena a se yitöni Yerusalema i galaddu na lepen̄. ⁴⁶A gwe sona, i mukök na perok musala a se ryeji lepen̄ i kadi na n̄un, si 'da i kiden na bodwat lo todin̄dyö saresi, i yinga na se ko i pipija na lepen̄at. ⁴⁷a n̄utu lin̄ lo yinga lepen̄ kilo sön̄i sön̄u parik i kurun̄dyö nanyit se ko wasesi kanyit. ⁴⁸a na meddi monye ko n̄ote lepen̄ nu, a se sön̄i sön̄u, a n̄ote nanyit pīje lepen̄ adi, n̄uro lin̄, n̄yo nagon do konakin̄dya yi sona? Mete, yi ko munyi gwon i ga 'yu na do ko delya a duma. ⁴⁹a nye waddi pīja lepen̄at adi, N̄yo ta ga 'yu nan? Ta a ko den le adi nan agu ködyö gwon ko kulya ti Baba? ⁵⁰A se tine kurun̄ n̄o nagon lepen̄ kulyari ko se kune. ⁵¹A nye moraddi ko lepen̄at tojo Najareta, a nye gwe a lokoyok ko lepen̄at i komor. A n̄ote nanyit

'delakiṇdye kilo kulyaesi liṇ kanyit i toili. ⁵²A Yesu 'duṇe 'duṇo i mugun a puputuru ɲerot i koṇon ko i nyara ko ɲun se ko ɲutu.

Chapter 3

¹Nyena i kiŋa topuök wot mukanat lo gwonɗi Kaisar Tiberio i tumatyan lu, a Pontio Pilato gwe a modir lo Yudaya, a Erode gwe a kasaranit lo Galilaya, a luŋaser lonyit Pilipo gwe a kasaranit lo jur lo iturea ko lo Taroniti, a Lusania gwe a kasaranit lo Abilene, ²a Ana se ko Kayapa gwe a koanejin temejik. A i ŋinu diŋit a kulyaet lo Njun poki ko Sura nuro lo Takaria i yöbu yu. ³A nye worojine i juron liŋ lo diŋö ko kare Yardene, totokuöddu adi ti ntu ködyö löpunge töilyet ko ti batisani batisa anyen toronjin kase pipitöki, ⁴gwoso na wuröri kulyaesi ti nebi Yisaya i buk nu adi, Gworo lo lele ntu wowonon i yöbu adi, Yayaraki ta kiko lo matatjojo, rine ta gwokiot kanyit gwogwo. ⁵Luruki liŋ mo yiyikö jojo, merya liŋ ko lurwat liŋ mo tuturökak; a kikolin lukwölönök motetenakine gwogwo, a kikolin lorayokok mo tetenani a loliliŋok; ⁶a ntu liŋ mo meddi Njun i lwöggu na ntu. ⁷A Sura piye lodir lo ntu lo po i batisa kanyit ni kulo adi, Ta torela ti munuö, ŋa lo tokujönɗu ta i woran na popo nu anyen ta rwörwöddu le? ⁸Konɗi ta ŋo nagon kwekiŋɗya adi ta 'diri aje lopuggö töilyet. An ta ko suluja ta kulya ko 'börik adi, Abarayama a merenye likan. Nan takiŋɗya ta adi Njun bubulö pipilunɗya nyakwariat ti Abarayama ma 'di i kilo njurupö. ⁹Ma 'di soninana tulu a tetenaki ajo anyen tokori kaden i kokori. Kaden liŋ logon ti radan ludweki lo 'but toko kak a gubani i kiman. ¹⁰A ntu kulo piye lepen adi, A kirut yi mo konɗi nyo? ¹¹A nye waddi lepenat adi, Ko ntu gwon ko jölöbiyain murek, ti nye tiki nene i ntu logon 'bak nanyit; ti ntu lo gwon ko kinyo lo ti konɗi sona köti. ¹²Köti a kulye kapepenak ti usur inge po i batisa, a se piye lepen adi, Katodinönit, yi ködyö konɗya nyo? ¹³A nye waddi lepenat adi, An ta ko lunɗu ta gurut jore lwönɗu nagon a saraki. ¹⁴A kamörök köti piye lepen adi, Yi köti ködyö konɗya nyo? A nye waddi lepenat adi, An ta ko rinunɗya ta gurut ti lele ntu ko rinɗit kode ko 'burönö; ama yimönöni ta ko gurut na ropaki ta. ¹⁵A ntu kulo gwe ko yenet parik, a piye 'börik kase i töilyet adi kode ŋona Sura a Masia, kode a leŋe. ¹⁶A Sura nyobbi se liŋ adi, Nan lo batiddya ta ko pion, ama lele logon rinɗit nanyit a duma lwölwön nio lo ŋilo popo; nan ti jukin laggu patala ti kamuka kanyit. Lepen mo batiddya ta ko Mulökötio Loke ko kiman. ¹⁷A nye gwe ko köbi setet kanyit i könin, anyen sedɗya 'bolot liŋ lo gwon kanyit i pirit gwutet na 'bolot, a yunɗye 'bolot kanyit i gugu; ama a nye mo 'yune pudi ko kiman nagon ti bulo peŋa. ¹⁸Nyena a Sura inge tokukin ntu Lone Lo 'but ko kulye saresi jore gwoso kulo. ¹⁹Ama a nye yuyunɗe Erode kasaranit i kulya ti Erodia nakwan na luŋaser Erode, ko Sura narok liŋ nagon lepen aje kon kune. ²⁰Nyena a Erode 'ya 'yi kulya narok a kinikiŋɗye Sura i kadi rereket. ²¹A nagon ntu liŋ aje batisa nu, a Yesu köti lo batisani, a gwe i kwakwaddu, a ki ŋaji ŋaju, ²²a Mulökötio Loke ponɗi kak kanyit loki a gwe ko mugun gwoso gure. A gworo lo kuu ki yu adi, Do a pilili liŋ lo nuro lo nyanyara, nan a lyönön ko do parik. ²³A Yesu gwe ko kinajin gwoso merya musala na suluje nye kita nanyit nu. A ntu yeyeji adi lepen a nuro lo Yosepa, nuro lo Eli, ²⁴nuro lo matata, nuro lo Lewi, nuro lo Meleki, nuro lo Yanai, nuro lo Yosepa. ²⁵nuro lo Matatia, nuro lo Amosa, nuro lo Naum, nuro lo Eseli, nuro lo Nagai, ²⁶nuro lo Mata, nuro lo Matatia, nuro lo Semein, nuro lo Yoseke, nuro lo Yoda. ²⁷nuro lo Yöanan, nuro lo Resa, nuro lo Jerubabela, nuro lo Salatiele, nuro lo Neri, ²⁸nuro lo Meleki, nuro lo Adi, nuro lo Losam, nuro lo Elemadam, ²⁹nuro lo Emuro lo Yosua, nuro lo Eliejer, nuro lo Yorim, nuro lo matata nuro lo Lewi. ³⁰nuro lo Simeona, nuro lo Yuda, nuro lo Yosepa, nuro lo Yonam, nuro lo Eliakim, ³¹nuro lo Melea, nuro lo Mena, nuro lo matata, nuro lo Natana, nuro lo Dawidi, ³²nuro lo Yisai, nuro lo Obede, nuro lo Boaja, nuro lo Salamona, nuro lo Nasona. ³³nuro lo Amina-daba, nuro lo Adimin, nuro lo Ami, nuro lo Keseron, nuro lo Perese, nuro lo Yuda, ³⁴nuro lo Yakobo, nuro lo Yisaka, nuro lo Abarayama, nuro lo Terak, nuro lo Nakor, ³⁵nuro lo Seruga, nuro lo Reu, nuro lo Pelege, nuro lo Eber, nuro lo Sela. ³⁶nuro lo Kenan, nuro lo Arepakesada, nuro lo Seme, nuro lo Noa, nuro lo Lamek, ³⁷nuro lo Metusela, nuro lo Enoka, nuro lo Yarede, nuro lo Malalele, nuro lo Kenan, ³⁸nuro lo Enosa, nuro lo Sete, nuro lo Adama, nuro lo Njun.

Chapter 4

¹Yesu a jore ko Mulökötö Loke, a yitwene Yardene, a Mulökötö nyomoddi lepen perok merya injwan i yobu nagon ntu 'bayin kata, ²a Njilo kan njonit gwe i temba na lepen. A nye gwe a ko nyesu i kilu perok, a nagon se aje jo nu, a nye gwe ko magor. ³A kirut kanjonit kulyani ko lepen adi, Ko do a Nuro lo Nun, taki na nurupit anyen wora a ambata. ⁴a Yesu waddi lepen adi, A wuro adi, Nuto ti gwolor kogwon kinyo ka 'de. ⁵A kanjöönit köti jonji lepen i pirit najo ki, a kwekinnye lepen tumatyanjin lin ti kak ko dijit a na 'dit döndi. ⁶A kanjöönit kulyani ko lepen adi, Nan de titikin do kido saret ko minyo lose lin, kogwon aje tiki nan, a nan tinji nuto logon nan 'de 'dekan lo. ⁷Nyena ko do a dulaki kak i twoju na nan a kine no lin de gwe a kunok. ⁸A Yesu waddi lepen adi, A wurö adi, Do ködyö kugga MATAT Nun ilot a kitakinnye lepen ka 'de. ⁹A nye koti jonji lepen Yerusalema, a togwi 'dikinnye lepen i lotek lo Kadi na Nun, a kulyani ko lepen adi, Ko do a nuro lo Nun, gubara mugun kak; ¹⁰kogwon a wuro adi, Nun de sanu malaikajin kanyit i kulya kunök anyen tiju do 'bura, ¹¹köti adi, Se de 'de 'dep do ko konisi kase an do ko julökin moköt ilot i nurupit. ¹²A Yesu waddi lepen adi, A kulyarikin adi, Do ködyö ti mönu matat Nun ilot. ¹³A nogon kanjonit aje jo mönu lepen nu, a kölökinnye lepen tojo ko nene dijit. ¹⁴A Yesu yitöni Galilaya ko rinjit na Mulökötö, a lore i kulya ti lepen reki i lu jur 'bukulun. ¹⁵A nye todinnye i kadijik kase momoresi, a ntu lin inge pupur lepen. ¹⁶A kirut Yesu iti Najareta i köji na wowoari nye nu. A nye luponi i kadi momoret i lor lo Sabata, gwoso i keri lonyit, a nye gwo 'de ki i kenya na buk. ¹⁷A buk na nebi Yisaya tikine lepen. A nye naji buk a ryeji pirit nagon a wuro adi, ¹⁸Mulökötö lo matat gwon koyo loki, kogwon nye aje welakin nan i tokukinnye na lore lo 'but i ntu lomerika, nye aje son nan i laikinnye na ntu lo rereka i yukwe nase, ko i laikinnye na ntu mo 'dokeno adi se mo memeddy ko i köloddu na ntu lo ruda kulo a lui, ¹⁹i laikinnye na kinja lo 'burukin matat anyen nye won konyen ko ntu. ²⁰A Yesu munge buk, a nyökokinnye koliponit, a nye si 'dakine kak i tokujo; a ntu lin lo gwon i kadi momoret kulo dije lepen go. ²¹A nye kulyani ko lepenat adi, I lo lor kulo kulyaesi aje kona na yinge ta se i kena na. ²²a ntu lin jambi adi lepen a lo 'but, a se inge sönu ko kulyaesi lokwekwelen lo jam nye kulo. A se piye 'börik adi, njilo 'bayin a nuro lo Yosepa le? ²³a Yesu kulyani ko lepenat adi, 'Diri ta de tatakina nan njilo tolupet adi, Ko do a katoruonit a ti do torune mugun, a ta mo kulyani adi, Yi aje yin no lin na kon do Kaperanauma, nyena ti do koti konji se ni konut i jur. ²⁴a nye kulyani adi, 'Diri nan kulya ko ta adi, Nebi 'bayin lo twotwoi kase i jur. ²⁵Nan takinnye ta kulya ti to 'diri adi, Kaju i dijit na Eliya karu 'bejin jore kata i jur lo Yisaraele, i dijit nagon ki a gwo 'dan kudu 'bayin ko kinjin musala ko yapala buker nu, a dyan gwe a duma parik i jur 'bukulun; ²⁶ama a Nun gwe a ko son Eliya i nene nase kwon, ama ka 'de lepen sonyo i karu 'be na gwon Sarepata i jur lo Sidona. ²⁷Koti kaju i dijit na nebi Elisa ntu ti rimajin jore kata i jur lo Yisaraele, ama lele lose a ko tokela, tun Namana lo Suria lo tokela ka 'de. ²⁸a na yinge se kine kulya i kadi momoret nu, a ntu lin inge woran a tomonik. ²⁹a se nine ki, a rikoddi Yesu kanjo köji kata, a jonji lepen i kwe na mere logon köji nase 'duko kata lu, tojo i pirit nagon a wi anyen dukinnye lepen kak; ³⁰ama a nye Iwonjoddi kase kiden a iti tu. ³¹A Yesu lulurara Kaperanauma nagon a nene köji na Galilaya, a nye gwe i todinnye na ntu i lor lo Sabata. ³²A ntu inge sönu ko todinnye nanyit, kogwon lepen jambu ko kido. ³³A lele ntu lo gwon ko mulökötö loron gwe i kadi momoret, a nye wonoro ki ko gworo lobot adi, ³⁴Yesu lo Najareta, do 'dek nyo kany? Do yonjo tukanu yi? Nan a den ko do a na, do a Loke lo Nun. ³⁵Ama a Yesu ringe lepen, a kulyani adi, Yinjani talin, ponji kanjo ko njilo ntu i mugun! A mulokoty loron gubakinnye ntu lo kak ko ntu i komor, a ponji kanjo ko lepen i mugun 'bak tomijo na lepen. ³⁶a ntu lin inge sönu, a totopine ko 'börik adi, Kulo kulyaesi a nyo lo jam nye kulo? Kogwon lepen sanu muloko lorok ko kido ko rinjit, a se ponji kanjo. ³⁷A linjo ti lepen reara i turon lin lo didinjo. ³⁸A Yesu kö 'yi kadi momoret a iti ko Simona i 'ban. A moken na Simona inge gilo, mugun sasa 'yu pape parik, a se mamañdi Yesu anyen parakinnye njina ntu. ³⁹a Yesu ponji po a gwo 'de ko lepen nyona, a nye ringe njilo twanti, a sa 'yu na mugun kö 'yi lepen; a nye nine ki 'de 'de a parakinnye lepenat. ⁴⁰A nagon kolor sosore sosor nu, a ntu lin jonji ntu kase logon a gigilotu ko twana ka 'de ka 'de kanyit ni; a nye sopakinnye konisi kanyit ko lepenat lin loki, a toke 'yi lepenat. ⁴¹A muloko köti ponji kanjo ko ntu jore i mugunya, a wonje adi, Do a nuro lo Nun! A Yesu ringe se, a tine rukokin se i jambu kogwon se a den adi nye a Masia. ⁴²A i banun na kak, a Yesu njörö njoro a iti i pirit nagon ntu 'bayin kata. Ama a ntu kulo ga 'yi lepen, a se 'dure ko lepen yu, a 'deke göja lepen an kolokin se; ⁴³ama a nye kulyani ko lepenat adi, Nan köti kodyo tokuoddu lore lo 'but lo tumatyan na Nun i kunie köjinö, kogwon nan a sunyue ko njina kwe. ⁴⁴A nye tokuje i kadijik momoresi ti jur lo Yudaya.

Chapter 5

¹A gwe sona, na gwo 'di 'e Yesu nyona ko tör na Genesareta nu, a ntu jore ri 'diaddi 'borik ko lepen yu i yinga na kulyaet lo Nun. ²a nye meddi ki 'bojin murek i kijit, a kalokak ti somot aje kiyaddu kaño, a gwe i lalaju na ku 'yilan kase. ³A nye kiyaddi i lele lo kilo ki 'bojin kata logon a lo Simona, a nye piye lepen anyen dukaddu ki 'bo i pion kata madan, a Yesu si 'dani i ki 'bo kata a todiñdye ntu kulo. ⁴A nagon nye aje jo jambu nu, a nye takiñdye Simona adi, Kamara ki 'bo i pirit nagulu a kirut gubaddi ta ku 'yilan kasu i pion i munyundya na somot. ⁵A Simona waddi adi, Katodinönit, yi a kita i tukwaje lin a yi gwe a ko morga nene ño, ama kogwon do aje kulya, nan de gugubara ku 'yilan. ⁶A nagon se aje konɗya sona nu, a se inge munyun somot jore parik, a ku 'yilan kase suluje giginyija, ⁷a se kwetundye ntu logon ñaju kita ko se lo gwon i lele lo kilo ki 'bojin kulo anyen po i parakiñdya na se. A se ponɗi po a inge tojoreju kilo ki 'bojin murek ko somot, nyena a se suluje 'dirön. ⁸A na meddi Simona Petero kine ño i pokin sona nu, a nye 'dorone kak ko Yesu i kuñwat, a kulyani adi, ñiörö kaño köyö pon Matat, kogwon nan a ntu loron. ⁹Kogwon lepen se ko ntu lin lo gwon ko nye kulo a soñu kogwon somot logon lepenat aje munyun kulo. ¹⁰Nyena a Yakobo se ko Luka ñwajik ti Jebedayo, logon ñaju kita ko Simona i pirit na gelen kulo koti inge söñu. A Yesu kulyani ko Simona adi, An do ko kujöno, suluja soñinana tojo ko ñerot do mo jikuñdyö ntu köyö ni gwošo ntu logon jikuñdyö somot ko ku 'yi. ¹¹A se kamundye ki 'bojin i kijit a se kölökinye ño lin, a se kepoddi lepen. ¹²A gwe sona na gwonɗi Yesu i nene köji nu, a lele ntu gwe nyu logon a moka parik ko rimajin; a na meddi ñilo ntu Yesu nu, a nye rugwujökine kak ko komor nanyit a mamanɗi lepen adi, Pon matat, ko do nyanyar do bubulö toke 'ya nan. ¹³a Yesu riöddi könin lonyit, a tanɗi lepen, a kulyani adi, Inko, nan nyanyar toke 'ya do; kele kelan. 'De 'de a rimajin kö 'yi lepen. ¹⁴A nye kukuji lepen adi, An do ko takin lele ntu kine kulya; ama iti. kweki mugun ko koane, ko wukiñdye rubaŋga a tokelet ilot gwošo na sarakinye Mose nu, anyen ntu deden adi do aje tokela. ¹⁵Ama a lore lo Yesu reara reara bia parik; a 'ntu jore parik momorundye i yinga ko i tokela na twana kase. ¹⁶Ama nye yen kö 'yu ntu a iti i kwakwaddu i yöbu nagon ntu 'bayin kata. ¹⁷A gwe sona i lele lor nagon Yesu gwon i todiñdyö nu, a Parusijin se ko katodinök ti Saresi ti Mose logon po i turön lin ti Galilaya, ko ti Yudaya, ko lo po Yerusalema kulo gwe nyu i si 'da. A riñit na matat gwe ko lepen anyen toke 'yi ntu. ¹⁸Nyena a kulye ntu lo ponɗi 'dukuñdyö ntu i dotoet loki. ñilo ntu a bata mugun a twan. A se möñi jonga lepen kadi Sura ta anyen topirikin ko Yesu i komor, ¹⁹ama a se tine ryö kiko logon se jongi lepen Sura ta, kogwon ntu jore parik. Nyena a se kirut 'dokoddi lepen ki i lo 'dek lo kadi, a se kölundye ntu lo kak kanyit i dotoet i kiden na tenjula, anyen yepundya kak ko ntu kiden ko Yesu i komor. ²⁰a na meddi Yesu yupet nase nu, a nye kulyani adi, Do ñilo ntu, toronjin kunök aje pitöki. ²¹a katodinök ti Saresi se ko Parusijin poki i pipija kase i töilyet adi, ñilo ntu a ña lo laundya nuri? ña logon bubulo pitökiñdyö toronjin? 'Bayin a Nun ka 'de logon a kapitönit le? ²²a Yesu inge den adi se gwon i pipija kase i töilyet, a piye se adi, Ko nyo ta pipija kasu i töilyet? ²³Nan nagon pölilyö, i takiñdya adi, Toronjin kunök a pitöki, kode i kulya adi, ñine ki ko wöroni wöro? ²⁴Ama nan de kwekwekin ta adi nan nuro lo ntu gwon ko riñit i kak ni i pitökiñdyö na toronjin. Nyena a nye wöripundye i jambu ko ntu logon a bata lo adi, Nan takiñdya do adi, Ñine ki, 'dumundye dotoet inot, ko iti mede. ²⁵'De 'de a nye ñine ki kase i komor, a 'dumundye dotoet nagon nye a topiriki kata na, a nye iti mede pupuraddu Nun. ²⁶a ntu lin inge söñu parik, a pupurje Nun; a se kujönöni kujönö, a kulyani adi, Yi aje medɗya ño sörosi i lo lor. ²⁷A i mukök na ñina a Yesu iti kaño, a nye meddi kapepenanit lo usur, karin kanyit a Lewi, sisi 'da i pirit ropet na usur, a nye takiñdye lepen adi, Kipundye nan. ²⁸a nye ñine ki, a kölökinye ño lin, a kepoddi Yesu. ²⁹A kirut Lewi konakiñdye lepen nyen duma kanyit kadi, a ntu jore logon a kapepenak ti usur se ko kulye ntu si 'dani i nyesu ko lepenat. ³⁰a kulye Parusijin se ko katodinök kase ti Saresi ti Mose gwe i wiwinya ko ntu ti Yesu kajujumuk kulo, adi, Ko nyo ta nyesu ko möju i pirit na gelen ko kapepenak ti usur se ko katoronyak? ³¹A Yesu waddi se adi, Ntu logon mugunya kase a na 'but ti 'dekan katoruönit, ama ntu lo gilö lo 'dekan katoruönit; ³²nan a ko po i lungu na ntu logon ko löti lo rigwo, ama i lungu na katoronyak anyen löpuggö töilyet. ³³A kulye ntu kulyani ko Yesu adi, Ntu ti Luka kajujumuk miminɗya ñanin jore ko kokonɗya kwakwasesi, a kajujumuk ti Parusijin köti konɗi sona, ama kajujumuk kulök kulo nyenyasu ko mömöju. ³⁴A Yesu waddi pija lepenat adi, Ta ñona bubulö tinɗu julin ti kayemanit i minɗya i ñinɗi nagon kayemanit gwon ko lepenat i pirit na gelen nu le? ³⁵Ama ñinɗi mo popo nagon kayemanit mo jonari kaño kase kiden, a kirut i ñilu lor a lepenat mo minɗye minɗya. ³⁶a nye köti jamakiñdye se lele lilim adi, Ntu 'bayin logon kereñundya tupet i bonɗo ludukötyo anyen ripakin i bonɗo na 'beron; a ko nye a konɗya sona kweja adi nye a kereñdya bonɗo ludukötyo na, ko köti tupet na bonɗo ludukötyo na mo tine mora ko na 'beron na. ³⁷Lele ntu 'bayin logon turakiñdya binyo ludukö na yuyu i jurakan logon a gobero ñoroko; ko nye a konɗya sona, a jurakan gobero mo pu 'döni pu 'dö adi tu, a binyo mo 'buköjine kak a jurakan köti mo kakanɗi kakanɗu. ³⁸Ama binyo ludukö ködyö turaki i jurakan ludukö. ³⁹Ntu lele 'bayin logon ko a möju binyo na pötwör, a yöñöni ludukö, kogwon lepen kulya adi, Binyo na pötwör nagon a na 'but".

Chapter 6

¹A gwe sona i lor lo Sabata, a yesu lwöñöddi meleseno ti 'bolot, a ntu kanyit kajujumuk ri 'ye kusik ti 'bolot, a pupuyuje se ko könisi kase, a nyesi se. ²Nyena a kulye Parusijin piye lepenj adi, Nyo nagon ta konjya njo nagon saresi a ko ruk, nagon ködyö ti kona i lor lo Sabata?³A Yesu waddi piya lepenj adi, Ta a ko ken njo nagon Dawidi aje kon i diñit nagon lepenj se ko ntu kanyit gwon ko magor le? ⁴Lepenj köju a lupö i kadi na Nun, a nye 'dumundye ambata na peta ko Nun i komor nagon saret a ko ruk adi ködyo ti nyei abur, ama tunj koanejin lo ruköki i nyesu, a nye nyesi nyesu a köti inge tikin ntu logon gwon ko lepenj kulo. ⁵A nye kulyani ko lepenj adi, Nan njuro lo ntu a matat lo Sabata. ⁶A i lele Sabata, a Yesu iti i kadi momoret a todindye todindyo, a lele ntu gwe nyu logon könin lonyit lo lutaten a lokworok. ⁷A katodinök ti Saresi ti Mose se ko Parusijin diye Yesu, kode nye njona totoke 'ya i lor lo Sabata, anyen se bubulö ryeju toron nagon adi lepenj a kon. ⁸Ama a nye inge den yeyeesi kase, a nye takindye ntu logon könin a lokworok lo adi, Njine ki ko gwo 'de ko ntu kiden. A nye njine ki a gwo 'de nyu. ⁹A kirut Yesu kulyani ko lepenj adi, Nan piya ta adi, Nan nagon saret a ruk adi ti konani kona i Sabata, njo na 'but, kode njo naron? I lwöggü na ntu kode i tukanu na se? ¹⁰A nye bongi lepenj linj, a takindye lepenj adi, Rioro könin ilot, a nye konji sona, a könin lo lepenj gwe a lo 'but. ¹¹Ama a se inge woran parik a tujamaki ko 'borik ko se ködyö konakindya Yesu nyo. ¹²A i kilu perok a Yesu iti i merya i kwakwaddu; a nye gwe i kwakwaddu na Nun tukwaje linj. ¹³a nagon kak aje waran nu, a nye lupundye kajujumuk kanyit kulo kanyit ni, a nye wulundye puök wot murek kase kiden, logon nye a gwijö a luyök. ¹⁴Nyena a karin kase gwe a ko Simona logon nye a gwijö a Petero; ko Anjöarea lunjaser lonyit, ko Yakobo, ko Sura, ko Pilipo, ko Bartolomayo, ¹⁵ko Matayo, ko Toma, ko Yakobo njuro lo Alapayo, ko Simona lo lunj a Kawelonit, ¹⁶ko Yuda njuro lo Yakobo, se ko Yuda Isikariota logon a wora a miriku lo Yesu a inge tinjdu lepenj i tatua lo. ¹⁷A Yesu lulurara kak i pirit na gelenj ko lepenj, a gwo 'de i pirit nagon a na 'dayat, a lodir duma lo ntu kanyit kajujumuk gwe nyu se ko ntu jore parik lo po i Yudaya linj, ko i Yerusalem, ko lo po i tikönyö ti Turo ko Sidona. Kilo ntu po i yinga na lepenj ko anyen totokela i twana kase, ¹⁸a ntu logon totomiö ko mulökö lorok inge tokela. ¹⁹A lodir linj lo ntu ga 'yi 'bo 'yu lepenj, kogwon rinjit a po kanjo kanyit i mugun a toke 'yi se linj. ²⁰A Yesu bongi ntu kanyit kajujumuk kulo, a kulyani adi, Ta lomerika gwon a kalyönök, kogwon tumatyan na Nuni gwon a nasu. ²¹Ta logon sojinana gwon ko magor kilo gwon a kalyönök, kogwon ta mo yiyimönö. Ta logon sojinana gwigwien kilo gwon a kalyönök, kogwon ta mo nyonyola. ²²Ta a kalyönök ko ntu maman ta, a renyani ta, a momoroji ta, a paji karin kasu kogwon kulya kwe ti njuro lo ntu! ²³Merenejin kase köju a sasanju nebijn sona i njilo kiko lo gelenj njilo. Nyena lyonji ta lyönön i njilu lor, ko gwoji ta gwoja kogwon nyola, kogwon ropet duma a 'delaki ta ki yu. ²⁴Ama gwon a delya kasu ta logon a kwörinikö kilo, kogwon ta aje wu njo na lyönji ta kine. ²⁵Gwon a delya kasu ta ntu logon sojinana a yimönö kilo, kogwon ta mo mamagora. Gwon a delya kasu ta ntu logon sojinana nyonyola kilo, kogwon ta mo dedelya ko gwigwien. ²⁶Gwon a delya kasu ko ntu linj jambu adi ta a lo 'but. Merenejin kase köju a konakindya nebijn 'burönök sona i njilo kiko lo gelenj njilo. ²⁷Ama nan takindya ta lo yinga nan kilo adi, Nyare ta nyar merok kasu, konaki ta ntu logon maman ta kilo 'bura, ²⁸lunji ta 'boriet ko Nun i se logon lömbu ta kilo, ko momo 'yi ta lepenj kogwon kulya ti ntu logon sasanju ta kilo. ²⁹a ko lele ntu a nangu do i nebi, a ti do lopuköki lepenj lele lo köti anyen nanaja. A ko lele ntu 'dek jonga bongu muit inot an do ko tenj, ti nye jongi jölöbiya inot köti. ³⁰Tinjdu ntu linj logon a mo 'yu njo konut; an do ko wunyun kanjo njo kunök i ntu logon a jonga se lo. ³¹31Konakindye ta ntu gwoso nagon ta 'de 'dekan adi ti se konakindye ta na. ³²A ko ta nyanju ntu logon nyanyar ta kilo, a ta njona pupura le? Ma 'di katoronyak nyanju ntu logon nyanyar se kilo. ³³A ko ta konakindya njo na 'but i ntu logon konakindya ta njo na 'but kilo, a ta njona pupura le? Ma 'di katoronyak konjya sona koti. ³⁴A ko ta tinjdu njo kasu i kuröji ko ntu logon ta yendü adi mo rorön kilo, a ta njona pupura le? Ma 'di katoronyak tinjdu njo kase i kuroji ko katoronyak anyen se böñ rorön linj. ³⁵Ama nyare ta nyar merok kasu, konaki ta lepenj 'bura. Rukökindye ta se i kuröddu na njo kasu, an ta ko yendü ropaki; a ta mo gwe ko 'dokat a duma, a ta mo gwe a njawik ti Katonjanit lo ki linj; kogwon nye a lo 'but i ntu logon ti lyotion ko njo nagon se a wu kune ko a lorok i toilyet kulo. ³⁶Wone ta konyen ko ntu gwoso nagon Monye losu wowon konyen na. ³⁷An ta ko lilija ta kulya ti kulye nutu, an kulya kasu mo lilija. Koti ko 'dunökindyö ta kulya ti kulye ntu a narok an kulya kasu mo 'dunöki a narok. Pitöki ta kulye ntu, a ta mo koti pitokine pitöki. ³⁸Doggi ta 'donga, a ta mo koti 'dokani 'doka. Temet na 'but nagon a ruda, ko a dodonjaki jojo, ko a 'du 'dulu na mo 'bukoki kasu i wuyisi. Kogwon temet nagon ta yenj temakindye kulye ntu na nye mo koti na temeki 'e ta. ³⁹A Yesu koti Tamakindye lepenj lilim adi, ntu mo 'doke njona bubulo jiggo lele mo 'doke le? Se linj murek nona mo ti 'dororo i dili le? ⁴⁰Kajujumunit ti bulo lwöngu katodinonit lonyit, ama kajujumuk linj logon aje tutungo todino 'bura kilo mo gwe gwoso katodinonit lose. ⁴¹Ko nyo nagon do meddya korodoti na 'dit na gwon ko lunjaser i konje na ama a do tine met bau na gwon konut i konje na? ⁴²Do bubulo kulya ada ko lunjaser ilot adi, Lunjaser linj, ti nan kurutu njina korodoti na 'dit kanjo konut i konje, ama do kwoj a ko met bau na gwon konut i

koŋe na? Do kamumu Luka nit, a kokwe kiyan 'dumu bau kaŋo konut i koŋe, a kirut a do buloni bulo meddya 'bura i kurutunɗyo na korodoti na 'dit kaŋo ko luŋösür i koŋe.⁴³ Ködini lo 'but 'bayin logon bubulo radan ludweki lorok; koti ködini loron 'bayin logon bubulo radan ludweki lo 'but. ⁴⁴Kaden liŋ gelerj gelerj dedena i ludweki kase; kogwon ntu ti bulo 'deja ki 'biet i kaden logon a kikwa, koti se ti bulo 'deja ludweki ti binyo i tulyelye.⁴⁵ ntu lo 'but topukunɗyo kaŋo ŋo na 'but i kulya na 'but nagon a 'dela kanyit i toili kune; koti ntu loron topukunɗyo kaŋo ŋo narok i kulya narok nagon a 'dela kanyit i toili kune. Kogwon kulya jore na gwon ko ntu i toili kune pupukun kaŋo kanyit i kutuk.⁴⁶ Ko nyo nagon ta luŋgu nan adi, Matat, Matat, ama a ta tine kon ŋo nagon nan a takin ta anyen kökon kine? ⁴⁷Ntu liŋ logon a po koyo ni a yiŋe yiŋ kulyaesi kwe, a kone kon se kilo, nan de kwekwekin ta ko se gwon ada. ⁴⁸Se gwon gwoso ntu logon 'duggo kadi, logon a 'bokara kak a nagulu, a tinɗi togwi 'diesi i lelya loki. A nagon bar aje po a baranyaddi ko rinɗi i ŋinu kadi, ama a tine tinɗu leperj i yonɗa, kogwon nye aje 'duko 'bura.⁴⁹ Ama ntu logon yiŋiŋ kulyaesi kwe, a tine kon se kilo, se gwon gwoso ntu logon nyekakinɗya kadi i kujön a gwe a ko 'bokara togwi 'diesi kak. A bar lo ponɗi, a baranyaddi ko rinɗi i ŋinu kadi, 'de 'de a nye 'dorone 'doro asut adi yurum.

Chapter 7

¹A nagon Yesu aje tutunjo jama-kinjya ntu kulya lin nu, a nye iti Kaperanauma.²A duma lo kamorok ti Roma mia gelen gwe ko 'dupiet logon nye nyanyar parik. A njilo 'dupiet inge njilo a gwe nyona ko twan. ³A na yinge duma lo kamorok lore i kulya ti Yesu nu, a nye sonji temejik ti Yudayaki ko lepen yu, i pija na lepen anyen po i toke 'ya na 'dupiet lonyit. ⁴A se 'dure ko Yesu yu, a mamañdi lepen parik, adi, Do ködyö naparakin lepen kogwon lepen a lo 'but, ⁵kogwon lepen nyanyar jur likan a inge 'dukokinjdyö yi kadi momoret.⁶a Yesu morundye ko lepenat. A nagon nye gwe nyona ko 'dur i njinu kadi nu, a duma lo kamörök sonji julin kanyit i takinjya na lepen adi, Ko tudara mugun pon Matat, kogwon nan ti jukin adi ti do lupöni koyo kadi. ⁷Njina a kwe nagon nan a yeyeju adi nan ti jukin po konut ni; ti do tun Tamundye kulyaet, a 'dupiet lin de kele kelan. ⁸Nan koti a nuto logon sara ko temejik kwe, a nan koti gwe ko kamorok lo gwon koyo i mukok. Ko nan takinjya lele adi, Iti, a nye iti tu; a ko nan lunju lele adi, Po, a nye ponji po; a ko nan takinjya 'dupiet lin adi, Konji na jo, a nye konji konjya.⁹A na yinge Yesu kine kulya nu a nye inge söñu ko lepen, a nye bongi ntu jore lo kipundyo nye kulo, a nye kulyani adi, Nan takinjya ta adi, Nan a ko ryo yupet duma gwoso na 'bayin ma 'di i Yisaraele. ¹⁰A nagon ntu lo sonyo kulo aje yito mede nu, a se ryeji 'dupiet lo gwe a lo 'but.¹¹A i mukok na njina, a Yesu iti i köji na lunju a Naina, a ntu kanyit kajujumuk se ko ntu jore parik moraddi ko lepen. ¹²A nagon nye gwe nyona ko 'dur i kötumit na köji nu, mete, a nuto logon aje twan lo 'dokoni kano. Njilo nuto a pilili lo note nagon a karu 'be. A ntu jore ti köji inge morundya ko nina nuto. ¹³A na meddi Matat nina nuto nu, a nye wone konyen ko lepen, a kulyani ko lepen adi, Mama, an do ko gwien. ¹⁴A nye iti nerot, a tanji par, a ka 'dokök kulo gwo 'de gwo 'dan. A nye kulyani adi, Do nilo titinti, nan takinjya do adi, Njine ki. ¹⁵A nuto logon a twan lo nine njien a si 'dani si 'da, a suluje jambu. A Yesu ntutukinjye note. ¹⁶A ntu lin inge moka ko kujono, a se pupurje Njun adi, Nebi duma aje pukun kayan kiden, koti adi, Njun aje 'yo 'yu ntu kanyit. ¹⁷A nilo lore reara kano i kulya kanyit, i Yudaya lin ko i juron lin lo didino. ¹⁸A ntu ti Luka kajujumuk takindy Sura kine no lin. ¹⁹A Luka lupundye kulye kajujumuk kanyit murek, a sonyoddi se ko Matat yu adi, Do a nye lo popo lo kode yi mordu lele? ²⁰A ntu kulo 'dure ko lepen yu, a kulyani adi, Luka Kabatisanit lo sunyundyo yi konut ni i pija na do adi, Do a nye lo popo lo kode yi mordu lele?²¹A i njinu dinji a Yesu inge toke 'ya ntu jore logon ko gilosi, ko logon ko twana, ko logon ko muloko lorok, a nye inge na konyen ti ntu jore logon a mo 'dokeno. ²²A nye waddi ntu lo sunyue kulo adi, Iti ta, ko taki ta Luka no na met ta ko na yin ta kine, adi ntu mo 'dokeno meddi meddya, nodeki woroni woro, ntu ti rimajin aje tokela, mineki yinge yinga, ntu lo twatwa aje toniyu i twan, ntu lomerika aje tokuki Lone Lo 'but; ²³nyena nuto logon a ko kopuko ko kulya kwe lo a kalyoni. ²⁴A nagon ntu lo son Luka kulo aje tu nu, a Yesu suluje pija lodir lo ntu i kulya ti Sura adi, Ta a tu i yobu i meddya na nyo? Ta a tu i meddya na pa 'duni lo wino ko kobunot le? ²⁵Ama ta a tu kano i meddya na nyo? Ta a tu i meddya na ntu lo jupu bongo naparere na gworo go le? 'Diri ntu logon jupu bongwat nakwekwelen ko a monyota ko no na 'but kilo si 'da i kadijik ti moran. ²⁶Ama ta a tu kano i meddya na nyo? Ta a tu i meddya na nebi? Inkoi, nan takinjya ta adi ta 'diri a met nuto logon Iwolwon nebi. ²⁷Njilo nuto a nye logon kulya kanyit a wuro adi, Mete, nan soson luyökile lin konut nerot, logon mo tetenaddu kiko ilot. ²⁸Nan takinjya ta adi, i kiden na ntu logon a yunwe ko ntu wate kilo lele gelen 'bayin logon a duma Iwolwon Luka; ama nuto logon a lo 'dit bia parik i Tumatyan na Njun lo a duma Iwolwon lepen. ²⁹A na yinge se kine kulya nu, a nuto lin se ko kapepenak ti usur inge liliun adi Njun a lo 'but, kogwon se a ruk Luka batiddya se. ³⁰Ama a Parusijin se ko bodwat ti Saresi ti Mose inge renya na nagon njun a jujukin se kune, kogwon se a ko ruk Sura batiddya se. ³¹Nyenagon nan de töjukin ntu ti na toberon i nyo? Se gwon gwoso nyo? ³²Se gwon gwoso njawjik logon sisi 'datu i pirit gworiet a tolunji ko 'börik adi, Yi a kutakinjya ta kili 'bajin, ama a ta tine gwoja; yi a yo 'yu köli lo twan, ama a ta tine gwien. ³³Kogwon Luka Kabatisanit aje po a gwe a ko nyesu kinyo a gwe a ko möju binyo, nyena a ta kulyani adi, Lepen ko mulökötioy loron. ³⁴Ama nan Njuro lo ntu aje po nyenyasu ko mömöju, a ta kulyani adi, Meddi ta njilo kanyöönit, ko a kamere. Lepen a ju lo kapepenak ti usur, ko a ju lo katoronyak. ³⁵Ama ntu lin logon Konon a yunjun kilo inge gwulu adi nye a Konon nagon a gwak. ³⁶A lele Parusityo lunji Yesu i nyesu ko lepen; a nye lupöni ko Parusityo lo kadi, a si 'dakine kak i nyesu. ³⁷Nyena mete, a ntu na njinu köji nagon a katoronyaniti na inge den adi Yesu gwon i nyesu ko Parusityo kadi, a njina ntu jonji lupunit logon a njurupit lo lunju a alabasata. Njilo lupunit a jore ko welet na mon 'bura nagon a na mur. ³⁸A ntu na gwo 'de i ki 'dinji ko Yesu i mokosi gwigwien, a njolitan kanyit 'done ko lepen i mokosi, a nye seji se ko kupir kanyit ti kwe, a nye 'biundye mokosi kanyit, a we 'yi se ko welet. ³⁹A nagon Parusityo lo lupundya Yesu lo ko meddi njina jo, a nye kulyani ko mugun adi, Ko lo ntu ködyö a nebi, nye ködyö deden ko njina ntu a na nagon 'bo 'yu lepen na, köti ko gwiliñiti lonyit gwon ada. Nye ködyö deden adi lepen a katoronyaniti. ⁴⁰A Yesu waddi lepen adi, Simona, nan gwon ko nene jo nagon nan 'dek jamakinjya do. A Simona kulyani adi, Kulyani koi, Katodinöni. ⁴¹Adi, Lele ntu gwon ko kakurök murek; lele a kunjö ginejin mukanat, lele ko gurut merya mukanat. ⁴²A nagon se tine jukin robba nu, a nye pitökinjdye lepenat lin murek. Nyena lon lose

nyanyar lepenj bia parik? ⁴³A Simona waddi adi, Nan yeyeju adi nuto logon a pitöki gurut jore lo. A Yesu kulyani ko lepenj adi, Do aje lilija 'bura. ⁴⁴A kirut nye bongi njina nuto a nye piye Simona adi, Do a met na nuto le? Nan a lupe konut kadi a do gwe a ko tiki nan pion nagon lalaarikin mokosi kwe, ama na nuto a lalaju mokosi kwe ko njolitan kanyit, a seji se ko kupir kanyit ti kwe. ⁴⁵Do a ko roman ko nan ko 'bi 'biyet, ama suluja i dijit na lupe 'i nan ni na, na nuto a ko kö 'bi 'bija mokosi kwe. ⁴⁶Do a ko we 'ya kwe nio ko welet, ama nye a we 'ya mokosi kwe ko welet na mon 'bura. ⁴⁷Nyena nan takindya do adi, Toronjin kanyit na gwon jore kine aje pitöki; njina a kwe nagon lepenj nyanj nan parik; ama nuto logon a pitöki ku 'dik lo nyanu nanyit a na 'dit. ⁴⁸a nye takindye njina nuto adi, Toronjin kunök aje pitöki. ⁴⁹a ntu lo si 'da i nyesu ko lepenj kulo suluje totopi ko 'börük adi, Nilo nuto a na logon pitökindyö ma 'di toronjin? ⁵⁰A nye kulyani ko njina nuto adi, Yupet inot aje lwök do. Iti 'bura ko talin.

Chapter 8

¹A gwe sona i mukök na njina, a yesu jöjölöjine i köjinö ko i turön lalajaddu ko totokuöddu Lone Lo 'but lo Tumatyan na Njun. A ntu kanyit kajujumuk puök wot murek kulo moraddi ko lepen, ²se ko kunie wate nagon aje tokela i mulökö lorok ko i twana. Kine wate karin kase a ko Maria na po Magadala nagon mulökö lorok buryo a tu kaño kanyit i mugun; ³ko Yöana nakwan na Kuja katiyunit lo mede na Erode; ko Susana, se ko kunie jore. A kine wate parakiñdye lepenat ko ño kase. ⁴A ntu jore momorundye ko Yesu ni; kilo ntu po i köjinö jore. A nye kulyani ko lepenat i lilim adi, ⁵Kaweyanit a tu i weja na nyomot. A gwe sona, na gwonñi nye i weja nu, a kulye nyomot 'do 'done i merete lo kiko, a inge ryoryoka, a kwen kwökwöddi se. ⁶A kulye nyomot 'do 'done i kak nagon a lelya, a nagon se aje 'durundyö nu, a se teteyone teteyon kogwon kujön ku 'dik pion 'bayin. ⁷A kulye nyomot 'do 'done i kiden na kikwa, a kikwa inge 'duröddu ki ko se i pirit na gelen a inge 'di se. ⁸A kulye nyomot 'do 'done i kak na 'but a 'duñe 'duñö ko a tore ludweki, konyen mia i kwe gelen. A na jambi nye kine kulya nu, a nye wonoro ki adi, Nuto logon ko swö yinesi ti nye yinge kine kulya. ⁹A ntu kanyit kajujumuk piye Yesu ko njilu lilim kweja nyo. ¹⁰A nye waddi adi, Ta aje tiki i denñya na lwönö ti Tumatyan na Njun, ama ño lin nagon jamaki kulye ntu jama a lilimon, kweja adi se memet 'bak gwulu 'yu, ko se yiyin 'bak kurundyö. ¹¹Lo lilim gwon sona adi, Nyomot kulo a kulyaet lo Njun. ¹²Kilo lo gwon nyona ko kiko kilo a ntu logon aje yinga, a kirut kanöönit ponñi poa jongi njilo kulyaet kaño kase i töilyet, anyen se gwon ti yubbö a lwököni lwökö. ¹³Nyomot logon a weki i kak nagon a lelya kulo a ntu logon ko aje yinga njilo kulyaet a wuji nye ko lyönön, ama kokori kase a ko 'bekoddu kak; a se yupundye diñit a na 'dit, a i diñit temet a se kukutörö bot. ¹⁴Kilo lo 'do 'do i kiden na kikwa kulo a ntu logon aje yinga, a i mukök na njina, a wiwinyesi ko tukwören se ko lyönösi ti na kak inge 'di se, a se tine toran ludweki lo 'but. ¹⁵Nyomot lo weki i kujön na 'but kulo a ntu logon aje yinga njilo kulyaet, a 'depe 'dep nye go ko töilyet lo 'but ko torigwo, a gwo 'de go tojo ko toran na ludweki. ¹⁶Lele ntu 'bayin logon mokakindya lombo a munge nye ko mu 'da, kode tiki i mukök na dotoet, ama lepen togwi 'dikin nye ki, anyen ntu lo lupö kadi kulo böñö memet parara. ¹⁷Kogwon ño lin nagon 'de 'dela mo kwekweya, a ño gwe 'bayin nagon 'dela a lwön nagon mo ti dena a jweni köke i parara anyen memeta. ¹⁸Meddi ta 'bura ko ta yinga ada, kogwon ntu lo gwon ko ño lo mo 'ya 'yalaki kunie, ama ntu logon 'bak nene ño lo ma 'di ño nagon nye ayeye adikata kanyit na mo 'du 'dumaji kaño kanyit. ¹⁹A ñote se ko lunjasirik kanyit ponñi ko Yesu ni, ama a se tine bulö yepundya kanyit ni kogwon ntu jore parik. ²⁰A ntu tukökinñdye lepen adi, ntu ko lunösurök kulo gwo 'dan kaño 'dek meddya do. ²¹Ama a nye waddi se adi, Ñote nio se ko lunjasirik kwe a ntu logon yinga kulyaet lo Njun a kone kon nye. ²²A ko gwe sona i lele lor, a Yesu kiyaddi i ki 'bo kata se ko ntu kanyit kajujumuk kulo, a nye kulyani ko lepenat adi, Ti yi lanñaddi ta i nu pele na tör. Nyena a se njörö njörö, ²³a na wuköji 'e ki 'bo lose nu, a nye dotoni doto. A köbunöt duma wukunñdye wukunñdyö i tör, a ki 'bo jorene jore ko pion, a se gwe i nagusu. ²⁴a se ponñi ko lepen ni, a topurundye lepen adi, Matat, Matat, yi twatwa! A nye purwene purwe, a ringe köbunöt se ko yalajin ti tör logon ya 'yu ko rinñit; a ño lin gwo 'de gwo 'dan a gwe talin. ²⁵a nye piye lepenat adi, Niya yupet nasu? A se inge kujönö a söñi söñu, a totopine ko 'börik adi, Njilo ntu a ña logon sanu ma 'di köbunöt se ko tör, a se yinge lepen? ²⁶A se 'dure i jur lo ntu ti Gerasa lo gwon i nu pele na tör na Galilaya. A nagon Yesu aje kiyundya kaño i ki 'bo nu, a ntu lo po köji rume ko lepen. ²⁷Njilo ntu gwon ko mulökö lorok kanyit i mugun, ko a ko jupu bongwat ko diñit a najo. Lepen ti si 'da midi, ama sisi 'datu i kiden na gulömö. ²⁸A na meddi nye Yesu nu, a nye wonoro ki, a nye 'dorone kak ko lepen i komor, a kulyani ko gworo lobot adi, Yesu, nuro lo nun Katonjanit lo ki lin, do 'dek nyo koyo? Nan mo 'yu do bono, an do ko tomi nan. ²⁹Kogwon Yesu dika aje sanu muloko lorok adi ti se ponñi kapo ko njilo ntu i mugun. (Kogwon diñitan jore muloko lorok momok lepen; a nye tiyuni tiyu, a rereka ko witiot, ama nye yen giginyi toresi, a mulökö lorok riköddi lepen i yobu nagon nutu 'bayin kata.) ³⁰A Yesu piye nilo nuto adi, Karin kunok a na? A nye waddi adi, Karin kwe a Yodom; kogwon muloko jore aje lupö ko lepen i mugun. ³¹A muloko lorok mamañdi mamañdu anyen Yesu gwon ti sarakiñdya se i tu i dili nagon 'bak 'dutet. ³²Nyena a ten duma na wuryo gwe i yuku nyu i mere; a muloko lorok mamañdi lepen anyen rukoddu se i lupö i wuryo. A kirut a nye rukokinñdye se i tu. ³³A muloko lorok lupundye kano ko nilo nuto i mugun a lupöni i wuryo, a ten na wuryo rurumundye kak 'de 'de i wi na merya tojo i tor kata, a 'dire 'diron. ³⁴A na meddi kayukuk no na kona nu, a se woki wokon, a toreaddi lone köji ko i jur. ³⁵A nutu inge po i meddya na no nagon aje pokin kine, a se ponñi ko Yesu ni, a se ryeji ntu logon muloko lorok aje po kano ko lepen i mugun lo, si 'da ko Yesu i mokosi, a töjupu a yeyeesi kanyit gwe a na 'but; a se inge kujönö. ³⁶A nutu logon a met kine kulya kulo takiñdye lepenat ko nilo nuto logon ko muloko lorok tokela ada. ³⁷A kirut nutu lin ti jur lo Gerasa lo didino kulo piye Yesu anyen wusaddu kano kase kiden; kogwon lepenat aje moka kujono parik; nyena a nye kiyaddi i ki 'bo kata a yitöni yito. ³⁸a nuto logon muloko lorok aje tu kano ko lepen i mugun lo, mamañdi lepen anyen nye bono moraddu ko lepen; ama a Yesu sonñi lepen a kulyani ko lepen adi, ³⁹Yitöni mede, ko tuke no duma nagon pun aje konakin do na. A nuto lo iti tu, a tokuddi i köji 'bukuluñ no duma nagon Yesu aje

konakin lepenj na.⁴⁰ A nagon Yesu aje yito i nu pele na tör nu, a nutu jore wuyunɗye lepenj, kogwon se liɗ gwon i mömönɗu na lepenj. ⁴¹A kirut lele ɗuto lo 'dure, karin kanyit a Yairo, logon a duma lo kadi momoret, a nye rugwunokine kak ko Yesu i mokosi, a mamaɗɗi lepenj anyen tu kanyit mede, ⁴²kogwon nye gwon ko pilili na nuro na gwon ko kinajin gwoso puök wot murek na, a gwe nyona ko twan. A na tiri Yesu nu, a nutu kulo ri 'diundye ko lepenj ni. ⁴³a nene ɗuto gwe kata nagon rima wowon kanyit i mugun kinajin puök wot murek, nyena ma 'di nagon nye a tutun no kanyit liɗ i ropakiɗya na bodwat ti winiko, a lele ɗuto tine jukin toke 'ya lepenj. ⁴⁴A nina ɗuto poɗɗi ko lepenj i mukok, a 'bo 'yi kume lo boɗgo nanyit; a 'de 'de won na rima goggi goggu. ⁴⁵a Yesu piye adi, ɗa 'bo 'yu nan? A nagon nutu liɗ aje renya nu, a Petero kulyani adi, Matat, nutu jore dumunɗyo konut ni ko riri 'di do! ⁴⁶Ama a Yesu kulyani adi, ɗuto aje 'bo 'yu nan; kogwon nan a den adi riɗit aje tu kano köyö. ⁴⁷a na meddi ɗuto na adi nye aje denwe kano nu, a nye poɗɗi böböpunɗyö, a rugwunökine kak ko lepenj i mokosi, a nyönyöggi ko nutu liɗ i komor kwe nagon nye 'bo 'yi lepenj na, köti ko nye tokela 'de 'de ada. ⁴⁸A Yesu kulyani ko lepenj adi, ɗuro nio, yupet inot aje tinɗu do i kelan; iti 'bura ko taliɗ. ⁴⁹A nagon Yesu nyun jajambu nu, a lele ɗuto logon poɗɗya ko duma lo kadi momoret midi lo kulyani adi, ɗuro inot aje twan; ko nyun tudaraju Katodinönit. ⁵⁰a na yinge Yesu kine kulya nu, a nye kulyani ko Yairo adi, An do ko kujönö; kölumbö yubbe yubbö tun a nye de kele kelan. ⁵¹A nagon nye aje 'durökin kadi nu, a nye tine rukörö lele ɗuto i lupö Sura ta ko nye i pirit na gelen, ama ka 'de Petero, ko Luka, ko Yakobo, se ko monye nuro ko note. ⁵²A nutu liɗ luluje lulujö dedelya lepenj; ama a nye kulyani adi, Ko gwi ta; nuro na a ko twan ama dodoto. ⁵³A se kweni 'e kweni 'e lepenj 'dö 'döju, a den adi ɗuro na aje twan. ⁵⁴Ama a nye morgi nuro i könin a luɗgi adi, ɗuro, nine ki. ⁵⁵a ködudwö nanyit yitökine bot kanyit i mugun, a nye nine ki 'de 'de; a Yesu sarakiɗye adi, ti nuro na tikine po lo nyenyei. ⁵⁶a ko monye ko note inge söɗu parik; -ama a nye kukuji lepenjat an takin lele ɗuto ɗo nagon aje kona na.

Chapter 9

¹A kirut Yesu lupundye ntukanyit kajumuk puök wot murek kulo i pirit na gelen, a nye tinji lepenat rinjit ko kido anyen te 'yi mulökö lorok lin ko anyen toke 'yi twana, ²a nye sonji se i tokuöddu na kulya ti Tumatyan na Nun ko i toke 'ya na ntutu logon a gigilötu.³A nye takindye lepenat adi, An ta ko jonga ta nene njo i jölö nasu; ta ti jonga ma 'di turya, ma 'di jurakan, kode kinyo, kode gurut; an ta ko gwon ta ko jölöbiyajin murek murek. ⁴a ko ta a lupö i nan kadi mönundye ta nyu tojo ta a njörö.⁵A ko nan pirit nagon ntutu kanyit ti wu ta, ko ta njörö njörö i ninu köji, nanane ta kujön na ryoryok ta ko mokosi kasu kine kanjo anyen wi 'ya se i kwekindya na njo nagon se a renyari kune. ⁶A ntutu kanyit kajumuk njörö njörö, a wöröjine i turön lin totokuöddu Lone Lo 'but ko totoke 'ya ntutu logon a gigilötu i piritön lin.⁷Nyena a Erode kasaranit inge yin njo nagon aje kona kune, a nye inge dyadya 'yu parik, kogwon kulye ntutu jambu adi, Sura aje tonjiyu i twan, ⁸a kulye jambi adi, Eliya aje pukun, a kulye adi, lele lo nebijin ti köju 'beron kulu aje nien i twan. ⁹A Erode kulyani adi, Nan aje tiki kwe na Sura i 'dujwe kanjo; ama njilo ntuto a na logon nan a yin kine njo i kulya kanyit lo? A nye yönöni meddya lepen. ¹⁰A na yitwe 'i luyökie kulo nu, a se nyönyökökindye Yesu njo lin nagon se aje kon kune. A nye jongi lepenat a 'danajine ka 'de i köji na lunju a Betesaida. ¹¹Ama a lodir lo ntutu inge den a se kepoddi lepen; a nye wuyundye lepenat a jamakindye lepenat kulya ti Tumatyan na Nun, a toke 'yi ntutu logon 'de 'dekan tokela. ¹²A nagon kak gwe nyona ko sömukö nu, a ntutu kanyit kajumuk puök wot murek kulo ponji ko lepen ni a kulyani adi, Sonyoro kilo ntutu, ko ti se iti i köjinö ko i turön logon nyona, i galaddu na piritön dotoesi se ko kinyo; kogwon ni yi kulo gwon i pirit nagon 'bak ntutu. ¹³Ama a Yesu waddi lepenat adi, Ta ko 'börik tiki ta se njo lo nyenyei. A se waddi adi, Yi gwon ko ambatajin mukanat ko somot murek ka 'de ake koyi a tu i gwörökindyö na kulo ntutu lin kinyo. ¹⁴Kogwon lepenat a ntutu lyan gwoso alijan mukanat. A Yesu takindye ntutu kanyit kajumuk adi, Tosi 'dane ta lepenat kak a tenon, ten gelen ko ntutu gwoso merya mukanat. ¹⁵A se inge konjya sona i tosi 'daju na lepenat lin kak. ¹⁶A Yesu 'dumundye ambatajin mukanat se ko somot murek kune, a nye dije ki, a 'boroji 'boroja, a nye pipindye se, a tinji ntutu kanyit kajumuk kulo anyen tiki ko lodir lo ntutu i komor. ¹⁷A ntutu lin nyesi nyesu a inge yimönö. A lepenat inge 'du 'dumun pitönö na kinyo lo pipinya lo kupöjin puök wot murek. ¹⁸A ko gwe sona, na gwonji Yesu i kwakwaddu gelen nu, a ntutu kanyit kajumuk gwe kata, a nye piye se adi, Ntutu jambu adi nan a na? ¹⁹A se waddi adi, Kulye ntutu kulya adi, Do a Sura Kabatisanit; ama kulye adi, Do a Eliya; kulye adi, Do a lele lo nebijin ti köju 'beron kulu logon aje nien i twan lo. ²⁰A nye köti piye lepenat adi, Ama ta ko 'börik kulya adi nan a na? A Petero waddi adi, Do a Masia logon Nun a sunyun lo. ²¹Ama a nye kukuji lepenat a sanji se adi an se tukökin lele ntuto kine kulya, ²²adi, Nan njuro lo ntuto ködyö njonga njo jore, a ntutu temejik ko koanejin temejik se ko katodinök ti Saresi ti Mose mo renyani nan, a mo tatuje nan, a i perok musala a nan mo tonjiyuni tonjiyu i twan. ²³A nye kulyani ko lepenat lin adi, Ko ntuto logon 'de 'dekan gwon a kakeponit lin a ti nye paji mugun, ko ti 'dumundye ködini nanyit na goro perok lin a kepoddi nan. ²⁴Kogwon ko ntuto logon 'dek Iwoggu ru nanyit a njilo ntuto mo tolikindye ru nanyit, ama ntuto logon tolikindyö ru nanyit kogwon kulya kwe lo a nye mo lwöggi ru nanyit. ²⁵Kogwon 'bulit a nyo i ntuto logon a ryeju njo lin ti kak a kanyit a tuyangi kode a tolikindye mugun? ²⁶Kogwon ko ntuto logon kwe nanyit yuyu i kulya kwe se ko i todinesi kwe, a kwe nio na Njuro lo ntuto köti mo yune yu i kulya kanyit, na ponji nan ko malaikajin loke i pirit na gelen i minyo lin se ko lo Baba nu. ²⁷Ama nan 'diri takindya ta adi, Kulye ntutu kata i kulo ntutu logon gwogwo 'dan ni kulo logon mo ti wan twan a kokwe na meddi se tumatyan na Nun. ²⁸A i mukök na perok budök na jambi Yesu kine kulya nu, a nye jongi Petero, ko Sura, ko Yakobo, a kiyaddi ki i mere i kwakwaddu. ²⁹a na gwonji nye i kwakwaddu nu, a komor nanyit worani ka 'de, a bongwat kanyit worani a nakwe bia parik ti jukin i meta. ³⁰Nyena mete, a ntutu murek gwe i jambu ko lepen, logon a ko Mose ko Eliya, ³¹a se puku ko minyo, a jambi kulya ti wuddya nanyit i na kak nagon nye 'diri mo tu kökon Yerusalem a yu kunu anyen temakindya i njo nagon Nun 'de 'dekan. ³²A Petero se ko ntutu lo gwon ko nye kulo lure lur, ama i dijit nagon konyen kase gwe a loke nu, a se meddi minyo lo lepen ko ntutu murek gwogwo 'dan ko lepen nyona. ³³A nagon se gwe i kö 'yu na lepen nu, a Petero kulyani ko Yesu adi, Katodinönit, a na 'but i gwon nikan ni; ti yi tetendi murugujin musala, nene a inot, ko nene a na Mose, ko nene a na Eliya—ti den njo na kulyani nye kine. ³⁴A na jambi nye kine kulya nu, a 'diko na puku a munge lepenat; a se inge kujönö na munge 'diko lepenat nu. ³⁵A gworo lo kuu i njina 'diko adi, Njilo a Njuro lin lo wulwe; yinge ta kulya kanyit! ³⁶a nagon gworo lo aje jo jambu nu, a Yesu ko metani a gwe gelen. A ntutu kajumuk kulo yinani talin, a i ninu dijit a se gwe a ko takin lele ntuto nene njo na met se na. ³⁷A kotumalu na lulurundye se kak i mere nu, a ntutu jore parik rume ko Yesu. ³⁸Mete, a lele ntuto i kiden na lodir lo ntutu wonjoro ki adi, Katodinönit, nan mo 'yu do bönjö bongi njuro lin kogwon nye a pilili lin lo njuro; ³⁹mete, mulökötyo momok lepen, a 'de 'de rumöne parik; a nye kiki inge lepen tojo ko könutö a yu kanyit i kutuk, a pire pir lepen, a gwe a nago i kö 'yu na lepen. ⁴⁰a nan inge mamandu ntutu kulök kajumuk anyen riköddu njilo mulökötyo kanjo, ama a se tine bulö riköddu. ⁴¹a Yesu waddi adi, Ta ntutu ti na toberon logon 'bak yupet ko a karenjak kulo, dijit njoran

nagon nan si 'da ko ta ko dara ko kulya kasu? Jo nuro ilot ni. ⁴²a nagon nuro nyun jwejwe nu a mulökötyo gubakinöe lepen kak a kiki inge lepen. Ama a Yesu ringe mulökötyo loron, a toke 'yi nuro lo, a ntukindye monye. ⁴³a ntutu lin inge sönu ko todumalan na Dun. A na gwonäi ntutu lin i sönu ko njo lin nagon Yesu aje kon kunu, a nye kulyani ko ntutu kanyit kajujumuk kulo adi, ⁴⁴Yine ta kilo kulyaesi go; kogwon nan Nuro lo ntuto mo papaki ko ntutu i könisi. ⁴⁵Ama a se tine kurun njo na jam Yesu kune, a kine kulya inge 'dela ko lepenat, anyen se gwon ti kurun; a se kujönöni kujönö pija lepen ko njo na jam nye kune. ⁴⁶A lepenat poki i rerenya ko 'borik ko lon lose lo gwon a duma. ⁴⁷A Yesu inge den no na yeye toilyet kase kune, a nye jonäi nuro lo 'dit a togwi 'dikindye lepen kanyit i merete, ⁴⁸a nye kulyani ko lepenat adi, Ko na lo wuju lo nuro i karin kwe wuju nan, a ko na lo wuju nan wuju lepen lo sunyundyo nan lo; kogwon ntuto logon a lo 'dit bia parik kasu kiden lin lo lepen logon a duma. ⁴⁹ALuka waddi adi, MATAT, yi a met lele ntuto rikoddu muloko lorok kano i karin kunök a yi inge ten lepen, kogwon lepen 'bayin a lele likan. ⁵⁰Ama a Yesu kulyani ko lepen adi, An ta ko ten ta lepen kogwon ko ntuto logon ti mörö ko ta lo gwon kasu i swöt. ⁵¹A nagon dinäi nanyit nagon jonari Yesu ki gwe nyona ko po nu, a nye komorgi i tu Yerusalema, ⁵²a nye sonyoddi luyökie kanyit nerot. A se iti tu a lupöni i tur lo nutu ti Samaria, i tetenakindya na lepen no lin; ⁵³ama a nutu ti nilu tur tine 'bön wuju lepen kogwon lepen tiri kiko lo tu Yerusalema. ⁵⁴A nagon nutu kajujumuk logon a ko Yakobo ko Luka ko mete kine kulya, a se pije adi, Matat, do 'de 'dekan yi lungu kiman anyen po kak ki yu i totumbo na se? ⁵⁵A nye worinoni worino a riringe se parik, [adi, Ta ti den ko ta gwon ko lon mulökötyo, ⁵⁶kogwon Nuro lo ntuto a ko po i könu na ködudwolor ti nutu, ama po i lwöggü na se.] A se iti i lele tur. ⁵⁷A na tiri se i kiko nu, a lele ntuto kulyani ko Yesu adi, Nan de kekeporo do ko do tu da. ⁵⁸A Yesu waddi lepen adi, Lingojin gwon ko dilyo kase, kwen gwon ko kadijik kase, ama nan Nuro lo ntuto 'bak pirit nagon nan sukindye kwe nio. ⁵⁹a nye takindye lele ntuto adi, Kipundye nan, ama a nilo ntuto waddi adi, Matat, a kokwe rukoro nan i tu i nugga na baba. ⁶⁰Ama a nye kulyani ko lepen adi, Koloki lo twatwa i nugga na lo twatwa kase, ama do ti do iti i tokuddu na Lonje Lo 'but lo Tumatyan na Nun. ⁶¹Köti a lele ntuto kulyani adi, MATAT, nan de kekeporo do, ama a kokwe rukoro nan i sara ko nutu lo gwon köyö midi kulu. ⁶²a Yesu kulyani ko lepen adi, Lele ntuto 'bayin logon a suluja kunu a kirut bonji bot logon jujukin i Tumatyan na Nun.

Chapter 10

¹A mukök na nina, a MATAT wulunḍye kulye nutu merya buryo wot murek, a sonyoddi lepenḗat murek murek kanyit nerot i köjinö linḡ ko i piritön linḡ nagon lepenḡ ko mugun nanyit 'de 'dekan tu kata kunu. ²A nye kulyani ko se adi, Kinyojin aje yone parik, ama kanḡerak ku 'dik. Nyena mo 'yi ta Monye melesen anyen sonḍu kulye kanerak kanyit i melesen. ³iti ta; nan nilo sonḍu ta gwošo yisi i kiden na lujin. ⁴An ta ko jonga ta likitiat ti gurut, kode jurakan, kode kamuka; an ta ko roman ta ko nutu i kiko. ⁵A ko ta a lupö i nan kadi, a kokwe kulyani ta adi, Ti talinḡ gwe i na kadi. ⁶a ko ḡuto lo talinḡ gwon nyu a talinḡ nasu mo poki ko lepenḡ, ama ko 'bayin, a nina talinḡ mo yitwene bot kasu ni. ⁷Si 'dani ta i nina kadi, nyesi ta ko möji ta po nagon a tiki ta kune, kogwon kakitanit ködyö roröpaki kita nanyit. An ta ko wöröji abur i midijik. ⁸A ko ta a lupö i nan köji a nutu wuji ta, nyesi ta no nagon se a tikin kasu i komor kune. ⁹Toke 'yi ta nutu lo gilö lo gwon nyu; kulyani ta ko lepenḗat adi, Nḡun aje yepunḍya kasu ni i tumatyan. ¹⁰A ko ta a lupö köji a nutu tine wu ta, iti ta i kikolin ti ḡina köji, ko kulyani ta adi, ¹¹Kune kujönḡ ti köji nasu nagon yi a ryoryok kune yi a nanaara kanḡo anyen wi 'ya ta, ama dene ta den adi Nḡun aje yepunḍya i tumatyan. ¹²Nan takinḍya ta adi, i lor 'duḡet, kulya ti Sodoma mo 'duḡöki pölilyö lwölwönḡ 'duḡöki na na köji. ¹³Wöidiö Korajina! Wöidiö Betesaida! ko ködyö kitajin sörosi nagon a kona kasu kiden kune ködyö a kona Turo se ko Sidona a ḡutu kase ködyö aje 'beron löpuggö töilyet, a si 'dani i delya a jupu bongwat terekese ko a we 'ya 'börik ko kurök. ¹⁴Ama kulya ti Turo se ko Sidona mo 'duḡöki putet pölilyö lwölwönḡ 'duḡöki nasu. ¹⁵Ama do Kaperanauma, do yeyeju adi do ḡona mo totodumala tojo i 'diko le? 'Bayin, ama do mo jojoḡa kak i pirit na mulökö. ¹⁶Nḡuto lo yinḡa ta lo yinḡa nan; nye lo renya ta lo renya nan; a ko ḡa lo renya nan lepenḡ renya nye lo sunyunḍyö nan lo. ¹⁷A ḡutu merya buryo wot murek kulo yitwene bot ko lyönḡön, a kulyani adi, MATAT, koyi a 'dinḍya karin kunök a ma 'di mulökö lorok twöji yi. ¹⁸A nye waddi se adi, Nan a met Satani a gube kak ki yu adi wulek gwošo meme 'dekta na ki. ¹⁹Mete ta, nan aje tikin ta kido anyen ryoggi munuö ko kitoni, ko anyen te 'ya rinḡit 'bukulunḡ na miriku, a nene ḡo gwe 'bayin na böḡöddu ta. ²⁰Ama an ta ko lyönḡön ta kogwon mulökö twötöwö ta, ama lyönḡi ta kogwon karin kasu aje wurö ki yu. ²¹A i nu dinḡit gwak a Yesu inḡe jore ko lyönḡön kogwon Mulökötöyö Loke, a nye kulyani adi, Tinate pon Baba, Matat lo ki ko lo kak, kogwon do aje 'de 'ya kine kulya i ḡutu lokonḡ ko i ḡutu lo kukurun kulya, a do inḡe kwekin se i lupudiet. Inḡoi, Baba, do aje konḍya sona kogwon meta a na 'but konut. ²²Baba aje 'burukin nan ḡo linḡ; lele ḡuto a ko den ko nan Nḡuro a ḡa ama Baba ka 'de lo denḍya, köti ḡuto a ko den ko Baba a ḡa, ama nan Nḡuro ka 'de lo denḍya, se ko ḡutu logon nan ḡuro a wakun kwekinḍya se Baba. ²³A Yesu löḡuköjine ko ḡutu kanyit kajujumuk yu, a takinḍye lepenḗat a lwön adi, Nḡutu logon a met ḡo nagon ta a met kune a kalyönök. ²⁴Nan takinḍya ta adi, nebijin jore se ko moran jore 'de 'dekan medḍya ḡo na met ta kune, ama lepenḗat ti met se, a se 'deke yinḡa ḡo nagon ta a yinḡ kune ama a se tine yinḡ se. ²⁵Mete, a bodo lo Saresi ti Mose ḡine ki a 'deke möḡu lepenḡ pija adi, Katodinönit, nan konḍya nyo anyen wuju ru na yeḡ nyin? ²⁶A Yesu waddi pija lepenḡ adi, Nḡo a nyo nagon a wuröki i Saresi? Do a kenunḍya nyo kata? ²⁷A ḡuto lo waddi adi, A wurö adi, Do ködyö nyanyar MATAT Nḡun ilot ko töili ilot linḡ, ko ködudwö inot linḡ, ko rinḡit inot linḡ se ko yeyeesi kunök linḡ; köti adi, Do ködyö nyanyar marate ilot gwošo mugun inot. ²⁸A Yesu kulyani ko lepenḡ adi, Do aje ruggö 'bura, kone kon kine ḡo a do mo gwe jörun. ²⁹Ama a nye 'deke to 'buddya mugun, a nye pije Yesu adi, Nḡa logon a marate linḡ? ³⁰A Yesu waddi adi, Lele ḡuto lururun Yerusalem a tu Yeriko, a nye 'dorone ko karyakak i könisi, a se ryakunḍye bongwat kanyit kune kanḡo a 'biddye lepenḡ, a se iti tu a kolokinḍye lepenḡ gwe nyona ko twan. ³¹A gwe sona a lele koane tiri ḡilu kiko, a na meddi lepenḡ ḡilo ḡuto nu, a nye giraddi swöt. ³²Köti jojo a Lewitöyö lo 'dure i ḡinu pirit, a na meddi lepenḡ ḡilo ḡuto nu, a nye giraddi swot. ³³Ama a Samariatöyö na jölöri nye nu 'dure i pirit nagon nye gwon kata nu, a na meddi nye ḡilo ḡuto nu, a nye wone konyen ko lepenḡ. ³⁴a nye iti ko lepenḡ yu, a nye 'bukokinḍye welet ko binyo i 'dikasin a doggi ko rubatan. A nye 'dukukinḍye lepenḡ kanyit i kaine loki, a jongi lepenḡ i kadi na kömu, a meddi lepenḡ 'bura. ³⁵a kotumalu a nye 'dumunḍye podojin murek a tinḡi monye kadi, a kulyani adi, Mete met lepenḡ 'bura, ko do a 'yalakinḍya kunie a nan mo ropakinḍye do ko nan a yitwe. ³⁶Nyena, do yeyeju i kilo ḡutu musala lon lose logon a temakinḍya a marate lo ḡuto logon a 'doro ko karyakak i könisi lo? ³⁷A nye waddi adi, Nḡilo logon a won konyen ko lepenḡ lo. A Yesu kulyani ko lepenḡ adi, Iti, konḡi sona koti. ³⁸A na jölöri Yesu se ko ḡutu kanyit kajujumuk nu, a nye 'dure i lele tur, a nene ḡuto na lunḡu a Marata wuyunḍye lepenḡ kanyit mede. ³⁹a nye gwe ko kiaser na lunḡu a Maria, nagon a si 'da ko Yesu i mokosi i yinḡa na kulyaesi logon lepenḡ jajam kulo. ⁴⁰Ama a Marata tangi mugun ko kitajin jore; nyena a nye ponḡi ko Yesu ni, a pije lepenḡ adi, Matat, do ti yeyeju adi kiaser nio aje kolökin nan i kita gelenḡ le? Böḡö taki nye anyen po i parakinḍya na nan. ⁴¹Ama a Matat waddi adi, Marata, Marata, do wiwinya ko dedelya i kulya ti ḡo jore. ⁴²Nḡo gelenḡ na 'dekarikin tunḡ. Maria aje wulunḍyö swöt lo 'but logon mo ti 'dumaji kanḡo kanyit kwönḡ.

Chapter 11

¹A gwe sona a Yesu gwe i kwakwaddu i nene pirit, a nagon nye aje jo kwakwaddu nu, a lele lo ntu kanyit kajujumuk kulyani ko lepenj adi, MATAT, todiniki yi i kwakwaddu gwoso na todindye Sura ntu kanyit kajujumuk na.²A nye kulyani ko lepenj adi, Ko ta kwakwaddu, kwakwaddi ta adi, Baba, ti karin kunök bulani bula;ti tumatyan inot po.³Temba i lor tiki yi kinyo likanj lo lor. ⁴Pitöki yi toronjin kanj, kogwon yi köti aje pitokinjyö ntu lin logon a konakinjya yi arabat kulo. An do ko tiki yi i tema.⁵A kirut nye kulyani ko lepenj adi, Ko kodyö lele losu gwon ko ju lonyit a iti ko lepenj yu kwaje kiden, a kulyani adi, Ju lin, paraki nan ko ambatajin musala, ⁶kogwon lele ju lin logon jöjolo a 'durökin köyö mede, a nan gwe 'bak nene njo nagon nan tiki lepenj. ⁷A monye kadi runge kadi kata adi, An do ko tudara nan. Sonjinana kötumit aje kinu, njwajik kwe se ko nan aje peron kak; nan ti bulö njen ki anyen tinju do nene njo. ⁸Nyena nan takinjya ta adi, ma 'di nye ti njen ki i tinju na lepenj njo kogwon lepenj a ju lonyit, ama kogwon nye titiddya parik a nye mo njine ki a tinji njilo ntu njo lin nagon nye 'de 'dekan kune.⁹Nyenagon nan kulya ko ta adi, Pije ta, a ta de tikine tiki; gale ta, a ta de ryöni ryö; totoggi ta, a ta de 'nakine naki; ¹⁰kogwon ntu lin lo piyundya kilo wuwaju, nye lo ga 'yu lo ryöryö, a nye lo totoggu lo njakine naki. ¹¹Ta komonye, lon losu logon ko njuro lonyit a piyundya sumuti, a i pirit na somuti a kölumbö tinji lepenj munu? ¹²Kode ko nye a piyundya katulukuti a nye mo tinji lepenj kito le? ¹³a ko ta logon a ntu lorok kulo deden tinju njwajik kasu njo na 'but, a bia parik Monye losu lo gwon ki lu mo titin ntu logon a pija lepenj kulo Mulökotyo Loke!¹⁴A Yesu inge rikörö mulökötio loron kanjo logon a mumut. A nagon mulökötio loron aje po kapo nu, a ntu logon a mumut lo jambi jambu. A nutu kulo sonj sonju. ¹⁵Ama a kulye kase kulyani adi, Lepen rikoddu muloko lorok kanjo ko rinjit na Belejebula, duma lo mulökö lorok. ¹⁶A kulye koti mori lepenj, 'dekan kweyet na po ki. ¹⁷Ama nye inge den yeyeesi kase a kulyani ko lepenj adi, Tumatyanjin lin nagon a konja 'borik kine kokonju, inkoi, mede nagon a konja mugun murek na, njina mede kakanju. ¹⁸a ko Satani koti a konja mugun a tumatyan nanyit gwo 'de ada? Kogwon ta kulya adi nan rikoddu muloko lorok ko rinjit na Belejebula. ¹⁹A ko nan rikoddu muloko lorok ko rinjit na Belejebula, a ntu kasu rikörö se kanjo ko rinjit njina? Nyenagon a se mo lo lilije kulya kasu. ²⁰Ama ko nan kita ko morinet lo Nun anyen rikoddu muloko lorok kanjo, nyena dene ta den adi, Tumatyan na Nun 'diri aje yenjundya kasu.²¹A ko ntu lo rinjit a jupu tito moriesi a tiji kadi nanyit, nyena anjo kanyit lin gwe 'bura. ²²Ama ko ntu logon ko rinjit lwölwön lepenj a po, a möroni ko lepenj, a te 'yi lepenj, a 'dokoddi tito möriesi ti ntu logon yinikinjyö mugun i se lo, a kökoroji toro 'bo na ryakun nye kune. ²³Nye logon ti gwon köyö i swöt lo mömoro ko nan, a nye logon tine pepenjya ko nan i pirit na gelen lo totorekinjya.²⁴A nagon mulökötio loron aje po kanjo ko ntu i mugun nu, a worojinei piritön nagon 'bak pion gaga 'yu yukan; a ko nye a ko ryö pirit a nye kulyani adi, Nan de yiyitwe köyö mede nagon nan po kata nu. ²⁵a nye ko 'dure, a nye ryeji nu kadi a reya a nake, ko a kukuna 'bura. ²⁶Nyena a nye i ti tu a jonji kulye mulökö buryo logon a lorok lwölwön nye, a se lin lupöni Sura ta a si 'dani nyu; a gwilinjti lo njilo Ntu i 'dutet worani a loron parik lwölwön lo kokwe lu.²⁷A nagon Yesu nyun jambu kine kulya nu, a nene ntu i kiden na lodir lo ntu kulyajine ki ko lepenj adi, Ntu na yupundjyö do na nagon do a nöggü kinasi kanyit kulo na a kalyonji. ²⁸Ama a nye kulyani adi, Bia do kulya adi, Ntu logon yiyin kulyaet lo Nun ko 'de 'dep nye kulo a kalyönjök.²⁹A na momorundye ntu jore ko Yesu ni nu, a nye kulyani adi, Ntu ti na toberon a ntu lorok; se gaga 'yu kweyet, ama kweyet mo ti kweki lepenj ka 'de kweyet na Yona. ³⁰Kogwon gwoso nagon Yona köju a gwon a kweyet i ntu ti Ninewe nu, nyena köti nan Njuro lo ntu mo gwon a kweyet i ntu ti na toberon.³¹Mor na swot lo Loki mo njinjen ki i lor 'dunjet lo putet ko ntu ti na toberon, a mo 'dunjöki kulya kase arabat, kogwon nye köju a po i 'dutet na kak i yinga na konjon na Solomona; nyena mete ta, njo duma kata ni nagon Iwölwön Solomona.³²Ntu ti Ninewe mo njinjen ki i lor 'dunjet lo putet ko ntu ti na toberon, a mo 'dunjöki kulya kase arabat, kogwon se löpuggö töilyet kase ko tokujö na Yona; nyena mete ta, njo duma kokona ni nagon Iwölwön Yona.³³Lele ntu 'bayin logon mokakinjya lombo a 'dele 'de nye, kode a muke muk ko kupö, ama nye togwi 'dikin ki anyen ntu lo lupö kadi kulo bonjo memet. ³⁴Konyen kulök a lombo lo mugun inot; ko konyen kulok a lo 'but mugun inot lin koti a jore ko parara; ama ko konyen kulök a lorok. köti a mugun inot gwe i mudwe. ³⁵Nyenagon meddi 'bura an parara na gwon konut i mugun na gwon a mudwe. ³⁶Ko mugun inot lin a jore ko parara, a lele swöt gwe 'bayin logon a mudwe, a nye 'bukulun mo gwe a parara gwoso nagon lombo lo kokobbu parik tinji do parara na.³⁷A nagon Yesu aje tutungö jambu nu, a lele Parusityo lungi lepenj i nyesu ko nye i pirit na gelen. Nyena a nye luponi kadi a si 'dakine kak i nyesu. ³⁸A Parusityo lo inge sönu na meddi nye lepenj a ko lalaju a kokwe na nyesu nu.³⁹A Matat kulyani ko lepenj adi, Ta Parusijin lalaju kanjo na kopojin ko na kalabajin; ama kasu Sura ta ta a jore ko ryaggu se ko njo narok. ⁴⁰Ta ntu lu 'böñ, Kagweyanit lo ntu njona a gweja kanjo ka 'de, a ko gweja Luka ta köti le? ⁴¹Nyena tiki ta njo na gwon i Sura ta kune a 'dokesi; mete, a njo lin mo gwe a nake kasu. ⁴²Woidio ta Parusijin! Ta 'dogga ko swöt topuokit lo nana ko lo mulukia logon a jiyo, se ko lo koropo lin na to 'busarikin kinyo, ama a ta kölökinjye 'dunjo na kulya gwogwo se ko nyanju na nun. Kine njo a se nagon ta kodyö

kökon, a gwe ti kölokin kunie a ko kona.⁴³Woidio ta Parusijin! Ta nyanyar si 'daesi ti kokwe i kadijik momoresi, ko nyanyar romarikin i piritön gwöriesi.⁴⁴Woidio ta! Ta gwon gwoso gulomö nagon 'bak ño gwuluesi, a ñutu wöroni kase loki a tine den adi se a gulömo.⁴⁵A lele lo bodwat ti Saresi ti Mose waddi lepen adi, Katodinönit, na jambi do kine kulya nu, do koti a yuyuggö yi parik.⁴⁶a nye kulyani adi, Woidio ta bodwat ti Saresi köti! Ta sobba ñutu ko ño nagon pömöni i 'doko ama ta ko 'börik ti 'bön tanđu ño lo 'do 'doko kulo ko lele lo morin kasu.⁴⁷Woidio ta! Ta logon gweja gulomö ti nebijin logon merenyejin kasu köju a tatu kulu.⁴⁸Nyena a ta totokonji adi ta a ruk Sura nagon merenyejin kasu aje kon kune; lepenat aje tatuja nebijin, a ta gweji gulomö kase.⁴⁹Kogwon ñina kwe Konon na Nün a kulya adi, Nye mo susunyukin se nebijin se ko luyökie, a se mo tatune tatu kulye kase, a mo sasanye sasan kulye.⁵⁰Ko ñina kwe a ñutu ti na toberon mo ropakine rima ti nebijin lin kase i kusik logon aje tatua suluja i gweya na kak kulo,⁵¹suluja i tatua na Ebele tojo ko tatua na Takaria i kiden na pirit 'yuret na rubangajin se ko pirit nake na rurwan. Inkoi, nan takingdya ta adi, kine rima lin mo ropaki i kusik ti ñutu ti na toberon.⁵²Wöidiö ta bodwat ti Saresi! Ta aje 'dumara kaño ñaet lo kotumit nagon ñutu lupö i kurundyö na kulya; ta ko 'börik a ko lupö nyin, a ta tenji ñutu logon lupö Sura ta kulo.⁵³A nagon Yesu aje lupundyö kaño i ñinu kadi nu, a katodinök ti Saresi ti Mose se ko Parusijin suluje tiddya lepen ko tomirikulan, a pije lepen ko kulya jore,⁵⁴mönu domba lepen anyen logga lepen ko ño nagon lepen kodyo jajamun kune.

Chapter 12

¹Nyenagon i njinu diñit na momorundye ntu alinjan jorenu, a se gwe i toryok ko 'borik, a Yesu suluje kulya a kokwe ko ntu kanyit kajujumuk kulo adi, Kunyar ta kape ti Parusijin, kweja adi mumulugga nase.²Kogwon nene njo 'bayin na mukö nagon mo ti kweya, a nene njo gwe 'bayin na 'dela nagon mo ti dena;³nyenagon kulya na jam ta i mudwe kine mo yiyinja i parara, köti njo na mor ta i kadijik Luka ta i tonkwetan kune mo lalaiya i loteko ti kadijik.⁴Ta logon a julin kwe, nan takindya ta adi, An ta ko ktijönö ta ntu logon tatuja kune mugunya, ama i mukök a tine bulö konjya nene njo köti.⁵Nan de kwekwekin ta ko ta ködyö kujönö nja: kujono ni ta Njun logon i mukok na tatuja a gwe ko rinjit i gubaddu na lepen i Geena. Inkoï, nan takindya ta adi, kujono ni ta lepen.⁶Liliitan muka nat ti gworo ko milin murek le? Ama nene nase ti bonjorikin ko Njun i komor. 'Ma 'di kupir kasu ti kusik lin aje kena. Kokujono ta; ta gwon ko 'bulit lwölwön liliitan jore.⁸Nan takindya ta adi, ntu lin gelen gelen logon ruggo nan ko ntu i komor kulo, nan Njuro lo ntu köti mo ruruk lepenat ko malaikajin ti Njun i komor. 'Ko nja lo renya nan ko ntu i komor, lepen koti mo renyarikin ko malaikajin ti Njun i komor. ¹⁰Ntu lin logon jambu kulya kwe ti Njuro lo ntu arabat kilo mo pipitoki, ama ntu logon laundya Mulökötyo Loke lo mo ti pitöki kwon.¹¹A ko ntu a jonja ta i putet i kadijik momoresi, kode i komor na modirön ko na kimak, ko wiwinya ta adi ta de waddu ada, kode adi ta mo kulya ada, ¹²kogwon Mulökötyo Loke mo totodinikin ta njo nagon ta kodyo jajam i njinu diñit gwak.¹³A lele ntu i kiden na lodir lo ntu kulyani ko Yesu adi, Katodinonit, taki lunjaser lin anyen korakindya nan tito logon baba a kölokin kulo na twaji nye nu. ¹⁴A nye waddi adi, Do njilo ntu, nja lo 'burukindya nan kasu nerot a ka 'dujonit kode a kakoranit? ¹⁵A kirut lepen kulyani ko ntu kulo adi, Kunyar ta, ko tenji ta 'borik i goma na njo lin, kogwon ru na ntu ti gwon i tojore na toro 'bo kanyit. ¹⁶a nye jamakindye se lele lilim adi, Lele kworinit kata logon melesen nanyit a radan kinyojin jore. ¹⁷A nye yeyeji ko mugun adi, Nan konjya nyo, kogwon nan 'bak pirit 'delet na kinyojin kwe? ¹⁸A nye kulyani adi, Nan de konjya sona: nan de duduk gugwo kwe kak a mo tetendi logon a dumalak, a nan mo 'de 'yi 'bolot kwe se ko tito kwe kata; ¹⁹a nan mo kulyani ko mugun adi, Nan gwon ko njo jore na 'dela a ti kinjin jore. Ti nan yuke yukan, ti nan nyesi, ko ti moji, ko ti nan tulyonji mugun.²⁰Ama a Njun kulyani ko lepen adi, Do ntu lu 'böñ, i lo tukwaje kodudwö inot de lulu njun kanjo konut. A njo nagon do a tetenakin kine mo gwe a ti nja? ²¹Nyena ntu logon a 'delakindya mugun tukwörien lo a gwe a ko 'de 'ya tukwörien nanyit ko Njun, kulya kanyit mo gwon gwoso ti njilo ntu.²²A Yesu kulyani ko ntu kanyit kajujumuk adi, Nyena ko njina kwe nan takindya ta adi, Ko wiwinya ta i kulya ti kinyo logon tinju ta i gwon jorun, ko ta nyesu nyo, kode i kulya ti bongwat nagon ta jupukin kasu i mugunya. ²³Kogwon ru na ntu lwölwön kinyo, koti mugunya lwölwön bongwat.²⁴Yeyene ta korukan: se ti weja a tine nepa; se 'bak kadijik 'delesi kode gugwo; ama Njun lo tunyeju se. Ta ko 'bulit a duma bia parik lwölwön kwen! ²⁵Lon ntu losu logon wiwinyesi kanyit bubulo julakindya lokilin gelen i ru nanyit le? ²⁶Nyena ko ta ti bulo konjya ma 'di njo na 'dit parik, a ko nyo nagon ta wiwinya i kulya ti kunie njo?²⁷Yeyene ta koturön ti mu 'din ko se 'durundyö ada; se ti kita kode wiwijö waratat, ama nan takindya ta adi ma 'di Solomona ko minyo lonyit lin a ko jupu kwekwelen gwoso nene na kine koturön. ²⁸Nyena ko Njun tojubbu döru lo mu 'din sona logon a lodon i lo lor lo a kotumalu namarikin kiman, bia parik a nye mo tojubbi ta, ta ntu logon ko yupet a na 'dit kilo!²⁹An ta ko ga 'yu ta njo nagon ta nyonyö, kode njo nagon ta mamat; an ta wiwinya i toilyet. ³⁰Kogwon jurön lin ti kak gaga 'yu kine njo; ama Monye losu deden adi ta 'de 'dekan kine njo.³¹Kölobö ga 'yi ta ga 'yu anyen lepen lo tumatyan ko ta, a kirut kine njo mo 'yalakine ta. ³²Ta tenj na 'dit na yidin, ko kujonö ta, kogwon Monye losu lyölyönön i tinju na ta na Tumatyan.³³Tugwonji ta njo kasu, ko 'doggi ta 'doggi. Tetenakindye ta 'borik likitiet ti gurut logon ti konju, kweja adi a tukworien na ki nagon ti 'baka, i pirit nagon kolanit ti yenga kata kode kökora i nyesu nu. ³⁴Kogwon i pirit na gwonji tukworien inot kata nu, a töili ilot koti gwe nyu.³⁵Kukunaki ta 'borik ajo ko ti lombojin kasu tulene tule, ³⁶gwe ta gwoso ntu logon mömönju yitwe na duma lose i budu yeme, anyen ko nye a 'dur a totoggi kötumit, a se paki pakin lepen 'de 'de.³⁷Kulo kolijönök a kalyonok logon duma lose ryö gwon i tiju na pöri nye nu; 'diri nan kulya ko ta adi nye mo kukunakindya mugun ajo a mo tosi 'daji lepenat i nyesu, a nye mo ponji po i yekakindya na lepenat. ³⁸A ko nye mo 'dur kode i nerot na tukwaje kiden kode i nerot na banjun na kak a ko ryeni lepenat i tiju, kilo kolijönök a kalyonok!³⁹Ta deden 'bura adi ko monye kadi kodyo a den saa nagon kolanit popori na nye ködyö tine kolokin kadi nanyit i turoji Luka ta. ⁴⁰Ta köti ködyo gwon ajo, kogwon nan njuro lo ntu mo popo i diñit nagon ta a ko yenji nan nu.⁴¹A Petero piye Yesu adi, Matat, njilo lilim do jamakin yi kode i ntu lin? ⁴²A Matat waddi adi, Taki nan, kolijönit lo yiyiniki i kita ko a lokonj a nja, logon duma lonyit a sarakindya i meddya na mede nanyit, i korakindya na kulye kolijönök kinyo i diñitan na 'but? ⁴³Kolijonit gwoso njilo a kalyöni logon ko duma lonyit a 'dur a ko ryeji nye i konjya na kita nanyit. ⁴⁴Diri nan takindya ta adi, nye mo sarakindya lepen i meddya na njo kanyit lin.⁴⁵Ama ko njilo kolijonit a kulya kanyit i toili adi, Duma lin a karakin diñit a najo, a nye suluje 'biddyo kolijönök lyan se ko wate, a nyesi nyesu, a möji möju, a mere meran, ⁴⁶a duma lo njilo kolijönit mo 'dure i lor

logon nye a ko yinikin lu ko i diñit nagon nye a ko denun, a mo totoggi lepen ka 'de ka 'de, a mo tinđi lepen i parundya na pirit na ntu logon ti yiniki.⁴⁷ Koliñonit logon a den 'deket na duma lonyit lo ama a tine tetenđya ajo, a gwe a ko koñdya gwošo na 'deggi duma lonyit nu, nye mo 'bi 'bitö kurubasi jore;⁴⁸ ama nye logon a ko den 'deket na duma lonyit lo a inđe koñdya ño nagon jujukin 'bitorikin lepen, a nye mo 'bitökine ku 'dik. Ntu lin logon a tiki jore kulo a ño jore mo 'dekarikin 'dekarikin kase; nye logon a wuki jore lo a ño jore mo piyarikin lepen.⁴⁹ Nan a po i mokakinđya na kimañ i na kak, a ko ködyö lepen aje tule!⁵⁰ Nan gwon ko batisimo nagon nan ködyö babatisari na, nan a ri 'diki ada tojo ko nye a temakinđya!⁵¹ Ta ñona yeyeju adi nan a po i joñdya na taliñ i na kak le? Nan takinđya ta adi, 'Bayin, ama kölumbö nan a po i joñdya na koret!⁵² Kogwon suluja soñinana ntu mukanat kase midi mo kökora, ño naron koña ntu musala ko ntu murek, a koñi ntu murek ko ntu musala;⁵³ a monye mo korani ko ñuro lonyit, a ñuro mo korani ko monye; a ñote mo korani ko ñuro nanyit, a ñuro mo korani ko ñote nanyit; a moken mo korani ko nakwan na tore, a nakwan na tore mo korani ko moken.⁵⁴ A Yesu köti kulyani ko lodir lo ntu adi, Ko ta meddya 'diko ñiun i swöt lo tokotyañ 'de 'de a ta kulyani adi, Kudu de 'do 'don, a nye 'done 'don.⁵⁵ A na meddi ta köbuñöt lo swöt lo loki i wukunđyö nu, a ta kulyani adi, Kolor de sasa 'yu, a nye sa 'yi sa 'yu.⁵⁶ Ta kamumuSura k, ta deden gwulu 'yu kak ko 'diko; a kirut nyo a ta tine den wulu 'yu na diñit na soñinana na?⁵⁷ Nyo ta ko 'borik ti bulö lilija ño nagon a na 'but?⁵⁸ A na tiri do i pirit na gelej ko miriku ilot nu, i kiko mori parik i tetenđya na kulya kasu ko lepen, an nye ködyö ko jikörö do ko ka 'duñonit lo kulya i komor, a ka 'duñonit ñutukinđye do ko duma lo kadi rereket i könin, a duma lo kadi rereket mo gubaddi do i rereka.⁵⁹ Nan takinđya do adi, do mo ti kolwe kwon tojo ko do a ron milinte na 'dutet.

Chapter 13

¹Nyena i njinu diñit gwak a kulye ntu gwe nyu logon takindya Yesu kulya ti ntu ti Galilaya logon Pilato a tinđu rima kase i 'buköki i pirit 'duñet na rubaŋgajin. ²A nye waddi se adi, Ta yeyeju adi kilo ntu ti Galilaya a katoronyak lwölwön kulye ntu lin ti Galilaya le, kogwon se a nonga kine ño? ³Nan takindya ta adi, 'Bayin sona; ama ko ta a ko löpuggö töilyet a ta lin mo twatwane sona gwoso lepenjat. ⁴Kode ntu puök wot budök logon bilili lo gwon Siloama yu lo a 'doro ko lepenjat loki a tatuje se, ta yeyeju adi se ñona a ntu lorok parik lwölwön kulye ntu lin lo si 'da Yerusalema kulo le? ⁵Nan takindya ta adi, 'Bayin sona; ama ko ta a ko löpuggö töilyet a ta lin mo twatwane sona gwoso lepenjat. ⁶A Yesu kulyani ko lepenjat ko lo lilim adi, Lele ntu gwon ko ki 'bi logon a 'yutuki kanyit i luköbi na kaden ti binyo, a nye ponñi i ga 'yu na ludweki i ñilo ki 'bi, ama a nye gwe a ko ryo. ⁷A nye kulyani ko ntu lo tiki i kuñu lo adi, Mete, kilo kinajin musala nan a po i lo ki 'bi i ga 'yu na ludweki, ama a nan gwe a ko ryö. Tukuki nye kak. Nyo nye muggo kak ko kana? ⁸A ntu lo waddi lepen adi, Duma lin, kölöki lepen i lo kinja köti, a nan mo 'boggi mukök nanyit a tinñi woro kata; ⁹nyena ko nye mo a radan 'bura a mo gwe a na 'but, ama ko ti gwon sona, a do mo tukukindye lepen kak. ¹⁰A Yesu gwe i todindyo i nene kadi momoret i lor lo Sabata. ¹¹A nene ntu gwe nyu nagon a gwon ko mulökötyo lo tomunyan kinajin puök wot budök, logon tinđu lepen gwon a namunyan, a nye gwe dula, a tine bulö riunñdyö mugun ki kwon. ¹²A na meddi Yesu lepen nu, ¹³a nye lupundye lepen kanyit ni, a kulyani adi, Do ñina ntu, tomunyan inot aje laka; Da nye sopakindye könisi kanyit ko ñina ntu ki, 'de 'de a ñina ntu riunñdyö mugun ki gwogwo a suluje pupurja Dun. ¹⁴Ama a duma lo kadi momoret inñe woran kogwon Yesu aje toke 'ya i lor lo Sabata, a kulyani ko lodir lo ntu adi, Perok buker kata logon a kitaesi, po ta i kilo perok i tokela, ti gwon i lor lo Sabata. ¹⁵a Matat waddi lepen adi, Ta kamumu Luka k, ta lin gelen gelen ti yukuunñdyö dwönin kasu kode kaineke kasu i gorwat, anyen jon se i möju na pion i lor lo Sabata le? ¹⁶Nyena na ntu nagon a nyakwari na Abarayama na, nagon Satani a rerek ko kinajin puök wot budök na, ti nye ködyö gwe ti laka i rerekesi kanyit i lor lo Sabata le? ¹⁷A na kulyari nye sona nu, a merok kanyit lin yune yu kusik, a lodir lo ntu lin lyönji lyönñon ko ño lin temejik nakwekwelen na kon lepen kune. ¹⁸A Yesu piñe adi, Tumatyan na Dun gwon gwoso nyo? Nan de töjukin lepen i nyo? ¹⁹Nye gwon gwoso nyomotti lo kiteta logon lele ntu a 'dumun a gubakindye kanyit i melesen, a nye 'duñe 'duñö a worani a ködini, a kwen sakani i kenja kanyit. ²⁰A Yesu köti piñe adi, Nan de töjukin Tumatyan na Nñun i nyo? ²¹Nye gwon gwoso kape logon nene ntu a 'dumun a polakindye i pelele musala ti lojiet lo wi 'di tojo lin a yu. ²²A Yesu wöröjine i köjinö ko i turön totodinöddu na tiri nye Yerusalema nu. ²³A lele ntu piñe lepen adi, Matat, ntu ku 'dik mo lo lwökö le? A nye waddi se adi, ²⁴Mönji ta lupöri kötumit nagusu, kogwon nan takindya ta adi, ntu jore mo gaga 'yu lupö Sura ta ama a se mo tine bulö. ²⁵a nagon monye kadi aje ñien ki ko aje kinđu kotumit nu, a ko ta gwo 'dan kaño a totoggi kotumit, a kulyani adi, MATAT, ñaki yi, a nye mo waddi adi, Nan a ko den ko ta po ya. ²⁶A ta kirut mo kulyani adi, Yi aje nyesu ko a möju ko do i piril na gelen, a do inñe todindyo kayan i kikolin. ²⁷Ama a nye koti mo kulyani ko ta adi, Nan a ko den ta ko ta po ya. Wuddye ta wuddya koyo i komor, ta ntu lin logon a kakonak ti toronjin. ²⁸A ta mo gwine gwien a piñe kala nyu, na meddi ta Abarayama, ko Yisaka, ko Yakobo se ko nebijin lin i Tumatyan na Nñun nu, ama a ta ko 'borik kasu mo lo kinikine kaño. ²⁹A ntu mo ponñi i swot lo 'yure, ko i swot lo tokotyan, ko i swot lo lobot, ko i swot lo loki, a mo si 'dakine i nyesu i Tumatyan na Nñun. ³⁰Inkoi, kulye logon a ti 'dutet mo gwe a ti kokwe, a kulye logon a ti kokwe mo gwe a ti 'dutet. ³¹A i njinu diñit gwak a kulye Parusijin ponñi ko Yesu ni, a takindye lepen adi, ñiöro kaño ni ko iti tu; kogwon Erode 'de 'dekan tatuja do. ³²A nye waddi se adi, Iti ta ko takindye ta ñilu likito adi, I lo lor ko ko 'bure nan ririkoro mulöko lorok kaño, a totoke 'yi ntu, a i perok musala a nan mo tutunñe kita nio. ³³Nyenagon nan agu ködyö tutu i lo lor ko kotumalu ko molu lu, kogwon nebi ti bulo tatua i nene pirit kwön ama tatua Yerusalema. ³⁴A, Yerusalema, Yerusalema, ntu kulök a katatuak ti nebijin, a gugubuje ntu logon a sunyuki do kilo ko jurupö! Dinñitan muda nagon nan 'de 'dekan sukuñdyö ñwajik kulök köyo ni i pirit na gelen, gwoso sukuri nagon sukuñdyö torela kanyit i köpukön na, ama a ta tine 'bon! ³⁵Mete ta, kadi nasu a kölöki ta kana. Nyena nan takindya ta adi, ta mo ti met nan tojo ko diñit a po nagon ta kulyari adi, Ti nye lo po i karin ti Matat lo 'boriani 'boria.

Chapter 14

¹A ko gwe sona i Sabata, a Yesu iti ko lele duma lo Parusijin mede i nyesu, a se diŋe lepeŋ go, ²Mete, a lele ŋuto logon ŋonŋonga ko kadu 'ba gwe nyu kanyit i komor. ³A Yesu piŋe bodwat ti Saresi ti Mose se ko Parusijin adi, Saret a ruk adi ŋutu bubulo tokela i lor lo Sabata kode 'bayin? ⁴Ama a se yiŋani taliŋ. A nye morgi ŋuto lo, a toke 'yi lepeŋ a sonyoddi lepeŋ. ⁵A kirut nye piŋe lepeŋat adi, Ko lele losu kaine nanyit kode dwöt lonyit a 'dororo i kidi i lor lo Sabata, nye ŋona ti pikun lepeŋ kaŋo 'de 'de le? ⁶Nyena a se tine bulo waddu lepeŋ i kine kulya, ⁷A na meddi Yesu ŋutu logon a luŋwe kulo i wu 'yö na si 'daesi nagon kukuka kunu, a nye kulyani ko lepeŋat adi, ⁸Ko lele ŋuto a luŋgu do i budu lo yema an do ko si 'daki i si 'daet nagon kukuka, kode ŋona lele ŋuto a luŋwe logon twöt wöi Iwolwoŋ do, ⁹a kirut monye budu logon a luŋgu do se ko ŋilo ŋuto mo poŋdi po a kulyani ko do adi, Kölöki ŋilo ŋuto pirit, a kirut do suluje tu i si 'daki i si 'daet na 'dutet ko yu na kwe. ¹⁰Ama ko do a luŋu, iti, si 'dakine i si 'daet na 'dutet, anyen ko monye budu a po a nye mo takiŋdye do adi, Ju liŋ, iti ŋerot. A kirut do mo bulani bula i komor na ŋutu liŋ logon si 'da ko do i pirit na geleŋ kulo. ¹¹Kogwon ŋutu liŋ logon toduma 'yu 'börik kilo mo toto 'dita, ama nye lo to 'diddya mugun lo mo totodumala. ¹²a Yesu koti kulyani ko ŋuto logon a lupuŋdya lepeŋ loadi, Ko do koŋdya rorwelotuparan kode lo tokotyŋ, ko luŋgu julin kulök, kode luŋösurök, kode karu kulök, kode maratejin logon a kwörinikö, an se koti mo ko luŋgu do a do aje ropaki. ¹³Ama ko do koŋdya rorwe luŋgi ŋutu lomerika, ko ŋutu logon a babatatu, ko ŋodeki, se ko mo 'dokeno; ¹⁴a do mo gwe a kalyöŋi, kogwon se 'bak ŋo logon ropakiŋdye do; kogwon do mo roröpaki i diŋit nagon ijulu lo rigwo mo ŋinjen i twan nu. ¹⁵A lele lo kilo ŋutu logon si 'da ko Yesu i nyesu lo, ko yiŋe kine kulya, a nye kulyani ko Yesu adi, Nye lo nyesu i Tumatyan na Nün lo a kalyonji! ¹⁶A Yesu kulyani ko lepeŋ adi, Lele ŋuto a teteŋdya rorwe duma a luŋgi ŋutu Jore. ¹⁷A nagon kinyo aje jo dera nu, a nye soŋdi kolinonit lonyit i luŋgu na ŋutu logon a luŋu kulo, adi, Po ta, kogwon kinyo aje jo. ¹⁸A se liŋ gwe ko yeyeet geleŋ a suluje 'buruddu 'borik kaŋo. ¹⁹A lele lo takiŋdye ŋuto lo sonyo lo adi, Nan a gwöruŋdye melesen; nan agu ködyö tu i meddya. Nan mo 'yu do ti do böŋö kölörö nan a lele lo kulyani adi, Nan a gwöruŋdye dwönin puök logon kuŋu murek murek. Nan lo tu i möŋu na se. Nan mo 'yu do ti do böŋö kölörö nan. ²⁰a lele lo kulyani adi, Nan pete yemba nakwan, nyena ko ŋina kwe nan ti bulo tu. ²¹A kolinonit lo yitwene bot a takiŋdye duma lonyit kine kulya. A kirut monye 'baŋ wore woran, a kulyani ko kolinönit lonyit lo adi, Iti 'de 'de i kikolin ko i gwokiot ti köji, ko joŋdi lomerika ni, ko ŋutu logon a babatatu, ko mo 'dokeno se ko ŋodeki. ²²a kolinönit lo kulyani adi, Duma liŋ, nan aje kon ŋo nagon do aje sarakin kune, ama pirit nyuŋ gwon kata. ²³a duma lo kulyani ko kolinönit lonyit lo adi, Iti i kikolin ti jur ko i gwokiot, ko ri 'diuŋdye ŋutu i po ni, anyen kadi nio jojore. ²⁴Nan takiŋdya ta adi, Lele lo kilo ŋutu logon kokwe a luŋwe kilo 'bayin logon de wawaŋ kinyo lo rorwe liŋ. ²⁵A ŋutu jore parik moraddi ko Yesu, a nye wöriŋo jine ko lepeŋat yu, a kulyani adi, ²⁶a ko lele ŋuto po koyo ni a tine maŋdu monye lonyit, kode ŋote, kode nakwan, kode ŋwajik, kode luŋasirik, kode kiasirik, ma 'di mugun nanyit, a nye koti tine bulo gwon a ŋuto liŋ kajujumunit. ²⁷Ko ŋuto a ko 'doggu ködini na goro nanyit a kepoddi nan, a nye tine bulö gwon a ŋuto liŋ kajujumunit. ²⁸Lon losu logon 'de 'dekan 'duggö bilili lo kadi, a tine si 'daki kak a kokwe i denuŋdya kaŋo ko joŋga gurut muda? Lepeŋ ködyö deden ko nye ŋona gwon ko gurut nagon tetemakiŋdya i tutuŋgö na ŋinu kadi, ²⁹anyen i diŋit nagon nye aje tinu pipilesi ti kadi a tine bulo tutuŋgö lepeŋ nu, an ŋutu liŋ lo meddya kulo ko suluja kwekweni ko lepeŋ adi, ³⁰ŋilo ŋuto a suluja 'duko ama a nye tine bulö tutuŋokiŋdyö. ³¹Kode lon mor logon tu i mörö ko lele mor, a tine si 'daki kak a kokwe i yeyeju kode ŋona ŋutu aliŋan puök jujuŋin anyen nye tu i mörö ko ŋuto logon po ko ŋutu aliŋan merya murek lo? ³²a ko nye ti juŋin, a nye yökioddi ŋutu, na gwoŋdi mor nyuŋ pajo nu, anyen tu piyuŋdya kikolin lo tetenari taliŋ. ³³Nyena koti lele losu 'bayin logon bubulo gwon a ŋuto liŋ kajujumunit ko nye a ko paju ŋo kanyit liŋ. ³⁴Balaŋ a na 'but, ama ko 'balaŋ a wora poto, nye bubulö to 'busa ada? ³⁵A ŋina 'balaŋ gwe 'bak 'bulit i kujoŋ kode i ki 'diro, a ŋutu gubaddi nye mu 'diŋ ŋuto logon ko swo yiŋesi ti nye yiŋe kine kulya.

Chapter 15

¹Nyena a kapepenak ti usur se ko katoronyak liŋ gwe i mimijorö nyona ko Yesu yu i yinga na lepen. ²A Parusijin se ko katodinok ti Saresi ti Mose suluje wiwinya momora adi, Lo nuto wuju katoronyak a nyesi ko se i pirit na gelen. ³Ama a nye jamakinɗye lepenat lo lilim adi, ⁴Ko lele losu gwon ko köbilu mia gelen a nene nase gelen inge likin, nye ɗona ti kolökin merya buɗwan wot buɗwan kune i yöbu a galaddi na nagon aje likin na tojo ko nye a ryö lepen le? ⁵A na ryeji lepen nye nu, a nye kalakinɗye lepen kanyit i murut, a Lyonji Lyonjön; ⁶a nagon nye aje yitwe mede nu, a nye lulunɗi julin kanyit se ko maratejin kanyit i pirit na gelen, a kulyani ko lepenat adi, Lyonji ta ko nan, kogwon nan aje ryo kobilityo nio nagon aje likin na. ⁷Nyena nan takinɗya ta adi, Lyonjön köti mo kata ki yu ko lele katoronyanit gelen a lopuggö töili lwölwön ntu merya buɗwan wot buɗwan logon ko loti lo rigwo logon kulya kase 'bayin i löpuggö na toilyet. ⁸Kode köti, ko nene nuto gwon ko kamisajin puök, a ko nye a tolikin nene gelen nye ɗona ti mokakinɗya lombo, a reji kadi, a ga 'yi ga 'yu 'bura, tojo nye a ryö lepen le? ⁹A nye ko ryeji, a nye lulunɗi julin se ko maratejin kanyit i pirit na gelen, a kulyani adi, Lyonji ta ko nan, kogwon nan aje ryö kamisa nio nagon aje likin na. ¹⁰Nyena nan takinɗya ta adi, Koti malaikajin ti Nun lyölyonon ko lele katoronyanit gelen a löpuggö töili. ¹¹A Yesu kulyani adi, Lele nuto kata ko ɗwajik lyan murek. ¹²A nuro loponi lo kulyani ko monye adi, Baba, koraki nan toro 'bo nagon nan mo rurut. A nye korakinɗye se toro 'bo kanyit. ¹³A i mukok nagon a ko jonga perok jore a nuro loponi lo tugwonji toro 'bo kanyit liŋ, a jölöni i jur lo pajo, nyu a nye tutunɗe kine gurut kanyit ko gwiliɗit lonyit lora. ¹⁴A nagon nye aje tutunɗö ɗo liŋ nu, a dyanɗ duma lo 'duki i ɗilu jur 'bukuluɗ, a nye suluje magora. ¹⁵A nye iti tu a morakinɗye mugun ko lele lo ntu ti ɗilu jur, a ɗilu nuto sonɗi lepen kanyit i pirit yukit na wuryö. ¹⁶A ɗilo nuro 'deke toyimönöju mugun ko ka 'bonɗo ti ludweki na nyö wuryo kune; a nuto gwe 'bayin lo tinɗu lepen nene ɗo. ¹⁷A nye ko dene mugun a kulyani adi, Kölinjönök muda logon baba ropakin i kita logon kinyo lose a duma pipitunɗyö, a nan lo twane ni ko magor? ¹⁸Nan de ɗinɗien a iti ko baba yu, a nan mo kulyani ko lepen adi, Baba, nan a konakinɗya Nun arabat ko do koti, ¹⁹a nan köti tine jukin luɗu a nuro ilot kwön. Konakinɗye nan gwoso lele lo ntu kulok lo roröpaki i kita. ²⁰Nyena a nye ɗine ɗien a iti ko monye yu. A nagon nye nyun gwon pajo nu, a monye metunɗye lepen popo, a wone konyen ko lepen; a nye wöki wökön a kalabbi lepen, a 'biunɗye lepen. ²¹A Njörö lo kulyani adi, Baba, nan aje konakinɗya Nun arabat ko do köti, a nan köti tine jukin luɗu a nuro ilot kwön. ²²Ama a monye takinɗye kölinjönök kanyit adi, Nyonɗi ta jonɗya bonɗo na 'but parik, ko tojubbi ta lepen, ko sukinɗye ta katimanti kanyit i morinet ko kamuka kanyit i mokosi. ²³Jonɗi ta dwot logon a 'ban, ko 'dunɗe ta nye, ko ti yi nyesi, ko ti yi Lyonji ta Lyonjön, ²⁴kogwon lo nuro liŋ köju gwoso logon a twan ko aje ru köti, nye köju a likin ko aje rye köti. Nyena a se suluje Lyonjön. ²⁵Ama a nuro logon a kayu lo gwe i melesen, a na pöri nye a gwe nyona ko 'dur mede nu, a nye yinge ntu yoyolo ko gwogwoja. ²⁶A nye lunɗi lele lo kolinonok a piye ko kinu kulya a nyo. ²⁷A kölinjönit lo waddi lepen adi, Lunösür aje yitwe, a munyi inge 'dunɗo dwöt logon a 'ban kogwon nuro a yepunɗya mede 'bura 'bak nene ɗo naron. Ama a nye wore woran a tine 'bon lupö kadi. ²⁸a monye lonyit lupunɗye kaɗo a mamaɗi lepen adi, Luponi kadi. ²⁹Ama a nye waddi monye adi, Mete, kilo kinajin liŋ nan kitakinɗya do gwoso 'dupiet, a nan gwe a ko launɗya lele saret ilot kwon; ama a do kwon gwe a ko tikin nan ma 'di kilolor anyen nan kodyö lyölyonon se ko julin kwe. ³⁰Ama a na yitwe 'i ɗilo nuro ilot, logon a kökörökin tukwörien inot i ntu wate nagon a kawutejin kunu, kölumbö a do 'dunokinɗye lepen dwot logon a 'ban, ³¹A monye kulyani ko lepen adi, Nuro liŋ, yi nupi gwon ko do. Nö kwe liŋ a kunök. ³²Yi agu ködyo lyölyonon ko nyonyola, kogwon lo lunösür koju gwoso logon a twan ko aje ru koti, nye köju a likin ko aje rye koti.

Chapter 16

¹A Yesu koti kulyani ko ntukanyit kajujumuk adi, Lele kworinit kata lo gwon ko kamemetanit lo meddya mede nanyit. Njilo ntuto a njöki ko duma lonyit i komor adi lepen a kjonu tito. ²a kwörinit lo lungi lepen, a piye lepen adi, Njo a nyo nagon nan a yinj i kulya kunök? Kene ken njo na saraki konut i konin kune, kogwon do kwonj tine yejon gwon a kamemetanit. ³A kamemetanit lo kulyani ko mugun adi, Nan konjya nyo kogwon duma lij 'deke riköddu nan kajo i kita? Nan 'bak rinjit kurit, ko koti kwe nio yuyu i njonlija. ⁴Nan a den njo nagon nan de kōkon, anyen ko nan a 'dumaji kajo i kita, a ntutu bönjö wuji nan kase i midijik. ⁵Nyena a nye lungi ntutu lij gelen gelen logon a kunjo njo ti duma lonyit. A nye piye lo kokwe lo adi, Do a kunjo muda ko duma lij? ⁶A nye waddi adi, Nan a kunjo 'burutikö mia gelen ti welet. A kamemetanit lo takingdye lepen adi, 'Dumundye waraga inot na mori; si 'dakine kak 'de 'de, ko wunje adi, 'Burutikö merya mukanat. ⁷A nye piye lele adi, Ama do köti a kunjo muda? A nye waddi adi, Nan a kunjo gugwö lo 'di 'dik mia gelen ti 'bolot. A nye takingdye lepen adi, 'Dumundye waraga inot na möri, ko wunje adi, Gugwö lo 'di 'dik merya budök ti 'bolot. ⁸A duma lo pupurje kamemetanit loron lo kogwon nye aje konjya ko konjon. Kogwon ntutu ti na kak a lokon i Sura kase ko 'börük lwölwön ntutu ti parara. ⁹Nan takingdya ta adi, Tojuline ta ko ntutu ko tukwörien naron na na kak, anyen ko nye a 'baka a se bönjö wuji ta i midijik na yej nyin. ¹⁰Nye logon yiyiniki i njo ku 'dik parik lo köti yiyiniki i njo jore, ama nye logon ti yiniki i njo ku 'dik parik lo köti ti yiniki i njo najore. ¹¹Nyenagon ko ta ti bulö yiniki i tukwörien naron na na kak, ta bubulo yiniki ada i tukwörien na to 'diri? ¹²Köti ko ta ti yiniki i njo ti lenje, a nja mo lo tinjdi ta njo nagon a kasu? ¹³Lele kölinönit 'bayin logon bubulo kitakingdya ntutu murek; kogwon kode nye manju lele a nyanj lele, kode nye twöju lele a laundye lele. Ta ti bulo kitakingdya ko Njun ko tukwörien. ¹⁴A Parusijin logon nyanyar gurut kulo, ko yinge kine kulya lij, a se kweni 'e kweni 'e Yesu 'dö 'döju. ¹⁵A Yesu kulyani ko lepenat adi, Ta kilo a se logon to 'buddya 'börük ko ntutu i komor, ama Njun deden töilyet kasu, kogwon njo nagon ntutu bubu parik na Njun maman parik kanyit i metet. ¹⁶Saresi ti Mose se ko njo na wur nebijin köju kunu kata tojo ko dinjit na Sura, nyena suluja i njinu dinjit Lone Lo 'but lo Tumatyan na Njun a tokuoji, a ntutu lij gelen gelen ri 'diaddi 'borik i lupö Sura ta. ¹⁷Ama ki ko kak pölilyo i likin Iwolwon 'doro na kotet gelen na leta gelen i Saresi. ¹⁸ntutu logon yajdu nakwan nanyit, a yembi nene, nye a lunj lepen. Njuto logon yemba ntuto nagon a yanya na nye a lunj lepen. ¹⁹Lele kworinit köju kata logon jupu bongwat na 'bule ti waratat naparere, a nye nyesi nyesu abur perok lij. ²⁰A lele lomeri gwe kata logon karin kanyit a Lajaro logon ko 'dikasin jore, a nye inge topiriki i kotumit na njilo ntutu. ²¹A nye 'deke 'dekan tunyei ko pitönö ti kinyojin na 'do 'do kak ko kwörinit i misa, injkoi, a 'dionjin woröni i dadangu na 'dikasin kanyit kune. ²²A gwe sona a lomeri lo twane twan, a malaikajin 'dokoddi lepen ki yu tojo ko Abarayama i merete, i pirit na bubula, a kworinit lo koti lo twane, a nukani nuka. ²³a na tomieni nye i pirit na mulöko nu, a nye dije ki, a meddi Abarayama gwon pajo, ko Lajaro kanyit i merete. ²⁴a nye gwine adi, Pon Baba Abarayama, wone konyen ko nan, ko sunyundye Lajaro anyen nye bönjö ko sukindyö kwe na morinet lonyit i pionj i toligga na nedep lij, kogwon nan lo totomie i na kiman. ²⁵Ama a Abarayama waddi adi, Nuro lij, yiyiundye adi, Koju i gwiliñit inot do wuju njo na 'but kunok, a Lajaro wuji njo narok; ama sonjinana nye lo kolumbö sukani suka ni, a do njilo tomieni tomie. ²⁶Wat kine njo lij, wi duma a goroki i kiden nikanj ko ta, anyen ntutu lo gwon ni logon 'dek lanjaddu kasu njini kilo bönjö gwon ti bulo lanjaddu, koti anyen lele ntuto gwon ti bulö lanjundya kayanj ni. ²⁷a nye kulyani adi, A ko sona pon baba, nan mo 'yu do anyen do bönjö sonyoddu Lajaro ko baba mede, ²⁸kogwon nan gwon ko lunjasirik mukanat, anyen nye bönjö tu kukuju se parik an se koti ko 'dur i na pirit tomiet. ²⁹Ama a Abarayama waddi adi, Se kulu gwon ko Saresi ti Mose se ko njo na wur nebijin kune, ti se yinge lepenat. ³⁰Ama a nye waddi adi, 'Bayin pon baba Abarayama; ama ko lele lo lo twatwa a tu ko lepenat yu, a lepenat mo löpunge toilyet. ³¹A Abarayama waddi adi, Ko se ti 'bon yinga Saresi ti Mose se ko njo na wur nebijin kune, ma 'di ködyö ko lele ntuto a njen i twan a se tine lopukundyo.

Chapter 17

¹A Yesu kulyani ko ntu kanyit kajujumuk adi, No na lokundya ntu i torondya kune 'diri agu mo popo, ama woidio i ntu logon kine no po ko lepen. ²Kodyo a na 'but ko lepen a toraki kijo kanyit i murut, a nye gubajine i tor, lwölwön nagon nye lokundya lele lo kilo njawik lo 'di 'dik i torondya. ³Kunyar ta 'borik; ko lunösur a konjya arabat riñe riñ lepen, a ko lepen a löpuggö toili, pitöki lepen. ⁴A ko nye a konakindya do arabat danin buryo i lor gelen, a yitwene konut ni danin buryo a kulyani adi, nye a löpuggö toili, do agu ködyö pipitökin lepen. ⁵A luyökie kulyani ko Matat adi, 'Yalaki yi nene yupet! ⁶a Matat waddi adi, Ko ta gwon ko yupet ma 'di a na 'dit gwoso nyomotti lo kiteta, ta bubulö kulya ko lo ki 'bi adi, Gwunyu mugun kaño ko 'yutuki mugun i tor, a nye ködyö yingge ta a konji sona. ⁷Ko lele losu gwon ko kölinönit lo kukunju kode lo yuggu köbilu, a na pöri lepen mu 'din nu, do nona bubulö takindya lepen adi, Ponji 'de 'de ko si 'dakine kak i nyesu le? ⁸Nilo ntu nona de ti kulya adi, Tetenakindye nan kinyo, ko kukunaki mugun 'bura, ko yekakindye nan tojo ko nan a nyesu ko a möju; a i mukok a do de nyesi nyesu ko a moji möju le? ⁹Lepen nona titindu kölinönit tinate kogwon nye aje kon no na saraki kune le? ¹⁰Nyena ta köti, ko ta aje konjya no lin na saraki ta kune, kulyani ta adi, Yi a kölinönök logon 'bak 'bulit; yi a konjya kita nikan ka 'de. ¹¹A gwe sona, na tiri Yesu i kiko lo tu Yerusalema nu, a nye Iwonjoddi i kiden na Samaria ko Galilaya. ¹²A na tulöddi nye i lele tur nu, a ntu puök ti rimajin rume ko lepen. A se gwo 'de pajo, ¹³a lungi ko gworolo lobot adi, Yesu Matat, wone konyen koyi. ¹⁴A nye ko meddi se, a kulyani ko se adi. Iti ta i kwekindya na 'börik ko koanejin. ¹⁵A lele lose ko dene mugun adi nye a tokela. a yitwene bot pupurundya Nun ko gworo lobot; ¹⁶a nye 'dorone kak ko komor nanyit ko Yesu i mokosi, a kulyani adi, Tinate. Ntu lo a Samariatyo. ¹⁷A Yesu pije adi, Ntu puök a ko tokela le? Kuliya bunwan kulo? ¹⁸Kulye a ko yitwe i pupurja na Nun ama tun lo lwakatyo le? ¹⁹A nye kulyani ko ntu lo adi, Ome ki ko iti tu. Yupet inot a Iwoggu do. ²⁰A na pije Parusijin Yesu adi, Tumatyan na Nun molu popo nanu nu, a nye waddi lepenat adi, Tumatyan na Nun ti po memetwe. ²¹A ntu mo tine kulya adi, Meddi, Tumatyan mana, kode adi, Manu. Kogwon mete, Tumatyan na Nun gwon kasu kiden. ²²A nye kulyani ko ntu kanyit kajujumuk adi, Dinji mo popo nagon ta mo yonö meddya na lele lo perok kwe ti nuro lo ntu, ama a ta mo tine met. ²³A ntu mo kulyani ko ta adi, Meddi ta, malu, kode adi, Malo! ²⁴An ta ko tu ta, an ta ko kepoddu ta lepenat; kogwon gwoso na meme 'dekti kipya lo ki i lele swot lo kak a pararaaddi tojo ko lele swot nu, a nan nuro lo ntu koti mo gwe sona i lor lin. ²⁵Ama a kokwe kiyan nan ködyö nononga no jore, a ntu ti na toberon mo renyani nan. ²⁶Nyena a perok kwe ti nuro lo ntu mo gwe gwoso perok ti Noa koju kulu; ²⁷adi ntu nyenyeku ko momöju, lepenat yeyemba ko yeyema, tojo ko lor logon Noa lupöri i ki 'bo kata lu, a bar lo ponji a köñi lepenat lin. ²⁸a koti mo gwe gwoso perok ti Loto koju kulu: adi ntu nyenyeku ko mömoju, lepenat gwogwöro ko tugwöñu, lepenat 'yu'yuddu ko 'du 'duko. ²⁹Ama i njilu lor lo tiri Loto kaño i Sodoma lu, a kiman ko pisek 'duruu kak ki yu gwoso kudu a konji se lin. ³⁰Köti a mo gwe sona i lor logon nan nuro lo ntu mo kwekweyari lu. ³¹I njilu lor, ti ntu lo gwon i lo 'dek lo kadi a tito kanyit gwe i Sura ta na kadi lo, ti gwe ti kiundya kak anyen 'dumaddu kine tito, koti ti ntu lo gwon i melesen lo gwe ti yitwe bot. ³²Yeyene ta kulya ti nakwan na Loto. ³³Ko ntu logon 'dek ga 'yu rurugga ru nanyit a nye mo tolikindye ru nanyit, ama ntu lo tolikindyo ru nanyit lo mo lwölwok ru nanyit. ³⁴Nan takindya ta adi, i njilu tukwaje, ntu murek mo gwon i doto i dotoet gelen; lele mo 'du 'dumaji, a lele mo kölokine kölöki. ³⁵A ntu murek mo gwe i jijö i pirit na gelen; nene mo 'du 'dumaji, a nene mo kölokine kölöki. [³⁶A ntu murek mo gwe i melesen; lele mo 'du 'dumaji, a lele mo kölokine kölöki.] ³⁷A kajujumuk pije Yesu adi, Ya, Matat? A nye waddi se adi, Ko 'burwö mo gwon ya, a logulusen mo momoraddi nyu.

Chapter 18

¹A Yesu jamakinɗye lepen atilim anyen kwekinɗya adi ti se ködyö gwe ti jaran i momo 'yu na Njun, a tine dara. ²A nye kulyani adi, Lele ka 'dujonit lo putesi köju kata i nene köji, logon ti kujono Njun ko ti yeye ntu. ³A nene karu 'be köju gwe kata i njinu köji, nagon wörö dinjitan lin ko lepen yu, a kulyani adi, Liline kulya kan ko miriku lin. ⁴Dijit a najo njilo ka 'dujonit a renya, ama i mukok a nye kulyani ko mugun adi, Ma 'di nagon nan ti kujönö Njun ko ti yeye ntu, ⁵ama kogwon na karu 'be yöyongu nan parik, a nan de lilije kulya kanyit, an nye tudaraju nan parik ko wöro nanyit dinjitan lin. ⁶A Matat kulyani adi, Yinge ta kulyaesi ti ka 'dujonit lora. ⁷Nyena Njun nona mo ti 'dujoninɗyö gwogwo kulya ti ntu kanyit lo wulwe logon gwigwigin lepen ko tuparan ko tukwaje le? Nye nona mo kakarakin i parakinɗya na se le? ⁸Nan takinɗya ta adi, Nye mo 'de 'de 'du 'dujonin kulya ti lepenat gwogwo. Nyenagon ko nan nuro lo ntu mo popo, nan nona mo ryoryö ntu logon ko yupet i na kak le? ⁹A nye köti jamakinɗye lo lilim i kulye ntu logon yinikinɗyö 'borik adi se a ntu lo rigwo, a laundye kulye ntu lin. ¹⁰Adi, Ntu murek a tu i Kadi na Njun i kwakwaddu; lele a Parusityo, a lele gwe a kapepenanit lo usur. ¹¹A Parusityo lo gwo 'de gwo 'dan a momo 'yi pupurja mugun adi, A pon Njun, tinate ilot kogwon nan 'bayin gwoso kulye ntu logon goma njo lin, kode ntu logon ti yiniki, kode kalupok, kode ma 'di gwoso lo kapepenanit lo usur. ¹²Nan miminɗya danin murek i jima, nan 'do 'dogga ko swöt topuokit lo njo kwe lin lo ryo nan kulo. ¹³Ama a kapepenanit lo usur lo gwo 'de pajo, a tine 'bon ma 'di 'bi 'yu konyen ki, ama a kolumbö joggi kido nanyit, a momo 'yi adi, Pon njun, wone konyen ko nan logon a katoronyanit lo. ¹⁴Nan takinɗya ta adi, Lo ntu a tu kanyit mede a 'buruji ko njun i komor Iwolwon lele lo; kogwon ntu lin logon toduma 'yu 'börik kilo mo toto 'dita, ama nye lo to 'diddya mugun lo mo totodumala. ¹⁵A ntu jonɗi lupudiet logon nyun 'de 'depa kulo ko Yesu ni, anyen lepen böno sopakinɗya konisi kanyit kase loki; a ntu kanyit kajujumuk ko meddi, a se ringe se. ¹⁶Ama a Yesu lupundye lupudiet kulo anyen jwe kanyit ni, a kulyani adi, Kolu ta kilo lupudiet ti ponɗi koyö ni, an ta ko ten ta lepenat; kogwon Tumatyan na Njun a na ntu logon gwoso kulo lup. ¹⁷Diri nan takinɗya ta adi, Ko ntu a ko ruk sara ko njun gwoso na runge lupudi i sara na, a nye mo tine lupö i njina tumatyan. ¹⁸A lele temejiktyo pije Yesu adi, Katodinönit lo 'but; nan kodyö konɗya nyo anyen wuju ru na yen nyin? ¹⁹A Yesu waddi pija lepen adi, Nyo do lun nan a lo 'but? Ntu 'bayin logon a lo 'but ama ka 'de a Njun. ²⁰Do a den Saresi adi, Do kodyö ti lubbö, do ködyo ti tatuja ntu; do ködyo ti koko 'ya; do ködyö ti lipikinɗyö; bule bu munyi kase ntu. ²¹a nye runge adi, Nan aje 'dep kilo saresi lin suluja i toteton nio. ²²a na yinge Yesu kine kulya nu, a nye kulyani ko lepen adi, Do yongi njo gelen nagon do nyun a ko kon. Tugwore tugwor njo kunök lin, ko kökoraki i lomerika, a do mo gwe ko tukwörien ki yu, a kirut ponɗi ko kipundye nan. ²³Ama a nye ko yinge kine kulya, a nye delyani delya, kogwon nye a kwörinit parik. ²⁴a Yesu ko meddi lepen, a kulyani adi, 'Diri a nago i ntu kwörinikö i lupö i Tumatyan na Njun. ²⁵Gwon polilyö ko kamilo i lupö i dili na libira lwölwön lupö na ntu kwörinit i Tumatyan na Njun. ²⁶26A ntu lo yinga kulo pije adi, A kirut na logon bubulö lwökö? ²⁷a nye waddi adi, Njo nagon ntu ti bulo konɗya kine Njun bubulo konɗya. ²⁸Nyena a Petero kulyani adi, Mete, yi aje ko 'yu midijik kan anyen kebbu do. ²⁹A Yesu kulyani ko lepenat adi, 'Diri nan takinɗya ta adi, ntu 'bayin logon aje kö 'yu mede, kode nakwan, kode lunasirik, kode monye ko nte, kode njawik, kogwon kulya ti Tumatyan na Njun, ³⁰logon mo ti wuju jore lwölwön kune i na dinjitan, a mo wuji ru na yen nyin i dinjitan na popo. ³¹A Yesu jongi luyökie puök wot murek kulo i swöt, a kulyani ko lepenat adi, Mete ta, yi kulo tu Yerusalema, a njo lin nagon nebijin koju a wur i kulya kwe ti nuro lo ntu kune mo kokona. ³²Kogwon nan mo paki ko Lwaka i könisi, a mo kweniarikin kweniarikin, a mo 'döyöni 'döyö, a yakarikin kamalak; ³³a se mo 'biddye nan ko kurubat logon a kwara, a tatuje nan, a i perok musala a nan mo njine njien i twan. ³⁴Ama a lepenat tine kurun nene na kine kulya; a nyonyökit na kine kulya inge 'dela kase, a se gwe a ko kurun njo na jama kune. ³⁵A nagon Yesu gwe nyona ko 'dur Yeriko nu, a lele ntu mo 'doke gwe i si 'da i merete lo kiko i nonolija. ³⁶a na yinge lepen lodir lo ntu i lwöpöddu nu, a nye pije adi, Njinu njo a nyo? ³⁷A se takinɗye lepen adi, Yesu lo Najareta lo lwöpöddu. ³⁸A nye wonoro ki adi, Yesu! Nuro lo Dawidi, wone kanyen ko nan! ³⁹a ntu logon woro nerot kulo ringe lepen adi, Yinjani talin! Ama a nye koti wonoro ki bia parik adi, Nuro lo Dawidi, wone konyen ko nan! ⁴⁰A Yesu gwo 'de gwo 'dan, a sanji adi ti ntu lo jweni kanyit ni; a nagon nye aje po nyona, a Yesu pije lepen adi, ⁴¹Do 'dek ti nan konaki do nyo? A nye waddi adi, Pon matat, böno tiki nan i meddya. ⁴²a kirut Yesu kulyani ko lepen adi, Meddi meddya; yupet inot na toke 'ya do. ⁴³a 'de 'de nye meddi meddya, a moraddi ko lepen i kiko pupuraddu Njun, A ntu lin pupurje Njun na meddi se kine kulya nu.

Chapter 19

¹A Yesu luponi Yeriko a gwe i tulöddu köji. ²A lele nuto gwe nyu, karin kanyit a Takayo; a nye gwe a duma lo kapepenak ti usur, ko a kwörinit. ³A nye 'deke meddya Yesu ko nye gwon ada, ama a nye tine bulö meddya kogwon nuto jore köti kogwon nye a lorutut. ⁴Nyena a nye woki njerot a kije i ki 'bi ki anyen meddya Yesu, kogwon lepen tiri njilo kiko. ⁵A Yesu ko 'dure i njina pirit a nye dije ki, a lungi adi, Takayo, kiyene kak 'de 'de; kogwon i lo lor nan ködyö si 'da konut midi. ⁶A nye kiyene kak 'de 'de a wuji lepen ko lyöñön. ⁷A na meddi nuto kine kulya nu, a se liñ wiwinyani wiwinya adi, Lepen aje tu ko katoronyanit mede a kömutöt. ⁸v 8Ama a Takayo gwo 'de gwo 'dan nyu a kulyani Ko Matat adi, Mete, pon Matat, nan titinđu lomerika swöt na tito kwe, a ko nan a mumulukundya nene njo ko lele nuto, a nan de ropaki ropakin lepen danin injwan. ⁹A Yesu kulyani ko lepen adi, I lo lor na mede a lwökö, kogwon lepen köti a njuro lo Abarayama. ¹⁰Kogwon nan Njuro lo nuto aje po i ga 'yu ko i Iwoggu na njo nagon aje likin kune. ¹¹A na yinge nuto kine kulya nu, a Yesu 'yalakin dye lele lilim, kogwon nye gwe nyona ko 'dur Yerusalema, köti kogwon lepenat yeyeju adi Tumatyan na Njuti pupukun 'de 'de kijek. ¹²A nye kulyani adi, Lele nuto duma a tetendya jölö i jur lo pajo, anyen tiki a mor, ko anyen yiyitwe. ¹³A nye lungi kölinönök kanyit puök, a tinđi se liñ gelen gelen njine. A nye takin dye lepenat adi, Tujanji ta ko kune tojo ko po nio. ¹⁴Ama a nuto kanyit ti jur manđi lepen; a se yokiöddi nuto ko lepen i mukök, adi, Yi ti 'bön njilo nuto gwon a mor likan. ¹⁵A nye ko tikine a mor, a nye yitwene yitwe. A nye lungi kölinönök logon nye a korakin gurut kulo anyen po kanyit i komor, anyen nye denundya kaño ko se a toworundya gurut muda i döundyo nase. ¹⁶A kölinönit togelen lo ponđi, a kulyani adi, Duma liñ, njine inot na a toworundya kunie puök. ¹⁷A nye kulyani ko lepen adi, A na 'but parik, kölinönit lo 'but! Nyena, kogwon do yiyiniki i njo na 'dit parik, wuji kido saret na köjinö puök. ¹⁸A tomurek lo ponđi, a kulyani adi, Duma liñ, njine inot na a toworundya kunie mukanat. ¹⁹A nye köti kulyani ko lepen adi, Gwe do a duma lo köjinö mukanat. ²⁰a lele lo ponđi, a kulyani adi, Duma liñ, mana njine inot nagon nan aje 'delakin i bonjo na; ²¹kogwon nan kukujönö do, kogwon do a kayuyukönit do ti lyöñön ko kita na nuto; do 'du 'dumundya njo nagon do a ko tinđu kata, do njepa njo nagon do a ko weja. ²²a nye kulyani ko lepen adi, Do kölinönit loron, nan de 'duñökin dye do ko kulyaesi lo jam do kilo. Do njona a den adi nan a nuto kayuyukönit logon ti lyöñön ko kita na nuto, adi nan 'du 'dumundya i pirit nagon nan a ko tinđu kata nu, a nan pepi njo nagon nan a ko weja kune le? ²³A kirut nyo do tine tin gurut kwe i 'dela i banji? A kirut i yitwe nio a nan ködyö wuji ko 'yalet? ²⁴A nye kulyani ko nuto lo gwo 'dan nyona kulo adi, 'Dumara ta na njine kaño kanyit i könin, ko tiki ta kolionit logon ko ginejin puök lo. ²⁵a se kulyani ko lepen adi, Matat, lepen gwon ko ginejin puök. ²⁶Nan takin dye ta adi, Nuto liñ gelen gelen lo gwon ko njo kulo mo 'ya 'yalaki kunie, ama nuto logon 'bak nene njo lo, ma 'di njo na gwon ko lepen na mo 'du 'dumaji kaño kanyit. ²⁷Ama kilo merok kwe logon ti 'bön nan tumatyan ko se kilo, jonđi ta se ni ko tatuje ta se koyo i komor. ²⁸A nagon Yesu aje jambu kine kulya nu, a nye iti njerot i kiko logon tu Yerusalema. ²⁹a gwe sona, nagon nye gwe nyona ko 'durökin Betepage ko Betania nyona ko mere lo lunju a Jeitun lu, a Yesu 'deke sonđu kulye nuto kanyit kajujumuk murek njerot, ³⁰a yokije se adi, Iti ta i tur logon kasu njerot lu, a nagon ta aje 'dur nyin nu, a ta de ryeji kaine kolojityo a munuki kak, logon lele nuto a ko nyun wörö ko lepen; yokone ta lepen ko jo ta lepen ni. ³¹A ko lele nuto a pija ta adi, Ko nyo ta yoyoko lepen? runge ta adi, nan Matat 'de 'dekan lepen. ³²a nuto lo sonyo kulo iti tu, a ryeji njo liñ gwoso nagon lepen aje sarakin dye se nu. ³³a nagon se nyun yoyokoju kaine kolojityo nu, a komonye kaine pije lepenat adi, Nyo ta yoyoko lepen? ³⁴a se waddi adi, Matat 'de 'dekan lepen. ³⁵A se jonđi kaine kolojityo ko Yesu ni, a se peddi bongwat kase i loki na njina kolojityo, a tosi 'dakin dye Yesu i loki nanyit. ³⁶a na tiri nye nu, a se peddi bongwat kase i kiko. ³⁷a nagon nye gwe nyona ko 'dur köji, a gwe i dudulet na Mere lo Jeitun nu, a ten liñ na nuto kanyit kajujumuk suluje lyonjon ko pupurja Nun ko gworolo lobot kogwon kitajin sörösi liñ nagon se aje met kune. ³⁸A se wonoro ki adi, Mor lo po i karin ti Matat lo, ti 'boriani 'boria! Ti talin gwe ki yu se ko minyo i piriton ti ki. ³⁹A kulye Parusijin logon gwon i kiden na lodir kulyani ko Yesu adi, Katodinönit, riñe nuto kulök kajujumuk. ⁴⁰A nye waddi adi, Nan takin dye ta adi, ko lepenat yinja talin a ma 'di njurupo de wowonoro ki! ⁴¹A nagon Yesu gwe nyona ko 'dur nu, a nye meddi köji a nye gwine lepen ko njolitan, ⁴²adi, A dyon, ma 'di do, ko ködyö do a den i lo lor njo na tinđu do gwon talin! Ama sonjinana aje 'dela konut i konyen. ⁴³Kogwon perok molu popokin konut logon merok kulök mo gömökin dye do kiden ko liño logon a 'du 'dulu, a se mo lorgi do a gonji do i swötön liñ; ⁴⁴a mo dukakin dye do kak se ko njwajik kulok lo gwon konut i marin Sura ta, a mo tine kölokin do njurupit gelen i gwo 'dan i loki na nene, kogwon do a ko gwulu dinjit nagon Nun 'yo 'yi do na. ⁴⁵A Yesu lupöni i Kadi na Njuri, a suluje riggö kaño nuto lo tugwöñu, ⁴⁶a nye kulyani ko se adi, A wurö adi, Kadi nio mo gwon a kadi kwakwaset, ama ta aje kon nye a pirit 'danaet na karyakak. ⁴⁷a nye gwe i Kadi na Nun i todin dye perok liñ. A koanejin temejik ko katodinök ti Saresi ti Mose se ko nuto lokukwön ga 'yi tatuja lepen; ⁴⁸ama a se gwe a ko ryö kiko, kogwon nuto liñ 'depakin dye i yinga na kulyaesi ti lepen.

Chapter 20

¹A ko gwe sona i lele lor, na todiŋdye Yesu ntu i Kadi na Nn ko i tokujo na Lone Lo 'but nu, a koanejin temejik ko katodinök ti Saresi ti Mose se ko ntu temejik inŋe po, ²a je piŋe lepen adi, Taki yi, do ryö kido ya nagon do konŋi kine ŋo? Piŋa lo tinŋu do ŋina kido?³A nye waddi lepenat adi, Nan köti gwon ko piyet nagon nan piŋe ta; nyone ta nan. ⁴Nina batisimo nagon Luka babatiddye na po ki kode po ko ntu?⁵Ama a lepenat tokulyaki ko 'börik adi, Koyi de ruggö adi, Nina batisimo po ki, a nye de piŋe yi adi, Nyo nagon ta ti yun Luka? ⁶Ama koyi de ruggo adi, njiria batisimo po ko nutu, a ntu lin de poki i gugubuŋa na yi ko njurupo; kogwon se 'diri a yeyeju adi, Luka logon a nebi. ⁷A kirut lepenat renyani adi, Yi ti den ko ŋina batisimo po ya. ⁸A Yesu kulyani ko se adi, A ma 'di nan lo köti tine tukokin ta ko nan konŋya kine ŋo ko kido niŋa. ⁹A Yesu suluŋe jamakiŋdya ntu lo lilim adi, Lele ntu a 'yuddu kaden ti binyo i lukobi, a nye sarakinŋdye ko kulye kakuruk i könisi, a nye iti i lele jur, a karara ko diŋit a najo. ¹⁰A nagon gwe a diŋit na 'butun nu, a nye sonŋi 'dupiet ko kakuruk yu anyen se kodyö tinŋu lepen kulye ludweki ti binyo. Ama a kakuruk 'biddye lepen, a riköddi lepen kaŋo 'bak nene ŋo i könin. ¹¹A nye köti möŋi sonŋu kölinönit tomurek, ama a se köti 'biddye lepen, a sasanŋi lepen parik, a rikoddi lepen kaŋo 'bak nene ŋo i könin. ¹²a nye koti sonŋi kölinönit tomusala, ama a se böŋoddi lepen a gubaddi lepen kaŋo. ¹³a kirut monye lukobi na binyo piŋe mugun adi, Nan konŋya nyo? Nan de soson pilili lin lo njuro lo nyanyara, kode ŋona lepenat de twotwö lepen. ¹⁴Ama a na meddi kakuruk njilo njuro nu, a se tokulyaki ko 'börik adi, Malo ntu logon mo ruddya lukobi na monye. Ti yi tatune ta tatu lepen, anyen njina luköbi böŋö gwon a nikan. ¹⁵A se gubaddi lepen kaŋo a tatuŋe lepen. Nyena a monye lukobi na binyo mo konakiŋdye lepenat nyo? ¹⁶Lepen mo popo i tukanu na kulu kakuruk, a mo sarakinŋdye njinu lukobi ko kulye ntu i könisi. A na yinge ntu kine kulya nu a se kulyani adi, Ti gwe ti gwon sona!¹⁷Ama a nye diŋe lepenat, a piŋe adi, Nyena na ŋo a nyo nagon a wuro adi, Njurupit logon ka 'dukok a renya lo aje wora a njurupit tutuŋet lo gonŋet lo kadi? ¹⁸Ntu lin logon a 'doro i njilo njurupit kilo mo giginya ka 'de ka 'de, ama ntu logon njilo njurupit a muju lepen lo mo pasakani pasaka. ¹⁹a katodinök ti Saresi ti Mose se ko koanejin temejik ga 'yi morga lepen i njinu diŋit gwak, ama a se kujono ni ntu kulo, kogwon se a kurun adi nye jambu njilo lilim i kulya kase. ²⁰A katodinok ti Saresi dombi Yesu a sonŋi kawirak logon mirakiŋdya adi se a ntu ti to 'diri, anyen se ködyö morga kulyaesi lo jam nye kulo, anyen jon ko modir lo gwon ko kido i 'duŋokiŋdyo na putet. ²¹A se kulyani ko Yesu adi, Katodinonit, yi deden adi do jambu 'bura koti do todiŋdyo rigwo, a do tine nyunyumbö ntu, ama do todiŋdyö kiko lo Nn ko to 'diri. ²²Saret ŋona a ruk adi Kaisar bubulo ropaki usur, kode ti bulo ropaki? ²³Ama a nye inŋe gwulu mumulugga nase, a kulyani ko lepenat adi, ²⁴Kweki ta nan gurusutot. Nina ŋo jinoti se ko kilo wuresi a ti ŋa? A se waddi adi a ti Kaisar. ²⁵a nye kulyani ko se adi, Ropaki ta Kaisar ŋo nagon a ti Kaisar, köti ropaki ta Nn ŋo nagon a ti Nn. ²⁶A se tine bulo morga lepen ko ntu i komor ko kulyaesi lo jam nye kulo; ama kölumbö a se sonŋi sonŋu ko waset lonyit, a se yinani talin. ²⁷A kulye Sadokejin ponŋi ko Yesu ni. (Kilo ntu jambu adi ntu ti njien i twan.) ²⁸A se piŋe lepen adi, Katodinonit, Mose aje wurökiŋdyo yi njilo saret adi, Ko luŋaser lo lele ntu a twan, lo gwon ko nakwan ama a nye gwe 'bak njawjik, a luŋaser lo ntu lo twan lo kodyö ruddya njina karu 'be anyen yunwekiŋdyöluŋaser lonyit njawjik. ²⁹Nyena luŋasirik kata buryo, a kayu lo inŋe yemba nakwan, a njilo ntu twane twan 'bak njawjik; ³⁰a laponi ruddye njina karu 'be, ³¹a tomusala köti ruddye nye, tojo se lin buryo köti a twatwa 'bak njawjik. ³²a i mukök, njina ntu köti inŋe twan. ³³Nyenagon i tonjiyu na ntu lo twatwa a njina nakwan mo gwe a niŋa? Kogwon se lin buryo aje 'debba lepen a nakwan. ³⁴A Yesu waddi lepenat adi, Ntu ti na diŋit yeyemba ko yeyema, ³⁵ama se logon jujukin tonjiyu i twan anyen gwon jörun i diŋit na popo kulo, tine yemba a köti tine yema. ³⁶Lepenat koti ti twatwa kwöŋ kogwon se gwon gwoso malaikajin; se a njawjik ti Nn kogwon se köti aje tonjiyu i twan. ³⁷Mose a kwekiŋdya 'bura adi ntu logon a twatwa kilo mo totonjiyu anyen gwon jörun, kogwon i kenet nagon jambu kulya ti rudu lo tutule nu, nye lungu Matat a Nn lo Abarayama, ko a Nn lo Yisaka, ko a Nn lo Yakobo. ³⁸Nyenagon lepen ti gwon a Nn lo ntu lo twatwa, ama a Nn lo ntu lo gwon jörun; kogwon kanyit i metet ntu lin gwon jörun. ³⁹A kulye katodinok ti Saresi ti Mose waddi adi, Katodinönit. do aje kulya 'bura; ⁴⁰kogwon lepenat kukujonö piŋa lepen ko nene piyet. ⁴¹A Yesu piŋe se adi, Ada lolor nagon ntu kulya adi Masia a njuro lo Dawidi? ⁴²Kogwon Dawidi lepen lo kulya i Buk na Saumajin adi, Matat Nn a kulya ko MataT lin adi, Si 'dakine köyö i konin lutaten, ⁴³tojo ko nan a tin do merok kulök a tökit inot na mokosi. ⁴⁴Nyenagon Dawidi lungu njilo ntu a Matat lonyit, a Masia gwe a njuro lonyit ada? ⁴⁵A nagon ntu lin gwon i yinga nu, a Yesu kulyani ko ntu kanyit kajujumuk adi, ⁴⁶Kunyar ta i kulya ti katodinök ti Saresi ti Mose logon nyanyar walaŋ a jupu bonŋwat najo, a nyare nyar romarikin i piritön gwöriesi. Lepenat nyanyar si 'da i si 'daesi ti nerot i kadijik momoresi, a nyanŋi si 'da i piritön ti ntu lokukwön i rorweki. ⁴⁷Kilo a ntu logon nyesu ŋo ti karu 'bejin, kölumbö a se kwakwaddi diŋit a najo mumulugga. Lepenat mo ririŋa bia parik.

Chapter 21

¹A Yesu ko bonḡi a meddi ntu kwörinikö i gumba na 'dokesi kase i sanḡduk na gwon i Kadi na Njun nagon 'dokesi guba kata; ²a nye meddi nene nuto nagon a lomeri ko a karu 'be i gubakiḡnya na milin murek. ³A nye kulyani adi, 'Diri nan takiḡnya ta adi, na nuto nagon a lomeri ko a karu 'be na aje 'dogga bia parik lwölwön ntu liḡ; ⁴kogwon lepenat liḡ 'dumundya 'dokesi i tukwörinjin kase; ama na nuto 'dumundya i tolomerian nanyit, a inḡe 'dogga ko gurut kanyit liḡ nyeesi. ⁵A na jambi kulye kajujumuk kulya ti Kadi na Njun nu, adi nye a tokwelenyo ko njurupo dumalak parik ko 'dokesi na rurwan na tiki Njun, a Yesu kulyani adi, ⁶Kine njo nagon ta memet kine, perok molu popo nagon njurupit nene gelen molu ti koloki ni i nene loki nagon mo ti gubaki kak. ⁷A se piḡe lepen adi, Katodinönit, kine njo mo gwon nanu? Kweyet mo a nyo ko kine njo mo gwe nyona ko pokin? ⁸A Yesu waddi adi, Kunyar ta, an ta ko totogira ta. Kogwon ntu jore mo popo i karin kwe a kulyani adi se a nan, ko adi, Diḡit gwe nyona ko po. Ama an ta ko keporo ta lepenat. ⁹A na yinḡe ta kulya ti mörö ko wonesi nu, ko kujönö ta, kogwon kine njo agu ködyö kokona, ama 'dutet nyun ti po 'de 'de. ¹⁰A kirut nye kulyani ko lepenat adi, Jur mo mömörö ko lele jur, a tumatyan mo möroni ko nene tumatyan; ¹¹a rigirigilön dumalak mo gwe kata, a twana inḡo se ko dyanan mo gwe i piriton ka 'de ka 'de; a njo kujönöesi ko kweyesi dumalak mo gwe kata i 'diko. ¹²Ama a kokwe nagon kune njo a ko kona nu, ntu mo momok ta, a sasanḡi ta a jonḡi ta i kadijik lomoresi, ko i kadijik rerekesi, a ta mo jonani ko moran i komor se ko i mödiron kogwon kulya ti karin kwe. ¹³a njina mo gwe a komor nasu na 'but i tokurukiḡnyö na Lone Lo 'but. ¹⁴Nyenagon tetenaki ta kasu i töilyet adi ta mo ti yeyeju a kokwe kiyan ko ta ködyö waddu ntu ada, ¹⁵kogwon nan mo titin ta kulyaesi se ko konjon nagon lele lo merok kasu mo ti bulö tenḡu kode renya. ¹⁶Nyena ma 'di komunyi ko konjuti, ko luḡösürök, ko karu kasu, ko julin mojon ta i putet, a se mo tatuḡe kulye kasu; ¹⁷a ntu liḡ mo mane man ta kogwon karin kwe. ¹⁸Ama ma 'di kupiret gelen kasu i kusik mo ti likin. ¹⁹Ko ta a gwo 'dan go i njonaddu diḡit a najo a ta mo telundye ru nasu na to 'diri. ²⁰Ama ko ta mo a met Yerusalema i tuma ko merok, nyena dene ta den adi korö nanyit gwe nyona. ²¹A kirut ti ntu lo gwon Yudaya. kulo wöki i merya; ti se lo gwon i köji kata kulo iti kaḡo, ko ti se lo gwon i jur kulo gwe ti lupö Sura ta, ²²kogwon na a diḡit ropet na toron; anyen njo liḡ na wurö kune tetemakiḡnya. ²³Ama gwon a delya i ntu na gwon ko pelela, ko i se na tutunöggu i kilu perok! Kogwon delya duma mo gwon i kak se ko woran duma mo pokin i lo jur. ²⁴a se mo tatuani tatua ko banḡujin, a se mo momokajine i jurön liḡ a 'dupi, a Lwaka mo ryoggi Yerusalema, tojo ko diḡitan kase na wulwe a temakiḡnya. ²⁵A kweyesi mo gwe i kolor, ko i yapa, ko i kaser, a i kak ni a jurön liḡ mo durwene durwe, a dyadyanḡi dyadyangu i kulya ti wonjon na tor se ko na yalajin; ²⁶töilyet ti ntu mo rurusukö ko kujönö na mönḡi se njo nagon mo pokin i kak kune, kogwon rinjitiḡn ti ki mo yeyeta. ²⁷a kirut ntu mo meddi nan Njuro lo nuto popo i 'diko ko rinjit se ko minyo a duma parik. ²⁸A na suluḡe kine njo i po nu, riunḡye ta 'börik ki gwogwo, ko 'bili ta kusik kasu ki, kogwon ta gwe nyona ko lwökö. ²⁹A Yesu jamakiḡnye lepenat lele lilim adi, Meddi ta ki 'bi se ko kaḡen liḡ; ³⁰a na suluḡe se wilan nu, ta ko 'borik memet ko deden adi kiser soḡjinana gwe nyona. ³¹Nyena köti na meddi ta kine njo i kona nu, a ta denḡi adi Njun gwe nyona ko po i tumatyan. ³²Diri nan takiḡnya ta adi, ntu ti na toberon mo ti 'duddyö tojo ko kune njo liḡ mo a kona. ³³Ki ko kak mo 'du 'duddyö ama kulyaesi kwe mo ti 'duddyö kwön. ³⁴Ama kunyar ta 'börik an töilyet kasu gwon pömöni ko rorweki, ko meran se ko wiwinyesi ti kak, an njilu lor jakakin ta adi wulek gwoso ridiket; ³⁵kogwon njilu lor mo pokin i ntu liḡ lo si 'da i kak 'bukulun kulo. ³⁶Ti konyen kasu gwe na ko momo 'yi ta i diḡitan liḡ, anyen ta böḡö wuju rinjit anyen rwöddi kine njo liḡ nagon mo popokin kine, ko anyen gwo 'dan köyo i komor nan njuro lo nuto. ³⁷Temba i tuparan Yesu totodiḡnyö i Kadi na Njun, a i tukwaje a nye iti kaḡo a si 'dani i mere lo lunḡa a Jeitun. ³⁸A i ko 'bure kobubut a ntu liḡ iti ko lepen yu i Kadi na Njun anyen yinḡa kulyaesi kanyit.

Chapter 22

¹Nyena a rorwe lo Ambata nagon 'bak Kape gwe nyona. Njilo rorwe lunju a Pasaka. ²A koanejin temejik se ko katodinök ti Saresi ti Mose ga 'yi kiko logon tatuari Yesu, kogwon lepenjat kukujönö ntu. ³A Satani lupöni ko Yuda lo lunju a Isikariota i toili, logon a kenaki i ntu kajujumuk puök wot murek lo; ⁴a nye iti tu, a tujamaki ko koanejin se ko dumalak ti katiyuk ti Kadi na Njun ko nye böñö tinju Yesu ada ko lepenjat i könisi anyen tatatua. ⁵A lepenjat inge lyönön, a milyekindye tinju Yuda gurut. ⁶A nye inge ruk, a ga 'yi diñit na 'but nagon lodir lo ntu 'bayin anyen wukindya lepen kase i könisi i tatua. ⁷A lor lo rorwe lo Ambata nagon 'bak Kape ko 'dure, logon 'dunöri kilolor lo Pasaka. ⁸A Yesu sonji Petero se ko Sura, a kulyani adi, Iti ta, ko tetenakindye ta yi kinyo lo Pasaka ajo anyen yi böñö nyonyö. ⁹A se piye lepen adi, Do 'dek yi tetendya ya? ¹⁰A nye waddi lepenjat adi, Mete ta, a nagon ta aje lupö köji kata nu, a ta de rume ko ntu logon 'doggu mu 'da lo pion. Nyena keporo ta lepen i Sura ta na kadi nagon lepen lupö kata nu; ¹¹kulyani ta ko monye kadi adi, Katodinönit lo pija do adi, Niya kadi na kömu nagon nan se ko ntu kwe kajujumuk de nyesi rorwe lo pasaka kata? ¹²A nye de kwekindye ta kadi duma nagon a konjilore nagon aje peta; tetene ta teten njo lin ajo nyu. ¹³A se iti tu, a se ryeji njo lin gwoso nagon nye aje takindye se nu; a se tetendi kinyo lo Pasaka, ¹⁴A nagon diñit aje po, a Yesu si 'dakine kak i nyesu se ko luyökäie i pirit na gelen, ¹⁵a nye kulyani ko se adi, Nan ko pusök i nyesu na njilo Pasaka ko ta i pirit na gelen a kokwe nagon nan a ko nyun nonga, ¹⁶kogwon nan takindya ta adi, nan mo ti nyö nye koti kwön tojo ko tokoret nanyit mo a kweya a mo konani kona i Tumatyan na Njun. ¹⁷a nye 'dumundye kopu, a nagon nye aje tinju Njun tinate nu, a nye kulyani adi, Wuji ta, ta lin ko 'börik möji ta; ¹⁸kogwon nan takindya ta adi, suluja sonjinana nan mo ti möju pion ti ludweki ti binyo tojo ko Tumatyan na Njun aje po. ¹⁹A nye 'dumundye ambata, a tinji Njun tinate, a nye pipindye pipindya a tinji lepenjat, kulya adi, Na a mugun nio nagon aje tiki kogwon kulya kasu na. [Konji ta sona i yeyeöddu na nan. ²⁰a nagon se aje jo nyesu nu, a nye köti 'dumundye kopu, a kulyani adi, Binyo na gwon i lo kopu kune a tomoret ludukötyo nagon a tetena ko rima kwe, nagon a 'buköki ta.] ²¹Meddi ta, ntu lo tinju nan i tatua lo yi söju konin ko lepen i pirit na gelen. ²²Te, nan njuro lo ntu wuwuddya i na kak gwoso nagon aje wulöki nan nu, ama gwon a delya i ntu logon a tinju nan i tatua lo! ²³Nyena a se suluje totopi ko 'börik ko lon lose lo konjya na njo. ²⁴A kajujumuk koti poki i rerenya ko 'börik ko lon lose lo yeyen adi lepen lo gwon a duma. ²⁵a Yesu kulyani ko lepenjat adi, Moran ti na kak tutumatyan ko ntu kase, a kasarak kase lunjuni a Kaparak ti jur lose. ²⁶Ama kine kulya ti gwe ti gwon sona kasu kiden; kolumbö ti nye logon a duma kasu kiden lo ti nye gwe a lo 'dit, ko ti kanyömönit gwe gwoso ntu logon kikitakindya lo. ²⁷Na lo gwon a duma, nye lo si 'da i nyesu lo le, kode ntu lo kitakindya? Nona ti gwon a nye lo si 'da i nyesu lo le? Ama nan gwon kasu kiden gwoso ntu lo kikitakindya. ²⁸Ta a ntu logon a 'depakindya köyö i möriesi kwe; ²⁹nyena gwoso nagon Baba aje wulökin nan tumatyan na, nyena nan köti wuwulökin ta ³⁰anyen ta böñö nyenyeku ko mömöju ko nan i pirit na gelen i tumatyan nio, ko anyen si 'da i si 'daesi ti tumatyan i 'dunö na kulya ti kötumiton puök wot murek ti Yisaraele. ³¹Simona, Simona, mete, Satani a piyundya ta anyen nongoja ta gwoso 'bolot; ³²ama nan a momo 'yu kogwon kulya kunok adi ti yupet inot gwe ti Iwariara. Nyena do, na löpunge do koti na, togole togo lunösürök. ³³a nye waddi adi, Matat nan gwon ajo i moraddu ko do i rereka ko i tatua. ³⁴A Yesu waddi adi, Petero, nan takindya do adi, sukuri de ti sira i lo lor tojo do a renya danjin musala adi do a ko den nan. ³⁵A Yesu piye kajujumuk adi, I diñit na sonji nan ta kanjo 'bak likitiat ti gurut, ko jurakan ko kamuka nu, ta nona a wiwinya nene njo le? A se runge adi, 'Bayin, yi a ko wiwinya. ³⁶a nye takindye lepenjat adi, Ama sonjinana ti nye lo gwon ko likiti lo gurut kode köti kojurak lo ti nye jongi, ti nye logon 'bak banju lo ti tugwonji bongu nanyit ko ti gwörunjye banju. ³⁷Nan takindya ta adi, A jama i kulya ti Njun na wurö adi, Lepen a kena ko katoronyak i pirit na gelen. Kilo kulyaesi agu ködyö kokonaki nan, kogwon njo lin nagon aje wurö i kulya kwe kune gwe i kona. ³⁸A se kulyani adi, Matat, mete, banjujin murek makulo. A nye kulyani ko lepenjat adi, Kine kulya aje jo. ³⁹A Yesu iti tu a iti i Mere lo Jeitun gwoso na yen na; a ntu kanyit kajujumuk moraddi ko lepen. ⁴⁰a nagon nye aje 'dur i njinu pirit nu, a nye kulyani ko lepenjat adi, Kwakwaddi ta kwakwaddu, anyen moriesi böñö gwon ti pokin kasu ki. ⁴¹a nye ko mugun nanyit iti kanjo kase kata ko kwake gwoso nagon njurupit bubulo gubaji nyin, a nye rugwunökine kak a kwakwaddi kwakwaddu, ⁴²adi, Baba, ko do 'de 'dekan, 'dumara lo kopu lo nonga kanjo köyö, ama ti gwe ti gwon gwoso 'deket nio, ama ti konani gwoso i 'deket inot. ⁴³A malaikatat lo puku ki yu ko lepen ni, a togo 'yi lepen. ⁴⁴a nye nongi nonga i töili a momo 'yi ko pusök, a njijiresi kanyit 'do 'done kak gwoso rima na 'don. ⁴⁵a nye ko njine ki i kwakwaddu, a nye yitwene yitwe ko ntu kanyit kajujumuk ni, a ryeji se i doto kogwon delya. ⁴⁶a nye piye se adi, Nyo nagon ta dodoto? Njine ta ki ko kwakwaddi ta kwakwaddu anyen möriesi böñö gwon ti pokin kasu ki. ⁴⁷A nagon Yesu nyun kukulya nu, a lodir lo ntu lo 'dure. A ntu lo lunju a Yuda logon a lele lo ntu kajujumuk puök wot murek kulo nyömunjye lepenjat. A nye ponji ko Yesu ni i roman ko 'bi 'biyet. ⁴⁸a Yesu piye lepen adi, Yuda, do roman ko nan ko 'bi 'biyet anyen tinju nan njuro lo ntu i tatua le? ⁴⁹A nagon ntu lo gwon ko Yesu kulo ko meddi njo nagon de kokona kune, a se piye adi,

Matat, ti yi toke tok ko banɗujin? ⁵⁰A lele lose toggi 'dupiet lo koane duma, a tukuɗdye swöt lonyit lo lutaten kaɗo. ⁵¹A Yesu waddi adi, Kolöki ta! Aje jo! A nye 'bo 'yi swöt lo ɗilo ɗuto a tolinge lepen. ⁵²A kirut Yesu pije koanejin temejik ko dumalak ti aseker katiyuk ti Kadi na ɗun se ko ɗutu temejik logon a po ko lepen ni kulo adi, Ta po ko banɗujin ko turya lobot i morga na nan gwoso nagon nan a karyakanit le? ⁵³Na gwonɗi nan ko ta perok lin i Kadi na ɗun nu, a ta gwe a ko mok nan. Ama na a ɗinjit nasu, ko a na rinjit na mudwe. ⁵⁴A se morgi Yesu, a nyömöddi lepen kaɗo, a se jongi lepen ko koane duma mede. A Petero kepoddi lepen wörö pajo. ⁵⁵A se inge to 'debba kiman i 'ban kiden, a se si 'dani kak dumbö ɗina kiman, a Petero si 'dani kase kiden. ⁵⁶56a nene kolinonit 'diet inge met lepen i si 'da i parara na kiman, a ɗine lepen go, a kulyani adi, Lo ɗuto köti a gwon ko lepen i pirit na gelen. ⁵⁷Ama a Petero renyani renya adi, ɗuro na, nan a ko den lepen. ⁵⁸ɗinjit a na 'dit, a lele ɗuto meddi lepen, a kulyani adi, Do köti a lele lose. Ama a Petero waddi adi, ɗuto lo, nan 'bayin a nye. ⁵⁹a i mukök na ɗinjit nagon gwoso saa gelen, a lele ɗuto tiddye parik adi, 'Diri gwak lo ɗuto köti a gwon ko lepen i pirit na gelen, kogwon nye a Galilayatyo. ⁶⁰Ama a Petero waddi adi, ɗuto lo, nan ti den ɗo nagon do jajam kine. 'De 'de nagon nye nyun kukulya nu, a sukuri lo sirani. ⁶¹A Matat wörinöni worino a ɗine Petero, a Petero inge yeyeoro kulyaesi logon Matat a jamakin nye kulo adi. A kokwe nagon sukuri a ko nyun sira i lo lor na, do de reranya nan ɗanin musala adi do a ko den nan. ⁶²A Petero lupunɗye kaɗo a gwine gwien parik. ⁶³A ɗutu lo tiju Yesu kulo gwe i kwekweni ko lepen a se gwuddye lepen. ⁶⁴A se munge konyen kanyit a pije lepen adi, ɗa lo gwuddyo do? Ken koi! ⁶⁵A se inge jambu ɗo jore nagon 'dö 'doyorikin lepen. ⁶⁶Nyena ko kak aje waran, a momoret na ɗutu temejik ko koanejin temejik se ko katodinök ti Saresi ti Mose momorunɗye i pirit na gelen, a Yesu jweni ko lepenat i komor i lilia, ⁶⁷a se pije adi, Do a Masia le? Taki yi. A nye waddi adi, Ko nan a takin ta a ta de tine yun; ⁶⁸a ko nan a pi ta a ta de tine waddu. ⁶⁹Nyena suluja sonjinana tojo ko ɗerot nan ɗuro lo ɗuto mo sisi 'da ko ɗun Lorinjit i könin lutaten. ⁷⁰a kirut lepenat lin pije adi, Do a ɗuro lo ɗun le? A nye waddi lepenat adi, Ta aje tuk adi nan a nye. ⁷¹a se kulyani adi, A yi 'deke kunie tökoresi a ti nyo? Yi ko 'borik aje yin kulyaesi lo lupe kaɗo kanyit i kutuk kilo.

Chapter 23

¹A lo momora liŋ n̄ine n̄ien, a lepenjat jongi Yesu ko Pilato i komor. ²a lepenjat suluje p̄okin̄dyō lepenj adi, Yi a ryō lo n̄uto i tulyangu na jur likan̄, tetengu n̄utu i ropakin̄dya na Kaisar usur, k̄oti kulya adi nye ko mugun nanyit a Masia logon a mor.³A Pilato piye lepenj adi, Do nye n̄ilo Mor lo Yudayaki lo? A Yesu waddi lepenj adi, Do lo jambu sona. ⁴A Pilato kulyani ko koanejin temejik se ko lodir lo n̄utu adi, Nan a ko ryō toron nagon rin̄ari lo n̄uto. ⁵Ama a se tiddye parik adi, Todin̄dyō nanyit ton̄iju yeyeesi ti n̄utu i Yudaya liŋ, suluja i Galilaya ma 'di tojo ko na pirit.⁶A na yinge Pilato kune kulya nu, a nye piye kode n̄uto lo n̄ona a Galilayatyo, ⁷a nagon nye aje denun kan̄o adi Yesu a lo jur logon Erode san̄u nye lu, a nye son̄di lepenj ko Erode yu. Erode k̄oti gwon Yerusalem̄a i n̄inu din̄it.⁸A na meddi Erode Yesu nu, a nye lyōn̄i lyōn̄on̄ parik kogwon din̄it a najo nye 'de 'dekan meddya lepenj, kogwon nye aje yin̄ lin̄io i kulya kanyit, a nye yen̄di meddya kunie kweyesi s̄or̄osi nagon lepenj lo kon̄dya. ⁹a nye piye lepenj ko piyesi jore, ama a Yesu gwe a ko wat lepenj kwōn̄. ¹⁰a koanejin temejik se ko katodin̄ok̄ ti Saresi ti Mose gwo 'de gwo 'dan nyu i tiddya ko i p̄okin̄dyō na lepenj parik.¹¹K̄oti a Erode se ko n̄utu kanyit kam̄or̄ok̄ laun̄dye lepenj a kweni 'e kweni 'e lepenj, a kirut tojubbi lepenj ko bon̄go nakwekwelen, a sonyoddi lepenj bot ko Pilato yu. ¹²A i n̄ilu lor gwak a Erode ko Pilato tomoke a julin, kogwon lepenjat k̄oju a merok ko 'b̄or̄ik.¹³A Pilato lun̄gi koanejin temejik, ko n̄utu kaliliyak lokukwōn̄, se ko n̄utu kulo i pirit na gelenj, ¹⁴a kulyani ko lepenjat adi, Ta aje jon lo n̄uto k̄oyō i komor, a kulyani adi lepenj tulyangu n̄utu. Nyena nan aje lilija kulya ti lepenj kasu i komor, a nan gwe a ko ryō toron nagon rin̄ari lepenj, nagon ta a n̄okin lepenj kune.¹⁵Erode koti a ko ryō nene n̄o naron ko lepenj, kogwon nye aje sunyun lepenj kayan̄ ni. Mete, lepenj a ko kon̄dya nene n̄o nagon jujukin tatuari lepenj. ¹⁶Nyena nan de titin lepenj i gwutō, a k̄olōddi lepenj. [¹⁷Temba i din̄it na rorwe Pilato agu k̄odyō pukukin̄dyō lepenjat n̄uto gelenj.]¹⁸Ama a lodir lo n̄utu liŋ won̄oro ki adi, Toliki lo n̄uto, yukuki yi Baraba. ¹⁹(Baraba aje tiki i kadi rereket kogwon kulya ti m̄or̄o nagon m̄or̄orikin ko miri k̄oji yu ko i kulya ti tatuja.)²⁰a Pilato k̄oti jambi jambu ko lepenjat, 'de 'dekan k̄olōddu Yesu;²¹ama a lepenjat won̄oro ki adi, Ti lepenj 'b̄ikikine i k̄odini na görō! Ti nye 'b̄ikikine 'b̄ikiki! ²²A Pilato piye lepenjat dan̄ tomusala adi, Ko nyo? Nan toron nagon lepenj a kon? Nan a ko ryō kwe na kulya nagon tatuari kin̄ lepenj. Nyena nan de titin lepenj i gwuto, a k̄olōddi lepenj.²³Ama a se k̄olumbō tiddye won̄oro ki ko gworolo lobot adi ti lepenj 'b̄ikikine i k̄odini na görō, a gworolo kase inge te 'ya. ²⁴a kirut Pilato 'duŋokin̄dye adi, n̄o nagon lepenjat 'de 'deggi na k̄odyō kokona. ²⁵A nye yukuun̄dye n̄uto logon lepenjat 'de 'deggi lo, logon aje tiki i kadi rereket kogwon kulya ti m̄or̄o ko miri se ko tatuja lo, ama a nye tin̄di Yesu i kona gwoso na 'deggi se na.²⁶A na jongi kam̄or̄ok̄ Yesu kan̄o nu, a se morgi Simona lo po Kurene, logon po kan̄o i jur, a se 'dukukin̄dye k̄odini na görō ko lepenj i ki 'din̄ anyen 'doggu ko Yesu i muk̄ok̄.²⁷A n̄utu jore parik kepoddi lepenj, se ko wate jore nagon jojakaddu kidoni, gwiorō lepenj. ²⁸A Yesu bon̄gi lepenjat, a kulyani adi, Ta wate ti Yerusalem̄a, ko gwi ta ko nan, ama k̄olumbō gwine ta ko 'b̄or̄ik ko n̄wajik kasu.²⁹Kogwon mete ta, perok 'diri mo popo logon n̄utu mo kulyari adi, N̄utu nagon a 'ban̄in gwon a kalyon̄ok̄, kweja adi nagon pelela a ko ta 'durikin ko nagon a ko n̄ok̄o kinasi kwon̄. ³⁰A kirut n̄utu mo kulyani ko merya adi, 'Do 'done ta kayan̄ loki, a kulyani ko lurwat adi, Mun̄ge ta yi. ³¹Kogwon ko n̄utu kon̄dya kine n̄o a k̄odini nyun̄ a lodon, a nyo mo na konani ko gwe a loteyon?³²K̄oti a kulye n̄utu murek logon a kam̄onyōk̄ nyōm̄ojine kan̄o ko lepenj i pirit na gelenj i tatuja. ³³A nagon se aje 'durōkin i pirit na lun̄u a Kululun̄ nu, a kam̄or̄ok̄ 'b̄ikikin̄dye Yesu nyu, se ko kam̄onyōk̄ kulo, lele i swōt lo lutaten ko lele i swōt lo kadon̄e. ³⁴a Yesu kulyani adi, Baba, pitōki lepenjat, kogwon se ti den n̄o na kon se na. Ama a se k̄okorakin̄dye 'b̄or̄ik bon̄gwat kanyit kune a gumbe guralan kode n̄a jonga. ³⁵a n̄utu gwo 'de nyu i diŋa; ama a n̄utu kaliliyak lokukwōn̄ kweni 'e kweni 'e lepenj 'd̄o 'd̄oju, adi, Lepenj lwōgḡu kulye n̄utu; ti nye lwōki mugun, ko nye a Masia lo N̄un logon nye a wulun lo!³⁶akam̄or̄ok̄ k̄oti kwenine ko lepenj, a se pon̄di ko lepenj ni a n̄utukin̄dye lepenj binyo naparoron̄, ³⁷a kulyani adi, Ko do a Mor lo Yudayaki, lwōki mugun koi! ³⁸A wuret k̄oti gwe kata kanyit loki, nagon a wurō adi, lo a mor lo yudayaki. ³⁹A lele lo kam̄onyōk̄ logon a 'b̄ikiki nyu kulo, suluje 'd̄o 'd̄oju lepenj adi, Do 'bayin a Masia le? Lwōki mugun k̄oyi k̄oti! ⁴⁰Ama a lele lo goji lepenj parik adi, Do ti kujōn̄o ma 'di N̄un le? Do gwon i rin̄a gwoso na rin̄ari lepenj na. ⁴¹Yi 'diri rin̄a a gwak, a yi ropakine n̄o nagon yi a kon kune; ama lo n̄uto a ko kon̄dya nene n̄o naron kwōn̄. ⁴²a nye kulyani adi, Yesu, yeyene yeye nan ko do popo i tumatyan. ⁴³a Yesu waddi adi, 'Diri nan takin̄dya do adi, i lo lor do de gwon ko nan i pirit na gelenj i Melesen nakwekwelen na N̄un. ⁴⁴Nyena i n̄inu din̄it a gwe a tuparan kiden. A kak liŋ worani a mudwe tojo ko saa musala na koriri, ⁴⁵a parara na kolor inge musō; a bon̄go koret na Kadi na N̄un inge ki 'ya murek. ⁴⁶a Yesu won̄e parik ko gworo lobot adi, Baba, nan a tin k̄odudwō nio konut i k̄onisi; a na kulyari nye sona nu, a nye duwun̄dye duwun̄dya. ⁴⁷a na meddi duma lo kam̄or̄ok̄ mia gelenj n̄o na kona nu, a nye pupurje N̄un, a kulyani adi, 'Diri lo n̄uto a n̄uto lo rigwo. ⁴⁸a nagon n̄utu jore parik lo momora i meddya na kunu n̄o kulo inge met n̄o nagon a kona kunu, a se yitōni midijik jojakaddu kidoni kase. ⁴⁹Ama a julin kanyit liŋ se ko n̄utu wate nagon kipun̄dyō lepenj i Galilaya yu kune gwe i gwo 'dan pajo i meddya na kine n̄o. ⁵⁰Nyena a lele n̄uto kata, karin̄ kanyit a Yosepa, lo po i k̄oji na Yudaya na lun̄u a Arimataya. Lepenj a lele lo

teŋ na kaliliyak ti kulya, ko a ɲuto lo 'but ko a lo rigwo.⁵¹ Ɗilo ɲuto a ko ɲuɲdyö yeyeesi kase se ko Sura kase. Lepen yeyenɗu Tumatyan na Ɗun.⁵² A ɲilo ɲuto iti ko Pilato yu a piyundye öpu na Yesu.⁵³ A kirut nye 'dumundye öpu na kak i ködini na görö a doggi ko boŋgo na 'but, a 'delakinɗye i gulöm nagon a kuruwe i lurutat logon a ɲurupit, nagon a ko nyuɲ 'delarikin lele ɲuto kwoɲ.⁵⁴ 54A gwe a Lor Tetenet a Sabata suluje suluja.⁵⁵ a ɲutu wate nagon a morundya ko Yesu i pirit na gelen Galilaya kunu kepoddi i mukök, a se inɲe met gulom ko öpu nanyit 'dela ada.⁵⁶ A se yitöni midijik a tetendi welesi na mon 'bura se ko riyajin. A se yuke yukan i Sabata gwoso i saret.

Chapter 24

¹Ama i lor lo Sabata lo Yudayaki i kotumalu nanyit i banjun na kak, a ntu wate dikara i gulom, jonga welesi na mon 'bura nagon se aje teten kune. ²A se ryeji njurupit aje gwulunöji kaño i gulöm, ³ama na lupöri se Sura ta nu, a se gwe a ko ryo öpu na Matat Yesu. ⁴A na dyadya 'yi se ko kine kulya nu, a ntu murek logon a jupu bongwat namilyanjak kulo, puköki ko lepenjat. ⁵A ntu wate kune rigwököni rigwökö, a durwene durwe, ama a ntu kulo pije lepenjat adi, Nyo ta ga 'yu nye lo gwon jörun lo i kiden na lo twatwa? ⁶Lepen 'bayin ni; nye aje nien. Yeyene ta kulya nagon lepen a tukökin ta kine na gwon di lepen Galilaya nu, ⁷adi, Nuro lo ntu kodyö titiki ko ntu katoronyak i könisi, a 'bikikine i ködini na goro, a i perok musala a nye nine nien i twan. ⁸A se inge yeyeoro kulyaesi kanyit. ⁹a nagon se aje yitwe i gulöm nu, a se tukökin dye kune njo lin i ntu kajujumuk puök wot gelen, ko i kulye ntu lin. ¹⁰Nyena a ntu wate na tukökin dyö luyökikie kine njo lin kune gwe a ko Maria na po Magadala, ko Yöana, ko Maria note Yakobo; a kunie wate na gwon ko se i pirit na gelen kune inge tuggö sona. ¹¹Ama a njo na tuk lepenjat kune metani kase a njo kana a se tine yun lepenjat kwön. ¹²Ama a Petero nine ki a woki i gulöm, a nye dulajine kak, a ku 'di 'e Sura ta, a meddi bongwat ka 'delekon, a nye yitöni mede, sösönjo ko njo nagon aje pokin kune. ¹³A i njilu lor gwak, a kulye kajujumuk murek iti i tur lo lunjo a Emau, logon suluja Yerusalema tojo kata gwoso mailijin buker, ¹⁴a se gwe i jamaddu ko i tokulyakin ko 'börik i kulya ti njo lin nagon aje pokin kune. ¹⁵A na jamaddi se ko na kulyajine se nu, a Yesu lepen miju nyona a moraddi ko lepenjat; ¹⁶ama a konyen kase inge muko an se gwulu lepen. ¹⁷A nye pije lepenjat adi, Ta jamaddu kulya ti nyo na tiri ta na? A se gwo 'de gwo 'dan a komorsikan kase metani ko delya. ¹⁸a lele lose karin kanyit a Keleopa, pije lepen adi, Do gelen i ntu, lo mömönundyo Yerusalema yu kulu logon a ko den njo na pokin i kilo perok le? ¹⁹A nye pije lepenjat adi, Njo a nyo nagon a pokin? A se waddi lepen adi, Njo nagon a pokin makune: Yesu lo Najareta logon koju a nebi, a gwe ko rinjit i Sura ko i kulyaesi ko Nun i komor se ko i ntu lin, ²⁰koanejin kan temejik se ko ntu kan kaliliyak lokukwon a wukin lepen i 'duñöki i tatua, a tin di lepen i 'bikiki i ködini na görö. ²¹Ama yi köju a yendu adi lepen ködyö lo ko lwökundyo Yisaraele. Köti wat kine njo lin lo gwe a lor tomusala lo kine kulya nagon a pokin kine. ²²A kunie ntu na gwon kayan i ten inge tusör yi. Kine ntu a dikara i gulöm, ²³ama a se tine ryö öpu nanyit, a se yitwene yitwe a kulyani adi, se aje meddya malaikajin i pukökin kase, logon tukökin dyö se adi, lepen jörun. ²⁴A kulye kan köti inge tu i gulom, a ryeji gwoso nagon ntu wate aje kulyari na, ama se a ko met lepen kwön. ²⁵a nye kulyani ko lepenjat adi, Ta ntu lu 'böñ logon ti yubbö 'de 'de i toilyet njo lin nagon nebijin koju a jam kune! ²⁶Ti gwon sona le adi, Masia ködyö njononga kine kulya anyen lupö i pirit na minyo lonyit le? ²⁷Nyena a nye poki i tokurukindyo na se kulya ti Nun lin na wurö i kulya kanyit, suluja i njo na wur Mose se ko nebijin lin. ²⁸A nagon se gwe nyona ko 'dur i tur logon se tu kata lu, a nye kon di mugun gwoso logon yenga nerot. ²⁹Ama a se goji lepen adi, Mönundye kayan ni kogwon kak gwe nyona ko sömukö, tuparan aje 'baka. Nyena a nye lupon kadi a mönundye ko lepenjat yu. ³⁰A nagon nye aje si 'daki kak ko se i pirit na gelen i nyesu nu, a nye 'dumundye ambata, a 'boroji 'boroja, a pipindye pipindya, a tin di lepenjat. ³¹A konyen kase naji naju, a se inge gwulu lepen; a kirut lepen lo liki kase i konyen. ³²a se totopine ko 'börik adi, Töilyet kan a kolam le na jambi nye koyi i kiko ko i nyönyökökindyo na yi kulya ti Nun na wurö kune nu? ³³a se nine ki i njinu din it gwak a yitöni Yerusalema; a se ryeji kajujumuk puök wot gelen a momora, se ko ntu lo gwon ko lepenjat kulo, ³⁴a se gwe i jambu adi, Matat 'diri aje nien, ko aje pukökin ko Simona! ³⁵a lepenjat nyönyöggi njo nagon a pukun i kiko, köti ko se gwulu lepen ada na pipindye lepen ambata nu. ³⁶A na nyönyöggi kajujumuk murek kine njo nu, a Yesu lepen gwo 'de kase kiden, a kulyani ko se adi, Ti talin gwe ko ta! ³⁷Ama a se inge rigwöko a kujönöni kujönö, yeyeju adi se a meddya ködudwö na ntu logon a twan. ³⁸A nye pije se adi, Nyo ta böböñdu? Nyo ta dyadya 'yu i töilyet? ³⁹Gwulu 'yi ta könisi kwe ko mokosi kwe, njo lo a nan lepen. 'Bole ta 'bo nan ko gwulu 'yi ta. Ködudwö 'bak lokore ko kuyu gwoso na meddi ta adi nan gwon ko se na. ⁴⁰a nagon nye aje kulya sona nu, a nye kwekindye lepenjat könisi kanyit se ko mokosi kanyit. ⁴¹A lepenjat kölumbö nyun ryoni a nago i yubbo adi lepen a nye, kogwon se lyölyöñön parik, a soni sonjo, a kirut lepen pije se adi, Ta gwon ko njo lo nyenyei ni? ⁴²A se tin di lepen tupet na sumuti nagon aje pelo. ⁴³a nye 'dumundye 'dumundya a nyesi nye kase i komor. ⁴⁴A nye kulyani ko se adi, Nan koju a takin ta na gwon di nan ko ta nu, adi, njo lin nagon aje wurö i Saresi ti Mose, ko i njo na wur nebijin ko i Saumajin kune agu ködyö kokona, nyena njo na kulyari nan ko ta köju kune sekune. ⁴⁵A kirut nye tunajundye yeyeesi kase anyen kukurun kulya ti Nun nagon a wuro kune; ⁴⁶a nye kulyani ko se adi, A wuro sona adi, Masia agu ködyö njononga, a nine nien i twan i perok musala, ⁴⁷anyen ntu ködyö tokuoddu i karin kanyit i jurön lin suluja Yerusalema adi, ti ntu lin löpunge toilyet anyen toronjin kase pipitoki. ⁴⁸48ja a met kine kulya lin, ta lo tokon se. ⁴⁹Nyenagon mete ta, nan de susunyukin ta njo nagon Baba a ruk tin du na; ama ta ködyö möñdu köji kata tojo ko ta a töjupu ko rinjit na po ki. ⁵⁰A Yesu nyömöddi lepenjat nyona ko Betania, a nye 'doggi könisi kanyit ki a 'boroji se. ⁵¹A nagon nye nyun 'bo 'boroja lepenjat nu, a nye kö 'yi na lepen,

a se yitöni Yerusalema ko lepenat a 'depajine ki yu.⁵² a se dulalyonön a duma; ⁵³ a se jongi dinjit nasekinɗye komorsikan kase kak i twoju liɗ i Kadi na Njun i pupurja na Njun.

John

Chapter 1

¹I suluki na ɗo liɗ, Kulyaet 'beron gwon kata, a Kulyaet gwe ko Njuni pirit na gelen, a Kulyaet lo gwe a Njun.
²Kulyaet lo gwon ko Njun i suluet. ³Ƴo liɗ a gweya kogwon tomirian na lepen, nene ɗo 'bayin nagon a gweya 'bak lepen. Ƴo liɗ na gweya kune⁴gwolon ko ru nanyit, a ru na gwe a parara na ɗutu. ⁵A pararan la pararakinɗye i mudwe, a mudwe gwe a ko te 'ya lepen kwoɗ. ⁶A lele ɗuto gwe kata, logon Njun lo sunyundyo; karin kanyit a Yoane. ⁷Lepen po a katokoronit, anyen tokurukinɗyo ɗutu kulya ti njina parara, anyen nutu liɗ bonjo yuyubbo kogwon kulya kanyit. ⁸Lepen ko mugun nanyit ti gwon a njina parara, ama lepen po i to konu na kulya ti njina parara. ⁹Njina a parara na to 'diri nagon po i na kak, a pararakinɗye i ɗutu liɗ. ¹⁰Lepen gwon i na kak, a kak na gweyani kogwon tomirian na lepen, ama a ɗutu ti na kak tine den lepen. ¹¹Lepen a po kanyit i jur, ama a ɗutu kanyit gwe a ko wu lepen. ¹²Ama ɗutu liɗ logon a wu lepen ko a yun karin kanyit kilo, nye titikin lepenat kido anyen wora a ɗwajik ti Njun. ¹³Yunwe nase ti gwon gwoso na yunweni ɗutu na i 'dekesi ti mugun gwoso na 'deggi ɗutu na, ama yunwe nase a na Njun. ¹⁴A Kulyaet lo worani a ɗuto, a mönundye kayan kiden, a yi meddi kwelen nanyit, kwelen gwoso ɗuro pilili lo Monye, a jore ko 'busan na nyanju se ko to 'diri. ¹⁵A Yoane tokon kulya ti lo Kulyaet, a kulyajine ki adi, Lo a ɗuto logon nan a kulyari kulya kanyit lo adi, ɗuto logon popo koyo i mukok lo a duma Iwolwon nan, kogwon lepen koju kata koyo ɗerot. ¹⁶A yi liɗ inge 'yalaki 'busan na nyanju i nene 'busan loki nagon 'dumwe i gugu lonyit logon a jore adi milin. ¹⁷Kogwon ɗun a tinɗu Saresi kulo ko Mose i kutuk, ama 'busan na nyanju se ko to 'diri po kogwon Yesu Kristo. ¹⁸Lele ɗuto 'bayin kwoɗ logon aje met ɗun, ama ɗuro pilili lo Njun logon gwon ko Monye i merete, nye lo tinɗu lepen i dena. ¹⁹Yoane koju tōkonju sona i dinjit nagon Yudayaki ti Yerusalema a sonyoddu koanejin se ko Lewijin i pija na lepen adi, Do a pa? ²⁰A nye tunge kōke, a gwe a ko renya, a tunge adi, Nan 'bayin a Masia. ²¹A se kōti pije adi, A ko sona, do ɗona a Eliya? A nye waddi adi, Nan a leɗe. Do a ɗilu nebi? A nye waddi adi, 'Bayin. ²²Nyena a se kōti pije adi, A kirut do gwe a ija? Taki yi anyen yi bubulō tukōkinɗyō nutu lo sunyundyō yi kulu. Do jambu nyo i kulya kunōk? ²³A Yoane waddi gwoso na kulyari nebi Yisaya kōju nu adi, Nan a gworo lo ɗuto lo wowonon i yōbu adi, Rine ta kiko lo Matat gwogwo. ²⁴Kulye Parusijin kōti a sonyo, ²⁵a se pije lepen adi, Ko do ti gwon a Masia, kode a Eliya, kode a ɗilu nebi, nyo nagon do babatiddya? ²⁶a Yoane waddi se adi, Nan batiddya ko pion. Ama lele gwogwo 'dan kasu kiden logon ta a ko den; ²⁷lepen popo kōyō i mukōk, a nan tine jukin laggu patala ti kamuka kanyit. ²⁸Kine kulya kona Betania i nu pele na Yardene i pirit na batiddye Yoane nu. ²⁹A kotumalu Yoane meddi Yesu i po kanyit ni, a kulyani adi, Meddi ta Kilolor lo ɗun lo jonga toronjin ti ɗutu ti na kak kapo malu! ³⁰ɗilo a ɗuto logon nan aje jambu i kulya kanyit adi, Lele ɗuto popo kōyō i mukōk logon a duma lwōlwōɗ nan, kogwon lepen kōju kata kōyō ɗerot. ³¹Nan ko mugun nio kōju a ko den lepen, ama nan po i batiddya ko pion anyen nye bōɗō kweki i Yisaraele. ³²A Yoane tokon adi, Nan aje met Mulōkotyo po kak ki yu gwoso gure, a gwe ko lepen. ³³Nan ko mugun nio kōju a ko den lepen, ama lepen lo sunyundyō nan i batiddya ko pion lo a takin nan adi, Na meddi do Mulōkōtyo i po kak a gwe ko ɗuto nu, nye ɗilo ɗuto logon batiddya ko Mulōkōtyo Loke lo. ³⁴Nan ko mugun nio aje met ko aje tōkonju adi lepen a ɗuro lo Njun. ³⁵Kōti i lele kotumalu, a Yoane gwo 'de i pirit na gelen ko ɗutu kanyit kajujumuk murek; ³⁶a na lwōɗoddi Yesu nyona nu, a Yoane diɗe lepen, a kulyani adi, Meddi ta Kilolor lo ɗun malu! ³⁷A nagon kilo kajujumuk kanyit murek ko yinge lepen i jambu sona nu, a se kepoddi Yesu. ³⁸A Yesu ko bongi, a meddi lepenat kipundyō nye, a pije lepenat adi, Ta ga 'yu nyo? A se waddi adi, Pon Rabi, do si 'da ya? (Rabi nyōnyōkō adi Katodinōnit.) ³⁹A nye waddi adi, Po ta, ko meddi ta pirit nagon nan si 'da kata nu. Nyena a se moraddi ko lepen, a se inge met pirit na si 'dari lepen nu, a se mönundye ko lepen yu i ɗilu lor, kogwon gwe nyona ko saa inɗwan na koriri. ⁴⁰Lele lo kilo ɗutu murek logon aje yin Yoane i jambu, a moraddi ko Yesu kulo, karin kanyit a Andarea luɗaser Simona Petero. ⁴¹A nye galaddi luɗaser lonyit Simona a kokwe, a takinɗye lepen adi, Yi aje ryō Masia. (Masia nyōnyōkō adi Kristo). ⁴²a nye jonɗi Simona ko Yesu ni. A Yesu diɗe lepen, a kulyani adi, do a Simona ɗuro lo Yoane; do mo luɗu a Kepa. (Kepa nyōnyōkō adi Petero, kweja adi Lurutar.) ⁴³A kotumalu Yesu 'deke tu Galilaya, a nye ryeji Pilipo, a kulyani ko lepen adi, Kipundye nan. ⁴⁴pilipo a lo Betesaida, kōji nase Andarea ko Petero. ⁴⁵A Pilipo ryeji Natanaele, a takinɗye lepen adi, Yi aje ryō ɗuto logon kulya kanyit Mose a wur i Saresi se ko nebijiin koti a wur lo, lepen a Yesu lo Najareta, ɗuro lo Yosepa. ⁴⁶a Natanaele pije adi, ɗo na 'but bubulo pukun kaɗo i Najareta le? A Pilipo waddi adi, Po ko meddi. ⁴⁷A na meddi Yesu Natanaele i po kanyit ni nu, a nye kulyani i kulya ti lepen adi, Malo Yisaraeletyo gwak logon 'bak 'burōnō! ⁴⁸A Natanaele pije lepen adi, do den nan ada? A Yesu waddi lepen adi, Nan aje met do na

sakari do i ki 'bi mukok a kokwe nagon Pilipo a ko nyun lungu do nu.⁴⁹ a Natanaele waddi lepen adi, Katodinönit, do 'diri a Nuro lo Nun; do a Mor lo Yisaraele. ⁵⁰A Yesu waddi adi, do nona a yubbö tun kogwon nan aje takindya do adi nan a met do i saka i ki 'bi mukök nu le? Do mo memet Njo dumalak lwölwön kine. ⁵¹A nye kulyani ko lepen adi, 'Diri 'diri nan takindya ta adi ta mo memet ki i njaju ko malaikajin ti Nun i tu ki ko i po kak köyö i mugun, nan Nuro lo nuto. Budu yemet kata Kana yu."

Chapter 2

¹A i lor tomusala lonyit a buduyemet gwe kata Kanana Galilaya, a nôte Yesu gwe nyu. ²A Yesu se ko nutu kanyit kajujumuk kulo kôti inge lunu i budu yemet. ³A nagon binyo aje 'baka nu, a note Yesu kulyani ko lepenj adi, Lepeñat gwe 'bak binyo. ⁴A Yesu pije adi, Yango, kulya kunok ada köyö? Diñit nio a ko nyun po. ⁵A nôte takiñdye koliponök adi, Kone ta kon ño nagon lepenj de tatakin ta kine ko se a nyo. ⁶Nyena Yudayaki gwon ko kerî lalaet. Ko ñina kwe mu 'dajin buker kata logon a ñurupo, logon gelen 'buggö jolonyon merya murek kode merya musala. ⁷A Yesu takiñdye kölipönök adi, Tojorene ta kilo mu 'dajin ko pionj. A se inge tojore tojo i kutusen. ⁸Nyena a nye takiñdye se adi, Soñinana 'yilu ta kunie, ko jaki ta duma lo budu. A se inge jonj. ⁹A duma lo budu wangi pionj nagon aje towora a binyo kune, a tine den ko jwe ya ama koliponök lo 'yilunnya pionj kulo a den. Nyena a ñilo duma luogi kayemanit lo, ¹⁰a kulyani ko lepenj adi, Yen binyo na pötwör na kora a kokwe, ama i mukok nagon kömu aje memeri nu a binyo na pötö na jweni; ama do aje 'de 'ya binyo na pötwör tojo ko soñinana. ¹¹ño nagon Yesu a kon Kana na Galilaya yu nu a kweyet suluë, a nye kwekiñdye minyo lonyit nyu; a nutu kanyit kajujumuk yubbe lepenj. ¹²A i mukok na ñina, a Yesu se ko Nôte nanyit, ko lunasirik, se ko nutu kanyit kajujumuk lulurara Kaperanauma, a se si 'dani nyu ko perok ku 'dik. ¹³A diñit gwe nyona nagon Yudayaki konji rorwe lo Pasaka, a Yesu iti Yerusalema. ¹⁴A lepenj ryeji nutu i Kadi na Njun Sura ta logon tugwönju dwönin, ko köbilu, ko gureki, kôti ko nutu lo lölopuggö gurut sisi 'da kase i misajin. ¹⁵A Yesu wiwije patala a kurubat, a rikunnya se lio kaño i Kadi na ñun i pirit na gelen ko köbilu se ko dwönin, a nye sösöpunge misajin ti kalöpukök ti gurut, a totoreji gurut kase. ¹⁶A nye takiñdye nutu lo tugwönju gureki kulo adi, Wusara ta kune Njo kaño ni; ko kon ta kadi na Baba a pirit gwörit. ¹⁷A nutu kanyit kajujumuk yiyiunnya kulyaesi logon a wurö adi, Pusök nio na kadi inot mo totomi nan asut. ¹⁸A Yudayaki pije lepenj adi, Nan kweyet nagon do kwekwekin yi i konnya na kine ño? ¹⁹A Yesu waddi lepeñat adi, Dukaki ta ñina kadi na Njun kak, a nan mo nyöggi 'duggo i perok musala. ²⁰A Yudayaki kulyani adi, Na kadi aje jonga kinajin merya inwan wot buker i 'dukö nanyit, a do kölumbö kulyani adi do bubulö 'duggö nye i perok musala le? ²¹Ama kadi na ñun nagon nye jambu kulya kanyit na gwon a mugun nanyit. ²²Nyena a nagon Yesu aje ñien i twan nu, a nutu kanyit kajujumuk kulo inge yiyiun adi nye köju aje jam kine kulya; a se inge yun kulya ti Njun na wurö, se ko kulyaesi logon Yesu aje kulyari kulo. ²³Nyena na gwonji Yesu Yerusalemai rorwe lo Pasaka nu, a nutu jore yubbe karin kanyit, na meddi se kweyesi na kon nye kune. ²⁴Ama a Yesu gwe a ko yinikin mugun i lepeñat, kogwon lepenj deden nutu linj 'bura, ²⁵a nye tine 'dekan lele nuto tokurukinnya nye kulya ti nutu, kogwon nye ko mugun deden ño na gwon ko nutu i töilyet kune.

Chapter 3

¹Lele Parusityo kata karin kanyit a Nikodemo, lepen a lele lo momoret na ntutu temejik ti Yudayaki. ²A nye ponɗi ko Yesu ni kwaje, a kulyani ko lepen adi, Rabi, yi deden adi do a katodinönit logon Njun lo sunyundyo, kogwon lele ntuto ti bulo konɗya kweyesi nagon do kökon kine ake ko njun gwon ko lepen. ³A Yesu waddi lepen adi, 'Diri 'diri nan takinɗya do adi, ko lele ntuto a ko yunɗe köti a ludu-kötyo, a nye tine met Tumatyan na Njun. ⁴A Nikodemo piye lepen adi, Ntuto bubulö yunɗe ada ko lepen gwe a mo-doŋ? Lepen bubulö lupö ko Njote i pele dan tomurek anyen yuyupwe? ⁵A Yesu waddi adi, 'Diri 'diri nan takinɗya do adi, ko lele ntuto a ko yunɗe ko pion ko Mulökötyo lo Njun, a nye tine bulö lupö i Tumatyan na njonaun. ⁶Njo na yunɗe ko ntuto na a ntuto, a Njo na yunɗe ko Mulökötyo na gwe a mulökötyo. ⁷Kosöpu kogwon nan takinɗya do adi ta ködyö yuyunɗe köti a ludukö. ⁸Köbunöt wuköddu i swöt logon nye 'de 'dekan, a do yinɗe wuggö nanyit, ama do ti den ko wukundyo ya, kode wuköddu da, nyena gwon sona i ntutu lin logon a yunɗe ko Mulökötyo kilo. ⁹A Nikodemo piye lepen adi, Kine kulya gwon ada? ¹⁰A Yesu waddi piya lepen adi, Do a katodinönit lo Yisaraele, a do tine den kine kulya le? ¹¹'Diri 'diri nan takinɗya do adi, yi jambu njo nagon yi deden, a tokon njo nagon yi aje met, ama ta renya kulya na tokor yi kune. ¹²Ko nan jamakinɗya ta kulya ti na kak ta ti yun nan, a ta mo yupe ada ko nan jamakinɗya ta kulya ti ki? ¹³Lele ntuto 'bayin logon aje tu ki tun nye lo po kak ki yu lo, nye logon a nan Njuro lo ntuto logon mede nio nu ki. ¹⁴Nyena gwoso na 'bilikinɗe Mose munu ki i yöbu nu, nan Njuro lo ntuto agu ködyö mo 'bi 'biliki ki köti, ¹⁵anyen ntutu lin logon yuyun nan kilo böñö gwon ko ru na yeŋ nyin köyö i mugun. ¹⁶Kogwon Njun nyanyar ntutu ti na kak parik, nyena a nye tinɗi Njuro lonyit pilili anyen ntutu lio logon a yu-bbö lepen kilo böñö gwon ti twatwa, ama anyen gwon ko ru na yeŋ nyin. ¹⁷Kogwon Njun a ko sunyun Njuro lonyit i na kak anyen ko 'duingö putesi, ama anyen lwöggu ntutu ti na kak. ¹⁸Nye logon a yubbö njilo Njuro lo ti 'duñöki putet; ama nye logon a ko yun lo kulya kanyit aje 'beron 'duñöki, kogwon nye a ko yubbö Njuro pilili lo Njun. ¹⁹Nyena 'duñet na putet gwon sona adi parara aje po i na kak, ama kölumbö a ntutu nyanj mudwe lwölwön parara, kogwon lepenat konɗya Njo narok. ²⁰Kogwon ntutu lin lo konɗya arabat kilo mamam parara, a tine po i parara, an Sura kase narok ko dena; ²¹ama ntuto lo konɗya to 'diri lo po i parara, anyen ntutu deden adi Njun gwon ko lepen i njo lin nagon nye kökon kine. ²²A ko gwe sona, i mukök na kine kulya, a Yesu se ko ntutu kanyit kajujumuk iti i jur lo Yudaya; a nye si 'dani nyu ko se i pirit na gelen babatiddya. ²³A Yoane köti gwe i batiddya Ainon yu nyona ko Salim, kogwon pion jore kata nyu; a ntutu yeoe wöro i batisa; ²⁴kogwon Yoane a ko nyun tiki i kadi rereket. ²⁵A kulye kajujumuk ti Yoane suluje rerenya ko lele Yudayakityo i kulya ti keru lalaet. ²⁶a se iti ko Yoane yu, a takinɗe lepen adi, Katodinönit, ntuto logon do gwon ko lepen i nu pele na Yardene, logon do tökonu kulya kanyit lo, lepen njilu babatiddya, a ntutu lin wöroni ko lepen yu. ²⁷a Yoane waddi adi, ntuto ti bulö wuju nene njo ake ko Njun a tiki lepen. ²⁸Ta ko 'börik bubulö tökonu adi nan a jambu adi, Nan 'bayin a Masia, ama nan aje sunyue ko lepen nerot. ²⁹Nye logon yemba nakwan lo a kayemanit; ju lo kayemanit logon gwogwo 'dan nyona i yinga na lepen lo, lyölyönön parik na yinɗe nye gworo lo kayemanit nu. Nyena njina lyönön nio soñinana aje jore. ³⁰Lepen ködyö totodumala ama nan ködyö toto 'dita. ³¹Nye lo po ki yu lo a duma parik lwölwön njo lin. Nye logon a lo na kak lo a lo na kak, a jambi gwoso na jambi ntutu ti na kak kulo. Nye lo po ki yu lo a duma lo njo lin. ³²Lepen tökonu njo nagon nye aje met ko a yin kune, ama a ntuto gwe 'bayin lo ruggö njo na tokor nye kune. ³³Ntuto lo ruggö njo na tokor nye kune lo a tanyakinɗya könin a kweyet adi Njun a lo to 'diri. ³⁴Kogwon nye logon Njun aje son lo jambu kulyaesi ti Njun, kogwon Njun tinɗu Mulökötyo abur 'bak temet. ³⁵Njun Monye nya nyar njuro lonyit, a inɗe tiki njo lio kanyit i könin. ³⁶Ntuto logon yuyun njilo Njuro gwon ko ru na yeŋ nyin; nye logon ti twö njilo Njuro mo ti met ru na yeŋ nyin, ama woran na Njun mo si 'da ko lepen. Yesu ko Ntuto na Samaria."

Chapter 4

¹A Yesu ko dene adi Parusijin ajeyin adi nye a batiddya ntu kajujumuk jore lwölwön Yoane nu, ²(ama Yesu lepen a ko batiddya, ama ka 'de ntu kanyit kajujumuk lo batiddya,) ³a nye kö 'yi Yudaya, a yitöni Galilaya. ⁴A nye agu tiri lo Samaria; ⁵nyena a nye 'dure i nene köji na Samaria na lunu a Sukara, nyona ko kak nagon Yakobo köju a tikin Yosepa nuro lonyit na. ⁶Kidi lo Yakobo nyun kata nyu. A Yesu inge dara ko jölö a si 'dakine kak nyona ko kidi i tuparan kiden. ⁷A nene ntu na Samaria ponji i 'yiladdu na pion. A Yesu kulyani ko lepen adi, Tiki nan pion nan mamat; ⁸kogwon ntu kanyit kajujumuk aje tu köji i gwörö na kinyo. ⁹A ntu na Samaria na piye lepen adi, Do a Yudayakityo, nan a ntu na Samaria, ada lolor nagon do pija pion köyö? (Kogwon Yudayaki ti morja ko ntu ti Samaria.) ¹⁰A Yesu waddi lepen adi, Ko do kodyö a den Nö nagon Nun 'do 'doggi na, köti ko do kodyo a den ntu logon lunu pion konut ko nye a na, a do ködyo lungi pion ko lepen, a nye ködyö tinji do pion toruesi. ¹¹A ntu na piye lepen adi, Duma lio, do 'bak njo 'yilet lo pion; kidi a logulu, a do ryöni pion toruesi ya? ¹²Yakobo merenye likan aje tin yi lo kidi. Lepen ko njawik kanyit ko toro 'bo kanyit köju möju kata. Do ntona a duma lwölwön lepen? ¹³A Yesu waddi lepen adi, ntu lin logon möju kune pion kulo köti mo momoka kure, ¹⁴ama ko na lo möju pion nagon nan mo titikin lepen kine mo ti moka kure kwön; ama pion nagon nan mo titikin lepen kune mo lelekun ki kanyit i mugun a kidi lo pion nagon jonnya ru na yen nyin. ¹⁵A ntu na kulyani ko lepen adi, Duma lin, tiki nan kine pion anyen nan böñö gwon ti moka kure köti. a nan gwe ti po ni köti i 'yiladdu na pion. ¹⁶A Yesu takingye lepen adi, Iti, lunu lalet ilot ko yitwene ta ni. ¹⁷A ntu na renyani adi, Nan 'bak lalet. A Yesu kulyani ko lepen adi, Do a renya 'bura adi do 'bak lalet, ¹⁸kogwon do köju a gwon ko lyan mukanat, a ntu logon do gwon ko lepen sonjinana lo 'bayin a lalet ilot. I njina do a kulya 'diri. ¹⁹A ntu na waddi adi, Pon duma lio, nan aje kurun adi do a nebi. ²⁰Merenyejin kao kwakwaddu i lo mere, ama a ta Yudayaki kulyani adi Yerusalema a pirit nagon ntu ködyö kwakwaddu kata. ²¹A Yesu kulyani ko lepen adi, Do njina ntu yubbe nan, dinji mo popo nagon ta mo ti kwakwaddu nun Monye ma 'di i lo mere ma 'di Yerusalema yu. ²²Ta ntu ti Samaria ti den ko ta kwakwaddu na; ama yi kwakwaddu nye logon yi deden lo, kogwon lwökit pinilundya ko Yudayaki. ²³Ama dinji mo popo, 'diri sonjinana aje 'dur, nagon kakwakwasak ti to 'diri de kwakwaddi Nun Monye kase i töilyet ko to 'diri, kogwon Monye ga 'yu ntu gwoso kilo i kwakwaddu na lepen. ²⁴Nun a Mulökötyo, ti se logon kwakwaddu lepen kilo ti se agu ködyö kwakwaddi lepen kase i töilyet ko to 'diri. ²⁵a ntu na kulyani ko lepen adi, Nan deden adi Masia mo popo. (Masia lupu a Kristo.) Ko lepen a po, a nye mo takingye yi njo lio. ²⁶A Yesu waddi adi, Nan lo jambu ko do sonjinana lo, nan nyelo. ²⁷Nyena a i njinu dinji, a ntu kanyit kajujumuk kulo yitwene yitwe, a se söñi söñu parik kogwon nye gwon i jambu ko ntu nakwan. Ama a lele lose gwe a ko pija adi, Do 'dek nyo? Kode pija adi, Nyo do jambu ko njina ntu? ²⁸A kirut ntu, na kölökinnye sape lonyit lo pion, a yitöni köji, a luogi ntu lyan lo gwon yu kulu adi, ²⁹po ta, ko meddi ta lele ntu logon aje takin nan njo lio nagon nan aje kon kune; lepen Ntona a Masia le? ³⁰Nyena a se kö 'yi köji a iti ko lepen yu. ³¹A i dinji na tiri njinu ntu nu, a ntu ti Yesu kajujumuk kulo mamandi lepen adi, Katodinönit, nyesi kinyo pon. ³²A nye waddi se adi, Nan gwon ko kinyo lo nyenyei logon ta a ko den. ³³A ntu kajujumuk kulo totopine ko 'börik adi, Lele ntu ntona a jakin lepen kinyo? ³⁴a Yesu kulyani ko se adi, Kinyo lio gwon a konnya na 'dekesi ti lepen lo sunyundyo nan lo tojo ko nan aje tutunokin kita nanyit. ³⁵Ta Ntona a ko kulya adi, Yöngi yapala inwan anyen gwon a 'butun le? Nan takingya ta adi, 'Bili ta konyen kasu ki, ko wönji ta meleseno, kogwon kinyojin aje yone joni jo nera. ³⁶Kanjanit wuju ropet nanyit, a momorundye kinyojin a ti ru na yen nyin, anyen kaweyanit se ko kanjanit böñö lyölyönön i pirit na gelen. ³⁷Kogwon tolupet a gwak logon adi, Lele lo weja a lele lo pepi. ³⁸Nan aje son ta i nepa na njo nagon ta a ko kita kata kune; kulye ntu aje kita, a ta wuji ludweki lo kitaun se kulo. ³⁹A ntu ti Samaria lo gwon i njinu köji kulu yubbe Yesu, kogwon ntu na aje tökonu adi, Lepen aje takin nan njo lin nagon nan aje kon kune. ⁴⁰Nyena a ntu ti Samaria ko ponji ko Yesu ni, a se piye lepen anyen mönundyo ko se i pirit na gelen; a nye inge si 'da 'e nyu perok murek. ⁴¹a kulye ntu jore inge yubbö kogwon kulyaesi kanyit, ⁴²a se takingye ntu na adi, Sonjinana ti gwon a kulyaesi kulök lo tinju yi i yubbö, ama yi yubbö kogwon yi ko 'börik aje yin, ko aje den adi lepen 'diri a Kalwökönit lo ntu ti na kak. ⁴³A nagon perok murek aje jo nu, a Yesu njörö njörö a iti Galilaya. ⁴⁴Kogwon nye ko mugun nanyit a tökonu adi nebi ti bula kase i jur. ⁴⁵a nye ko 'dure Galilaya, a ntu lo gwon nyu kulu wuyundye lepen, kogwon lepenat aje tu Yerusalema i rorwe, a se inge met njo lin nagon lepen aje kon i dinji na rorwe. ⁴⁶A Yesu yitöni Kana na Galilaya, i pirit na towonji nye pion a binyo nu. A lele ntu lokukwon lo mor gwe nyu, logon nuro lonyit a gilö Kaperanauma yu. ⁴⁷A na yinge nye adi Yesu aje kö 'yu Yudaya a gwe Galilaya nu, a nye iti ko lepen yu, a mamandi lepen anyen lulurara kak i toke 'ya na nuro lonyit logon gwe nyona ko twan lo. ⁴⁸A Yesu kulyani ko lepen adi, Ta kwön ti yubbö ake ko ta a meddya kweyesi se ko sörsi. ⁴⁹A ntu lokukwön lo waddi adi, Pon duma lio, luluru kak a kokwe na twaji nuro lio. ⁵⁰a Yesu takingye lepen adi, Iti, nuro ilot de ruru. A ntu lo inge yun kulyaesi logon Yesu jamakin lepen kulo, a nye iti tu. ⁵¹A nagon nye lulurara nu, a kölipönök kanyit rume ko lepen, a takingye lepen adi, Nuro ilot aje ru. ⁵²a nye piye se

ko njuro ru i nan saa. A se waddi adi, Sa 'yu na mugun a kö 'yu lepen kaje i saa gelen na koriri.⁵³ A monye lo inge den adi njina a dijit gwak nagon Yesu aje takindye nye adi, Njuro ilot de ruru. A njilo njuto ko mede nanyit lin inge yubbo. ⁵⁴Nyena njina a kweyet tomurek nagon Yesu aje kon i mukök na ponji nye kanjo Yudaya a gwe Galilaya nu.

Chapter 5

¹A gwe sona, na gwo 'di 'e Yesu nyona ko tör na Genesareta nu, a ntu jore ri 'diaddi 'borik ko lepen yu i yinga na kulyaet lo Nun. ²a nye meddi ki 'bojin murek i kijit, a kalokak ti somot aje kiyaddu kaño, a gwe i lalaju na ku 'yilan kase. ³A nye kiyaddi i lele lo kilo ki 'bojin kata logon a lo Simona, a nye piye lepen anyen dukaddu ki 'bo i pion kata madan, a Yesu si 'dani i ki 'bo kata a todindye ntu kulo. ⁴A nagon nye aje jo jambu nu, a nye takingdye Simona adi, Kamara ki 'bo i pirit nagulu a kirut gubaddi ta ku 'yilan kasu i pion i munyundya na somot. ⁵A Simona waddi adi, Katodinönit, yi a kita i tukwaje lin a yi gwe a ko morga nene no, ama kogwon do aje kulya, nan de gugubara ku 'yilan. ⁶A nagon se aje konnya sona nu, a se inge munyun somot jore parik, a ku 'yilan kase suluje giginyija, a se kwetundye ntu logon nanu kita ko se lo gwon i lele lo kilo ki 'bojin kulo anyen po i parakindya na se. A se ponji po a inge tojoreju kilo ki 'bojin murek ko somot, nyena a se suluje 'dirön. ⁸A na meddi Simona Petero kine no i pokin sona nu, a nye 'dorone kak ko Yesu i kunwat, a kulyani adi, njörö kaño köyö pon Matat, kogwon nan a ntu lorön. ⁹Kogwon lepen se ko ntu lin lo gwon ko nye kulo a sonu kogwon somot logon lepenat aje munyun kulo. ¹⁰Nyena a Yakobo se ko Yoane njawik ti Jebedayo, logon nanu kita ko Simona i pirit na gelen kulo koti inge sönu. A Yesu kulyani ko Simona adi, An do ko kujöno, suluja soninana tojo ko nerot do mo jikundyo ntu köyö ni gwo ntu logon jikundyo somot ko ku 'yi. ¹¹A se kamundye ki 'bojin i kijit a se kölökinye no lin, a se kepoddi lepen. ¹²A gwe sona na gwon di Yesu i nene köji nu, a lele ntu gwe nyu logon a moka parik ko rimajin; a na meddi njilo ntu Yesu nu, a nye rugwunjökine kak ko komor nanyit a maman di lepen adi, Pon Matat, ko do nyanyar do bubulö toke 'ya nan. ¹³a Yesu riöddi könin lonyit, a tan di lepen, a kulyani adi, Inko, nan nyanyar toke 'ya do; kele kelan. 'De 'de a rimajin kö 'yi lepen. ¹⁴A nye kukuji lepen adi, An do ko takin lele ntu kine kulya; ama iti. kweki mugun ko koane, ko wukindye rubanga a tokelet ilot gwo na sarakindye Mose nu, anyen ntu deden adi do aje tokela. ¹⁵Ama a lore lo Yesu reara reara bia parik; a 'ntu jore parik momorundye i yinga ko i tokela na twana kase. ¹⁶Ama nye yen kö 'yu ntu a iti i kwakwaddu i yöbu nagon ntu 'bayin kata. ¹⁷A gwe sona i lele lor nagon Yesu gwon i todindyo nu, a Parusijin se ko katodinök ti Saresi ti Mose logon po i turön lin ti Galilaya, ko ti Yudaya, ko lo po Yerusalema kulo gwe nyu i si 'da. A rinjit na Matat gwe ko lepen anyen toke 'yi ntu. ¹⁸Nyena a kulye ntu lo ponji 'dukundyo ntu i dotoet loki. njilo ntu a bata mugun a twan. A se möni jonga lepen kadi Sura ta anyen topirikin ko Yesu i komor, ¹⁹ama a se tine ryö kiko logon se jongi lepen Sura ta, kogwon ntu jore parik. Nyena a se kirut 'dokoddi lepen ki i lo 'dek lo kadi, a se kölundye ntu lo kak kanyit i dotoet i kiden na tenjula, anyen yepundya kak ko ntu kiden ko Yesu i komor. ²⁰a na meddi Yesu yupet nase nu, a nye kulyani adi, Do njilo ntu, toronjin kunök aje pitöki. ²¹a katodinök ti Saresi se ko Parusijin poki i pipija kase i töilyet adi, njilo ntu a na lo laundya nuri? na logon bubulo pitökinye toronjin? 'Bayin a Nun ka 'de logon a kapitönit le? ²²a Yesu inge den adi se gwon i pipija kase i töilyet, a piye se adi, Ko nyo ta pipija kasu i töilyet? ²³Nan nagon pölilyö, i takingdya adi, Toronjin kunök a pitöki, kode i kulya adi, njine ki ko wöröni wörö? ²⁴Ama nan de kwekwekin ta adi nan nuro lo ntu gwon ko rinjit i kak ni i pitökinye na toronjin. Nyena a nye wöripundye i jambu ko ntu logon a bata lo adi, Nan takingdya do adi, Njine ki, 'dumundye dotoet inot, ko iti mede. ²⁵'De 'de a nye njine ki kase i komor, a 'dumundye dotoet nagon nye a topiriki kata na, a nye iti mede pupuraddu Nun. ²⁶26a ntu lin inge sönu parik, a pupurje Nun; a se kujönöni kujönö, a kulyani adi, Yi aje meddya no sörosi i lo lor. ²⁷A i mukök na njina a Yesu iti kaño, a nye meddi kapepenanit lo usur, karin kanyit a Lewi, sisi 'da i pirit ropet na usur, a nye takingdye lepen adi, Kipundye nan. ²⁸a nye njine ki, a kölökinye no lin, a kepoddi Yesu. ²⁹A kirut Lewi konakindye lepen nyen duma kanyit kadi, a ntu jore logon a kapepenak ti usur se ko kulye ntu si 'dani i nyesu ko lepenat. ³⁰a kulye Parusijin se ko katodinök kase ti Saresi ti Mose gwe i wiwinya ko ntu ti Yesu kajujumuk kulo, adi, Ko nyo ta nyesu ko möju i pirit na gelen ko kapepenak ti usur se ko katoronyak? ³¹A Yesu waddi se adi, Ntu logon mugunya kase a na 'but ti 'dekan katoruönit, ama ntu lo gilö lo 'dekan katoruönit; ³²nan a ko po i lungu na ntu logon ko löti lo rigwo, ama i lungu na katoronyak anyen löpuggö töilyet. ³³A kulye ntu kulyani ko Yesu adi, Ntu ti Sura kajujumuk mimindya danjin jore ko kokondya kwakwasesi, a kajujumuk ti Parusijin köti kon di sona, ama kajujumuk kulök kulo nyenyeku ko mömöju. ³⁴A Yesu waddi piya lepenat adi, Ta nana bubulö tin du julin ti kayemanit i mindya i dinjit nagon kayemanit gwon ko lepenat i pirit na gelen nu le? ³⁵Ama dinjit mo popo nagon kayemanit mo jonari kaño kase kiden, a kirut i njilu lor a lepenat mo mindye mindya. ³⁶a nye köti jamakindye se lele lilim adi, Ntu 'bayin logon kereyundya tupet i bongu ludukötyo anyen ripakin i bongu na 'beron; a ko nye a konnya sona kweja adi nye a kereyundya bongu ludukötyo na, ko köti tupet na bongu ludukötyo na mo tine mora ko na 'beron na. ³⁷Lele ntu 'bayin logon turakindya binyo ludukö na yuyu i jurakan logon a gobero njoroko; ko nye a konnya sona, a jurakan gobero mo pu 'döni pu 'dö adi tu, a binyo mo 'buköjine kak a jurakan köti mo kakanj kakanju. ³⁸Ama binyo ludukö ködyö turaki i jurakan ludukö. ³⁹Ntu lele 'bayin logon ko a möju binyo na pötwör, a yöjöni ludukö, kogwon lepen kulya adi, Binyo na pötwör nagon a na 'but. ⁴⁰kolumodatatine 'bon po koyo ni anyen wuju ru. ⁴¹Bula ko ntu ti

gwon a ñonanj duma koyo, ⁴²ama nan deden ta adi ta ti nyar Njun kasu i toilyet kwonj. ⁴³Nan aje po i karin ti Baba, ama a ta gwe a ko wu nan. Ko lele nuto po ko karin kanyit ti mugun ka 'de, a ta wuyundye lepenj. ⁴⁴Ta bubulo yubbo ada ta logon totbody ko 'borik kilo, ama a tine ga 'yu bulet nagon po ko Njun lo gelenj? ⁴⁵Nyenagon an ta ko yeyeju ta adi nan mo tutuk kulya kasu ko Baba i komor adi ta a lorok. nuto logon tutuk kulya kasu adi ta a lorok lo a Mose logon ta yeyen lo. ⁴⁶Ko ta kodyo a yunj Mose, a ta kodyo yubbe nan, kogwon lepenj lo wunjo kulya kwe. ⁴⁷Ama ko ta a ko yunj ño na wur lepenj kune, a ta kirut yupe kulyaesi kwe ada?

Chapter 6

¹A gwe sona i lor lo Sabata, a yesu lwöñöddi meleseno ti 'bolot, a ntu kanyit kajumuk ri 'ye kusik ti 'bolot, a pupuyuje se ko kōnisi kase, a nyesi se. ²Nyena a kulye Parusijin piye lepen adi, Nyo nagon ta konjya nō nagon saresi a ko ruk, nagon ködyö ti kona i lor lo Sabata? ³A Yesu waddi pija lepenat adi, Ta a ko ken nō nagon Dawidi aje kon i dijit nagon lepen se ko ntu kanyit gwon ko magor le? ⁴Lepen köju a lupö i kadi na Njun, a nye 'dumundye ambata na peta ko Njun i komor nagon saret a ko ruk adi ködyo ti nyei abur, ama tun koanejin lo ruköki i nyesu, a nye nyesi nyesu a köti inge tikin ntu logon gwon ko lepen kulo. ⁵A nye kulyani ko lepenat adi, Nan nuro lo ntu a matat lo Sabata. ⁶A i lele Sabata, a Yesu iti i kadi momoret a todindye todindyo, a lele ntu gwe nyu logon kōnin lonyit lo lutaten a lokworok. ⁷A katodinök ti Saresi ti Mose se ko Parusijin diye Yesu, kode nye nōna totoke 'ya i lor lo Sabata, anyen se bubulö ryeju toron nagon adi lepen a kon. ⁸Ama a nye inge den yeyeesi kase, a nye takindye ntu logon kōnin a lokworok lo adi, Njine ki ko gwo 'de ko ntu kiden. A nye njine ki a gwo 'de nyu. ⁹A kirut Yesu kulyani ko lepenat adi, Nan pija ta adi, Nan nagon saret a ruk adi ti konani kona i Sabata, nō na 'but, kode nō naron? I lwöggü na ntu kode i tukanu na se? ¹⁰A nye bongi lepenat lin, a takindye lepen adi, Rioro kōnin ilot, a nye konji sona, a kōnin lo lepen gwe a lo 'but. ¹¹Ama a se inge woran parik a tujamaki ko 'borik ko se ködyö konakindya Yesu nyo. ¹²A i kilu perok a Yesu iti i merya i kwakwaddu; a nye gwe i kwakwaddu na Njun tukwaje lin. ¹³a nagon kak aje waran nu, a nye lupundye kajumuk kanyit kulo kanyit ni, a nye wulundye puök wot murek kase kiden, logon nye a gwijö a luyök. ¹⁴Nyena a karin kase gwe a ko Simona logon nye a gwijö a Petero; ko Anjōarea lunaser lonyit, ko Yakobo, ko Sura, ko Pilipo, ko Bartolomayo, ¹⁵ko Matayo, ko Toma, ko Yakobo nuro lo Alapayo, ko Simona lo lunu a Kawelonit, ¹⁶ko Yuda nuro lo Yakobo, se ko Yuda Isikariota logon a wora a miriku lo Yesu a inge tinju lepen i tatua lo. ¹⁷A Yesu lulurara kak i pirit na gelen ko lepenat, a gwo 'de i pirit nagon a na 'dayat, a lodir duma lo ntu kanyit kajumuk gwe nyu se ko ntu jore parik lo po i Yudaya lin, ko i Yerusalema, ko lo po i tikönyö ti Turo ko Sidona. Kilo ntu po i yinga na lepen ko anyen totokela i twana kase, ¹⁸a ntu logon totomiö ko mulökö lorok inge tokela. ¹⁹A lodir lin lo ntu ga 'yi 'bo 'yu lepen, kogwon rinjit a po kanjo kanyit i mugun a toke 'yi se lin. ²⁰A Yesu bongi ntu kanyit kajumuk kulo, a kulyani adi, Ta lomerika gwon a kalyönök, kogwon tumatyan na Njuni gwon a nasu. ²¹Ta logon sojinana gwon ko magor kilo gwon a kalyönök, kogwon ta mo yiyimönö. Ta logon sojinana gwigwien kilo gwon a kalyönök, kogwon ta mo nyonyola. ²²Ta a kalyönök ko ntu maman ta, a renyani ta, a momoroji ta, a paji karin kasu kogwon kulya kwe ti nuro lo ntu! ²³Merenejin kase köju a sasanju nebijin sona i njilo kiko lo gelen njilo. Nyena lyonji ta lyönön i njilo lor, ko gwoji ta gwoja kogwon nyola, kogwon ropet duma a 'delaki ta ki yu. ²⁴Ama gwon a delya kasu ta logon a kwörinikö kilo, kogwon ta aje wu nō na lyönji ta kine. ²⁵Gwon a delya kasu ta ntu logon sojinana a yimönö kilo, kogwon ta mo mamagora. Gwon a delya kasu ta ntu logon sojinana nyonyola kilo, kogwon ta mo dedelya ko gwigwien. ²⁶Gwon a delya kasu ko ntu lin jambu adi ta a lo 'but. Merenejin kase köju a konakindya nebijin 'burönök sona i njilo kiko lo gelen njilo. ²⁷Ama nan takindya ta lo yinga nan kilo adi, Nyare ta nyar merok kasu, konaki ta ntu logon maman ta kilo 'bura, ²⁸lunji ta 'boriet ko Njun i se logon lömbu ta kilo, ko momo 'yi ta lepen kogwon kulya ti ntu logon sasanju ta kilo. ²⁹a ko lele ntu a nanju do i nebi, a ti do lopuköki lepen lele lo köti anyen nana. A ko lele ntu 'dek jonga bongu muit inot an do ko ten, ti nye jongi jölöbiya inot köti. ³⁰Tinji ntu lin logon a mo 'yu nō konut; an do ko wunyun kanjo nō kunök i ntu logon a jonga se lo. ³¹Konakindye ta ntu gwoso nagon ta 'de 'dekan adi ti se konakindye ta na. ³²A ko ta nyanju ntu logon nyanyar ta kilo, a ta nōna pupura le? Ma 'di katoronyak nyanju ntu logon nyanyar se kilo. ³³A ko ta konakindya nō na 'but i ntu logon konakindya ta nō na 'but kilo, a ta nōna pupura le? Ma 'di katoronyak konjya sona koti. ³⁴A ko ta tinju nō kasu i kuröji ko ntu logon ta yendu adi mo rorön kilo, a ta nōna pupura le? Ma 'di katoronyak tinju nō kase i kuroji ko katoronyak anyen se bonj rorön lin. ³⁵Ama nyare ta nyar merok kasu, konaki ta lepenat 'bura. Rukökindye ta se i kuröddu na nō kasu, an ta ko yendu ropaki; a ta mo gwe ko 'dokat a duma, a ta mo gwe a njawik ti Katonjanit lo ki lin; kogwon nye a lo 'but i ntu logon ti lyotion ko nō nagon se a wu kune ko a lorok i toilyet kulo. ³⁶Wone ta konyen ko ntu gwoso nagon Monye losu wowon konyen na. ³⁷An ta ko lilija ta kulya ti kulye nutu, an kulya kasu mo lilia. Koti ko 'dunökindyö ta kulya ti kulye ntu a narok an kulya kasu mo 'dunöki a narok. Pitöki ta kulye ntu, a ta mo koti pitokine pitöki. ³⁸Doggi ta 'donga, a ta mo koti 'dokani 'doka. Temet na 'but nagon a ruda, ko a dodonaki jojo, ko a 'du 'dulu na mo 'bukoki kasu i wuyisi. Kogwon temet nagon ta yenj temakindye kulye ntu na nye mo koti na temeki 'e ta. ³⁹A Yesu koti Tamakindye lepenat lilim adi, ntu mo 'doke nōna bubulo jiggo lele mo 'doke le? Se lin murek nona mo ti 'dororo i dili le? ⁴⁰Kajumunit ti bulo lwöngu katodinonit lonyit, ama kajumuk lin logon aje tutungo todino 'bura kilo mo gwe gwoso katodinonit lose. ⁴¹Ko nyo nagon do meddya korodoti na 'dit na gwon ko lunosur i konje na ama a do tine met bau na gwon konut i konje na? ⁴²Do bubulo kulya ada ko lunaser ilot adi, Lunaser lin, ti nan kurutu njina korodoti na 'dit kanjo konut i konje, ama do kwonj a ko met bau na gwon konut i

koŋe na? Do kamumuSura nit, a kokwe kiyaŋ 'dumu bau kaŋo konut i koŋe, a kirut a do buloni bulo meddya 'bura i kurutuŋdyo na korodoti na 'dit kaŋo ko luŋösür i koŋe.⁴³Ködini lo 'but 'bayin logon bubulo radan ludweki lorok; koti ködini loron 'bayin logon bubulo radan ludweki lo 'but.⁴⁴Kaden liŋ gelen gelen dedena i ludweki kase; kogwon ŋutu ti bulo 'deja ki 'biet i kaden logon a kikwa, koti se ti bulo 'deja ludweki ti binyo i tulyelye.⁴⁵ŋuto lo 'but topukuŋdyo kaŋo ŋo na 'but i kulya na 'but nagon a 'dela kanyit i toili kune; koti ŋuto loron topukuŋdyo kaŋo ŋo narok i kulya narok nagon a 'dela kanyit i toili kune. Kogwon kulya jore na gwon ko ŋuto i toili kune pupukun kaŋo kanyit i kutuk.⁴⁶Ko nyo nagon ta luŋgu nan adi, Matat, Matat, ama a ta tine kon ŋo nagon nan a takin ta anyen kökon kine? ⁴⁷Ŋutu liŋ logon a po koyo ni a yiŋe yiŋ kulyaesi kwe, a kone kon se kilo, nan de kwekwekin ta ko se gwon ada.⁴⁸Se gwon gwoso ŋuto logon 'duggo kadi, logon a 'bokara kak a nagulu, a tiŋdi togwi 'diesi i lelya loki. A nagon bar aje po a baranyaddi ko riŋit i ŋinu kadi, ama a tine tiŋdu lepeŋ i yonga, kogwon nye aje 'duko 'bura.⁴⁹Ama ŋutu logon yiŋiŋ kulyaesi kwe, a tine kon se kilo, se gwon gwoso ŋuto logon nyekakiŋdya kadi i kujöŋ a gwe a ko 'bokara togwi 'diesi kak. A bar lo poŋdi, a baranyaddi ko riŋit i ŋinu kadi, 'de 'de a nye 'dorone 'doro asut adi yurum.⁵⁰Ama ambata nagon po kak ki yu na gwon sona adi, ŋuto bubulö nyesu a tine twan.⁵¹Nan a ambata na gwon jörun na po kak ki yu. Ko lele ŋuto a nyesu na ambata a nye mo gwe jörun ŋupi; a ŋina ambata nagon nan mo titin lepeŋ na a mugun nio, nagon nan a tikiŋ anyen ŋutu ti kak böŋö gwon jörun".⁵²Nyenagon a Yudayaki woŋe ko 'börik pipija adi, Lo ŋuto bubulö tiŋdu yi i nyesu na mugun nanyit ada? ⁵³A Yesu waddi lepeŋat adi, 'Diri 'diri nan takiŋdya ta adi, ko ta ti nyesu mugun nio na Ŋuro lo ŋuto a tine möju rima kwe, a ta mo tine gwon ko ru kasu i mugunya.⁵⁴Ŋuto lo nyesu mugun nio a möji rima kwe lo, lepeŋ gwon ko ru na yeŋ nyin, a nan mo toŋi lepeŋ ki i twan i lor lo 'dutet.⁵⁵Kogwon mugun nio a kinyo lo to 'diri, a rima kwe gwe a ŋo na mamata ti to 'diri.⁵⁶Ŋuto lo nyesu mugun nio a moji rima kwe lo, lepeŋ gwogwolor koyo i mugun, a nan gwolore ko lepeŋ mugun.⁵⁷Nyena gwoso nagon Ŋun Monye lo gwogwolor lo aje sunyun nan, a nan gwolore kogwon lepeŋ, köti gwon sona adi ŋuto lo nyesu nan lo mo gwogwolor kogwon nan.⁵⁸Na a ambata na po kak ki yu; nye ti gwon gwoso ambata nagon merenyejin kasu köju a nyö a twatwane twatwa nu, ama kulya kanyit gwon sona adi, ŋuto lo nyesu ŋina ambata lo mo gwogwolor ŋupi.⁵⁹Yesu a jambu kine kulya na todiŋdye nye i kadi momoret Kaperanauma nu.⁶⁰A ŋutu kanyit kajujumuk jore ko yiŋe kine kulya, a se kulyani adi, Kilo kulyaesi a iŋgo, a yi koti yiŋe kine kulya a ti nyo? ⁶¹A Yesu iŋge den kanyit i töili adi ŋutu kanyit kajujumuk wiwinya i kine kulya, a nye piŋe se adi, Kine kulya köpuggö ta le? ⁶²a kirut mo gwe ada ko ta a met nan Ŋuro lo ŋuto i tu ki i pirit na gwonŋdi nan a kokwe nu? ⁶³Mulökötyo titiŋdu ru, a mugun tine koŋdya nene ŋo. Kulyaesi logon nan aje jamakin ta kilo a ti mulokotyö a toruje torujo.⁶⁴Ama kulye kasu kata logon a ko yubbo. Kogwon Yesu aje den i suluet ko ko ŋa logon ti yubbö, koti ko ŋa lo tiŋdu lepeŋ i tatua.⁶⁵A nye kulyani adi, Ŋina a kwe nagon nan kulyari ko ta adi ŋuto 'bayin logon bubulö po köyö ni ake ko Ŋun Monye a rukokin lepeŋ.⁶⁶A i ŋina a ŋutu kanyit kajujumuk jore kukutöro bot, a tine moraddu ko lepeŋ koti.⁶⁷a Yesu piŋe ŋutu kajujumuk puök wot murek kulo adi, Ta köti 'de 'dekan kö 'yu nan le? ⁶⁸Mat Simona Petero waddi lepeŋ adi, Matat, yi tu i lon ŋuto? Kulyaesi ti ru na yeŋ nyin gwon konut.⁶⁹Yi aje yubbö ko aje kurun adi do a Loke lo Ŋun.⁷⁰a Yesu piŋe se adi, Nan köju a ko wuluŋdyö ta puök wot murek le? Ama a lele losu gwe a satani.⁷¹A nye jambi sona i kulya ti Yuda ŋuro lo Simona Isikariota, kogwon nye lepeŋ lo tiŋdu Yesu i tatua ma 'di nye a lele lo ŋutu kajujumuk puök wot murek kulo.

Chapter 7

¹A nagon Yesu aje tutunjo jama-kinnya ntu kulya lin nu, a nye iti Kaperanauma. ²A duma lo kamorok ti Roma mia gelen gwe ko 'dupiet logon nye nyanyar parik. A njilo 'dupiet inge njilo a gwe nyona ko twan. ³A na yinge duma lo kamorok lore i kulya ti Yesu nu, a nye sonji temejik ti Yudayaki ko lepen yu, i pija na lepen anyen po i toke 'ya na 'dupiet lonyit. ⁴A se 'dure ko Yesu yu, a mamañdi lepen parik, adi, Do ködyö nparakin lepen kogwon lepen a lo 'but, ⁵kogwon lepen nyanyar jur likan a inge 'dukokinnyö yi kadi momoret. ⁶a Yesu morundye ko lepenat. A nagon nye gwe nyona ko 'dur i njinu kadi nu, a duma lo kamörök sonji julin kanyit i takingya na lepen adi, Ko tudara mugun pon MATAT, kogwon nan ti jukin adi ti do lupöni koyo kadi. ⁷Nina a kwe nagon nan a yeyeju adi nan ti jukin po konut ni; ti do tun Tamundye kulyaet, a 'dupiet lin de kele kelan. ⁸Nan koti a nuto logon sara ko temejik kwe, a nan koti gwe ko kamorok lo gwon koyo i mukok. Ko nan takingya lele adi, Iti, a nye iti tu; a ko nan lunju lele adi, Po, a nye ponji po; a ko nan takingya 'dupiet lin adi, Konji na jo, a nye konji konjya. ⁹A na yinge Yesu kine kulya nu a nye inge sönu ko lepen, a nye bongi ntu jore lo kipundyo nye kulo, a nye kulyani adi, Nan takingya ta adi, Nan a ko ryo yupet duma gwoso na 'bayin ma 'di i Yisaraele. ¹⁰A nagon ntu lo sonyo kulo aje yito mede nu, a se ryeji 'dupiet lo gwe a lo 'but. ¹¹A i mukok na njina, a Yesu iti i köji na lunju a Naina, a ntu kanyit kajujumuk se ko ntu jore parik moraddi ko lepen. ¹²A nagon nye gwe nyona ko 'dur i kötumit na köji nu, mete, a nuto logon aje twan lo 'dokoni kano. Njilo nuto a pilili lo note nagon a karu 'be. A ntu jore ti köji inge morundya ko nina nuto. ¹³A na meddi Matat nina nuto nu, a nye wone konyen ko lepen, a kulyani ko lepen adi, Mama, an do ko gwien. ¹⁴A nye iti nerot, a tandi par, a ka 'dokök kulo gwo 'de gwo 'dan. A nye kulyani adi, Do nilo titinti, nan takingya do adi, Njine ki. ¹⁵A nuto logon a twan lo nine njien a si 'dani si 'da, a suluje jambu. A Yesu ntutukindye note. ¹⁶A ntu lin inge moka ko kujono, a se pupurje Nun adi, Nebi duma aje pukun kayan kiden, koti adi, Nun aje 'yo 'yu ntu kanyit. ¹⁷Ko lele ntu 'de 'dekan konjya 'dekesi ti lepen lo sunyundyo nan lo, lepen mo kukurun kode jo na todin nan kune po ko Nun yu, kode nan jambu jo kwe. ¹⁸Ntu lo jambu jo kanyit ti mugun lo ga 'yu bu 'ya mugun; ama ko ntu ga 'yu bu 'ya lepen lo sunyundyo nan lo njilo ntu a lo to 'diri, a lepen gwe 'bayin a 'burönit. ¹⁹Mose a ko tin ta saresi le? Ama lele losu 'bayin logon a 'dep Saresi. Nyo ta ga 'yu tatuja nan? ²⁰a lodir lo ntu waddi adi, Do ko mulökötyo loron! Jo lo ga 'yu tatuja do? ²¹Yesu waddi se adi, Kita gelen kata nagon nan a kon i Sabata a ta lin gwe i sonju. ²²Mose lo tinju ta i tawero, (ti gwon adi po ko Mose, ama po ko merenyejin); nyena a ta tawenji ntu i Sabata. ²³a ko ntu a tawero i Sabata anyen Saret lo Mose bönjö gwon ti 'belejo, a nyo nagon ta woran ko nan kogwon nan a toke 'ya ntu i Sabata anyen mugun nanyit lin gwon 'bura? ²⁴An ta ko 'dunjo ta gwoso na meddi ta na, ama 'dunje ta gwogwo. ntu pipija adi Yesu nona a Masia ²⁵A kulye ntu ti Yerusalem pije adi, Lo nona ti gwon a ntu logon lepenat ga 'yu tatuja lo le? ²⁶Meddi ta, lepen jambu köke a se gwe a ko jambu nene jo ko lepen. Ntu temejik 'diri nona a den adi njilo a Masia le? ²⁷Yi deden ko lo ntu po ya, ama ko Masia popo, lele ntu mo ti den ko lepen po ya. ²⁸A na todindye Yesu i Kadi na Nun nu, a nye laiye adi, Ta deden nan, ta köti deden ko nan po ya. Ama nan a ko po ko kulya kwe ti mugun, ama lepen lo sunyundyo nan lo a 'diri, a ta tine den lepen. ²⁹Ama nan deden lepen kogwon nan po ko lepen yu, a nye inge sunyun nan. ³⁰Nyena a se ga 'yi morga lepen, ama a lele ntu gwe a ko sukindyo könin i morga na lepen, kogwon dinji nanyit nyun a ko po. ³¹A ntu jore i kiden na lodir yubbe lepen; a se pije adi, Ko Masia mo a po, nye nona mo kökon kweyesi jore lwöwöw kweyesi na kon njilo ntu kune le? ntu temejik a sondu ntu i morga na Yesu ³²A Parusijin inge yin lodir lo ntu i morga na lepen, a kinanejin temejik se ko Parusijin sonji kölipönök i morga na lepen. ³³a Yesu kulyani adi, Nan yongi dinji a na 'dit i si 'da ko ta, a kirut nan mo yitöni ko lepen lo sunyundyo nan lo yu. ³⁴Ta mo gaga nan, ama a ta mo tine ryö nan, kogwon pirit na gwonji nan kata nu ta ti bulö 'dur kata. ³⁵A Yudayaki pije 'borik adi, Lo ntu 'dek tu da anyen yi gwon ti ryö lepen na? Lepen nona 'dek tu i Yudayaki logon a rekin i kiden na Giriki kulo le, a todindye ntu ti Giriki? ³⁶Lo kulyaet a nyo logon lepen kulyari adi, Ta mo gaga nan ama a ta mo tine ryö nan? Koti adi, Pirit na gwonji nan kata nu ta ti bulö 'dur kata. Kine kweja nyo? ³⁷A i lor 'dutet lo rorwe logon a lor duma lo, a Yesu gwo 'de ki a laiye adi, Ko ntu logon a moka kure, ti lepen ponji köyö ni i möju. ³⁸Kulya ti nun na wurö kune tuggö adi, Karya ti pion toruesi mo 'do 'dokon ko ntu logon a yubbö nan lo i pele. ³⁹Lepen jambu kine kulya i kulya ti Mulökötyo logon ntu lo yubbö lepen kilo mo wuwu, kogwon Mulökötyo nyun a ko tiki ntu, kogwon Yesu nyun a ko bula. ⁴⁰A kulye ntu ko yinge kine kulya, a se kulyani adi, Lo 'diri a njilu nebi. ⁴¹A kulye kulyani adi, Lepen a Masia; ama a kulye kulyani adi, Masia po kanjo Galilaya le? ⁴²Kulya ti Nun na wurö kune tuggö adi Masia pukun i kötumit na Dawidi, ko i Beteleme i köji na gwonji Dawidi köju kata nu. Ti gwon sona le? ⁴³Nyena a lodir lo ntu inge konja kogwon kulya ti lepen. ⁴⁴a kulye kase 'deke morga lepen, ama a lele lose gwe a ko sukin könin i morga na lepen. Temejik ti Yudayaki a ko yubbö ⁴⁵A kölipönök yitöni ko köanejin temejik se ko Parusijin yu, a se pije lepenat adi, Nyo ta ti jon lepen? ⁴⁶a kölipönök kulo waddi adi, Ntu 'bayin kwoj lo jambu gwoso njilo ntu. ⁴⁷A Parusijin pije se adi, Ta köti a totogira? ⁴⁸Kulye temejik kode kulye Parusijin nona a yubbö lepen? ⁴⁹Ama lo lodir lo

nutu logon a ko den Saresi ti Mose kulo aje senya.⁵⁰ a lele lose logon a Nikodemo, logon köju a tu ko Yesu yu lo, pije se adi,⁵¹Saresi kao ñona a rukökin yi i 'dunğö na putet lo lele ñuto a kokwe nagon a ko nyun yin, anyen denunđya kaño ko leperj a konđya nyo le? ⁵²A se pije leperj adi, Do köti po Galilaya le?⁵³Galunđye kaño i kulya ti Njun na wurö kune, a do mo meddi adi, nebi 'bayin lo pukun Galilaya.

Chapter 8

¹A ntu lin gelen gelen iti kase i midijik, 1ama a Yesu iti i Mere lo Jeitun. ²A kotumalu 'beron a nye koti ponɗi i Kadi na Njun. A ntu lin ponɗi kanyit ni; a nye si 'dakine kak a poki i toɗinɗo na se. ³A katodinok ti Saresi ti Mose se ko Parusijin jonɗi nene ntu nagon a moka i lupō. A se tinɗi lepen i gwo 'dan ko ntu kiden. ⁴a se kulyani ko lepen adi, Katodinonit, na ntu a moka i ninu dinɗi gwak nagon nye luluporikin. ⁵Mose a sarakinɗa yi i Saresi adi, ti yi gube gum ntu gwo so njina ko nɗurupō tojo a twan. A do njilo kulyani ada? ⁶Lepenat jambu kine kulya 'dek monju lepen anyen se jambu adi lepen a konɗa arabat. Ama a Yesu dulakine kak a wuɗe kak ko morinet. ⁷A na gwonɗi se nyun i pipija na lepen nu, a lepen riunɗe mugun ki, a kulyani ko se adi, Ko lele losu kata logon 'bak toron ti nye sulune gumba lepen ko nɗurupit. ⁸Kōti a lepen dulakine kak a wuɗe kak ko morinet. ⁹A na yinge se kine kulya nu, a se 'doddi 'bōrik kaɗo gelen gelen, suluja i ntu logon aje golon tojo ko 'dutet, a Yesu kōlōkine gelen se ko ntu na nyun gwogwo 'dan. ¹⁰A Yesu riunɗe mugun ki, a piɗe adi, Do njina ntu, kulya ntu kulo? Ntu 'bayin lo 'duɗokinɗo kulya kunōk le? ¹¹A ntu na waddi adi, Ntu 'bayin pon duma lin. A Yesu kulyani adi, Ma 'di na lo koti ti 'duɗokin do putet. Iti, an do ko konɗa nene toron koti kwōɗ. ¹²A Yesu koti kulyani ko ntu kulo adi, Nan a parara na ntu ti na kak. Nye logon kebbu nan lo ti wōrō i mudwe kwōɗ, ama lepen gwon ko parara toruet. ¹³A Parusijin kulyani ko lepen adi, Do tōkonju kulya kunōk. ɗo na tokor do kine 'bayin a gwak. ¹⁴A Yesu waddi adi, Ma 'di ko nan tōkonju kulya kwe, a ɗo na tokor nan kune gwe a gwak, kogwon nan deden ko nan po ya, koti ko nan tu da; ama ta ti den ko nan po ya kode tu da. ¹⁵Ta lilija gwo so na lilije ntu ti na kak kulo na; nan ti lilija kulya ti lele ntu. ¹⁶A ko kōɗyō nan lilija kulya, a lilija nio kōɗyō gwe a gwak, kogwon nan ti gwon gelen i lilija. Nun Monye lo sunyundyo nan lo gwon ko nan i pirit na gelen. ¹⁷A wurō kasu i Saresi adi, Ko ntu murek lo tōkonju kulya a tōkoresi kase gwe a gwak. ¹⁸Nan nye lo lo tōkonju kulya kwe lo, a Nun Monye lo sunyundyo nan lo tokon kulya kwe. ¹⁹A se piɗe lepen adi, A liya Munyi? A Yesu waddi adi, Ta ti den nan ma 'di Baba. Ko ta kōɗyō a den nan, a ta kōɗyō koti deden Baba. ²⁰Yesu jambu kilo kulyaesi i pirit nagon 'dokesi guba kata, na toɗinɗe nye i Kadi na Njun nu, ama a lele ntu gwe 'bayin lo morga lepen, kogwon dinɗi nanyit nyun a ko po. ²¹Kōti a Yesu takinɗe lepenat adi, Nan mo tutu, a ta mo ga 'yi nan, ama ta mo twatwa i toronjin kasu. Ta ti bulō tu i pirit nagon nan tu kata nu. ²²A Yudayaki piɗe 'bōrik adi, Lo ntu 'dek tatuja mugun, na kulyari nye adi, Ta ti bulō tu i pirit nagon nan tu kata nu le? ²³a Yesu jamakinɗe lepenat adi, Ta a ti na kak, ama nan a lo ki. Ta a ntu ti na kak, ama nan 'bayin a lo na kak. ²⁴njina a kwe nagon nan takinɗe ta adi ta kōɗyō twatwa i toronjin kasu; kogwon ko ta a ko yun adi nan nye lo, a ta mo twatwane i toronjin kasu. ²⁵A se piɗe lepen adi, Do a ɗa? A Yesu waddi se adi, Nan nye lo logon nan aje takin ta i suluet lo. ²⁶jore kata nagon nan jajam ko 'du 'duɗokin i kulya kasu. Ama lepen lo sunyundyo nan lo a 'diri, a nan tukōkinɗe ntu ti na kak ɗo nagon nan yinun ko lepen kune. ²⁷A se gwe a ko kurun adi lepen jambu ko se i kulya ti Monye. ²⁸Nyena a Yesu kulyani ko se adi, Na 'bilikindye ta nan Nuro lo ntu ki nu, a ta mo dene den adi nan nye lo, a ta mo denɗi adi nan ti konɗa nene ɗo nagon a nio, ama nan jambu kine kulya gwo so nagon Baba aje toɗinikindye nan nu. ²⁹Nye lo sunyundyo nan lo gwon ko nan i pirit na gelen. A lepen gwe a ko kolōkin nan gelen, kogwon nan nɗupi konɗa ɗo nagon tulyōngu lepen. ³⁰A na jambi nye kine kulya nu, a ntu jore yubbe lepen. ³¹A Yesu kulyani ko Yudayaki logon aje yubbō nye kulo adi, Ko ta yenon gwolor i kulya na jamakin nan ta kune, a ta 'diri gwe a ntu kwe kajujumuk, ³²a ta mo dene den to 'diri, a to 'diri mo yukundye ta kaɗo. ³³a se waddi adi, Yi a nyakwariat ti Abarayama, yi kwōɗ a ko gwon a 'dupi ti lele ntu. Nyo do kulya adi, Ta mo yuyukwe? ³⁴A Yesu waddi lepenat adi, 'Diri 'diri nan takinɗa ta adi, ntu lin lo konɗa toronjin kilo a 'dupi ti toronjin. ³⁵Dupiet ti gwon a lo mede nɗupi, ama nuro a lo mede nɗupi. ³⁶A ko nan Nuro yuyukun ta, a ta 'diri mo gwe a lui. ³⁷Nan a den adi ta a nyakwariat ti Abarayama; ama ta ga 'yu tatuja nan, kogwon kulyaet lin a ko ryō pirit kasu i tōilyet. ³⁸Nan jambu ɗo nagon nan aje met ko Baba kune; ama a ta konɗi ɗo nagon ta aje yinun ko munyi kune. ³⁹A se waddi lepen adi, Abarayama a monye likan. A Yesu kulyani ko lepenat adi, Ko ta kōɗyō a njawik ti Abarayama, a ta kōɗyō konɗi ɗo na kon Abarayama kōju kunu. ⁴⁰Ama sojinana ta ga 'yu tatuja nan, nan ntu logon aje takinɗa ta kulya 'diri na yinun nan ko Njun kune. Abarayama a ko konɗa ɗo gwo so njina. ⁴¹Ta konɗa ɗo nagon munyi kōkon. A se waddi lepen adi, Yi a ko yunwe ko lepelok; yi gwon ko Monye gelen logon a Njun. ⁴²a Yesu kulyani ko lepenat adi, A ko kōɗyō Njun a Munyi, a ta kōɗyō nyanyar nan, kogwon nan pukun ko Njun, nan a po ni ko lepen yu. Nan a ko po ko kulya kwe ti mugun, ama lepen lo sunyundyo nan. ⁴³Nyo ta ti kurun ɗo na jam nan kune? Ta ti kurun kogwon ta ti bulō yinga ɗo na jam nan kune. ⁴⁴Munyi a njilu kaɗōonit, a ta konɗi ɗo nagon munyi 'de 'dekan konɗa. Suluja i suluet lepen a katatuanit, a lepen tine gwi 'dikin i to 'diri, kogwon lepen 'bak to 'diri. Na jambi nye 'burōnō na, a nye jambi gwo so na gwonɗi nye a 'burōnit na, kogwon nye a 'burōnit ko a monye 'burōnō lin. ⁴⁵Ama nan jambu to 'diri, nyena a ta tine yun nan. ⁴⁶Lon losu logon bubulō jonga nan i putet anyen tokurukinɗo adi nan a konɗa toron? Ko nan jambu to 'diri a kirut nyo ta ti yun nan? ⁴⁷Ntu logon a lo Njun lo yinga kulyaesi ti Njun; nyena kwe nagon ta ti yin se na kogwon ta 'bayin a ti Njun. ⁴⁸A Yudayaki waddi Yesu adi, Yi a kulya 'bura adi

do a Samariatyo a do gwe ko mulökötyo loron, ti gwon sona le? ⁴⁹A Yesu waddi adi, Nan 'bak mulökötyo loron, ama nan bubu Baba, a ta laundye nan. ⁵⁰Nan ti ga 'yu bu 'ya mugun; lele kata lo ga 'yu bu 'ya nan a lilije kulya kwe. ⁵¹'Diri 'diri nan takindya ta adi, ko nuto logon a 'dep kulyaesi kwe lepen mo ti wan twan kwön. ⁵²A Yudayaki kulyani ko lepen adi, Soninana yi aje kurun adi do gwon ko mulökötyo loron. Abarayama aje twan, nebijin köti aje twatwa, ama a do kulyani adi, Ko nuto logon a 'dep kulyaesi kwe lepen mo ti wan twan kwön. ⁵³Do a duma lwölwön Abarayama monye likan logon köju aje twan lo? Nebijin köti aje twatwa. Do kon mugun a na? ⁵⁴A Yesu waddi adi, Ko nan bu 'ya mugun, a nina bu 'ya nio na mugun gwe a na kana. Baba logon ta kulya adi lepen a Njun losu lo, lepen lo bu 'ya nan. ⁵⁵Ta a ko den lepen, ama nan deden lepen; ko nan ködyö a kulya adi nan a ko den lepen a nan ködyö gwe a 'burönit gwoso ta, ama nan deden lepen a nan 'debba kulyaesi kanyit. ⁵⁶Monye losu logon a Abarayama köju a lyönön i meddya na lor lin; nye a met a nyolani nyola. ⁵⁷A Yudayaki pije lepen adi, Do nyun a ko 'dur kinajin merya mukanat, do a met Abarayama le? ⁵⁸A Yesu waddi lepenat adi, 'Diri 'diri nan takindya ta adi, I nerot nagon Abarayama a ko yunwe nu, a nan gwe kata. ⁵⁹A se 'du 'dumbe nurupö anyen gugubuje lepen, ama a Yesu 'de 'yi mugun, a lupundye kanjo i Kadi na Njun.

Chapter 9

¹A na tiri Yesu nu, a nye meddilele ntu logon yunwe a mo 'doke. ²A ntu kanyit kajujumuk pije lepen adi, Katodinönit, toron nina na tinđu lo ntu yunwe a mo 'doke? Nina toron a na lepen, kode a na monye ko nte?³A Yesu waddi adi, Ti gwon adi lo ntu a torondya, kode monye ko nte, ama lepen yunwe a mo 'doke anyen memeta adi Nun kikitā ko lepen i mugun. ⁴Yi ködyö yennon konďya kitajin ti lepen lo sunyundyo nan lo a kak nyun a tuparan. Tukwaje de popo nagon lele ntu ti bulö kitari na. ⁵Na gwonđi nan i na kak na, nan a parara na ntu ti na kak. ⁶A nagon nye aje kulya nu, a nye yakakindye kamulak kak a nuddi lipo ko kamulak, a nye linyokindye ko ntu lo i konyen, ⁷a kulyani ko lepen adi, Iti, ko lalaji i jor na Siloama. (Siloama nyönyökö adi, Sonyo.) A ntu lo inge tu, a inge lalaju, a nye ko yitwene a bulöni bulö medďya. ⁸A maratejin kanyit se ko ntu logon köju aje met lepen i njonolija kulo pije adi, Lo ntona 'bayin a ntu logon yen sisi 'datu i njonolija lo? ⁹A kulye kulyani adi, Inko, lepen a nye; ama a kulye renyani adi, 'Bayin, lepen ti gwon a nye. Lepen meta gwoso nye. Nyena a ntu lo ko mugun kulyani adi, Nan a nye. ¹⁰A se pije lepen adi, Nyena a konyen kulök naji ada? ¹¹A nye waddi adi, Ntu lo lunu a Yesu lo a nuddi lipo, a linyökindye köyö i konyen, a takindye nan i tu Siloama i lalaju. A nan inge tu a nan inge lalaju, a nan joni jo medďya. ¹²A se pije ntu lo adi, A lepen liya? A nye waddi adi, Nan ti den. ¹³A sejongi ntu logon köju a mo 'doke lo ko Parusijin yu. ¹⁴Nyena nulu lor lo nuddi Yesu lipo a naji konyen ti lepen lo a Sabata. ¹⁵A Parusijin köti pije ntu lo ko lepen a tiki i medďya ada. A nye takindye lepenat adi, Lepen a linyökin lipo köyö i konyen a nan lalaji lalaju, a nan bulöni bulo medďya. ¹⁶A kulye Parusijin kulyani adi, Ntu lo konďya kine ntu lo ti po ko Nun yu, kogwon lepen ti 'debba Sabata. A kulye kulyani adi, Ntu logon a katoronyanit bubulö konďya kweyesi gwoso kine ada? A se inge konja. ¹⁷Nyena a se köti pije ntu mo 'doke lo adi, Do jambu nyo i kulya ti lepen kogwon lepen aje naju konyen kulök? A nye waddi adi, Lepen a nebi. ¹⁸Nyenagon a Yudayaki tine yun adi nulo ntu köju a mo 'doke ko sonjinana bulöni bulö medďya, tojo ko se a lunun monye ko nte nulo ntu logon a tiki i medďya lo. ¹⁹a pije se adi, Lo a nuro losu le? Ta ntona kulya adi lepen aje yunwe a mo 'doke? Lepen sonjinana medďya ada? ²⁰a ko monye ko nte waddi adi, Yi deden adi lepen a nuro likan, ko adi lepen aje yunwe a mo 'doke. ²¹Ama yi ti den ko lepen sonjinana medďya ada, köti yi ti den ko ntu lo naju konyen kanyit. Pije ta lepen, lepen gwe a duma; lepen ko mugun bubulö waddu. ²²Ko monye ko nte jambu sona kogwon se kujönö Yudayaki. Kogwon Yudayaki köju a torukökin ko 'börik adi ko lele ntu a tuggö adi Yesu a Masia, ti nye ködyö riköjine kanjo i kadi momoret. ²³nina a kwe nagon ko monye ko nte kulyari adi, Lepen gwe a duma, pije ta lepen. ²⁴Nyena a se köti lupundye ntu logon köju a mo 'doke lo dan tomurek, a kulyani ko lepen adi, Tambi kulya nagon a gwak ko Nun i komor. Yi a den adi lo ntu a katoronyanit. ²⁵A ntu lo waddi adi, Nan ti den kode lo ntu a katoronyanit kode 'bayin; lo gelen kata nagon nan deden, adi nan köju a mo 'doke, ama sonjinana nan meddi medďya. ²⁶a se pije lepen adi, Nye a konakin do nyo? Nye ntu konyen kulök ada? ²⁷A nye waddi se adi, Nan dika aje takin ta, a ta gwe a ko yin. Nyo ta 'dek yinga köti? Ta köti 'de 'dekan gwon a ntu kanyit kajujumuk? ²⁸A se momoroji lepen a kulyani adi, Do a ntu lonyit kajujumunit, ama yi a ntu ti Mose kajujumuk. ²⁹yi deden adi Nun aje jambu ko Mose; ama ko gwe gwoso nulo ntu yi ti den ko nye po ya. ³⁰A ntu lo waddi adi, Nina a ntu sörít! Ta ti den ko nye po ya, ama nye aje naju konyen kwe! ³¹Yi deden adi Nun ti yin katoronyak, ama ko lele ntu kukuk Nun a konđi 'dekesi ti lepen, a Nun yinge nulo ntu. ³²Suluja i suluwa na na kak a ko yin kwön adi lele ntu a naju konyen ti ntu logon aje yunwe a mo 'doke. ³³Ko ködyö nulo ntu ti po ko Nun yu, a lepen ködyö tine bulö konďya nene ntu. ³⁴A se waddi lepen adi, Do pipilundya i toronjin kata. Do 'dek todindyo yi? A se riköddi lepen kanjo i kadi momoret. ³⁵A Yesu inge yin adi se aje rikun lepen kanjo, a nye ryeji lepen, a pije adi, Do ntona a yun Nuro lo ntu? ³⁶A ntu lo waddi adi, Duma lin, lepen a ntu anyen nan bönjö yubbö lepen? ³⁷a Yesu waddi lepen adi, Do aje met lepen; nye nulo lo jambu ko do sonjinana lo. ³⁸A ntu lo kulyani adi, Nan a yun pon Matat lin; a nye 'dorone rupu ko Yesu i komor twöju lepen. ³⁹a Yesu kulyani adi, Nan aje po i na kak i 'dungö na kulya, anyen ntu logon ti medďya kilo bönjö memedďya, anyen se lo memedďya kilo bönjö wora a mo 'dokeno. ⁴⁰A kulye Parusijin lo gwon ko lepen nyona kulo ko yinge kine kulya, a se pije lepen adi, Yi köti a mo 'dokeno? ⁴¹A Yesu waddi se adi, Ko ta ködyö a mo 'dokeno a ta ködyö gwe 'bak toron. Ama sonjinana ta kulya adi, Yi memedďya; nyena toronjin kasu yeyenon.

Chapter 10

¹'Diri 'diri nan takingdyia ta adi, Nuto logon ti lupöri kötumit na goro lo yidin, ama a kije Sura ta i nene pirit lo, lepenj a kolanit ko a karyakanit; ²ama nye lo lupöri kötumit lo a kayukunit lo yidin. ³Katinyunit lo kötumit njanakin lepenj kötumit, a yidin yingje gworo lonyit; a nye lungi yidin kanyit kune ko karin, a nye meyaddi se kaño. ⁴A nagon lepenj aje meyunjya se lij kaño nu, a nye iti kase nerot, a yidin kebbi lepenj kogwon se deden gworo lonyit. ⁵A se tine kepoddu nuto logon a lepetyo, ama a se wöki wökön kaño ko lepenj kogwon se ti den gworolo ti ntu lepelok. ⁶Nilo lilim Yesu aje jamakin lepenjat, ama a se tine kurun njo nagon lepenj jamakin se kune. ⁷Nyena a Yesu köti jamakingdye lepenjat adi, 'Diri 'diri nan takingdyia ta adi, Nan a kötumit na yidin. ⁸nutu lij lo po köyö nerot köju kulu a kolak ko a karyakak, ama a yidin gwe a ko yinj se. ⁹Nan a kötumit; ko lele nuto lupöri köyö ni a lepenj mo lwököni lwökö, lepenj mo lulupö Sura ta ko tutu kaño a mo ryeji pirit nyen. ¹⁰Kolanit po tunj i koko 'ya, ko i tatuja, ko i tukanu. Nan aje po anyen lepenjat böñö gwon ko ru, ko anyen wuju abur. ¹¹Nan a kayukunit lo 'but. Kayukunit lo 'but pakingdyia ru nanyit kogwon yidin kanyit. ¹²nuto lo gwogwöröki i kita, logon 'bayin a monye yidin a yidin tine gwon a kanyit lo, ko meddi lujinte i po, a nye kö 'yi yidin kune, a wöki wökön, a kirut lujinte jekaddi nene a torekingdye se. ¹³A nuto lo wöki wökön kogwon lepenj gwogwöröki i kita a tine yeye yidin kune. ¹⁴Nan a kayukunit lo 'but; nan deden yidin kwe, a yidin kwe denji nan, ¹⁵gwoso nagon Baba deden nan na, nan deden Baba; a nan pakingdye ru nio kogwon yidin. ¹⁶Kunie yidin kwe kata nagon 'bayin a ti lo goro. Nan ködyö jojon se köti, a se mo yingje gworo lij, a se mo gwe a tenj gelen ko kayukunit gelen. ¹⁷Baba nyanyar nan kogwon nan pakingdyia ru nio anyen nan böñö nyökundyo nye. ¹⁸Lele nuto 'bayin lo 'dumaddu ru nio köyö, ama nan pakingdyia ru nio gwoso nagon nan a wakun. Nan gwon ko kido nagon nan paji ru nio, a köti gwe ko kido anyen nyökundyo nye. Nina a njo nagon Baba aje sarkin nan i konjya. ¹⁹Köti a Yudayaki konji konja kogwon kilo kulyaesi lo jam nye kilo. ²⁰A jore kase kulyani adi, Lepen ko mulökötyo loron, lepenj a mamala. Nyo ta yiyinj lepenj? ²¹Ama a kulye kulyani adi, Nuto lo gwon ko mulökötyo loron ti bulö jambu gwoso njilo. Mulökötyo loron njona bubulö njaju konyen ti ntu logon a mo 'dokeno? ²²A i njinu dijit a rorwe Yanjanet inge kona Yerusalema. I nu dijit kak lilik, ²³a Yesu wöröni i Kadi na njun kata ko Solomona i barañöa. ²⁴A Yudayaki dumökingdye lepenj kiden, a piye lepenj adi, Diji njornan nagon do möggi yi? Taki yi köke ko do a Masia. ²⁵A Yesu waddi lepenjat adi, Nan aje takin ta, ama a ta tine yubbö. Kitajin nagon nan kökon i karin ti Baba kune se na tökonu kulya kwe; ²⁶ama a ta gwe a ko yun kogwon ta 'bayin a yidin ti tenj nio. ²⁷Yidin kwe yiyinj gworo lij; nan deden se a se kebbi nan. ²⁸a nan tinji se ru na yen nyin, a se tine twatwa kwön; a lele nuto gwe 'bayin lo jekaddu se köyö i könin. ²⁹Baba lo tinju nan se lo a duma lwölwön njo lij, a lele nuto gwe 'bayin lo jekaddu se ko Baba i könin. ³⁰Yi ko Baba a njo gelen. ³¹A Yudayaki köti 'du 'dumbe njurupö anyen gumba lepenj. ³²a Yesu kulyani ko lepenjat adi, Nan a kwekingdyia ta kitajin jore na 'but nagon po ko Baba, ta gumba nan kogwon nan nase? ³³A Yudayaki waddi lepenj adi, Yi ti gumba do kogwon nene njo na 'but nagon do a kon, ama yi gumba do kogwon do a laundya Nun; kweja adi do logon a nuto kana kon mugun a Nun. ³⁴A Yesu piye lepenjat adi, A wurö kasu i Saresi adi, Nun lo kulya adi, Ta a njunyen. Ti gwon sona le? ³⁵Nun lungu se a njunyen logon kulyaet lonyit a jamaki se kulo, a kulya kanyit na wurö kune tine yonaki a swöt. ³⁶Nyena ko nyo ta kulya ko nan logon Nun Monye a gelun a inge sunyun i na kak lo, adi nan laundya Nun kogwon nan a kulya adi nan a Nuro lo Nun? ³⁷Nyena ko nan ti konjya kitajin ti Baba an ta ko yun ta nan; ³⁸ama ko nan kökon se, ma 'di ködyö ta ti yun nan yubbe ta kitajin na kon nan kune, anyen ta ködyö gwugwulu ko deden adi Baba gwon ko nan, a nan gwe ko Baba i mugun. ³⁹Köti a se ga 'yi morga lepenj; ama a nye inge pesaddu kaño kase i köni. ⁴⁰A nye köti yitöni i nu pele na Yardene, i pirit nagon Yöanje koju babatiddye nu. A nye mönundye nyu, ⁴¹a ntu jore inge tu ko lepenj nyu. A se kulyani adi, Yoane 'diri a ko konjya kweyesi. ama njo lij nagon lepenj a kulyari i kulya ti lo nuto kune a gwak. ⁴²a ntu jore inge yubbö lepenj nyu.

Chapter 11

¹Lele nuto kata logon a gilö, A karin kanyit a Lajaro. Lepen si'da Betania i köji nase Maria se ko kiaser nanyit Marata. ²Nina Maria a nye nagon aje we 'ya Matat ko welet na mon 'bura, a inge seja mokosi kanyit ko kupir kanyit ti kwe. Nilo Lajaro logon a gilö lo a lunaser lonyit. ³A kiasirik kune sonäi nuto i takingya na Yesu adi, Matat, nuto logon do nyanyar lo lu a gilö. ⁴A Yesu ko yinge nlo lore a nye kulyani adi, Nilo twanti ti tatuja, ama anyen bulari Nun ko anyen jakindya nan Nuro lo Nun bulet. ⁵Yesu nyanyar Marata ko kiaser nanyit se ko Lajaro. ⁶A na yinge nye adi Lajaro aje gilö nu, a nye karaki i pirit na gwonäi nye kata nu ko kulye perok murek. ⁷A i mukök na njina a nye kulyani ko ntu kanyit kajujumuk kulo adi, Ti yi köti iti ta Yudaya. ⁸A ntu kanyit kajujumuk piye lepen adi, Katodinönit, i perok ku 'dik lo tu Yudayaki ga 'yu gugubuja do ko nurupö, a do yitöni yu köti? ⁹A Yesu waddi adi, Tuparan gelen ti gwon ko saalan puök wot murek le? Nyena ko nuto wöro paran lepen ti köpukö, kogwon lepen memet parara na na kak. ¹⁰Noma ko nuto wöro kwaje, lepen kököpuko kogwon parara 'bayin ko lepen i mugun. ¹¹A Yesu ko jambi kine kulya, a nye 'ya 'yi jamakindya lepenat adi, Ju likan Lajaro lu dodoto; ama nan de tutu i topurundyo na lepen. ¹²A ntu kanyit kajujumuk kulyani ko lepen adi, Matat, ko lepen dodoto, lepen de popo a lo 'but. ¹³Nyenagon a Yesu jambi kulya ti twan na Lajaro, ama a se, yeyeji adi nye jambu kulya ti doto na yen na. ¹⁴A kirut Yesu tukökindye lepenat köke adi, Lajaro aje twan. ¹⁵ama nan a lyonon kogwon kulya kasu kogwon nan 'bayin yu, anyen ta bönjö yuyubbö. Nyena ti yi iti ta ko lepen yu. ¹⁶A Toma lo lunu a Kurudwötti kulyani ko kulye kajujumuk kulo adi, Ti yi moraddi ta ko lepen köti anyen yi bönjö twatwa ko lepen i pirit na gelen. ¹⁷A Yesu ko 'dure, a ko ryeji Lajaro aje doto i gulöm perok injwan. ¹⁸Suluja Yerusalemä tojo Betania nyona a mailijin murek, ¹⁹a Yudayaki jore inge po kase Marata ko Maria ni i sugga na lepenat i kulya ti twan na lunaser lose lo. ²⁰A na yinge Marata adi Yesu popo nu, a nye iti i dodogga na lepen; ama a Maria möndi midi. ²¹A Marata kulyani ko Yesu adi, Matat, ko do ködyö gwon ni a lunaser lin lo ködyö tine ko twan. ²²Ama nan deden adi ma 'di sonjinana Nun de titikin do njo lin nagon do a piyun ko lepen kine. ²³A Yesu kulyani adi, Lunösor mo njinien i twan koti. ²⁴a Marata waddi lepen adi, Nan deden adi nye mo njinien köti i twan i lor 'dutet. ²⁵A Yesu kulyani ko lepen adi, Nan logon a njiet ko a ru. Nuto logon a yubbo nan lo mo gwon jörun ma 'di ko nye a twan; ²⁶a nye lo gwon jörun ko a yubbö nan lo mo ti twan kwön. Do a yun kine kulya? ²⁷a nye runge adi, lye, Matat; nan a yun adi do a Masia Nuro lo Nun logon adi popo i na kak lo. ²⁸A nagon Marata aje kulya sona nu, a nye yitwene yitwe a lungi Maria kiaser nanyit a kulyani ko lepen a lwön adi. Katodinönit lo ni, lepen lungu do. ²⁹A Maria ko yinge kine kulya, a nye njine ki 'de 'de a iti ko Yesu yu. ³⁰Yesu nyun a ko 'dur köji kata, ama nyun gwon i pirit nagon Marata dodoggi lepen nu. ³¹A Yudayaki logon gwon kadi ko Maria i pirit na gelen i sugga na lepen kulo, ko meddi lepen i njien ki 'de 'de a iti tu nu, a se kepoddi lepen yeyeji adi lepen tu nyu i gulöm i gwien. ³²A Maria ko 'dure i pirit nagon Yesu gwon kata nu, a nye meddi lepen, a nye rosokakine kak ko lepen i mokosi, kulya adi, Matat, ko do ködyö gwon ni a lunaser lin lo ködyö tine ko twan. ³³A Yesu ko meddi lepen i gwien, se ko Yudayaki logon a morundya ko lepen i pirit na gelen kulo köti gwine gwien, a lepen 'duani kanyit i töili dedelya, ³⁴a nye piye se adi, Ta aje nuk lepen ya? A se waddi lepen adi, Matat, po ko meddi. ³⁵A Yesu gwine gwien. ³⁶Nyena a Yudayaki kulyani adi, Meddi ta, nye nyanyar lepen parik. ³⁷Ama a kulye kase kulyani adi, Lepen a naju konyen ti nuto logon a mo 'doke, nyo nye a ko kondya nene njo anyen lo nuto gwon ti twan? ³⁸A Yesu köti 'duani 'dua na 'durökindye nye i gulöm nu. njina gulöm a kuggi, a nurupit inge muköki i kutuk na gulöm. ³⁹A Yesu kulyani adi, Gwulunörö ta nurupit kanjo. A Marata kiaser nuto logon aje twan lo kulyani ko lepen adi, Matat, sonjinana lepen lu njona mone mon, kogwon lepen a jonga perok injwan. ⁴⁰a Yesu piye lepen adi, Nan dika a ko takin do adi ko do a yubbö do mo memet bulet na Nuro? ⁴¹Nyena a se gwulunöddi nurupit kanjo; a Yesu diye ki, a kulyani adi, Tinate Baba, kogwon do yiyin nan. ⁴²Nan ko mugun nio aje den adi do yiyin nan njupi; ama nan jambu kogwon kulo ntu lo gwogwo 'dan ni kulo, anyen se bönjö yuyun adi do lo sunyundyo nan. ⁴³A nye ko kulyani sona, a nye lungi ko gworo lobot adi, Lajaro, lupundye kanjo. ⁴⁴A nuto logon aje twan lo lupundye kanjo a tora könisi ko mokosi ko bongwat nukesi, a komor nanyit inge tora ko bonggo. A Yesu kulyani ko lepenat adi, Lake ta lepen ko ti lepen iti. ⁴⁵Nyenagon a jore ti Yudayaki logon aje po i 'yö 'yu na Maria kulo inge met njo na kon Yesu kune, a se yubbe lepen, ⁴⁶ama a kulye kase iti ko Parusijin yu, a takingye se njo nagon Yesu aje kon kunu. ⁴⁷Nyena a kinjanejin temejik se ko Parusijin lungi momoret nase, a piye 'börik adi, Yi kondya nyo? kogwon lo nuto kondya kweyesi jore. ⁴⁸Koyi a kölökin lepen sona, a ntu lin mo yubbe lepen, a kirut ntu ti Roma mo ponäi i könu na pirit nika) nake na rurwan se ko jur likan. ⁴⁹Ama a lele lose karin kanyit a Kayapa logon a kijane duma i njilu kinja, kulyani ko se adi, Ta ti den nene njo kwön; ⁵⁰ta a ko kurun adi ködyö a na 'but kasu ko nuto gelen lo twan dakari ntu kulo, an ntu ti jur 'bukulun ködyö twatwa. ⁵¹A lepen tine jambu kune kulya a kanyit, ama na gwonäi nye a kijane duma i njilu kinja nu, a nye inge keju adi Yesu ködyö tatatua dakari ntu ti jur 'bukulun, ⁵²ama 'bayin adi daggu ntu ti jur ka 'de, ama köti anyen nye bönjö pepenundya i pirit na gelen njawik ti Nun logon aje reara ka 'de ka 'de kilo. ⁵³Nyena suluja i njilu lor tojo ko njerot a Yudayaki ga 'yi

mwön ko lepeṇ.⁵⁴Nyenagon a Yesu kōti tine wörö köke ko Yudayaki kiden, ama a kö 'yi ṇinu pirit a iti i jur logon nyona ko yöbu, i köji na luṇu a Epuraima, a mönuṇdye nyu se ko ṇutu kanyit kajujumuk.⁵⁵A rorwe lo Yudayaki logon a Pasaka gwe nyona, a ṇutu jore ti jur iti Yerusalema i toke 'ya na 'börik i ṇerot na Pasaka.⁵⁶A se gwe i ga 'yu na Yesu, a totopine ko 'börik na gwo 'di 'e se i Kadi na Ṇun nu, adi, Ta yeyeju nyo? Lapeṇ ṇona de popo i rorwe kode 'bayin?⁵⁷Kiṇanejin temejik se ko Parusijin aje tiṇdu saresi adi ko lele ṇuto a den pirit nagon Yesu gwon kata na, ködyö ti tuke tuk, anyen se ködyö momok lepeṇ.

Chapter 12

¹A i perok buker i ɲerot na rorwe lo Pasaka, a Yesu iti Betania i pirit na gwonɗi Lajaro nu. ɲilo a Lajaro logon nye aje tunjaun i twan lu. ²A se derakiɗye lepen kinyo na tokotyan nyu, a Marata na 'yi 'ye; ama a Lajaro si 'dani i nyesu ko Yesu i pirit na gelen se ko kulye ɲutu. ³Nyena a Maria jonɗi rotolo gelen lo welet nake na mon 'bura nagon gwörö go, na luɲu a narada, a we 'yi mokosi ti Yesu a seji se ko kupir kanyit ti kwe. A kadi liɲ iɲge tikwe ko mon na welet. ⁴Ama a Yuda Isikariota logon a lele lo ɲutu kanyit kajujumuk, logon ködyö tiɲdu lepen i tatua lo, piye adi, ⁵Nyo ɲina welet ködyö ti gwöröji ko gurut alipan musala, a kine gurut korakine lomerika? ⁶Lepen jambu sona ti gwon kogwon lepen mi lomerika, ama kogwon lepen a kolanit, a lepen yeyeggi jurak lo gurut a 'dumakiɗye mugun i ɲo nagon a tiki kata kune. ⁷A Yesu kulyani adi, Kölöki ta na ɲuto; ti lepen 'dele 'de tojo ko lor lo nukari nan; ⁸kogwon ta ɲupi si 'da ko ɲutu lomerika, ama nan mo ti si 'da ko ta ɲupi. ⁹A ɲutu jore parik ti Yudayaki ko yinge adi Yesu lu yu, a se iti i medɗya na lepen; ama ti gwon a lepen ka 'de, ama i medɗya na Lajaro köti logon lepen aje tunjaun i twan lo. ¹⁰Nyena a kinanejin temejik tetendi mwön ko Lajaro köti, ¹¹kogwon Yudayaki jore aje kö 'yu se i kulya ti lepen a se yubbe Yesu. ¹²A kotumalu lodir duma lo ɲutu logon aje po i rorwe kulo ko yinge adi Yesu lo po Yerusalema, ¹³a se gögönɗi kenia ti kiat a iti i dodogga na lepen. A se yeɲe wonoro ki adi, Osana! ɲuto lo po i karin ti Matat lo ti 'boriani 'boria! Ti Mor lo Yisaraele 'boriani 'boria.' ¹⁴A Yesu ryeji kaine kolojityo, a kije a si 'dakine i loki nanyit, gwoso na wuröri adi, ¹⁵Köji na Siona, ko kujönö, mete ta, Mor losu ɲilo popo kasu ni, si 'da 'e i kaine kolojityo. ¹⁶A i ɲinu diɲit a ɲutu kanyit kajujumuk kulo tine kurun kine kulya, ama i mukök nagon Yesu aje bula a se kuru kurun adi kine kulya köju a wurö i kulya ti lepen ko adi aje konaki lepen. ¹⁷17A ɲutu logon gwon ko lepen i pirit na gelen kulo, na lupundyɗe nye Lajaro kaɲo i gulöm a tunjaundyɗe lepen i twan nu, tokon ɲo nagon se aje met kune. ¹⁸Nye ɲina kwe nagon lodir lo ɲutu tu i dodogga na lepen kogwon se aje yin adi lepen aje konɗya ɲina kweyet. ¹⁹A Parusijin totopine ko 'börik adi, Ta a met, 'bulit a nyo? Yi ti konɗya nene ɲo. Mete ta, ɲutu ti kak 'bukuluɲ kekebbi lepen. ²⁰A kulye ɲutu ti Giriki gwe kata nyu i kiden na ɲutu lo tu Yerusalema i kwakwaddu i diɲit na rorwe. ²¹Nyena a kulo ɲutu poɲɗi ko Pilipo ni logon a lo Betesaida na Galilaya, a kulyani adi, Pon duma, yi ködyö 'de 'dekan medɗya Yesu. ²²A Pilipo iti a takiɗye Andarea, a se murek iti i takiɗya na Yesu. ²³A Yesu waddi se adi, Diɲit aje 'dur nagon bulari nan ɲuro lo ɲuto. ²⁴'Diri 'diri nan takiɗya ta adi, Ko koɲe lo 'buluti ködyö a ko 'doro kak i kujoɲ a twane twan, a nye ködyo yeɲe gelen sonu, ama ko a twan, a lepen tore toran 'bolot jore. ²⁵ɲuto lo nyanu ru nanyit lo mo totolikin ru nanyit, ama ko ɲa lo maɲdu ru nanyit i na kak, lepen mo 'de 'dep tojo ko ru na yeɲ nyin. ²⁶Ko lele ɲuto 'de 'dekan kitakiɗya nan ti lepen agu ködyo kebbi nan, a i pirit na gwonɗi nan kata nu a kölipönit liɲ koti mo gwe nyu. Ko lele ɲuto kitakiɗya nan, a Baba mo bu 'ye lepen. ²⁷Soɲinana töili liɲ dedelya, a nan kulyani nyo? Ti nan kulyani adi, Baba lwöki nan i na diɲit? 'Bayin, ama nan a 'durökin ko ɲina kwe i na diɲit anyen nan ɲonjoɲga. ²⁸Baba, tiki karin kunök i bula. A gworo lo kuu ki yu adi, Nan aje tin karin kunök i bula, a nan mo köti tiɲdi i bula. ²⁹a lodir lo ɲutu lo gwogwo 'dan nyona kulo ko yinge, a kulyani adi ɲilo a kipya lo ki lo wonon. A kulye kulyani adi, Malaikatat a jambu ko lepen. ³⁰a Yesu waddi se adi, ɲilo gworo ti jambu ko kulya kwe, ama ko kulya kasu. ³¹Soɲinana na gwe a diɲit 'duɲet na kulya ti ɲutu ti na kak; soɲinana Matat lo na kak mo gubaji kaɲo. ³²A ko nan mo a 'biliki ki i na kak, a nan mo pikundyɗe ɲutu liɲ köyö ni. ³³Lepen jambu kine kulya kweja adi ko nye mo twan ada. ³⁴A lodir lo ɲutu waddi lepen adi, Yi aje yin i Saresi ti Mose adi, Masia yeyenon ɲupi. Nyo do jambu adi, ɲuro lo ɲuto agu ködyö 'bi 'biliki ki? ɲilo ɲuro lo ɲuto a ɲa? ³⁵A Yesu waddi se adi, Parara yöngi diɲit a na 'dit kasu kiden. Wöröni ta na gwonɗi ta nyuɲ ko parara na, anyen ta gwon ti 'bunyöki ko mudwe. ɲuto lo wörö i mudwe lo ti den ko nye tu da. ³⁶Na gwonɗi ta nyuɲ ko parara na, yubbe ta parara, anyen ta böɲo gwon a ɲutu ti parara. A i mukök nagon Yesu aje jambu kilo kulyaesi nu, a nye wuddye wuddya kase kiden, a 'de 'deleji mugun. ³⁷Ma 'di ködyö nagon lepen aje konɗya kweyesi jore kase i komor a se tine yuɲ lepen, ³⁸anyen kulyaesi ti nebi Yisaya böɲö kokona logon lepen köju a jam kulu adi, Matat, ɲa logon a yuɲ lore logon yi a tuk lo? a Riɲit na Matat aje kweki ɲa? ³⁹Nyena ko ɲina kwe a se tine yubbö kogwon Yisaya köti a kulya adi, ⁴⁰ɲun aje tomo 'dokeju konyen kase, a tiɲdi töilyet kase i gwon pomöni. Ko ködyö nye a ko konɗya sona lepenat ködyö memet ko konyen kase, a kuru kurun ko töilyet kase, a löpukundyɗe kanyit ni a nye ködyö toke 'yi se. ⁴¹41Yisaya köju jambu kine kulya kogwon lepen a met minyo lonyit, a jambi kulya ti lepen. ⁴²Ma 'di sona ɲutu temejik jore a yubbö lepen, ama kogwon kulya ti Parusijin a se gwe a ko pukun köke kogwon se kukujönö, an se ko rikwe kaɲo i kadi momoret; ⁴³kogwon se nyanyar bula ko ɲutu lwölwön bula ko ɲun. Kulyaesi lo jam Yesu kulo mo lo 'duggö kulya ti ɲutu. ⁴⁴A Yesu kulyajine ki adi, ɲuto lo yubbö nan lo ti yubbö nan ka 'de, ama lepen yubbö nye lo sunyundyö nan lo. ⁴⁵ɲuto lo medɗya nan lo medɗya nye lo sunyundyö nan lo. ⁴⁶Nan aje po i na kak a parara, anyen ɲutu liɲ logon a yubbö nan kilo böɲö gwon ti si 'da i mudwe. ⁴⁷Ko lele ɲuto a yin kulyaesi kwe a tine 'dep se, nan ti 'duɲökin kulya ti lepen; kogwon nan a ko po i 'duɲö na kulya ti ɲutu ti na kak ama i lwöggu na se. ⁴⁸ɲuto lo renya nan a tine 'dep kulyaesi kwe lo, ka 'duɲönit kata lo 'duɲö kulya kanyit. Kulyaet lo kulyari

nan lo mo lo 'duṅgö kulya kanyit i lor 'dutet; ⁴⁹kogwon nan ti jambu kulya kwe, ama Baba lo sunyundyö nan lo, lepeṅ ko mugun nanyit aje sarkin nan ko nan ködyö kulya nyo kode jambu nyo. ⁵⁰Nan deden adi saresi kanyit a ru na yeṅ nyin. Nyenagon ṅo nagon Baba aje jamakin nan kune, nan jambu se.

Chapter 13

¹Nyena a diñit na rorwe lo Pasaka gwe a ko nyun po. A Yesu inge den adi diñit nanyit aje jo anyen nye wuwuddye i na kak i tu ko Monye yu. Lepen nyanyar ntu kanyit lo gwon kak ni kulo, a nye nyanji se parik tojo ko 'dutet. ²A kanjöönit aje 'beron tinđu yeyeet naron ko Yuda i töili nuro lo Simona Isikariota anyen tinđu Yesu i tatua. A na gwonđi se i nyesu nu. ³A Yesu inge den adi Monye aje tin njo lin kanyit i kōnin, ko adi nye po ko Njun yu, ko kōti a yitōni ko Njun yu, ⁴a nye njine ki i nyesu, a rusundye bonjwat kanyit kune kanjo, a 'dumundye bonjo toliliket, a pitakinđye kanyit i mukök; ⁵a kirut nye 'bukökinđye pion i saani a suluje lalaju mokosi ti ntu kanyit kajujumuk kulo, a seji se ko bonjo toliliket na pitakin nye kanyit i mukök na. ⁶A nye ko 'dure ko Simona Petero, a Petero pije lepen adi, Matat, do lo lalaju mokosi kwe? ⁷A Yesu waddi lepen adi, Do ti den njo na kon nan sojinana na, ama do mo kukurun i mukök. ⁸A Petero kulyani ko lepen adi, Do de ti lala mokosi kwe kwōñ! A Yesu waddi adi, Ko nan ti lala do a do tine parundya kulya kwe. ⁹A Simona Petero kulyani ko lepen adi, MATAT, an do ko lalaju mokosi kwe ka 'de, ama kōti lalane kōnisi kwe se ko kwe nio. ¹⁰A Yesu kulyani ko lepen adi, Nuto logon aje kwō lo, mugun nanyit lin gwe a nake, a tine 'dekan lalaju kōti ake lalaju mokosi; ta a loke, ama ti gwon a ta lin. ¹¹Lepen kulya adi, Ta lin ti gwon a loke, kogwon lepen aje den ntu lo tinđu lepen i tatua lo. ¹²A nagon nye aje jo lalaju mokosi kase nu, a nye jupukinđye bonjwat kanyit kune kōti, a si 'dakine kak, a nye pije se adi, Ta njona kukurun njo nagon nan aje konakin ta kine le? ¹³Ta lunju nan a Katodinōnit ko a Matat, nyena njo na jam ta kine a gwak kogwon nan a nye. ¹⁴A ko nan logon a Matat ko a Katodinōnit losu aje lalaju mokosi kasu, nyena ta ködyö kōti tutulala mokosi kasu. ¹⁵Kogwon nan aje kwekin ta miret, anyen ta ködyö mirakinđya njo nagon nan a konakinđya ta kune. ¹⁶'Diri 'diri nan takinđya ta adi, 'dupiet ti lwōñ duma lonyit, a ntu lo sunyue lo tine lwōñ ntu lo sunyundyo lepen lo. ¹⁷Ko ta deden kine kulya ta a kalyōñök ko ta kōkon se. ¹⁸Nan ti jambu i kulya kasu lin. Nan deden ntu logon nan aje wulun kilo; ama kulya ti Njun na wurō kine ködyö kokona nagon kulya adi, Nuto logon nyesu kinyo lin lo a 'bi 'yu moköt ki a gwoji nan. ¹⁹Nan tukökinđyo ta kine kulya sojinana a kokwe nagon a ko nyun pokin nu, anye ko aje pokin a ta böñjō yubbe adi nan a nye. ²⁰'Diri 'diri nan takinđya ta adi, nye lo wuju ntu logon nan a son lo wuju nan, a ko nja lo wuju nan lepen wuju nye lo sunyundyo nan lo. ²¹A nagon Yesu aje kulya sona nu, a nye delyani delya parik kanyit i töili, a tokonj adi, 'Diri 'diri nan takinđya ta adi, lele losu mo titin nan i tatua. ²²A ntu kanyit kajujumuk toboñe ko 'börik dyadya 'yu ko nye jambu ko kulya ti nja. ²³A lele lo ntu kanyit kajujumuk logon Yesu nyanyar lo, gwe ko Yesu i merete. ²⁴A Simona Petero kwetundye lepen, a kulyani adi, Pine lepen ko nye jambu i kulya ti nja. ²⁵A njilo kajujumunit tökökinđye mugun ko Yesu i kido, a pije adi, Matat, ntu lo a nja? ²⁶A Yesu waddi adi, Nuto logon nan de nyelakinđya njina ambata a ntukinđye lepen lo, nye njilo ntu njilo. A nye ko nyelakinđye ambata na, a ntukinđye Yuda nuro lo Simona Isikariota. ²⁷A i mukök na ntukinđye nye Yuda ambata na, a Satani lupōni ko Yuda i töili. A Yesu takinđye lepen adi, Konđi njo nagon do kōkon na 'de 'de. ²⁸A ntu gwe 'bayin i se logon gwon i nyesu kulo, logon a kurun ko Yesu jambu kine kulya sona ko lepen ko kwe na nyo. ²⁹Kulye yeyeju adi kogwon Yuda 'debba jurak lo gurut, kode njona Yesu takinđya lepen anyen tu i gwōrunđyo na njo nagon se 'de 'dekan a ti rorwe, kode adi ti lepen 'doggi lomerika. ³⁰A nagon Yuda aje wuju ambata na nyelaki na, a nye iti kanjo 'de 'de. A kak gwe a tukwaje. ³¹A nagon Yuda aje tu kanjo nu, a Yesu kulyani adi, Sojinana nan Nuro lo ntu bubula, a Njun bulani köyö i mugun. ³²A ko Njun bula köyö i mugun, a Njun kōti mo titin nan i bula gwoso na bulari nye.na, a nye mo tinđi nan i bula 'de 'de. ³³Nwajik kwe, nan yōñgi diñit a na 'dit i si 'da ko ta. Ta mo gaga nan, nyena, sojinana nan takinđya ta gwoso na takinđye nan Yudayaki köju nu adi, Pirit na tiri nan kata nu ta ti 'dur kata. ³⁴Nan lo tinđu ta saret ludukōtyo adi, tunyare ta tunyar ko 'börik. Tunyare ta tunyar gwoso na nyanji nan ta na. ³⁵Ko njina kwe a ntu lin mo dene den adi ta a ntu kwe kajujumuk ko ta tutunyar ko 'börik. ³⁶A Simona Petero pije lepen adi, MATAT, do tu da? A Yesu waddi adi, Do ti bulö moraddu ko nan sojinana i pirit nagon nan tu kata nu, ama do mo keporo nan i mukök. ³⁷A Petero pije lepen adi, Matat, nyo nan ti bulö moraddu ko do sojinana? Nan mo pakinđya muguni tatua kogwon kulya kunök. ³⁸A Yesu nyobbi pija adi, Do 'diri mo pakinđya mugun i tatua kogwon kulya kwe le? 'Diri 'diri nan takinđya do adi, a kokwe nagon sukuri a ko nyun sira nu, do mo rerenya nan danjin musala adi do a ko den nan.

Chapter 14

¹Ti töilyet kasu gwe ti delya. Yubbe ta Njun, köti yubbe ta nan. ²Kadijik jore kata ko Baba mede yu. Ko kodyö 'bayin sona, nan nɔna ködyö tatakin ta adi nan lo tu i tetenakiɔɔya na ta pirit le? ³A ko nan a tu i tetenakiɔɔya na ta pirit, a nan mo yitweni yitwe köti i dokunɔɔya na ta a jongi ta köyö yu, anyen ta köti si 'da ko nan i pirit na gwonɔɔdi nan kata nu. ⁴Pirit nagon nan tu kata nu ta a den kiko. ⁵A Toma piye lepen adi, Matat, yi ti den ko do tu da; nyena yi den kiko ada? ⁶A Yesu waddi lepen adi, Nan logon a kiko, ko a to 'diri, ko a ru. Nuto 'bayin lo tu ko Baba yu ake ko nye tiri köyo. ⁷Ko ta kodyo a den nan, a ta ködyo aje den Baba köti. Suluja soɔninana tojo ko ɔerot, ta deden lepen ko aje met lepen. ⁸A Pilipo kulyani ko lepen adi, Matat, kweki yi Munyi, a yi mo tine 'dekan nene ɔo köti. ⁹A Yesu piye lepen adi, Nan aje jonɔa diɔit a najo ko ta, ama Pilipo do nyun a ko den nan? Nuto logon a met nan lo aje met Baba. Nyena nyo do kulya adi, Kweki yi Munyi? ¹⁰Do a ko yun le adi nan gwon ko Baba i mugun a Baba gwe köyö i mugun? Kulyaesi logon nan aje jamakin ta kilo ti po köyö; ama Baba lo gwon köyö i mugun lo lepen lo konɔɔya kitajin kanyit. ¹¹Yupe ta yun nan adi nan gwon ko Baba i mugun, a Baba gwe köyö i mugun; a ko 'bayin sona yubbe ta nan kogwon kitajin na kon nan kune ka 'de. ¹²Diri 'diri nan takiɔɔya ta adi, nuto lo yubbö nan lo köti mo kökon kitajin na kon nan kine, inɔkoi, nye mo kökon lwölwöɔn kune, kogwon nan lo iti ko Baba yu. ¹³Nyena ɔo lin nagon ta a piyun köyö i karin kune, nan mo kokonakin ta, anyen Baba böɔɔ bubula köyö i mugun nan nuro. ¹⁴Ko ta a piyunɔɔya nene ɔo köyö i karin, a nan mo konakiɔɔye ta. ¹⁵Ko ta nyanyar nan ta 'de 'dep saresi kwe; ¹⁶a nan mo piye Baba, a nye mo tinɔi ta lele Kato golonit anyen gwon ko ta nupi. ¹⁷Nilo Kato golonit a Mulökötɔo lo to 'diri logon nuto ti kak ni ti bulö wuju lepen lo, kogwon se ti met lepen köti ti den lepen. Ta deden lepen kogwon lepen si 'da ko ta a mo gwe kasu i mugunya. ¹⁸Nan mo ti kölökin ta a kikijikö; nan mo yiyitwe kasu ni. ¹⁹Yöɔɔ diɔit a na 'dit nuto ti kak ni mo ti met nan köti kwöɔn, ama ta mo memet nan. Nyena kogwon nan gwogwolor ta köti mo gwogwolor. ²⁰I nɔlu lor ta mo deden adi nan gwon ko Baba i mugun, a ta gwe köyö i mugun, a nan gwe kasu i mugunya. ²¹Nuto logon a wuju saresi kwe a 'debbe se lo, nye nɔlu lo nyanyar nan lo; a Baba mo nyanɔi nuto logon nyanyar nan lo, a nan köti mo nyanɔi lepen a mo kwekiɔɔye lepen mugun nio. ²²A lele Yuda leɔe Isikariota, piye lepen adi, Matat, do de kwekwekin yi mugun inot ada, a tine kwekin nuto ti kak le? ²³A Yesu waddi lepen adi, Ko lele nuto nyanyar nan a nye mo 'debbe kulyaesi kwe, a Baba mo nyanɔi lepen, a yi mo ponɔi ko lepen ni, a mo gwolore ko lepen i pirit na gelen a mede gelen. ²⁴Nuto logon ti nyar nan lo ti 'dep kulyaesi kwe; kulyaesi logon ta aje yin kilo ti gwon a kwe, ama a ti Baba lo sunyunɔɔyö nan lo. ²⁵Nan aje jamakin ta kine kulya na gwonɔɔdi nan nyun ko ta i pirit na gelen na; ²⁶ama Kato golonit logon a Mulökötɔo Loke, logon Baba mo susunyun köyö i karin lo, mo totodinikin ta ɔo lin, a mo toyiyikiɔɔye ta ɔo lin nagon nan aje jamakin ta kine. ²⁷Talin nagon po köyö na nan aje kölökin ta a 'dokat. Talin nagon nan titin ta na ti gwon gwoso na tinɔi nuto ti na kak kulo na. Ti töilyet kasu gwe ti delya, ti se gwe ti kujönö. ²⁸Ta aje yin nan i kulya ko ta adi, Nan tutu, ama nan mo yiyitwe kasu ni. Ko ta nyanyar nan, a ta ködyö lyölyöɔɔn kogwon nan lo iti ko Baba yu, kogwon Baba a duma lwölwöɔn nan. ²⁹Soɔninana nan aje takin ta kine kulya a kokwe nagon a ko nyun kona, anyen ko aje kona a ta böɔɔ yubbe yubbö. ³⁰Nan tine jambu ko ta diɔit a najo köti, kogwon Matat lo na kak nɔlu poni po. Lepen 'bak rinɔit köyö; ³¹ama kine ɔo kona anyen nuto ti na kak böɔɔ deden adi nan nyanyar Baba, a nan konɔi ɔo lin gwoso nagon Baba aje sarakiɔɔye nan na. Nɔne ta ki, ti yi wuddye ta wuddya ni.

Chapter 15

¹Nan logon a ködini lo binyo gwak, a Baba gwe a kametanit lo njilo ködini. ²Lepen totokoro kaño kenia kwe lin nagon a ko radan ludweki, a nye 'dunje i kune kenia lin nagon raradan ludweki anyen kunie kenia na wilun nagon raradan ludweki jore. ³Kulyaesi kwe logon nan aje jamakin ta kilo aje toke 'ya ta a ta gwe a loke. ⁴Gwe ta köyö i mugun, gwoso na gwonđi nan kasu i mugunya na. Kene ti bulö radan ludweki ko mugun nanyit ka 'de ko a ko gwon i ködini monye lo, nyena ta köti ti radan ludweki ko ta a ko gwon köyö i mugun. ⁵Nan logon a ködini lo binyo, a ta gwe a kenia. nuto lo gwon köyö i mugun gwoso na gwonđi nan ko lepen i mugun na, lepen raradan ludweki jore, ama ko ta ti gwon köyö i mugun a ta tine bulö konđya nene ɲo. ⁶Nuto logon ti gwon köyö i mugun lo gugubaji kaño gwoso kene, a teteyone teteyon. A kine kenia 'du 'dumani 'du'duma, a gubani i kiman, a noke nakan. ⁷Ko ta gwon köyö i mugun a kulyaesi kwe gwe kasu i mugunya, nyena a ta bulöni bulö piyundya ɲo nagon ta 'de 'dekan, a ta mo wune wu se. ⁸Baba bubula ko ta raradan ludweki jore; a i njina a ta gwe a nuto kwe kajujumuk. ⁹Nan aje nyar ta gwoso nagon Baba nyanji nan na. Gwe ta köyö i nyaret. ¹⁰Ta mo gwon köyö i nyaret ko ta 'de 'dep saresi kwe, gwoso na 'debba nan saresi ti Baba na a nan gwe kanyit i nyaret. ¹¹Nan aje jamakin ta kine kulya anyen lyönjön nio böñö gwon kasu i mugunya, ko anyen lyönjön nasu böñö jojore. ¹²Lo a saret lin adi, Tunyare ta tunyar ko 'börik gwoso na nyanji nan ta na. ¹³Nyanju duma 'bayin ko lele nuto lwölwön na, adi nuto a pakiñdya mugun i tatua kogwon julin kanyit. ¹⁴Ta a julin kwe ko ta kökon ɲo nagon nan a sarakin ta kune. ¹⁵Nan köti tine lun ta a 'dupi, kogwon 'dupiet ti den ɲo nagon duma lonyit kökon; kölumbö nan lunju ta a julin kogwon nan aje kwekin ta ɲo lin nagon nan a yinjun ko Baba kune. ¹⁶Ta a ko wulun nan, ama nan aje wulun ta ko a gelun ta anyen ta puputuru ɲerot i radan na ludweki. Kilo ludweki kasu ködyö yeyenon. A kirut Baba mo tinđi ta ɲo lin nagon ta a piyun köyö i karin kune. ¹⁷Njilo a saret lin logon nan sarakin ta adi, Tunyare ta tunyar ko 'börik. ¹⁸Ko nuto ti kak ni mamani ta, dene ta den adi se aje man nan a kokwe nagon se a ko nyun manđi ta na. ¹⁹Ko ta ködyö a ti na kak, a kak na ködyö nyanyar kanyit. Ta 'bayin a ti na kak kogwon nan aje wulun ta kaño i na kak, nyena ko njina kwe a kak na mane man ta. ²⁰Yeyene ta njilo kulyaet logon nan aje jamakin ta njilo, adi, 'Dupiet ti lwön duma lonyit. Ko se a sasanđu nan, a se mo sasanđi ta köti; ko se a 'dep kulyaesi kwe, a se mo 'depe 'dep kulyaesi kasu köti. ²¹Se mo kokonakin ta kine ɲo lin kogwon kulya ti karin kwe, kogwon lepenat ti den lepen lo sunyundyo nan lo. ²²Ko nan ködyö a ko po i jambu ko se, ase ködyö gwe 'bak toron; ama sonjinana lepenat ti bulö 'buruddu 'börik kaño kase i toronjin. ²³Nuto logon mamani nan lo köti mamani Baba. ²⁴Ko nan ködyö a ko konđya kitajin kase kiden nagon lele nuto ti bulö konđya kune, a se ködyö gwe 'bak toron; ama sonjinana lepenat aje met ko aje man nan se ko Baba. ²⁵a njina gwe sona anyen kulya na wuro kase i Saresi kune böñö kokona, adi, Lepenat aje man nan 'bak kwe na kulya. ²⁶Ama Kato golonit popo logon nan mo susunyukin ta ko Baba yu lo. Njilo Kato golonit a Mulökötyo lo to 'diri logon po ko Baba yu, a ko nye aje po a nye mo tokonj kulya kwe. ²⁷a ta köti tokonj kulya kwe kogwon ta aje gwon ko nan i pirit na gelenj suluja i suluat.

Chapter 16

¹Nan aje jamakin ta kine kulya anyen ta gwon ti kukutörö bot. ²Nutu mo rikun ta kaŋo i kadijik momoresi. 'Diri diŋit mo popo nagon ntu lin logon a tatuja ta kilo mo yeyeju adi se koŋdya kita na Njun. ³Se mo kökon kine ŋo kogwon se a ko den Baba, koti se a ko den nan. ⁴Ama nan aje takin ta kine kulya anyen ko diŋit nase aje po nagon koŋdi kine ŋo, a ta mo kuru kurun adi nan aje takin ta. Nan a ko tukökin ta kine kulya a kokwe, kogwon nan gwon ko ta i pirit na gelen. ⁵Ama soŋinana nan lu iti ko lepen lo sunyundyo nan lo yu, ama a lele losu gwe 'bayin lo pija nan adi, Do tu da? ⁶Kölumbö a ta delyani delya parik kasu i töilyet kogwon nan aje jamakin ta kine kulya. ⁷Nyenagon nan takindya ta to 'diri adi, bia a na 'but kasu ko nan tutu, kogwon ko nan ti tu, a Kato golonit lo tine po kasu ni, ama ko nan a tu, a nan mo sunyundye lepen kasu ni. ⁸Ko nye mo a po, a nye mo tokurukindye ntu ti na kak adi se a lyanan i kulya ti toron, ko i kulya ti tugwakan, ko i kulya ti 'dungö na putet. ⁹Adi, se a lyanan i kulya ti toron kogwon se a ko yun nan; ¹⁰se köti a lyanan i kulya ti tugwakan kogwon nan lo iti ko Baba yu, a ta mo tine met nan koti; ¹¹adi, se a lyanan i kulya ti 'dungo na putet, kogwon Matat lo na kak aje 'duŋöki putet. ¹²Nan nyun gwon ko kulya jore nagon jamaki ta, ama se pömöni nagon ta ti jukin 'doggu se soŋinana; ¹³ama ko Mulökoty lo to 'diri a po a nye mo nyömöddi ta i to 'diri lin; kogwon nye mo ti jambu kulya kanyit ti mugun, ama a nye mo takindye ta ŋo nagon nye a yinun, a mo tukökindye ta kulya na popo. ¹⁴A nye mo bu 'ye nan, kogwon nye mo 'dumundya ŋo kwe a tokurukindye ta se. ¹⁵Ŋo lin nagon Baba gwon ko se kune a kwe; njina a kwe nagon nan a kulyari adi, Mulökoty lo to 'diri mo 'dumundya ŋo kwe a mo tokurukindye ta se. ¹⁶Yöŋgi diŋit a na 'dit ta mo ti met nan; köti diŋit a na 'dit a ta mo meddi nan. ¹⁷A kulye ntu kanyit kajujumuk totopine ko 'börik adi, Lepen kulya adi nyo, na kulyari nye koyi adi, Yöŋgi diŋit a na 'dit ta ti met nan; koti adi, Yöŋgi diŋit a na 'dit ta mo memet nan? Köti na kulyari nye adi, Nan lo iti ko Baba yu? ¹⁸Nyena a se totopine adi, Na kulyari nye adi, Yöŋgi diŋit a na 'dit, lepen kulya adi nyo? Yi ti den ko lepen jambu kulya ti nyo. ¹⁹A Yesu inge den adi lepenat 'de 'dekan pija nye, nyena a nye pije lepenat adi, Ta totopi ko 'börik le, i ŋo nagon nan a kulyari adi, Yöŋgi diŋit a na 'dit ta mo ti met nan; köti adi, Yöŋgi diŋit a na 'dit a ta mo meddi nan? ²⁰'Diri 'diri, nan takindya ta adi ta mo gwigwien ko lulujö, ama a ntu ti kak ni mo lyöŋi lyöŋön; ta mo dedelya, ama a delya nasu mo worani a lyöŋön. ²¹Ko ntu nakwan gwon i ta 'duundyo, lepen ŋonŋa kogwon diŋit nanyit aje po, ama ko nye aje ta 'duundyo lupudi, a nye böŋöni böŋö ŋonŋa nanyit a lyöŋi lyöŋön kogwon nuro lulalet aje yunwe kaŋo i na kak. ²²Ta köti dedelya soŋinana, ama nan mo memet ta koti, a töilyet kasu mo lyöŋi lyöŋön, a ntu gwe 'bayin lo 'dumaddu lyöŋön nasu. ²³i njilu lor a ta mo tine pija nan ko kunie piesi. 'Diri 'diri, nan takindya ta adi Baba mo titin ta ŋo lin nagon ta a piyun köyö i karin. ²⁴Suluja 'beron tojo ko soŋinana ta a ko pija nene ŋo i karin kwe; pije ta, a ta de wune wu, anyen lyöŋön nasu böŋö jojore. ²⁵Nan aje jamakin ta kine kulya i lilimon. Diŋit njina popo nagon nan mo tine jambu ko ta i lilimön köti, ama nan mo tutukökin ta köke i kulya ti Baba. ²⁶I njilu lor ta mo pipi i karin kwe, a nan tine kulya ko ta adi nan mo momo 'yu Baba kogwon kulya kasu, ²⁷kogwon Baba ko mugun nanyit nyanyar ta, kogwon ta nyanyar nan a inge yubbö adi nan po ko Njun yu. ²⁸Nan po ko Baba yu, a nan ponji i na kak; soŋinana nan kökölökin na kak a köti yitöni ko Baba yu. ²⁹A ntu kanyit kajujumuk kulo kulyani, ko lepen adi, Mete, soŋinana do jambu köke, 'bayin i lilimön. ³⁰Soŋinana yi dene den adi do deden ŋo lin, 'bulit 'bayin nagon ntu pije do; kogwon njina kwe yi a yun adi do po ko Njun yu. ³¹A Yesu pije lepenat adi, Ta soŋinana aje yun le? ³²Mete ta, diŋit njina popo, 'diri aje 'dur, nagon ta mo toforeki, ta lin gelen gelen tu kasu i midijik, a ta mo kö 'yi nan gelen; ama nan ti gwon gelen, kogwon Baba gwon ko nan. ³³Nan aje jamakin ta kine kulya anyen ta böŋö gwon ko talin köyö i mugun. I na kak ta gwon i diŋit ŋonjet. Ama togo 'yi ta töilyet, kogwon nan aje te 'ya na kak.

Chapter 17

¹A nagon Yesu aje jambu kilo kulyaesi nu, a nye 'bi 'yi konyen kanyit ki, a kulyani adi, Baba, diñit aje 'dur; bu 'ye Nuro ilot anyen nan Nuro böñö bu 'ya do, ²kogwon do aje tin nan kido saret na ntu lin, anyen nan böñö tinđu ru na yeñ nyin i ntu lin logon do aje tikiñ nan kulo. ³Nina a ru na yeñ nyin anyen se deden do logon a Njun gelen ko a gwak, se ko nan Yesu Kristo logon do aje sunyun lo. ⁴Nan aje bu 'ya do i na kak kogwon nan aje tutungo kita inot nagon do aje tin nan i koñdya na. ⁵Soñinana pon Baba, tiki nan i bula konut i komor ko bulet nagon nan köju parundya konut a kokwe nagon kak a ko nyun gweya nu. ⁶Nan aje kwekin karin kunok i ntu logon do aje nyumokin nan i na kak kulo ko do a ña. Lepeñat a ntu kulök, a do inge tin nan se, a se aje 'dep kulyaesi kulök. ⁷Soñinana lepeñat deden adi ño lin nagon do aje tikiñ nan kune po konut; ⁸kogwon nan aje jamakin lepeñat kulyaesi logon do aje jamakin nan kilo, a lepeñat inge wu se, a lepeñat inge kurun 'diri adi nan po konut yu, a lepeñat inge yun adi do lo sunyundyö nan. ⁹Nan momo 'yu do kogwon se. Nan ti momo 'yu kogwon ntu ti na kak, ama nan pomo 'yu kogwon ntu logon do aje tikiñ nan kulo, kogwon se a ntu kulök. ¹⁰Ño lin nagon a kwe a kunök, a ño lin nagon a kunök gwe a kwe, a nan bulani bula ko lepeñat. ¹¹Nan soñinana tine gwon i na kak koti kogwon nan lo iti konut yu, ama se nyun gwon i na kak. Baba loke, 'depe ntu logon do aje tin nan kulo ko rinjit na karin kunök, anyen se böñö gwon a pele gelen gwoso na gwon di yi ko do a pele gelen na. ¹²Na gwon di nan ko lepeñat i pirit na gelen na nan aje 'dep ntu logon do aje tin nan kulo 'bura ko rinjit na karin kunök, a nan inge tiju se, a lele lose gwe a ko likin, ama tun ntu lo tolikiñdyö mugun, anyen kulya ti Njun na wurö kune böño kokona. ¹³Soñinana nan lo iti konut yu; a nan jambi kine kulya na gwon di nan nyun i na kak, anyen lyonon nio böño jojore kase i mugunya. ¹⁴Nan aje jamakin se kulyaesi kulök, a ntu ti na kak mane man se, kogwon se ti gwon a ti na kak gwoso nagon nan 'bayin a lo na kak na. ¹⁵Nan ti momo 'yu do anyen do joñ se kaño i na kak, ama anyen do tiju lepeñat 'bura i ñilo lora. ¹⁶Lepeñat ti gwon a ti na kak, gwoso nagon nan 'bayin a lo na kak na. ¹⁷Gelu se a loke ko to 'diri inot. Kulyaesi kulok a ti to 'diri. ¹⁸Nan aje son se i na kak gwoso nagon do aje sunyun nan i na kak na. ¹⁹Nan soñinana aje gelun mugun kogwon kulya kase anyen se koti gegelwe i swöt lo to 'diri. ²⁰Nan ti mumulukiñdyö kulo ntu ka 'de, ama nan koti mumulukiñdyö ntu logon mo yubbo nan kogwon kulyaesi kase. ²¹Bonjo ti lepeñat lin gwe a pele gelen gwoso na gwon di do Baba köyo i mugun a nan gwe konut i mugun na, anyen se koti gwon kayan i mugunya, anyen ntu ti Lak ni bonjo yuyun adi do lo sunyundyö nan. ²²Bulet nagon do aje tin nan na nan aje tikiñ lepeñat, anyen se böño gwon a pele gelen gwoso na gwon di yi ko do a pele gelen na; ²³a nan gwe kase i mugunya, a do gwe köyö i mugun, anyen se 'diri gwon a pele gelen, anyen ntu ti kak ni bonjo deden adi do aje sunyun nan, a do inge nyar se gwoso na nyan di do nan na. ²⁴Baba, nan 'de 'dekan adi ti kulo ntu logon do aje tin nan kulo böñö gwe ko nan i pirit na gwon di nan na, anyen se böñö memet bulet nio nagon do aje tikiñ nan na, kogwon do aje nyar nan a kokwe nagon kak a ko nyun gweya nu. ²⁵Pon Baba lo 'but, ntu ti kak ni a ko den do, ama nan a den do, a kulo ntu inge den adi do lo sunyun-dyo nan. ²⁶Nan aje kwekin lepeñat karin kunök ko do a ña, a nan koti mo kwekiñdye se, anyen nyanu nagon do nyan di nan na böñö gwon kase i mugunya, a nan koti gwe kase i mugunya.

Chapter 18

¹A nagon Yesu aje jambu kilo kulyaesi nu, a nye njörö njörö se ko ntutu kanyit kajujumuk kulo, a iti i nu pele na loro Kidirona. A melesen nene gwe nyu, a nye se ko ntutu kanyit kajujumuk kulo iti nyin. ²A Yuda lo tinđu lepen i tatua lo inge den nu pirit, kogwon Yesu se ko ntutu kanyit kajujumuk kulo diñitan jore momorja nyu. ³Nyena a Yuda wuji tej na ntutu kamörök se ko köliponok i konisi ti kinanejin temejik se ko Parusijin, a iti i njinu melesen jonga lombojin ko kalya se ko tito moriesi. ⁴Nyena a Yesu inge den njo lin nagon pokin kanyit ki kune, a nye miju nerot, a piye lepenjat adi, Ta ga 'yu nja? ⁵A se waddi lepen adi, Yi ga 'yu Yesu lo Najareta. A Yesu kulyani ko lepenjat adi, Nan nye lo. A Yuda lo tinđu lepen i tatua lo gwo 'de ko kilo ntutu i pirit na gelen. ⁶A nagon Yesu aje kulya ko lepenjat adi, Nan nye lo nu, a se kukutörö bot a 'do 'done kak. ⁷Nyena a nye köti piye se adi, Ta ga 'yu nja? A se waddi adi, Yi ga 'yu Yesu lo Najareta. ⁸A Yesu waddi adi, Nan dika aje tukökin ta adi nan nye lo. Nyena ko ta ga 'yu nan kölrö ta kulo ntutu ti iti. ⁹Lepen kulya sona anyen njo na kularyi nye kune böñö kokona adi, Nan a ko tolikin lele lo ntutu logon do aje tiki nan kulo. ¹⁰Kudayakan Simona Petero gwon ko banđu, a 'dutuñdye nye kaño, a tukunđye swöt lutaten lo lele 'dupiet lo kijane duma lo kaño. Karin ti njilo 'dupiet a Maluko. ¹¹A Yesu kulyani ko Petero adi, Suki banđu ilot kanyit i pirit. Lo kopo lo njonga logon Baba aje tin nan lo a nan de tine möji le? ¹²A tej na kamörök ko duma lose se ko kölipönök ti Yudayaki morgi Yesu, a tonji lepen. ¹³A se jongi lepen ko Ana yu a kokwe, kogwon Ana a njogwo lo Kayapa. Kayapa a koane duma i njilu kinja. ¹⁴Lepen a nye lo sanju Yudayaki adi ködyö a na 'but ko ntutu gelen lo twan dakari ntutu kulo. ¹⁵A Simona Petero se ko lele kajujumunit lo kepoddi Yesu. Njilo ntutu kajujumunit lo a dena ko koane duma. a nye iti ko Yesu i pirit na gelen a lupon i 'ban lo koane duma, ¹⁶ama a Petero gwo 'de i kötumit kaño. Nyena a kajujumunit logon a dena ko koane duma lo lupunđye kaño, a jambi ko ntutu na tiju kötumit na, a nye jongi Petero Sura ta. ¹⁷A ntutu na piye Petero adi, Do köti a lele kajujumunit lo njilo ntutu le? A nye renyani adi, Nan a leje. ¹⁸Nyena a 'dupi se ko kölipönök inge to 'debba kuk a kiman kogwon kak lilik, a se gwo 'de nyu lalaja, a Petero köti gwo 'de ko se i pirit na gelen lalaja. ¹⁹A koane duma piye Yesu i kulya ti ntutu kanyit kajujumuk, ko i kulya ti njo na todin nye kune. ²⁰A Yesu waddi lepen adi, Nan a jamakinđya ntutu kulya köke; nan yen todinđyö i kadijik momoresi ko i Kadi na Nun na momorakinđye Yudayaki lin kata nu, a nan gwe a ko jambu nene njo a lwön. ²¹Nyo do pipi nan? Piye ntutu logon aje yin nan i jambu kilo ko nan a jamakin lepenjat nyo. Mete, lepenjat deden njo nagon nan aje jamakin se kune. ²²a nagon nye aje kulya sona nu, a lele lo kölipönök logon gwo 'dan kanyit nyona lo inge nan Yesu i komor pija adi, Do waddu koane duma sona? ²³a Yesu waddi lepen adi, Ko nan a jambu arabat tokore toron nio; ama ko nan a jambu 'bura, nyo do nanan nan? ²⁴Nyena a Ana so ndi lepen ko Kayapa yu a tora. Kayapa a koane duma. ²⁵A Simona Petero gwe i gwo 'dan lalaja. A kulye kulo ntutu piye lepen adi, Do köti a lele lo ntutu kanyit kajujumuk le? Ama a nye renyani adi, Nan a leje. ²⁶A lele lo 'dupi ti koane duma logon a karutyö lo ntutu logon Petero a tukun swöt kaño lo piye adi, Nan a ko met do i melesen ko lepen i pirit na gelen le? ²⁷A Petero köti renyani renya, 'de 'de a sukuri lo sirani. ²⁸A se nyömunđye Yesu kaño ko Kayapa kadi, a jongi lepen i modoria. A gwe a waran na kak. A Yudayaki gwe a ko lupö i mödöria Sura ta an se ko toluta i kulya ti ker, ama se bubulö nyesu Pasaka. ²⁹Nyena a Pilato lupunđye kaño ko lepenjat ni, a piye adi, Toron a nyo nagon ta kulya adi lo ntutu a kon? ³⁰A se waddi lepen adi, Ko lo ntutu ködyö 'bayin a katoronyanit, a yi ködyö tine jon lepen konut ni. ³¹A Pilato kulyani ko lepenjat adi, Ta ko 'börik jongi ta lepen, ko 'duñökinđye ta lepen putet gwoso i saresi kasu. A Yudayaki waddi adi, Yi a ko 'buruki i tatuja na lele ntutu. ³²Kine kona anyen kulya na jam Yesu kune ködyö kokona na kwekinđye nye ko nye mo twan ada. ³³a kirut Pilato yitöni i mödöria Sura ta, a lungi Yesu, a piye lepen adi, Do 'diri a mor lo Yudayaki le? ³⁴A Yesu waddi pija adi, Do jambu kine kulya a kunök, kode kulye ntutu lo tukökinđyö do kulya kwe? ³⁵A Pilato waddi adi, Nan a Yudayakityo le? ntutu ti jur losu se ko koanejin temejik lo pakinđya do köyö i könin. Njo a nyo nagon do a kon? ³⁶A Yesu waddi adi, Tumatyan nio ti gwon a na na kak. Ko ködyö tumatyan nio a na na kak a kölipönök kwe ködyö mömörö, anyen nan gwon ti tiki Yudayaki, ama tumatyan nio 'bayin a na kak ni. ³⁷A Pilato piye lepen adi, Nyena do 'diri a mor le? A Yesu waddi adi, Do lo kulya adi nan a mor. Nan a yunwe a inge po kak ni kogwon njina kwe adi anyen nan tokonju kulya ti to 'diri. ntutu lin logon a ti to 'diri kilo yinga gworo lin. ³⁸A Pilato piye lepen adi, To 'diri a nyo? A nagon Yesu aje jambu sona nu, a Pilato köti lupunđye kaño ko Yudayaki ni, a takinđye lepenjat adi, Nan a ko ryö toron nagon rinari lepen; ³⁹ama ta gwon ko ker, adi nan yukukinđyö ta ntutu gelen i Pasaka. Ta 'de 'dekan nan yukukinđyö ta mor lo Yudayaki le? ⁴⁰A se köti wonoro ki adi, Yi ti 'böñ njilo ntutu, ama yukuki yi Baraba! Ama Baraba a karyakanit.

Chapter 19

¹Nyena a Pilato jonŋi Yesu a tiŋdi lepen i 'bitö ko kurubat logon a kwara, ²a kamorök kulo inge doggu kikwa a Inguaya, a sukiŋdye ko lepen i kwe, a tojubbi lepen ko bonŋo na 'bule. ³A se yeŋe po ko lepen ni, a rome ko lepen 'dö 'döju adi, Madan pon mor lo Yudayaki! nananjaju lepen i komor. ⁴A Pilato köti lupunŋdye kaŋo, a kulyani ko Yudayaki adi, Meddi ta, nan aje jon lepen kaŋo kasu ni anyen ta bonŋo deden adi nan a ko ryo toron nagon riŋari lepen. ⁵Nyena a Yesu lupunŋdye kaŋo a suki Inguaya lo kikwa kanyit i kwe ko a töjupu ko bonŋo na 'bule. A Pilato kulyani ko lepenat adi, Meddi ta, nuto lo malo. ⁶A koanejin temejik se ko kölipönök kase ko meddi lepen, a se wonoro ki adi, Ti lepen 'bikikine i ködini na görö! Ti nye 'bikikine 'bikiki! A Pilato kulyani ko lepenat adi, Ta ko 'börök jonŋi ta lepen ko 'bikikiŋdye ta lepen i ködini na görö; kogwon nan a ko ryo toron nagon riŋari lepen. ⁷A Yudayaki waddi lepen adi, Yi gwon ko saret, a i lo saret lepen ködyö tatatua kogwon lepen aje kon mugun a Nuro lo Njun. ⁸a na yinge Pilato lepenat i kulya sona nu, a nye kujönöni kujönö parik, ⁹a nye köti lupöni i mödöria, a piŋe Yesu adi, Do po ya? Ama a Yesu gwe a ko wat lepen. ¹⁰Nyena a Pilato piŋe lepen adi, Do ti 'bön jambu ko nan le? Do a ko den adi nan gwon ko kido nagon yukunŋdye do ko nagon 'bikikiŋdye do i ködini na goro le? ¹¹A Yesu waddi lepen adi, Do ködyo 'bak kido nagon do konŋi nan ko ködyö a ko tiki do ki yu, nyena nuto lo pakiŋdya nan konut i könin lo toron nanyit a duma bia parik. ¹²A i nina a Pilato ga 'yi yukunŋdye lepen, ama a Yudayaki kölumbö wonoro ki adi, Ko do a yukun lo nuto kaŋo, a do tine gwon a ju lo Kaisar, Ntutu lin lo konŋya 'börök a moran kilo rerenya Kaisar. ¹³A na yinge Pilato kine kulya nu, a nye jonŋi Yesu kaŋo, a si 'dakine kak i si 'daet 'duŋet na putet i pirit na lunu a Terere na linyo a nalilin nagon i kutuk na Sura lunu a Gabata. ¹⁴Nyena a gwe a Lor Tetenet lo Pasaka, a gwe gwoso i saa puök wot murek na tuparan. A Pilato kulyani ko Yudayaki adi, Meddi ta, mor losu lo malo! ¹⁵A se wonoro ki adi, Tatune lepen, tatune lepen, ti lepen 'bikikine i ködini na görö! A Pilato piŋe se adi, Ti nan 'bikikiŋdye mor losu i ködini na görö le? A koanejin temejik waddi adi, Yi 'bak lele mor ama ka 'de Kaisar. ¹⁶A kirut nye ntutukiŋdye lepenat Yesu anyen 'bikiki i ködini na görö. Nyena a se jonŋi Yesu. ¹⁷a nye iti kaŋo, lepen ko mugun nanyit 'doggu ködini na görö nanyit tojo i pirit na lunu a Pirit na Kululun, nagon lunu i kutuk na Sura a Gologota. ¹⁸A se 'bikikiŋdye lepen nyu i ködini na görö, se ko kulye nuto murek ko lepen i pirit na gelen, lele i lele swöt a lele gwe i lele swöt, a Yesu gwe kiden. ¹⁹A köti Pilato inge wunŋo kwe na kulya a tiŋdi i ködini na görö. A wuröki adi: Yesu Lo Najareta, Mor Lo Yudayaki. ²⁰A nuto jore ti Yudayaki inge ken ŋo na wurö kine, kogwon pirit nagon 'bekori Yesu nu gwon nyona ko köji. A kine kulya na wuro kune inge wurö ko kutuk na Sura, ko na Roma, ko na Giriki. ²¹Nyenagon a koanejin temejik ti Yudayaki kulyani ko Pilato adi, Ko wunŋo adi, Mor lo Yudayaki, ama wunŋe adi, Lo nuto a kulya adi, Nan a Mor lo Yudayaki. ²²a Pilato waddi adi, ŋo nagon nan aje wurökiŋdye kine nan aje wurökiŋdye ajo. ²³A nagon kamörök aje 'bikikiŋdye Yesu i ködini na görö nu, a se 'dumaddi bonŋwat kanyit kune, a kökoroŋi se i swötön inŋwan. A kamörök lin gelen gelen nadi jonŋi lonyit swöt. A se köti 'dumunŋdye jölöbiya nanyit na. Nina jölöbiya a gweya a ŋo gelen ki tojo ko kak a ko riŋa. ²⁴Nyena a se tokulyaki ko 'börök adi, Ti yi gwe ti kekeren nye, ama ti yi gumbe guralan kode ŋa lo jonŋa. Kine kulya gwon sona anyen kulya ti Njun na wurö kune ködyö kokona nagon kulya adi, Se aje kökorakin 'börök bonŋwat kwe, ŋo na jun nan kune gubarikin guralan. Kine a ŋo nagon kamörök aje kon. ²⁵Ama a nute Yesu, ko kiaser nute, ko Maria nakwan na Keleopa, se ko Maria na po Magadala gwe nyu gwogwo 'dan nyona ko ködini na görö na Yesu. ²⁶A Yesu ko meddi nute se ko kajujumunit logon nye nyanyar lo gwogwo 'dan nyona, a nye takiŋdye nute adi, Yanŋo, meddi, njilo a njuro ilot. ²⁷a kirut Yesu takiŋdye kajujumunit lo adi, Meddi, nina a nute. Suluja i njinu diŋit a kajujumunit lo jonŋi lepen kanyit mede. ²⁸A i mukök na njina, a Yesu denŋi adi ŋo lin sonjinana aje kona ajo. A nye kulyani adi, Nan a moka kure. (Nye kulya sona anyen kulya ti Njun na wurö kune ködyö kokona.) ²⁹a diköri gwe nyu a jore ko binyo naparoron. Nyena a se jurutökiŋdye lin a kine binyo, a sukiŋdye i kukuli, a yutakiŋdye ko lepen i kutuk. ³⁰a Yesu ko 'biŋe binyo naparoron kune, a nye kulyani adi, ŋo aje kona ajo! A lepen du 'ye kwe nanyit a duwunŋdye duwunŋdya. ³¹Nyena a gwe a Lor Tetenet. A Yudayaki piŋe Pilato anyen mokosi ti nuto lo gwon i kaden na görö kulo ködyö 'be 'belenŋo, anyen öpuö kase ködyö 'dumwe kaŋo. Lepenat piŋa sona kogwon an öpuö mönunŋdye i kaden na görö loki i Sabata, kogwon njilu Sabata a lor duma. ³²Nyenagon a kamörök kulo lo poni a 'belenŋi mokosi ti nuto togelen lo, ko ti tomurek logon aje 'bikiki ko Yesu i pirit na gelen kulo. ³³Ama a se ko 'dure ko Yesu ni, a se meddi adi lepen aje twan, a se gwe a ko 'be 'belen mokosi kanyit kulo. ³⁴ama a lele lo kamörök inge rem lepen i merete ko gor, a 'de 'de rima ko pion wuu kaŋo. ³⁵nuto logon aje met kine kulya lo a tokonŋ tokonŋu, a tokoret nanyit gwe a to 'diri; lepen deden adi nye jambu a gwak, anyen ta köti ködyö yuyubbö. ³⁶Kine kulya gwon sona anyen kulya ti Njun na wurö kune kokona nagon kulya adi, Lele kuyutyö lonyit mo ti 'belenŋo kwön. ³⁷Köti a wurö i nene pirit adi, Se mo memet nye logon se aje rem lo. ³⁸A i mukök na njina a Yosepa lo po Arimataya, logon a kajujumunit lo Yesu, ama ti kwekin mugun köke kogwon kujönö Yudayaki, a lepen piŋe Pilato anyen nye böŋö jonŋa öpu na Yesu; a Pilato rukökiŋdye lepen. Nyena a Yosepa ponŋi po a jonŋi öpu na kaŋo. ³⁹Nikodemo köti a po, logon köju a po ko Yesu ni kwaje lo,

jonɖya memelan ti mur na mon 'bura nagon a ɲola ko lomuryeje, gwoso rotolan mia gelen.⁴⁰ a se 'dumuɲɖye öpu na Yesu na a doggi nye ko boɲgwat na 'but, i pirit na gelen ko kine memelan na mon 'bura, gwoso keri lo Yudayaki nuket. ⁴¹Nyena a nene melesen gwe nyu i pirit nagon nye a 'bikiki kata nu, a nene gulöm ludukötyo gwe nyu i ɲinu melesen nagon a ko nukarikin lele ɲuto kwöɲ. ⁴²Nyena a se nunge Yesu nyu kogwon gulöm gwon nyona, köti a lor lo Yudayaki Tetenet.

Chapter 20

¹A i lor lo Sabata lo Yudayaki i kotumalu nanyit nagon kak a ko nyuŋ waran nu, a Maria na po Magadala dikara i gulöm a meddi adi nŋurupit aje gwuluŋöji kaŋo i kutuk na gulöm. ²Nyena a nye wöki wökön, a iti ko Simona Petero se ko lele nŋuto kajuju munit yu logon Yesu nyanyar lo, a takiŋdye lepenjat adi, Se aje 'dumara Matat kaŋo i gulöm. Yi ti den ko se a 'delakin lepenj da. ³Nyena a Petero se ko lele nŋuto kajujumunit lo nŋine nŋien, a iti i gulöm. ⁴A lepenjat murek wöki wökön i pirit na gelen; ama a lele nŋuto kajujumunit lo iŋge rwösökin Petero bot, a 'dure i gulöm a kokwe. ⁵A nye dulakine kak a ku 'di 'ye Sura ta, a nye meddi bongwat i gwon kak; ama a nye gwe a ko lupö Sura ta. ⁶A kirut Simona Petero lo 'dure kipuŋdyö lepenj, a nye lupöni i gulom; a nye meddi bongwat i gwon kak sonu, ⁷a bonggo na 'dit nagon gwon ko lepenj i kwe na tine gwon ko kunie kune bongwat i pirit na gelen, ama a nŋudula a gwe ka 'de. ⁸A kirut lele nŋuto kajujumunit lo logon aje 'dur i gulom a kokwe lo köti luponi Sura ta, a nye iŋge met a yubbe yubbö. ⁹A se nyuŋ gwe a ko kurun kulya ti Nŋun na wurö nagon kulya adi nye mo agu nŋinien i twan. ¹⁰Nyena a kilo nŋutu kajujumuk yitöni kase i midijik. ¹¹Maria nyuŋ gwo 'dan i gulöm kaŋo gwigwien. A nye ko gwine, a nye dulakine kak i ku 'di 'yö na gulöm, ¹²a nye meddi malaikajin murek nyu, a jupu bongwat nakwe, si 'da i pirit nagon öpu na Yesu dika gwon kata na, lele si 'da i kwe ko lele i mokosi. ¹³A se piŋe lepenj adi, Do nŋina nŋuto, do gwi nyo? A nye waddi lepenjat adi, Nan gwi kogwon se a 'dumara MATAT liŋ kaŋo i gulöm, a nan tine den ko se a 'delakin lepenj da. ¹⁴A nagon nye aje kulya sona nu, a nye löpuköni löpukö, a meddi Yesu gwogwo 'dan nyu, am 'a a nye gwe a ko gwulu adi a Yesu. ¹⁵A Yesu piŋe lepenj adi, Do nŋina nŋuto, do gwi nyo? Do ga 'yu ŋa? A nye yeyeji adi kode nŋona lepenj a kametanit lo melesen, nyena a nye piŋe lepenj adi, Duma liŋ, ko nŋona do lo 'dumaddu lepenj; tuköki nan pirit nagon do aje 'delakiŋdye lepenj kata nu, anyen nan tu joŋoŋ lepenj. ¹⁶A Yesu luŋgi lepenj adi, Maria! A nye wöriŋöni wöriŋö a kulyani ko lepenj i kutuk na Sura adi, Raboni! (Raboni nyönyökö adi, Katodinönit liŋ.) ¹⁷A Yesu kulyani ko lepenj adi, Ko mok nan, kogwon nan nyuŋ a ko tu ki ko Baba yu; ama iti ko luŋasirik kwe yu, ko tuköki se adi, Nan lo iti ki ko Baba yu logon a Munyi. Nan lo iti ko Nŋun liŋ yu logon a Nŋun losu. ¹⁸Nyena a Maria na po Magadala iti ko kajujumuk kulo yu a takiŋdye se adi, Nan aje met Matat; a Maria köti nyönyökökiŋdye se kulya na takin Yesu nye kune. ¹⁹A gwe i sömukö i nŋilu lor logon a lor lo Sabata lo Yudayaki i kotumalu nanyit, a nŋutu kajujumuk kulo iŋge momorja i pirit na gelen, a kötunitön iŋge kiki nŋutu kogwon se kukujönö Yudayaki, a Yesu lo 'dure a gwo 'de kase kiden, a rome ko se adi, Ti taliŋ gwe ko ta. ²⁰a nagon nye aje roman sona nu, a nye kwekiŋdye lepenjat könisi kanyit se ko merete lonyit. Nyena a nŋutu kajujumuk kulo ko meddi Matat, a se lyöŋi lyöŋön parik. ²¹A Yesu köti rome ko se adi, Ti taliŋ gwe ko ta. Nan soson ta gwoso nagon Baba aje sunyundyö nan na. ²²a nye ko kulyani sona, a nye yukakiŋdye se adi, Wuji ta Mulökötyo Loke. ²³Ko ta pipitökin toronjin ti lele nŋuto a se köti pitökine pitöki; a ko ta a mok toronjin ti lele nŋuto a se köti mokani moka. ²⁴A Toma lo luŋu a Kurudwötti, logon a lele lo kajujumuk puök wot murek lo, gwe 'bayin kase kata na poŋdi Yesu nu. ²⁵Nyena a kulye kulo nŋutu kajujumuk tukökiŋdye lepenj adi, Yi aje met Matat. A Toma kulyani ko lepenjat adi, Ko nan a ko met reto ti musumar kanyit i könisi, ko nan a ko sukin morinet liŋ i dilyö ti musumar, a ko nan a ko sukin könin liŋ kanyit i merete, a nan tine yuŋ. ²⁶A i mukök na perok budök a nŋutu ti Yesu kajujumuk kulo köti momorakiŋdye kadi, a Toma gwe ko lepenjat i pirit na gelen. A kötunitön iŋge kiki nutu, ama a Yesu lo 'dure, a gwo 'de kase kiden, a rome ko se adi, Ti taliŋ gwe ko ta. ²⁷a kirut a nye kulyani ko Toma adi, Riyu morinet ilot ni ko meddi könisi kwe; riyu könin ilot ko suki köyö i merete. An do ko gwon a kadyadyalanit ama yupe yuŋ. ²⁸A Toma waddi lepenj adi. A, pon Matat liŋ, Nŋun liŋ! ²⁹A Yesu kulyani ko lepenj adi, Do nŋona yubbö kogwon do aje met nan? nŋutu logon a ko met nan ama aje yuŋ kilo a kalyöŋök. ³⁰Yesu aje koŋdya kunie kweyesi jore ko kajujumuk kanyit i komor nagon a ko wuröki i na buk; ³¹ama kine kulya a wurö anyen ta böŋo yuyubbö adi Yesu a Masia Nŋuro lo Nŋun, koti anyen na yubbe ta na a ta gwe jörun i karin kanyit.

Chapter 21

¹A i mukök na njina a Yesu köti kwekinnye mugun i ntutu kanyit kajujumuk i tör na Tiberia; lepen a kwekinnya mugun sona. ²A Simona Petero, ko Toma lo lunu a Kurudwötti, ko Nataniele lo po Kana yu i jur lo Galilaya, ko njawjik ti Jebedayo, se ko kulye ntutu kajujumuk murek ti Yesu lin gwe i pirit na gelen. ³A Simona Petero kulyani ko lepenat adi, Nan lo tu i logga na somot. A lepenat waddi lepen adi, Ti yi moraddi ko do. A se iti tu a kiyaddi i ki 'bo kata, ama i njilu tukwaje 'bukulun a se gwe a ko morga nene njo. ⁴A ko kak aje waran, a Yesu gwe nyu gwogwo 'dan i kijit, ama a ntutu kajujumuk kulo gwe a ko gwulu adi njilo a Yesu. ⁵A Yesu lungi lepenat adi, Njawjik, ta nona a morga nene njo le? A se waddi lepen adi, Yi a ko morga nene njo kwön. ⁶A nye takinnye se adi, Gubara ta ku 'yi i swöt lutaten lo ki 'bo, ta de ryöryö. Nyena a se gubaddi gubaddu, mete, soninana a se tine bulö piköddu ku 'yi i ki 'bo kata, kogwon somot jore parik. ⁷A ntutu kajujumunit logon Yesu nyanyar lo tukökinnye Petero adi, Aso njilu a Matat! A Simona Petero ko yinge adi njilu a Matat, a nye jupukinnye bonggo nanyit na kido na kogwon nye gwon a limu kana, a nye labara i tor; ⁸a kulye kulo ntutu kajujumuk lo 'dure i kijit kase i ki 'bo, pikunnye ku 'yi a jore ko somot, kogwon lepenat 'bayin pajo ko kijit, ama gwon gwoso lasesi mia gelen. ⁹A nagon se aje po kanjo nu, a se meddi kiman na kuk, a somot ko ambatajin inge peta nyin. ¹⁰A kirut Yesu takinnye lepenat adi, Jonji ta kulye somot logon ta soninana aje momokun kilo. ¹¹Nyena a Simona Petero kiyaddi i ki 'bo kata a pikunnye ku 'yi i kijit, a jore ko somot dumalak mia gelen ko merya mukanat wot musala. Ma 'di ködyo se jore sona, a ku 'yi gwe a ko ginnya. ¹²A Yesu lungi lepenat adi, Po ta, ko nyesi ta. A lelelo ntutu kajujumuk gwe 'bayin logon a purutat i pija na lepen adi, Do a na? kogwon se a den adi lepen a Matat. ¹³A Yesu ponji po, a 'dumunnye ambatajin, a tinji lepenat, a nye köti konji sona ko somot kune. ¹⁴Njina a dan tomusala nagon Yesu aje kwekinnya mugun i ntutu kajujumuk i mukök nagon nye aje njen i twan nu. ¹⁵A nagon se aje nyesu nu, a Yesu pije Simona Petero adi, Simona njuro lo Yöanje, do nyanyar nan Iwolwön kilo? A nye runge adi, lye Matat, do a den adi nan nyanyar do. A Yesu takinnye lepen adi. A ti do tunyoni yisi kwe. ¹⁶A Yesu koti pije lepen dan tomurek adi, Simona njuro lo Sura, do nyanyar nan? A nye runge adi, lye Matat, do a den adi nan nyanyar do. A Yesu takinnye lepen adi, A ti do yuggi yidin kwe. ¹⁷A Yesu köti pije lepen dan tomusala adi, Simona njuro lo Yöanje, do nyanyar nan? A Petero gwe ko delya kogwon Yesu a pija nye dan tomusala adi, Do nyanyar nan? A nye waddi lepen adi, Matat, do deden njo lin; do a den adi nan nyanyar do. A Yesu takinnye lepen adi, A ti do tunyöni yidin kwe. ¹⁸Diri 'diri nan takinnya do adi, Na gwonji do a titinti na, do yen toja mukök ko kamba a wöröjine i piritön nagon do 'de 'dekan tu kata; ama ko do gwe a modon, a do mo rije könisi a lele ntuto mo lo tonji do, a mo jonji do i pirit nagon do ködyö ti 'bön tu kata nu. ¹⁹Lepen jambu kine kulya, kwekinnya ko Petero mo twan ada anyen bu 'ya Nun. A nagon Yesu aje jambu sona nu, a nye takinnye Petero adi, Kipunnye nan. ²⁰A Petero worinöni wörinö, a meddi lele kajujumunit logon Yesu nyanyar lo kikinnyö. (Nye njilo ntuto logon tökökinnyö mugun nanyit ko Yesu i kido i dinji na nyesu, a pije adi, MATAT, na lo tinju do i tatua?) ²¹A Petero ko meddi lepen, a nye pije Yesu adi, MATAT, kulya ti njilo ntuto mo gwon ada? ²²A Yesu waddi pija lepen adi, Ko nan ködyö 'de 'dekan ti nye mönndi mönndu tojo nan a po, a kulya kunök gwe a nyo kata? Kölumbö kipunnye nan. ²³A njilo lore reara i lunasirik lo yubbö kulo adi njilo ntuto kajujumunit ti twan. Ama Yesu a ko kulya ko Petero adi njilo kajujumunit ti twan, ama adi, Ko nan 'de 'dekan ti nye mönndi mordu tojo nan a po, a kulya kunök gwe a nyo kata? ²⁴Njilo a ntuto kajujumunit logon aje tokonju kine kulya, a inge wunjo se, a yi denji adi kulya na tokor lepen kune a gwak. ²⁵Nyena kunie njo jore kata koti nagon Yesu aje kon. Ko se lin gelen gelen kodyö a wurö, nan yeyeju adi kak na a na 'dit ti jukin wuju bukön nagon ködyo wuwurö kune.

Acts

Chapter 1

¹Pon Teopilo, i buk na kokwe nan a wunjo kulya lin nagon Yesu a kon ko a todin kune, suluja i suluet ²tojo ko lor lo 'depaji 'e nye ki lu, i mukok nagon nye aje tinju luyökke lo wulun nye kulo saresi i rinji na Mulokoty Loke. ³Lepen a kwekinnya se mugun nanyit i mukok na twan nanyit ko kweyesi jore adi nye gwon jörun. Nye a pukokin ko lepepat ko perok merya injwan, a nye inge jamakin se kulya ti Tumatyan na Nun. ⁴A nagon nye gwon ko se i pirit na gelen nu, a nye sanji lepepat adi, Ko kolokin ta Yerusalem, ama rinji ta njo nagon Baba a rukokin tinju ta na, nagon ta a yinjun kulya kanyit köyö na. ⁵Yoane koju batiddya ntutu ko pion, ama i perok ku 'dik ta mo batisa ko Mulökoty Loke. ⁶A nagon luyökke aje momora i pirit na gelen ko Yesu nu, a se pije lepen adi, Matat, do mo nyonyökokin Yisaraele tumatyan bot i na dinji le? ⁷A Yesu waddi lepenat adi, 'Bayin a kulya kasu i denja na

perok kode diñitan, kogwon kine kulya a ti Baba, lepenj aje wulunḡdyo se.⁸ Ama ta mo wuju riñit ko Mulökötyo Loke a pokin kasu loki; a ta mo tukokiñdye ntu kulya kwe Yerusalema kata, ko i Yudaya 'bukuluñ, ko i Samaria, tojo ko 'dutesi ti kak.⁹ A i mukok nagon nye aje jambu kine kulya nu, a lepenj 'depajine ki na meddi se nu, a 'diko munḡe lepenj kase i konyen.¹⁰ A nagon se nyuñ diña ki i diñit na tiri nye nu, mete, a ntu murek gwo 'de kase i merete a jupu bongwat nakwe.¹¹ A piḡe se adi, Ta ntu ti Galilaya, nyo nagon ta gwo 'dan ñini diña ki? ñilo Yesu logon a 'depaji ki kasu kiden lo mo yiyitwe jojo gwoso na metaddi ta lepenj i tu nanyit ki nu".¹² A kirut lepenjat kö 'yi mere lo Jeitun, a yitwene Yerusalema. Ñina kwake a nanjutut, gwoso nagon a ruköki ntu i woro i lor lo Sabata.¹³ A na lupöri se köji kata nu, a se luponi i kadi nagon a koñilore, nagon Petero morunḡdyo kata, ko Yoane, ko Yakobo, ko Anjöarea, ko Pilipo, ko Toma, ko Bartolomayo, ko Matayo, ko Yakobo nuro lo Alapayo, ko Simona Kawelonit, se ko Yuda nuro lo Yakobo.¹⁴ A lepenjat liñ momori i pirit na gelenj anyen kwakwaddu perok liñ, mora ko ntu wate, ko Maria note Yesu, se ko luñasirik ti Yesu.¹⁵ A i kilu perok, a luñasirik lo yubbo momori momora gwoso ntu mia gelenj ko merya murek, a Petero ñine ki i jambu adi,¹⁶ Luñasirik kwe, Kulya ti ñun na wuro nagon Mulokoty Loke köju a kulyari ko Dawidi i kutuk kune, agu ködyö kokona i kulya ti Yuda logon a nyomoddu ntu i morga na Yesu lo.¹⁷ Yuda köju a lele likan, a inge wulöki i parundya na kita nagon yi kita nye na.¹⁸ (Ñilu ntu a gwörunḡdyö melesen ko gurut nagon a ropaki nye i kita nanyit naron kune; a lepenj inge 'doro kak ko pele, a pu 'döni pu 'dö, a monyet kanyit liñ inge 'bukunḡdyo kanjo.¹⁹ A ntu liñ lo si 'da Yerusalema kulo inge den kine kulya, nyena a se gwenj ñinu melesen ko kutuk nase adi, Akeledama, nagon nyönyökö adi, Melesen na Rima.)²⁰ Kogwon a wuro i Buk na Saumajin adi, Ti mede nanyit gwe a murwö, ko ti lele ntu gwe ti si 'da kata. Köti a wurö adi, Ti lele ntu ruddye kita nanyit.²¹ Nyenagon ti lele ntu morakiñdye kayan. Lepenj ködyö gwon a tele lo kilo ntu logon yi köju wörö i pirit na gelenj i diñit na wöröri Matat Yesu koyi i pirit na gelenj nu,²² suluja i diñit nagon Yoane batiddya ntu tojo ko lor lo 'depaji 'e Yesu ki kayan kiden lu. Ñilo ntu lo wulwe lo ködyö mora koyi anyen tuggö adi yi a met Yesu i ñien i twan.²³ A se tinḡdi kulye ntu murek kase nerot. Karin kase a ko Yosepa lo lunju a Barsaba, lo lunju koti a Yusito lo, se ko Matia.²⁴ A se kwakwaddi adi, Pon Matat, do deden toilyet ti ntu liñ, kweki yi lon lo kilo ntu murek do a wulun,²⁵ anyen ruddya na kita koanyen gwon a luyökke i pirit na Yuda. Ñilo a Yuda logon a 'doro a iti kanyit i pirit lo.²⁶ A lepenjat gumbe guralan a ti kilo ntu murek, a gura 'duki ko Matia; a lepenj morakine i luyökke puök wot gelenj kulo.

Chapter 2

¹A nagon lor lo Pentekosta aje 'durökin nu, a ryeni lepenjat lij aje momora i pirit na gelen. ²De 'de a wonjon na wunu ki yu gwoso wuggo na kobunot duma, a inge mulu kadi nagon se si 'da kata na. ³A ño gwoso nedepa ti kiman puköki ko lepenjat, areki kase kiden, a si 'dani kase loki gelen gelen. ⁴A lepenjat lij inge jore ko Mulökötöy Loke, a suluje jambu ko kunie kutusen, gwoso na tikiñdye Mulökötöy se riñit jamet na. ⁵Nyena kulye Yudayaki logon a katwöyök ti Njun kata Yerusalema. Lepenjat po i juron lij ti kak. ⁶A na yinge se njina wonjon nu, a yodom na ntu momorundye i pirit na gelen, a se dwadwa 'yi dwadwa 'yu kogwon se lij gelen gelen a yin kilo ntu i jambu na kutusen kase. ⁷a se inge sönju bia parik, a piye 'borik adi, Kilo ntu lo jajambu kilo se lij 'bayin a ti Galilaya le? ⁸Ada lolor nagon yi lij gelen gelen yiyin lepenjat i jambu na kutusen kao nagon yi a yunwe 'i kune? ⁹Yi a ntu ti Partia, ko ti Madai, ko ti Elam, ko ntu lo gwolor Mesopotamia, ko ntu ti Yudaya, ko ti Kapodokia, ko ti Ponto, ko ti Asia, ¹⁰ko ti Purugia, ko ti Pampulia, ko ti Ejipeto, ko ti turön ti Kurene na gwon Libya kulu, ko a komu lo po Roma, logon a Yudayaki ko a ntu logon a Iöpuugo 'börik a Yudayaki kulo, ¹¹köti yi a ntu lo po Kurete se ko a ntu ti Arabi. Yi lij a yin lepenjat i jambu i kutusen kan ño temejik nagon Njun a kon kune. ¹²a lepenjat lij inge sönju, a dyadya 'yi dyadya 'yu, a topinine ko 'börik adi, Kine kulya kweja nyo? ¹³Ama kulye 'dö 'döju kulya adi, Kilo ntu a memeri ko yawa. ¹⁴A kirut Petero se ko kulye luyökä puök wot gelen kulo njine ki, a lepen 'bi 'yi gworo lonyit ki, a tikiñdye lepepat adi, Ta ntu ti Yudaya se ko ta lij lo si 'da Yerusalema kilo, dene ta den kine kulya ko yin ta yin 'bura ño na jam nan kine. ¹⁵Kilo ntu a ko memeri gwoso na yeyeji ta njina, kogwon nyun a saa bunwan na ko 'bure. ¹⁶ama kölumbö kine a kulya na jam nebi Yoele kön kunu adi, ¹⁷Njun lo kulya adi, Kine kulya mo gwon sona i perok ti 'dutet, adi nan Njun mo 'bukökiñdye Mulökötöy lio i ntu lij, a njawik kasu lulyan ko nawate mo ken keju, a ntu kasu teton mo meddi kulya kase i töilyet, a ntu kasu mudunin mo rudweni rudwe. ¹⁸in koi, i kilu perok nan mo 'bukökiñdye Mulökötöy lio ma 'di i 'dupi kwe lyan se ko nawate; a lepenjat mo ken keju. ¹⁹A nan mo kweji ño sörsi ki yu ko kweyesi i kak ni, kweja adi rima ko kiman se ko luru lo köpuröt. ²⁰A kolor mo Iöpunge a mudwe, a yapa mo worani a rima i nerot na ponji lor lio lo Matat nu, njilu lor a duma ko a bulet. ²¹A mo gwe sona adi, ntu lij lo lungu karin kwe ti Matat kilo mo lwöwök. ²²Ta ntu ti Yisaraele, yinge ta kulo kulyaesi, adi Yesu lo Najareta a ntu logon Njun a ruk kasu i komor lo, a inge tinju lepen i konnya na ño temejik, ko sörsi, se ko kweyesi kasu kiden. Ta ko 'börik kasu a den kine kulya. ²³Njun a tetendya ko a den a kokwe na kine ño adi njilo Yesu wuwuki kasu i konisi, a ta tindi lepen i konisi ti ntu logon ti two saresi kanyit kilo i 'bikikindyo na lepen i kodini na goro anyen twatwan. ²⁴Ama Njun a tonji lepen i twan; nye aje lakun lepen i tömiesi ti twan, kogwon twan ködyo ti bulo reregga lepen. ²⁵Kogwon Dawidi köju a jambu i kulya kanyit adi, Nan a met Matat nupi köyö i komor, kogwon nye gwon köyö könin lo lutatenanyen nan gwon ti bulo wiwinö. ²⁶Nyenagon a töili lio gwe ko lyönön, a nedep lio jambi ko nyola; a mugun nio mönundye ko yenet. ²⁷Kogwon do mo ti kölökin ködudwö nio kak yu i pirit na mulökö, a mo tine kölökin nan katwöyönit ilot i 'burön. ²⁸Do a kwekindya nan kikolin lo tu i ru, a do mo töjoreji nan ko lyönön na gwondi nan konut i komor nu. ²⁹Lupasirik, ti nan jamaki ta köke i kulya ti merenye likan Dawidi; adi lepen köju a twan ko a nuka. Gulöm nanyit nyun kata kayan tojo ko lo lor. ³⁰Lepen köju a nebi, a nye inge den adi njun a milyekin lepen adi nye Njun mo titikin lele lo nyakwariat ti Dawidi i si 'daet nanyit na tumatyan, ³¹a Dawidi inge met a kokwe a jambi kulya ti bonjon na Masia i twan, adi lepen a ko koloki kak yu i pirit na muloko, koti opu nanyit a ko 'burön. ³²nun aje tonji njilo Yesu i twan, a yi lio aje met kine kulya. ³³Lepen aje bulaki ki i könin lutaten lo Dun, a inge wuju Mulokoty Loke ko lepen, gwoso nagon nye Monye a milyekin tindu lepen na. Nyenagon ño lij nagon ta a met ko a yio kine lepen lo 'bukö-kindyo ta. ³⁴Kogwon Dawidi a ko tu ki yu, ama lepen ko mugun nanyit a kulya adi, Matat Njun a kulya ko Matat lio adi, Si 'dakine koyo i könin lutaten, ³⁵tojo ko nan a tin do i ryokakindya na merok kulok kak. ³⁶Nyenagon ti ntu lio ti kotumit na Yisaraele dene den 'bura adi, njilo Yesu logon ta a 'bikikin i kodini na görö lo nun aje kon lepen a Matat ko a Masia. ³⁷A na yinge se kine kulya nu, a töilyet kase inge lwö 'yu, a se piye Petero se ko kulye luyökä kulo adi, Luoasirik, a yi de kondi nyo? ³⁸a Petero takindye lepepat adi, Ta ntu lij gelen gelen, lopunge ta töilyet ko batisani ta batisa i karin ti Yesu Kristo, anyen ta pipitoki i toronjin kasu, a ta mo wuji Mulbkbtyo Loke a 'dokat. ³⁹Kogwon ta ko njawik kasu se ko ntu lio lo gwon pajo, in koi, ntu lio logon Matat Njun likan lulun kilo a rukoki tiki njina 'dokat. ⁴⁰A lepen ingo tokurukindyo lepepat ko kulye kulyaesi jore, a jujuje se adi, lwök ta 'borik i ntu ti na toberon nakwolor na. ⁴¹a ntu lo wuju kulyaet lonyit kulo inge batisa, kweja adi ntu gwoso alipan musala logon a 'yalaki i ten na kayupok i njilu lor. ⁴²A se yepe pakindya 'börik i yinga na luyökä i todindyo, ko i tojulin ko 'bbrik, ko i pipinya na ambata i pirit na gelen ko i kwakwaddu. ⁴³a Njun tindi luyökä i kondya na po sorosi ko kweyesi jore nagon tindu ntu lij i kujono. ⁴⁴a kayupok lij yepe gwon i pirit na gelen, a panji po kase lij; ⁴⁵a lepenjat tugwonji toro 'bo se ko tito kase, a kökorakindye i ntu lij gwoso i 'deket na ntu. ⁴⁶a se yepe woro i Kadi na Njun i pirit na gelen perok lij,

a pipindye ambata kase i midijik a nyesi kinyo ko lyonon ko töili gelen, ⁴⁷a pupurje Nun, a ntu lip kulyani adi kilo ntu a lo 'but. Temba i lor a Matat 'yalakindye i lepenjat ntu logon Iwolwoko kulo.

Chapter 3

¹A gwe sona i saa musala nakoriri i diñit kwakwaset, a ko Petero se ko Yoane iti i Kadi na Njun. ²A lele nuto logon 'beron a bata i mokosi suluja ko nte i pele lo yen yeka yu temba i lor. Lepeñ a topiriki i kotumit na mariñ na Kadi na Njun, njina kötumit lunju a Nakwekwelen na, anyen popolija nuto logon lupö i Kadi na Njun kulo. ³A na meddi nye Petero se ko Yoane i lupö i Kadi na Njun nu, a nye mo 'yi lepeñat. ⁴A Petero ko Yoane diñe lepeñ go a kulyani adi, Meddi yi. ⁵A nye diñe lepeñat go, yenju wuju nene po kase. ⁶Ama a Petero takiñdye lepeñ adi, Nan 'bak gurut nagon a pödö kode a dakap, ama nan titikin do po nagon kata köyö na; nan sañu do i karin ti Yesu Kristo lo Najareta adi, Wöröni wörö. ⁷A nye morgi lepeñ i könin lutaten a 'bilunbye lepeñ ki; 'de 'de kijek a mokosi kanyit se ko korokolo kanyit gole golon. ⁸A nye labara ki, a gwo 'de gwo 'dan, a wöröni wörö, a kirut lupöni i Kadi na Njun ko se i pirit na gelen, wöwöröji ko lalabara ko pupurja Njun. ⁹A nuto liñ meddi lepeñ i wörö ko i pupurja na Njun, ¹⁰a se inge gwulu adi lepeñ a kañonolianit lo sisi 'datu i kötumit na lunju a Nakwekwelen na mariñ na Kadi na Njun na, a töilyet kase inge rusukö a se soñi soñu i po na konaki lepeñ na. ¹¹A na 'depakiñdye njilo nuto i morga na Petero se ko Yoane nu, a nuto liñ inge söñu a wöki ko lepeñ yu i barañöa na lunju a na Solomona na. ¹²A na meddi Petero nuto nu, a nye piñe lepeñat adi, Ta nuto ti Yisaraele, nyo nagon ta söñöñu ko kine kulya? Kode nyo nagon ta dir yi sona gwoso nagon yi lo tinju njilo nuto i wörö ko riñit nikap se ko twöju nikap na Njun? ¹³Njun lo Abarayama, ko a lo Yisaka, ko a lo Yakobo, ko a Njun lo merenyejin kan lo a toduma 'yu köliñöñit lonyit Yesu, a ta inge nuto kin lepeñ i konisi ti nuto, a renyani lepeñ ko Pilato i komor, ma 'di i mukök nagon Pilato a yeyeju kölöddu lepeñ nu. ¹⁴Ama a ta renyani Nuto Loke ko a Lorigwo, a ta kölumbö mulunbye katatuanit anyen tiki ta. ¹⁵a ta tatuje Monye ru, ama Njun aje topi lepeñ i twan, a yi inge met kine kulya. ¹⁶Karin ti Yesu se ko yubbo na kine karin aje togo 'yu njilo nuto logon ta a met ko a den njilo. Yubbo na kine karin na toke 'ya lepeñ a loke 'diri, a ta liñ memeddyä. ¹⁷Nyena lunjasirik, nan a den adi ta se ko kasarak kasu a koñdya 'bak denesi. ¹⁸Ama Njun aje tinju kine po i kona gwoso na jambi nye ko nebijin liñ i kutusen köju nu, adi Masia lonyit ködyö ñononga. ¹⁹Nyenagon löpunge ta töilyet ko löpukwene ta ko Njun ni, anyen toronjin kasu boño seyaji kaño. A Matat mo tinji ta diñit toruet, ²⁰a sunyukiñdye ta Masia logon nye aje wulökin ta lo logon a Yesu. ²¹Lepeñ agu ködyö möñdu ki yu tojo ko diñit a po nagon tetenarikin po liñ a ludukö gwoso nagon Njun a jambu ko nebijin kanyit loke i kutusen köju 'beron nu. ²²Kogwon Mose köju a kulya adi, Matat Njun mo totopukökin ta lele nebi gwoso na topuköki 'e nan i kiden na kötumit nasu nu, a ta mo yinge po liñ nagon nye mo jamakin ta kune. ²³A mo gwe sona adi, nuto liñ logon mo ti 'bon yinga njilu nebi kulo mo tutukara asut ko nuto kiden. ²⁴Nebijin liñ köju a jambu sona suluja ko Samuele se ko nebijin logon po kanyit i mukök kulo; lepeñat liñ a tuggö po nagon mo kokona i kulo perok. ²⁵Taa nuto lo parunnya kulya na jam nebijin kune, ta parunnya tomoret nagon Njun a milyekin merenyejin kasu na, na takiñdye nye Abarayama adi kötumiton liñ ti kak mo 'bo 'boria kogwon nyakwariat kanyit. ²⁶Nyena a Njun inge 'bilikiñdya Kolinonit lonyit a sunyukiñdye ta a kokwe anyen ko 'boroja ta i löpukunbyö na ta liñ kaño i toronjin kasu.

Chapter 4

¹A nagon Petero se ko Yoane nyun gwon i jambu ko ntu nu, a koanejin ko duma lo katiyuk ti Kadi na Nun se ko Sadokejin ponji kase ni. ²Lepenat a woran kogwon Petero se ko Yoane gwon i todindyo na ntu ko i lana adi lo twatwa pipien i twan kogwon Yesu ko mugun nanyit aje nien i twan. ³A lepenat morgi se, a tinji se i kadi rereket tojo ko ko 'bure, kogwon kak gwe a somukö. ⁴Ama a ntu jore lo yinga njo kulyaet kulo inge yubbö; nyena a kayupök lin aje 'dur gwošo alinan mukanat. ⁵A ko gwe sona i ko 'bure, a kasarak ti Yudayaki ko ntu temejik se ko katodinok ti Saresi ti Mose momorundye Yerusalema. ⁶A lepenat momori i pirit na gelen ko Ana koane duma, ko Kayapa, ko Yoane, ko Alesanjero se ko kötumit lin na koane duma. ⁷A nagon Petero se ko Yoane aje jwe kase i komor nu, a se piye lepenat adi, Ta konnya kine kulya ko rinjit nipa, kode ta kita i karin ti pa? ⁸A kirut Petero inge jore ko Mulökötyo Loke, a waddi lepenat adi, Ta kasarak ti ntu kan se ko ntu temejik, ⁹ko ta 'dek pija yi i lo lor kogwon po na 'but nagon a konaki ntu lo bata lo ko nye tokela ada, ¹⁰nyena ta lin se ko ntu lin ti Yisaraele dene ta den adi, njo ntu gwo 'dan kasu i komor a loke kogwon karin ti Yesu Kristo lo Najareta. Njo a Yesu logon ta köju a 'bikikin i ködini na görö logon Nun aje topi i twan lo. ¹¹Lepen a nurupit logon ta ka 'dukök a renya lo, ama aje wora a nurupit tutunet lo gonet lo kadi. ¹²Lwökit 'bayin ko lele ntu kwön, kogwon kunie karin 'bayin i kak ni nagon a tiki ntu anyen agu ködyö lwöggu yi. ¹³Nyena a se ko meddi topurwan nase Petero ko Yoane, ko a den adi lepenat a ntu logon a ko todinö ko ti den kulya nu, a se inge sönu; a kirut se inge kurun adi lepenat köju gwon ko Yesu i pirit na gelen. ¹⁴A lepenat inge met njo ntu logon aje tokela lo gwogwo 'dan ko Petero se ko Yoane i pirit na gelen, a kutusen kase inge 'dija. ¹⁵Nyena a se takindye lepenat anyen wuwuddya i pirit jamet na putet, a se morani ko 'börik adi, ¹⁶Yi kon kulo ntu ada? Kogwon ntu lin lo si 'da Yerusalema kulo aje den adi lepenat lo konnya njina kweyet sörit, a yi tine bulö renya nye. ¹⁷Ama ti yi tokujöndi ta lepenat adi ti se. gwe ti jambu ko lele ntu köti i kine karin, anyen kine kulya gwon ti rekin ko ntu kiden. ¹⁸Nyena a se lupundye lepenat, a sanji sanju an se jambu kode todindyo kwo i karin ti Yesu. ¹⁹A Petero se ko Yoane kölumbö waddi lepenat adi, Ta ko mugunya kasu lilije ta ko po a nyo nagon a na 'but ko Nun i metet: adi i yinga na ta kode i yinga na Nun? ²⁰Ko gwe gwoso yi, nyena yi ti bulö kölökindyo i jambu na po nagon yi ko mugunya kana met ko a yin kune. ²¹A se tokujöndi se köti, a kölöddi se, ti ryö kiko logon se ringe lepenat kogwon se kukujönö ntu; kogwon ntu lin pupurja Nun i po na kona kune. ²²Kogwon ntu logon a tokela i kiko logon a sörit lo gwon ko kipajin lwölwön merya injwan. Kayupok a mo 'yu Nun anyen se gwon a purwat. ²³A na kölori Petero se ko Yoane nu, a se yitöni ko ntu kase yu, a nyönyökökindye lepenat po lin nagon koanejin temejik se ko ntu temejik a kulyari ko se kune. ²⁴A na yinge se nu, a se poki i kwakwaddu na Nun ko töili gelen adi, Pon Matat, do a gweja ko ki ko kak, ko toron ti 'balan se ko po lin nagon gwon i lukata nase kune. ²⁵Do köju a jambu ko rinjit na Mulökötyo Loke ko merenye likan Dawidi kolionit ilot i kutuk adi, Nyo nagon ntu ti jurön woworan? Nyo inweyain ti ntu yeyeju mwon ko kana? ²⁶Moran ti kak a 'dakakin i mörö, a kasarak momori i pirit na gelen i mörö ko Matat se ko Masia lonyit. ²⁷Diri Erode ko Pontio Pilato momorundya i na köji mora ko Lwaka se ko ntu ti Yisaraele i mwon ko Yesu kolionit ilot loke, logon do a welakin a Masia lo. ²⁸Lepenat momora anyen konnya po lin nagon do ko rinjit inot se ko yeyeet inot aje tetendya ajo anyen kokona kune. ²⁹Nyenagon pon Matat, mete met tokujöndu nase na yi, ko tiki yi kölinönök kulök i jambu na kulyaet ilot ko topurwan a duma. ³⁰Riu könin ilot i toligga, ko ti sörsi ko kweyesi konani kona i karin ti kolionit ilot loke Yesu. ³¹A nagon se aje jo kwakwaddu nu, a pirit nagon se a momora kata na bonji böndu, a se lin inge jore ko Mulökötyo Loke, a jambi kulyaet lo Nun ko topurwan. ³²A ten na kayupök gwe ko yeyeet gelen ko töili gelen, a lele gwe 'bayin logon kulya adi po kanyit a kanyit ka 'de, ama po lin papara. ³³a luyökie inge tokujö kölinjit a duma adi Yesu 'diri a nien i twan, a 'busan na Nun gwe a duma ko se lin. ³⁴a lele ntu gwe 'bayin kase kiden logon yönö njo, kogwon ntu lo gwon ko meleseno kode kadijik kulo tutugwör se, a jonji gurut nagon se a wu kune ³⁵a tinji ko luyökie i komor, a kokorakine i ntu lin gelen gelen gwoso i 'dekesi kase. ³⁶A lele ntu kata karin kanyit a Yosepa, logon luyökie lun a Barnaba. (Barnaba nyönyökö adi kato golonit.) Njo ntu a Lewityo ko a ntu lo Kuprio. ³⁷A nye tugwönji melesen nanyit, a jonji kine gurut a tinji ko luyökie i komor.

Chapter 5

¹Ama lele ntu kata karin kanyit a Anania. Lepeñ se ko narakwan nanyit Sapira a tugwöñu kak nase, ²ama a 'de 'yi kunie gurut nagon a gworiesi, narakwan nanyit a den, a jonñi pitönö kune a tinñi ko luyökíe i komor.³Ama a Petero piñe lepeñ adi, Anania, nyo nagon Satani tojoreju töili ilot a tinñi do i mumulugga na Mulökötöyö Loke, a do 'de 'yi kunie gurut nagon a gworiesi ti kak kune? ⁴I ñerot nagon do a ko nyuñ tugwöñu ñina kak nu lepeñ na a inot, a i mukök nagon do aje tugwöñu nu, gurut kune köti a lomore inot, 'bayin sona le? Nyo nagon do yeyeju konñya sona konut i töili? Do a ko mumulugga ntu, ama do mumulugga Nñun. ⁵A na yingé Anania kilo kulyaesi nu, a nye 'dorone kak a twane twan. A ntu lin lo yingá kine kulya kulo inge kujönö parik. ⁶A teton ponñi po a doggi opu nanyit ko bonjo, a 'dokoddi kaño a nunge lepeñ. ⁷A i mukök na saalan gwoso musala, a narakwan nanyit luponi kadi, a ko den po nagon a kona kune. ⁸A Petero piñe lepeñ adi, Taki nan, ta 'diri a wuju gurut mukune a gworiesi ti kak le? A lepeñ waddi adi, lye, yi a wuju gurut mukine. ⁹a Petero piñe lepeñ adi, Nyo nagon ta a torukökin i möñu na Mulökötöyö lo Matat? Yingé mokosi ti ntu lo nugga lalet ilot kulo makilu popo i kötumit; lepeñat köti de 'dokoro do kaño. ¹⁰De 'de kijek a lepeñ 'dorone kak ko Petero i mokosi a twane twan. A na lupe 'i kilo teton kadi nu, a ryeji lepeñ aje twan, a lepeñat 'dokoddi öpu nanyit kaño, a nukakiñdye ko lalet i merete. ¹¹A ntu lin lo momora a kanisa kulo se ko ntu lin lo yingá kine kulya kulo inge moka kujönö duma. ¹²A luyökíe inge konñya kweyesi se ko sorosi jore ko ntu kiden. A se lin gwe i pirit na gelen i barañöa na luñu a na Solomona na. ¹³A lele ntu lo kaño gwe 'bayin logon a purutat i morakiñdya ko lepeñat, ma 'di ködyö ntu a pupurja se parik. ¹⁴Ama a ntu jore logon a yubbö Matat kulo lyan ko wate yeñe morakiñdya ko lepeñat. ¹⁵Nyenagon a ntu logon ko twana yekwene i kikolin, a toperoni i dotoesi ko i birisiyat, anyen ma 'di ködudwö na Petero bonjo muggö kulye kase na wöröji 'e nye nu. ¹⁶A lodir lo ntu inge po i köjinö na gwon i mara ti Yerusalema kune, yekunñdya ntu kase logon ko twana se ko ntu logon a yöyönö ko mulökö lorok, a lepeñat lin inge tokela. ¹⁷A koane duma se ko ntu lin lo gwon ko lepeñ logon a lapet na Sadokejin kulo suluje yulön ko po na kon luyökíe kune, ¹⁸a se momorgi lepeñat a tinñi i kadi rereket nagon rerekani ntu abur. ¹⁹Ama i ñilu tukwaje a malaikatat lo Matat paji kotumiton ti kadi rereket, a jonñi se kaño a kulyani adi, ²⁰Iti ta tu gwo 'de ta i Kadi na Nñun, ko jamaki ta ntu kulyaesi ti na gwiliñit ludukotyö. ²¹a na yingé se kine kulya nu, a se luponi i Kadi na Nñun i kwokö, a suluje todinñyo. Nyena a koane duma ko ntu lo gwon ko nye kulo lo 'dure, a se luñgi momoret na ntu temejik lin ti ntu ti Yisaraele i pirit na gelen, a se sonñi ntu i kadi rereket anyen tu jonñdya lepeñat. ²²A na ponñi temejik ti kadi rereket nu, a se gwe a ko ryo lepeñat i kadi rereket, nyena a se yitöni bot a takiñdye se adi, ²³Na tiri yi i kadi rereket nu, yi ryo kotumiton lin a titiko go, katiyuk titiju i kotumiton. Ama a na paji yi nu, a yi gwe a ko ryo lele ntu lukata. ²⁴a na yingé duma lo katiyuk ti Kadi na Nñun se ko koanejin temejik kine kulya nu, a se inge dyadya 'yu parik ko 'dutet na kine kulya mo gwon ada. ²⁵a kirut lele ntu lo 'dure, a takiñdye lepeñat adi, Yingé ta, ntu logon ta a tikiñ i kadi rereket kulo kulu gwon i Kadi na Nñun todinñyo ntu. ²⁶A kirut duma lo katiyuk ti Kadi na Nñun se ko ntu kanyit iti tu a jonñi lepeñat talin 'bak konñya nene po, kogwon se kukujono ntu an se gugubatu ko nurupo. ²⁷A nagon se aje jonñdya luyökíe nu, a se togwo 'yi lepeñat i komor na momoret na ntu temejik, a koane duma piñe lepeñat adi, ²⁸Yi köju a sanju ta go adi ti ta gwe ti todinñyo ko kine karin, ama ta aje todinikin todinesi kasu i Yerusalema lin, a ta yöñöni jonñdya rima ti ñilo ntu kayan i kusik. ²⁹Ama a Petero se ko luyökíe kulye kulo waddi adi, Yi agu kodyo twöju Nñun Iwolwoñ ntu. ³⁰Yesu logon ta a tatu i 'bikikiñdya na lepeñ i ködini i? a görö lo, Nñun lo merenyejin kan aje topiju lepeñ i twan. ³¹A Nñun inge toduma 'yu lepeñ kanyit i könin lutaten a Kasaranit ko a Kalwökönit, anyen tinñu ntu ti Yisaraele i löpuggö na töilyet, anyen toronjin kase bonjo pipitöki. ³²Yi a ntu logon aje met kine kulya, yi se ko Mulökötöyö Loke logon Nñun a tikiñ ntu lo twoju nye kulo. ³³A na yingé se kine kulya nu, a toilyet kase inge mien parik, a se yöñöni tatuja lepeñat. ³⁴Ama a lele Parusityo lo ñinu momoret karin kanyit a Gamaliele, katodinönit lo Saresi ti Mose logon ntu lin twötöwö lo, ñine ki a sanju sanju adi, ti kilo ntu jopani kaño ko dinñit a na 'dit. ³⁵a nye jujuje ntu lo momora kulo adi, Ta ntu ti Yisaraele, kunyar ta i po nagon ta yöñö konakiñdya kilo ntu kune. ³⁶Teuda köju a pukun a konñi mugun a ntu duma, a ntu gwoso miajin inñwan inge morakiñdya kanyit, ama a lepeñ köju inge tatua a katwöyök kanyit lin inge rekin, a worani a po kana. ³⁷a i mukök nanyit a Yuda lo Galilaya lo puku i dinñit wuret na karin ti ntu, a lepeñ köju inge jiggö kulye ntu kanyit i mukök, ama a lepeñ köti inge tatua, a katwöyök kanyit lin inge rekin. ³⁸Sonjinana nan takiñdya ta adi, ko konakiñdya ta kilo ntu nene po, kölöki ta lepeñat ka 'de; kogwon ko ñina yeyeet se ko kita a ti ntu, a mo kakanji kakanju, ³⁹ama ko se a ti Nñun a ta mo tine bulö te 'ya kilo ntu, an ta ködyö ko rye a merok ti Nñun. ⁴⁰A se inge ruk jujuwesi ti Gamaliele. A se lupundye luyökíe kulo a tinñi lepeñat i 'bito, a sarakinñdye lepeñat anyen gwon ti jambu i karin ti Yesu, a kölöddi se. ⁴¹Nyena a luyökíe iti kaño i komor na momoret na ntu temejik, lyölyönñörö adi se a rye jujukin ponga 'dö 'döyö kogwon kine karin. ⁴²Perok lin a lepeñat gwe a ko kö 'yu todinñyo i Kadi na Nñun se ko i midijik, a tine kö 'yu tokujö na Lone Lo 'but adi Yesu a Masia.

Chapter 6

¹A i n̄inu d̄in̄it a n̄utu ti Yesu logon a kajujumuk kulo n̄dine n̄di, a rerenyesi gwe kata i kiden na Yudayaki kayupök logon jambu kutuk na Giriki se ko Yudayaki kayupök logon a komonye kutuk kulo. Yudayaki logon jambu kutuk na Giriki kulo kulya adi karu 'bejin kase a tuyapa i wuju na koret na lor.² a luyök̄ie puök wot murek kulo lupundye ten̄ na kajujumuk i pirit na gelen̄, a takin̄dye lepen̄at adi, 'Bayin a na 'but koyi kölök̄in̄dyö tokujö na kulyaet lo N̄un anyen koṇa kinyojin. ³Nyenagon luṇa sirik, wulun̄dye ta n̄utu buryo kasu kiden logon pupura a lo 'but, logon a jore ko Mulököt̄yo Loke se ko kopon, a yi mo tin̄di se i n̄ina kita. ⁴A yi ko mugunya kan̄ mo pakin̄dye 'börik n̄upi i kwakwaddu ko i tokujö na kulyaet lo N̄un. ⁵A n̄utu lin̄ lo momora kulo in̄ge lyon̄on ko n̄ina yeyeet, nyena a se wulun̄dye Setepano n̄uto logon a jore ko yupet se ko Mulokoty Loke, ko Pilipo, ko Porokoro, ko Nikanora, ko Timon, ko Paramena, se ko Nikolau lo Antlokia logon a 'beron löpuggö mugun a Yudayakityo lo. ⁶A se kwekin̄dye kilo n̄utu ko luyök̄ie i komor, a luyök̄ie kwakwaddi kwakwaddu a sopakin̄dye könisi kase ko lepen̄at loki. ⁷A kulyaet lo N̄un reki rekin̄, a n̄utu kajujumuk n̄dine n̄di parik Yerusalem̄a kata, a koanejin jore parik twoji n̄ina yupet. ⁸Setepano a n̄uto logon a jore ko 'busan na N̄un a gwe ko rin̄it, a lepen̄ koṇdi po sörösi temejik se ko kweyesi ko n̄utu kiden. ⁹Ama a kulye n̄utu poki i rerenya ko lepen̄. Kilo n̄utu a ti kadi momoret na luṇu a kadi na n̄utu logon son̄inana gwe a lui kulo. Lepen̄at a Yudayaki lo po Kurene, ko lesan̄duria, ko Kilikia, se ko Asia. ¹⁰A se tine bulö te 'ya lepen̄ kogwon kopon nanyit nagon Mulököt̄yo Loke a tikin lepen̄ anyen jajambi na. ¹¹Nyena a se ropakin̄dye kulye n̄utu a lwön anyen pökin̄dyö lepen̄ adi, Yi a yin̄ lepen̄ i jambu na kulya lawesi nagon lawerikin̄ Mose se ko N̄un. ¹²A lepen̄at topiji n̄utu, ko n̄utu temejik se ko katodinök̄ ti Saresi ti Mose, a lepen̄at 'dorone ko lepen̄ loki, a morgi lepen̄, a jon̄gi lepen̄ ko momoret na n̄utu temejik i komor, ¹³a se jon̄di katökorok 'burönök̄ logon kulya adi, n̄ilo n̄uto ti kölök̄in̄ jambu arabat i kulya ti na pirit nake na rurwan se ko i kulya ti Saresi, ¹⁴kogwon yi a yin̄ lepen̄ i kulya adi, n̄ilo Yesu lo Najareta mo kökör na pirit, a mo löpun̄ge keriat logon Mose köju a sarakin̄ yi kulo. ¹⁵A n̄utu lin̄ lo si 'da i putet kulo diṇe lepen̄ go, a komor nanyit metani gwoso komor na malaikat̄at.

Chapter 7

¹A koane duma pije Setepano adi, Kine kulya 'diri gwon sona le? ²A nye waddi adi, Ta lunjasirik ko ta kobaba, yinge ta nan. Nun lo minyo köju a pukökin ko merenye likan Abarayama na gwonäi nye Mesopotamia, i ñerot nagon nye a ko nyun tu i si 'da Aran nu. ³A nye takingdye lepen adi, Njörö kanjo i jur ilot ko i karu kulök tojo i jur logon nan mo kwekwekin do lu. ⁴Nyena a nye kölökinye jur lo ntu ti Kaleda a iti i si 'da Aran. A i mukök nagon monye aje twan nu, a Nun jonäi Abarayama i lo jur logon ta soninana si 'da kata lo; ⁵nyena a nye gwe a ko tikin lepen lele swöt a lomore lonyit, 'bayin ma 'di a na 'dit nagon ntu tanyakingdye moköt nyin, ama nye a milyekin tinäi lepen lo jur anyen gwon a lonyit se ko nyakwariat kanyit lo po kanyit i mukök kulo, ma 'di nagon nye 'bak njuro i nu dinäi. ⁶Kune a kulya nagon Nun a takin lepen adi, Nyakwariat kulök mo si 'da a Lwaka i jur logon a leje lose lu, a ntu ti njilo jur mo tokitaji lepenat a 'dupi, a konakingdye lepenat arabat kipajin miajin inwan. ⁷A Nun köti kulyani adi, Nan mo 'du 'dupökin putet i jur logon se mo kita kata a 'dupi lu, a i mukök a se mo ponäi kanjo i njilo jur a mo kitakingdye nan i na pirit. ⁸A kirut Nun tinäi Abarayama tomoret nagon kweyet nanyit a tawero na, a Abarayama yupundye Yisaka, a tawenji nye i lor tobudök lonyit; a Yisaka yupundye Yakobo, a Yakobo yupundye merenyejin kan puök wot murek kulo. ⁹A merenyejin kan yule yulön ko Yosepa, a se tugwönji lepen anyen jopa Ejipeto a 'dupiet; ama a Nun gwe ko lepen, ¹⁰a lwöggi lepen i sasanyesi kanyit lin, a tinäi Paro mor lo Ejipeto i nyanu na lepen kogwon nye a lokon. A Paro tinäi lepen a mödir lo Ejipeto ko a duma lo mede nanyit 'bukulun. ¹¹A kirut dyap lo 'duki i jur lo Ejipeto ko lo Kanana 'bukulun, a ntu inge dara parik, a merenyejin kan tine ryo kinyo. ¹²A Yakobo ko yinge adi 'bolot kata Ejipeto, a lepen sonäi merenyejin kan nyu. Njina a dan togelen. ¹³A i tu nase dan tomurek, a Yosepa kwekingdye mugun i dena ko lunjasirik, a Paro inge den kotumit nase Yosepa. ¹⁴A Yosepa sonäi se i lunäi na Yakobo monye lose ko mede nase lin anyen po Ejipeto. Lepenat lin a ntu merya buryo wot mukanat. ¹⁵A kirut Yakobo iti i jur lo Ejipeto; a lepen se ko merenyejin kan twatwaki nyu, ¹⁶a öpuö kase inge nyököji Sekeme, a nukani i gulom nagon Abarayama koju a gwörun ko pödö ko njwajik ti Amor i konisi Sekeme yu nu. ¹⁷A nagon dinäi nagon Nun a milyekin Abatayama gwe nyona nu, a ntu kan inge noi jore Ejipeto yu, ¹⁸tojo ko lele mor a pukun i tumatyan ko Ejipeto njilo mor a ko den Yosepa. ¹⁹A lepen inge mumulugga ntu kan a inge konakin merenyejin kan arabat, a ri 'dikingdye se i gubaddu na lunäi kase mu 'din anyen twatwa. ²⁰A i njinu dinäi a Mose inge yunäi a njuro logon kwekwelen ko nyanyara ko nun. Lepen a wowoa ko monye midi yapala musala, ²¹a na gubajine nye mu 'din nu, a njuro na Paro 'dumundye lepen, a wowoji lepen gwoso njuro lonyit. ²²A Mose inge todiniki konon lin na ntu ti Ejipeto, a nye gwe ko rinäi i kulyaesi kanyit ko i Sura kanyit. ²³A nagon Mose gwe ko kinäi gwoso merya inwan nu, a lepen yeyeji 'yö 'yu lunjasirik kanyit logon a ntu ti Yisaraele kulo. ²⁴A lepen inge medäi lele lose i konaki arabat, a nye iti i junäi na lepen, a tatuje njilo Ejipetoty ropakingdya ntu lo sasanya lo. ²⁵Lepen yeyeji adi lunjasirik njona a kurun adi Nun gwon i lwöggu na se kogwon könin lonyit, ama a se gwe a ko kurun. ²⁶Ko 'bure nanyit a nye 'bunyö kingdye ntu murek ti Yisaraele momorö, a nye yönöni tomor a lepenat, a nye sunäi adi, Yakulo, ta a lunjasirik, ko nyo nagon ta konakingdya 'börik arabat sona? ²⁷a kölumbö lele lo konakingdya marate lonyit arabat lo, dukaddi lepen kanjo a pije lepen adi, na lo tinäi do a kasaranit ko a ka 'duponit lo kulya kan? ²⁸Do yönö tatuja nan gwoso na tatuje do Ejipetoty kaje nu le? ²⁹A na yinge Mose kulo kulyaesi nu, a nye wöki i jur lo Midiyan a si 'dani nyu, a lepen inge yupundyo njwajik murek nyu. ³⁰A ko kipajin merya inwan aje lwöngu, a malaikatat puköki ko lepen i yöbu na mere Sinai, i rudu lo tutule. ³¹A na medäi Mose nu, a lepen inge sonäi, a mijörö nyona i medäi, a nye yinge gworo lo Matat kulya adi, ³²Nan a Nun lo merenyejin kulök, nan a Nun lo Abarayama, ko a Nun lo Yisaka, ko a Nun lo Yakobo. A Mose bonäi böndu, a kujönöni kujönö medäi. ³³A Matat takingdye lepen adi, Rusu kamuka kulök kanjo, kogwon pirit na gwo 'di 'e do njina a kak nake na rurwan. ³⁴Nan 'diri aje met sasanya na ntu kwe Ejipeto yu, a nan inge yin 'du 'duesi kase, a nan aje po kak ni i lwöggu na se, nyena po, a nan de sonäi do Ejipeto yu. ³⁵Njilo Mose a nye logon ntu ti Yisaraele aje renyari lo adi, Na lo tinäi do a kasaranit ko a ka 'duönit lo kulya kan? Nun a yökijö lepen a kasaranit ko a kalwokönit, ko paret na malaikatat logon a pukökin kanyit i rudu lo tutule lo. ³⁶a njilo Mose nyömoddi ntu kan kanjo i Ejipeto, a konäi sörsösi ko kweyesi i Ejipeto ko i Tör Nator se ko i yobu ko kipajin merya inwan. ³⁷Njilo a Mose logon a takingdya ntu ti Yisaraele adi, Nun mo totopukökin ta lele nebi gwoso na topuköki 'e nan i kiden na kotumit nasu nu. ³⁸Lepen a nye lo gwon i pirit na gelen ko ntu lo momora i yöbu, ko malaikatat lo jambu ko nye i mere Sinai lo, mora ko merenyejin kan; a lepen inge wuju kulyaesi lo yeyenon ti Nun, anyen nyönyökökin yi. ³⁹Ama a merenyejin kan koju tine 'bon twoju lepen, a inge dukara lepen a swot, a lepenat yeyeji kase i toilyet adi bia se kodyo gwon Ejipeto yu, ⁴⁰a se takingdye Arona adi, Tetenaki yi nunyen logon nyombu yi. Kogwon Njilo Mose lo Jonäi yi kanjo i jur lo Ejipeto lo yi ti den ko nyo nagon a pokin ko lepen. ⁴¹A lepenat tetendi nene njö gwoso tagwok i kilu perok, a wukingdye njina nyomue rubanga, a se lyönji lyönön ko Njo na teten se na. ⁴²Ama a Nun lopukundye kanjo kase, a tinäi se i kitakingdya na kaset ti ki, gwoso na wurorikin i buk na nebijn nu adi, Ta kotumit na

Yisaraele, ta n̄ona a 'duñökin̄dyö nan toro 'bo a wukin̄dye a rubangajin i yöbu yu kin̄ajin merya in̄wan le?⁴³ A ta koju yeyeggi kemia na Molok, se ko kaserokoti logon a n̄un Repan, lepen̄at a nyomuejin logon ta a tetenanyen kwakwaddu se. Nyena nan mo jojon̄ ta pajo i lu swot lo Babela.⁴⁴ Merenyejin kan̄ koju gwon ko kemia i yobu yu nagon tokororikin̄ adi N̄un gwon ko se. N̄ina kemia koju a tetena gwoso nagon N̄un a sarakin̄dya Mose i teten̄dya, gwoso i miret nagon nye a met nu.⁴⁵ a merenyejin kan̄ logon a nyakwariat kase logon koju gwon ko Yosua i pirit na gelen̄ kulo yeyekaddi n̄ina kemia, i din̄it na morgi se jur logon N̄un a riköro gweyajin ti n̄utu kan̄o kase i komor lu. A n̄ina kemia in̄ge si 'da nyu tojo ko perok ti Dawidi.⁴⁶ A Dawidi in̄ge ryeju 'busan ko N̄un i komor, a piye lepen̄ anyen nye tetenakin̄dya nye n̄un lo Yakobo pirit si 'daet.⁴⁷ Kolumbo a Solomona lo 'dukokin̄dye lepen̄ kadi.⁴⁸ Ama Katon̄anit lo ki lin̄ ti si 'da i kadijik nagon n̄utu lo 'duggo kune, gwoso na kulyari nebi nu adi, Matat lo kulya sona adi,⁴⁹ Diko a si 'daet nio, a kak gwe a tokit nio na mokosi, a kadi gwe a nyo nagon ta 'dukökin̄ nan? in̄koi, pirit a nyo nagon nan yukan kata? ⁵⁰ Konisi kwe n̄ona 'bayin lo gweja kine n̄o lin̄ le?⁵¹ Nyena ta n̄utu logon ko muruto a nawo 'duñak, logon toilyet se ko swo kasu gwon gwoso ti n̄utu logon ti yubbö n̄un, ta n̄upi renya Mulökötyo Loke. Ta kelaji ko merenyejin kasu.⁵² Lele lo nebijin̄ n̄ona kata logon merenyejin kasu koju a ko sasan le? Lepen̄at a tatuja n̄utu logon tuggo adi n̄ilo Lorigwo mo popo, logon ta son̄inana aje tin̄du lepen̄ ko merok i konisi, a tatuje lepen̄.⁵³ Ta a utu logon a wiriju Saresi ti N̄un ko malaikajin i konisi, a ta kolumbo tine 'debba se.⁵⁴ A na yin̄ge se kine kulya nu, a toilyet kase in̄ge mien parik, a se piye kala kogwon lepen̄.⁵⁵ Ama a Setepano in̄ge jore ko Mulokoty Loke, a din̄e ki go, a meddi minyo lo N̄un se ko Yesu gwogwo 'dan i konin̄ lutaten lo N̄un.⁵⁶ A lepen̄ kulyani adi, Mete ta, nan a meddya ki a n̄ai, a N̄uro lo n̄uto gwo 'de i konin̄ lutaten lo N̄un.⁵⁷ A se kolumbo worie wogon ko gworolo lobot, a 'dije swo kase, a se lin̄ woki kanyit yu,⁵⁸ a lepen̄at gubaddi nye kan̄o köji kata, a gugubuje nye ko n̄urupo. A n̄utu lo tökon̄u kulya ti lepen̄ kulo peddi bongwat kase ko lele titinti i komor karin̄ kanyit a Saula anyen memet.⁵⁹ a nagon se gwon i gugubuja na Setepano nu, a nye kwakwaddi adi, Matat Yesu, wuji kodudwo nio.⁶⁰ A nye 'dorone kak ko kun̄wat, a kulyajine ki ko gworo lobot adi, Matat, ko tikin̄ lepen̄at n̄ina toron. A na kulyari nye sona nu, a nye twane twan.

Chapter 8

¹A Saula inge ruk tatua na Setepano. A i Nīlu lor a kanisa na gwon Yerusalemā na suluje sasanya parik; a ntu lin inge rekin i kak lin na Yudaya ko na Samaria, ake luyōkie ka 'de logon a ko rekin. ²a ntu logon twoju Nūn kulo nunge Setepano, a inge gwien lepen parik. ³A Saula yoyongi kanisa parik anyen koŋu se; a wōrōjine i midijiik lin lupō lukata i momokaddu na ntu lyan ko wate, a tinđi se i kadi rereket. ⁴A ntu logon a rekin kulo wōrōjine totokuōddu kulyaet lo Nūn. ⁵A Pilipo iti i kōji na Samaria, a tokukinđye ntu kulya ti Masia. ⁶A ntu Jore parik gwe ko tōili gelen i tinđu na swō kase i yingā na kulya na jam Pilipo kune, na yinge se lepen ko na meddi se kweyesi na kon nye kune. ⁷Kogwon mulōkō lorok a po kaŋo ko Ntu jore i mugunya lulujō ko gworolo lobot, a ntu jore logon a babatatu mugunya kase a twatwa, se ko ntu podeki inge tokela. ⁸Nyena a lyōñōn gwe a duma i nīnu kōji. ⁹A lele ntu gwe kata i nīnu kōji ko diŋit a najo, karin kanyit a Simona, logon aje tusōñu ntu ti Samaria ko to 'bunun nanyit, kulya adi nye a ntu duma. ¹⁰A ntu lin lo 'di 'dik ko temejik yinge lepen, a kulyani adi, Lo ntu a rinjit na Nūn nagon luŋu adi Rinjit Duma. ¹¹A se yinge leperi kogwon lepen a tusōñu ntu diŋit a najo ko to 'bunun nanyit. ¹²Ama a na yubbe se kulyaesi ti Pilipo i tokujō na Loŋe Lo 'but lo Tumatyan na Nūn se ko karin ti Yesu Kristo nu, a lepenat inge batisa lyan ko wate. ¹³a ma 'di Simona ko mugun nanyit kōti inge yubbō, a i mukōk nagon nye aje batisa nu, a nye yeŋe gwon ko Pilipo i pirit na gelen, a nye inge soŋu i meddya na kweyesi se ko sōrōsi temejik na kona kune. ¹⁴A luyōkie lo gwon Yerusalemā kulo ko yinge adi ntu ti Samaria aje wuju kulyaet lo Nūn nu, a se sunyukinđye lepenat Petero se ko Yoane. ¹⁵A na 'durōkinđye se nu, a se kwakwaddi Nūn kogwon lepenat anyen se bōñō wuju Mulōkōtyo Loke. ¹⁶Kogwon Mulōkōtyo Loke a ko nyuŋ pokin ko lele lose, lepenat tuŋ batisa i karin ti Matat Yesu. ¹⁷a kirut Petero se ko Yoane sopakinđye kōnisi kase ko lepenat loki, a se wuji Mulōkōtyo Loke. ¹⁸Nyena a na meddi Simona adi ntu aje wuju Mulōkōtyo na sopakinđye luyōkie kōnisi kase ko lepenat loki nu, a lepen 'deke tinđu se gurut, ¹⁹a kulyani adi, Tiki ta nan nina rinjit kōti, anyen ko nan a sopakinđya kōnisi kwe ko lele ntu ki, a nye mo wuji Mulōkōtyo Loke. ²⁰A Petero takinđye lepen adi, Ti gurut kunōk liki ko do lin, kogwon do a yeyeju gwōrunđyō 'dokat na Nūn ko gurut! ²¹Kulya kunōk 'bayin asut i parundya na kine kulya, kogwon tōili ilot 'bayin a lo 'but ko Nūn i komor. ²²Nyena lōpunge tōili i nina toron inot, ko momo 'yi Matat kode ŋona nye mo pipitōkin ŋo na yeye do konut i tōili nina. ²³Kogwon nan a met adi do gwon pōtwōr gwoso 'dengele ko a rereka ko toron. ²⁴a Simona waddi adi, Kwakwasaki ta nan Matat, anyen nene na kine kulya na jam ta kine bōñō gwon ti pokin kōyō loki. ²⁵A nagon se aje tōkoŋu ko aje jambu kulyaet lo Matat nu, a se yitwene Yerusalemā, a i kiko a se inge tokujō Loŋe Lo 'but i turōn jore ti Samaria. ²⁶A kirut malaikatat lo Matat takinđye Pilipo adi, Nīne ko iti i swōt lo loki i kiko logon po Yerusalemā tojo Gaja. (Nīlo a kiko logon tiri i yōbu na sese.) ²⁷a lepen nīne nīen a iti tu, a lepen meddi Etiopiatyō logon a kona a 'baŋ, logon a ntu lokukwōn ko a duma lo tukwōrien na Kaŋōake mor na Etiopia. Nīlo ntu a tu Yerusalemā i kwakwaddu; ²⁸a i yitō nanyit, a lepen gwe i si 'da i arabia lonyit lo jijiko, kenđya buk na nebi Yisaya. ²⁹A Mulōkōtyo takinđye Pilipo adi, Iti ko morakinđye i nīlu arabia. ³⁰Nyena a Pilipo wōki ko lepen yu, a nye yinge lepen i kenđya na buk na nebi Yisaya. A Pilipo piye lepen adi, Do kukurun kulya nagon do keken kine le? ³¹A lepen waddi adi, Nan bubulō kurunđyō kine kulya ada? Kogwon ntu 'bayin logon nyōnyōkōkinđyō nan. A nye luŋgi Pilipo anyen kiyaddu i arabia lukata i si 'da ko nye i pirit na gelen. ³²A kalesi nagon nye keken i kulya ti Nūn na wurō kune gwe sona adi, Nye a jikō gwoso kōbilityo nagon joŋa i tatua, ko gwoso kilolor lo gwon taliŋ ko ka 'barinunit i komor, a lepen gwe a ko paju kutuk nanyit kwōŋ. ³³Lepen a lawe a ntu gwe 'bayin lo 'duŋgo putet lonyit gwogwo ŋa logon ŋona bubulō jambu i kulya ti nyakwariat kanyit? Kogwon ru nanyit aje toliki i na kak. ³⁴A ntu lo waddi Pilipo adi, Bōñō taki nan ko nebi jambu kulya ti pa i kilo kalesi, lepen jambu kulya kanyit kode ti lele ntu? ³⁵a Pilipo poki i jambu suluja ko kilo kalesi, a nye takinđye lepen Loŋe Lo 'but lo Yesu. ³⁶A na tiri se i kiko nu, a se 'durōki i pirit nagon pion gwon kata, a nīlo ntu piye adi, Pion makune! A nyo lo tenji nan i batisa? ³⁷A Pilipo takinđye lepen adi, Do bubulō batisa ko do a yubbo ko tōili ilot lin. A lepen waddi adi, Nan a yuŋ adi Yesu Kristo a nuro lo Nūn. ³⁸A lepen saŋi saŋu anyen arabia totogwo 'da, a se lin murek Pilipo se ko nīlo ntu iti i pion kata, a Pilipo batiddye lepen. ³⁹a na poŋdi se kaŋo i pion kata nu, a Mulokotyō lo Matat joŋgi Pilipo kaŋo 'de 'de, a nīlo ntu tine met lepen kōti; a nye kōlumbō iti i kiko lonyit ko lyōpōn a duma. ⁴⁰Ama a Pilipo pukōki A joto, a wōrōjine i kōjino lin totokuōddu Loŋe Lo 'but tojo nye a 'durōkin Kaisaria yu.

Chapter 9

¹A Saula nyun gwe i jöggi kopoma i tatuja na ntu ti Matat kajujumuk, a lepen iti ko koane duma yu, ²i piyundya na waragalan nagon jopa i kadijik momoresi ti Yudayaki na gwon Damaseke yu kunu, anyen ko nye ködyö a ryö ntu logon kebbu lo Kiko kulo, lyan kode wate, a nye ködyo bulöni bulö morga se, a nyököddi se Yerusalema a rereka. ³A na tiri nye Damaseke nagon nye gwe nyona ko köji nu, a 'de 'de parara na po ki pararakindye kanyit i swötön lin. ⁴A lepen 'dorone kak, a yinge gworo lo pija nye adi, Saula, Saula, ko nyo nagon do sasanu nan sona? ⁵A lepen waddi pija adi, Do a pa pon Matat? A gworo lo waddi adi, Nan a Yesu logon do sasan lo. ⁶Nine ki, ko lunöni köji, do mo tataki po nagon do mo kökon kune. ⁷A ntu lo jölö ko nye kulo gwo 'de gwo 'dan talin; lepenat yiyin gworo ama ti met lele ntu. ⁸A Saula pine ki, a paji konyen kanyit ama a tine bulö meddya, nyena a lepenat jinge nye ko könin, a jongi nye Damaseke. ⁹Perok musala nye ti bulö meddya, 'bak nyesu kode möju. ¹⁰A lele kajujumunit gwe kata Damaseke, karin kanyit a Anania. Lepen a meddya kulya nagon Matat a lungu nye adi, Anania. A nye runge adi, Nan malo pon Matat. ¹¹A Matat takingdye lepen adi, Nine ki, ko iti i kiko lo lunu a Lorigwo, i kadi na Yuda, ko pije lele ntu lo po Taruseu, karin kanyit a Saula; mete, lepen nilu gwon i kwakwaddu. ¹²Lepen nilu a meddya kulya kanyit i töili, kweja adi lele ntu karin kanyit a Anania lunö kadi, a sopakingdye könis kanyit ko lepen loki anyen lepen böpö memeddya köti. ¹³A Anania waddi adi, Matat, ntu jore aje takin nan kulya ti ntu lo po narok jore nagon nye a konakin ntu kulök Yerusalema yu kunu. ¹⁴Lepen lo gwe ni kogwon koanejin temejik a tikin lepen kido anyen ko momokaddu ntu lin logon 'dinnya karin kunök i kwakwaddu kulo. ¹⁵A Matat takingdye lepen adi, Iti, kogwon nan aje wulun lepen a titoni nio, anyen toreaddu karin kwe i ntu ti jurön, ko i moran se ko i ntu ti Yisaraele. ¹⁶A nan ko mugun nio mo kwekingdye lepen po jore nagon mo tomiörikin lepen kogwon kulya kwe. ¹⁷Nyena a Anania iti tu, a lunöni kadi, a sopakingdye könis kanyit ko Saula loki, a kulyani adi, Saula lunaser, Matat Yesu logon a pukökin konut na pöri do ni i kiko nu, lepen lo sunyundyo nan anyen do köti bönjö memeddya, ko anyen do jojore ko Mulökötyo Loke. ¹⁸'De 'de a njo kunie gwoso kuperu 'do 'done kak kanyit i konyen a nye koti buloni bulo meddya. A kirut nye nine ki a batisani batisa, ¹⁹a nyesu, a gwe ko rinjit. A nye inge si 'da ko ntu kajujumuk i pitit na gelen ko kulye perok Damaseke yu. ²⁰'De 'de a lepen suluje tokujo kulya ti Yesu i kadijik momoresi ti Yudayaki adi, lepen a Nuro lo Nun. ²¹A ntu lio lo yinga lepen kulo inge sonu, a pije adi, Nilo 'bayin a ntu logon yönö tukanu ntu lin lo 'dinnya kine karin i kwakwaddu Yerusalema yu lo le? Lepen ntona ti po ni ko njina yeyeet anyen ko momorga lepenat, a jongi se a rereka ko koanejin temejik yu le? ²²Ama a Saula puputuru nerot i tokujo ko rinjit, a lepen inge te 'ya Yudayaki lo gwon Damaseke yu kulo na kwekingdye nye kanjo adi Yesu 'diri a Masia nu. ²³A i mukok nagon perok jore aje Iwongu nu, a Yudayaki momori a Iwon anyen tatuja lepen, ²⁴ama a Saula inge den yeyeet nase. A se gwe i tiju na kotumiton ti gorom nagon a marin na köji, ko tuparan ko tukwaje anyen tatuja lepen; ²⁵ama a ntu kanyit kajujumuk jongi lepen kwaje, a tinji lepen i kupö lukata a kolundye lepen kak i gorom loki nagon a marin na köji. ²⁶A na 'durokingdye nye Yerusalema nu, a nye 'deke morakingdya mugun i ntu kajujumuk, ama se lin kukujono lepen kogwon se a ko yun adi nye a kajujumunit. ²⁷Ama a Barnaba parakingdye lepen a jongi lepen ko luyökie yu, a nyönyökökingdye lepenat adi lepen aje met Matat i kiko, a Matat inge jambu ko lepen, ko koti lepen a tokujo ko topurwan i karin ti Yesu Damaseke yu. ²⁸A Saula gwolore ko se i pirit na gelen, a wöroni abur Yerusalema kata. ²⁹Lepen totokujö ko topurwan i karin ti Matat, a koti jambu jambu a rerenyani ko Yudayaki logon jambu kutuk na Giriki kulo. Ama a lepenat ga 'yi tatuja lepen, ³⁰a nagon lunasirik lo yubbo kulo aje den kine kulya nu, a se jongi lepen Kaisaria, a sonji lepen tojo Taruseu. ³¹Nyenagon i ninu dinjit a kanisa gwe ko talin i Yudaya 'bukulun, ko i Galilaya, ko i Samaria, a inge gweye ki; a se ndine obi, a se gwolore i kugga na Matat a inge togolo ko Mulokotyo Loke. ³²A na worojine Petero i piriton lin nu, a nye koti iti Luda i 'yo 'yu na ntu ti Nun lo gwon nyu kulo. ³³a lepen ryeji lele ntu nyu karin kanyit a Ainea logon a bata mugun nanyit lin a twan, ko a rogga i dotoet kinajin budok. ³⁴A Petero takingdye lepen adi, Ainea, Yesu Kristo lo toke 'ya do, nine ki ko ndu 'ye dotoet inot. 'De 'de a lepen nine ki. ³⁵a ntu lin lo si 'da Luda ko Saron kulo inge met lepen, a lepenat löpukwene ko Matat ni. ³⁶A nene ntu kajujumunit gwe kata Yano karin kanyit a Tabita. (Tabita i kutuk na Giriki lunu a Doruka, nagon nyönyökö adi Nyajwa.) Lepen nupi gwon i parakingdya na ntu ko a ka 'dokanin na lomerika. ³⁷a gwe sona i ninu dinjit, a nye gilö ni ntu a twane twan, a ntu tukwoji öpu nanyit, a topirikingdye i nene kadi na gwon i konjilore ki. ³⁸Luda ko Yano gwon nyona nyona, a na yinge kajujumuk adi Petero gwon Luda nu, a se sonji ntu murek i lungu na lepen adi, Bönjö nyongi po kayan ni, an do ko karakin. ³⁹Nyena a Petero nine nien, a moraddi ko se i pirit na gelen. A na 'durökingdye nye nu, a se jongi lepen i kadi na gwon i konjilore nu. A karu 'bejin lin dumökingdye Petero kiden, gwigwien ko kwekingdya lepen bongwat nagon a muisi se ko kunie bongwat nagon Doruka a rinjakin se na gwonji nye nyun jörun nu. ⁴⁰A Petero sonyoddi se lin kanjo, a nye rugwunökinge kak, a kwakwaddi kwakwaddu. A kirut a nye wörinöjine ko öpu na yu, a lungi lepen adi, Tabita, nine ki. A lepen naji konyen kanyit, a na meddi nye Petero

nu, a nye njiki ki i si 'da. ⁴¹A Petero sukiṇdye lepenj könin, a 'biluṇdye lepenj ki, a kirut nye lupundye kayupök se ko karu 'bejin, a togwi 'dikiṇdye Tabita kase i komor jörun. ⁴²A kine kulya inge rekin Yaṇo 'bukuluṇ, a ṇutu jore inge yubbö Matat. ⁴³A Petero inge si 'da Yaṇo yu ko perok jore ko lele ṇuto i 'baṇ logon a kaṇinyanit lo gobero, karin kanyit a Simona.

Chapter 10

¹Lele n̄uto kata Kaisaria yu karin kanyit a Kornelio. Lepen a duma lo ten na kamörök mia gelen. Nina ten luṇu a ten na Italia. ²Lepen a katwöyönit lo N̄un, a lepen se ko mede nanyit liṇ kunḡe N̄un. Lepen a ka 'dokanit parik lo Yudayaki logon a lomerika, a lepen tine jaran kwakwaddu N̄un. ³A i lele lor ko saa musala na koriri, a lepen meddi kulya kanyit i töili, lepen a met malaikatat lo N̄un 'bura i lupunḡyö ko lepen ni, i lunḡu na lepen adi, Kornelio! ⁴A lepen diṇe n̄ilo malaikatat go ko kujönö, a piḡe adi, Kulya a nyo pon duma lio? A malaikatat waddi lepen adi, N̄un aḡe ruk kwakwasesi kunök se ko 'dogga inot na n̄utu lomerika, a lepen inḡe yeye do. ⁵Nyena sonjinana sonḡi n̄utu Yaṇo i lunḡu na lele n̄uto karin kanyit a Simona, logon köti luṇu a Petero; ⁶lepen n̄ilu gwon a kömutöt ko Simona kanjinyanit lo gobero logon mede nanyit gwon nyona ko tör na 'balan lo. ⁷A nagon malaikatat lo jambu ko nye lo aḡe n̄iorö kanjo nu, a nye lunḡi kölinjönök kanyit murek lo kita mede se ko lele kamörönit lo kilo logon kitakinḡya lepen perok liṇ. N̄ilo kamörönit a katwöyönit lo N̄un. ⁸A Kornelio nyönyökökinḡye se n̄o liṇ, a sonḡi se Yaṇo yu. A kotumalu nanyit nagon se gwon i kiko nyona ko 'dur köji nu, a Petero kije i lo 'dek lo kadi nyona ko tuparan kiden i kwakwaddu. ⁹A kotumalu nanyit nagon se gwon i kiko nyona ko 'dur köji nu, a Petero kije i lo 'dek lo kadi nyona ko tuparan kiden i kwakwaddu. ¹⁰A nye inḡe moka magor a 'deke nyesu. A nagon kinyo nyun tetena nu, a nye gwe gwoso n̄uto lo rurudwe, ¹¹a nye meddi ki a n̄aju, a nene n̄o a nagalan gwoso bonḡo muket 'duruu kak. Nina bonḡo a leleyo goṇesi kanyit inḡwan a kölwene tojo ko kak. ¹²a gweyarijin liṇ ti kijakwa ko ti n̄o lo gwögwön̄tu kak, se ko ti kwen ti ki gwe i lukata nanyit. ¹³A gworo takinḡye lepen adi, Petero, n̄ine ki, 'dunḡe ko nyesi. ¹⁴A Petero waddi adi, Ti gwon sona pon Matat; kogwon nan kwön a ko nyesu n̄o nagon abur kode nagon jakinḡya n̄utu lut i kulya ti ker. ¹⁵A gworo köti kulyani ko lepen dan tomurek adi, Do ti bulo lunḡu n̄o nagon N̄un aḡe toke 'ya na adi nye a n̄o nagon abur. ¹⁶A kine kulya inḡe kona danjin musala. A 'de 'de n̄ina n̄o nyököjine ki yu i 'diko. ¹⁷A nagon Petero nyun gwon i dwadwa 'yu kanyit i töili ko n̄o na met nye kine kweja nyo nu, mete, a n̄utu logon Kornelio a son kulo aḡe piḡa ko kadi na Simona gwon ya, a lepenat gwe nyu gwogwo 'dan i kötumit. ¹⁸A se lunḡi lunḡu a piḡe piḡa ko n̄ona lele kömutöt kata nyu, karin kanyit a Simona logon köti luṇu a Petero. ¹⁹A nagon Petero nyun yeyeju po na met nye na, a Mulököt̄yo Loke takinḡye lepen adi, Mete, n̄utu musala kulu ga 'yu do. ²⁰Nyena pine ki, kiyaddi kak. An do ko kujönö moraddu ko lepenat, kogwon nan lo sunyunḡyö se. ²¹A Petero kiyunḡye kak ko n̄utu kulo ni, a kulyani ko se adi, Nan nyelo logon ta gaga lo. Kulya a ti nyo na pöri ta kine? ²²A se waddi adi, Kornelio duma lo kamörök lo sunyunḡyö yi. Lepen a n̄uto lo rigwo ko kukuk N̄un. a n̄utu liṇ ti jur lo Yudayaki lunḡi lepen a lo 'but. A malaikatat loke takinḡye lepen anyen lunḡu do kanyit midi anyen nye ko yinga kulya nagon do jajam kine. ²³Nyena a Petero luṇuddi lepenat kadi anyen gwon a kömu kanyit. Ko 'bure a lepen pine n̄ien a moraddi ko se, nyömöji ko kulye luṇasirik lo yubbö kulo lo gwon Yaṇo yu kulu. ²⁴A i kotumalu nanyit a lepenat 'dure Kaisaria, a Kornelio gwe i mömön̄du na lepenat. Lepen a lupunḡya karu kanyit se ko julin kanyit lo nyanyara kulo i pirit na gelen. ²⁵a na 'durökinḡye Petero nu, a Kornelio wuyunḡye lepen a gubakinḡye mugun kak kanyit i mokosi i twöju na lepen. ²⁶Ama a Petero 'bilunḡye lepen ki, a kulyani adi, N̄ine ki, nan ko mugun nio a n̄uto kana. ²⁷a nagon se nyun jajamaddu nu, a lepen luṇöni kadi a ryeji n̄utu jore a momora. ²⁸a nye kulyani ko se adi, Ta ko 'börik köti deden adi saret a ko rukökin Yudayaki i mora ko n̄utu ti lele gweyari kode i 'yö 'yu na se; ama N̄un a kwekin nan adi ti nan gwe ti lunḡu lele n̄uto adi lepen gwon abur kode a lut i kulya ti ker. ²⁹Nyena na sonyoddi ta n̄utu i lunḡu na nan nu, nan a ko renya po. Nyena nan 'dek piḡa ta adi ko nyo nagon ta lulun nan? ³⁰A Kornelio waddi adi, I perok inḡwan lo lwön̄gu, gwoso i na diṇit na, nan gwon köyö kadi i kwakwaddu i saa musala na koriri, a nan inḡe meddya lele n̄uto a jupu bonḡwat na kokobbu gwo 'dan köyö i komor. ³¹A lepen lunḡi nan adi, Kornelio, N̄un aḡe ruk kwakwasesi kunök ko aḡe yeye 'dogga inot na lomerika. ³²Sonḡi n̄utu Yaṇo yu i lunḡu na Simona logon köti luṇu a Petero. Lepen lu a kömutöt ko Simona kanjinyanit lo gobero midi, logon si 'da nyona ko tör na 'balan. ³³Nyena a nan sonḡi n̄utu 'de 'de i lunḡu na do. Do a konḡya 'bura kogwon do a po. Nyena yi liṇ kulo ni ko N̄un i komor anyen yinga kulya liṇ nagon Matat a sarkin do i jambu kune. ³⁴A Petero suluḡe jambu adi, 'Diri nan a met adi N̄un ti gwon a kanyunyumönit lo n̄utu; ³⁵ama lepen ruruk n̄utu ti jurön liṇ logon kukuk lepen ko logon konḡya po nagon a na 'but kulo. ³⁶Ta deden adi lepen a sunyukinḡyö n̄utu ti Yisaraele kulyaet a tunḡe Lone Lo 'but lo talin kogwon Yesu Kristo, logon a Matat lo n̄utu liṇ. ³⁷Ta deden po nagon a pokin i jur lo Yudaya 'bukulun, suluḡa Galilaya i mukök nagon Yoane a tokujö i kulya ti batisimo. ³⁸Ta a den kulya ti Yesu lo Najareta, gwoso nagon N̄un a we 'ya lepen ko welet nagon a Mulököt̄yo Loke se ko rin̄it anyen konḡya kita. A lepen inḡe wöroji i piritön liṇ konḡya po na 'but se ko i toligga na n̄utu liṇ logon gwon ko n̄ilo kanjönit i rin̄it kulo; kogwon N̄un gwon ko lepen. ³⁹Yi aḡe met kulya liṇ nagon nye a kon i jur lo Yudayaki se ko i Yerusalem. A n̄utu inḡe tatu lepen i 'bikikind̄yö na lepen i ködini ki. ⁴⁰Ama i lor tomusala lonyit N̄un a topi lepen i twan, a inḡe tikin lepen i meta. ⁴¹Ti gwon a n̄utu liṇ lo meddya lepen, ama ka 'de yi logon N̄un a wulun a kokwe a katökorok kulo. A yi inḡe nyesu ko a möju ko lepen i pirit na gelen i mukök nagon nye aḡe n̄ien i twan nu. ⁴²a lepen inḡe sarkin yi anyen tokukinḡyö kine kulya i n̄utu,

ko anyen tokurukin dyö adi Njun a wulun nye a ka 'dupönit lo kulya ti ntu lo gwon jörun se ko logon a twatwa kulo. ⁴³Njilo a nye logon nebijin lin köju a jambu i kulya kanyit adi ntu lin logon a yubbö lepen kilo mo pipitöki i toronjin kase kogwon karin kanyit. ⁴⁴A nagon Petero nyun jajambu nu, a Mulökötyo Loke 'duki i ntu lin lo yinga njilo kulyaet kulo. ⁴⁵a Yudayaki logon a kayupök lo moraddu ko Petero kulo inge sönu kogwon Njun a 'bukö kin dyo 'dokat na Mulokoty Loke ma 'di i ntu logon 'bayin a kase köti. ⁴⁶Kogwon lepenat a yin se i jambu na kutusen ka 'de ka 'de se ko i pupurja adi Njun a duma. A kirut Petero pije pija adi, ⁴⁷Kilo ntu aje wuju Mulökötyo Loke gwoso na wuji yi köju nu. Lele ntu nna bubulo tengü se i batisa ko pion le? ⁴⁸a kirut lepen sanj sanj anyen kilo ntu babatisa i karin ti Yesu Kristo. Nyena a kilo ntu pije Petero anyen monundyö ko se ko kulye perok.

Chapter 11

¹A luyökie se ko luñasirik lo yubbo kulo lo gwon Yudaya kulo inŋe yin adi ntu logon 'bayin a kase koti aje wuju kulyaet lo Nun. ²A nagon Petero aje tu Yerusalema nu, a Yudayaki logon a kayupok logon kulya adi Lwaka logon a kayupök agu ködyö tatawero kulo inŋe yuyuk lepenj adi, ³Do a si 'da a kömutöt i midijik ti Lwaka logon a ko tawero, a inŋe nyesu ko se i pirit na gelen. ⁴A Petero suluje nyönyökökinjdyo lepenjat Njo lin nagon aje kona, adi, ⁵Nan aje gwon i köji na Yajo i kwakwaddu, a nan gwe gwoso ntu lo rurudwe, a nan meddi nene njo a nagalan gwoso bonjo muket 'duruun kak ki yu. Nina bonjo a leleyo gonjesi kanyit inwan a kölwe ne kak köyö nyona. ⁶A nan diŋe lukata nanyit 'bura, a inŋe meddya kijakwa logon ko mokosi inwan, ko gwurunjin, ko njo lo gwögwönju kak se ko kwen ti ki. ⁷A kirut nan yinŋe gworo lunju nan adi, Petero, nine ki, 'dunje ko nyesi. ⁸Ama a nan waddi adi, Ti gwon sona pon Matat; kogwon nan a ko sonro nene njo nagon abur kode a lut i kulya ti keri köyö i kutuk kwön. ⁹A gworo köti inŋe kulya dao tomurek ki yu, adi, Do ti bulö lunju njo nagon Nun aje toke 'ya na adi nye a njo nagon abur. ¹⁰A kine kulya inŋe kona danjin musala, a i 'dutet a nina njo lin köti nyököjine ki i 'diko. ¹¹A i ninu diŋit gwak, a ntu musala logon sunyue Kaisaria yu kulo lo 'duröki i mede na mönundye nan kata nu. ¹²A Mulökötyo Loke takinjdye nan anyen nan moraddu ko lepenjat 'bak renya. Kilo luosirik buker köti a nyömöddu nan Kaisaria yu, a yi inŋe lunjo ko nilu ntu kadi. ¹³A lepenj nyönyökökinjdye yi adi nye a meddya malaikatat gwogwo 'dan kanyit kadi logon takinjdye nye adi, Sonji ntu Yajo i lunju na Simona logon köti luou a Petero. ¹⁴Nye mo jajamakin do kulyaesi logon mo lwöggü do se ko mede inot lin. ¹⁵A na suluje nan jambu ko se nu, a Mulökötyo Loke 'duki kase loki gwoso na 'dukinjdye nye kajan loki i suluet nu. ¹⁶A kirut a nan inŋe yeye kulyaet lo Matat logon nye a kularyi adi, Yoane köju batiddya ntu ko pion, ama ta mo batisa ko Mulökötyo Loke. ¹⁷A ko ködyö Nun a 'dogga se jojo gwoso na 'doggi nye yi i diŋit na yubbi yi Yesu Kristo nu, nyena nan ködyö a nja logon bubulö tenju Nun? ¹⁸A na yinŋe momoret na kayupök lo gwon Yerusalema kulo kine kulya nu, a se gwe 'bak kulya na jajama, a pupurje Nun adi, Ko sona, Nun köti aje tinju ntu logon 'bayin a Yudayaki kulo i löpuggö na töilyet anyen se gwon ko ru. ¹⁹Nyena a ntu logon a rekin i kulya ti sasanya nagon a nien i kulya ti Setepano kulo inŋe jölö tojo Poinike, ko Kuprio, se ko Antlokia, a se tine jamakinjdye kulye ntu njilo kulyaet ake jamaki Yudayaki ka 'de. ²⁰Ama kulye kase kata logon a ntu ti Kuprio ko ti Kurene logon a tu Antlokia a köti jamakinjdye ntu logon 'bayin a Yudayaki kulo njilo kulyaet, a inŋe tokujö Lonje Lo 'but lo Matat Yesu. ²¹A rinjit na Matat gwe ko lepenjat, a ntu jore inŋe yubbö, a löpukundye ko Matat ni. ²²A kanisa na gwon Yerusalema na inŋe yin kine kulya; a se sonji Barnaba Antlokia yu. ²³a na 'durökinjdye nye a meddi 'busan na Nun nu, a nye inŋe lyönön; a nye jujukinjdye se lin anyen 'depakinjdye go i yubbö na Matat ko töilyet kase lin. ²⁴A Barnaba gwe a ntu lo 'but, lepenj a jore ko Mulökötyo Loke se ko yupet. A ntu jore inŋe morakinjdye ko Matat. ²⁵A kirut Barnaba iti Taruseu i ga 'yu na Saula. ²⁶A na ryeji nye lepenj nu, a nye jonji lepenj Antlokia. A i kina 'bukulunj a se lin murek inŋe tojulin ko kayupök lo momora i ninu pirit kulo, a inŋe todinjdye ntu jore parik. A ntu suluje lunju kajujumuk ti Yesu a Kristianijin Antlokia yu. ²⁷A i ninu diŋit a kulye nebijin ponji Yerusalema yu tojo Antlokia. ²⁸A lele lose karin kanyit a Agabo nine ki a keŋ keju ko rinjit na Mulökötyo Loke adi dyanj duma mo kata i kak 'bukulunj, a kine kulya 'diri inŋe kona i diŋit na gwonji Kalaudio a kasaranit nu. ²⁹Nyena a kajujumuk inŋe ruk gwegwe 'ya lwökisi, gwoso nagon ntu lin gelen gelen bubulöri na, anyen ko tu paraki 'e luñasirik kase lo yubbo kulo lo gwon Yudaya yu kulo. ³⁰a lepenjat inŋe konjdye sona, a sunyukinjdye temejik ti kayupok kine lwökisi i könin lo Barnaba se ko Saula.

Chapter 12

¹A i n̄inu diñit a mor Erode suluje konakiñdya kulye n̄utu ti kanisa arabat. ²A lepenj tiñdi Yakobo luñaser Yoane i tatua ko ban̄du. ³A na meddi nye adi kine kulya aje tulyöñ Yudayaki nu, a nye köti morgi Petero. Kine kulya kona i diñit na rorwe lo Ambata nagon 'bak Kape. ⁴A na morgi Erode Petero nu, a nye tiñdi lepenj i kadi rereket tiyu ko teñon in̄wan ti aseker in̄wan in̄wan. Lepenj yeyeju jon̄dya nye ko n̄utu i komor i mukök na Pasaka. ⁵Nyena a Petero tiyuni i kadi rereket, ama a kanisa lo momora kulo in̄ge kwakwaddu N̄un ko pusök kogwon kulya ti lepenj. ⁶A nagon Erode 'deke jon̄dya lepenj kaño ko n̄utu i komor nu, a i n̄ilu tukwaje lo gelenj lu, a Petero dotoni i kiden na aseker murek a rereka ko topot murek, a katiyuk gwe i tiju i kötumit na kadi rereket. ⁷Mete, a malaikatat lo Matat gwo 'de kanyit nyona, a parara pararakiñdye i kadi na kiniki 'e nye kata nu. A malaikatat nan̄gi Petero i merete a topurundiye lepenj, a kulyani adi, n̄ine ki 'de 'de. A topot 'do 'done kak kanyit i könisi. ⁸A malaikatat takiñdye lepenj adi, Kukune kukun̄ mugun, ko sukiñdye kamuka. A lepenj in̄ge kon̄dya sona. A malaikatat takiñdye lepenj adi, Kalapakiñdye bongō inot ko kipuñdye nan. ⁹A Petero kepoddi lepenj kaño, a ko den ko po na kon malaikatat kune a gwak, ama yeyeju adi nye n̄ona rurudwe. ¹⁰A lepenjat langi katiyuk togelenj ko tomurek, a 'dure i kötumit nagon a witi nagon tirikin köji kata, ama a paji mugun gelenj, a se luñöni kaño a tiri lele kiko gelenj; 'de 'de a malaikatat kölökiñdye lepenj. ¹¹A kirut Petero ko timundiye i mukok, a kulyani adi, Nan son̄inana a den adi kine kulya a gwak adi Matat a sunyundiyo malaikatat lonyit ko aje Iwoggu nan i riñit na Erode se ko po lin̄ nagon Yudayaki yeyen kune. ¹²A na kurundiye nye kine kulya nu, a lepenj iti ko Maria kadi. (Maria a n̄ote Yoane logon köti luñu a Marako.) A n̄utu jore in̄ge momorakiñdya nyu i kwakwaddu. ¹³A Petero totoggi kötumit na mariñ, a nene n̄uro 'diet nagon kita i 'ban̄ karin kanyit a Roda pon̄di i meddya. ¹⁴A lepenj in̄ge kurun gworo lo Petero, a in̄ge lyöpön parik, ama a tine paju kötumit, kölumbö a nye wöki bot lukata a tun̄ge tuggö adi Petero lu gwogwo 'dan kaño i kötumit. ¹⁵Ama a lepenjat kulyani ko lepenj adi, Do a mamala; ama a n̄ina n̄uro tiddye adi a gwak. A kirut lepenjat kulyani adi kode n̄ona a malaikatat lonyit. ¹⁶Ama a Petero yeñe totoggu kötumit, a na paji se kötumit nu, a se meddi lepenj, a se söñi söñu. ¹⁷Ama a nye nanakiñdye se könin̄ adi ti se yiñani talin̄, a nyönyökökiñdye lepenjat ko Matat a jon nye kaño ada i kadi rereket. A lepenj kulyani adi, Taki ta Yakobo se ko luñasirik lo yubbö kulo kine kulya. A kirut lepenj pine n̄ien a iti i nene pirit. ¹⁸A i waran na kak a dyadyapet gwe a duma i kiden na aseker pipija 'börik adi ko n̄ona Petero a tu da. ¹⁹A Erode tiñdi saret anyen lepenj gagala, ama a se gwe a ko ryö lepenj, a nye pipije katiyuk kulo a tiñdi saret anyen lepenjat tatatua. A i mukök na kine kulya a Erode kö 'yi Yudaya a iti Kaisaria, a si 'dani nyu. ²⁰A Erode in̄ge woran parik ko n̄utu ti Turo se ko ti Sidona. A se iti a teñ gelenj i meddya na lepenj. A lepenjat tojuline ko Balasito duma lo mede na mor, a kirut lepenjat iti ko Erode yu i tetendiya na talin̄, kogwon jur lose ryeju kinyo ko mor i jur. ²¹A i lor lo wulwe lu a Erode jupukiñdye bongwat ti tumatyan a si 'dakine kanyit i si 'daet na tumatyan, a jamakiñdye kilo n̄utu kulya. ²²A kilo n̄utu wonoro ki adi, N̄ilo 'bayin a n̄uto lo jambu, ama a lele n̄un lo jambu. ²³De 'de a malaikatat lo Matat gwuddye Erode ko twanti kogwon lepenj a ko bu 'ya N̄un. A lepenj in̄ge nyei ko kuru, a twane twan. ²⁴Ama a kulyaet lo N̄un yeñe 'dun̄ö a ndine ndi. ²⁵A Barnaba se ko Saula tutun̄ge kita nase Yerusalema yu, a yitöni bot baruñdya Yoane logon köti luñu a Marako.

Chapter 13

¹A n̄utu lo momora a kanisa Antlokia yu kulu gwe kata ko nebijin se ko katodinök ti kulyaet lo N̄un, logon a ko Barnaba, ko Simeona (logon köti karin a Niger,) ko Lukio Kurenetyo, ko Manaen (logon wowoa ko Erode kasaranit i pirit na gelen lo), se ko Saula. ²a nagon se gwon i kitakiñdya na Matat ko mimiñdya nu, a Mulökötöy Loke takiñdye lepenat adi, Gelaki ta nan Barnaba se ko Saula anyen kon̄dya kita nagon nan a lunukin se na. ³A kirut a lepenat miñdye miñdya, a kwakwaddi kwakwaddu, a sopakiñdye könisi kase ko lepenat loki, a sonyoddi lepenat. ⁴Nyena a na son̄di Mulökötöy Loke se nu a se iti tojo Seleukia; nyu a se kije i ki 'bo a iti Kuprio. ⁵A na 'ñurokiñdye se Salami nu, a se tokuje kulyaet lo N̄un i kadijik nagon Yudayaki momora kata. A Yoane gwe a kaparanit lose. ⁶A lepenat inge wöröri ñilu tikön 'bukulun̄ tojo ko Papo, a se ryeji lele n̄uto nyu logon a kawanani, karin kanyit a Bar-Yesu, lepen̄ a Yudayakityo ko a nebi 'burönit. ⁷Lepen̄ a lele lo n̄utu ti mödir Sergio Paulo. N̄ilo mödir a lotolok, a lun̄gi Barnaba se ko Saula a 'deke yinga kulyaet lo n̄un. ⁸A kawanani, karin kanyit a Eluma ko kutuk na Giriki, rerenyani ko lepenat, a ga 'yi togiraddu mödir kaño i yupet. ⁹A kirut Saula logon köti lun̄u a Paulo lo a jore ko Mulö kötyo Loke, a diñe lepen̄ go, a kulyani adi, ¹⁰Do nuro lo N̄ilo kañöönit, do a miriku lo N̄o lin̄ na 'but, do a jore ko mumulukesi lin̄ se ko n̄o narok lin̄. Nyo do ti kö 'yu tukwölöngu kikolin lo rigwo ti Matat? ¹¹Mete, son̄inana konin lo Matat gwugwut do, a do de gwe a mo 'doke a tine bulo meddya kolor ko nene diñit. 'De 'de a luru se ko mudwe poki kanyit i konyen, a lepen̄ wawaji wawaju ga 'yu n̄uto logon jiggö nye ko könin. ¹²A na meddi mödir kire n̄o i kona nu, a nye yubbe yubbo, a son̄i son̄u ko n̄o na todiniki lepen̄ i kulya ti Matat kune. ¹³A Paulo se ko lan̄et nanyit iti ko ki 'bo suluja Papo tojo Perga na gwon i jur lo Pampulia nu; ama a Yoane inge kolokin lepenat a yitöni Yerusalema. ¹⁴A lepenat Iwon̄oddi gwo suluja Perga tojo Antlokia na Pisidia. A i lor lo Sabata a se iti i kadi momoret na Yudayaki a si 'dani kak. ¹⁵A i mukök na kenari Saresi ti Mose se ko n̄o na wur nebijin kunu, a temejik ti kadi momoret son̄di n̄uto i pija na lepenat adi, Luoasirik, ko ta kata ko lele kulyaet logon ta kukuji n̄utu, a ti ta jambi koi. ¹⁶Nyena a Paulo ñine ki a nanaji könin lonyit, a suluje jambu adi: Ta n̄utu ti Yisaraele se ko ta Lwaka lin̄ logon kukugga N̄un likan̄ kilo, yinge ta nan! ¹⁷N̄un lo kilo n̄utu ti Yisaraele köju a wulun̄dyö merenyejin kan̄ a inge toduma 'yu n̄utu kan̄ na mönundye se a Lwaka i jur lo Ejipeto nu. A N̄un ko rin̄it nanyit duma inge jon lepenat kan̄o i ñilu jur, ¹⁸a lepen̄ inge n̄onga kulya kase i yobu ko kin̄ajin gwoso merya in̄wan. ¹⁹a nye inge tukan̄u gweyarijin buryo ti n̄utu i jur lo Kanana, a tin̄di merenyejin kan̄ iruddya na jur lose ko kin̄ajin gwoso miajin in̄wan ko merya mukanat. ²⁰a i mukök a nye tin̄di se ka 'dun̄ök ti putesi tojo ko diñit na nebi Samuele. ²¹A kirut lepenat piyundye mor, a N̄un tin̄di se Saula nuro lo Kisi n̄uto lo kötumit na Benyamina, a nye inge san̄u ko kin̄ajin merya in̄wan. ²²a i mukök nagon N̄un aje 'dumaddu lepen̄ kan̄o nu, a nye tin̄di Dawidi a mor lose. A kune gwe a kulya nagon N̄un a jambu i kulya kanyit adi, Nan aje ryö adi Dawidi nuro lo Yisai a n̄uto logon toili lin̄ 'de 'deggi, a lepen̄ mo kon̄di n̄o lin̄ nagon nan 'de 'dekan kune. ²³Dawidi a nye logon N̄un a jakin̄dya Yisaraele Kalwökonit logon a Yesu lo i nyakwariat kanyit, gwoso na milyekin̄dye nye nu. ²⁴I n̄erot nagon Yesu a ko nyun̄ po nu, Yoane a tokukin̄dyö n̄utu lin̄ ti Yisaraele adi ti se löpunge toilyet anyen babatisa. ²⁵a nagon Yoane gwe nyona ko tutungö na kita nanyit nu, a lepen̄ jamakin̄dye n̄utu adi, Nan a leñe nye logon ta yeyen lo, ama lele kata logon popo köyö i mukok logon nan ti jukin laggu kamuka kanyit. ²⁶Ta lun̄asirik logon a nyakwariat ti Abarayama se ko ta Lwaka logon kugga N̄un kilo, kulyaet lo ñina lwökit aje sunyuki yi. ²⁷Kogwon n̄utu lo si 'da Yerusalema se ko kasarak kase köju a ko gwulu ñilo Kalwökonit kode kurundyo kulyaesi ti nebijin lo kena temba i Sabata kulo, ama a se kon̄di gwoso nagon nebijin köju a kulyari adi se mo kökon nu, kogwon se a 'dun̄gö putet lo Yesu adi nye a loron. ²⁸A se pije Pilato anyen tin̄du lepen̄ i tatua, ma 'di nagon se a ko ryö kulya nagon tatuarikin lepen̄. ²⁹a nagon lepenat aje kon̄dya n̄o lin̄ gwoso nagon köju a wurörikin i kulya kanyit nu, a se 'dumundye öpu nanyit kak i kodini na goro, a topirikin̄dye i gulöm. ³⁰Ama a N̄un inge ton̄i lepen̄ i twan; ³¹a lepen̄ inge pukokin perok jore i n̄utu logon a morundya ko nye Galilaya yu tojo Yerusalema kulo. Kilo n̄utu son̄inana lo gwe a katokorok kanyit i n̄utu ti Yisaraele. ³²'yi jakin̄dya ta Lone Lo 'but logon N̄un köju a milyekin merenyejin kan̄ lo, ³³a nye inge konakin yi logon a nyakwariat kase kulo milye lonyit, kogwon nye a ton̄u Yesu i twan; köti a wurö i Sauma tomurek adi: Do a Nuro lin̄, nan lo yupundyo do i lo lor. ³⁴A kune gwe a kulya nagon N̄un a jambu i kulya ti ton̄iyu na lepen̄ i twan, anyen lepen̄ gwon ti twan köti a bure 'burön, adi, Nan mo titikin ta 'boriesi nake nagon ti jaran, gwoso na rukökin̄dye nan i tin̄du na Dawidi köju nu. ³⁵Nyena nye köti a jambu i lele Sauma adi, Do mo ti tin̄du katwöyönit ilot i 'burön. ³⁶Kogwon Dawidi köju a kita 'dekesi ti N̄un i diñit na gwolorgi nye nu, a lepen̄ twane twan a nukakine ko merenyejin kanyit i merete, a inge 'burön. ³⁷Ama nye logon N̄un a ton̄i i twan lo, lepen̄ a ko 'burön. ³⁸Nyenagon lun̄asirik, dene ta den adi pitöki na toronjin a tuköki ta kogwon kulya ti ñilo n̄uto. ³⁹Nyena kogwon kulya ti lepen̄, n̄utu lin̄ lo yubbö kulo a kölöki 'bak putet i n̄o lin̄ nagon Saresi ti Mose ködyö ti bulö kölökin̄dyö ta i gwon 'bak putet. ⁴⁰Nyenagon kunyar ta an kine kulya pokin kasu loki nagon nebijin köju a jam kunu adi, ⁴¹Ta ka 'dö 'döyök meddi ta, ko sön̄i ta sön̄u, ko liki ta likin, kogwon nan a kon̄dya kita i perok kasu. ñina kita ta ti yun̄ kwön̄ ma 'di

ködyö lele nuto a tukökin ta.⁴² A nagon Paulo se ko Barnaba lupundye kaño i kadi momoret nu, a ntu kulo mamañdi adi ti kilo kulyaesi böñö jamakine se i Sabata lo popo köti.⁴³ A i mukök nagon ntu lo momora aje rekin nu, a Yudayaki jore seko Lwaka jore logon a löpuggö 'börik a ti keru lo Yudayaki kulo kepoddi ko Paulo se ko Barnaba. A Paulo ko Barnaba jambi ko se a jujukindye lepenat go anyen yeñon i 'busan na Nñun.⁴⁴ A i nñilu Sabata a ntu lojore ti köji inge momorundya i yinga nakulyaet lo Nñun.⁴⁵ Ama a na meddi Yudayaki ntu jore parik nu, a se yule yulön parik, a renyani kulya na jam Paulo kune, a poki i momoröju na lepen.⁴⁶ A Paulo se ko Barnaba kulyajine ki ko topurwan adi, Kulyaet lo Nñun agu ködyö jajamaki ta kiyañ, ama ta a renya lepen, a ta inge 'duñökin 'börik adi ta ti jukin wuju ru na yeñ nyin, mete ta, ko sona yi kulo wöriñoddi i ntu ti kulye jurön.⁴⁷ Kogwon Matat a sarakin yi adi, Nan a tin do a parara i ntu ti jurönanyen do böñö tokuöddu lwökit tojo ko 'dutesi ti kak.⁴⁸ A na yinge Lwaka kine kulya nu, a se inge lyöñon, a pupurje kulyaet lo Nñun, a se logon Nñun a wulökin ru na yeñ nyin kulo yubbe yubbö.⁴⁹ A kulyaet lo Matat inge rekin i jur 'bukuluñ.⁵⁰ Ama a Yudayaki jujukindye ntu wate temejik katwöyök ti Nñun, se ko ntu temejik ti köji, a tonje lepenat anyen sasan du Paulo ko Barnaba, a rikoddi se kaño kase i jur.⁵¹ A Paulo ko Barnaba nanakindye ntut kak kase i mokosi a kweyet anyen tokurukindyo kulya ti lepenat, a se iti Ikonio.⁵² A kajujumuk inge jore ko lyöñon se ko Mulökötyo Loke.

Chapter 14

¹Köti gwon sona Ikonio yu adi Paulo se ko Barnaba a lunđi kadi nagon Yudayaki momora kata na, a inđe jambu 'bura, nyena a Yudayaki se ko Lwaka jore parik inđe yubbö. ²Ama a Yudayaki logon ti 'böñ yubbö kulo toññe töilyet ti Lwaka, a tinđi lepenjat i mañdu na luñasirik lo yubbö kulo. ³Nyena a Paulo se ko Barnaba inđe gwolor nyu ko diñit a najo. Lepenjat jambu kulya ti Matat a purwat; a Matat inđe ruk adi kulya na jam se i kulya ti 'busan na nyanu nanyit kune a gwak, kogwon nye a tinđu lepenjat i koñdya na kweyesi ko sörosi. ⁴A lojore ti ñinu köji inđe koña, kulye a ti Yudayaki a kulye gwe a ti luyökie. ⁵a kirut Lwaka se ko Yudayaki mora ko kasarak kase yeyeji i konakinđya na luyökie arabat, anyen gugubuja se ko ñurupö. ⁶a nagon luyökie aje den kine kulya nu, a se wöki Lusetura se ko Derbe nagon a köjinö ti Lukañ nia ko i jurön lo gwon i mara, ⁷a lepenjat inđe tokujö Lone Lo 'but nyu. ⁸A lele ñuto logon a bata i mokosi suluja ko ñote i pele lo gwe i si 'da kak Lusetura yu, mokosi kanyit a twatwa a gwe a ko wöro kwön. ⁹A lepen inđe yin Paulo i jambu, a Paulo diñe lepen go, a inđe den adi ñilo ñuto gwon ko yupet anyen nye totokela, ¹⁰a Paulo kulyani ko gworo lobot adi, Gwo 'de ki gwogwo ko mokosi kulök! A lepen labara ki a suluje wöro. ¹¹A na meddi lodir lo ñutu ño nagon Paulo a kon kune, a lepenjat wonoro ki ko kutuk nase na ñutu ti Lukañ nia adi, Nnyen aje po kak kayañ ni gwoso ñutu. ¹²A lepenjat gwen Barnaba a Jeu, a Paulo gwiyoñi a Ereme, i kogwon nye a monye katokuönit. ¹³a kadi kwakwaset na Jeu gwe i kaño na köji, a koane lonyit jonđi dwönin logon a tokwelenyo ko köturön kulo i kötunitön ti marin na köji. A lepen se ko ñutu 'deke wukinđya se rubaŋga. ¹⁴A nagon Barnaba se ko Paulo luyökie kulo aje yin kine ño nu, a se kekerenđi bongwat kase, a rumara ko lodir kiden, a kulyajine ki adi, ¹⁵Yakulo, ko nyo nagon ta koñdya sona? Yi a ñutu jojo gwoso ta, yi a jakinđya ta Lone Lo 'but anyen ta löpukunđyo kaño i ño nagon a ño kana kine tojo ko Nñun lo gwon jörun lo ni, logon a gweja ko ki ko kak, ko tör duma na 'balañ se ko ño lin lo gwon i lukata nase kulo. ¹⁶Köju 'beron lepen a kölökin jurön lin i koñdya gwoso i 'dekesi kase. ¹⁷ama nye a ko kölökin se kana 'bak kweyet, ama nye a kweja mugun i ño na 'but nagon nye kökon kune, kweja adi nye titikin ta kudu ki yu, a tinđi kinyojin i radan i diñitan kase, a tikiñdye ta kinyo a töjoreji töilyet kasu ko lyönön. ¹⁸Ma 'di ko se a jambu kulyaesi gwoso kulo, a se ryeni a nago i tenggu na lodir i wukinđya na se na rubaŋga. ¹⁹A kulye Yudayaki ti Antlokia se ko ti Ikonio lo 'duröki, a se inđe löpukörö ñutu jore kase i swöt, a lepenjat gugubuje Paulo ko ñurupö, a piköddi lepen kaño köji kata yeyeju adi lepen ñona aje twan. ²⁰Ama a na momorakinđye ñutu kajujumuk dumbö lepen nu, a lepen ñine ki a lunjöni köji kata. A ko 'bure a lepen se ko Barnaba iti Derbe. ²¹A nagon Paulo ko Barnaba aje tokujö Lone Lo 'but Derbe yu a inđe tinđu ñutu jore i jujumbu na ñilo kulyaet nu, a se yitöni Lusetura, a lwönöddi Ikonio tojo ko Antlokia, ²²totngoloddu töilyet ti ñutu kajujumuk, a jujukinđye lepenjat anyen yeñon i 'debba na ñina yupet, a kulyani adi, Yi agu ködyö tiri kiko lo sasanyesi jore anyen lunjö i Tumatyan na Nñun. ²³A se wulunđye temejik ti kanisajin lin gelen gelen, a kwakwaddi kwakwaddu ko miminđya, a mo 'yi Matat i tiju na kilo ñutu logon a yun lepen kilo. ²⁴A kirut lepenjat lwönöddi Pisidia a 'dure Pampulia. ²⁵a nagon se aje tokujö kulyaet lo Nñun Perga yu nu, a lepenjat iti Atalia. ²⁶Nyu a se kije i ki 'bo a iti Antlokia, i pirit nagon köju ñutu a mo 'yu Nñun i 'busan nanyit i tiju na lepenjat kogwon kita nagon se soñinana aje tutunökin na. ²⁷a na 'durokinđye se Antlokia nu, a se lunđi ñutu lo momora a kanisa kulo i pirit na gelen, a se nyönyökökinđye lepenjat ño lin nagon Nñun a tikin se i koñdya kune, a inđe ñakin ñutu logon 'bayin a Yudayaki kilo kiko anyen yuyubbö. ²⁸A se inđe si 'da nyu ko diñit a najo ko ñutu kajujumuk i pirit na gelen.

Chapter 15

¹A kulye ntu lo ponɔi Yudaya yu tojo Antlokia, a suluje todindyö luñasirik lo yubbö kulo adi, Ko ta a ko tawero gwoso i keri lo Mose ta ti bulö lwökö kwön. ²A ko Paulo ko Barnaba rerenyani ko se parik a inge pipi se ko kine kulya, nyena a Paulo ko Barnaba se ko kulye ntu ti Antlokia inge wulwe anyen tu tojo Yerusalema i meddya na luyökie se ko ntu temejik kogwon kine kulya. ³A ntu ti kanisa nyömökindye lepenat i kiko, a se lwöpöddi Poinike ko Samaria, tutuköddu adi ntu ti kulye jurön aje löpuggö töilyet, a kine kulya tinɔi luñasirik lo yubbö kulu lin i lyöpön parik. ⁴A na 'durökinɔye se Yerusalema nu, a kanisa ko luyökie se ko ntu temejik wuji lepenat. A Paulo ko Barnaba nyönyökökinɔye lepenat po lin nagon Njun a tiki se i konɔya kune. ⁵Ama a kulye ti lapet na Parusijin logon a kayupök pine ki a kulyani adi, Lepeñat agu ködyö tatawero ko ti sarakine sarak anyen 'debba Saresi ti Mose. ⁶A luyökie se ko temejik momori i pirit na gelen anyen yeyeju kine kulya. ⁷A i mukök nagon se aje totopi ko diñit a najo nu, a Petero nine ki a kulyani adi, Luñasirik, ta deden adi Njun köju a wulunɔdyö nan kasu kiden anyen ntu ti jurön ködyö yinunɔya kulyaesi ti Lone Lo 'but köyö i kutuk, anyen yuyubbö. ⁸A Njun logon deden töilyet ti ntu lo inge kwekin lepenat adi nye a ruk se, kogwon nye a tinɔdu se Mulökötyo Loke, gwoso na tinɔdi nye yi köju nu. ⁹Lepen a ko tuka 'de 'yu yi ko lepenat, kogwon lepen a toke 'ya töilyet kase kogwon se a yubbö. ¹⁰Nyenagon ko nyo nagon ta möñu Njun i sopakinɔya na po na pöiyiöni ko kilo ntu kajujumuk i kidyö, nagon merenyejin kan kode yi ti jukin 'doggu kune? ¹¹Kölumbö yi yubbö adi yi lwölwökö kogwon 'busan na nyanu na Matat Yesu gwoso na lwököri se köti na. ¹²A momoret lin yinani talin; a lepenat yinge ko Barnaba se ko Paulo i nyönyöggu na kweyesi ko sörsi nagon Njun a tiki se i konɔya i kidenna ntu ti jurön kune. ¹³A nagon se aje tutungö jambu nu, a Yakobo kulyani adi, Luñasirik, yinge ta nan. ¹⁴Simeona aje nyönyöggu adi Njun a kokwe a 'yö 'yu ntu ti jurön a wulunɔdyö kötumit na ntu kase kiden a na karin kanyit. ¹⁵A kulyaesi ti nebijin gwe jojo ko kine kulya, gwoso na wurörikin nu adi, ¹⁶A i mukök, a nan Matat mo yitwene yitwe, nan mo nyöggi 'duggö tumatyan na Dawidi nagon gwoso morogo nagon a 'doro kak na; a nan mo nyöggi 'duggö murwöki kanyit, a mo 'bilikinɔye nye ki, ¹⁷anyen pitönö ti ntu böñö ga 'yu nan Matat, inko i ntu ti jurön lin logon lunu ko karin kwe kulo. ¹⁸Kilo a kulyaesi kwe ti Matat logon a tinɔdu kine kulya i dena köju 'beron nu. ¹⁹Nyenagon a Yakobo puputuru ñerot i jambu adi, 'Duñet nio na kine kulya ködyö gwon sona adi, ti yi gwe ti yöyöngu ntu ti kulye jurön logon aje löpukunɔdyö ko Njun ni kilo, ²⁰ama ti yi kölumbö wurökinɔye ta lepenat waraga, anyen se paju kinyojin logon wuki punyen logon a nyömuejin, kogwon a toluta; köti ti se tenɔgi 'börik i towutön, ko i nyesu na ño nagon totolo, se ko i nyesu na rima. ²¹Kogwon suluja köju nu, Mose gwon ko ntu logon tokujö Saresi kanyit, i kenɔya na se i kadijik momoresi temba i Sabata i köjinö lin. ²²Nyena gwe a na 'but ko luyökie, ko temejik se ko ntu lin lo momora a kanisa kulo i wulunɔdyö na ntu kase kiden, anyen sonɔdu se Antlokia i pirit na gelen kase ko Paulo ko Barnaba. Ntu lo wulwe kulo a ko Yuda lo lunu a Barsaba se ko Sila logon a ntu temejik ko luñasirik lo yubbö kulo kiden. ²³Waraga na son se na a wurö sona adi, Yi luyökie se ko temejik lunösörök kasu roman ko ta luñasirik kan lo yubbö logon a ntu ti kulye jurön lo si 'da Antlokia, ko Suria se ko Kilikia kilo. ²⁴yi a yin adi kulye Ntu kan a yöyöngu ta ko kulyaesi, a sopuggo yeyeesi kasu, ma 'di nagon yi a ko sarakin lepenat. ²⁵a gwe a na 'but kany, nagon yeyeesi kan a mora anjo gelen, i wulunɔdyö na ntu anyen sonyo kasu ñini. Lepeñat moraddu ko Barnaba se ko Paulo ntu kan lo nyanyara. ²⁶Lepenat a pakinɔya 'böriki karin ti Matat likan Yesu Kristo. ²⁷Ko ñina kwe yi a sunyukin ta Yuda se ko Sila logon mo nyönyökökin ta kine kulya lin ko kutusen kase. ²⁸a gwe a na 'but ko Mulökötyo Loke se koyi köti adi ti yi gwe ti sopakinɔya ta ko ño na pömöni, ake kine ño nagon ködyö 'de 'dekarikin kine; ²⁹adi ta ködyö paju kinyojin logon wuki nnyen logon a nyömuejin, a paji nyesu na rima, ko nyesu na ño nagon totolo, köti ta ködyö tengu 'börik i towutön. Ko ta a tengu 'börik i kine ño, a ta mo konɔdi 'bura. Ti Njun gwe ko ta. ³⁰A na sonyoji 'e se nu a se iti Antlokia, a momori kayupök lin i pirit na gelen, a se tinɔdi lepenat ñina waraga. ³¹A nagon se aje kenɔya ñina waraga nu, a se inge jore ko lyönön kogwon kine kulya aje togo 'yu se. ³²A ko Yuda se ko Sila logon köti a nebijin, inge jujuja luasirik lo yubbö kulo ko kulyaesi jore, a togo 'yi se. ³³A i mukök nagon se aje gwon nyu ko nene diñit nu, a luasirik lo yubbö kulo sonyoddi lepenat bot ko töilyet lo 'but i ntu lo sonɔdu se köju kulo. ³⁴Ama gwon a na 'but ko Sila i mönunɔdyö nyu. ³⁵Ama a Paulo se ko Barnaba mönunɔdyö Antlokia yu, a se todinɔye ko a tokuje kulyaet lo Matat, mora ko kulye ntu jore. ³⁶A i mukök na kulye perok, a Paulo takinɔye Barnaba adi, Ti yi yitöni i 'yö 'yu na luñasirik lo yubbö kulo i köjinö lin nagon yi köju a tokujö kulyaet lo Matat kata kunu, anyen deden ko lepenat gwon ada. ³⁷A Barnaba 'deke baraddu Yoane logon köti luou a Marako ko lepen se ko Paulo i pirit na gelen. ³⁸Ama a Paulo yeyeji adi 'bayin a na 'but i jonɔa na lepen, kogwon lepen a kölökin se Pampulia yu, a tine yeñon ko se i na kita. ³⁹A lepenat inge rerenya parik, a reki rekin. A Barnaba jongi Marako, a kije i ki 'bo a iti Kuprio; ⁴⁰ama a Paulo wulunɔdyö Sila, a luñasirik lo yubbö kulo mo 'yi Matat ko 'busan nanyit i tiju na se, a kirut a se iti tu. ⁴¹A Paulo tiri Suria se ko Kilikia, totngoloddu momoresi ti ntu lo momora a kanisa.

Chapter 16

¹A Paulo köti iti Derbe, ayeŋgi Lusetura. Mete, a lele kajujumunit gwe nyu, karin kanyit a Timoteo, njuro lo nene Yudayakityo nagon a yubbö Yesu, a monye lonyit gwe a Girikityo. ²Lunasirik liŋ lo yubbö lo gwon Lusetura se ko Ikonio yu kulu jambu adi Timoteo a lo 'but. ³A Paulo 'deke baraddu Timoteo, nyena a nye tawenji lepenj kogwon Yudayaki liŋ lo gwon i kinu piritön kulu a den adi monye Timoteo a Girikityo. ⁴a na wöröji 'e se i köjinö nu, a se nyönyökökiŋdye se saresi logon luyökise se ko temejik lo gwon Yerusalema yu kulu lo tetenja anyen lepenjat 'de 'dep. ⁵Nyena a momoresi ti njutu lo momora a kanisa kulo temba i lor inge golon i yupet a ndine ndi. ⁶A lepenjat tiri jur lo Purugia se ko lo Galatia, a Mulökötyo Loke gwe a ko rukökin lepenjat i tokujö na kulyaet lo njun i jur lo Asia. ⁷a nagon se aje 'durökin nyona ko jur lo Musia nu, a se mönji lunjö i jur lo Bitunia, ama a Mulökötyo lo Yesu tine rukörö se. ⁸A lepenjat tiri jur lo Musia a yeŋgi Turoa. ⁹A i njilu tukwaje a Paulo meddi kulya kanyit i töili, adi njuto lo Makedonia gwogwo 'dan mo 'yu nye adi, Lanjaddi Makedonia i parakiŋdya na yi. ¹⁰A na meddi nye kine kulya nu, 'de 'de a yi tetenji tetenja anyen tu Makedonia, kogwon yi a yeyeju adi Nun aje lungu yi anyen tokukiŋdyö lepenjat Lone Lo 'but. ¹¹Nyena a yi iti ko ki 'bo suluja Turoa, a iti gwo tojo ko Samotrakia, a ko 'bure a yi iti tojo Neapoli. ¹²A yi njine njien yu a iti tojo Pilipoi. Lepenj a köji na kokwe na jur lo Makedonia, köti a köji nagon 'depa ko miri lo Roma gwoso a jur lose. A yi inge si 'da i njinu köji ko kulye perok. ¹³A i lor lo Sabata, a yi lupundye kaŋo i kötumit na mariŋ na köji nyona ko kijit na kare. Yi yeyeju adi pirit kwakwaset njona kata nyu. A yi si 'dani kak i jambu ko wate nagon a momorakiŋdya nyu kunu. ¹⁴A nene na kine njutu na yinga kulya na jam yi kune karin kanyit a Ludia, nagon po i köji na Tuwatira ko a katugwörönit na bongwat na 'bule, lepenj a kakwakwasanit na Nun. A Matat pakiŋdye töili lo Ludia i wuju na kulya nagon Paulo jajam kune. ¹⁵A lepenj se ko mede nanyit liŋ inge batisa, a kirut lepenj mo 'yi yi adi, Ko ködyö ta a liŋ adi nan 'diri a kayupönit na Matat, bönjö ponji ta köyö mede i si 'da. A lepenj ri 'diaddi yi. ¹⁶A ko gwe sona na tiri yi i pirit kwakwaset nu, a yi torumbe ko nene 'diet nagon a 'dupiet. Lepenj gwon ko mulökötyo logon keju gwoso 'bunit, a lepenj inge jakiŋdya komonye 'bulit a duma kogwon keju nanyit na kulya na popo. ¹⁷A lepenj kepoddi yi ko Paulo, a kulyajine ki adi, Kilo njutu a köliŋönök ti Nun Katonjanit lo ki liŋ, lepenjat tukökiŋdyö ta kiko lwökit. ¹⁸Lepenj a konjya sona perok jore tojo Paulo a delya parik, a löpu köni lö puök, a kulyani ko mulökötyo loron adi, Nan saŋu do i karin ti Yesu Kristo adi, ponji kaŋo ko njina njuro i mugun. A mulökötyo ponji kaŋo ko nu njuro i mugun i njinu saa gwak. ¹⁹A nagon komonye njina njuro aje den adi yenet nase na 'bulit aje 'baka nu, a lepenjat momorgi ko Paulo se ko Sila a jinge se i pirit gwöriet ko kasarak i komor i ri; ²⁰a nagon se aje jonja lepenjat ko ka 'duŋök ti putesi i komor nu, a se kulyani adi, Kulo njutu a Yudayaki; lepenjat yöyöŋgu köji nikaŋ. ²¹Lepenjat jujukiŋdya njutu i 'debba na keriat logon saret a ko ruk yi i konjya kulo, kogwon yi a njutu ti Roma. ²²A lodir lo njutu momorakiŋdye i mörö ko lepenjat. A ka 'duŋök ti putesi sarakinŋdye adi ti bongwat kase kekerenyani kaŋo kase i mugunya ko ti se 'bitöni ko turya. ²³a nagon se aje 'biddyö lepenjat parik nu, a se gubakiŋdye lepenjat i kadi rereket, a se sarakinŋdye katiyunit i tiju na lepenjat go, ²⁴A na wuji katiyunit njilo saret nu, a lepenj gubaddi se i kadi rereket na gwon lukata, a kwakakiŋdye mokosi kase go i kaden. ²⁵A nagon gwe nyona ko tukwaje kiden nu, a Paulo se ko Sila gwe i kwakwaddu ko i yulukiŋdyö na Nun kölisi, a kulye njutu lo rereka kulo gwe i yinga na lepenjat. ²⁶De 'de kijek a rigirigi duma lo poki, a pipilesi ti kadi rereket böböŋdi böböŋdu. 'De 'de kijek a kötumitön liŋ njaji njaju, a tonjot lo rerekarikin njutu liŋ kulo lakani laka. ²⁷A katiyunit ko purwene i doto, a nye meddi kötumitön ti kadi rereket aje njaju, a lepenj yeyeji adi njutu liŋ lo rereka kilo njona aje wökön, a lepenj 'dutunja banju lonyit kaŋo, a yönöni tatuja mugun. ²⁸Ama a Paulo kulyajine ki ko gworo lobot adi, An do ko bönjörö mugun, kogwon yi liŋ makulo ni. ²⁹A katiyunit lungi kimaŋ, a rumara i lukata na kadi, a nye gubakiŋdye mugun kak böböŋdu ko kujönö i komor nase Paulo se ko Sila. ³⁰a kirut lepenj jonji se kaŋo, a piye adi, Pon dumalak kwe, nan konjya nyo anyen nan lwölwökö? ³¹A se waddi adi, Yubbe Matat Yesu, a do de lwököni lwökö, do se ko mede inot. ³²A lepenjat jamakiŋdye lepenj se ko njutu liŋ ti mede nanyit kulyaet lo Matat. ³³A i njinu saa gwak na tukwaje, a nye jonji se a lalaji 'dikasin kase kune, a lepenj se ko mede nanyit liŋ batisani batisa 'de 'de. ³⁴a nye jonji ko Paulo se ko Sila kanyit kadi, a tinji lepenjat kinyo, a lepenj se ko mede nanyit liŋ inge lyönön parik kogwon se aje yubbo Nun. ³⁵A nagon gwe a ko 'bure nu, a ka 'duŋök ti putesi sonji aseker ko saret adi, Ti kilo njutu koloni kölö. ³⁶A katiyunit nyönyökökiŋdye Paulo kine kulya adi, Ka 'duŋök ti putesi a sunyundyö lore adi ti ta kölöni kölö. Nyenagon ponji ta kaŋo ko iti ta ko töilyet lo 'but. ³⁷Ama a Paulo kulyani ko lepenjat adi, Kulo njutu a 'biddyö yi i komor na njutu liŋ 'bak 'duŋöki na putet, a inge gubakin yi i kadi rereket, yi logon a njutu ti Roma kulo. Nyena lepenjat 'de 'dekan kölöddu yi a lwön le? 'Bayin kwön! Ti lepenjat ko 'börik kase ponji anyen jonja yi kaŋo. ³⁸A aseker nyönyökökiŋdye ka 'duŋök ti putesi kine kulya na jama kune, a na yinge ka 'duŋök adi ko Paulo se ko Sila a njutu ti Roma nu, a se kujönöni kujönö. ³⁹Nyena a se iti i mo 'yu na pitönö, a jonji se kaŋo, a mo 'yi lepenjat anyen wuwuddya i njinu köji. ⁴⁰Nyena a ko Paulo se ko Sila ponji kaŋo i kadi rereket, a iti ko Ludia mede, a nagon se aje momora ko lunasirik lo yubbo kulo nu, a se togo 'yi lepenjat, a iti tu.

Chapter 17

¹Nyena a se tiri Ampipoli ko Apolonia, a se 'dure Tesalonike. Kadi momoret na Yudayaki kata nyu. ²A Paulo konɗi gwoso na yeŋ na, a nye luŋɔni i omu kadi momoret, a nye jambi ko se i kulya ti Njun na wurɔ kune ko Sabatajin musala. ³a nye Pakiɗɗe se kulya na wurɔ kune, a tokurukiɗɗe lepenat adi Masia agu kɔɗyo ɗonɗonɗa anyen ɗinjen i twan, kulya adi, Lo Yesu logon nan a tokukin ta lo a Masia. ⁴a kulye kase inge yubbɔ, a morakiɗɗe ko Paulo se ko Sila, kɔti a Giriki jore logon a katwɔyɔk ti Njun, se ko ɗutu wate jore na kukwɔn inge lɔpukwe. ⁵Ama a Yudayaki inge yulɔn, a momori ɗutu logon 'bak 'bulit i ɗutu lo wɔwɔrɔtu abur, a momori a lodir a towonɗi kɔji 'bukuluɗ, a iti i mɔrɔ ko mede na Yasona yɔɗɔ galuɗɗa ko Paulo se ko Sila kaɗo anyen ɗonɗa ko ɗutu i komor. ⁶Ama a nagon se gwe a ko ryɔ se nu, a lepenat jinge Yasona se ko kulye luasirik lo yubbɔ kulo i komɗo na kasarak ti kɔji, wowonon adi, Kulo ɗutu aje sɔpuk kak 'bukuluɗ! Lepenat sonjinana aje po ni kɔti, ⁷a Yasona wuyuddi lepenat kanyit mede. Lepenat lin aje 'belengu saresi ti Kaisar kulya adi, Lele mor kata karin kanyit a Yesu. ⁸A ɗutu ti kɔji se ko kasarak inge dyadya 'yu na yinge se kine kulya nu. ⁹A kasarak tinɗi Yasona se ko kulye ɗutu kulo i robba na gurut a dakesi, a kirut se kɔlɔddi lepenat. ¹⁰A 'de 'de nagon kak gwe a tukwaje nu, a luasirik lo yubbo kulo sonɗi Paulo se ko Sila Beroia yu, a na 'durɔkiɗɗe se nyu nu, a lepenat luɗɔni i kadi momoret na Yudayaki. ¹¹A Yudayaki lo gwon nyu kulu gwe a ɗutu lo 'but lwɔlwɔn ɗutu ti Tesalonike, kogwon se a wuju ɗilo kulyaet ko pusɔk a duma, a lepenat kenɗi kulya ti Njun na wurɔ kune temba i lor gaga 'yu kode ɗona kine kulya 'diri a gwak. ¹²Nyenagon a jore kase inge yubbɔ se ko ɗutu wate jore ti Giriki nagon a temejik, kɔti se ko ɗutu lyan jore ti Giriki. ¹³Ama a na yinge Yudayaki ti Tesalonike kulo adi Paulo kɔti a tokujɔ kulyaet lo Njun Beroia yu nu, a lepenat iti nyu i topiju se ko i jujukindya na lodir i mɔrɔ ko lepen. ¹⁴De 'de kijek a luasirik lo yubbɔ kulo sonɗi Paulo anyen tu tojo ko tɔr na 'balan, ama a ko Sila se ko Timoteo karaki Beroia. ¹⁵a ɗutu lo nyɔmɔddu Paulo kulo jongi lepen tojo Atenai, a Paulo sarakindye se anyen Sila se ko Timoteo moraddu kanyit yu 'de 'de. A kirut kilo ɗutu yitɔni bot. ¹⁶A nagon Paulo nyuɗ gwon i mɔndu na Sila se ko Timoteo Atenai yu nu, a tɔlli lonyit gwe pape na meddi nye kɔji a jore ko nyɔmuejin logon a punyen nu. ¹⁷Nyenagon a lepen inge jambu ko Yudayaki i kadijik momoresi se ko ɗutu logon 'bayin a Yudayaki logon a katwɔyɔk ti Njun kilo. A lepen kɔti inge jambu perok lin ko ɗutu logon lwɔpɔddu i pirit gwɔriet kulo. ¹⁸A kulye ɗutu kayeyen lokoɗ logon a ti ten na Epikuro ko na Satoa kulo kɔti poki i rerenya ko lepen. A kulye pipije 'borik adi, Lo karuonit lo kulya nagon ti kurwe lo 'dek jambu nyo? A kulye kulyani adi, Lepen meta gwoso nye tokujɔ kulya ti punyen lepelok. Lepenat kulya sona kogwon Paulo tokujɔ kulya ti Yesu se ko ɗien nanyit i twan. ¹⁹Nyena a lepenat jongi Paulo a nyɔmɔddi lepen i komor na momoret na ɗutu temejik na luɗu a Areopago, a piye adi, Bɔɗɔ yi 'dek denuɗɗa ɗina todinet ludukɔtyo nagon do jambu kulya kanyit na. ²⁰Kune kulya nagon yi a yin do i jambu kune gwon ka 'de; yi kɔɗyɔ 'de 'dekan denɗa ko kine kulya kweja nyo. ²¹(Nutu ti Atenai se ko Lwaka lo si 'da nyu kulu jonga diɗit nase lin i jambu ko i yinga na ɗo luduko.) ²²A Paulo gwo 'de gwo 'dan i komor na momoret na luɗu a Areopago, a kulyani adi, Ta ɗutu ti Atenai, nan aje met adi ta a ɗutu logon twɔju ɗunyen parik i ɗo lin. ²³Kogwon na lwɔɗɔddi nan nu a nan inge met ɗo nagon ta kwakwat kune, a nan kɔti inge ryɔ pirit 'yuret na rubanɗajin nagon kulya a wurɔki nyin adi, Njun logon ɗutu ti den lo kwakwasa kata. Nyena ɗilo Njun logon ta kwakwat a gwe a ko den lo, nan tukɔkiɗɗe ta kulya kanyit. ²⁴Njun lo gweja ko kak se ko ɗo lin logon gwon i lukata nanyit lo, lepen a Matat lo ki ko kak. Lepen ti si 'da i kadijik kwakwasesi nagon ɗutu lo 'duggɔ kune. ²⁵Nutu ti parakiɗɗa lepen kogwon nye ti 'dekan nene ɗo, kogwon lepen lo tinɗu ɗutu lin gwon jɔrun anyen yuyukan, a tinɗi se ɗo lin. ²⁶A lepen kɔju piɗilunɗe gweyajin lin ti ɗutu i ɗuto gelen, a tinɗi se i gwolor i kak 'bukuluɗ. Lepen a wulɔkiɗɗe ɗutu diɗitan kase a tembi piritɔn na si 'dari se kune. ²⁷ɗun konɗa sona anyen ɗutu lin kɔɗyɔ ga 'yu lepen, anyen se 'ba 'bakaddu lepen kode ɗona se ryɔryɔ lepen. Ama lepen ti gwon pajo koyi lin gelen gelen. ²⁸Kogwon kanyit i mugun yi gwon jɔrun, a yi wɔrɔni wɔrɔ a yi gwe kata. Inko, kulye ɗutu kasu lo wunɔ kɔlisi kulo lo jambu adi, Yi kɔti a nyakwariat kanyit. ²⁹Nyena kogwon yi a nyakwariat ti Njun, yi ti bulɔ yeyeju adi Njun gwon gwoso nyɔmue nagon ɗuto a teten ko dakan, kode ko pɔdɔ, kode ko ɗurupit, gwoso i yeyeet na tobodwan nanyit. ³⁰Nyenagon Njun a jalatara konyen ɗerot i diɗitan nagon ɗutu ti den kulya na kon se kunu, ama sonjinana nye lo sarakinɗa ɗutu lin adi ti se lin i piritɔn lin lɔpunge tɔllyet; ³¹kogwon nye aje wulunɗyɔ lor logon nye mo 'dunge kulya ti ɗutu lin ti kak ko torigwo. Lepen aje wulunɗyɔ ɗuto a ka 'duɗɔnit, a inge tokurukin ɗutu lin adi kine kulya a gwak, kogwon nye a tonɗu lo ɗuto i twan. ³²A na yinge se kulya ti ɗien i twan nu, a kulye kase kwekwenine kwekweni, ama a kulye kase kulyani adi, Yi 'dek yinga do i jambu na kine kulya kɔti. ³³Nyena a Paulo ɗiɔrɔ kaɗo kase kata. ³⁴Ama a kulye ɗutu 'depakiɗɗe ko lepen a yubbe yubbɔ. Lele lose a Dionusio lo Areopago, a nene gwe a Damari, se ko kulye ɗutu kɔti.

Chapter 18

¹A i mukök na kine kulya, a Paulo kö 'yi Atenai a iti Korinto. ²A nye torumbe ko lele Yudayakityo nyu, nuto lo Ponto karin kanyit a Akwila. Lepenj pete po Italia se ko narakwan nanyit karin kanyit a Pirisikila, kogwon Kalaudio a sanu adi ti Yudayaki linj wuddye wuddya Roma. A Paulo ponji ko lepenjat ni. ³Kilo nuto a katetenak ti kemialan; nyena kogwon kita na Paulo ko na kilo nuto a no na gelenj, a nye si 'dani ko se, a kitani ko se i pirit na gelenj. ⁴A nye jambi i kadi momoret na Yudayaki temba i Sabata, yönjö löpukunđyö Yudayaki se ko Giriki. ⁵A Sila se ko Timoteo njine Makedonia, a 'dure Korinto, a Paulo jongi dinjit nanyit linj i tokujö na njilo kulyaet, tokurukinđyö Yudayaki adi Yesu a Masia. ⁶A lepenjat renyani lepenj, a momoroji lepenj. Nyena a Paulo nanaji bongwat kanyit kune, a kulyani ko se adi, Ti rima kasu gwe kasu i kusik! Nan a loke. Sojinana nan lo iti i nuto ti kulye jurön. ⁷A nye njine njien nyu a iti ko Tito Yusito mede. Njilo nuto a kakwakwasanit lo Njun, a mede nanyit dinjöni ko kadi momoret na Yudayaki. ⁸A Krisipo duma lo kadi momoret se ko mede nanyit linj inge yubbö Matat. A nuto jore ti Korinto yinge kulya na jam Paulo kune, a se yubbe yubbö a inge batisa. ⁹A i lele tukwaje a Matat kulyani ko Paulo gwoso i rudwe adi, Ko kujönö; kölumbö jambi jambu, an do ko yinja talinj; ¹⁰kogwon nan gwon ko do, a lele nuto mo gwe 'bayin lo domba do anyen konakinđya do arabat. Nan gwon ko nuto jore i njina köji. ¹¹Nyena a Paulo inge si 'da nyu kinja gelenj ko yapala buker, todinikinđyö nuto kulyaet lo Njun. ¹²A na gwonji Galinj a mödir lo Akaya nu, a Yudayaki momori momora, a morgi Paulo, a jongi lepenj i ri. ¹³A se kulyani adi, Lo nuto 'dek löpukunđyö nuto anyen kwakwaddu Njun, ti gwon gwoso i saresi. ¹⁴Ama a nagon Paulo 'deke jambu nu, a Galinj kulyani ko Yudayaki adi, Ko ködyö ta Yudayaki 'dek jambu putet lo kulya narok kode lo toron duma, ködyö a na 'but ko nan ponga talinj ko ta i yinja na kulya kasu; ¹⁵ama ko ta gwon i rerenya i kulya ti tokuruki na kulyaesi, kode na karin, kode na saresi kasu ti ker, a ti ta ko 'börik lo meddi kine kulya. Nan ti 'bön gwon a ka 'dupönit lo kine kulya. ¹⁶a nye riköddi se kaño i ri. ¹⁷A nuto linj morgi Sosetene duma lo kadi momoret, a 'biddye lepenj i komor na ri. Ama a Galinj tine yeye kine kulya. ¹⁸A i mukök na njina a Paulo karaki nyu ko kulye perok jore, a rome ko lunjasirik lo yubbö kulo, a lepenj suluje tu ko ki 'bo Suria, a Pirisikila se ko Akwila moraddi ko lepenj. A i nerot na tu nase, a Paulo 'barinuni kwe Kepkuria yu kogwon milye logon nye milyekin Njun lo. ¹⁹A na 'durökinđye se Epeso nu, a Paulo kölökinđye Pirisikila ko Akwila i si 'da nyu, a nye ko mugun nanyit lunjoni i kadi momoret i jambu na kulya ko Yudayaki. ²⁰a Yudayaki piye lepenj anyen mönundyö ko se ko nene dinjit, ama a nye inge renya, ²¹a kölumbö i piörö nanyit, a nye takinđye lepenjat adi, Ko Njun 'de 'dekan nan mo yiyitwe kasu ni. A kirut lepenj kö 'yi Epeso, a lwöpöddi nerot ko ki 'bo. ²²A na 'durökinđye nye Kaisaria a kiyunđye kaño nu, a nye iti Yerusalema i roman ko kanisa, a kirut lepenj iti Antlokia. ²³a nye ko jongi nene dinjit yu, a nye piörö piörö, a wöröjine i jur lo Galatia se ko lo Purugia totngoloddu nuto linj logon a kajujumuk. ²⁴A lele Yudayakityo karin kanyit a Apolo, nuto lo Alesanduria i yunwe nanyit, inge 'dur Epeso. Lepenj a kajamanit lotolok ko a lokoñ i kulya ti Njun na wurö kune. ²⁵Lepenj köju a todiniki kiko lo Matat, a gwe ko pusök a duma i jambu ko i todinđyö na kulya ti Yesu 'bura, ma 'di nagon nye tun denđya kulya ti batisimo na batiddye Yoane nu. ²⁶a lepenj suluje jambu a purutat i kadi momoret na Yudayaki, ama a na yinge Pirisikila se ko Akwila lepenj i jambu nu, a se jongi lepenj, a se tokurukinđye lepenj kiko lo Njun 'bura bia parik. ²⁷A nagon nye 'deke lapaddu tojo Akaya nu, a lunjasirik lo yubbö kulo togo 'yi lepenj, a se wurökinđye nuto logon a kajujumuk lo gwon Akaya yu kulu waraga, adi ti se wuji lepenj 'bura. A na 'durökinđye nye nu, a nye parakinđye nuto logon Njun a won konyen ko se ko a tinđu lepenjat i yubbö kulo, ²⁸kogwon lepenj jambu ko rinjit, a nye te 'yi Yudayaki ko nuto linj i komor, a kwekinđye se adi kulya ti Njun na wurö kune tuggö adi Yesu a Masia.

Chapter 19

¹A na gwonɗi Apolo Korintonu, a Paulo lopaddi swöt lo lobot a 'dure Epeso. A lepen ryeji kulye ɗutu logon a kajujumuk nyu, ²a nye pije se adi, Ta ɗona a wuju Mulökötöy Loke na yubbe ta nu le? A se waddi adi, 'Bayin, yi kwön a ko yin adi kode ɗona Mulökötöy Loke gwon kata.³A Paulo pije lepenat adi, Batisimo na batisari ta na a nyo? A se waddi adi, Yi a batisa ko batisimo na batiddye Yoane nu. ⁴a Paulo takingdye se adi, Yoane batiddya ko batisimo nagon kweja adi ɗutu a löpuggö töilyet, takingdya ɗutu adi ti se yubbe ɗuto logon mo popo kanyit i mukök lo, kweja adi a Yesu.⁵A na yinge se kine kulya nu, a se batisani i karin ti Matat Yesu. ⁶A nagon Paulo aje sopakingdya könisi kanyit kase loki nu, a Mulökötöy Loke poki ko lepenat, a se suluje jambu ko kutusen ka 'de ka 'de a tokuje tokujö. ⁷A lepenat lin gwe gwoso ɗutu puök wot murek.⁸A Paulo yeŋe wörö i kadi momoret na Yudayaki yapala musala i jambu ko ɗutu a purutat; lepen jajambu ko se a ga 'yi löpukundyo se i kulya ti Tumatyan na Nun. ⁹Ama a kulye kase tinge tinga, a tine 'bön yubbö, a jambi kulya ti lo Kiko arabat ko ɗutu i komɗo, nyena a Paulo jonɗi kajujumuk kulo a wuddye wuddya kase kata, a jambi perok lin i kadi todinet nagon a na Turano. ¹⁰A kine kulya yeŋe gwon sona kinajin murek, nyena a ɗutu lin Yudayaki se ko ɗutu ti kulye juron lo si 'da i jur lo Asia kulo inge yin kulyaet lo Matat. ¹¹A Nun tinɗi Paulo i konɗya na sörösi temejik; ¹²nyena ma 'di möndiliet nagon nye a kitari se ko bonɗwat nagon lepen a pitakin kanyit i mukök kune a yekaki ɗutu lo gigilötu, a twana kölökinɗye se, a mulökö lorok ponɗi kaŋo kase i mugunya. ¹³Ama a kulye Yudayaki logon a 'bunuk karikök ti mulökö lorok ko a kajölök kulo, mirakingdye 'dinɗya karin ti Matat Yesu i ɗutu logon a moka ko mulökö lorok, karikönit jambu ko mulökö lorok adi, Nan sanu ta i karin ti Yesu logon Paulo tokujö kulya kanyit lo, adi ponɗi ta kaŋo. ¹⁴A kulye kase logon a ɗwajik buryo ti lele koane duma lo Yudayaki karin kanyit a Sekewa kulo gwe i konɗya sona köti. ¹⁵Ama a mulökötöy loron waddi lepenat adi, Nan deden Yesu, nan köti deden ko Paulo a ɗa, ama ta kilo a koŋa? ¹⁶A ɗutu logon a moka ko mulökötöy loron lo labaki kase loki, a ro 'yi lepenat parik, a te 'yi lepenat lin, a se wöku kaŋo i ɗinu kadi ko mugunya kana ko 'dikasin. ¹⁷a ɗutu lin Yudayaki ko ɗutu ti kulye juron lo si 'da Epeso kulo inge yin kine kulya; a se lin inge moka kujönö, a karin ti Matat Yesu inge bula parik. ¹⁸a jore kase logon aje yubbö kulo poni po, a tunge tuggö adi se a konɗya to 'bunun, a kweji ɗo nagon se a kon kune. ¹⁹a ɗutu jore logon köju a 'bunuk kulo momorundye bukön kase ti to 'bunun kune i pirit na gelen, a 'yufe se ko ɗutu lin i komor. A se galundye kaŋo ko kine bukön na 'yura kune ködyö a tugwörö a ködyö gurut gwöröiesi gwe a pödöjin alinjan merya mukanat. ²⁰Nyena a kulyaet lo Matat 'duŋe 'duŋö ko rinɗi a te 'yi te 'ya. ²¹A i mukök na kine kulya, a Paulo yeyeji kanyit i töili anyen tiri lo Makedonia se ko lo Akaya tojo Yerusalema, kulya adi, I mukok nagon nan aje tu nyu nu, a nan agu ködyö 'yö 'yi Roma köti. ²²Nyena a Paulo sonɗi kaŋarak kanyit murek Makedonia yu logon a ko Timoteo se ko Erasito, a nye lepen inge mönundyo dinɗi a najo madaŋ i jur lo Asia. ²³A i ɗinu dinɗi a ɗutu ɗiki i wonon parik Epeso yu kogwon kulya ti ɗutu lo kebbu Kiko lo Matat kulo. ²⁴Lele kanitönit lo pödö kata nyu karin kanyit a Demeturio, lepen niddyö pödö tetendya nyömuejin ti kadi kwakwaset na ɗun nase nagon a Diana, a bodwat jore kitakingdye lepen a ryeji 'bulit kata. ²⁵Nyena a Demeturio lupundye lepenat lin i pirit na gelen se ko kulye ɗutu logon kita gwoso lepenat kulo, a takingdye se adi, Yakulo, ta deden adi na kita na jakinɗya yi tukwöröien. ²⁶Ta a met ko a yin adi ɗilo Paulo a löpukundyo ɗutu jore ko a togiraddu se, kulya adi nyömuejin logon ɗutu lo tetendya a ɗunyen kase kulo ti gwon a ɗunyen kwon. Lepen jambu kine kulya ti gwon ni Epeso ka 'de, ama i Asia 'bukulun yönɗi piritön ku 'dik nagon nye a ko jambu kata. ²⁷Yi kukujönö kode ɗona kita nikan mo lalawe, ama lwölwön ɗina yi kukujönö kode ɗona kadi kwakwaset na ɗun nikan duma Diana mo lunu a ɗo kana. ɗutu lin ti Asia se ko ti kak 'bukulun twötwö lepen, nyena kode lepen mo ririkö i todumalan nanyit. ²⁸Nyena a na yinge lodir lo ɗutu kine kulya nu, a se inge woran a timönik, a wonoro ki adi, Diana na Epeso na gwon a duma! ²⁹a wonon inge rekin i köji 'bukulun, a ɗutu lin wöki i pirit na gelen i pirit metet na biryeesi, dudukaddu Gayo se ko Aristaruko ɗutu ti Makedonia logon jölö ko Paulo i pirit na gelen kulo. ³⁰Ama a Paulo ko mugun nanyit 'deke tu ko ɗutu i komor, ama a ɗutu kajujumuk tine kölörö lepen; ³¹köti a kulye temejik ti miri lo Asia logon a julin kanyit kulo inge sunyukin lepen lore, mo 'yu adi ti nye gwe ti kwekin mugun i pirit metet na biryeesi. ³²Nyena a ɗutu lo momora kulo wonoro ki, ɗutu wopon ka 'de ka 'de, kogwon lojore a ko den ko se momorundya i nyo. ³³A Yudayaki inge dukara Alesanöero ɗerot, a kulye ti lodir nyonyökökinɗye ko po a nyo nagon a pokin, a nye nanaji könin anyen ɗutu yin talin anyen nye bubulö tokurukinɗyo kulya ko ɗutu i komor. ³⁴Ama a nagon se aje gwulu 'yu adi lepen a Yudayakityo nu, a se pu 'dökine i wopon ko gworo gelen gwoso saalan murek adi, Diana na Epeso na gwon a duma! ³⁵A kawurönit lo kulya na jama ko momoret na köji lo sunge lodir, a kulyani adi, Ta ɗutu ti Epeso, ɗutu 'bayin logon a ko den adi köji nikan na Epeso a katiyunit na kadi kwakwaset na Diana duma, ko a katiyunit na jurupit na rurwan na 'duruun kak ki yu. ³⁶Nyenagon kogwon lele ɗutu 'bayin lo renya kine kulya, ta ködyö yin talin a ta ködyö tine nyonɗa konɗya nene ɗo. ³⁷Kulo ɗutu logon ta a jon ni kulo a ko ryaggu kadijik kwakwasesi, a gwe a ko 'dö 'döju ɗun nikan. ³⁸Perok jamesi ti putesi kata ko mödirön kata lo yinɗa putesi,

nyenagon ko Demeturio se ko bodwat lo gwon ko lepen kulo gwon ko kulya ko lele nuto, a ti se iti i tupökin ko 'börik.³⁹ Ama ko ta kata ko kunie kulya, a ti se jamani i momoret nagon yen kona köji na.⁴⁰ Kogwon 'diri ntu nna bubulö pökin dyö yi adi yi a mörö i lo lor, kogwon yi 'bak kwe na kulya nagon yi nyönyöggi kulya ti nina wopon. A nagon nye aje kulya sona nu, a nye torekin dye ntu lo momora kulo.

Chapter 20

¹A nagon wonon aje 'baka nu, a Paulo lungi ntu kajujumuk kulo, a togo 'yi se ko kulyaesi, a rome roman, a kirut a nye njörö njörö tu Makedonia. ²A lepen wöröji 'e kilu jurön totngoloddu kayupök ko kulyaesi jore, a kirut lepen 'dure i jur lo Giriki, ³a si 'dani nyu yapala musala. A nye tetendi tu Suria ko ki 'bo, ama a nagon nye aje den adi Yudayaki tetendya mwön ko nye nu, a lepen yeyeji yitöri lo Makedonia. ⁴Nyena a Sopatero nuto lo Beroia nuro lo Nuro, ko Aristaruko se ko Seku njilo logon a ntu ti Tesalonike; ko Gayo nuto lo Derbe, ko Timoteo, ko Tukiko se ko Torepimo logon a ntu ti Asia kulo nyömöddi lepen. ⁵a kilo ntu iti nerot a tu möndi yi Turoa. ⁶A i mukök na rorwe lo Ambata nagon 'bak Kape, a yi kö 'yi Pilipoi, a iti ko ki 'bo a yi 'dure Turoa ko lepenat yu i mukök na perok mukanat, a yi inge si 'da nyu perok buryo. ⁷A i lor lo Sabata lo Yudayaki i kotumalu nanyit kotyan, a yi momori i pirit na gelen i pipindya na ambata, a Paulo jambi ko ntu, a lepen jamaddi a 'döri tojo tukwaje kiden, kogwon lepen yeyeju njörö ko 'bure. ⁸A lombojin jore gwe i konjilore na kadi nagon yi a momorakindye kata nu. ⁹A lele titinti karin kanyit a Eutuko si 'dani i kulunjit, a nagon Paulo jamaddu a 'döri nu, a Eutuko lure lur tojo lepen a doto adi mwön, a 'duruu i kadi tomusala na gwon ki tojo kak. A lepenat 'dumundye nye ki a twan. ¹⁰Ama a Paulo luluru kak a gubakindye mugun ko lepen loki, a kalabbi lepen, a kulyani adi, An ta ko delya ta, lepen nyun jörun. ¹¹A Paulo yitöni ki i konjilore, a pipindye ambata a se nyesi nyesu, a nagon nye aje jambu ko se tojo ko waran na kak nu, a nye njörö njörö. ¹²A lepenat jongi njilo nuro mede jörun a se inge lyönön parik. ¹³A yi iti nerot i pirit na gwon di ki 'bo nu, a yi kije lukata a iti tojo Aso, yeyeju adi Paulo njona kija i ki 'bo lukata nyu. Paulo a tetendya sona kogwon lepen a yeyeju adi nye 'dek tu ko mok. ¹⁴A yi ryeji lepen Aso, a nye kije i ki 'bo a yi iti tojo Mitulene. ¹⁵Ko 'bure a yi njine yu, a iti ko ki 'bo a 'dure nyona komorga Kio, Ko 'bure nanyit a yi monoji Samo yu. Kotumalu nanyit a yi 'dure Mileto. ¹⁶Kogwon Paulo a yeyeju lwöpöddu Epeso ko ki 'bo gwo, anyen nye ködyö gwon ti karakin Asia, kogwon 'demeja tu Yerusalema anyen 'dur nyu i lor lo Pentekosta ko bubulö. ¹⁷Na gwon di Paulo Mileto yu nu, a lepen son di lore Epeso lunjurikin temejik ti kanisa, ¹⁸A lepenat ko 'dure kanyit ni, a nye kulyani ko lepenat adi, Ta ko 'börik deden ko nan a si 'da ada kasu kiden dijitan lin, suluja i lor lo kokwe lo tanyakindye nan moköt i jur lo Asia lu. ¹⁹Ta a den ko nan a kitakindya Matat likan ko tokoyokan lin se ko njolitan ko möriesi na pokin köyö kogwon Yudayaki ga 'yu mwön ko nan kune, ²⁰Ta köti a den adi nan a ko 'de 'ya kunie kulya nagon bubulö parakindya ta. Nan a tokujö a inge todinikin ta köke ntu memet, ko kasu i midijik. ²¹Nan a kukuju Yudayaki se ko ntu ti kulye jurön adi ti se löpukundye ko Nun ni a yubbe Matat likan Yesu. ²²Nyena mete ta, sonjinana nan lo iti Yerusalema, Mulökötyo Loke a rerek nan, a nan tine den nagon mo pokin köyö yu kunu. ²³Tun nan deden adi Mulökötyo Loke a tokurukindyo nan i köjinö lin adi kadi rereket se ko sasanyesi mömön du nan. ²⁴Nan ti yeyeju ru nio gwoso nene nagon nan ködyö titi na, ama tun nan 'de 'dekan tutungö wökön nio na opere, anyen tutunökindyo kita nagon Matat Yesu a tikin nan na, anyen tökonu Lone Lo 'but lo 'busan na nyanu na Nun. ²⁵Nyena sonjinana mete ta, nan a den adi ta lin logon nan a tu kasu njini i tokujö na kulya ti Tumatyan na Nun kilo ta mo ti meddya komor nio köti kwön. ²⁶Nyena nan tokurukindyo ta i lo lor adi nan gwon a loke 'bak rima ti lele nuto, ²⁷kogwon nan a ko 'de 'ya tukökindyo ta yeyeesi lin ti Nun. ²⁸Tiji ta 'börik, köti tiji ta ten na yidin 'bukulun nagon Mulökötyo Loke a tin du ta a kamemetak kase na, anyen ta yuggu kanisa na Matat, nagon nye a ryekin mugun ko rima kanyit na. ²⁹Kogwon nan deden adi i mukök nagon nan aje tu nu, a lujin kanajin mo pon di kasu kiden, a mo tine pitökin ten na yidin. ³⁰a ntu kulye mo njine njien kasu kiden logon mo jambu kulya tulyanjesi a mo jiköddi ntu ti Yesu kajujumuk anyen kepoddu se. ³¹Nyenagon gwe ta ko konyen na, ko yeyene ta yeye adi nan a jon ga kinajin musala a ko jaran tuparan ko tukwaje i kukuju na ta lin gelen gelen ko njolitan. ³²Nyena sonjinana nan tin du ta ko Nun i könin ko i kulyaet lo 'busan na nyanu nanyit. Lepen ko rinjit i gweyundya na ta ki, ko i tin du na ta nagon na 'but ti mede nanyit na Nun, nagon ta se ko ntu lin logon a gelwe a ntu kanyit kilo mo wuwu kune. ³³Nan a ko be 'ya pödö kode dakan ti lele nuto kode bongwat kanyit. ³⁴Ta ko 'börik deden adi nan ko kulo köni si kwe a kitaundya nagon lin nagon nan se ko ntu logon gwon ko nan kulo 'de 'deggi kune. ³⁵Nan a kwekindya ta miret i nagon lin adi yi ködyö kikita anyen parakindya ntu lomunyak, ko i yeyeju na kulya nagon Matat Yesu a jam kune adi, Ka 'dokak a kalyönök lwölwön kawuyuk. ³⁶A nagon Paulo aje tutungö jambu nu, a nye rugwunöki ne kak ko se lin i pirit na gelen a kwakwaddi kwakwaddu. ³⁷A se lin gwine gwien parik, a kalabbi lepen ko 'bi 'biyet, ³⁸dedelya parik kegga ko kulyaet logon nye a kulyari adi se mo köti ti met komor nanyit kwön. A kirut se nyömökindye lepen tojo i ki 'bo.

Chapter 21

¹A gwe sona nagon yi aje koŋa ko lepenjat nu, a yi iti gwo ko ki 'bo tojo Kosi; ko 'bure a yi pine Kosi tojo Rode, a suluje Rode a yi iti Patara. ²a yi ryeji ki 'bo nyu logon 'dek laŋaddu tojo i jur lo Poinike, a yi kije lukata, a iti tu. ³/v 3a yi 'dure i pirit nagon yi bubulö meddya Kuprio, a kölöddi lepen i swöt lo kadonje, a iti tojo Suria, a yi monoji Turo yu, anyen tito 'duma kaŋo i ki 'bo yu. ⁴a yi galaddi ntu kajujumuk, a yi inge si 'da ko lepenjat perok buryo. A lepenjat takindye Paulo ko rinjit na Mulokötyo Loke adi ti nye gwe ti tu Yerusalema. ⁵A nagon diŋit nikaŋ ko se aje temakindya nu, a yi njorö o 'brö, a suluje jölö, a lepenjat liŋ ko wate kase se ko njwajik kase nyömunɖye yi kaŋo köji kata, a yi liŋ rugwuŋöni kak i kijit na tör, a kwakwaddi kwakwaddu. A kirut yi rome ko 'börik, ⁶a yi kije i ki 'bo kata, a lepenjat yitöni kase i midijik. ⁷A yi ko tutuŋge jölwe nikaŋ Turo yu a yi 'dure Petolemai, a yi rome ko luŋasirik lo yubbö kulo, a yi inge si 'da ko se lor gelen. ⁸Ko 'bure a yi njörö njörö, a 'dure Kaisaria; a yi iti ko Pilipo katoköni lo Loŋe Lo 'but mede, lepen a lele lo kaŋarak buryo, a yi si 'dani ko lepen yu. ⁹Lepen gwon ko njwajik wate inwan nagon a ko yema, nagon bubulö keju. ¹⁰A na mönɖye yi nyu ko kulye perok nu, a lele nebi karin kanyit a Agabo lo 'dure, lepen po Yudaya yu. ¹¹A lepen poŋdi kanyaŋ ni, a 'dumunɖye kamba na Pajilo na, a toŋi mugun i mokosi se ko i könisi, kulya adi, Mulökötyo Loke lo kulya adi, Yudayaki lo gwon Yerusalema yu kulu mo totor monye njina kamba sona, a mo ntuŋindye nye i könisi ti Lwaka. ¹²A na yinge yi kine kulya nu, a yi se ko ntu lo gwon nyu kulu mamaŋdi Paulo adi ti nye gwe ti tu Yerusalema. ¹³a Paulo waddi pija adi, Nyo nagon ta gwigwien a tiŋdi töili liŋ i 'beleŋo? Nan gwon ajo ti gwon i rereka ka 'de, ama ma 'di i twan Yerusalema yu kogwon karin ti Matat Yesu. ¹⁴A nagon yi tine bulö löpukunɖyö lepen nu, a yi kö 'yi kö 'yu a kulyani adi, Ti gwe gwoso nagon Matat 'de 'dekan. ¹⁵A i mukök na kilo perok, a yi totoroji tito kaŋa iti Yerusalema. ¹⁶A kulye ntu ti Kaisaria logon a kajujumuk moraddi koyi, a nyömöddi yi tojo ko Minasona lo Kuprio anyen si 'da kanyit midi. Lepen a 'beron suluja gwon a kajujumunit. ¹⁷A na 'durökinɖye yi Yerusalema nu, a luŋasirik logon a kayupök kulo inge wu yi ko lyonön. ¹⁸Ko 'bure a yi se ko Paulo iti i 'yö 'yu na Yakobo, a turyeni temejik liŋ gwe nyu. ¹⁹A nagon Paulo aje roman ko se nu, a nye nyönyöggi kulya liŋ gelen gelen nagon Nun a tikin nye i kitari ko ntu ti jurön kiden kune. ²⁰a na yinge se kine kulya nu, a se pupurje Nun, a kulyani adi, luŋaser, do a met Yudayaki kata alinan logon a kayupök, lepenjat liŋ gwon ko pusök i Saresi ti Mose. ²¹Lepenjat a taki kulya kunök adi do lu todinikindyö Yudayaki liŋ logon si 'da i jurön logon a lepelok kulo anyen kö 'yu Saresi ti Mose, köti adi do a takindya se adi ti se gwe ti tawenju njwajik kase ko ti gwe ti kepoddu keriat. ²²Lepenjat 'diri de yiyin adi do aje 'durökin, a kirut nyo na konani? ²³Nyenagon koŋdi ŋo nagon yi tatakin do kine. Yi gwon ko ntu inwan logon aje nyekindyö Nun milye. ²⁴Dumunɖye kilo ntu ko toke 'yi mugun ko se i pirit na gelen, ko paraki lepenjat ko ŋo nagon se ködyö wukin a ti milye lose kune, anyen se 'ba 'barinu kusik. A kirut ntu liŋ mo deŋdi adi do 'bak kulya i ŋo na jama kune, köti adi do ko mugun inot 'de 'dep Saresi ti Mose. ²⁵Ama i kulya ti ntu ti jurön lo yubbö kulo, yi köju aje wurökin lepenjat waraga, i takindya na se adi yi aje lilija adi se ködyö paju kinyojin logon wuki nnyen logon a nyömuejin. ko ti gwe ti nyesu rima, ko ti nyesu ŋo nagon totolo, köti ti se ködyö tengei 'börik i towutön. ²⁶A Paulo joŋgi kilo ntu, ko 'bure a lepen toke 'yi mugun ko se liŋ i pirit na gelen, a luŋöni i kadi na Nun i tuggö na perok tokelesi ko tutuŋgö nanu, a se liŋ gelen gelen wukindye rubangajin kase. ²⁷A nagon perok buryo tokelesi gwe nyona ko 'baka nu, a kulye Yudayaki lo po i jur lo Asia ko meddi Paulo i Kadi na Nun, a topije lodir 'bukulun, a morgi lepen, ²⁸a lepenjat kulyajine ki adi, Ta ntu ti Yisaraele, paraki ta yi! Njilo a ntu logon todindyö ntu arabat i piritön liŋ i kulya ti ntu kaŋ ko i kulya ti Saresi kaŋ ko i kulya ti na pirit; a nye köti joŋdi ntu ti kulye jurön i Kadi na Nun, a inge toluddya na pirit nake na rurwan. ²⁹Lepenjat kulya sona kogwon se köju a meddya Turopimo ntu lo Epeso ko Paulo i pirit na gelen köji kata, a se yeyeji adi Paulo ŋona a joŋ lepen i Kadi na Nun lukata. ³⁰A köji liŋ inge köbuŋö, a ntu liŋ wöku i pirit na gelen, a se morgi Paulo a jinge lepen kaŋo i Kadi na Nun, 'de 'de a kotumiton kinuni kinu. ³¹A nagon se ga 'yi tatuja Paulo nu, a lore lo sonyoni ko liwa lo kamörök ti Roma yu adi Yerusalema liŋ a köbuŋö. ³²'De 'de a lepen 'dumunɖye ten na kamörök se ko dumalak kase ti kamörök mia gelen mia gelen, a woki ko lepenjat yu. A na meddi se liwa se ko kamörök nu, a se kö 'yi 'biddyö Paulo. ³³A kirut liwa iti ko Paulo yu, a morgi lepen, a sarakindye adi ti lepen rerekani rereka ko topot murek, a pije ko nye a pa köti ko nye a koŋdya nyo. ³⁴A kulye ntu i kiden na lodir kulyajine ki, kulye jambu ka 'de kulye jambu ka 'de; a nagon nye tine ryö to 'diri kogwon woŋon na ntu nu, a lepen saŋi saŋu anyen Paulo jopa i pirit nagon kamörök si 'da kata nu. ³⁵A na 'durökinɖye nye i kiyesi nu, a kamörök 'doggi lepen kogwon lodir gwe a kaŋajin. ³⁶Kogwon lodir liŋ kepoddu lepen woŋoro ki adi, Tatune lepen! ³⁷A nagon Paulo gwe nyona ko toluŋöji i pirit nagon kamörök si 'da kata nu, a nye pije liwa adi, Nan ŋona bubulö jamakindya do kune kulya? A liwa waddi pija lepen adi, Do deden kutuk na Giriki le? ³⁸Do ŋona 'bayin a njilu Ejipetotyo logon i diŋit na lwöŋgu a topiju ntu i mörö ko miri a inge nyömöddu ntu alinan inwan logon a karemok i yöbu? ³⁹a Paulo waddi adi, Nan a Yudayakityo yuŋwe Taruseu na Kilikia, nan a ntu lo köji na kukwön. Böŋö ti do ruköki nan i jambu ko ntu. ⁴⁰a nye rukökinɖye lepen i jambu. A Paulo

gwo 'de i kiyesi a nanakiṇdye ṇutu könin, a ṇutu yiṇani taliṇ adi liri, a kirut lepeṇ jambi ko se ko kutuk na Sura adi,

Chapter 22

¹Ta luṇasirik ko kobaba, yinḡe ta waset logon nan wawaddi kasu i komor lo. ²A na yinḡe se lepeṇ i jambu ko se ko kutuk nase na Sura nu, a se yiṇani talin adi lii bia parik. A lepeṇ kulyani adi, Nan a Yudayakityo yuṇwe Taruseu na Kilikia. Nan a 'duṇö i ṇina köji i könin lo Gamaliele.³Lepeṇ lo todinikinḡyö nan saresi ti merenyejin kaṇ go, a nan gwe ko pusök i kitakinḡya na Ṇun gwoso na gwoṇḡi ta lin i lo lor na. ⁴Nan köju a sasanḡu ṇutu logon kebbu lo Kiko kulo ma 'di i tatuja na se, a nan toni ṇutu lyan ko wate, a gubakinḡye se i kadi rereket. ⁵Koane duma se ko momoret na temejik lin deden adi kulya kwe a gwak, kogwon lepeṇat a tinḡu nan waragalan nagon wuröki luṇasirik kaṇ Yudayaki lo gwon Damaseke yu kulu, nyena a nan köju jölöni nyu köti i momorga na kulu ṇutu anyen nyökun se bot Yerusalema a rereka anyen ko ririṇa. ⁶A gwe sona na jölöri nan nu, a nan 'dure nyona ko Damaseke, a nagon gwe nyona ko tuparan kiden nu, 'de 'de a parara na po ki pararakinḡye köyö i swötön lin. ⁷a nan 'dorone kak, a yinḡe gworo pija nan adi, Saula, Saula, ko nyo nagon do sasanḡu nan sona? ⁸A nan waddi pija adi, Do a pa pon Matat? A gworo lo waddi nan adi, Nan a Yesu lo Najareta logon do sasan lo. ⁹A ṇutu lo gwon ko nan kulo inḡe met parara ama a gwe a ko yin gworo lo ṇuto lo jambu ko nan lo. ¹⁰A nan piḡe adi, A nan de koṇḡi nyo pon Matat? A Matat waddi nan adi, Ṇine ki, ko luṇöni Damaseke, a do mo takine nyu ṇo lin nagon a wulöki do i koṇḡya kune. ¹¹A nagon nan tine bulö medḡya kogwon ṇinu parara kokobbu parik nu, a ṇutu lo gwon ko nan kulo inḡe nan ko könin, a jongi nan Damaseke yu. ¹²A lele ṇuto gwe kata nyu, karin kanyit a Anania. Lepeṇ a katwöyönit lo Ṇun, a 'debbi Saresi ti Mose, a Yudayaki lin lo gwon nyu kulu jambi kulya kanyit adi nye a lo 'but. ¹³A nye poṇḡi köyö ni, a gwo 'de köyö nyona, a kulyani adi, Saula luṇaser, meddi medḡya köti. A i ṇinu saa gwak a nan köti meddi medḡya a diṇe lepeṇ. ¹⁴A nye kulyani adi, Ṇun lo merenyejin kaṇ a wuluṇḡyö do anyen deden 'dekesi kanyit, ko anyen medḡya Ṇuto lonyit Lorigwo se ko i yinḡa na lepeṇ i jambu ko gworo lonyit; ¹⁵kogwon do mo tukökinḡyö ṇutu lin ṇo na met do ko na yinḡ do kune, ¹⁶Nyena do möṇḡu nyo? Ṇine ki, ko batisani batisa, lalane toronjin kunök, 'di 'dinḡya karin ti Matat. ¹⁷A gwe sona, a nan yitöni Yerusalema, a nagon nan gwon i kwakwaddu i Kadi na Ṇun nu, a nan gwe gwoso lo rurudwe. ¹⁸A nan meddi Matat i jambu ko nan adi, Nyonḡi nyonḡa i kö 'yu na Yerusalema 'de 'de, kogwon ṇutu mo ti wu kulya na jam do kune i kulya kwe. ¹⁹A nan waddi adi, Pon Matat, lepeṇat ko 'börik deden 'bura adi nan köju a tu i kadijik momoresi lin i totoroja ko i 'bi 'bitijö na ṇutu logon a yubbö do kilo. ²⁰A i diṇit na tatuariḡin Setepano katwöyönit lo kulya kunök nu, a nan ko mugun nio köti gwe nyu gwo 'dan nyona, a ruggö tatua nanyit, a nan tiji bongwat ti ṇutu lo tatuja lepeṇ kulo. ²¹A Matat takinḡye nan adi, Iti tu, kogwon nan soṇḡu do pajo i ṇutu ti jurön. ²²A ṇutu yinḡaddi Paulo i jambu tojo ko a 'dinḡya tu nanyit i ṇutu ti jurön; a kirut lepeṇat woṇoro ki ko gworolo lobot adi, Tatune ṇuto gwoso lo kaṇo i na kak, kogwon nye ti jukin i gwolor jörun! ²³a lepeṇat woṇe woṇon, nanaju bongwat kase ko raddu ṇutut ki. ²⁴A liwa sanji ṇutu kanyit i jonḡa na Paulo i pirit nagon kamörök si 'da kata nu, adi ti lepeṇ 'bitöni 'bitö anyen tuggö kulya nagon kilo ṇutu woṇḡi ko nye kune. ²⁵a nagon se aḡe toṇa lepeṇ anyen 'bi 'bitö nu, a Paulo piḡe duma lo kamörök mia gelen lo gwo 'dan nyona lo adi, Saret ṇona kata i 'bidḡyö na Romatyo logon a ko 'duṇöki putet le? ²⁶a ṇilo duma ko yinḡe kine kulya, a lepeṇ iti ko liwa yu, a piḡe lepeṇ adi, Do yönḡ koṇḡya nyo? Ṇilo ṇuto a Romatyo, ²⁷a kirut liwa iti ko Paulo yu, a piḡe lepeṇ adi, Taki nan, do a Romatyo le? A Paulo waddi adi, lye. ²⁸a liwa kulyani adi, Nan a gwörun ṇina luṇu nio a Romatyo ko gurut jore parik. Ama a Paulo waddi adi, Ama nan a yuṇwe sona. ²⁹Nyena a ṇutu logon gwe nyona ko 'bidḡyö Paulo kulo kukutörö bot 'de 'de; a ṇilo liwa köti inḡe kujönö na deṇḡi nye adi Paulo a Romatyo ko köti adi nye a reregga lepeṇ nu. ³⁰A ko 'bure a liwa laggi lepeṇ, a sanji koanejin temejik se ko momoret na temejik lin anyen momora, kogwon nye 'dek denuṇḡya kaṇo ko toron a nyo nagon Yudayaki a ryö ko lepeṇ. A nye jonḡi Paulo a tinḡi lepeṇ i gwo 'dan kase i komor.

Chapter 23

¹A Paulo diŋe temejik go, a kulyani adi, Luŋasirik, nan a gwolor ko Njun i komor ko töili lo 'but logon toyiyikiŋdyö nan adi nan a ko koŋdya arabat tojo ko lo lor. ²A Anania koane duma saŋi ntu lo gwo 'dan ko Paulo nyona kulo adi ti se naŋe naŋ lepen i kutuk. ³A Paulo kulyani ko lepen adi, Do logon gwoso gorom nagon a wela ko buya lo, Njun mo nanan do! Do si 'da nini anyen 'duŋgö kulya kwe gwoso i Saresi, ama do a 'belengu Saresi i sarakiŋdya na lepenat i nanŋu na nan. ⁴A ntu lo gwo 'dan kanyit nyona kulo piŋe adi, Do momoröju koane duma lo Njun? ⁵A Paulo waddi adi, Luŋasirik, nan a ko den adi lepen a koane duma; kogwon a wurö adi, Do ködyö ti jambu arabat i kulya ti kasaranit lo ntu kasu. ⁶A nagon Paulo aje met adi lele swöt a Sadokejin a lele gwe a Parusijin nu, a lepen kulyajine ki i nini momoret adi, Luŋasirik, nan a Parusityo nuro lo Parusijin, kwe nagon nan gwon ni i pipiya na kogwon yi yeŋdu adi lo twatwa ninien i twan. ⁷A na kulyari nye sona nu, a Parusijin ko Sadokejin suluje rerenya, a ntu lo momora kulo koŋi koŋa. ⁸Kogwon Sadokejin kulya adi lo twatwa ti nien i twan, adi malaikajin 'bayin, köti ködudwölön 'bayin; ama Parusijin a ruk adi kine ŋo lin kata. ⁹Nyena a ntu niki i woŋon parik, a kulye katodinok ti Saresi ti Mose logon a ti laŋet na Parusijin nine ki, a rerenyajine ki adi, Yi a ko ryeju nene toron ko ntu ntu. Kode ntona ködudwö kode a malaikatat lo jambu ko nye. ¹⁰a rerenya worani a naron parik, a liwa inge kujönö adi lepenat de gigin Paulo ka 'de ka 'de, nyena a lepen saŋi kamörök anyen lulurara kak ko lodir yu, anyen rinunŋdya Paulo kaŋo anyen joŋdya i pirit nagon kamörök si 'da kata na. ¹¹A i ntu tukwaje, a Matat gwo 'de ko Paulo nyona, a kulyani adi, Gwe do a ingo; do aje tökoŋu kulya kwe a gwak Yerusalem ni, nyena a do mo köti ködyö koŋdi sona Roma yu. ¹²A nagon kak aje waran nu, a Yudayaki momoruŋdye i pirit na gelen i mwön ko Paulo, a milyeji milyeju adi se ködyö ti nyesu kode möju ake ko se a tatuja lepen. ¹³Ntu lo momora a lwön i mwön kulo lwölwön merya inwan. ¹⁴A kirut lepenat iti ko koanejin temejik se ko ntu temejik yu a takiŋdye lepenat adi, Yi aje milyeju go adi yi ti nyesu nene ŋo ake koi a tatuja Paulo. ¹⁵Nyagon soninana ta se ko ntu ti momoret sunyukiŋdye ta liwa lore anyen joŋdya lepen kak kasu ni, gwoso nagon ta 'dek piŋa kulya kanyit 'bura na. Yi aje tetenŋdya ajo i tatuja na lepen i nerot nagon nye a ko 'durökin ni nu. ¹⁶Ama a nuro lo kiaser Paulo aje yin adi ntu kulo gwe i domba na lepen nu, a lepen iti a luŋöni i pirit nagon kamörök si 'da kata nu, a tukökiŋdye Paulo. ¹⁷A kirut Paulo lungi lele duma lo kamörök mia gelen a takiŋdye lepen adi, Joŋe ntu titinti ko liwa yu, kogwon nye kata ko kulya nagon nye 'dek tukökiŋdyö lepen. ¹⁸A ntu duma joŋgi lepen a nyömöddi ko liwa yu, a takiŋdye liwa adi, Paulo lo rereka a lungu nan a piŋe nan anyen joŋdya ntu titinti konut ni, kogwon lepen kata ko kulya nagon nye 'dek tukökiŋdyö do. ¹⁹A liwa morgi ntu titinti i könin a jinge lepen a swöt, a piŋe lepen adi, Njo a nyo nagon do 'dek tukökiŋdyö nan? ²⁰A lepen waddi adi, Yudayaki aje torukökin i piŋa na do anyen do joŋa Paulo kak ko 'bure i komjo na momoret na ntu temejik, gwoso nagon se 'dek piŋa kulya kanyit 'bura na! ²¹Ama an do ko yin kulya kase, kogwon ntu kase lwölwön merya inwan domba lepen. Lepenat a milyeju adi se ködyö ti nyesu kode möju ake ko se a tatuja lepen. Lepenat soninana aje tetenŋdya ajo möŋdi ruket konut. ²²A liwa kölöddi ntu titinti, "a takiŋdye lepen adi, An do ko tukökin lele ntu adi do aje jamakin nan kine kulya". ²³A kirut liwa lungi dumalak murek ti kamörök mia gelen mia gelen, a takiŋdye se adi, Tetendi ta kamörök kasu miajin murek ajo anyen tu Kaisaria mora ko ntu merya buryo lo wörö ko kusanjin, köti ko ntu miajin murek lo gwon ko goro. Tetendi ta ajo anyen njörö i saa buŋwan na tukwaje". ²⁴Tiki ta Paulo kunie kusanjin anyen wöwöröri, ko joŋe ta lepen 'bura tojo ko mödir Pelise yu. ²⁵a kirut liwa wuŋe waraga ko kulyaesi gwoso kilo adi. ²⁶Nan Kalaudio Lusian roman ko do mödir Pelise lo kukuka. ²⁷Yudayaki a mok ntu ntu, a se gwe nyona ko tatuja na lepen, a nan inge den adi lepen a ntu lo Roma, nyena a nan inge tu ko kamörök kwe i lwökuŋdya na lepen. ²⁸a nan 'deke denŋdya ko toron a nyo nagon se a kulya adi lepen a kon. Nyena a nan joŋgi lepen kak kase i momoret na ntu temejik. ²⁹A nan inge ryöun kaŋo adi lepen poki ko kulya ti rerenyesi i kulya ti Saresi kase ti keri, ama nene po 'bayin nagon jujuŋin tatuariŋin lepen kode tiki i kadi rereket. ³⁰A nagon nan aje tuköki adi Yudayaki 'dek mwön ko lepen nu, nyena a nan soŋdi lepen konut nini 'de 'de, a nan takiŋdye kaöŋök kanyit anyen tu jambu kulya kanyit konut i komor. ³¹Nyena a kamörök koŋdi gwoso na saraki 'e se nu, a se 'dumuŋdye Paulo a joŋgi lepen i ntu tukwaje tojo Antipatri. ³²Ko 'bure a kamörök lo wörö ko mok kulo yitöni kase i pirit, a kölökiŋdye ntu lo wörö ko kusanjin kulo i joŋa na lepen. ³³a na 'durökiŋdye se Kaisaria nu, a se tinŋi modir njina waraga, a ntuŋiŋdye Paulo kanyit i komor. ³⁴A mödir ko kenŋi njina waraga, a piŋe Paulo ko lepen a lo nan mödöria, a nagon nye aje den adi lepen a lo Kilikia nu, ³⁵a nye kulyani adi, Nan mo ko yin kulya kunök ko kaöŋök kulök a 'durökin. A nye tinŋi saret adi ti Paulo tiyuni tiyuni i mödöria na 'duk Erode na.

Chapter 24

¹A i mukök na perok mukanat, a Anania koane duma ko kulye temejik se ko lele kajamanit karin kanyit a Tertulo ko 'duje yu, a se jamakindye putet lose i kulya ti Paulo ko mödir i komor. ²A Paulo ko lununi, a Tertulo suluje pökindyö lepenj adi, Pon Pelise lo kukuka, tumatyan inot a tinđu yi si 'da ko talinj diñit a najo, köti do a tinđu kulya ririki gwogwo i lo jur ³i kikolin ka 'de ka 'de ko i piritön linj. Nyena yi a lyöñön parik kogwon kine kulya. ⁴Ama ti nan gwe ti tudaraju do, nyena nan mo 'yu do anyen do won konyen koyi i yinga na kulyaesi kanj ku 'dik. ⁵Kogwon yi a ryö njilo njuto a twanti lora ko a katopiyunit lo kulya i kiden na Yudayaki linj i kak 'bukuluñ, ko a kwe na kulya lo lapet na njutu ti Najareta. ⁶Lepenj köti 'dek toluddya Kadi na Njun, ama yi a mok lepenj, anyen yi ködyö 'dupökinyö kulya kanyit gwoso i saresi kanj. ⁷Ama a Lusialwa lo kamörök lo 'dure, a rinjundye lepenj kanj kayan i könisi ko rinjit a duma, ⁸a sanj adi ti njutu lo gwon ko kulya ko lepenj kulo ponji konut i komor. Ko do a pi njilo njuto, do ko mugun de bubulö denundya kanyit po linj nagon yi gwon ko putet ko lepenj kune. ⁹a Yudayaki köti junjndye njilo putet a runge adi kine kulya a gwak. ¹⁰A mödir kirut kwetundye Paulo anyen jajambu. A Paulo waddi adi, Nan deden adi do a gwon a ka 'duponit lo putet i lo jur ko kinajin jore, nyena nan gwon ko lyöpön i ruggö na kulya kwe. ¹¹Ko ködyö do a pi njutu, do bubulö denjndya adi ti gwon lwölwönj perok puök wot murek lo tiri nan Yerusalema i kwakwaddu nu. ¹²Kulo njutu a ko ryö nan i rerenya ko lele njuto, a gwe a ko ryö nan i topiju na lodir lo njutu i Kadi na Njun, kode i kadijik momoresi kase, kode i köji kata. ¹³Köti se ti bulö kwekindya do a gwak po nagon se sonjinana pökindye nan kune. ¹⁴Ama nan rurukökin do adi nan twötwö Njun lo merenyejin kanj i kebbu nio na lo Kiko logon se lunj a koret lo, yuyun po linj nagon kata i Saresi ti Mose se ko po linj na wur Nebijin kune. ¹⁵Nan yendü Njun adi njutu linj lo 'but ko lorok mo pinjen i twan; kilo njutu köti yubbo sona. ¹⁶Nyena nan njupi mömöñu 'bura anyen gwon ko töili lo 'but logon toyiyikindye nan adi nan a ko konakindya Njun arabat kode njutu. ¹⁷Nyena i mukök na kulye kinajin logon nan gwon kanj nu, nan a yitwe Yerusalema jakindya jur likan 'dokesi na paraki 'e njutu ko i wukindya na Njun rubanjajin. ¹⁸Nyena na konji nan kine po nu, a kilo njutu ryeji nan aje tokela i Kadi na Njun lukata, a lodir lo njutu gwe 'bayin, köti a wopon gwe 'bayin. Ama a kulye Yudayaki lo po Asia gwe kata; ¹⁹lepenjat ko 'börik agu ködyö gwon ni konut i komor, anyen ko tökonju kulya kase i kulya kwe ko ködyö nene toron kata. ²⁰A ko sona, ti kilo njutu lo gwon ni kulo tuke ko toron a nyo nagon se a ryö köyö, na gwo 'di 'e nan i pipiya i njinu diñit kase i momoret na temejik nu, ²¹ake njö gelenj nagon nan a kulyaji ki na gwo 'di 'e nan kase i komor nu adi, Kwe nagon nan gwon i pipiya kasu i komor i lo lor na kogwon kulya ti njien na lo twatwa i twan. ²²Ama a Pelise logon deden kulya ti lo Kiko 'bura lo togwo 'yi njilo putet, a kulyani adi, Nan mo 'du 'duñ putet losu ko Lusialwa lo kamörök a 'durökin. ²³a nye sanj duma lo kamörök mia gelenj adi ti Paulo tiyuni tiyu, ama ti gwe ti tiyu go, a ti lele lo julin kanyit gwe ti tenjo i parakindya na lepenj. ²⁴A i mukök na kulye perok, a Pelise lo 'dure se ko Durusila narakwan nanyit nagon a Yudayakityo. A lepenj lungi Paulo anyen nye ko yinga Paulo i jambu na kulya ti yubbö na njutu na Kristo Yesu. ²⁵Ama a na jambi Paulo kulya ti löti lo rigwo, ko ti tenju na mugun, se ko ti lor lo popo lo Njun dunet lo putet nu, a Pelise rigwököni rigwökö, a kulyani adi, Iti sonjinana; nan mo köti lulun do, ko nan kata ko diñit. ²⁶A nye köti yendi adi Paulo njona titinđu nye gurut. Ko njina kwe a nye lungi Paulo diñitan jore i jambu ko nye. ²⁷kinajin murek aje lwöñgu nu, a Porkio Peseto lo ruddye Pelise. Nyena a Pelise kölökindye Paulo i rereka kogwon nye 'de 'dekan nyara ko Yudayaki.

Chapter 25

¹A nagon Peseto aje 'durökin kanyit i mödöria nu, a i mukök na perok musala, a nye nine Kaisaria a iti Yerusalema. ²A koanejin temejik se ko temejik ti Yudayaki tukökindye i lepen kulya kase i kulya ti Paulo, a se mo 'yi lepen parik, ³anyen parakindya se i rukundyo na Paulo anyen po Yerusalema, kogwon se aje yeyeju domba lepen anyen tatuja lepen i kiko. ⁴A Peseto waddi adi, Paulo lu titiyu Kaisaria yu, köti nan ko mugun nio yeyeju yitö yu 'de 'de. ⁵Nyena ti ntutu kasu temejik moraddi ko nan anyen ko niju ntuto a konjya arabat a ti se tu jambi putet lose ko lepen. ⁶A Peseto inge si 'da ko lepenat yu a ko lwöngu perok budök kode puök, a kirut lepen yitöni Kaisaria. Ko 'bure a lepen si 'dakine i pirit jamet na putesi i 'dungö na kulya, a nye sanji sanju anyen Paulo jwejwe. ⁷A nagon Paulo aje 'durökin nu, a Yudayaki lo po Yerusalema yu kulu gwo 'de gwo 'dan gömbu lepen, a suluje pökindyö lepen kulya jore na pömöni nagon se kwön ti bulö kwekindya adi a gwak. ⁸Ama a Paulo waddi adi, Nan a ko konjya nene njo naron i kulya ti saresi ti Yudayaki, kode i kulya ti Kadi na Nun, kode i kulya ti Kaisar. ⁹Ama a Peseto 'deke nyara ko Yudayaki, nyena a lepen piye Paulo adi, Do 'de 'dekan tu Yerusalema anyen kulya kunök ko tu lilia nyu köyö i komor? ¹⁰A Paulo waddi adi, Nan lo gwo 'dan i komor na si 'daet nagon Kaisar 'dunge putet nagon kulya kwe ködyö lilia kata na. Nan a ko konakindya Yudayaki arabat, gwoso nagon do deden 'bura na. ¹¹A ko ködyö nan a katoronyanit a inge konjya nene njo nagon jujukin tatuarikin nan, nan ti renya twan kwön; ama ko njo na jam se i kulya kwe kune 'bayin a gwak, a lele ntuto gwe 'bayin logon bubulö ntutu kindya nan kase i könisi. Nan pija Kaisar anyen 'dungö kulya kwe. ¹²A Peseto jambi ko kajujuwak kanyit kulo, a nye waddi Paulo adi, Do aje pija Kaisar anyen 'dungö kulya kunök, nyena a na 'but, do bubulö jona ko Kaisar yu. ¹³A i mukök na kulye perok, a mor Agripa se ko Bemike 'dure Kaisaria i 'yö 'yu na Peseto. ¹⁴a na mönundye se nyu ko perok jore nu, a Peseto nyönyökökindye mor kulya ti Paulo adi, Lele ntuto kata logon Pelise köju a kölökin a rereka; ¹⁵a na gwonji nan Yerusalema nu, a koanejin temejik se ko temejik ti Yudayaki inge takindya nan kulya kanyit 'dek nan 'dujökinyö lepen putet loron. ¹⁶Ama a nan inge tukökin lepenat adi, ntutu ti Roma 'bak keru i ntutu kindya na lele ntuto a kokwe nagon nye a ko nyun gwo 'dan a lokomor ko ntutu lo gwon ko kulya ko lepen kulo, anyen waddu lepenat i kulya na jonji se lepen i putet kune. ¹⁷Nyena a na momorundye se lin ni nu, a nan gwe a ko karakin, ama ko 'bure a nan si 'dakine i 'dungö na putesi, a nan sanji sanju anyen nijo ntuto jwejwe. ¹⁸A nagon ntutu lo gwon ko putet ko nye kulo nine ki, a se gwe a ko tuggö kulya narok i kulya ti lepen gwoso na yeyeji nan na; ¹⁹ama lepenat gwon ko kunie renyesi ko lepen i kulya ti keru lose se ko i kulya ti lele ntuto lo twan lo, karin kanyit a Yesu logon Paulo kulya adi nyun gwon jörun lo. ²⁰A nan inge dyadya 'yu i ga 'yu na kine kulya, a nan piye lepen ko nye nyanyar tu Yerusalema, anyen kulya kanyit tu lilia nyu. ²¹Ama a na piyundye Paulo anyen nye titiyu tojo ko Kaisar mor duma lo jurön a 'dungö putet lonyit nu, a nan sanji sanju anyen lepen titiyu tojo nan a sonyoddu lepen kanyit yu. ²²A Agripa kulyani ko Peseto adi, Nan ko mugun nio ködyö nyanyar yinga njilo ntuto i jambu. A Peseto waddi adi, Do ko yinge lepen ko 'bure. ²³Ko 'bure a Agripa se ko Bemike ponji ko 'du 'dunga duma, a lunjoni i kadi yinet na kulya mora ko liwajin se ko temejik ti köji, a Peseto sarakindye ntutu i jonjya na Paulo. ²⁴A Peseto kulyani adi, Mor Agripa se ko ntutu lin lo gwon koyi ni kulo, ta a met lo ntuto logon Yudayaki lin lo gwon ni se ko lo si 'da Yerusalema yu kulu a mamandu nan wonoro ki adi lepen ti jukin i gwolor jörun köti. ²⁵Ama a nan ryeji adi lepen a ko konjya nene njo nagon jujukin tatuarikin lepen, nyena kogwon lepen ko mugun nanyit a pija mor duma lo jurön anyen 'dungö putet lonyit, a nan inge yeyeju sonyoddu lepen kanyit yu. ²⁶Ama nan 'bak kulya nagon a gwak anyen nan wurökin duma lin i kulya ti lepen. Nyenagon nan aje jon lepen kasu i komor, kegga konut i komjo Pon mor Agripa, anyen ko kulya kanyit aje piya a nan bönjö gwe kata ko kulya nagon nan wuwur. ²⁷Kogwon meta a tu 'bönjön köyö i sondu na ntuto lo rereka 'bak kwekindya kulya nagon jweri lepen i putet.

Chapter 26

¹A Agripa takingdye Paulo adi, Do a ruköki i jambu na kulya kunök. A Paulo riöddi könin a waddi adi. ²Pon mor Agripa, nan yeyeju adi nan gwon ko komor na 'but, adi i lo lor nan waddu konut i komor i kulya lij nagon Yudayaki a nōkiudye nan kune, ³kegga kogwon do a den 'bura keriat lij se ko rerenyesi lij i kiden na Yudayaki. Nyenagon nan mo 'yu do böñö, ñonji madan i yonga na nan. ⁴Yudayaki lij deden gwiliñit lij ko gwon ada suluja 'beron i toteton nio i jur likan se ko i Yerusalema. ⁵Lepeñat a den nan 'beron; a ko ködyö lepeñat ruruk, lepeñat ködyö totokor adi nan a lo lañet na Parusijin logon ko pusök a duma i 'debba na keriat kan. ⁶Nyena soñinana nan gwo 'dan ni i 'duñöki na putet kogwon nan yeñdu milye logon Njun a milyekin merenyejin kan lo; ⁷kötumitön puök wot murek ti ntutu kan logon kitakingdya Njun ko pusök ko tuparan ko tukwaje kulo, lepeñat köti gwon ko yenet i wuju na po nagon njun a milyekin tinđu se na. Nyena pon mor, Yudayaki ko 'börik lo pökingdyö nan ko kulya ti yenet na njilo milye. ⁸Ko nyo nagon ta ti yun adi njun jujukin topiju ntutu lo twatwa? ⁹Nan ko mugun nio köju yeyeju adi nan ködyö kökon po jore anyen tengu ntutu i twöju na karin ti Yesu lo Najareta. ¹⁰A nan inge konjya sona Yerusalema yu. Nan a wuju kido ko koanejin temejik i könin, a nan inge tikin ntutu ti Njun jore i kadi rereket, a ko se 'dupöki adi ti se tatuani tatua a nan köti runge adi ti se tatuani. ¹¹Nan a ringa lepeñat dapin jore i kadijik lij nagon ntutu momora kata, anyen tinđu lepeñat i launđu na Matat lose. A woran nio na pape parik 'yaladdi ñerot, a nan sasanji lepeñat ma 'di i köjinö ti Lwaka. ¹²Nyena ko njina kwe a nan inge tu tojo Damaseke ko kido se ko saret lo koanejin temejik. ¹³Nyena pon mor, i tuparan kiden na jölöri nan nu, a nan inge meddya parara na po ki a namilyan parik lwölwöñ loja na kolor pararakindingdya köyö i swötön lij se ko ntutu lo jölö ko nan i pirit na gelen kulo. ¹⁴A yi lij 'do 'done kak, a nan yinge gworo kulya ko nan ko kutuk na Sura adi, Saula, Saula, ko nyo nagon do sasanju nan sona? A nago konut kogwon do gwon gwoso dwöt logon ti 'böñ jikö a inge tomie ko ture lij lo monye. ¹⁵a nan nyobbi pija adi, Do a ña pon Matat? A Matat waddi adi, Nan a Yesu logon do sasan lo. ¹⁶Ama njine ki ko gwo 'de gwo 'dan. Ko njina kwe nan aje pukökin konut anyen wulun dyö do a kölinönit lij, anyen do takingdya kulye ntutu ño nagon do aje met köyö kune ko ño nagon do köti molu memet na puökkingdye nan konut nu. ¹⁷Nan mo lwölwök do i ntutu kasu ko i ntutu ti jurön logon nan sosen do kata kulu. ¹⁸Nan soñdu do i njaju na konyen kase anyen se löpukun dyö kanjo i mudwe tojo i parara, ko i löpukun dyö i rinjit na Satani tojo ko Njun ni, anyen toronjin kase böñö pipitöki, anyen mora ko ntutu logon Njun a wulun a kanyit kulo kogwon yubbö nase na nan. ¹⁹Nyena pon mor Agripa, nan köju a ko renja ño na met nan nagon a kweye ki yu kune. ²⁰a kokwe nan tukökingdyö ntutu ti Damaseke, a i mukök a nan tukökingdye ntutu ti Yerusalema, ko ntutu ti jur lo Yudaya 'bukulun, köti se ko ntutu ti kulye jurön, adi ti se ködyö löpunge töilyet, a löpukun dyö ko Njun ni, a konji Sura nagon kwekingdya adi se 'diri a löpuggö töilyet, ²¹Ko njina kwe a Yudayaki morgi nan i Kadi na Njun, a 'deke tatuja nan. ²²Ama Njun a parakin nan tojo ko lo lor, nyena nan gwo 'dan ni i tokurukindingdyö na ntutu lij lo 'di 'dik ko temejik adi kine kulya a gwak. Kulya nagon nan jajam kine tuka 'de 'bayin ko kulya nagon nebijin se ko Mose köju a jam kune adi agu ködyö kokona; ²³adi Masia agu ködyö ñonjongga a gwe a lo kokwe i njien i twan, anyen tukökingdyö ntutu kan se ko ntutu ti juron kulya ti parara. ²⁴A na waddi Paulo sona nu, a Peseto kulyani ko gworo lobot adi, Paulo, do a mamala! Todinö inot parik na tinđu do wora a mamala! ²⁵a Paulo waddi adi, Nan a ko mamala pon Peseto lo kukuka, nan jambu kulya gwak gwoso ntuto logon deden kulya, ²⁶Kogwon mor deden kine kulya, anyen nan bubulö jamakingdya lepeñ ko topurwan lij. Nan a yinikin adi nene ño a ko kona nagon nye a ko den, kogwon kine kulya a ko kona mumukö. ²⁷Pon mor Agripa, do a yun kulya na jam nebijin kune le? Inko, nan deden adi do a yun se. ²⁸a Agripa pije Paulo adi, Do yeyeju adi do bubulö löpuggö nan a Kristiani ko diñit a na 'dit, anyen nan tuggö adi nan a yubbö le? ²⁹a Paulo waddi adi, Kode jongga diñit a na 'dit kode a najo i löpuggö na do a Kristiani, nan mo 'yu Njun adi ti gwon a do ka 'de ama köti ko ntutu lij lo yinga nan i jambu i lo lor kilo, adi ta lij ködyö wora gwoso nan, ake rereka nio ko kulo toñot ka 'de. ³⁰A kirut mor, ko mödir, ko Bemike, se ko ntutu lo si 'da ko se kulo njine ki; ³¹a i mukök nagon se aje lupun dyö kanjo nu, a se tokulyaki ko 'börik adi, Njilo ntuto a ko konjya nene ño nagon ködyö jujukin tatuarikin lepeñ kode tiki i kadi rereket. ³²a Agripa takingdye Peseto adi, Njilo ntuto ködyö bubulö kölöji ko lepeñ ködyö a ko pija Kaisar i 'duñgö na putet lonyit.

Chapter 27

¹A nagon aje tetena adi yi ködyö lañaddu tör na 'balan tojo Italia ko ki 'bo nu, a se n̄tukiñdye Paulo se ko kulye n̄utu lo rereka kulo i könin lo lele duma lo kamörök mia gelen karin kanyit a Yulin. Lepeñ a lo teñ na kamörök lo luñu a Teñ na Augusito. ²A yi kije i ki 'bo lo Adaramitio logon möñdi ajo anyen tiri i köjinö ti Asia na gwon nyona ko tör nagon ki 'bojin monoa kata kunu. A yi n̄iörö n̄iörö mora ko Aristaruko n̄uto lo Makedonia logon si 'da Tesalonike. ³Ko 'bure a ki 'bo monoani Sidona, a Yulin konakiñdye Paulo 'bura, a inge kölörö lepeñ i meddya na julin kanyit anyen paparaki. ⁴a yi n̄iörö n̄iörö nyu, a ki 'bo iti i swöt lo Kuprio logon köbun̄öt duma ti wukun̄dyö nyin lu, kogwon köbun̄öt wukun̄dyö kayan̄ ni. ⁵A yi lañaddi i tör kiden a kölökiñdye Kilikia se ko Pampulia, a yi 'dure Mura na gwon Lukia yu nu. ⁶A duma lo kamörök ryeji ki 'bo nyu lo po Alesanduria 'dek tu Italia, a tin̄di yi i lukata nanyit. ⁷a yi wöröni ko ki 'bo madañ kulye perok, a yi ryöni a nago i 'dur nyona ko Kinido, a nagon köbupöt tine kölörö yi i tu n̄erot nu, a yi iti ko ki 'bo i lu swöt lo Kurete logon köbun̄öt ti wukun̄dyö nyin lu nyona ko Salamone. ⁸A yi wöröjine nyona ko kijit, ama a yi ryöni a nago i tu, a yi 'dure i pirit na luñu a Kijit monowet na 'but, nyona ko köji na Lasea. ⁹A nagon din̄it a najo aje lwön̄gu nu, a kulya ti tu nikan̄ n̄erot gwe a nagusu kogwon din̄it Minyet aje lwön̄gu, nyena a Paulo jujuje lepeñat adi, ¹⁰Pon temejik kwe, nan aje met adi jölö nikan̄ n̄erot mo gwon a nago; ti gwon a ki 'bo se ko tito lo gwon i lukata nanyit kulo mo lo körö kode toliki ka 'de ama koyi köti. ¹¹Ama a duma lo kamörök mia gelen lo yinge kulya na jam duma lo ki 'bo se ko monye ki 'bo kune lwölwön̄ kulya na jam Paulo. ¹²Nyena kogwon n̄inu kijit monowet 'bayin a na 'but i meliparikin, a lojore ti n̄utu jujuje adi ti yi n̄iörö n̄iörö anyen yi n̄ona ryeju komor na 'but i 'dur Poinike anyen jon̄ga melin̄ yu. Poinike a kijit na Kurete monowet na ki 'bojin komorga swöt lo loki ko lo tokotyāñ ko i swöt lo lobot ko lo tokotyāñ. ¹³A nagon köbun̄öt lo wukun̄dyö madañ i swöt lo loki lo suluje wukun̄dyö nu, a n̄utu ti ki 'bo kulo yeyeji adi se aje ryeju komor na 'but na 'deggi se na, a se pikun̄dye witi monowet lo ki 'bo kañjo i tör, a ki 'bo iti n̄erot nyona ko kijit na Kurete. ¹⁴A 'de 'de köbun̄öt wome wukun̄dye kañjo i kijit. N̄ilo köbun̄öt po i swöt lo 'yure ko lo lobot, ¹⁵a wuköddi ki 'bo, a nagon yi möñi ri 'dikiñdya ki 'bo i tu i swöt lo wukun̄dye köbun̄öt nu a yi tine bulö, a yi kölökiñdye köbun̄öt i wuköddu na yi. ¹⁶A yi iti i lu swöt lo tikön lo 'dit lo luñu a Kauda, logon a muk köbun̄öt, a yi ryöni a nago i toña na ki 'bo lo 'dit logon pikö ko ki 'bo duma an 'dirön. ¹⁷A n̄utu ti ki 'bo pikun̄dye ki 'bo lo 'dit i ki 'bo duma lukata. A kirut a se doggi ki 'bo duma go ko patala. Lepeñat a kujönö adi se de n̄ona wuwuköji i piritön nanye 'delak na gwon Surti, nyena a se lakun̄dye bongwat wukiesi ti ki 'bo kune kañjo, a kölökiñdye ki 'bo i wuköji. ¹⁸A köbun̄öt tin̄di ki 'bo i yeyelen̄ta parik, a ko 'bure a se suluje 'dumba tito kañjo i ki 'n̄o lukata a gumbi i tör. ¹⁹Ko 'bure nanyit a lepeñat ko 'börök gumbi tito kitaesi ti ki 'bo kulo i tör kata. ²⁰Perok jore yi a ko met kolor kode kaser, a köbun̄öt yeñe wuggö parik, a yeñdu nikan̄ na lwökö inge 'duddyö. ²¹A nagon n̄utu aje jon̄ga din̄it a najo 'bak nyesu kinyo nu, a Paulo gwo 'de gwo 'dan kase kiden, a kulyani adi, Yakulo, ko ta ködyö a yin̄ kulya kwe adi ti yi gwe ti kö 'yu Kurete, a yi ködyö tine ko ryö na körit se ko toliki na tito. ²²Ama soñinana nan jujuja ta anyen ta togo 'yu töilyet, kogwon lele losu mo ti toliki ama ka 'de ki 'bo lo toliki. ²³Kogwon kaje i tukwaje malaikatat lo N̄un logon nan gwon a lonyit a twöji lepeñ lo gwo 'dan köyö nyona. ²⁴A malaikatat kulyani adi, Paulo, ko kujönö, kogwon do agu ködyo gwo 'dan ko Kaisar i komor; nyena mete, N̄un aje rukökin do adi n̄utu lin̄ logon moraddu ko do i ki 'bo kulo mo ti twatwa. ²⁵Nyenagon ta yakulo, togo 'yi ta töilyet, kogwon nan a yun̄ N̄un adi de gwon gwoso na taki 'e nan na, ²⁶ama tör de gubara ki 'bo kañjo tojo i tikön. ²⁷A nagon gwe a tukwaje topuök wot in̄wan nu, a yi nyun̄ gwon i wuköji i tör na 'balan̄ na luñu a Adaria, a i tukwaje kiden a tomonok ti ki 'bo yeyeji adi se gwe nyona ko kijit. ²⁸Nyena a se 'dibbe tör, a togulu nanyit gwe gwoso tojolan na n̄utu merya murek. Din̄it a na 'dit a se köti 'dibbe 'dibbö, a togulu nanyit gwe a tojolan na n̄utu puök wot mukanat. ²⁹A tomonok kujönöni adi tör n̄ona de gubara ki 'bo kañjo tojo i pirit nagon a n̄urupö. A lepeñat kölöddi witiöt in̄wan kak i kotet na ki 'bo logon a monowesi, a momo 'yi anyen kak ban̄un. ³⁰A tomonok ga 'yi wökön kañjo i ki 'bo, a kölöddi ki 'bo lo 'dit kak i tör kata, mumulugga adi se kölöddu kulye witiöt i n̄erot na ki 'bo, ³¹ama a Paulo takiñdye duma lo kamörök mia gelen se ko n̄utu kanyit adi, Ko kilo tomonok a ko gwon i ki 'bo kata a ta tine bulö lwökö. ³²Nyena a kamörök 'dunge nekenejin ti ki 'bo lo 'dit kune a kölöddi lepeñ i tu. ³³A nagon kak gwe nyona ko waran nu, a Paulo mo 'yi se lin̄ parik anyen nyesu kinyo, a kulyani adi, Ta soñinana aje si 'da perok puök wot in̄wan a ko den n̄o nagon pokin kasu loki kune, a ta gwe a ko nyesu nene n̄o. ³⁴Nyena nan mamañdu ta anyen nyesu kinyo, kogwon ko ta a nyesu a ta gwe a ingo, kogwon ma 'di lele losu kupiret lonyit gelen mo ti likin kanyit i kwe. ³⁵a nye kulyani sona, a 'dumun̄dye ambata, a tin̄di N̄un tinate ko n̄utu lin̄ i komor a pipin̄dye pipin̄dya, a suluje nyesu. ³⁶A lepeñat lin̄ inge togolo a poki i nyesu na kinyo. ³⁷a yi lin̄ gwe a n̄utu miajin murek ko merya buryo wot buker i ki 'bo kata. ³⁸A nagon n̄utu lin̄ aje jo nyesu nu, a se gumbi 'bolot i tör kata anyen ki 'bo gwon pa 'de 'de. ³⁹A nagon kak aje waran nu, a tomonok tine den n̄ilu jur, ama a se meddi nene pirit nagon a sese nagon kare 'bulökiñdye i tör. A lepeñat yeyeji adi ko bubulö se ködyö yön̄jo jon̄ga ki 'bo nyu. ⁴⁰Nyena a se gubaddi patala ti witiöt lo monoari ki 'bo kulo a kölökiñdye se i pion̄ kata, a lepeñat köti laggi

nekenejin ti laya dumalak nagon tuwöröju ki 'bo, a 'bilikin dye bonjo ki i kwe na ki 'bo, anyen köbuñöt ködyö wukörö ki 'bo ñerot, a se suluje tu i kijit. ⁴¹A se wuköjine i kiden na wökiesi murek ti pion, a kume lo ki 'bo 'depakin dye go i sese, ama a kotet inge 'be 'beleño ka 'de ka 'de kogwon yala lo tör yaya 'yu ko rinjit a duma. ⁴²A kamörök yeyeji tatuja ntu lo rereka kulo, anyen lele lose gwon ti wasaddu i kijit a wöki wökön. ⁴³Ama a duma lo kamörök mia gelen tenji se i konnya na yeyeet nase kogwon nye 'de 'dekan lwöggü Paulo. A nye sarakin dye adi ko ntu logon bubulö wasaddu ti lepenat labara i pion kata anyen 'dur i kijit a kokwe, ⁴⁴a ti kulye lo kebbi morga baulan kode kunie tupesi ti ki 'bo logon a 'be 'beleño. A gwe sona, nyena a ntu lin inge lwököddu 'börik i kijit.

Chapter 28

¹A nagon yi aje lwököddu 'börik nu, a yi inge den adi njilu tikön lunu a Melita. ²A ntu lo si 'da nyu kulu inge wuyun yi ko pusök lwölwön na kulye ntu, a lepenat to 'debbi kiman a wuyundy yi lin, kogwon kudu a suluja 'don, a kak gwe a katirut. ³A Paulo 'du 'dumundy kwe na kaden a tinji se i kiman, a munu ponji kanjo kogwon kiman pape, a dukukindy mugun ko lepen i könin. ⁴A kilu ntu ko meddi munu leleju ko Paulo i könin nu, a se tokulyaki ko 'börik adi, Njilo ntu meta gwoso nye a katatuanit, a rima mo tine kölökin lepen ma 'di nagon nye a lwökun mugun kanjo i tör. ⁵Ama a Paulo kölumbö gwatakindye munu i kiman, a Paulo gwe a ko bönjöji kwön. ⁶A kulu ntu yeyeji adi mugun nanyit nana wewelan, kode lepen 'doro kak a twan; ama i mukök nagon se aje möndu dijit a najo, a gwe a ko meddya nene njo naron nagon a konaki lepen nu, a se löpunge yeyeesi kase, a kulyani adi, Lepen a njun lele. ⁷Nyena meleseno kata nyona ko njinu pirit nagon a ti Pubelin duma lo njilu tikön. Lepen a wu yi a inge konakin yi 'bura ko perok musala. ⁸A gwe sona a monye Pubelin roggi kak mugun nanyit sasa 'yu, koti 'bu 'bulötö a rima. A Paulo lunjoni i kadi nagon lepen gwon kata nu, a kwakwaddi kwakwaddu, a sonakindye könisi kanyit ko lepen loki, a toke 'yi lepen. ⁹a na konari kine kulya nu, a kulye ntu ti njilu tikön logon a moka ko twana kulo köti inge po, a tokelani tokela. ¹⁰A lepenat inge bu 'ya yi ko bulesi jore, a namu yi njörö njörö nu, a lepenat sobbi njo nagon yi 'de 'deggi kune i ki 'bo kata. ¹¹A i mukök na yapala musala, a yi iti ko ki 'bo lo po Alesanduria, logon kweyet nanyit a Kurudwöt, logon a melin a i njilu tikön. ¹²A yi monoji Surakusa, a yi inge si 'da nyu ko perok musala. ¹³Suluja nyu a yi loraddi loraddu a 'dure Regio. Ko 'bure a köbunjöt suluje wukundyö i swöt lo loki, a i lor tomurek lonyit a yi 'dure Puteoli. ¹⁴A yi ryeji kulye lunasirik kayupök nyu logon a pija yi anyen mönundyö ko se perok buryo. Nyena a yi 'duröki Roma sona. ¹⁵A lunasirik kayupök lo gwon Roma yu kulu inge yin kulya kan, a dodokundy yi tojo ko pirit na Apio tugwörit, se ko i pirit nagon kadijik musala ti kömu gwon kata. A na meddi Paulo kilo ntu nu, a nye pupurje Nun, a töili lonyit gwe a ingo. ¹⁶A na 'durökindye yi Roma yu nu, a Paulo rukökine i si 'da ka 'de, kamörönit lo tiju lepen. ¹⁷A i mukök na perok musala, a Paulo lungi temejik ti Yudayaki i pirit na gelen; a na momorundy se nu, a nye takingdy lepenat adi, Lunasirik, ma 'di nagon nan ködyö a ko konakindya ntu kan kode keriat ti merenyejin kan arabat, ama nan a rereka Yerusalem a yu, a ntu kine i könisi ti ntu ti Roma. ¹⁸A lepenat piye kulya kwe, a 'deke kölöddu nan, kogwon lepenat a ryö adi nan a ko kondy nene po nagon jujukin tatuarikin nan. ¹⁹Ama a nagon Yudayaki aje renya kine kulya nu, a yeyeesi kwe ri 'dikingdy nan i pija na Kaisar anyen 'dunjö putet lin, ma 'di nagon nan 'bak putet i kulya ti ntu kan. ²⁰Nyenagon njina a kwe nagon nan lupundy ta anyen meddya ta ko anyen jambu ko ta, kogwon nan rereka ko kulo topot i kulya ti nye logon ntu ti Yisaraele yeyen lo. ²¹A se takingdy lepen adi, Yi a ko wuju waragalan na po Yudaya yu i kulya kunök, köti lele lo lunasirik kan a ko po ni i nyönyökökindyö kode i jamakindya na yi po narok i kulya kunök. ²²Kölumbö yi 'dekan yipundy konut ko do yeyeju nyo, kogwon yi a den adi ntu jambu arabat i piritön lin i kulya ti njilo lapet. ²³Nyena a lepenat wulundy lor, a ntu jore inge po i njilu lor i kadi nagon lepen si 'da kata na. A lepen gwe i nyönyökökindyö na lepenat kulya lin suluja ko 'bure tojo ko sömukö; a tokon kulya ti Tumatyan na nuri, a nye jambi kulya na gwon i Saresi ti Mose ko i kulya na wur nebijn kune ga 'yu löpukundyö lepenat i yubbö adi kulya na jam nye i kulya ti Yesu kune a gwak. ²⁴A kulye ntu inge yun kulya kanyit, ama a kulye tine 'bön yubbö. ²⁵Nyena a lepenat gwe ko rerenya kase kiden, a nagon se reki rekin nu, a Paulo jamundy kulyaet lo 'dutet adi, Mulökötyo Loke köju a jambu a gwak ko merenyejin kasu ko nebi Yisaya i kutuk adi, ²⁶Iti ko taki kilo ntu adi, Ta mo yiyin dapin jore ama a ta mo tine kurun asut; ta mo memet dapin jore ama a ta mo tine gwulu. ²⁷Kogwon töilyet ti kilo ntu pömöni, a swö kase yinge adi börin, a lepenat inge muk konyen kase. Ko ködyö ti gwon sona lepenat ködyö memet ko konyen kase, a yinge yin ko swö kase, a kuru kurun ko töilyet kase, a lönjukundy köyö ni, a nan ködyö toke 'yi se. ²⁸Nyenagon dene ta den adi njina lwökit na Nun aje sunyuki ntu ti jurön; a se mo yinge yinga. ²⁹A nagon Paulo aje jambu kulo kulyaesi nu, a Yudayaki reki rekin ko rerenya a duma kase kiden. ³⁰A Paulo inge si 'da i kadi na ron nye na ko kinajin murek, a wuji ntu lin lo tu i meddya na nye kulo. ³¹Lepen gwon i tokujö na kulya ti Tumatyan na Nun se ko i todindyö na kulya ti Matat Yesu Kristo ko topurwan lin, a lele ntu gwe 'bayin lo tenju lepen.

Romans

Chapter 1

¹Nan Paulo 'dupiet lo Kristo Yesu. Njun a lunj nan a luyökie ko a gelun nan anyen tokujo Lone Lo 'but. ²Njun koju a laja njilo Lone Lo 'but ko nebijin kanyit i kutusen, gwoso i kulya ti Njun na wuwurö kune. ³Lone Lo 'but gwon i kulya ti Njuro lonyit Yesu Kristo Matat likanj. Njilo Njuro lonyit gwoso na gwonji nye a Njuto na, lepenj a yunwe a nyakwari lo Dawidi;⁴ama i gwon nanyit ko toili loke, lepenj a kweya ko rinjit a duma adi nye a Njuro lo Njun, kogwon tonjiy nanyit i twan. ⁵Nan a wuju 'busan ko a ruköki i gwon a luyökie kogwon kulya kanyit lo, anyen nan jonjya njutu ti juron linj i yubbo ko i twoju kogwon karin kanyit. ⁶Koti anyen jonjya ta, kogwon Yesu Kristo a lunj ta a ta gwe a njutu kanyit. ⁷Nyena nan roman ko ta linj logon gwon Sura njini kilo, logon Njun nyanyar a inge lunj a njutu kanyit kilo adi, Ti 'busan ko talinj na po ko Njun Baba likanj na po ko Matat Yesu Kristo na gwe ko ta. ⁸A kokwe nan a tinjdu Njun linj tinate 'dinjya karin ti Yesu Kristo kogwon kulya kasu, kogwon njutu ti kak 'bukulunj aje yinj kulya ti yupet nasu. ⁹Njun logon nan kitakinjya lepenj ko töili linj linj i tokujö na Lone Lo 'but lo njuro lonyit lo, lepenj deden adi nan ti Taran i 'dinjya na ta i kwakwasesi kwe. ¹⁰Nan kwakwaddu i dinjitan linj i pija na Njun adi, ko ködyö lepenj de 'dekan, a ti nan ryeji komor na 'but anyen nan tu i 'yö 'yu na ta. ¹¹Kogwon nan ko pusök i meddya na ta, anyen nan jakinjya ta 'dokat na po ko Mulökötio Loke i togo 'yu na ta; ¹²inkoi, anyen yi gwon i togo 'yu na 'börik, kweja adi yupet nasu togo 'yu nan a nio togo 'yi ta. ¹³Lunasirik, nan 'de 'dekan ta deden adi danjin Jore nan a yeyeju tu i 'yo 'yu na ta, anyen kita nio bönjö gwon ko 'bulit kasu kiden, gwoso nagon kita nio kata ko 'bulit ko kulye Lwaka kiden na, ama tojo ko na dinjit nene njo kata nagon tengu nan i tu. ¹⁴Kogwon nan agu tokukinjdyö Lone Lo 'but i Giriki ko i njutu logon 'bayin a Giriki, kweja adi tokukinjdyö i njutu logon a todinö se ko i njutu logon a ko todinö. ¹⁵Nyenagon nan kata ko pusök i tokukinjdyö na ta Lone Lö 'but Sura Njini köti. Lone Lo 'but gwon ko rinjit ¹⁶Kogwon kwe nio ti yu i kulya ti Lone Lo 'but; kogwon Lone Lo 'but a rinjit na Njun lwökit na njutu linj Ib yubbö kulo, a kokwe a lwökit na Yudayaki a gwe a na njutu logon a ti kulye jurön kbt. ¹⁷Kogwon Lone Lo 'but kweja kiko logon Njun tinjdu njutu gwon rigwo ada kanyit i komor; njina njo suluja i yupet tojo ko nerot linj a yupet, gwoso i kulya ti Njun na wuwurö adi, njuto lögon Njun a tin gwon rigwo kanyit i komor kogwon yupet lo mo gwon jörun. ¹⁸Kogwon njun ki yu a kwekinjya woran nanyit i ringa na lawesi nagon lawerikin Njun se ko konesi narok ti njutu. Kilo njutu konesi kase narok tenggu kulya 'diri i dena kulo. ¹⁹Njun a woran ko se kogwon njo nagon njutu bubulö denjya i kulya ti njun kune a kweki se köke; inkoi, Njun ko mugun nanyit a kwekin se köke. ²⁰Kogwon suluja i dinjit na gweji Njun kak nu tojo ko na dinjit, njo kanyit nagon ti meta kune, kweja adi rinjit nanyit na yen nyin se ko gwon nanyit a Njun, njutu memet i njo na gwe nye i kak kune. Nyena a se tine bulö renyaddu 'börik kanjo adi se a ko den. ²¹Ma 'di nagon se deden Njun, ama se ti bu 'ya lepenj adi nye a Njun kode tinjdu lepenj puresi, a yeyeesi kase kölumbö gwe a mötwöt, a töilyet kase logon ti kurun kulya kulo inge tomuswe. ²²Lepenat bu 'ya 'börik adi se a lokoñ kölumbö a se konjdi 'börik a lu 'böñ, ²³a Iöpunge kwakwasa na Njun lo minyo lo yen nyin a kwakwaddi nyomuejin ti gweya na njutu logon mugunya 'bu 'buron, ko ti kwen, ko ti kijakwa se ko ti njo lo gwonjtu kak. ²⁴Ko njina kwe a njun inge pakin lepenat i konjya na po kase lut nagon toilyet kase 'de 'deggi kune, a lepenat konjdi njo nagon toyujö kusik i konju na mugunya kase a 'borik. ²⁵Kogwon lepenat Iöpuggo kulya 'diri ti Njun a 'burönö, a se twöji a kwakwaddi njo nagon Njun lo gweja kune lwölwön nye Njun Kagweyanit logon ködyo pupura njupi njupi lo! Amin. ²⁶Ko njina kwe a Njun inge pakin se i konjya na 'dekesi ti mugun nagon jonjya yu na kusik; a njutu wate kitari gweya nase na tuwatyan ko 'börik i kiko logon njutu wate ködyo ti jukin konjya; ²⁷a njutu lyan köti kö 'yi doto ko njutu wate, a gwe ko pusök a duma ko 'börik. Kweja adi njutu lyan konjya njo nagon toyujö kusik i tutukarut ko 'börik, a wuji kase i mugunya ropet nagon tetemakinjya konesi kase narok. ²⁸Nyena kogwon lepenat yeyeju adi 'bulit 'bayin i denjya na Njun, a Njun pakinjdye se i yeyeesi nagon 'bak 'bulit anyen se konjya njo nagon se ködyö ti jukin konjya kune. ²⁹Lepenat a Jore ko gweyajin linj ti kulya narok, ko toron, ko goma, se ko töilyet lurwök. Lepenat a jore ko be 'ya, ko tatuja. ko mörö, ko mululugga, se ko töilyet lo pötwör. Lepenat a kayekak ti kulya, ³⁰ko a kajamak ti kulya 'buröno ko 'börik, lepenat a kamanak ti Njun, ko a kabowak, ko a ka 'du 'dujak, ko a kabulak ti 'börik. Lepenat ga 'yu kikolinj ludukö ti kulya narok, lepenat lalaun kayunwok kase, ³¹lepenat 'bak töilyet denesi ti kulya na 'but ko narok, lepenat ti 'debba milye lose, lepenat ti nyanju kode won konyen. ³²Ma 'di nagon lepenat deden saret lo Njun adi ko njuto logon a konjya njo gwoso kine lo, lepenj jujukin tatua, a se yeoe konjya a nyanji njutu logon konjya se kulo.

Chapter 2

¹Nyenagon do njilo njuto ma 'di do a ɲa, ko do a 'duŋokin lele njuto arabat do 'bak kulya nagon do renyunɲye mugun kaŋo. Kogwon i 'duŋokinɲyo inot na lepeŋ do 'duŋokinɲyo mugun arabat, kogwon do logon a ka 'duŋonit lo koti kōkon ɲo nagon do a jam adi a narok kine. ²Kode do ɲona bubulō ruggō adi, Yi deden adi ɲun a lo rigwo i 'duŋo na putet lo njutu logon koŋɲya ɲo gwoso kine kulo. ³Do njilo njuto, do 'duŋokinɲyo njuto arabat logon koŋɲya ɲo gwoso kine kulo, kōlumbō do ko mugun inot kōkon se. Do yeyeju adi do ɲona mo rwōrwōddu putet lo Dun le? ⁴Kode do launɲya tukwōrien na 'busan nanyit, ko na wi 'yō na kulya se ko na ɲoŋga talin le? Do ti den adi 'busan na ɲun 'de 'dekan jikunɲyō do i lōpuggō na tōili le? ⁵Ama do a miŋe ti 'bon lōpuggo tōili. Nyenagon do a 'delakinɲya mugun riŋet a duma i lor lo woran na ɲun logon nye mo kweji 'duŋo nanyit na rigwo lu. ⁶Kogwon ɲun mo roropakindya njutu lin gwoso i konesi kase. ⁷Kweja adi, ɲun mo titikin ru na yeŋ nyin i njutu logon yeŋon koŋɲya 'bura i ga 'yu na minyo, ko bulet, se ko ru na ti bulō kōŋu, ⁸ama nye mo 'bu 'bukōkin woran se ko ɲoma nanyit i njutu logon tulyōŋgu 'borik, a renyani kulya 'diri a runge kulya narok kilo. ⁹Njutu lin logon koŋɲya arabat kilo mo sasanya ko totomie; a kokwe Yudayaki lo sasanya a koti gwe a Giriki. ¹⁰Ama njutu lin logon koŋɲya 'bura kilo mo wuju minyo ko bulet se ko talin; a kokwe Yudayaki lo wuju minyo a koti gwe a Giriki. ¹¹Kogwon ɲun 'bayin a kanyunyumonit. ¹²Njutu lin logon toronɲya a ko den Saresi ti Mose kulo, lepeŋat mo kakanu ti den kilo Saresi; a njutu lin logon toronɲya a den kilo Saresi kulo, lepeŋ a mo 'duŋoki putesi gwoso i kilo Saresi. ¹³Kogwon njutu gwon a lo rigwo ko ɲun i komor ti gwon i yinga na kilo Saresi ka 'de ama i koŋɲya na se. ¹⁴Lwaka 'bak Saresi ti Mose, ama ko lepeŋat kōkon ko 'dekesi kase ɲo nagon kilo Saresi 'de 'deggi kune, lepeŋat ko 'bōrik kase gwon ko saresi kase ma 'di nagon se 'bak Saresi ti Mose. ¹⁵kogwon lepeŋat a kwekinɲya adi ɲo nagon kilo Saresi 'de 'deggi kune a wurōki kase i tōilyet. A tōilyet kase denesi ti kulya na 'but ko narok koti lo tokonɲ adi kine kulya a gwak, kogwon yeyeesi kase ti tōilyet na pōkinɲyō se kode na gaju se. ¹⁶Loŋe Lo 'but logon nan tokujō nye lo, tuggō adi kine kulya mo gwon sona i lor logon ɲun mo lilija lwōnō ti tōilyet ti Njutu ko Kristo Yesu i mugun lu. ¹⁷Ama do, do lunɲu mugun a Yudayakityo, a do toggi mugun ko Saresi ti Mose, a do bu 'ye mugun adi do a lo ɲun. ¹⁸Do a den ɲo nagon ɲun 'de 'dekan adi do kōkon kune, kogwon do aje diniki i kilo Saresi i denɲya na kulya na 'but ko narok. ¹⁹Do a yinikin mugun adi do a kanyōmōnit lo mo 'dokeno, ko a parara na njutu logon gwon i mudwe kilo, ²⁰ko a katodinonit lo njutu lu 'boŋ, ko a katojumunit lo lupudiet. Do koti a yinikin adi ɲo lin ti denɲya na 'but se ko ti kulya 'diri kata i kilo Saresi. ²¹A ko sona, do lo todinɲyo kulye Njutu, a ko nyo nagon do ti todinɲyo mugun? Do lo tokujō adi, An do ko koko 'ya, ama do kōlumbō ko mugun inot koko 'ya le? ²²Do lo kulya adi, An do ko lubbō, ama do kōlumbō lulubbo le? Do mamam nyomuejin, ama do kōlumbō ryaryaggu kadijik kase le? ²³Do yunggu mugun kogwon Saresi ti ɲun, ama do jakinɲya ɲun yu na kwe i 'beleŋ na saresi kanyit le? ²⁴Kogwon gwoso na wurōrikin kulya ti ɲun kune adi, Karin ti ɲun a lawe i kiden na Njutu ti jurōn kogwon kulya kasu ta Yudayaki. ²⁵Tawero 'diri gwon ko 'bulit ko do 'de 'dep kilo Saresi, ama ko do 'be 'beleŋ se a tawero inot gwe gwoso nagon do a ko tawero. ²⁶Nyena ko nuto logon a ko tawero 'de 'dep jujuwesi ti kilo Saresi, ɲun ɲona ti ken lepeŋ a lo tawero ma 'di nagon nye a ko tawero le? ²⁷Nyenagon do njuto logon a tawero, a gwe ko Saresi a wurōki kak, ama do kōlumbō a 'beleŋ kilo Saresi lo, njuto logon a ko tawero i mugun, ama kōlumbō 'de 'dep Saresi lo, lepeŋ mo 'du 'duŋokin kulya kunōk arabat. ²⁸Kogwon Yudayakityo gwak ti gwon i ɲo na memeta kana, kōti tawero nagon a gwak ti gwon i ɲo nagon a konaki i mugun na kaŋo. ²⁹Ama Yudayakityo gwak a njuto logon a Yudayakityo kanyit i mugun lukata, kweja adi nye a tawero i toili. Kine kulya a kita na Mulōkōtyo Loke 'bayin a kita na Saresi lo wuro. Njuto gwoso njilo, ɲun lo pupurja lepeŋ 'bayin a njutu.

Chapter 3

¹A kirut Yudayaki gwe ko nan 'bulit? Kode 'bulit na tawero a nyo? ²Inkoi, lepenjat gwon ko 'bulit a duma i ɲo liɲ. A kokwe ɲun a yinikin Yudayaki i wuju na kulyaesi kanyit.³A kirut gwe ada ko kulye kase 'bayin lo yiyiniki i 'debba na kulyaesi kanyit? Ko ɲina kwe a ɲun mo gwe 'bayin a lo yiyiniki i konɲya na ɲo nagon nye a jam kune le? ⁴Diri ti gwon sona! ɲun 'beron yeɲon a lo to 'diri, ma 'di ɲutu liɲ a 'burönök, gwoso na wurörikin na adi, Do ɲun mo kurwe a loke ko do jajambu, do mo 'bu 'buɲu ko do a 'dunöki putet.⁵Ama ko toron nikanɲ kwekiɲɲa adi ɲun 'dunɔ̄ putet rigwo, a yi kulyani ada? Yi kulya adi ɲun ti 'dunɔ̄ putet gwogwo kogwon a riɲga yi na le? (Nan ɲilo jambu gwoso nagon ɲuto jajambi na.) ⁶Diri ti gwon sona. Ko ɲun 'bayin a lo rigwo a lepen kodyö jujukin 'durigö kulya ti na kak le? ⁷Ama ko gwon nio a 'burönit a jakinɲa ɲun bulet a duma kogwon a kwekiɲɲa adi lepen a lo to 'diri, a ko nyo nagon nan köti nyunɲ 'dunɔ̄ki a katoronyanit? ⁸A ko sona ko nyo yi ti konɲya kulya narok anyen ɲo na 'but pupukun? Inkoi, kulye ɲutu a pökiɲɲö nan kana adi nan todinɲö adi ti ɲutu konɲi kulya narok anyen ɲo na 'but pupukun. A na 'but ko ködyö kapöök gwoso kilo a 'dunöki kulya narok. ⁹Nyena gwon ada? Yi Yudayaki ɲona a lwön ɲutu ti kulye jurön le? 'Bayin sona kwön; kogwon nan dika aje jambu adi ɲutu liɲ Yudayaki ko Giriki gwon i riɲit na toron. ¹⁰Kogwon a wurö adi, Lele ɲuto 'bayin logon a lo rigwo ma 'di gelen to. ¹¹Lele ɲuto 'bayin logon kukurun kulya logon ga 'yu ɲun. ¹²ɲutu liɲ a girara a swöt, soɲinana lepenjat aje köɲu a gwe 'bak 'bulit; a lele gwe 'bayin lo konɲya 'bura ma 'di gelen to. ¹³Gworolo kase gwon gwoso dili nuket nagon a ko yikö, a se jambi kulya 'burönö ko ɲedepa kase. A wiri lo munuö gwon korokokan gwe kase i ɲedepa. ¹⁴Kutusen kase a jore ko lömisi se ko kulya na pötwör. ¹⁵Mokosi kase a lowulekak i 'buköddu na rima, ¹⁶a köɲu ko tukanɲu gwe a kikolin kase. ¹⁷Lepenjat ti den kiko lo talin, ¹⁸a lepenjat tine yeye kugga ɲun. ¹⁹Yi a den adi ɲo liɲ nagon kilo Saresi a tuk kine a ti ɲutu lo 'debba kilo Saresi kulo, anyen ɲuto gwon 'bayin logon 'buruddu mugun kanɲo anyen ɲutu liɲ ti kak 'bukuluɲ gwon i putet lo non. ²⁰Kogwon ɲuto 'bayin logon a tetenaki a lo rigwo ko ɲun i komor kogwon 'debba na Saresi, kilo Saresi tun tinɲu ɲuto i denɲa adi nye a katoronyanit. ²¹Ama soɲinana ɲun aje kweja ko nye tinɲu ɲuto i gwon a lo rigwo ada kanyit i komor, ama 'bayin i konɲya na Saresi. Kilo Saresi ti Mose se ko ɲo liɲ na wur nebijin kune a tokonɲu adi kine kulya a gwak. ²²Kweja adi ɲun a tinɲu ɲutu i gwon a lo rigwo kanyit i komor kogwon yubbö nase na Yesu Kristo. Kine kulya a ti ɲutu liɲ tuka 'de 'bayin kwön, ²³kogwon ɲutu liɲ a toronɲya, lepenjat a karakin kiden a gwe a ko kek ɲo nakwekwelen nagon ɲun 'de 'deggi na. ²⁴Lepen a 'dogga ɲutu 'bak ropet ko 'busan nanyit na nyanɲu anyen se gwon a lo rigwo kanyit i komor, kogwon daket nagon Kristo Yesu a dakunɲye yi a yi gwe a lui na. ²⁵ɲun a kweja lepen anyen rima kanyit lalaju toronjin ti ɲutu lo yubbö nye kulo. ɲun a konɲya sona anyen kwekiɲɲa adi nye a lo rigwo. kogwon i dinɲitan ti 'beron nye a tenɲu mugun a gwe a ko riɲga toronjin. ²⁶inkoi, lepen konɲya sona anyen kwekiɲɲa i na dinɲit na adi nye ko mugun nanyit a lo rigwo, a nye tinɲi ɲuto logon yuyun Yesu Kristo lo i gwon a lo rigwo kanyit i komor. ²⁷a kirut yi bu 'ye 'börik ada? Nene ɲo 'bayin nagon yi bu 'ye 'börik. Ko nyo yi ti bu 'ya 'börik? Koyi a 'debba Saresi a yi bu 'ye 'börik, ama koyi a yubbö a yi tine bu 'ya 'börik. ²⁸Nyena i 'dutet na kulya yi a den adi ɲuto a tetenaki a lo rigwo ko ɲuro i komor kogwon yubbö ka 'de, ti gwon i ɲo nagon kilo Saresi a tuggö adi ɲutu ködyö kökon se kune. ²⁹ɲun ɲona a ɲun lo Yudayaki ka 'de le? Lepen köti 'bayin a ɲun lo ɲutu ti kulye jurön le? Inkoi, lepen köti a lo kulye ɲutu. ³⁰Kogwon ɲun gelen, lepen ti kökoroja mugun. Lepen mo titikin ɲutu lo tawero kulo i gwon a lo rigwo kanyit i komor kogwon yupet nase, köti nye mo titikin ɲutu logon a ko tawero kulo i gwon a lo rigwo kogwon yupet nase. ³¹Yi ɲona aje paju kilo Saresi adi 'bak 'bulit kogwon yi denɲa yupet tun le? 'Bayin sona kwön. Yi kölumbö a togwi 'dikinɲa kilo Saresi go adi gwin.

Chapter 4

¹Nyenagon a yi kulyani ada i kulya ti Abarayama merenye lo kötumit nikan? ²Ko ködyö Abarayama a konɖya mugun a lo rigwo ko Njun i komor kogwon ɲo nagon nye a kon kune, a lepen ködyö bulöni bulö bu 'ya mugun, ama bu 'ya nanyit 'bayin ko Njun i komor. ³Kulya ti Njun na wurö kune tuggö adi nyo? Adi, Abarayama köju a yubbö Njun a Njun runge lepen a ɲuto lo rigwo kanyit i komor kogwon yubbö nanyit. ⁴Ko ɲuto logon kita ko ropet, ropesi kanyit ti kena a ɲo na 'dokari nye kana ama tiki lepen a ropesi ti kita nanyit. ⁵Ama ko ɲuto yiyinikin mugun ko Njun logon tinɖu katoronyak i gwon a lo rigwo kanyit i komor lo, a gwe ti kita anyen konɖya mugun a lo rigwo, a Njun runge lepen a lo rigwo kogwon kulya ti yupet nanyit. ⁶Köti sona Dawidi a jambu lyöñön na ɲuto logon Njun a ruk a lo rigwo lo, ma 'di nagon nye a ko kita anyen konɖya mugun a lo rigwo. ⁷Kulya na jam Dawidi kune gwon sona adi, Lyöñön gwon i ɲuto logon Njun a pitökin i 'belengu na saresi lo, in̄koi, lyöñön gwon i ɲuto logon nye a lalaju toronjin kanyit lo. ⁸Lyöñön gwon i ɲuto logon Matat a ko kenakin toronjin kanyit kak lo. ⁹Ñina lyöñön jama a na ɲutu lo tawero ka 'de le, kode köti jama a na ɲutu logon a ko tawero kulo? Kogwon yi a kulya adi, Njun a ruk Abarayama a lo rigwo kanyit i komor kogwon yubbö nanyit. ¹⁰A köju gwe ada i nu diɲit na runge Njun lepen nu? Lepen a tawero kode a ko tawero? 'Bayin, lepen a ko nyun tawero. ¹¹Lepen ko taweroni i mukök, a tawero nanyit gwe a kweyet nagon kweja adi, i diɲit nagon nye a ko nyun tawero nu, Njun a ruk lepen a lo rigwo kogwon yubbo nanyit. Nyena a lepen gwe a merenye lo ɲutu lin̄ logon a yubbö i diɲit nagon se a ko nyun tawero nu, a Njun in̄ge ruk se a lo rigwo. ¹²Lepen köti a merenye lo ɲutu lo tawero logon tawero nase 'bayin a ɲo kana, ama lepenat kepoddu kiko lo yupet logon kata ko merenye likan̄ Abarayama i diɲit nagon nye a ko nyun tawero nu. ¹³Njun a milyekin tinɖu Abarayama se ko nyakwariat kanyit kak 'bukulun̄ a nase lomore; lepen a konɖya sona ti gwon kogwon Abarayama a 'dep saresi, ama kogwon Njun a ruk lepen a lo rigwo kanyit i komor kogwon yubbö nanyit. ¹⁴Kogwon ko ködyö Njun a milyekin tinɖu kak 'bukulun̄ a lomore nase i ɲutu logon 'debba kilo saresi, kweja adi yupet gwe a ɲo kana a milye lo Njun gwe 'bak 'bulit. ¹⁵Kogwon ko saret kata rin̄et kata, ama ko saret 'bayin, a 'belengu na saret gwe 'bayin, a rin̄et koti gwe 'bayin. ¹⁶Nye ñina kwe nagon kine ɲo kona kogwon yupet, anyen ɲo lin̄ nagon Njun a milyekin tinɖu kune böñö tiki kana kogwon 'busan nanyit na nyan̄u, a rukökine nyakwariat lin̄ ti Abarayama, ti gwon a na ɲutu ti ɲilo Saret ka 'de, ama köti a na ɲutu lo yubbo kulo gwoso na yubbe Abarayama nu, kogwon lepen a merenye likan̄ lin̄, ¹⁷gwoso na jamarikin i kulya ti Njun na wurö kune adi, Nan Njun aje tinɖu do i gwon a merenye lo jurön jore. Ñina ruket a gwak ko Njun i komor logon Abarayama yuyun̄ lo, ɲilo a Njun logon torujö ɲutu lo twatwa lo, a lungi ɲutu logon nyun̄ 'bak yun̄we kulo gwoso logon aje yun̄we. ¹⁸Ma 'di nagon Abarayama 'bak yenet na yun̄ undyö ama lepen nyun̄ yeyen ko yuyun̄ anyen nye böñö gwon a merenye lo jurön jore, gwoso na takin̄dye Njun nye nu adi, Nyakwariat kulök mo gwon jore gwoso kaser. ¹⁹Lepen gwe nyona ko kin̄ajin mia gelen̄, ama yupet nanyit a ko rorogga na yeyeji nye mugun gwe nyona ko twan nu, se ko na yeyeji nye adi Sara gwe a 'ban̄ nu. ²⁰Lepen a ko kö 'yu yubbö, a nye gwe a ko dyadya 'yu i ɲo nagon Njun a milyekin tinɖu lepen kune, ama a lepen wuji rin̄it kogwon yupet nanyit, a lepen in̄ge bu 'ya Njun; ²¹kogwon lepen 'diri a yinikin adi Njun bubulö konɖya ɲo nagon nye a milyekin tinɖu kune. ²²Nyena ko kwe na ñina yupet nanyit, a Njun in̄ge ruk lepen a lo rigwo. ²³Kulyaesi logon adi Njun a ruk lepen a lo rigwo kulo, a ko wurö i kulya ti Abarayama ka 'de, ²⁴ama köti a wurö i kulya kan̄. Yi logon a yubbö adi nye a ton̄iju Matat likan̄ Yesu i twan kulo Njun mo ruruk yi a lo rigwo köti. ²⁵Ñilo a Yesu logon a tatua kogwon toronjin kan̄, a in̄ge ton̄iyu anyen tetenayein̄dya yi a lo rigwo ko Njun i komor lo.

Chapter 5

¹Nyenagon kogwon yi a tetenaki a lo rigwo ko Njun i komor kogwon yupet na, a yi gwe ko talin ko Njun kogwon kulya ti Matat likan Yesu Kristo. ²Lepen a pakiŋdya yi kiko logon yi ryeji 'busan na nyanu nagon yi gwogwo 'di 'e na, a yi lyonji lyonjon i yenju adi yi mo parundya minyo lo Njun. ³Inkoi, a yi koti lyonji lyonjon i sasanyesi kan, kogwon yi deden adi sasanyesi tinju yi i nonaddu dinji a najo, ⁴a koyi aje nonaddu dinji a najo kweja adi yi aje tema ajo, a tema nikan ajo tinji yi i yenju na Njun. ⁵Nina yenet ti tuyaŋ yi kogwon Njun a 'bukokin nyaret nanyit kayan i toilyet kogwon Mulökötyo Loke logon nye a tikiŋ yi lo. ⁶Kogwon i dinji gwak nagon Njun a wulun na gwonji yi nyun a lomunyak nu, Kristo a twan kogwon ntu logon ti twöju Njun. ⁷A ŋo nago ko lele ntu i twan kogwon kulya ti lele ntu lo rigwo, inkoi, ko ködyö ntu a purutat, lepen ködyö twatwan kogwon ntu lo 'but. ⁸Ama Njun a kwekin yi adi nye nyanyar yi parik, kogwon i dinji nagon yi nyun gwon a katoronyak nu, a Kristo inje twan kogwon kulya kan. ⁹Sojinana rima kanyit aje tetenakin yi a lo rigwo ko Njun i komor, nyena bia parik lepen nio lwölwök yi i woran na Njun. ¹⁰Kogwon ko twan na Njuro lo Njun a tomorundya yi ko Njun i dinji nagon yi nyun a merok nu, bia parik yi logon aje tomora ko Njun kulo mo lwölwökö kogwon Njuro lonyit aje ru i twan. ¹¹Ama 'bayin a kine ŋo ka 'de, ama yi koti lyonjon ko Njun kogwon kulya ti Matat likan Yesu Kristo, logon sojinana aje tomor a yi ko Njun lo. ¹²Dene ta den adi toron lupe i na kak i kulya ti ntu gelen, a toron jonji twan, nyena a twan reki i ntu lin kogwon ntu lin a torondya. ¹³Inkoi, toron köju kata i kak i nerot nagon saret a ko nyun tiki nu, ama ko saret 'bayin toron ti kenaki ntu. ¹⁴Ama suluja i dinji na Adama tojo ko dinji na Mose, twan tutumatyan ma 'di ko ntu logon a ko torondya gwoso na toronji Adama i 'beleno na saret lo Njun nu. Njilo Adama a kweyet lo nye lo popo lo. ¹⁵Ama tuka 'de kata a duma, kogwon 'dokat nagon njun a 'doggi ntu 'bak ropet na a duma bia parik lwölwön toron na kon Adama nu. Kogwon ko ködyö toron na ntu gelen a jakiŋdya ntu jore twan, nyena bia parik a 'busan na nyanu na Njun aje baranyakiŋdya i ntu jore parik. Nina 'busan na nyanu, Njun 'doggi ntu 'bak ropet ko ntu gelen i mugun logon a Yesu Kristo. ¹⁶Inkoi, tuka 'de kata i kiden na 'dokat nagon njun 'doggi Ntu 'bak ropet na se ko toron na lu ntu gelen. Kogwon nina toron na lu ntu gelen jonjya 'duŋöki adi nye a laron, ama i mukök nagon ntu a konjya toronjin jore a Njun 'doggi lepenat kana i 'duŋökiŋdyö na se adi se 'bak kulya. ¹⁷Nyena ko twan tutumatyan kogwon toron na njilo Ntu gelen, bia parik ntu logon Njun a 'dogga se kana anyen gwon rigwo kanyit i komor kulo kogwon 'busan nanyit na nyanu nagon a barandu na, kilo ntu mo gwon jörun a gwe a katelak ko ntu gelen i mugun logon a Yesu Kristo lo. ¹⁸Nyena ko toron na ntu gelen tinju ntu lin i 'duŋöki adi se a lorok, sona koti ŋo nagon ntu gelen n kon rigwo na tinju Ntu lin i 'duŋöki adi se 'bak kulya, a tinji lepenat i gwon jörun. ¹⁹Kogwon ko ntu gelen a 'beleno saret a tinji ntu jore i gwon a katoronyak, sona koti ko ntu gelen a twöju Njun, a ntu jore konani a lo rigwo ko Njun i komor. ²⁰Saret a jukiŋdya nyin anyen 'ya 'yu toron, ama ko toron aje odi, a 'busan na nyanu na Njun barandi barandu bia parik. ²¹Nyena gwoso nagon tumatyan na toron jakiŋdya ntu twan na, sona koti tumatyan na 'busan na nyanu na Njun tinju ntu i gwon rigwo ko Njun i komor, a tinji se ru na yeŋ nyin kogwon Matat likan Yesu Kristo.

Chapter 6

¹A yi kirut mo kulyani ada? Ti yi yeje gwon i toron anyen 'busan na nyanju na Njun bonjo babarandu le? ²Bayin sona kwön! Yi aje twatwa yi gwe 'bayin i kulya ti toron, a yi kirut yeje gwolor i toron kata ada? ³Ta ñona ti den adi yi lij lo batisa ko Kristo Yesu i mugun kulo a batisa anyen morakinɗya i twan nanyit le? ⁴Kweja adi ñina batisimo nikao a tomorakinɗya yi i twan nanyit, a yi inge nuka ko lepen i pirit na gelen, nyena gwoso nagon minyo lo Njun Monye a tonjiju Kristo i twan na, a yi koti mo wöröni ko gwiliɗit ludukötyo. ⁵Kogwon koyi a mora ko lepen i twatwa gwoso na twaji lepen nu, a yi mo köti mori ko lepen i tonjiyu i twan gwoso na tonjiuri lepen nu. ⁶Kogwon yi deden adi yi ko töilyet kan ti 'beron kulo a 'bikiki i ködini na göro ko lepen i pirit na gelen, anyen töilyet lo toronɗya kulo böñö kakanju an yi koti yejon a 'dupi ti toron; ⁷kogwon ko nuto aje twan a lepen tine 'duñöki putet lo toron. ⁸Ama koyi a twatwa ko Kristo i pirit na gelen, a yi yubbe adi yi mo köti ruru ko lepen i pirit na gelen. ⁹Kogwon yi a den adi Kristo a tonjiyu i twan, a lepen mo köti tine twan kwön; a twan köti gwe 'bak rinjit ko lepen i mugun. ¹⁰Kogwon twan nagon nye a twaji na, lepen twakin i kulya ti toron dan gelen, ama gwiliɗit logon nye gwigwilingi lo, lepen gwiliɗipara alo Njun. ¹¹Nyena köti dene ta den 'börik adi ta aje twatwa a gwe 'bayin i kulya ti toron, ama ta gwiliɗipara jörun a ti Njun ko Kristo Yesu i mugun. ¹²Nyenagon ti toron gwe ti tumatyan kasu i mugunya na 'bu 'burön kine, anyen tinɗu ta i twöju na 'dekesi ti kine mugunya. ¹³An ta ko tikin ta toron kulye swötön ti mugunya kasu gwoso tito kitaesi ti kulya narok, ama tinɗi ta Njun 'börik kasu gwoso nuto lo tonjiyu i twan, tinɗi ta Njun swötön ti mugunya kasu gwoso tito kitaesi ti löti lo rigwo. ¹⁴Kogwon toron agu ködyö ti tumatyan ko ta, kogwon ta 'bayin gwolor i twöju na saresi, ta gwolor i twöju na 'busan na nyanju na Njun. ¹⁵A kirut gwe ada? Yi ñona tentoronɗya kogwon yi 'bayin gwon i twöju na kilo saresi ama yi gwon i twöju na 'busan na nyanju na Njun le? 'Bayin sona kwön! ¹⁶Ta 'diri deden adi ko ta a tinɗu 'börik gwoso 'dupi i kitakinɗya ko i twöju na lele nuto, a ta 'diri gwe a 'dupi ti lepen logon ta twötöwö lo. Ko ta kitakinɗya toron, a 'dutet nanyit gwe a twan, ama ko ta a katwöyök ti Njun, a 'dutet nanyit tinɗi ta i gwon rigwo kanyit i komor. ¹⁷Ta köju a 'dupi ti toron, ama tinate lo Njun kogwon ta soñinana aje twöju ko töilyet kasu lij gweyari lo todinet nagon aje todiniki ta na; ¹⁸a ta inge yukwe kanjo i toron, a inge wora a 'dupi ti löti lo rigwo. ¹⁹(Nan ñilo jajambu gwoso nuto kogwon tomunyan na mugunya kasu.) Kogwon ta köju a tinɗu 'börik gwoso 'dupi ti tolutan koi renya na saresi, kine ño lij tinɗu ta i konɗya na kulya narok. Nyenagon köti tinɗi ta 'börik gwoso 'dupi ti löti lo rigwo logon jonga nuto i kelan. ²⁰Na gwonɗi ta koju a 'dupi ti toron nu, ta 'bayin a 'dupi ti löti lo rigwo kwön. ²¹Nyenagon 'bulit a nyo nagon ta a wu i konɗya na ño nagon soñinana toyujö kusik kasu kine? Kogwon 'dutet na kine ño gwon a twan. ²²Ama soñinana ta aje yukwe kanjo i toron a ta gwe a 'dupi ti Njun, nyena a 'bulit nagon ta wuwu na gwe a kelan, a 'dutet nanyit gwe a ru na yej nyin. ²³Kogwon toron robba nuto ko twan, ama Njun 'dogga nuto 'bak ropet ko ru na yej nyin ko Matat likan Yesu Kristo i mugun.

Chapter 7

¹Lunjasirik kwe, nan njilo jambu ko ta kogwon ta lin deden kulya ti saret, adi saret gwon ko rinjit ka 'de i dirjit nagon ko njuto nyun gwon jörun.²Ko njuto nakwan a yema ko lalet, saret adi lepen gwon a na lalet lonyit na gwon di nye jörun nu, ama ko lalet aje twan, a njilo saret gwe 'bak rinjit ko lepen.³Ama nagon ko nye a si 'da ko lele njuto na gwon di lalet lonyit nyun jörun nu, a nye lunjuni a kalupe, ama ko lalet lonyit a twan, a njilo saret gwe 'bak rinjit ko lepen, a ko nye a yema ko lele njuto a nye gwe 'bayin a kalupe.⁴Köti gwon sona lunjasirik kwe, ta aje morakin dya ko Kristo i mugun, a ta inge twatwa a gwe 'bayin i kulya ti Saresi, anyen ta böñö gwon a ti lele njuto, kweja adi a ti nye lo tonjiyu i twan lo, anyen yi böñö raradan ludweki ti Njun.⁵Kogwon na gwon di yi a njutu ti na kak nu, a 'dekesi kan narok nagon Saresi lo tonjiyu kune gwe i kita kayan i mugunya anyen radan ludweki ti twan.⁶Nyena sonjinana kilo Saresi gwe 'bak rinjit kayan, kweja adi yi aje twatwa yi gwe 'bayin i rinjit na njologo köju morga yi go lu; yi sonjinana kitakin dya Njun i gwilinjit lo töili ludukötyo ti gwon i saresi ti 'beron lo wurö kulu.⁷A kirut yi de kulyani ada? Yi de kulya adi Saresi njona jojo ko toron le? 'Bayin sona kwön. Ama ko ködyo Saresi 'bayin, nan ködyö ti den ko toron a nyo. Kweja adi ko ködyö saret a ko tuggö adi, An do ko be 'ya, nan ködyö ti den ko be 'ya a nyo.⁸A njilo saret köju inge tin du toron i ryeju na komor na 'but i tonjiyu na gweyajin lin ti beles köyö i töili. Kogwon ko Saresi 'bayin, a toron gwe gwoso njona nagon a twan.⁹Nan köju gwon jörun, kulya kwe 'bayin i Saresi, ama a nagon saret aje po nu, a toron inge njau a nan lo twane.¹⁰A njilo saret logon ködyö jakin dya nan ru lo, a kölumbö jakin dya nan twan.¹¹A njilo saret inge tin du toron i ryeju na komor na 'but, a inge mumuluk nan, a tatuje nan i rinjit na njilo saret.¹²Nyena Saresi a loke, jujuwesi kase köti a nake, ko a lo rigwo, ko a lo 'but.¹³Yi njona kulya adi kulo njologo a lo 'but jakin dya nan twan le? 'Bayin sona kwön. Njina a toron na tatuja nan, a kweji mugun adi nye 'diri a toron. Toron a kitari njilo njologo a lo 'but lo anyen jakin dya nan twan, nyena kogwon njilo saret, a toron worani a naron bia parik.¹⁴Yi deden adi kilo Saresi po ko Njun; ama nan a njuto kana logon kebbu njona nagon mugun nio 'de 'deggi, a toron inge gwörörö nan gwoso 'dupiet lonyit.¹⁵Nan ti kurun njona nagon nan kökon kune, kogwon nan ti kon dya njona nagon nan ködyö 'de 'dekan kon dya kune, kölumbö a nan kon di njona nagon nan maman kune.¹⁶A ko nan kon dya njona nagon nan ködyö ti 'dekan kon dya kune, kweja adi nan a ruk kilo Saresi adi se a lo 'but.¹⁷Kweja adi sonjinana 'bayin a nan lo kon dya kine njona, ama njina a toron na si 'da köyö i mugun na, nye na kon dya.¹⁸Kogwon nan a den adi njona 'but ti si 'da köyö i mugun, kogwon ma 'di nagon nan 'de 'dekan kon dya njona na 'but, ama a nan tine bulö kon dya.¹⁹Kogwon njona na 'but nagon nan 'de 'deggi kon dya kune a nan tine kon se, kölumbö a nan kon di njona narok nagon nan ti 'dekan kon dya kune.²⁰A ko nan kon dya njona nagon nan ködyö ti 'dekan kon dya kune, kweja adi njilo sonjinana 'bayin a nan lo kon dya kine njona, ama njina a toron na si 'da köyö i mugun na, nye na kon dya.²¹Nyenagon nan aje kurun adi kulya kwe gwon sona, ko nan yönjö kon dya njona na 'but, a toron puja gwon i domba na nan.²²Kogwon köyö i töili lukata nan lyölyönön ko Saresi ti Njun,²³ama nan a meddya köyö i mugun adi kulye saresi lepelok kata logon mömörö ko Saresi logon yeyeesi kwe a ruk kulo, a kilo saresi lepelok 'deke mokaddu nan a 'dupiet lo toron nagon si 'da köyö i inugun na.²⁴Wöidiö! nan a njuto lo lokole! Nja mo lo lwöggü nan i na mugun nagon jonga nan i twan na? ²⁵Tinate lo Njun lo lwökun dyö nan ko Matat likan Yesu Kristo i mugun lo! Nyena kulya kwe gwon sona, nan ko mugun nio kitakin dya Njun ko yeyeesi kwe ka 'de, ama köyö i mugun na na kak nan kebbu saresi ti toron.

Chapter 8

¹Nyenagon soñinana ntu logongwe ko Kristo Yesu i mugun kilo tine 'duñöki putet riñet. ²Kogwon saret lo Mulökötyo logon jakindyä yi ru ko Kristo Yesu i mugun lo, aje yukun nan kaño i saret lo toron se ko lo twan. ³Ño nagon kilo Saresi ti bulö konďya kune kogwon kune mugunya kañ a namunyak, a Nñun lo konďi. Lepeñ a sunyundyo Nuro lonyit ko mugun na Nuto gwoso mugunya kañ nagon totorondya kune, kogwon kulya ti toron, anyen 'duñökinďyo putet riñet lo toron na gwon i mugun na nuto lo la kak lo. ⁴Nñun a konďya kine ño anyen ño na rigwo nagon Saresi 'de 'dekan adi ti konani kona kune, kine ño ködyo kokona jojo kayañ i mugunya, kogwon yi gwolor gwoso nagon Mulökötyo Loke 'de 'dekan na, ti gwon gwoso 'dekesi kañ ti mugunya ti na kak kune. ⁵Kogwon ntu logon gwolor gwoso 'dekesi kase ti mugunya ti na kak kulo, lepeñat tinđu toilyet kase i kulya ti gwiliñit lo na kak, ama se logon gwolor gwoso nagon Mulökötyo 'de 'dekan kulo, lepeñat tinđu toilyet kase i kulya ti Mulökötyo. ⁶Ko nuto tinđu töili lonyit i kulya ti gwiliñit lo na kak, ñina jakindyä lepeñ twan, ama ko nuto tinđu töili lonyit i kulya ti Mulökötyo Loke, ñina jakindyä lepeñ ru se ko talin. ⁷Kogwon ntu logon tinđu töili lonyit i kulya ti gwiliñit lo na kak lo, lepeñ a miriku lo Nñun, kogwon lepeñ ti twöju saresi ti Nñun, 'diri nye ti bulö. ⁸Ññkoi, ntu logon gwolor gwoso i 'dekesi kase ti mugunya ti na kak kulo ti bulö tulyöño Nñun kwön. ⁹Diri ko Mulökötyo lo Nñun gwolor kasu i mugunya, a ta tine gwolor gwoso i kulya ti gwiliñit lo na kak, ama gwolor gwoso i kulya ti Mulökötyo. ¹⁰Diri ko lele ntu 'bak Mulökötyo lo Kristo nye 'bayin a lonyit kwön. ¹¹Ama ko Kristo gwon kasu i mugunya, ma 'di nagon mugunya kasu a twatwa kogwon toron, ama ködudwölön kasu gwon jörun kogwon Nñun a tinđu ta gwon rigwo kanyit i komor. ¹²A ko Mulökötyo lo Nñun lo tonjiju Yesu i twan lo gwolor kasu i mugunya, a nye lo tonjiju Kristo Yesu i twan lo mo köti toruje mugunya kasu na 'bu 'burön kine, kogwon Mulökötyo lonyit lo gwolor kasu i mugunya ñilo. ¹³Nyenagon lunasirik kwe, yi gwon ko möri, ama ñina möri ti gwon i gwolor gwoso i 'dekesi ti mugunya kañ ti na kak. ¹⁴Kogwon ko ta gwolor gwoso nagon mugunya kañ ti na kak 'de 'dekan na, a ta mo twatwane twatwa, ama ko ta tatuja konesi ti mugun i riñit na Mulökötyo a ta mo rune ru. ¹⁵Kogwon ntu lin logon Mulökötyo lo Nñun lo nyömöddu kilo, lepeñat a ñwajik ti Nñun. ¹⁶Mulökötyo logon ta a wu ñilo 'bayin a mulökötyo logon tinđu ta i gwon a 'dupi a nyömöddi ta bot i kujönö, ama nye a Mulökötyo logon tinđu yi i gwon a ñwajik ti Nñun, a tinđu yi i lunđu na lepeñ adi, Aba, Baba! ¹⁷Ñina Mulökötyo lepeñ mora ko toilyet kañ tuggö adi yi a ñwajik ti Nñun. ¹⁸Koyi gwon a ñwajik a yi mo wuji ño nagon Nñun a 'delakin ñwajik kanyit kune, a yi mo ñañi se ko Kristo i pirit na geleñ. Kogwon koyi a ñarundya ñonga na Kristo, a yi mo köti parundye minyo lonyit. ¹⁹Kogwon nan yeyeju adi ñonesi ti na diñit kune ti jukin töjowe ko minyo logon mo kwekweki yi lo. ²⁰Kogwon ño lin logon Nñun a gweja kulo mömönau ko pusök ga 'yu kweya na ñwajik ti Nñun. ²¹Kogwon ño lin lo gweya kulo a nyökwe kak a gwe 'bak 'bulit, 'bayin ko 'dekesi kase ama kogwon Nñun 'de 'dekan adi ti se gwe sona. Ama yenet kata adi ²²ño lin lo gweya kulo mo yuyukwe kaño i to 'dupien na ño na 'bu 'burön kune, anyen tolupöji i tolien nakwekwelen na ñwajik ti Nñun. ²³Kogwon yi deden adi tojo ko na diñit ño lin lo gweya kulo gwon i 'du 'duatu, totomie gwoso mien na nuto na tata 'du. ²⁴ama 'bayin a ño lin lo gweya kulo ka 'de, ama yi logon a tiki Mulökötyo a wanjet lo ño na popo kulo köti 'du 'duatu i mömönđu na Nñun i konďya na yi a ñwajik kanyit, ko i lwöggu na mugunya kañ. ²⁵a i diñit nagon yi aje lwökö nu a yi mo gwe ko yenet na kine kulya, ama koyi a yenđu ño nagon yi a met kune, ñina 'bayin a yenet. Nuto a ña logon yenđu ño nagon nye memet? ²⁶Ama koyi yenđu ño nagon yi ti met kune, a yi möñdi lepeñ talin 'bak wiwinya. ²⁷Köti sona Mulökötyo Loke ñañarakin tomunyan nikan, kogwon yi ti den koyi ködyö mulundyo nyo, köti koyi ködyö kwakwaddu ada, ama Mulökötyo lepeñ lo kwa kwa sakinďya yi ko 'du 'duatu 'bak jambu kulyaesi. ²⁸Nñun logon gaga 'yu toilyet ti ntu lo, lepeñ deden ko yeyeet na Mulökötyo gwon ada, kogwon Mulökötyo mumulukindyö ntu ti Nñun gwoso nagon Nñun 'de 'dekan na; ²⁹kogwon yi deden adi ntu logon nyanyar Nñun, logon nye a lunđu gwoso i yeyeet nanyit kulo, Nñun kikita ko se i ño lin i tetenakinďya na se ño na 'but. ³⁰Kogwon köju 'beron Nñun a den ntu kanyit, a inđe gelakin se anyen kelaji gwoso Nuro lonyit, anyen ñilo Nuro ködyö gwon a kayu lo lunasirik jore. ³¹Nyena a Nñun köti lunđu se logon nye a gelun kulo; a kilo ntu logon nye a lunđu kulo a nye köti tinđu se i gwon rigwo kanyit i komor; a nye köti tinđu kilo logon nye a tiki i gwon rigwo kanyit i komor kulo i parundya na minyo lonyit. ³²Nyena a yi de kulyani ada i kine kulya? Ko Nñun gwon kayañ i swöt, a ña lo ñisani koyi? ³³Lepeñ a ko renya tinđu Nuro lonyit gwak, ama nye a wukin lepeñ kogwon yi lin. A ko lepeñ a konďya sona, nye ñona mo ti tiki yi ño lin abur ko lepeñ i pirit na geleñ le? ³⁴Ña logon ñona mo ñönökinďyo ntu lo wulwe ti Nñun kilo? Ntu 'bayin, kogwon Nñun ko mugun nanyit a tuggö adi se 'bak kulya. ³⁵Ña logon bubulö 'duñökinďyo se putet riñet? Nuto 'bayin, kogwon Kristo Yesu logon a twan—ama bia parik lepeñ a tonjiyu i twan, —logon gwo 'dan ko Nñun i könin lutaten lo, lepeñ 'diri momo 'yu Nñun kogwon kulya kañ. ³⁶Nyo nagon bubulö koraddu yi kaño i nyanju na Kristo na yi? Ñona a yöyöñesi le? 'Bayin. Kode gwon i nagusu? 'Bayin. Kode tolomerian? 'Bayin. Kode sasanyesi? 'Bayin. Kode dyan? 'Bayin. Kode gwon a limu kana? 'Bayin. Kode gwon i kutuk na twan? 'Bayin. Kode tatua ko banđu? 'Bayin. ³⁷Yeyene ta yeye kulyaesi ti Nñun lo wurö kulo adi, Yi tatatua i

tuparan lij kogwon kulya kunök, a yi inġe kona gwoſo yidin na 'du 'duġö.³⁷ Bayin, kine ŋo ti bulö koraddu yi kaŋo ko Kristo, kogwon i kine kulya lij yi a katelak parik kogwon nye logon nyanyar yi lo.³⁸ Kogwon nan a den 'bura adi nene ŋo 'bayin nagon bubulö koraddu yi kaŋo, kode twan, kode ru, kode malaikajin, kode tokimakan, kode ŋo ti na diŋit, kode ŋo ti molu, kode riŋitön,³⁹ kode mulökö ti köbuġöt, kode mulökö ti toŋolu na kak, kode nene ŋo i ŋo lij nagon a gweya kune, iŋkoi, nene ŋo 'bayin kwöŋ nagon bubulö koraddu yi kaŋo i nyaŋu na Nŋun na yi na gwon ko Kristo Yesu Matat likan i mugun na.

Chapter 9

¹Nan n̄ilo jambu kulya 'dirigwoso n̄uto lo Kristo, nan 'bayin 'bu 'burönö; töili lin̄ denet logon tiyu ko Mukölötyo Loke lo tuggö adi ²nan gwon ko delya a duma köyö i töili se ko mien nagon ti 'duddyö kwön̄. Kogwon nan gwon ko pusök i kulya ti lūnasirik kwe logon a n̄utu kwe ti jur. Kogwon ko ködyö se bubulö lwökö, a bia ti N̄un lömi löm ko ti korara nan kaño ko Kristo i mugun. ³Kogwon nan ködyö 'de 'dekan adi ti N̄un lömi löm nan ko ti korara nan kaño ko Kristo i mugun, anyen ködyö lūnasirik kwe logon a n̄utu kwe ti jur lwölwökö. ⁴Lepen̄at a kötumit na Yisaraele; N̄un a kon̄dya lepen̄at a n̄wajik kanyit, a tin̄di se minyo lonyit, ko tomoresi nagon nye a teten ko se i pirit na gelen̄ kune, a tin̄di se Saresi todinesi, se ko saresi kwakwasesi, ko a milyekin tin̄du se n̄o na popo. ⁵Lepen̄at a nyakwariat ti merenyejin̄ temejik ti kokwe, a Masia köju gwe a lo gweyari lose, gwoso na gwon̄di lepen̄ a n̄uto nu. Ti N̄un logon a duma lo n̄o lin̄ lo purani pura n̄upi n̄upi. Amen. ⁶Ama ti gwon adi n̄o na milyeji N̄un kune a jaran; kogwon 'bayin a nyakwariat lin̄ ti Yisaraele logon a n̄utu ti Yisaraele gwak. ⁷Köti ti gwon a nyakwariat lin̄ ti Abarayama logon a n̄wajik kanyit gwak, kogwon a milyeki lepen̄ adi, Nyakwariat kulök mo pipilun̄dya ko Yisaka. ⁸N̄ina kweja adi ti gwon a n̄wajik logon n̄uto lo yun̄ undyö kulo logon a n̄wajik ti N̄un, ama n̄wajik logon yun̄we i n̄ilu milye kulo logon lun̄u a nyakwariat ti Abarayama gwak. ⁹Kogwon N̄un a milyeju adi, Nan köti mo yiyitwe konut ni i din̄it na wulwe, a Sara mo yun̄undye n̄uro lulalet. ¹⁰Ama 'bayin a kine kulya ka 'de, kogwon n̄wajik murek ti Rebeka kulo n̄an̄u monye logon a Yisaka merenye likan̄. ¹¹Ama i n̄erot nagon kilo n̄wajik a ko nyun̄ yun̄we, a gwe a ko kon̄dya nene n̄o na 'but kode naron nu, ¹²a N̄un takin̄dye n̄ote adi, Kayu mo kitakin̄dya loponi. Kine kulya gwon sona anyen kwekin̄dya adi N̄un 'de 'dekan wulun̄dyö n̄utu ti gwon i konesi kase, ama tun̄ gwoso nye a wakun lungu; ¹³gwoso na tun̄ge kulya ti N̄un na wurö kune adi, Nan aje nyar Yakobo, ama a nan man̄di Esau. ¹⁴A kirut yi de kulyani ada? Yi kulya adi N̄un 'bayin a lo rigwo le? 'Bayin sona kwön̄. ¹⁵Kogwon lepen̄ köju a takin̄dya Mose adi, Nan yayatakin̄ n̄uto logon nan 'dek yatakin̄dya lo, a nan wone konyen ko n̄uto logon nan 'dek won konyen ko nye lo. ¹⁶Nyena kine kulya ti gwon i n̄o nagon n̄uto 'de 'dekan kode n̄o nagon nye kökon, ama tun̄ gwon a kulya ti N̄un i yatakin̄dya. ¹⁷Kogwon a wurö adi N̄un köju a kulya ko Paro adi, Ko n̄ina kwe nan a 'bilikin̄ do ki anyen nan kweja rin̄it nio konut i mugun, anyen karin̄ kwe böñö kukuörö i kak 'bukulun̄. ¹⁸Nyena ko N̄un a wakun i yatakin̄dya na n̄uto a nye yatakin̄dye yatakin̄dya, a ko lepen̄ 'de 'dekan togo 'yu töili lo n̄uto anyen gwon ti twöju a nye togo 'yi togo 'yu. ¹⁹Ta köti 'dek pija nan adi, A ko sona ko n̄yo N̄un gwon i yuyuggö na n̄uto? Na logon n̄ona bubulö ren̄ya n̄o nagon nye 'de 'dekan kune? ²⁰Ama do n̄uto kana, do a n̄a anyen n̄etakin̄dya N̄un kulya? Sape n̄ona bubulö pija kagweyanit lonyit le adi, Ko n̄yo nagon do gweja nan sona? ²¹Kagweyanit lo sappa n̄ona ti konakin̄dya lin̄o gwoso nagon nye a wakun le? Lepen̄ n̄ona ti bulö gweyun̄dya sappa murek i lin̄o gelen̄ lo nutu, lele a minyotat se ko lele kitarikin̄ abur le? ²²N̄un n̄ona a ko kon̄dya n̄o gwoso kine le? Ma 'di ködyö nye 'de 'dekan kwekin̄dya woran nanyit i tin̄du na rin̄it nanyit i dena, lepen̄ a n̄on̄addu din̄it a najo ko n̄utu logon towon̄a lepen̄ logon ködyö tutukara kulo. ²³Lepen̄ kon̄dya sona anyen kwekin̄dya tukworien na minyo lonyit i n̄utu logon nye 'dek won konyen ko se kulo, logon nye köju a tetenakin̄ a ti minyo. ²⁴Yi gwoso kilo sappa logon nye wowoji konyen kilo. Nye a ko lupun̄dya yi i kiden na Yudayaki ka 'de, ama nye köti a lupun̄dya yi i kiden na n̄utu ti jurön? ²⁵gwoso na kulyari nye i buk na Osea nu adi, N̄utu logon 'bayin a kwe kulo, nan mo lulun̄ a n̄utu kwe, a nye nagon ti nyara na, a nan mo lun̄gi a nyaratti nio. ²⁶A i pirit na taki 'e se köju adi, Ta 'bayin a n̄utu kwe nu, i n̄inu pirit gwak a lepen̄at mo lun̄uni a n̄wajik ti N̄un lo gwon jörun. ²⁷A Yisaya köju inge lan̄a i kulya ti Yisaraele adi, Ma 'di ködyö n̄utu ti Yisaraele gwon jore gwoso sese na tör duma na 'balan̄, tun̄ a pitönö ti lepen̄at ka 'de mo lo lwököni; ²⁸kogwon Matat mo kokonakin̄ 'de 'de i na kak n̄o nagon nye a jam adi nye kökon na, a mo tine karakin̄. Koti gwoso na kulyari Yisaya köju nu adi, ²⁹Ko ködyö Matat lo kurumi a ko kölökin̄ yi nyakwariat ku 'dik, a yi kodyö gwe gwoso Sodoma, a yi ködyö konani gwoso Gomora. ³⁰A kirut yi de kulyani ada? Yi de kulya adi n̄utu ti jurön logon a ko ga 'yu tetenakin̄dya 'börik i gwon rigwo ko n̄un i komor kulo aje tetenaki a lo rigwo ko lepen̄ i komor kogwon yupet. ³¹Ama kölumbö n̄utu ti Yisaraele logon ga 'yu i gwon rilo ko N̄un i komor kogwon saresi kulo, kwön̄ gwe a ko ryö saresi logon tin̄du se i gwon rigwo. ³²Ko n̄yo lepen̄at a ko ryö? Lepepat a ko ryö kogwon se a yinikin̄ kitajin̄ na 'but nagon se kökon kune, a gwe a ko ga 'yu tetenaki rigwo ko yupet. Lepen̄at a köpukö ko n̄urupit, ³³logon kulya kanyit a jama i kulya ti N̄un na wurö kune adi, Meddi, nan lo petakin̄dya n̄urupit Siona, logon a n̄urupit köpuket, ko a lurutat to 'dorowet; ama n̄uto logon a yubbö lepen̄ lo mo ti toyuö kwe.

Chapter 10

¹Lunjasirik kwe, töili lij gwon ko pusök ko ntu kwe ti jur, a nan momo 'yi Nun parik anyen se lwölwökö. ²Nan a den adi se gwon ko pusök 'diri i twöju na Nun, ama se 'bak denesi na 'but. ³Kogwon se ti den kiko logon Nun tinđu ntu i gwon rigwo kanyit i komor lo, a se gwe a ko tokoyokunđa 'börük kak ko lepen i komor i kiko logon nye tetenđi ntu i gwon rigwo lo, ama a se möñi tetenđa kiko lose anyen se gwon rigwo. ⁴Kogwon Kristo a tutungö saresi lij, anyen ntu lij logon gwon ko yupet bono tetenaki rigwo ko Nun i komor. ⁵Kogwon Mose a wunđo adi ntu logon jujumbu gwon rigwo ko Nun i komor kogwon 'debba na saresi lo, ntu ntu mo gwon jörun kogwon kilo saresi. ⁶Ama i kulya ti tetenaki na ntu i gwon rigwo ko Nun i komor kogwon yupet na, Mose a kulya adi, An ta ko jambu ta kasu i töilyet adi, Na de lo kikinđa yi njua 'diko? (njina kweja adi i jonđa na Kristo kak ni); ⁷Kode, i jambu adi, Na de lo tu kak i dili nagon 'bak 'dutet? (kweja adi, i jonđa na Kristo kaño i twan). ⁸Ama lepen a kulya ada? Lepen a kulya adi, Ntu kulyaet gwon kasu nyona parik, nye gwon kasu i kutusen ko kasu i töilyet. (Kweja adi, ntu a kulyaet lo yupet logon yi tokujö nye lo). ⁹Kogwon ko do a tuggö ko kutuk inot adi, Yesu a Matat, a do inđe yun konut i töili adi Nun a tonjju lepen i twan, a do mo lwököni lwökö. ¹⁰Inkoi, ntu yuyun kanyit i töili a Nun tetenakinđe lepen i gwon rigwo kanyit i komor, a ntu ntu tuköddi yupet nanyit kaño ko kutuk nanyit a lwököni lwökö. ¹¹Kowon kulya ti Nun na wurö kune a jambu adi, Ntu lij logon a yubbö lepen kilo mo ti toyuö kusik. ¹²Kogwon tuka 'de 'bayin i kiden na Yudayaki se ko na ntu ti kulye jurön, kogwon Matat lo gelen lo, lepen a Matat lo ntu lij, a nye gwe a kwörinit i ntu lij lo lungu nariet ko lepen kulo. ¹³Kogwon ntu lij logon a lungu karin ti Matat kilo mo lwölwökö. ¹⁴Ama a se mo lungi lepen ada ko se a ko yubbö? A se mo yubbe lepen ada ko se a ko yin kulya kanyit? A se yinđe kulya kanyit ada ko katokuönit 'bayin? ¹⁵A ntu tokuöddi ada ko se a ko sonyo? Sekine kulya nagon a wurö kune adi, Mokosi ti ntu lo jonđa lore lo 'but kulo kwekwelen adi rio!" ¹⁶Ama a ntu lij gwe a ko tinđu tirikwet nase i yinga na lore lo 'but. Kogwon Yisaya köju a kulya adi, Pon Matat, na logon a yun lore logon yi a tuk lo? ¹⁷Nyenagon yupet po kogwon yinga, a kulya na yina kune ponđi kogwon tokujö na kulya ti Kristo. ¹⁸Ama nan ntu pija adi, ntu a ko yin kilo kulyaesi le? Inkoi, lepenat 'diri a yin, kogwon adi, Gworolo kase a kuörö i kak 'bukulun, kulyaesi kase aje yenga i 'dutesi ti kak. ¹⁹Nan ntu köti pija adi, ntu ti Yisaraele ntona a ko kurun kilo kulyaesi le? A kokwe na nyönyöggü kulya na jam Nun i buk na Mose köju kunu adi, Nan Nun mo tinđu ta i yulön ko ntu logon 'bayin a jur gwak kulo, a nan mo tinđi ta i woran ko jur lo ntu lu 'böñ. ²⁰Ama a Yisaya gwe a purutat parik na kulyari nye nu adi, Nan Matat aje rye ko ntu logon a ko ga 'yu nan, a nan inđe kwekin mugun i ntu logon a ko pija nan kulo. ²¹Ama nye a jambu i kulya ti Yisaraele adi, Nan Matat a mama nya dduko könisi kwe tuparan lij i ntu karenjak logon renya ko nan kulo.

Chapter 11

¹Nyena nan n̄ilo pija adi, N̄un n̄ona a paju n̄utu kanyit le? 'Bayin sona kwōn! Nan ko mugun nio a Yisaraeletyo, nan a nyakwari lo Abarayama, ko a lo kōtūmit na Benyamina. ²N̄un kwōn a ko paju n̄utu kanyit logon nye kōju 'beron a den adi se a n̄utu kanyit kulo. Ta n̄ona a ko den kulya na wurō i kulya ti Eliya ko nye tukokin̄dyō N̄un n̄o narok nagon n̄utu ti Yisaraele a kon kunu le? ³Adi, Matat, lepen̄at aje tatuja nebijin kulōk, a inge turōkin kak piritōn kunōk 'yuresi ti ruban̄gajin, a nan gelen̄ tun̄ lo pitun̄dye, a se ga 'yi tatuja nan. ⁴Ama N̄un a nyon̄ lepen̄ ada? Adi, Nan a kōlōkin mugun n̄utu alin̄an buryo logon a ko rugwun̄ō ko Bala i komor i twōju na lepen̄. ⁵Nyena kōti gwon sona i na din̄it na adi, pitōnō ti n̄utu kata logon N̄un a wulunko 'busan nanyit na nyan̄u. ⁶Ama ko N̄un a wulun se ko 'busan nanyit na nyan̄u, kweja adi nye a ko wulun se kogwon konesi kase; kogwon ko nye kōdyō a wulun se kogwon konesi kase, a 'busan nanyit na nyan̄u kōdyō tine gwon a 'busan kōti. ⁷A kirut gwe ada? Kōtūmit na Yisaraele a ko ryō n̄o nagon se gwon i ga 'yu na, ama n̄utu ku 'dik logon N̄un a wulun kulo aje ryō, ama a lojore kase tōilyet kase worani a In̄go. ⁸Kulya ti N̄un na wurō kune a tuggō adi, N̄un a tin̄du se mulōkōtyo logon tin̄du se i doto adi mwōn, a tin̄di se konyen logon ti meddya, ko swō logon ti yinga tojo ko lo lor gwak. ⁹Dawidi kōju a kulya adi, Ti roriot kase worani a loket ko a ringwan̄, ko a ridiket ko a rin̄et nase. ¹⁰Ti konyen kase tomuseni tomuse anyen se bōn̄ō gwon ti meddya, anyen se juwara gu 'dula n̄upi. ¹¹Nyenagon nan pija adi, Yudayaki kōpukō anyen 'dororo asut le? 'Bayin sona kwōn! Ama lyan̄an nase tin̄du n̄utu ti jurōn i lwōkō, anyen tin̄du Yisaraele i yulōn. ¹²Ama ko lyan̄an nase a tin̄du na kak 'bulit, kweja adi 'yako 'yu nase a tin̄du n̄utu ti jurōn i ryeju na 'bulit, bia parik twōyit nase 'bukulun̄ mo jon̄dya 'bulit a duma parik lwōlwōngu. ¹³Nan n̄ilo son̄inana jambi ko ta logon 'bayin a Yudayaki. Nan a luyōkielo n̄utu ti jurōn a nan bu 'ye kita nio, ¹⁴kode nan n̄ona bubulō tin̄du n̄utu ti jur likan̄ i yulōn anyen kulye kase bōn̄ō lwōlwōkō. ¹⁵Kogwon ko kōdyō paya nase a tin̄du kak 'bukulun̄ i tomora ko N̄un, a wuyu nase mo tin̄di n̄utu lo twatwa kulo i gwon jōrun! ¹⁶A ko tupet togelen̄ na ambata na nunutu a wuki N̄un anyen gwon a nake, a ambata 'bukulun̄ gwe a nanyit nake. A ko kokori a nake a kenia kōti gwe a nake. ¹⁷Ama ko kunie kenia ti kōdini lo jeitun a gogonya kaño, a ta logon a kenia ti jeitun lo mu 'din̄ kulo to 'depakine nyin i ruddya na se, a ta inge n̄arundya kokori ko wilan na kōdini lo jeitun. ¹⁸Ama an ta ko bu 'ya ta 'bōrik ko kine kenia nagon a gogonya kaño kune, adi ta a lo 'but lwōlwōn se. Ko ta kōdyō 'dek bu 'ya 'bōrik, yeyene ta yeye adi kokori na tin̄du ta i gwo 'dan go, ti gwon a ta lo togwi 'dikin̄dya kokori. ¹⁹Ama ta de kulya adi, In̄koi, kenia kōju a gogonya kaño anyen yi kōdyō to 'depaki nyin. ²⁰Kine kulya a gwak. Lepen̄at a gogonya kaño kogwon tu 'bakan nase na yupet, ama ta yen̄ go i n̄ilo kōdini kogwon ta a yubbō. Nyena an ta ko bu 'ya ta 'bōrik, kōlumbō kujōnōni ta kujōnō. ²¹Kogwon ko N̄un a ko pitōkin kenia gwak ti n̄ilo kōdini, a nye kōti mo tine pitōkin ta. ²²Meddi ta ko N̄un gwon a lo 'but ko kōti a kaña ada; lepen̄ a kaña i n̄utu logon a 'doro kulo, ama lepen̄ a lo 'but kasu ko ta kōdyō yen̄on gwolor i 'busan nanyit. Ama ko ta ti kon̄dya sona, a ta mo gogonyani kaño. ²³In̄koi, ma 'di Yudayaki, ko se ti yen̄on gwon 'bak yupet, a se mo nyōkōjine bot i to 'depaki i kōdini, kogwon N̄un gwon ko rin̄it i to 'depakin̄dya na se bot kōti. ²⁴Kogwon ko ta a gonywe kaño i kōdini losu lo jeitun lo mu 'din̄, logon ta a kenia kanyit gwak lo, a ta inge to 'depaki i kōdini lo jeitun lo 'yu 'yutu, logon ta 'bayin a gweyari ti kenia kanyit lo, nyena a bia parik a kenia gwak ti kōdini lo jeitun lo 'yu 'yutu lo mo to 'depakine bot i kōdini lo jeitun logon a gweyari lose. ²⁵Lun̄asirik kwe, lwōnō kata nagon nan 'de 'dekan ta deden, anyen tengu ta i bu 'ya na 'bōrik. Kine lwōnō kweja adi swōt lo kōtūmit na Yisaraele tōilyet kase a togolo ti 'bōn yinga, a se mo yen̄e gwon sonu tojo ko n̄utu ti jurōn lin̄ a lupe i ten̄ kata. ²⁶a kirut kōtūmit na Yisaraele lin̄ mo lwōkōni lwōkō; gwoso na wurōrikin na adi, Kalwōkōnit mo pukun kaño Siona; a lepen̄ mo 'dumaddi kaño i kōtūmit na Yakobo konesi kase lin̄ nagon ti twōyōrikin N̄un kine. ²⁷A n̄ina mo gwe a tomoret nio nagon nan a teten ko se i pirit na gelen̄ i din̄it nagon nan jon̄ga toron̄jin kase kaño nu. ²⁸Nyena kogwon se a ren̄ya Lon̄e Lo 'but a Yudayaki gwe a merok ti N̄un i kulya kasu ta n̄utu ti jurōn, ama kogwon N̄un a wulun lepen̄at, a se gwe a n̄utu kanyit lo nyanyara kogwon kulya ti meren̄yejin kase ti 'beron kulu. ²⁹Kogwon N̄un ti lōpuggō yeyeesi kanyit ko lepen̄ a lun̄gu n̄uto a inge 'dogga lepen̄. ³⁰Nyenagon gwoso nagon n̄utu ti jurōn kulo kōju a ren̄ya twōju N̄un nu, ama son̄inana N̄un aje won konyen ko ta kogwon Yudayaki a ren̄ya twōju. ³¹Sona kōti, kogwon ta a won̄orikin konyen, a lepen̄at inge ren̄ya twōju, anyen N̄un kōti won konyen ko se. ³²Kogwon N̄un aje reregga n̄utu lin̄ ko konesi kase nagon se a ren̄yari twōju kune, anyen nye bōn̄ō won konyen ko se lin̄. ³³Wō, tukwōrien na N̄un, ko kon̄on nanyit se ko den̄dya nanyit na kulya a nagululōk 'bak 'dutet! Wō, n̄uto a n̄a logon bubulō tokon̄u 'dun̄gō nanyit na putet? N̄uto a n̄a logon bubulō ryeju kikolin lo tiri nye kulo? ³⁴Kogwon n̄a logon kukurun yeyeesi ti Matat? ³⁵N̄a logon a gwon a kajujuwanit lonyit? N̄a logon a tin̄du lepen̄ 'dokat, anyen N̄un kōti 'dogga lepen̄ ko nene n̄o? ³⁶Kogwon lepen̄ lo gweja n̄o lin̄, n̄o lin̄ yen̄on kogwon lepen̄, kōti n̄o lin̄ tiriku lepen̄. Ti bulet gwe ko lepen̄ n̄upi n̄upi. Amen.

Chapter 12

¹Nyenagon lunasirik kwe, ko-gwon Njun a won konyen koyi, nan mo 'yu ta anyen ta wukindya lepen mugunya kasu gwoso rubanga loke, ti gwon i tatua, ama anyen gwon jörun i tulyöngu na lepen. Nina a twöju gwak nagon ködyö lupundyö kasu i töilyet. ²An ta ko kepoddu ta gwiliñit lo na kak, ama ti yeyeosi kasu toluduköni toludukö anyen gwiliñisi kasu leleuddya a ludukö asut; a kirut ta mo kurundyö adi ko 'dokat na Njun a nyo, kweja adi njo nagon a na 'but, nagon tutulyöngu lepen ko tetemakindya kune. ³Nyena kogwon 'busan nagon Njun a 'doggi nan na, nan takindya ta adi, ti ta lij gelen gelen gwe ti yeyeju 'borik adi ta a ntu temejik lwölwöñ nagon ta ködyö yeyeji na, ama ti ntu lij gelen gelen yeyeji 'börik ko töilyet lo lilik gwoso i temet na yupet nagon Njun a tinđu ta lij gelen gelen na. ⁴Mugun na ntu gwon ko swötön jore, a kilo swötön gwe ko kitajin ka 'de ka 'de. ⁵Nyena köti sona, ma 'di yi a ntu jore yi a mugun gelen ko Kristo i mugun, a yi tuparaki ko 'börik gwoso swötön ti mugun gelen. ⁶Nyena yi a 'doka ko 'dokesi ka 'de ka 'de nagon Njun a gwelakin i 'busan nanyit kune, nyena ti yi kitari kitari se. A koyi 'doka ko tukujö na kulyaet lo Njun, a ti yi agu tokuje gwoso i temet na yupet nagon a tiki yi na. ⁷A koyi 'doka ko kita, a ti yi agu kitani kita; a koyi 'doka ko todindyö, a ti yi agu todindyö. ⁸A koyi 'doka ko togo 'yu na kulye ntu, a ti yi agu togo 'yi togo 'yu. Ko ntu logon njanu njo kanyit ko kulye ntu, a ti nye tinđu abur. Ko ntu logon a tiki a lo njerot, a ti lepen kitani ko pusök. Ko ntu logon parakindya kulye ntu, a ti nye parakindye ko lyöñön. ⁹Ti nyanu gwe a na to 'diri. Mane ta man njo narok, 'depakindye ta go i morga na njo na 'but. ¹⁰Tunyare ta tunyar ko 'börik gwoso lunasirik, möñi ta kugga kulye ntu lwölwöñ nagon ta kugga 'börik. ¹¹An ta ko gwon ta a yokia, kitani ta parik. Ti töilyet kasu gwe ko pusök i kitakindya na Matat. ¹²Lyöñi ta lyöñön i yendu na njo ti Njun na popo. Yeoe ta njonaddu i sasanya nasu. Kwakwaddi ta kwakwaddu perok lij. ¹³Nan ta njo kasu ko ntu ti Njun logon yöñö njo kilo. Dinikine ta wuju na kömu kasu midijik. ¹⁴Lungi ta 'boriet ko Njun i ntu logon sasanđu ta kilo; inko, lunukindye ta se 'boriet, an ta ko lumbu ta se. ¹⁵Morakindye ta i lyöpön ko ntu logon lyölyöñi kilo, köti morakindye ta i delya ko ntu logon dedelya kilo. ¹⁶Gwe ta ko yeyeet gelen kasu kiden. Ko bu 'ya ta 'börik adi ta a temejik ta ti bulö mora ko ntu kana. An ta ko yeyeju ta 'börik adi ta a lokon. ¹⁷Ko ropakindya ta toron ko toron. Tirikuni ta njo na 'but nagon ntu lij pupur kune. ¹⁸Ko bubulö, i njo lij nagon gwon kasu i swöt kine, gwolore ta talin ko ntu lij. ¹⁹Julin kwe lo nyanyara, an ta ko ropakindya ta toron, kölumbö kölöki ta, ti Njun lo ropaki. Kogwon a wurö adi, Nan Matat a kulya adi, Kine a kulya kwe i ropakindya, nan 'diri mo roropakin. ²⁰Ama ko miriku ilot gwon ko magor, tiki lepen kinyo ti nyesi, ko lepen ko kure, tiki pinjo ti möji; kogwon ko do konđa sona a do mo tinđu kwe nanyit i yu gwoso ntu logon a yunaki kuk na nyonyoran kanyit i kwe. ²¹Ko kölökin ta toron i te 'ya na ta, ama kitani ta ko 'busan anyen te 'ya toron.

Chapter 13

¹Ti ntu lin gelen gelen twöji kasarak logon sanu se kulo, kogwon kido saret lin Po ko Nun, inko, kasarak logon kata kulo Nun lo tinđu lepenat. ²Nyenagon ko ntu logon a renya kido saret, lepen renya nagon Nun a sarakin na, a se lo renya kulo mojakindye 'börik rinet. ³Kogwon ntu lo konɗya 'bura kulo kodyö ti kujönö kasarak, ama se lo konɗya nagon narok kulo kukujönö kasarak. Do ködyö nyanyar gwon ti kujönö kasaranit le? Nyena konɗi nagon na 'but a lepen mo punje do, ⁴kogwon lepen a kakitanit lo Nun i kitakindya na do nagon a na 'but konut. Ama ko do a konɗya toron a do kujönöni kujönö lepen, kogwon morga nanyit na banđu 'bayin a njo kana. Lepen a kakitanit lo Nun i 'duñökindyö na woran na nuni ntu lo konɗya arabat kilo. ⁵Nyenagon ti ta agu twöji twöju, 'bayin kogwon ta kujönö woran na Nun ka 'de, ama köti kogwon töilyet kasu deden adi ta konɗya njo na 'but. ⁶Nina köti a kwe nagon ta robbi usur, kogwon kasarak a kakitak ti Nun a njina gwe a kita nase. ⁷Nyenagon ropakindye ta lepenat lin njo nagon 'de 'dekarikin kasu kine; ropaki ta usur i ntu lo pependya usur kulo, ropaki ta usur lo toro 'bo kasu i ntu logon pependya usur lo toro 'bo kulo, twöji ta ntu logon ta ködyö twötwö kulo, bu 'ye ta ntu logon ta ködyö bubu kulo. ⁸An ta ko gwon ta ko möri i nene nagon ta ködyö kökon na, ama tun möri nagon ta ködyö gwon ko lepen na a tunyar ko 'börik, kogwon nye lo nyanu marate lonyit lo a temakindya i Saresi lin. ⁹Kogwon saresi logon tuggö adi, An do ko lubbö, An do ko tatuja ntu, An do ko koko 'ya, An do ko be 'ya, wat lele saret, se lin a tomoraki i njilo kulyaet adi, Do ködyö nyanyar marate ilot gwoso mugun inot. ¹⁰Nyanu ti torondya marate, nyena ko do a kanyaranit, do a ka 'depanit lo Saresi lin. ¹¹Köti dene ta den adi saa aje jukin, dijit aje po nagon ta ködyö pupurwe 'i i doto. Kogwon soninana yi gwe nyona ko lwökö lwölwön na yubbe yi a kokwe nu. ¹²Tukwaje aje 'baka, kak gwe nyona ko waran. Nyena ti yi rusundye ta kanjo konesi ti mudwe, ko ti yi jupukindye ta tito möriesi logon a ti parara. ¹³Ti yi wöroni ta 'bura gwoso ntu lo wöro i tuparan, 'bayin i to 'betan, kode i meran, kode i tolun, kode i konɗya na nagon a wuya kana, kode i möro, kode i yulon. ¹⁴Ama jupukindye ta Matat Yesu Kristo a tito kasu möriesi; an ta ko yeyeju ta i toyimönöju na 'dekesi ti mugunya kasu ti na kak.

Chapter 14

¹Wuji ta nuto logon a lomunyan i yupet nanyit, ama an ta ko rerenya ta ko lepen i kulya ti yeyeesi dyadyalesi.
²Miret mana; lele nuto gwon ko yupet i nyesu na njo lin, ama nuto logon a lomunyan i yupet lo nyesu 'dötölön ka 'de.³Ti nuto logon nyesu njo lin lo gwe ti laundya nuto logon ti nyesu kine njo lin lo; a ti nye logon ti nyesu njo lin lo gwe ti 'duñökin dyö nuto kulya narok logon nyenyese njo lin lo, kogwon Njun a wu lepen. ⁴Do a na logon 'duñgö kulya ti kölinönit lo lele nuto? Kine a kulya ti matat lonyit logon a monye kita i 'duñgö na kulya ti lepen, kode nye gwo 'dan go kode nye a 'doro. Inkoi, lepen 'diri mo gwo 'dan go kogwon Matat bubulö tinđu lepen i gwo 'dan go.
⁵Nene miret köti mana; lele nuto yeyeju adi lele lor a lo 'but lwölwön kulye perok, a lele yeyeji adi perok lin gwon jojo. Ti nuto lin gelen gelen denundye 'bura kase i yeyeesi ko se yeyeju nyo. ⁶Nye lo 'debba lor lo, lepen 'debba njo lor anyen bu 'ya Matat; a nye logon nyesu njo lin lo köti nyesu anyen bu 'ya Matat, kogwon nye titinđu Njun tinate. Nye logon ti nyesu njo lin lo köti ti nyesu anyen bu 'ya Matat, kogwon nye titinđu Njun tinate. ⁷Kogwon lele likan 'bayin logon gwolor gwoso i 'dekesi kanyit, köti lele likan 'bayin logon twatwan gwoso i 'dekesi kanyit. ⁸Koyi gwon jörun yi gwon jörun a ti Matat, a koyi twatwa a yi twatwane a ti Matat. Nyenagon koyi gwon jörun kode twatwa yi gwon a ti Matat. ⁹Nina a kwe nagon Kristo a twan a inge njen i twan, anyen nye böñö gwon a Matat lo nuto lo twatwa ko lo gwon jörun kilo.¹⁰Ama do njo nuto, ko nyo nagon do 'duñgö kulya ti lunösor lo yubbö lo arabat? Kode do njo nuto, ko nyo nagon do laundya lunösor lo yubbö lo? Kogwon yi lin mo gwogwo 'dan ko Njun i komor i 'duñöki na putesi kan; ¹¹kogwon kulya ti Njun na wuro kune tuggö adi, Nan Matat lo kulya adi, 'Diri 'diri gwoso na gwon di nan na, nuto lin mo rurugwunö köyö i komor, inkoi, nuto lin mo ruruk adi nan a Njun.¹²Nyenagon yi lin gelen gelen mo totoleurukin kulya kan ko Njun i komor. ¹³Nyenagon ti yi köti gwe ti to 'duñökin kulya kan a 'börik, kölumbö ti yi liliundye ta adi ti yi kwön gwe ti kondya nene njo nagon tindu lunaser lo yubbö lo i köpukö kode i 'doro.¹⁴Nan logon a lo Matat Yesu lo deden 'bura adi nene njo 'bayin ko mugun nanyit nagon jaki-ndya nuto lut i kulya ti ker, ama tun a naron i nuto logon yeyeju adi njina njo 'diri jakindya nuto lut i kulya ti ker. ¹⁵Nyena ko kinyo logon do nyönyö lo köñu yeyeesi ti lunösor lo yubbö lo, kweja adi do ti wöro i nyanu kwön. An do ko tikin kinyo logon do nyönyö lo i to 'doroju na nuto logon Kristo a twan kogwon kulya kanyit lo.¹⁶Nyena meddi 'bura an njo nagon do kökon ko töli lo 'but kune gwon ti jamaji arabat. ¹⁷Kogwon tumatyan na Njun 'bayin a kulya ti nyesu kode möju, ama a kulya ti löti lo rigwo, ko talin, se ko lyönön nagon Mulökötyo Loke lo tindu.¹⁸Nuto lo kitakindya Kristo sona lo tulyöngu Njun, a nuto pupurje lepen. ¹⁹Nyenagon ti yi kepoddi ta njo nagon tindu nuto i gwon talin se ko njo nagon gweundya gwilinjit lo nuto lin ki.²⁰An ta ko köñu ta kita na Njun ko-gwon kulya ti kinyo. Kinyojin lin bubu-lö nyei, ama a naron ko lele nuto tindu leje i 'doro ko njo nagon nye nyönyö na. ²¹Ködyö a na 'but ko do tengu mugun i nyesu na lokore, kode i möju na binyo, kode i kon dyä na nene njo nagon tinđu lunösor lo yubbö lo i 'doro.²²Ti yupet nagon do a yun adi kine njo a na 'but i kona na, ti njina yupet gwe i kiden nasu ko Njun. Nuto logon kon dyä njo nagon nye a yun adi a na 'but i kona lo gwe a kalyöñi, ko ködyö töli lonyit a ko tuggö adi njina njo a naron ko Njun i komor. ²³Ama ko lepen dyadya 'yu i njo na nyö nye na, Njun 'diri a 'duñökin lepen kulya narok kogwon nye a ko nyesu ko yupet. Njo lin nagon a kona 'bak yupet kune a toron.

Chapter 15

¹Yi logon a inġo i yupet kulo A agu ködyö ñaparakin se logon a lomunyak kulo i 'doggu na tomunyan nase. Yi ködyö ti yeyeju 'börük ka 'de. ²Kölumbö yi ködyö yeyeju luñasirik lo yubbö kulo, anyen parakiñdya lepenjat i gwon 'bura ko i gweunġdya na se ki i yupet. ³Kogwon Kristo köti a ko yeyeju mugun, ama gwoso na tunġe kulya ti Njun na wurö kune adi, 'Dö'döyösi ti nġutu logon 'dö 'döju do kilo aje pokin köyö loki. ⁴Kogwon kulya liñ ti Njun na wurö köju 'beron kunu a wurö a todinesi kan, anyen se böñö togo 'yu yi anyen yi gwo 'dan go i yeñdu na Njun. ⁵Ti Njun logon tinġu nġutu i gwo 'dan go ko a katogolonit lo, ti lepenġ tinġi ta i gwon ko yeyeet gelenġ ko 'börük i mirakiñdya na Kristo Yesu, ⁶anyen ta böñö gwon ko tölli gelenġ ko gworo gelenġ i pupurja na Njun Monye Matat likanġ Yesu Kristo. ⁷Nyenagon towune ta ko 'börük gwoso nagon Kristo a wuji ta na, anyen Njun bubula. ⁸Kogwon nan takiñdya ta adi Kristo a wora a kölinġonit lo Yudayaki anyen kweja adi Njun a lo to 'diri, kogwon nye a tutunġökiñdyö ño nagon Njun köju a milyekin tinġu merenyejin kunu, ⁹a nye köti tinġi nġutu ti jurön i pupurja na Njun kogwon nye a won konyen ko lepenjat, gwoso na tunġe kulya ti Njun na wurö kune adi. Nyenagon nan de yuöġgu do i kiden na jurön, a de yulukinġdye do puresi 'dinġdya karin kunök. ¹⁰Köti adi, Ta nġutu ti jurön, lyönġi ta lyönġon ko nġutu kanyit i pirit na gelenġ. ¹¹Köti adi, Ta nġutu ti jurön liñ, pupurje ta Matat, ko ti gweyajin liñ ti nġutu pupurje lepenġ. ¹²A köti Yisaya inġe kulya adi, Kene mo wiwilun i kokorite na Yisai, ñilo a nye logon mo ñikin i tumatyan ko nġutu ti juröna se mo yeñdi lepenġ. ¹³Ti Njun logon yenet gwon ko lepenġ lo töjoreji ta ko lyönġon liñ se ko talinġ liñ kogwon yubbö nasu na lepenġ, anyen yeñdu nasu na lepenġ ñönġi a duma parik i rinġit na Mulökötyo Loke. ¹⁴Luñasirik kwe, nan ko mugun nio a den 'bura adi ta a jore ko 'busan, ko a jore ko denesi liñ, a ta bulöni bulö todinġdyö 'börük. ¹⁵Ama i na leta nan a wurökiñdyö ta ko topurwan anyen toyiyikiñdyö ta kune kulya, kogwon 'busan na nyanġu nagon Njun a tikiñ nan na, ¹⁶anyen nan gwon a kölinġonit lo Kristo Yesu, anyen nan kita i swöt lo nġutu ti jurön i tokukiñdyö na se Lone Lo 'but lo Njun. Nan gwon gwoso koane anyen wukiñdya Njun nġutu ti jurön a rubanġa lo tulyönġu lepenġ, ñilo rubanġa a tokela ko Mulökötyo Loke. ¹⁷Nan logon a lo Kristo Yesu lo bubulö bu 'ya mugun kogwon nan kitakiñdya Njun. ¹⁸Nan kukujönö i jambu na kunie kulya, ama tunġ nan jambu kulya nagon Kristo a kon köyö i mugun kune, anyen jonġdya nġutu ti jurön i twöju na Njun. Nan tunġ jambu ño nagon Kristo a kon köyö i mugun i kulyaes i ko i konesi, ¹⁹i rinġit na kweyesi ko na sörösi, se ko i rinġit na Mulökötyo Loke. Nyenagon nan a tutunġö tokujö Lone Lo 'but lo Kristo suluja Yerusalem a loraddi tojo ko Iluriko. ²⁰Nan nupi tinġu tirikwet nio i tokuö ddu na Lone Lo 'but i piritön nagon nġutu a ko nyun yinġ karin ti Kristo kunu, anyen nan gwon ti 'dukö i pipilesi logon lele nġutu lo 'bokakiñdya kulo. ²¹Ama nan konġdya gwoso na tunġe kulya ti Njun na wurö kune adi, Nġutu logon 'beron a ko tokuki kulya kanyit kulo mo memet kine kulya, a se logon a ko yinġ kulya kanyit kulo mo kuru kurun kine kulya. ²²Ko ñina kwe, ñina kita a teñ nan danġin jore i tu i 'yö 'yu na ta. ²³Ama sonġinana nan aje tutunġökiñdyö kita i kune piritön, nyenagon kogwon nan gwon ko pusök kinġajin jore i tu i meddya na ta nu. ²⁴Nan 'dek 'yölöddu ta i tu nio Sipania. A i mukök nagon nan aje lyönġon i gwon ko ta ko dinġit a na 'dit nu, a nan yeñdi adi ta mo ñaparakin nan i jölö nio tojo nyu. ²⁵Ama i na dinġit na, nan lo tu Yerusalem a jakinġdya nġutu ti Njun ñariet. ²⁶Kogwon nġutu ti Makedonia se ko ti Akaya a ruggö gwegwe 'ya 'dokesi anyen paraki 'e lomerika i kiden na nġutu ti Njun lo gwon Yerusalem a yu kulu. ²⁷Lepenjat ko 'börük lo yeyeju konġdya sona, inġkoi, lepenjat gwon ko möri i parakiñdya na se. Kogwon ko Yudayaki a parakiñdya nġutu ti jurön ko kulya ti Njun, a nġutu ti jurön köti ködyö parakiñdye Yudayaki ko ño ti mugun. ²⁸Nyena ko nan aje tutunġö ñina kita, a nan inġe nġutu kin lepenjat kine pariesi, a nan mo iti Sipania, a 'yölöddi ta i tu nio nyu. ²⁹Nan a den adi ko nan a tu kasu ñini, nan mo 'durökin ko 'boriet duma na po ko Kristo. ³⁰Bönö nan mo 'yu ta luñasirik i karin ti Matat likanġ Yesu Kristo, se ko i nyanġu na po ko Mulökötyo Loke adi, Möñi ta parik i kwakwaddu na Njun i kulya kwe, gwoso nagon nan mömöñi i kwakwaddu na, ³¹anyen nan böñö lwölwökö i nġutu ti Yudaya logon 'bayin a kayupök kulu, ko anyen kita nio nagon nan konakin nġutu ti Yerusalem a böñö tulyönġu nġutu ti Njun. ³²Nyena ko Njun 'de 'dekan, nan mo tutu kasu ñini ko lyönġon anyen yukan ko ta i pirit na gelenġ. ³³Ti Njun logon talinġ gwon ko lepenġ lo gwe kasu liñ. Amen.

Chapter 16

¹Nan n̄ilo nyönyökökiṇdyö ta kulya ti Poibe kiaser nikan, nagon parakiṇdyä i kanisa na gwon Kenkuria nu. ²Wuni ta lepeṇ 'bura i karin ti Matat, gwošo nagon n̄utu ti N̄un ködyö kokon̄di na, paraki ta lepeṇ i no liṇ nagon nye 'de 'deggi kune, kogwon lepeṇ a parakiṇdyä n̄utu jore ju nan köti. ³Rombi ta Pirisika se ko Akwila logon a kita ko nan i pirit na gelen ko Kristo Yesu i mugun kilo; ⁴lepeṇat a pakiṇdyä ru nase kogwon kulya kwe. Nan a lyöṇön ko se parik, ti gwon a nan ka 'de lo lyöṇön, ama kanisajin liṇ ti n̄utu ti jurön köti a lyöṇön ko se. ⁵Köti rombi ta n̄utu logon momora kase kadi i kwakwaddu a kanisa kilo. Rombi ta Epaineto ju liṇ lo nyanyara logon a lo kokwe i yubbö na Kristo i Asia yu lo. ⁶Rombi ta Maria nagon a kitakiṇdyä ta parik ṇina. ⁷Rombi ta An̄ōaroniko se ko Yunia logon a n̄utu kwe ti jur, logon yi köju a gwon ko se i kadi rereket kulo, lepeṇat a kwön i kiden na luyökie, a inge wuju Kristo köyö ṇerot. ⁸Rombi ta Ampuliato ju liṇ lo nyanyara ko Matat i mugun n̄ilo. ⁹Rombi ta Urbano lo kita koyi i pirit na gelen ko Kristo i mugun, se ko Seta-kusa ju liṇ lo nyanyara lo. ¹⁰Rombi ta Apele logon a kurwe a lo 'but i kitakiṇdyä na Kristo. Rombi ta n̄utu lo gwon ko Aristobulo midi kilo. ¹¹Rombi ta Erodiona n̄uto likan̄ ju jur n̄ilo. Rombi ta n̄utu ti Matat lo gwon ko Narkiso midi kilo. ¹²Rombi ta Turupaina se ko Turuposa nagon kitakiṇdyä Matat kine. Rombi ta Persi ju nio na nyanyara nagon a kitakiṇdyä Matat parik ṇina. ¹³Rombi ta Rupo n̄uto lo 'but bia parik lo Matat, se ko ṇöte nagon nan köti luṇ a yango ṇina. ¹⁴Rombi ta Asunkrito, ko Pelenon, ko Erme, ko Patroba, ko Erma, se ko luṇasirik kayupök lo gwon ko se kilo. ¹⁵Rombi ta Pilolṇgo, ko Yulia, ko Nereo se ko kiaser nanyit, ko Olumpa se ko n̄utu liṇ ti N̄un lo gwon ko se kilo. ¹⁶Rome ta ko 'börik ko 'bi 'biyet nake. N̄utu liṇ ti Kristo logon a momora a kanisajin kulo roman ko ta. ¹⁷Nan mo 'yu ta luṇasirik, meddi ta 'bura i kulya ti n̄utu logon tiṇdu n̄utu i kökoroja, a tulyangi n̄utu, a todin̄dye todinesi na gwon ka 'de ti gwon gwošo nagon ta a wu kine. Gwe ta pajo ko lepeṇat, ¹⁸kogwon n̄utu gwošo kilo 'bayin kitakiṇdyä Kristo Matat likan̄, ama lepeṇat kita pelela kase. A lepeṇat mumulunge töilyet ti n̄utu logon 'bak kulya kulo ko jamesi lo palelen̄ se ko kulyaes i 'bu 'busesi. ¹⁹Twöju nasu na Kristo aje kuörö i n̄utu liṇ, nyena ko ṇina kwe nan a lyöṇön ko ta. Ama nan ködyö 'de 'dekan adi ti ta gwe gwošo n̄utu lokon̄ i den̄dya na ṇo na 'but, ama ti ta gwe gwošo lupudiet logon ti den kulya narok kilo. ²⁰A i diṇit a na 'dit a N̄un logon taliṇ gwon ko lepeṇ lo mo tiṇdi ta i ryokakiṇdyä na Satani kak. Ti 'busan na Yesu Kristo Matat likan̄ gwe ko ta. ²¹Timoteo logon yi kita i pirit na gelen lo roman ko ta. Köti n̄utu kwe ti jur logon a ko Lukio, ko Yasona se ko Sosipater roman ko ta. ²²Nan Tertio lo wuṇö ṇina leta lo roman ko ta ko Matat i mugun. ²³Gayo logon a wuju nan a kömutöt, ko köti a wuju n̄utu liṇ lo momora a kanisa kulo lepeṇ a roman ko ta. Erasito ka 'delanit lo gurut ti köji se ko luṇaser likan̄ Kwarto roman ko ta. ²⁴Ti 'busan na Yesu Kristo Matat likan̄ gwe ko ta liṇ. Amen. ²⁵Nyena ti bulet gwe ko N̄un logon bubulö tiṇdu ta i gwo 'dan go i Loṇe Lo 'but logon nan a jakin ta lo, iṇkoi, anyen gwo 'dan go i todinesi nagon nan a tokukin ta i kulya ti Yesu Kristo kine. N̄ilo Loṇe Lo 'but a ṇo nagon a lwön logon köju a 'beron 'dela adi mit, ²⁶ama soṇinana aje kweye köke, ko a tiki i dena ko jurön liṇ, anyen tiṇdu n̄utu liṇ i yubbö ko i twöju. Kine kulya N̄un lo yeṇ nyin lo sarakin̄dya, a nebijin köti inge wuṇö se. ²⁷N̄un gelen logon a lokon̄ lo, ti bulet gwe ko lepeṇ kogwon Yesu Kristo ṇupi ṇupi! Amen.

1 Corinthians

Chapter 1

¹Nan Paulo a luṇu ko 'deket na N̄un anyen gwon a luyökie lo Kristo Yesu. Yi se ko luṇaser likan̄ Sosetene ²a roman ko ta n̄utu ti N̄un lo momora Korinto a kanisa kilo. N̄un a gelun̄dya ta a N̄utu kanyit ko Kristo Yesu i mugun, mora ko N̄utu liṇ lo gwon i piritön liṇ lo 'din̄dya karin ti Matat likan̄ Yesu Kristo i kwakwaddu kilo. Lepeṇ a Matat lose ko a likan̄ koti. ³Yi roman ko ta adi, Ti 'busan se ko talip na po ko N̄un Baba likan̄ na po ko Matat Yesu Kristo na gwe ko ta. ⁴Nan ṇupi titiṇdu N̄un tinate kogwon kulya kasu. Nan tiṇöju lepeṇ tinate kogwon lepeṇ a tiṇdu ta 'busan nanyit na nyan̄u ko Kristo Yesu i mugun. ⁵Koti nan tiṇdu N̄un tinate kogwon nye a tukwörien̄öju ta ko Kristo i mugun i ṇo liṇ. Kweja adi kegga ta a kwörinikö i den̄dya na ṇo liṇ ko i tukun̄dya na se kan̄o, ⁶kogwon tokoret nikan̄ i kulya ti Kristo rye a gwak kasu i gwiṇiṇsi. ⁷Nyena a ta gwe ti yan̄an i wuju na nene 'doker nagon N̄un a 'doggi N̄utu kanyit i toili, na momordi ta kweya na Matat likan̄ Yesu Kristo nu. ⁸Lepeṇ mo titin ta i gwo 'dan go tojo ko 'dutet, anyen ta mo rye 'bak kulya i lor lo pöri Matat likan̄ Yesu Kristo lu. ⁹N̄un logon a lupun̄dya ta i tojulin ko N̄uro lonyit Yesu Kristo Matat likan̄ lo, lepeṇ a N̄un lo yiyiniki i kon̄dya na ṇo nagon nye a jambu adi nye kökon kune. ¹⁰Nyena luṇasirik, nan mo 'yu ta i karin ti Matat likan̄ Yesu Kristo, toruköki ta ko 'borik i ṇo na jam ta kine, anyen ta gwon ti kon̄a ko 'borik. Gwe ta a ṇo gelen ko toili gelen ko yeyeet gelen. ¹¹Kogwon kulye n̄utu

logwon ko Kuloe midi kulo a kwekinɗya nan adi ɗisa kata kasu kiden luɗasirik kwe.¹² Nan a yiɗ adi ta liɗ gelen gelen ɗadi kulya adi, Nan a lo Paulo, a lele kulyani adi, Nan a lo Apolo, a lele kulyani adi, Nan a lo Kepa, a lele kulyani adi, Nan a lo Kristo.¹³ Kristo ɗona a kora le? Nan Paulo ɗona a 'bikiki i kodini na goro kogwon kulya kasu le? Ta ɗona a batisa i karin kwe ti Paulo le?¹⁴ Tinate lo ɗun kogwon nan a ko batiddya lele losu, ake nan batiddya Krisipo se ko Gayo,¹⁵ an lele ɗuto kodyo kulya adi ta aje batisa i karin kwe.¹⁶ Diri nan koti aje batiddya mede na Setepano, ama nan ti den ko nan ɗona a batiddya lele ɗuto koti.¹⁷ Kristo a ko sonyoddu nan i batiddya, ama lepen a sonyoddu nan i tokuddu na Lone Lo 'but ko kulyaesi logon kōke, ti gwon ko kulyaesi logon ɗo 'ya ko koɗon na ɗutu ti na kak, an twan na Kristo i kodini na goro wora a ɗo kana.¹⁸ Kogwon ɗutu logon kakaran kilo lalaun kulyaesi ti twan na Kristo i kodini na goro adi a ɗo na 'boɗ, ama yi logon lwōlwōkō kulo kilo kulyaesi gwon kayan a rinjit na ɗun.¹⁹ Kogwon a wuro adi, Nan ɗun mo tolokin koɗon na ɗutu lokon, a mo gubaddi kaɗo kurundyo na ɗutu logon deden kulya kilo.²⁰ Nyena ɗutu lokon kuliya? Katodinōk ti Saresi ti Mose kuliya? Kuliya ɗutu logon tokurukindyo kulya ko koɗon nase na ɗutu ti na diɗit? ɗun aje tin koɗon na na kak i meta a ɗo na 'boɗ.²¹ Kogwon ɗun i koɗon nanyit a kon ɗutu ti na kak adi se ti bulo denɗya lepen ko koɗon nase, ama a lepen mete a ɗo na 'but i Iwoggu na ɗutu lo yubbo kulo ko tokujō nikan na ɗilo Lone logon ɗutu met adi a ɗo na 'boɗ lo.²² Kogwon Yudayaki ga 'yu medɗya kweyesi sörösi, a Giriki ga 'yi koɗon,²³ ama yi a tokujo kulya ti Kristo adi nye a 'bikiki i kodini na goro. Kine kulya a köpuggö Yudayaki, a ɗuto ti kulye juron yeyeji adi kine kulya a ɗo na 'boɗ.²⁴ ama ɗutu logon ɗun a lun kilo, kode se a Yudayaki kode a ɗutu ti kulye juron, lepenat deden adi Kristo a rinjit na ɗun ko a koɗon na ɗun.²⁵ Kogwon tu 'bonon na ɗun a nakon lwōlwōɗ kopon na ɗutu, a tomunyan na ɗun gwe ko rinjit Iwolwōɗ rinjit na ɗutu.²⁶ Nyena luɗasirik, yeyeji ta gwon nasu i diɗit nagon ɗun koju a lungu ta nu. Ku 'dik kasu a lokon gwoso na yeyeji ɗutu ti na kak na, ku 'dik kasu gwon a ɗuto ti rinjitōn, ku 'dik kasu gwon a ɗutu temejik lokukwon.²⁷ Ama ɗun a wulundyo ɗo nagon ɗutu ti na kak a yeyeju adi a na 'boɗ kune anyen toyujo kusik ti ɗutu lokon, inko, nye a wulundyo ɗo nagon ɗutu ti na kak yeyeju adi a namunyak kune anyen toyujo kusik ti ɗutu ti rinjiton.²⁸ ɗun a wulundyo ɗo nagon ɗutu ti na kak yeyeju adi gwon 'bak 'bulit, lepen a wulundyo ɗo nagon se lalaun kulya adi a ɗo kana kune, anyen tu 'baka 'yu ɗo nagon kata kune,²⁹ anyen lele ɗuto kodyo gwon ti bu 'ya mugun ko ɗun i komor.³⁰ 30 Nina a kita na ɗun nagon ta gwon ko Kristo Yesu i mugun na. ɗun a tinɗu Kristo i gwon a koɗon nikao, nye a tinɗu yi gwon rigwo kanyit i komor kogwon Kristo. Nye aje tinɗu yi i gwon a ɗutu kanyit loke, ko aje Iwoggu yi. Kine ɗo liɗ ɗun a kon ko Kristo i mugun.³¹ Nyenagon gwoso nagon a jama i kulyaesi ti ɗun lo wuro kulo adi, Ti ɗuto logon bubu 'ya lo, ti nye bu 'ye ko Matat i mugun.

Chapter 2

¹Lunjasirik kwe, na tiri nan kasunini i tokukindyo na ta na kulya Iwono ti Nun nu, nan a ko jambu kulyaesi logululok ti konon. ²Kogwon na gwon di yi ko ta nu, nan a wulun dyo jambu kulya ti Yesu Kristo adi lepen a 'bikiki i kodini na goro. ³A nan gwe kasu kiden a lomunyan, böbönöju ko kujono a duma. ⁴Nan a ko todindyo kode tokujo gwoso nuto lokon i lopuggo na ta ko kulyaesi logon a ti kopon, ama nan a kwekindya ta kulya gwak ti Mulokotyo Loke logon ko rinjit lo, ⁵anyubbonasu böno gwo 'dan i konon na Nutu ama gwo 'dan i rinjit na Nun. ⁶Ama 'diri yi jamakindya kopon i kayupök logon aje kurundyo kulya kilo. Ama njina konon 'bayin a na na kak, kode a na kasarak ti na kak logon kakaran kilo. ⁷Ama yi jambu kulya nakon nagon a lwöno ti Nun kune; Nuto a ko den njina koton. Nun aje yeyeju Njina konon 'beron i nerot nagon kak a ko nyun gweya nu, anyen jon dya yi i pirit na minyo. ⁸A kasarak ti na kak lin gwe a ko den Njina kopon. Ko se ködyö a den a se ködyö gwe a ko 'bikikin Matat lo minyo i kodini na goro. ⁹Ama gwoso na wurorikin na adi, Nun aje tetenakin Nutu lo nyanyar nye kuloro nagon nuto koju a ko met, kode a ko yin, a toilyet kase gwe a ko yeye no gwoso kine. ¹⁰Kine a no nagon Nun a kwekin yi i rinjit na Mulokotyo lonyit, kogwon Mulokotyo yeye nga i no lin ma 'di tojo i kulya nagululok ti Nun. ¹¹Nuto a na logon deden yeyeesi ti lele Nuto? Tun toili lo Nilo Nuto lo den dya no na yeye nye na. Jojo koti Nuto 'bayin logon deden yeyeesi ti Nun, ama Mulokotyo lo Nun ka 'de logon deden no na yeye Nun na. ¹²Nyena yi a ko wuju mulokotyo logon a konon na na kak; ama yi a wuju Mulokotyo logon po ko Nun yu, anyen yi bono deden no li nagon Nun aje 'doggi yi kana kune. ¹³Yi jambu kine kulya ti gwon ko kulyaesi lokon logon Nutu ti na kak lo todindyo ama ko kulyaesi logon Mulokotyo Loke lo todindyo kulo. In koi, yi nyönyö kö kindyö kulya ti Nun i Nutu logon gwon ko Mulokotyo lo Nun kulo. ¹⁴Nuto kana lo na kak ti bulo wuju 'dokesi na po ko Mulokotyo lo Nun yu kune, kogwon lepen met kine kulya a na 'bon. Lepen ti bulo kurundyo se kogwon nye 'bak Mulokotyo lo Nun lo tin du nye i lilija na kine kulya. ¹⁵Nuto lo gwon ko Mulokotyo Loke bubulo lilija no lin, ama lele Nuto 'bayin logon lilija kulya ti lepen. ¹⁶Kogwon Na logon kukurun yeyeesi ti Matat anyen jujuja lepen? Ama yi gwon ko yeyeesi ti Kristo.

Chapter 3

¹Ama lunasirik, i nu dijit nan tibulo jambu ko ta gwoso ta a Ntutu logon gwon ko Mulokotyo Loke, ama nan aje jambu ko ta gwoso ta a Ntutu kana ti na kak, injkoi, ta gwon gwoso lupudiet ko Kristo i mugun. ²Nan aje wowoja ta ko le 'bayin ko 'dilor, kogwon ta a ko nyun jukin i nyesu na kinyo; injkoi, ma 'di soninana ta ti bulö, ³kogwon ta nyun kebbu njo nagon mugunya kasu 'de 'deggi kune. Kogwon na gwon di ta ko be 'ya ko renyesi nu, ta nona 'bayin kebbu 'dekesi kasu ti mugunya a gwolore gwoso Ntutu kana ti na kak le? ⁴Kogwon na kulyari lele losu adi, Nan a lo Paulo, a lele kulyani adi, Nan a lo Apolo, ta nona ti gwon a Ntutu kana ti na kak le? ⁵Nyena Apolo nona a na? A Paulo gwe a pa? Yi tunj a kolipönök ti Nun a ta inge yubbo lepen kogwon kulya kanj. Matat a wulökin yi kitajin kanj ka 'de ka 'de. ⁶Nan lo 'yuddu, a Apolo lo popoggi, ama a Nun lo to 'duje. ⁷Nyenagon nye lo 'yuddu lo se ko kapopokanit lo 'bayin a nene go, ama Nun a duma logon tinju njo lin i 'dujö lo. ⁸Tuka 'de 'bayin i kiden na ka 'yutunit se ko kapopokanit; Nun mo roropakin se lin gelen gelen gwoso i kitajin na kon se kune. ⁹Kogwon yi panju kita na Nun i pirit na gelen, a ta gwe a melesen na Nun. A ta koti gwe a kadi nagon Nun 'du 'duk na. ¹⁰Nyenagon gwoso nagon Nun a wulökin nan i 'busan na nyanju nanyit na, a nan 'boggi pipilisi gwoso nan a bodo ka 'dukonit, a lele njuro lo 'duje kata, ama Ntutu lin agu ködyö meddya 'bura ko se gweyundya ada i kilo pipilisi. ¹¹Kogwon Ntutu ti bulo 'bogga kulye pipilisi ake logon aje 'boka kilo logon a Yesu Kristo lepen. ¹²Ama ko njuto a gweyundya kilo pipilisi ki ko dakap, kode ko podo. kode ko njurupö na gwöro go, kode ko kaden, kode ko doru, kode ko kuku, ¹³a kitajin ti Ntutu lin gelen gelen mo kweyani kweya i lor lo 'dutet. Kogwon kiman na Nilu lor molu na kweja, a njinu kima mo na tembi ko kitajin a njo nagon Ntutu lin gelen gelen a kon kune. ¹⁴A ko kita nagon lele njuto a gwekin i kilo pipilisi na a pitundyo i kiman, a lepen mo wuji ropet. ¹⁵Ama ko kita na lele njuto a noka, a nye mo tine ryeju nene njo, ama lepen ko mugun nanyit mo lwolwoko gwoso nagon nye tunyundyo kanj i kiman na. ¹⁶Injkoi, ta nona ti den le adi, ta a kadi na Nun a Mulokotyo lo Nun gwolore kasu i mugunya? ¹⁷A ko lele Ntuto a konju kadi na Nun, a Nun mo köti konji lepen. Kogwon kadi na Nun a nake, a ta ko 'börik kasu gwe a kadi nanyit. ¹⁸Ti lele njuto gwe ti mumulugga mugun. Ko lele njuto kasu kiden yeyeju adi nye a lokon gwoso na yeyeji njutu ti na kak na, a ti nye worani a lu 'borj anyen nye borjo gwon a lokon. ¹⁹Kogwon kopon na na kak meta a tu 'borjon ko Nun i komor. Kogwon a wuro adi, Nun morga njutu lokon i mumulukesi kase, ²⁰a koti inge wuro adi, Matat deden adi yeyeji ti njutu lokon 'bak 'bulit. ²¹Nyena ti lele njuto ködyö gwe ti bu 'ya mugun kogwon kulya ti Ntutu. Kogwon njo lin a kasu, ²²kode nye a Paulo, kode a Apolo, kode a Kepa, kode a na kak, kode a ru, kode a twan, kode a njo ti soninana, kode a ti molu, njo lin a kasu. ²³Ama ta a ti Kristo, a Kristo gwe a lo Nun.

Chapter 4

¹Nyena ta ködyö yeye yi adi yi a kölipönök ti Kristo. Njun aje wulun yi i tiju na lwönö kanyit ti Njun. ²Ama katiyuk agu ködyö yiyiniki i kitajin kase. ³Ama meta a na 'dit köyö adi ta kode kulye ntutu ködyö lilija kulya kwe, ma 'di nan ko Rigun nio ti lilija kulya kwe. ⁴Kogwon nan ti den nene njo naron nagon nan a kon, ama njina ti kweja adi nan 'bak kulya. Ama Matat lo lilija kulya kwe. ⁵Nyenagon ko lilija ta kulya ti lele Njuto i nerot na nu dijit, tojo ko Matat a po. Lepen mo kwe kweyun Iwono na gwon i mudwe kune i parara, injkoi, lepen mo kwekwe yeyeesi nagon ntutu a 'de kase i töilyet kune. A kirut Njun mo pupurje ntutu lin gelen gelen. ⁶Nyena lunjasirik, nan aje löpukun kine kulya gwoso miret kayan ni yi ko Apolo kogwon kulya kasu, anyen ta bönjö denundya kayan adi ti ta gwe ti Iwon kulya ti Njun nagon a wuro kune, anyen lele losu bonjo gwon ti bu 'ya mugun i kulya ti lele njuto a laundye lele. ⁷Löju, nyo lo tinju do gwon ka 'de lwölwön kulye ntutu? Njo a nyo konut nagon do a ko wu? A ko do a wu lepen, a nyo nagon do bu 'ye mugun gwoso nye 'bayin a 'dokat? ⁸Ta sonjinana aje yimöno ko njo lin, ta sonjinana gwe a kwörinikö, ta tutumatyan, ma 'di kodyö yi 'bayin. Injkoi, nan 'de 'dekan ta tutumatyan 'diri anyen yi tutumatyan ko ta i pirit na gelen! ⁹Kogwon meta köyö gwoso nagon Njun aje kwekinnya yi luyökie gwoso ntutu ti 'dutet. Yi gwon gwoso ntutu logon a 'buruki i tatua i pirit nagon a terere anyen kwekweniarikin, kogwon yi gwon gwoso njo nagon kak 'bukulun didir, kweja adi a njo nagon malaikajin se ko ntutu didir na. ¹⁰Yi a lu 'bon kogwon kulya ti Kristo, ama ta a loken ko Kristo i mugun! Yi a lomunyak, ama ta a ingo! Ta a bula, ama yi a lawe! ¹¹Tojo ko na dijit yi gwon ko magor se ko kure; yi jupu kereketwat, yi 'bi'bitotu; yi 'bak pirit; ¹²yi dadara parik i kita ko konisi kan. Ko ntutu a lombu yi, a yi lungi Njun anyen 'boroja lepenat; a ko se a sasanju yi, a yi ngonji talin; ¹³a ko ntutu a momoröju yi, a yi waddi lepenat ko kulyaesi lo 'but. Njuto konakinnya yi gwoso yi a korodo ti na kak, injkoi, tojo ko na dijit yi meta gwoso lut na 'bukon mu 'din. ¹⁴Nan 'bayin wurokinnya ta kine kulya anyen toyujo kusik kasu, ama anyen kukuju ta gwoso njawik kwe lonyanyara. ¹⁵Ma 'di ta ködyö gwon ko kanyömok alipan puök ko Kristo i mugun, ama ta ti gwon ko komonye jore. Kogwon nan lo yupundyo ta ko Kristo Yesu i mugun kogwon tokujö nio na Lone Lo 'but. ¹⁶Nyenagon nan mo 'yu ta, bönjö mirakinnya ta nan. ¹⁷Ko njina kwe nan njilo sosen Timoteo kasu njini. Lepen a njuro lio lonyanyara ko yiyiniki ko Matat i mugun. Lepen mo totoyiyikin ta kulya ti gwiliñit lio ko Kristo i mugun ko nan gwolor ada, gwoso nagon nan todinikinnya kanisajin lin i piritön lin ko se ködyö gwolor ada ko Kristo i mugun. ¹⁸Kulye kasu yeyeju adi nan ködyö ti tu i 'yö 'yu na ta, a se gwe a kabulak ti kusik. ¹⁹19Ama ko Matat 'de 'dekan, nan njilo mo tutu kasu njini 'de 'de; a nan mo denundye kanjo ko rinjit konet na kilo kabulak ti kusik gwon ada, ti gwon a kulyaesi lo jam se kilo. ²⁰Kogwon tumatyan na Njun ti gwon a kulya na jajama, ama a kulya ti rinjit konet. ²¹Ta njona 'dek nyo? Ta 'dek adi ti nan iti kasu njini i 'bidyö na ta ko koli? Kode ti nan iti kasu njini ko nyanju ko toili lokoyok?

Chapter 5

¹Diri ntu gwon i jambu adi tolun kata kasu kiden; nina tolun a naron ma 'di Iwolwon njo na kon paganojin na; adi ntu gwon ko narakwan na monye lonyit. ²A kirut ta bu 'ye 'börük ada? Kölumbö ta ködyö dedelya, anyen ntu lo konnya njo gwoso nina lo kodyö riköji kaño kasu kiden. ³Ma 'di ködyo nan ko mugun nio 'bayin nini, ama köyö i töili yi gwon ko ta i pirit na gelen, a nan inge 'duñökin putet ⁴i karin ti Matat Yesu i ntu lo konnya njo gwoso nina lo, gwoso nagon nan 'diri kata nini. Na momori ta nu, a toili lio gwe kasu nini, se ko rinjit na Matat likan Yesu, ⁵a ta ködyö ntu kinnye njo ntu ko Satani i rinjit anyen kökör mugun nanyit, anyen ködudwö nanyit böñö lwölwökö i lor lo pöri Matat lu. ⁶Bu 'ya nasu na kusik 'bayin a na 'but. Ta a ko den le adi kape ku 'dik toyujö wi 'di lin? ⁷Nyenagon 'bukörö ta kape logon a noroko kilo kaño anyen ta böñö gwon a ambata ludukötyo. Ta gwon gwoso ambata nagon 'bak kape nagon nyei i Pasaka; kogwon rorwe likan lo Pasaka aje suluki, kilolor aje 'duñö logon a Kristo. ⁸Nyena ti yi kondi ta rorwe, 'bayin ko ambata nagon ko kape poroko logon a nisa ko toron, ama ko ambata nagon 'bak kape, inkoi, ambata nagon a kelan se ko kulya 'diri. ⁹I leta nagon nan aje wurökin ta nu, nan aje takin ta adi, an ta ko momora ta ko Ntu kalupok. ¹⁰Nan 'bayin jambu adi ta ködyö paju Ntu lin ti na kak logon a kalupök, kode logon a kagomak, kode a karyakak, kode a kakwakwasak ti nyömuejin; ko ködyö nan a jambu adi ta kodyö paju lepenat, a ta ködyö wuddye wuddya i na kak asut. ¹¹Ama kulya na wur nan kunu kweja adi, ta ködyö ti mora ko lele Ntu logon lunju mugun a lunaser lo yubbö ko nye a kalupönit, kode a kagomanit, kode a kakwakwasanit lo nyömuejin, kode a kamomoronit, kode a kamere, kode a karyakanit. An ta ko si 'da ta ma 'di i nyesu ko Ntu gwoso njo i pirit na gelen. ¹²Kulya kwe a nyo i 'duñö na kulya ti Ntu ti kaño? Ama ta a ka 'duñok ti Ntu lo gwon i momoret na kayupök. ¹³Nun lepen a ka 'duñonit lo kulya ti Ntu lo gwon kaño kilo. Nyena riköddi ta ntu loron kaño kasu kiden.

Chapter 6

¹Ko lele losu gwon ko kulya ko lunaser lo yubbö lo, kwe nanyit Nona ti yu i jonnga na lepen i putet ko paganojin i komno le? Ko nyo lepen jon i komor na nuto ti Nun? ²Ta a ko den adi nuto ti Nun mo lo 'dungö kulya ti nuto ti na kak le? A kirut ko ta molu lo 'dungö kulya ti na kak, a ta nona ti jukin i lilija na kulya na 'di 'dik le? ³Ta a ko den adi yi molu lo 'dungö kulya ti malaikajin le? A bia parik yi nona ti bulö 'dungö kulya ti lo gwiliñit le? ⁴A ko kulya gwoso kine a pukun, ta nona jojon i tetena ko nuto logon kanisa ti twö se kulo le? ⁵Nan wunö kine kulya anyen toyujö kusik kasu. 'Diri gwak nuto gelen lokon Nona 'bayin kwoñ kasu kiden logon bubulö tetendya kulya i kiden na lunasirik kayupök le? ⁶A kölumbö lunaser jonji lunaser i putet, ma 'di tojo i komno na nuto logon a ko yubbö kilo. ⁷Toyek nasu i putet nona ti kwekinäya adi ta a 'doro i yupet le? Bia parik ta nona ti nonga ko ta konaki arabat le? Bia parik ta nona ti nonga ko nuto a mumulugga ta le? ⁸Kölumbö a ta ko mugunya kasu konakinäye 'borik arabat a mumulunge 'börik, ta logon a lunasirik kayupök gwak. ⁹Ta a ko den le adi katoronyak mo ti gwon a nuto ti tumatyan na Nun le? Ko kaka lakinäya ta 'börik; kweja adi kawutejin, kode kakwakwasak ti nyömuejin, kode kalupejin, kode nuto lyan logon dodototu ko 'börik, ¹⁰kode kolak, kode kagomak, kode kamerak, kode kamomorok, se ko karyakak, nuto gwoso kilo mo ti gwon a nuto ti tumatyan na Nun. ¹¹Kulye kasu köju gwoso kilo nuto, ama ta aje lalai, ta aje tokela a nuto ti Nun, ta aje tiki i gwon a lo rigwo ko Nun i komor i karin ti Matat Yesu Kristo se ko i rinjit na Mulökötio lo Nun likan ¹²Kode ta kulya adi, Yi a lui i konäya na no lin. Inkoi, yi 'diri a lui, ama no lio parakinäya. Nan a luitöt i konäya na no lin, ama nan ti 'bön gwon a 'dupiet lo nene no. ¹³Ta köti kulya adi, Kinyo a lo pele, a pele gwe a na kinyo. Inkoi, ama Nun mo tutu'baka se lin. Mugun na nuto 'bayin gweki a na wutön, ama a na Matat, a Matat gwe a monye lo mugun na nuto. ¹⁴Nun a toniju Matat i twan; lepen ko rinjit nanyit mo köti totoni yi i twan. ¹⁵Ta ti den le adi mugunya kasu aswötön ti mugun na Kristo? Ti nan 'dumundye swöt lo mugun na Kristo anyen gwon a mugun gelen ko kawute le? 'Bayin kwoñ. ¹⁶Ta a ko den le adi ko nuto logon a mora ko kawute lo, nijo nuto a wora a mugun gelen ko lepen? Kogwon a tukö i kulya ti Nun na wurö kune adi, Se lin murek mo gwon a mugun gelen. ¹⁷Ama ko nuto a tomarakinäya töili lonyit ko Matat, a se gwe a no gelen i Mulökötio Loke. ¹⁸Paji ta towutön. Kunie toronjin lin nagon nuto kökon kune ti bulö morga mugunya kase, ama nuto logon konäya towutön lo, lepen toronäya mugun nanyit. ¹⁹Ta a ko den le adi, mugunya kasu a kadi na Mulokotio Loke lo gwon kasu i mugunya, logon Nun a tikin ta lo le? Ta 'bayin gwon a 'borik ko mugunya kasu ama ta a ti Nun. ²⁰Lepen a gworun ta ko ropet duma, nyena bu 'ye ta Nun kasu i mugunya.

Chapter 7

¹Nyena nan Njilo waddu kulya kasu na wur ta kine. A na 'but ko Njuto lalet ködyö ti 'bo 'yu njuro nakwan, ²ama kogwon Njuto jore towutön parik na, ti Njuto lyan lin gelen gelen ti nadi gwe ko nakwan nanyit, ko ti Njuto wate lin gelen gelen ti nadi gwe ko lalet lonyit. ³Ti lalet kodyo rukokinnye nakwan mugun nanyit i konnya na kita nanyit na Njuto lalet. Koti ti nakwan rukokinnye lalet mugun nanyit gwoso i kita nanyit na Njuto nakwan. ⁴Kogwon mugun na nakwan ti gwon i rinjit nanyit, ama gwon i rinjit na lalet. Koti mugun na lalet ti gwon i rinjit nanyit, ama gwon i rinjit na nakwan. ⁵An ta ko torenyakin ta ko 'borik, ake ko ta kiyan a torukokin i jonja na nene dinjit i kwakwaddu, ama i mukok a ta koti mori mora. Nan kulya sona an Satani tem ta, kogwon ta a lomunyak i kulya ti 'dekesi kasu ti mugunya. ⁶Nan a rukokin ta adi a na 'but, ama nan a ko tinđu ta saret. ⁷Nan ködyö 'de 'dekan Njuto lin gwon gwoso nan lepen ko mugun nio, ama Njun 'dogga Njuto ko 'dokesi ka 'de ka 'de, kulye totoyem, a kulye tine toyem. ⁸Nan kulya ko Njuto logon a ko yemba se ko karu 'bejin adi, ködyö a na 'but kase ko se yenon gwon ka 'de gwoso nio na. ⁹Ama ko lepenat ti bulö tenğu 'dekesi kase ti mugunya, a ti se ködyö yembi yemba. Kogwon yemba a na 'but lwölwön tomie ko 'dekesi ti mugun. ¹⁰10 Nan sanju Njuto logon aje yemba kilo, 'bayin a nan lo sanju ama a Matat lo sanju, adi, nakwan nagon aje yema na ködyö ti bulö yanđu lalet lonyit, ¹¹ama ko nye a yanđu lalet lonyit, a ti nye gwe ti yema ko lele njuto, bia ti nye köti morunnye ko lalet lonyit ni. Ti lalet lonyit ködyö gwe ti yanđu nakwan nanyit. ¹²Njilo a nan lo jambu leje Matat, nan kulya ko kulye Njuto kilo adi, ko lele lunjaser lo yubbo lo gwon ko nakwan nagon 'bayin a kayupönit, ko Njina nakwan a ruk si 'da ko lepen, a ti lalet gwe ti yanđu lepen. ¹³A ko nene nakwan gwon ko lalet logon 'bayin a kayupönit, ko njilo Njuto a ruk si 'da ko lepen, a ti nakwan gwe ti yanđu lepen. ¹⁴Kogwon lalet logon 'bayin a kayupönit lo aje gelwe a lo Njun kogwon nakwan nanyit, a nakwan nagon 'bayin a kayupönit na inje gelwe a na Njun kogwon lalet lonyit, a ko ködyö 'bayin sona a Nwajik kasu ködyö gwe a paganojin, ama ko Njina kwe se gwe a ti Njun. ¹⁵Ama ko lalet kode nakwan nagon a ko yubbö na 'de 'dekan tu a ti nye iti. Lunjaser lo yubbö kode kiaser na yubbö a ko ri 'diki i kulya gwoso kine. Kogwon Njun a lunj ta anyen si 'da ko talin kasu i midijik. ¹⁶Do nakwan, do den ada kode do njona mo lwölwök lalet ilot? Do lalet, do den ada kode do njona mo lwölwök nakwan inot? ¹⁷Nyena ti Njuto lin gelen gelen nadi ködyö yenje gwon gwoso na 'doggi Matat nye na, köti gwoso na gwonni nye i dinjit na lungi Njun nye nu. Njilo a saret logon nan todinikin kanisajin lin. ¹⁸Njuto njona kata logon a tawero i dinjit na lungi Njun nye nu le? A na 'but, ti lepen gwe ti muggö tawero nanyit. Njuto njona kata logon a ko tawero i dinjit na lungi Njun nye nu le? A na 'but, ti nye gwe ti ga 'yu tawero. ¹⁹Kogwon ko Njuto a tawero 'bayin a nene njö, köti ko njuto a ko tawero 'bayin a nene njö, ama njö gelen tunj a 'debba na saresi ti Njun. ²⁰Ti njuto lin gelen gelen padi ködyö yenje gwon gwoso na gwonni nye i dinjit na lungi Njun nye nyu. ²¹Do njona a gwon a 'dupiet i dinjit na lungi Njun do nu le? Kulya 'bayin, ko yeyeju, ama ko do gwon ko komor na 'but i gwon a luitöt a ti do konji sona. ²²Kogwon njuto logon a lunju ko Matat i mugun na gwonni nye a 'dupiet nu, a nye gwe a luitöt lo Matat. Sona köti, nye logon a lunju na gwonni nye a luitöt nu, a nye gwe a 'dupiet lo Kristo. ²³Ta aje gwö rwe ko ropet duma, an ta ko wora ta a 'dupi ti njuto. ²⁴Nyenagon lunjasirik, ta lin gelen gelen gwolore ta ko Njun i gwilinjit logon nye a lungi ta kata lu. ²⁵Man 'bak lele saret lo Matat i kulya ti njuto logon a ko yemba kode nagon a ko yema, ama nan tinđu yeyeet nio gwoso nan a njuto logon Matat a yatakin logon jujukin yiniki. ²⁶Nan yeyeju adi a njö na 'but ko njuto yenon gwon gwoso na gwonni nye na, kogwon delyaesi ti na dinjit. ²⁷Do aje yemba nakwan le? A na 'but, ko do aje yemba an do ko ga 'yu kolokinnye lepen. Do a ko yemba le? A na 'but, ko do a ko yemba an do ko ga 'yu nakwan. ²⁸Ama ko do yeyemba, do a ko konnya toron; a ko njuro 'diet 'dek yema, lepen a ko konnya toron. Kolumbo njuto logon totoyem kulo mo gwon ko delyaesi ti na kak, ama nan 'dek lwokunnye ta i njö gwoso kine. ²⁹29Lunjasirik kwe, nan kulya sona adi, dinjit gwe a nanjutut. Suluja sonjinana tojo ko njerot, ti njuto logon ko wate kilo ti gwe gwoso njuto logon 'bak wate; ³⁰ti se lo gwigwien kilo gwe gwoso logon ti gwien; ti njuto logon lyolyonji kilo gwe gwoso logon ti lyolyonji; ti njuto logon gwogworunnye kilo gwe gwoso logon 'bak tito; ³¹ti njuto logon kita ko njö ti na kak kulo ti se gwe gwoso njuto logon a ko kitari se. Kogwon na kak se ko njö kanyit lin 'ba 'bakaara. ³²Nan kodyo 'de 'dekan ta gwon 'bak wiwinyesi. Njuto logon a ko yemba lo tinđu yeyeesi kanyit i kulya ti Matat ko nye tulyonju Matat ada; ³³ama njuto logon a yemba lo tinđu yeyeesi kanyit i kulya ti na kak ko nye tulyonj nakwan nanyit ada, ³⁴a lepen dyadya 'yi dyadya 'yu. Njuto nagon a ko yema na kode ko 'disityo tinđu yeyeesi kase i kulya ti Matat ko se gwon a njuto kanyit ada i mugun ko i kodudwo. Ama njuto nagon a yema na tinđu yeyeesi kanyit i njö ti na kak ko nye tulyonj lalet lonyit ada. ³⁵Nan Tambu kine kulya kogwon nan 'de 'dekan parakinnye ta, 'bayin adi nan yonjo ri 'dikinnye ta, kolumbo nan 'de 'dekan ta konnya njö na rigwo ko a na 'but, anyen ta tinđu 'borik asut i kitakinnye na Matat 'bak dyadya 'yu. ³⁶Ko lele njuto gwon ko 'diet nagon nye si 'da ko lepen ama 'bayin i gwilinjit na toyem, a ko njilo njuto yeyeju adi 'dekesi kanyit ti mugun gwon pape parik, nyena ti lepen konji njö na 'deggi nye na; ti se toyeme toyem, njina 'bayin a toron. ³⁷Ama ko njilo njuto bubulo gwo 'dan go kanyit i toili, a 'dekesi kanyit ti mugun gwe ti tomijo lepen, a gwe ko rinjit tenet na se, kweja adi lepen konnya

'bura ko nye a yeyeju adi ti nu njuro yeje gwon a 'diet nanyit gelen 'bak yema.³⁸ Nyena njuto logon a yemba 'diet nanyit lo a konɖya 'bura, ama njuto logon a ko yemba 'diet nanyit lo a konɖya 'bura bia parik.³⁹ Njuto nakwan agu kodyo si 'da ko lalet lonyit nagon lalet nyun gwon jörun nu, ama ko lalet a twan, a njina nakwan gwe a luitöt i yema ko lele njuto logon nye 'de 'dekan, ama tun ko Matat i mugun.⁴⁰ Ama nan ko mugun nio yeyeju adi lepen ködyö gwon ko lyönön ko nye yeñön gwon a karu 'be ti yema. A nan köti yeyeji adi nan gwon ko Mulökötyo lo njun.

Chapter 8

¹Nan ñilo waddu i kulya ti kinyojin logon wuki nyomuejin logon a ñunyen kilo. Ta kulya adi, Yi lio gwon ico denesi. ²'Diri a gwak. Deɗɗya na kulya tinɗu ɗuto i bu 'ya na mugun, ama nyanɗu gweyɗɗya ɗuto ki. ³Ko lele ɗuto yeyeju adi nye deden kulya, lepen nyun ti den kulya gwoɗo ɗuto logon 'diri a lokoɗ. ⁴Ama ɗuto logon nyanyar ɗun lo, ɗun deden lepen. ⁵Nyena i kulya ti nyesu na kinyojin lo wuki nyomuejin, yi deden adi nyomue 'diri ti gwon jorun, tun yi deɗɗya adi kulye ɗunyen 'bayin, ama ɗun kata gelen. ⁶Ma 'di ködyö kulye ɗo kata ki yu ko kak ni logon ɗutu luɗ adi se a ɗunyen, ma 'di kilo ɗunyen se ko kimak kata jore, ⁷ama kayan i swot yi a yup adi ɗun gelen kata, logon ɗo lin pipilɗɗya ko lepen, logon yi gwon jorun anyen gwon a kanyit lo. Köti yi a yup adi Matat gelen kata logon a Yesu Kristo, logon ɗo lio a gweya i tomirian nanyit, ayi gwe jorun kanyit i mugun lo. ⁸Ama 'bayin a ɗutu lin logon deden kine kulya, ama kulye kayupök kata ma 'di tojo ko lo lor logon nyun yeyeju nyomuejin adi a ɗo gwak. Nyena ko se nyesu kinyo, a se yeyeji adi ñilo kinyo a wuki nyomue, a inɗe tolut se, kogwon töilyet kase denesi a lomunyak. ⁹Kinyo ti joɗ yi ko ɗun yu; koyi a ko nyesu yi ti gwon a lorok ko lepen i komor, a koyi a nyesu a yi tine gwon a lo 'but. ¹⁰Ama kunyar ta an 'buruki nasu kopunɗo ɗutu lomunyak i yupet kilo. ¹¹Ama do logon a ɗuto lo deden kulya lo, ko lele ɗuto logon toili lonyit denet alomunyan lo a met do i nyesu i kadi na nyomue, a ɗina ɗona ti parakin lepen i nyesu na kinyo logon a wuki nyomuejin 'bak kujönö le? ¹²Nyena deɗɗya inot na kulya kökör ɗuto lomunyan i yupet, ñilo a luɗaser ilot logon Kristo a twan kogwon kulya kanyit lo. ¹³Nyena na toronɗi ta luɗösurök lo yubbö, a böñöddi töilyet kase denesi logon a lomunyak kulo nu, a ta toronɗi Kristo. ¹⁴Nyenagon ko kinyo tinɗu luɗaser lio lo yubbö lo i 'doro, a nan mo köti tine nyesu lokore kwön, an nan to 'doro 'yu luɗaser lio.

Chapter 9

¹Nan 'bayin a luitöt le? Nan 'bayina luyökíe le? Nan a ko met Matat likan Yesu le? Ta nɔna 'bayin a kita nio ko Matat i mugun le? ²Ma 'di nagon kulye ntutu ti yeye adi nan a luyökíe, ama ta ko 'börík deden adi nan a luyökíe, kogwon yubbö nasu kwekinɔɔya 'diri adi nan a luyökíe ko Matat i mugun. ³Nílo a waset liö i ntutu logon lilija kulya kwe kilo. ⁴Yi luyökíe nɔna a ko 'buruki i nyesu ko i möju le? ⁵Yi nɔna a ko 'buruki i wörö se ko kiasirik na yubbö kune a wate kan, gwoso na konɔi kulye luyökíe ko lunasirik ti Matat se ko Kepa na le? ⁶Ta 'dek adi ti yi ko Barnaba ka 'de lo kitani ko kónisi kan i parakinɔɔya na 'börík le? Lon asekertyo logon kita a robbi mugun i nɔ lin? Da logon a 'yuddu kaden ti binyo i luköbi a tine nyesu ludweki kase? Da logon a yuggu yidin, a tine möju le kase? ⁸Nan nɔna jambu kine kulya ko rinɔi na ntuto le? Saresi ti Njun nɔna ti jambu jojo le? ⁹Kogwon a wurö i Saresi ti Mose adi, Ti do gwe ti tonja kutuk na dwöt an nyesu i dinɔi na ryokakinɔɔye nye do 'bolot na. Njun nɔna yeyeju dwönin ka 'de? ¹⁰Nye nɔna 'diri 'bayin jambu sona i kulya kan le? Inkoí, kine kulya a wurö i kulya kan, kogwon kakurunɔi kunu ko yenet, a kagwutönit lo 'bolot gwuddye ko yenet adi nye paparunɔɔya kinyo. ¹¹Koyi a wekinɔɔya nyomot ti Mulökötýo Loke kasu kiden, njina nɔna a nɔ duma le koyi yenɔu njepa nɔ kasu ti mugun? ¹²Ko ta a 'burukinɔɔya kulye ntutu i njepa na nɔ kasu ti mugun, a yi nɔna tine 'buruki bia parik i parunɔɔya le? Ama yi a ko kitari nene na kine nɔ nagon a 'buruki yi kune, kölumbö yi nɔnɔnɔnɔ nɔ lin an yi tenɔu Lonje Lo 'but lo Kristo i tu nerot. ¹³Ta a ko den le adi ntutu lo kita i dinɔi kwakwaset i Kadi na Njun kulo nyesu kinyo lo njinu kadi, a se lo kita i pirit 'yuret na rubanɔɔajin kulo parunɔɔye rubanɔɔajin? ¹⁴Matat köti a sanu sona adi, ntutu lo tokujö Lonje Lo 'but kilo ködyö ryeju pariesi kase ti mugunya i Lonje Lo 'but. ¹⁵Ama nan bu 'ya mugun adi nan a ko kitari nene na kine nɔ nagon a 'buruki ntutu lo tokujö Lonje Lo 'but kilo. Nan köti a ko wunö kine kulya anyen kine nɔ tiki nan. Bia nan ködyö twatwan! Ti lele ntuto gwe ti jonɔa bu 'ya nio na mugun adi a nɔ kana. ¹⁶Ko nan tokujö Lonje Lo 'but a nan tine bu 'ya mugun, kogwon saret lo ri 'dikinɔɔya nan. Inkoí, gwon a delya köyö ko nan ti tokujö Lonje Lo 'but! ¹⁷Ko nan ködyö lo wulunɔɔyö konɔɔya njina kita a nan kodyö tikine ropet, ama nan a ko wulun mugun gwoso i 'dekesi kwe, ama kogwon Njun lo wulunɔɔyö nan i konɔɔya na njina kita. ¹⁸A ko sona, ropet nio gwe a nyo? Ropet nio a tokujö na Lonje Lo 'but 'bak lunɔu na ropet, kweja adi nan a ko lunɔu nɔ nagon nan a 'buruki kune i Lonje Lo 'but. ¹⁹Kogwon ma 'di nan 'bayin a 'dupiet lo lele ntuto, nan a tinɔu mugun a 'dupiet lo ntutu lin anyen nan böñö löpukunɔɔyö ntutu jore. ²⁰Na gwonɔi nan ko Yudayaki kiden na, a nan konɔi mugun a Yudakityo anyen nan böñö löpukunɔɔyö se. Lepenat gwon i mukök na Saresi ti Mose, a nan köti konɔi mugun gwoso ntuto lo gwon i mukök na kilo Saresi; ma 'di nagon nan ko mugun nio 'bayin i mukök na kilo Saresi. Nan konɔɔya 'sona anyen nan böñö löpukunɔɔyö lepenat lo gwon i mukök na kilo Saresi. ²¹Ko nan 'dek löpukunɔɔyö lwaka logon 'bayin i Saresi ti Mose kulo, a nan konɔi mugun gwoso nan 'bayin i kilo Saresi, ti gwon adi nan 'bayin gwon i saresi ti Njun, kogwon nan 'diri gwon i mukök na saresi ti Kristo. ²²Ko nan 'dek löpukunɔɔyö ntuto lomunyak, a nan köti konɔi mugun a lomunyan. Nan a wora a po lin a lo ntuto lin; nan kita i kikolin lin anyen nan böñö lwöggü kulye kase. ²³Nan konɔɔya kine nɔ lin kogwon kulya ti Lonje Lo 'but, anyen nan böñö parunɔɔya nye. ²⁴Ta deden adi i ntuto lo wökön i biryeesi kulo se lin wöwökön, ama nuro gelen lo wuju 'dokat, 'bayin sona le? Nyena wöwökine ta anyen ta böñö wuju 'dokat. ²⁵Ntuto lin logon mömöñu i biryeesi kilo tetenɔu 'börík i nɔ lin. Lepenat konɔɔya 'börík sona anyen wuju 'dokat nagon a Inguya logon a koronɔu logon mo riripön lo, ama yi kulo tenɔu 'börík anyen wuju Inguya logon ti ripön kwoñ. ²⁶Nyenagon nan lo wöwökön 'bayin i jöjönɔu. Nan gwoso kajokanit logon ti 'yako 'yu; ²⁷nan jogga mugun nio anyen gwon a 'dupiet nio, anyen i mukök nagon nan a tokukinɔɔyö kulye ntuto Lonje Lo 'but nu, an Njun ko paju nan adi nan a ko kek.

Chapter 10

¹Lunjasirik, nan 'de 'dekan ta deden adi, merenyejin kan lij ti 'beron a mukö ko luru, a lepenjat lij inge lapaddu i Tör Nator, ²a lepenjat lij inge batisa i luru ko i tör lukata a kakepok ti Mose. ³A se lij inge nyesu kinyo lo gelen logon po ki, ⁴a lepenjat lij inge möju pion na gelen nagon po ki, kogwon lepenjat möju i lurutat logon Nun lo tinđu, logon köju a moraddu ko se lu. Nilo lurutat a Kristo. ⁵Ma 'di sona, Nun a ko lyönön ko lojore kase, a jore kase inge twatwa, a öpuö kase parasake i yöbu na sese. ⁶Nyenagon kine kulya lij a pokin kayan a kweyesi i tokujönđu na yi, an yi be 'ya po narok, gwoso na 'beyi se nu. ⁷An ta ko kwakwaddu ta nyömuejin gwoso kulye kase, gwoso na wurörikin nu adi, Nutu a si 'daki kak i nyesu ko i möju, a njine ki i gwoja. ⁸Ti yi gwe ti towutön gwoso na konđi kulye kase köju nu, a nuto alinjan merya murek wot musala inge twatwa i lor gelen. ⁹Ti yi gwe ti mönju Kristo, gwoso na konđi kulye kase nu, a munuö inge tatatu lepenjat. ¹⁰An ta ko wiwinya ta gwoso na wiwinyari kulye kase nu, a malaikatat Katatuanit inge tatu se. ¹¹Kine kulya lij a konaki lepenjat a kweyesi, a inge wuröki kak i tokujönđu na yi, kogwon yi gwolor i dijit nagon 'dutet gwe nyona ko po. ¹²Nuto logon yeyeju adi nye gwogwo 'dan go lo, ti nye meddi 'bura an nye 'doro. ¹³Nene mörit 'bayin na pokin kasu lwölwön na pokin i nuto lij. Nun yiyiniki i po lij, a lepen mo tine kölökin ta i tema lwölwön rinjit nasu, ama lepen mo kwekwekin ta kiko logon ta rwöddi kanjo i njina mörit kata, anyen ta bubulö ponga. ¹⁴14Nyenagon ta julin kwe lo nyanyara kulo, paji ta kwakwaddu na nyömuejin logon a punyen kilo. ¹⁵Nan njilo jambu ko ta gwoso nuto lotolokok, nyena lilije ta ko 'börik kulya na jam nan kune. ¹⁶Kopo nagon yi mömöji na i dijit nagon yi tinđu Nun tinate i mukök na nyesu na rorwe nu, yi njona 'bayin parunđa rima ti Kristo le? A na pipinđe yi ambata nu, yi njona 'bayin parunđa mugun na Kristo le? ¹⁷Kogwon ambata gelen kata, kweja adi a yi logon jore kilo gwe a mugun gelen, kogwon yi lij panu ambata gelen. ¹⁸Yeyeji ta po na kon nuto ti Yisaraele. Se lo nyesu rubangajin kilo parunđa po nagon wuki Nun i pirit 'yuret na rubangajin, ti gwon sona le? ¹⁹a kirut nan jambu kulya nagon a ti nyo? Adi kinyo lo wuki nyömuejin a nene po le? Kode adi nyömue njona a nene po? ²⁰Bayin, nan a ko jambu sona. Nan kulya adi, Rubangajin logon paganojin wuwukin kilo a ti mulökö lorok, 'bayin a ti Nun. Nan ti 'bön ta panu nene po ko mulökö lorok. ²¹Ta ti bulö matunđa i kopo na Matat ko köti i kopo na mulökö lorok. Ta ti bulö nyesu i misa na Matat ko köti i misa na mulökö lorok. ²²Yi njona 'de 'dekan tinđu Matat i yulön? Yi njona kata ko rinjit a duma lwölwön nanyit le? ²³Ta kulya adi, Yi a lui i konđa na po lij. Inkoi, yi 'diri a lui, ama po lij ti parakinđa. Yi 'diri a lui, ama po lij ti gweyunđa nuto ki. ²⁴Ti lele njuro gwe ti ga 'yu kulya kanyit, ama ti nye ga 'yi kulya ti marate lonyit. ²⁵Ta bubulö gwörunđyö po lij abur i pirit gwörit na lokore a nyesi se 'bak pipija kode a po na toron. ²⁶Kogwon kak na a na Matat se ko po lij na gwon i lukata nanyit kune. ²⁷Ko lele njuro logon 'bayin a kayupönit a lunđu ta i kinyo, ko ta 'de 'dekan tu, nyesi ta po nagon a tiki kasu i komor kune 'bak pipija kode a po na toron. ²⁸Ama ko lele njuro a takinđa ta adi, Nilo a kinyo logon a wuki nyömuejin, an ta ko nyö ta njilo kinyö, kogwon kulya ti njuro lo takinđa ta sona lo, se ko i kulya ti töili denet lo toron— ²⁹kweja adi, ti gwon a töili ilot denet lo toron, ama a lo njilo njuro lo tukökinđyö do njilo. Kode do pija adi, Nyo nagon töili lo lele njuro denet lo toron tengu nan i gwon a luitöt i nyesu abur? ³⁰Ko nan a parunđa njilo kinyo ko lyönesi, a nyo nagon lele njuro yuyuggö nan kogwon kinyo logon nan aje tinđu Nun tinate kogwon nye lo? ³¹Waset lio gwon sona adi, Kode ta nyenyenu, kode mömoju, kode konđa nyo, konđi ta po lij i bu 'ya na Nun. ³²An ta ko konđa ta nene po nagon tuköpuggö Yudayaki, kode nuto ti kulye jurön, kode kanisa na Nun. ³³Gwoso na mönji nan i tulyönđu na nuto lij i po lij nagon nan kökon kune. Nan ti yeyeju kulya kwe, ama nan yeyeju kulya ti nuto lij anyen se böpö lwölwökö.

Chapter 11

¹Mirakiṇḍye ta nan gwoso nagon nan mirakiṇḍye Kristo na. ²Nan pupurja ta kogwon ta ṇupi yeye nan, a ta 'depakiṇḍye i saresi logon yeṇon a keru logon nan aje todinikin ta kilo. ³Ama nan 'de 'dekan ta deden adi Kristo a kwe lo ṇuto lyan liṇ, a lalet gwe a kwe lo nakwan nanyit, a Ṇun gwe a kwe lo Kristo. ⁴Nyenagon ko lele ṇuro kwakwaddu kode tokujö ko kwe nanyit a mukö, lepeṇ launḍya kwe lonyit. ⁵a ko nene ṇuro kwakwaddu kode totokujö ko kwe nanyit a ko mukö, lepeṇ launḍya kwe lonyit, lepeṇ gwon gwoso ṇuro nagon kwe a 'barinu. ⁶A ko ṇuro nakwan ti muggö kwe nanyit a bia ti kupir kanyit 'duṇoni 'dupo; ama ko kwe na ṇuro nakwan yuyu i 'duṅgö kode i 'barinḍu na kupir kanyit, a ti lepeṇ ködyö muke muk kwe nanyit. ⁷Ṇuto lalet ködyö ti muggö kwe nanyit, kogwon nye a gwuluet na Ṇun ko a bulet lonyit. Ama ṇuro nakwan a bulet na ṇuro lalet. ⁸Kogwon ṇuro lalet a ko gweye i ṇuro nakwan, ama ṇuro nakwan a gweye i ṇuro lalet. ⁹Kogwon lalet a ko gweki i kulya ti ṇuro nakwan, ama ṇuro nakwan a gweki i kulya ti ṇuro lalet. ¹⁰Nyenagon kogwon kulya ti malaikajin, ṇuro nakwan ködyö gwon ko muket na kwe anyen kwekiṇḍya adi lepeṇ gwon i saret lo lalet. ¹¹Ama na gwonḍi yi ko Matat i mugun na, ṇuro nakwan ti gwon a nene po 'bak ṇuro lalet, köti ṇuro lalet ti gwon a nene po 'bak ṇuro nakwan. ¹²Kogwon gwoso nagon ṇuro nakwan gweye i ṇuro lalet nu, sona köti ṇuro nakwan na yupunḍyö ṇuro lalet, ama po liṇ po ko Ṇun yu. ¹³Lilije ta ko 'börik, ṇona a na 'but ko ṇuro nakwan kwakwaddu Ṇun 'bak muggö kwe nanyit le? ¹⁴Gwiliṇit lo ṇuro ṇona ti todinikin ta adi ko ṇuro lalet gwon ko kupir a lojo lepeṇ lalawe, ti gwon sona le? ¹⁵Ama ko ṇuro nakwan gwon ko kupir a lojo lepeṇ bubula, ti gwon sona le? Kogwon kupir kanyit lojo kulo a tiki lepeṇ a mukesi kanyit. ¹⁶Ama ko lele ṇuto 'de 'dekan reranya i kine kulya, a ti nan kulyani adi, yi ko kanisajin ti ṇun gwon 'bak lele keru i kulya ti kwakwaddu. ¹⁷Ama na sarakinḍye nan ta na, nan ti puṇa ta, kogwon na momorunḍye ta i pirit na gelen nu, ta koṇu 'borik ti gwon i parakinḍya na 'borik. ¹⁸ṇo togelen, nan a yiṇ adi ko ta a momorunḍya i, pirit na gelen a kanisa a ta gwe i kökoroja na 'borik; a nan inḡe yuṇ kine kulya a swot. ¹⁹('Diri kunie koresi agu ködyö gwon kata kasu kiden anyen liliunḍya ṇutu ti to 'diri.) ²⁰Ama ko ta a momora i pirit na gelen, ta 'bayin nyesu Nyeṇ na Matat likan; ²¹kogwon na nyesi ta nu, ṇutu liṇ gelen gelen möröddu ṇerot i nyesu na kinyo lose, a kulye gwe ko magor, a kulye mere meran. ²²Ta 'bak midijik anyen ta nyesu ko möju kata le? Kode ta ṇona launḍya kanisa na Ṇun, a toyuje kusik ti ṇutu lomerika lo gwon kasu kiden? Ti nan ködyö jamaki ta nyo i kine kulya? Ti nan ködyö pupurje ta le? 'Bayin kwön, nan ti pupurja ta asut. ²³Kogwon saresi logon nan todinikin ta kilo nan a wu ko Matat, adi, i tukwaje lo tiki 'e Matat Yesu i tatua lu, lepeṇ a 'dumunḍya ambata, ²⁴a tiṇḍi Ṇun tinate, a pipinḍye pipinḍya, a kulyani adi, Ṇina a mugun nio nagon a pipinyaki ta na. Koṇḍi ta sona anyen yeyeori nan. ²⁵A i mukök na nyesu, a nye köti 'dumunḍye kopu, a kulyani adi, Ṇina a tomoret ludukötyo nagon tetena ko rima kwe anyen tomor a Ṇun ko ṇutu kanyit. Koṇḍi ta sona temba i möju nasu anyen yeyeori nan. ²⁶Kogwon temba i diṇitan liṇ na nyesi ta ṇina ambata ko na möji ta i ṇina kopu nu, a ta tukökinḍye twan na Matat likan tojo ko nye a po. ²⁷Nyena ko lele ṇuto a nyesu na ambata kode möju i ṇina kopu na Matat i kiko logon ti jukin, lepeṇ a toronḍya mugun na Matat se ko rima kanyit. ²⁸Ti ṇuto agu ködyö teme tem mugun i ṇerot nagon nye nyesu ṇina ambata koi möju i ṇina kopu. ²⁹Kogwon ṇuto logon nyesu ko möju 'bak timunḍya mugun na Matat likan lo, lepeṇ nyökinḍyö ko matakinḍya mugun 'duṇöki na putet. ³⁰Ko ṇina kwe jore kasu a lomunyak ko a gigilötu, a kulye inḡe twatwa. ³¹Ama koi kiyan a lilija 'börik, a yi ködyö tine 'duṇöki putet; ³²ama Matat lo lilija kulya kan, a nye lo rinḡe yi, anyen yi mo gwon ti 'duṇöki putet loron i pirit na gelen ko ṇutu ti na kak. ³³Nyenagon luṇasirik kwe lo yubbö, ko ta momorunḍya i nyesu na kinyo, tumöni ta tumön ko 'börik. ³⁴Ko ṇuto logon ko magor, a ti nye ködyö nyesi kanyit midi, an momora nasu jakinḍya ta putet loron. Nyena ko nan a tu kasu ṇini a nan mo tu tetenḍi kunie kulya kine

Chapter 12

¹Nyena luṇasirik kwe, nan ti 'bön ta dyadya 'yu i kulya ti 'dokesi ti Mulökötýo nagon 'dakarikin ṇutu kase i töilyet kune. ²Ta deden adi, na gwonḍi ta köju a paganojin nu, a ta inḡe jiköji i kikolin ka 'de ka 'de i kwakwaddu na nyömuejin logon a mumutön. ³Nyenagon nan 'de 'dekan ta kukurun adi, lele ṇuto 'bayin logon Mulökötýo lo Ṇun lo tujambu lepen adi, Ti Yesu lömöni lömö. Köti lele ṇuto 'bayin logon bubulö kulya adi, Yesu a Matat, ake ko Mulökötýo Loke lo tujambu lepen. ⁴Mulökötýo Loke katinunit kata gelen logon 'dogga ṇutu kase i töilyet ko 'dokesi ka 'de ka 'de. ⁵Matat gelen lo kitaki ama i kikolin ka 'de ka 'de. ⁶Ṇun gelen lo tokitaju kitajin ka 'de ka 'de ko ṇutu liṇ gelen gelen i mugunya. ⁷Mulökötýo Loke a kweki ṇutu liṇ gelen gelen anyen se böñö ryeju 'bulit. ⁸Mulökötýo Loke titinḍu ṇuto i jambu a lokoṇ, köti nye gelen titinḍu lele i jambu deden kulya. ⁹Mulökötýo lo gelen lo titinḍu ṇuto i yubbö, a köti nye lo gelen lo tinḍi lele ṇuto rinjitön tolikesi ti ṇutu. ¹⁰Mulökötýo lo gelen lo titinḍu ṇuto rinjit konet na sörösi, a tinḍi lele ṇuto rinjit i tuggö na kulya nagon Ṇun a jamakin lepen, a tinḍi lele rinjit i gwulu 'yu na mulökö ka 'de ka 'de, a tinḍi lele rinjit i rurutunḍya na kulya i kutuk na gwon ka 'de, a tinḍi lele rinjit i nyönyöggu na kutusen na gwon ka 'de. ¹¹Ṇilo a Mulökötýo lo gelen lo kikita i kine ṇo liṇ, a gwelakinḍye i ṇutu liṇ gelen gelen gwoso na 'deggi nye na. ¹²Kogwon gwoso na gwonḍi mugun na ṇuto a ṇo gelen a köti gwe ko swötön jore na, ama kilo swötön liṇ ti mugun logon jore kilo a mugun gelen, nyena a Kristo köti gwe sona. ¹³Kogwon yi liṇ kode Yudayaki, kode ṇutu ti kulye jurön, kode 'dupi, kode lui, yi a batisaki i ṇilo Mulökötýo lo gelen, a gwe a mugun gelen, a yi liṇ möji i ṇilo Mulökötýo lo gelen lo. ¹⁴Mugun na ṇuto ti gwon ko swöt gelen ka 'de, ama gwon ko swötön jore. ¹⁵Ko ködyö moköt a kulya adi, Nan 'bayin a könin, kweja adi nan 'bayin a lo mugun. A ko sona, lepen 'diri 'bayin a lo mugun le? ¹⁶A ko ködyö swöt kulya adi, Nan 'bayin a koṇe, kweja adi nan 'bayin a lo mugun. A ko sona, lepen 'diri 'bayin a lo mugun le? ¹⁷A ko ködyö mugun liṇ na ṇuto gwon a koṇe, a nye ködyö inḡe ada? A ko mugun liṇ ködyö gwon a swöt, a nye ködyö moji ada? ¹⁸Ama Ṇun a tinḍu swötön liṇ ka 'de ka 'de i mugun gwoso nagon nye 'de 'deggi na. ¹⁹A ko ködyö swötön liṇ gwon a swot gelen ka 'de, a nye ködyö gwe a mugun ada? ²⁰Ama 'diri swötön jore kata, ama mugun a ṇo gelen. ²¹Nyenagon a koṇe tine bulö kulya ko könin adi, Nan ti 'bön do, kode köti a kwe tine kulya ko mokosi adi, Nan ti 'bön ta. ²²Bayin sona, kölumbö kilo swötön logon meta a lomunyak kilo 'de 'dekarikin parik i mugun. ²³Nyena swötön ti mugun logon yi yeye adi ti bula parik kilo yi kölumbö bubu se parik. A swötön ti mugun logon meta ti kwelen kilo kölumbö tokwelenyoni tokwelenyo bia parik, ²⁴ama swötön logon kwekwelen kilo ti 'dekarikin tokwelenyo. Ama Ṇun a tetenakin mugun na ṇuto anyen swötön logon lalawe kulo böñö bubula, ²⁵anyen mugun ködyö gwon ti kökoroja, ama anyen swötön liṇ ka 'de ka 'de ködyö gwon i tuparakin ko 'börik. ²⁶Ko lele swöt lo mugun mimien, a mugun liṇ mine mien, a ko lele swöt lo mugun a bula, a mugun liṇ lyöñi lyöñön. ²⁷Nyena ta a mugun na Kristo, a ta liṇ gelen gelen gwe a swötön ti mugun nanyit. ²⁸Nyena i kanisa, Ṇun a tinḍu luyökíe a togelen, a tomurek gwe a nebijin katokuök, a tomusala gwe a katodinök ti Kulyaet lo Ṇun, a kirut gwe a kakonak ti sörösi, a gwe a ṇutu logon a tiki rinjitön tolikesi ti ṇutu, a gwe a se logon parakinḍya kulye ṇutu, a gwe a ṇutu logon bubulö meddya kitajin, a gwe a ṇutu logon jambu ko kutuk na gwon ka 'de. ²⁹Lepenat liṇ a luyökíe le? 'Bayin. Lepenat liṇ a nebijin le? 'Bayin. Lepenat liṇ a katodinök le? 'Bayin. Lepenat liṇ kokonḍya ṇo sörösi le? 'Bayin. ³⁰Lepenat liṇ a 'doka ko rinjitön tolikesi le? 'Bayin. Lepenat liṇ jajambu ko kutusen na gwon ka 'de le? 'Bayin. Lepenat liṇ ṇona bubulö nyönyöggu kine kutusen le? 'Bayin. ³¹Nyenagon be 'yi ta 'dokesi nagon a ti ṇerot kune. Ama nan 'dek kwekinḍya ta kiko lo 'but bia parik.

Chapter 13

¹Ma 'di ko nan jambu ko kutusen ti ntu kode ti malaikajin, ama ko nan 'bayin a kanyaranit, a nan gwe gwoso luputöt lo woñon parik kode gwoso re na jujulö adi gwan gwan. ²A ko nan a 'doka ko riñit tokuet, a nan kuru kurun kulya lwönö liñ se ko denesi liñ, köti ko nan gwon ko yupet nio liñ anyen tomijöddu merya, ama ko nan 'bayin a kanyaranit, a nan gwe 'bayin a nene ño. ³A ko nan a 'dogga ko ño kwe liñ, a tiñdi mugun i 'yura a rubaŋga, ama Iro nan 'bayin a kanyaranit, a nan tine ryö 'bulit kwön. ⁴Nyanju ñononnga diñit a najo a gwe a na 'but ko ntu. Nyanju ti be 'ya arabat, lepeñ ti pupurja mugun, ⁵a gwe 'bayin a kaña. Nyanju ti koñdya ño nagon ti jukin i kona, lepeñ ti deñdya mugun. Nyanju ti woran 'de 'de, a tine keñdya toronjin. ⁶Nyanju ti lyöñön ko ño narok, ama lyölyöñön ko kulya 'diri. ⁷Nyanju 'doko ño liñ, a yubbe ño liñ, a yeñdi ño liñ, a ñonaddi ño liñ. ⁸Nyanju ti 'duddyö kwön. Ko tokujö kata, a mo 'bakani 'baka; a ko jambu ko kutusen nagon ka 'de kata, a mo 'duddyö 'duddyö; a ko deñdya na kulya kata, a mo liki likin. ⁹Kogwon yi deñdya a swöt kana, a yi tokuje gwoso nebijin a swöt kana, ¹⁰ama ko ño nagon 'buluñ na a pukun, a ño nagon a swöt kana na mo liki likin. ¹¹Na gwonñdi nan köju a lupudi nu, jamesi kwe a ti tolupudien, ko denesi kwe a ti tolupudien se ko yeyeesi kwe a ti tolupudien. Sonjinana nan gwe a ntu lo wora; nan aje kölökin konesi ti tolupudien. ¹²i na diñit yi meddya ño liñ adi töyi töyi gwoso mañöara nagon ti meddya 'bura, ama molu nu yi memet a lokomor. I na diñit na nan tuñ deñdya a swöt kana, ama molu nu a nan mo deñdi Nün 'buluñ, gwoso nagon Nün deñdi nan 'buluñ na. ¹³Do kata musala nagon yeyenon nupi; kweja adi yupet, ko yenet, se ko nyaret; ama nyaret nagon a duma na se liñ.

Chapter 14

¹Kepoddi ta nyaret a kwe na ɲo liɲ; ama kōti be 'yi ta 'dokesi nagon Mulökōtyo Loke 'doggi ɲutu kasei tōilyet kune, keggā i tukōkiɲdyō na kulya nagon ɲun a jamakin ɲutu kune. ²ɲuto logon jambu ko kutuk nagon ka 'de lo ti jambu ko ɲutu ama jambu ko ɲun; kogwon ɲuto 'bayin logon kukurun kulya nagon nye jajam kune, ama lepen jambu kulya lwōnō nagon Mulökōtyo Loke lo yukakiɲdyā lepen. ³Kudyakan ɲuto logon tuggō kulya nagon ɲun a jamakin lepen kune, jamakiɲdyā ɲutu kilo kulyaesi anyen gweyɲdyā se ki, anyen togo 'yu se, a sunge se. ⁴ɲuto logon jambu ko kutuk nagon ka 'de lo gweyɲdyā mugun ki, ama nyelogan tuggō kulya nagon ɲun a jamakin lepen kune gweyɲdyā kanisa ki. ⁵Nan kōdyō 'de 'dekan ta liɲ jambu ko kutusen na gwon ka 'de, ama bia parik nan kōdyō 'de 'dekan ta tuggō kulya nagon ɲun a jamakin ta kune. ɲuto logon tuggō kulya nagon ɲun a jamakin lepen kune a lwōɲ ɲuto lo jambu ko kutusen nagon ka 'de lo, ake ko lele ɲuto kata logon nyōnyōggu kulya na jam nye kune anyen gweyɲdyā kanisa ki. ⁶Nyenagon luɲasirik, ko nan a tu kasu ɲini a jambi ko kutusen nagon ka 'de, a 'bulit gwe a nyo kasu? Tun 'bulit kata ko nan jamakiɲdyā ta kulya nagon ɲun a kwekin nan kune, kode deɲdyā na kulya, kode i tuggō na kulya nagon ɲun a yukakin nan kune, kode i todiɲdyō na ta. ⁷A ko tito na jujulō gwoso kili 'ba ko tom nagon 'bak ru kune, ko ɲuto a ju 'yō a 'bökōri a ɲutu kuru ada ko lon kōli lo julō? ⁸A ko lōri na gor a julō a 'bökōri, a ɲutu dene ada adi se a luɲu i gor anyen tetendi 'bōrik ajo? ⁹Kōti jojo kasu. Ko ta jambu kulyaesi logon ɲutu ti kurun, ɲa logon bubulō deɲdyā ko ta jambu nyo? Kogwon ta jamakiɲdyā kilo kulyaesi i köbunōt. ¹⁰Gworolo kata jore i kak ni logon ka 'de ka 'de, ama lele gelen lose 'bayin logon ti kurwe. ¹¹Ama ko nan ti kurun gworo logon jajamarikin lo, kweja adi ɲuto lo jambu lo a lwakatyo köyō, a nan gwe a Lwakatyō kanyit. ¹²Kōti gwon sona kasu; nyena kogwon ta gwon ko pusök i wuju na 'dokesi nagon Mulökōtyo Loke 'do 'doggi kune na, ga 'yi ta bia parik 'dokesi nagon gweyɲdyā kanisa ki. ¹³Nyenagon ti ɲuto logon jambu kutuk nagon ka 'de lo kōdyō mulɲdye riɲit ko ɲun, anyen nyōnyōggi kulya na jam nye kune. ¹⁴Kogwon ko nan kwakwaddu ko kutuk nagon ka 'de, tōili lio lo kwakwaddu ama denesi kwe 'bayin i kita. ¹⁵A kirut gwe ada? Nan kōdyō kwakwaddu ko tōili lio, ama a nan kōti kōdyō kwakwaddi ko deɲdyā na kulya i pirit na gelen. Nan kōdyō yoyolo ko tōili lio, ama a nan kōti kōdyō yoloni ko deɲdyā na kulya i pirit na gelen. ¹⁶A ko do tiɲdu ɲun tinate ko kutuk nagon ka 'de, a ɲuto kana logon kata i momoret lo ko kōdyō nye ti den ɲo nagon do jajam i tiɲdu inot na tinate na, nye ɲona bubulō ruggō ada adi, Amin? ¹⁷Ma 'di kōdyō tiɲdu inot na ɲun na tinate a na 'but parik, ama lele ɲuto a ko gweye ki kwōɲ. ¹⁸Nan tiɲdu ɲun tinate kogwon nan bubulō jambu ko kutusen nagon ka 'de bia parik lwōlwōɲ ta liɲ; ¹⁹ama ko nan gwon i momoret na kanisa i kwakwaddu, nan kōdyō nyanyar jamuɲdyā kulyaesi mukanat logon po köyō i denesi anyen nan kōdyō todiɲdyō kulye ɲutu kilo, lwōlwōɲ rurutuɲdyā na kulyaesi aliɲan puök i kutuk nagon ka 'de. ²⁰Luɲasirik, an ta ko gwon ta gwoso lupudiet i yeyeesi kasu; gwe ta gwoso lupudiet i kulya ti ɲisa, ama gwe ta a ɲutu lo wora i yeyeesi kasu denesi. ²¹A wurō i Saresi adi, Nan Matat lo kulya adi, Nan mo jajambu ko ɲutu ti ɲilo jur i kutusen ti ɲutu logon jambu kutusen nagon ka 'de, iɲkoi, i kutusen ti Lwaka, ma 'di sona a lepenat mo tine 'bōn yinga nan. ²²22Nyena jambu ko kutusen nagon ka 'de a kweyet nagon kweki ɲutu logon ti yubbō kilo, ti gwon i ɲutu logon a yubbō kilo, ama tuggō na kulya nagon ɲun a jamakin ɲutu kune a kweyet nagon kweki ɲutu logon a yubbō kilo, ti gwon i ɲutu logon a ko yubbō kilo. ²³A ko kanisa liɲ a momora i pirit na gelen, a ɲutu liɲ poki i jambu ko kutusen nagon ka 'de, a ko ɲutu kana kode logon 'bayin a kayupök kilo a lupō lukata, lepenat ɲona ti kulya adi ta a mamala le? ²⁴Ama ko ɲutu liɲ gwon i tuggō na kulya nagon ɲun a jamakin se kune, a ko ɲuto kana kode logon 'bayin a kayupōnit lo a lupō lukata, a ɲo liɲ na yiɲ nye kune 'dorone kanyit i tōili kwekiɲdyā adi nye a lyanan, a ɲo liɲ tiɲdi lepen i deɲdyā adi nye mo 'du 'duɲōki putet; ²⁵a lwōnō na gwon kanyit i tōili kune kweyani kweya, a nye 'dorone kak rupu i kwakwaddu na ɲun, a kulyani adi, ɲun 'diri gwon kasu kiden. ²⁶Luɲasirik, yi kōdyō gwon ada? I diɲit nagon ta a momorakiɲdyā i kwakwaddu nu, a lele yuluɲdye kōli, a lele todiɲdye todiɲdyō, a lele kweji kulya nagon ɲun a kwekin lepen kune, a lele jambi ko kutuk nagon ka 'de, kode a lele nyōnyōggi nyōnyōggu. Ama ti kine ɲo liɲ konani kona anyen gweyɲdyā kayupök ki. ²⁷a ko lele ɲuto jambu ko kutuk nagon ka 'de, a ti ɲutu murek kode ti lwōɲ musala kōdyō jambi a kiyukan, a lele ɲuto agu kōdyō nyōnyōggi kulya na jama kune; ²⁸ama ko lele ɲuto 'bayin kata logon bubulō nyōnyōggu, a bia ti ɲuto logon 'dek jambu ko kutuk nagon ka 'de lo kōdyō yiɲani taliɲ, ama tun ti lepen jambi ko mugun se ko ɲun. ²⁹Ti ɲutu murek kode musala logon a wuju kulya ko ɲun kulo jambi jambu, a kulye kulo leri liliya kulya na jama kune. ³⁰Ama ko ɲun a kwekin nene ɲo i ɲuto lo si 'da nyona lo, a ti nye logon jambu a kokwe lo yiɲani taliɲ. ³¹Ta liɲ bubulō tuggō kulya nagon ɲun a jamakin ta kune a kiyukan, anyen ɲutu liɲ böɲo didiniki ko anyen se liɲ gngolon. ³²ɲuto logon 'dek tuggo kulya nagon ɲun a jamakin se kune gwon ko riɲit i ɲo nagon a yukaki se kune, ³³kogwon ɲun 'bayin a ɲun logon a kadya dyananit ama a ɲun lo taliɲ. A ko gwe gwoso i kanisajin liɲ ti ɲun. ³⁴ɲutu wate kōdyō yiɲa taliɲ i momoresi ti kanisa kogwon se a ko 'buruki i jambu; ama ti se gwe i mukök gwoso na jambi Saresi na. ³⁵Ko se 'dek denuɲdyā kunie ɲo, a ti se kōdyō pipije lyan kase, kase i midijik. Kogwon gwon a yu na kwe ko ɲuto nakwan

jambu i kiden na momoret na kanisa. ³⁶Kulyaet lo Njun nɔna suluja kasu le? Kode ta nɔna ka 'de logon a tuköki njilo kulyaet?³⁷Ko lele njuto a yeyeju adi Njun a jamakin leperj kulya, kode Mulökötyo Loke lo yukakinɔya kanyit i töili, a ti nye dene den adi kulya nagon nan wurökin ta kine Matat lo sarakindya. ³⁸A ko nye ti titimba kine kulya adi se a gwak, a nye köti mo tine titima a lo Njun. ³⁹Nyenagon lunasirik kwe, be 'yi ta tuggö na kulya nagon Njun a jamakin ta kune, a ti ta gwe ti tenɔ njutu i jambu ko kutusen nagon ka 'de kune; ⁴⁰ama ti nɔ lin ködyö konani kona 'bura jojo.

Chapter 15

¹Nyena lunjasirik, nan 'de 'dekan toyiyikin dyö ta kulya ti Lone Lo 'but logon nan aje tokukin ta lo, logon ta aje wu lo, logon ta gwo 'dan go kogwon nye lo. ²Nyena a ta lwököni lwökö kogwon nlo lore ko ta ködyö a 'depakin dyä go i kulya nagon nan a tokukin ta kine, a ko ködyö 'bayin sona, a ta yubbe ko kana. ³Nan aje todinikin ta njo duma togelej nagon nan aje wu na, kweja adi, Kristo a twan kogwon toronjin kan gwoso na wurorikin köju nu adi lepen mo tatatua, ⁴lepen a nuka, a inge tonjiyu i twan i lor tomusala lonyit gwoso na wurorikin koju nu adi nye mo totopiyu, ⁵lepen a pukokin ko Kepa, a kirut puköki ko nuto kanyit kajujumuk puök wot murek kulo. ⁶A kirut lepen puköki ko nuto kanyit kayupök lwölwön miajin mukanat i dan gelen. (Kilo nuto jore kase nyun gwon jörun, ama kulye kase a twatwa.) ⁷A kirut lepen puköki ko Yakobo, a kirut puköki ko luyökä lin. ⁸A i 'dutet nase lin, a lepen puköki köyö gwoso nan yoyope. ⁹Kogwon nan a lo 'dit lo luyökä lin, nan ti jukin lupu a luyökä kogwon nan aje sasan du kanisa na Nun. ¹⁰Ama Nun ko 'busan nanyit na nyanu a tin du nan i gwon gwoso na gwon di nan i na dinjit na, a 'busan nanyit na nyanu gwe a ko kita köyö a po kana. Kölumbö nan a kita parik lwölwön kulye lin, ma 'di ködyö 'bayin a nan lo kita, ama a 'busan na nyanu na Nun na gwon köyö i mugun na nye na kita. ¹¹Nyena kode a nan kode a lepenat, yi lin totoku jo kine kulya, a ta lo yubbe. ¹²Nyena koi tokujö kine kulya adi Kristo a topiyu i twan, a ko nyo nagon kulye kasu kulya adi nuto ti topiyu i twan? ¹³A ko pien i twan 'bayin, kweja adi Kristo a ko topiyu i twan; ¹⁴a ko Kristo ködyö a ko topiyu i twan, kweja adi tokujö nikan a po kana, a ta yubbe ko kana. ¹⁵Inkoi, a yi ködyö ryeni a katökorok 'burönök ti Nun, kogwon yi a tökonu adi Nun lo topiju Kristo i twan. Kogwon ko ködyö pien na lo twatwa gwe 'bayin, kweja adi Nun a ko topiju Kristo i twan. ¹⁶Kogwon ko lo twatwa ti topiyu, a Kristo ködyö gwe a ko topiyu i twan. ¹⁷A ko Kristo a ko topiyu, a yupet nasu ködyö gwe a po kana, ta nyun gwon i toronjin kasu. ¹⁸Köti ko sona, se logon a doto ko Kristo i mugun kilo aje kakanu. ¹⁹A ko ködyö po na yen yi ko Kristo i mugun kune 'duddyö i lo gwiliñit ka 'de, a yi ködyö lo delyarikin parik lwölwön nuto lin. ²⁰Ama 'diri Kristo a topiyu i twan, lepen a wanet lo kokwe lo nuto lo twatwa. ²¹Kogwon gwoso nagon nuro a jon dyä twan i na kak na, nyena köti a nuro jon di topiyu na lo twatwa i twan. ²²Nyena gwoso nagon nuto lin twatwa kogwon se a mugun gelen ko Adama na, sona köti a nuto lin mo toruöni toruö ko Kristo i mugun. ²³Ama nuto lin gelen gelen gwon ko dipitan kase: Kristo a topiyu a kokwe, a kirut gwe a nuto ti Kristo lo topiyuni i dinjit na pöri nye molu nu. ²⁴A kirut 'dutet mo na pon di, i dinjit nagon nye a nyökun kak gweyain lin ti tumatyanjin, ko ti kidoni saresi, se ko ti rinjitön anyen se gwon 'bak rinjit, a nye nyökökin dye Nun Mone tumatyan nanyit. ²⁵Kogwon Kristo agu ködyö tutumatyan tojo Nun a tiki lepen i ryokakin dyä na merok kanyit lin kak. ²⁶A miriku na 'dutet nagon mo tetela nagwe a twan. ²⁷Kogwon a wurö adi, Nun a tiki Kristo i ryokakin dyä na po lin kak. Kogwon kulyaesi logon adi, Kristo a tiki i ryokakin dyä na po lin kak kulo a ko 'din dyä Nun, kogwon Nun lo tin du lepen i ryokakin dyä na po lin kak. ²⁸Ama ko po lin aje nyökwe kak ko Nuro i mokosi, a Nuro ko mugun nanyit köti mo nyököjine kak i Nun logon a tin du po lin gwon ko lepen i mokosi lo, anyen Nun böñö lo gwon gelen i po lin. ²⁹Nyenagon kulye nuto kata logon a batisa i kulya ti lo twatwa. Nyo lepenat kon dyä sona? A ko 'diri lo twatwa ti topiyu i twan kwoñ, a ko nyo nagon nuto babatisa i kulya kase? ³⁰Köti ko nyo nan gwon i kutuk na twan temba i saalan lin? ³¹Lunjasirik, nan a milyeju kogwon lyöpön nio ko ta ko Kristo Yesu Matat likan i mugun na, adi, 'Diri 'diri, nan rurumöki ko twan temba i perok lin! ³²a ko nan jambu gwoso nuro kana lo na kak, a 'bulit nio gwe a nyo ko nan a mörö ko gwurupin Epeso yu? A ko lo twatwa ti topiyu i twan, a ti yi nyesi ta, ko ti yi möji ta kogwon ko 'bure yi twatwa. ³³An ta ko mumuluka ta. Ko tojulin ta ko nuto lorok an se ko kelara ta. ³⁴Purwene ta, ti yeyeesi kasu yitwene a na 'but, kö 'yi ta toron dyä. Kulye kasu a ko den Nun; nan jambu sona anyen kusik kasu yuyu. ³⁵Ama lele nuto bubulö pija adi, Nuto lo twatwa nona mo totonjiyu ada? A se mo gwe ko mugunya nagon a nyo? ³⁶Do nlo nuto lu 'böñ! Nyomot logon do a wekin kak kulo ti bulö punun ki jörun ake ko se kiyen a 'burön. ³⁷Do logon do a wekin kak kulo a nyomot kana, kode se a ti leyot kode se a ti kulye 'bulusin, do a ko wekin se kak gwoso i gweya nase nagon se mo pupun dye nu. ³⁸Ama Nun lo tin du se nyomot gelen gelen i 'durun dyö ki ko koronjo kase se ko kuku kase gwoso nagon nye 'de 'dekan na, kweja adi nyomot lin 'durun dyö gwoso i gweyarijin kase. ³⁹Kogwon njo lin lo gwon jörun kulo ti gwon ko mugunya jojo. Nuto gwon ko gweyari lose lo mugun, a kijakwa gwe ko lose, a kwen gwe ko lose, a somot gwe ko lose. ⁴⁰Do ti ki gwon ko mugunya kase, köti njo ti kak gwon ko kase. Ama njo ti ki gwon ko minyo lose, a njo ti kak gwe ko lose. ⁴¹Kolor gwon ko minyo lonyit, a yapa gwe ko minyo lonyit, a kaser gwe ko minyo lose ka 'de, inkoi, ma 'di kaser gwon ko minyojin kase ka 'de ka 'de. ⁴²Nyena tonjiyu na lo twatwa gwon sona. Do logon a weki kak gwoso nyomot kulo 'bu 'burön, ama njo logon a tonjiyu kulo ti 'burön. ⁴³Lepenat a weki gwoso njo na lalawe, a inge tonjiyu gwoso njo na bubula. Lepenat a weki a lomunyak, a inge tonjiyu ko rinjit. ⁴⁴Lepenat a weki kak ko mugunya ti na kak, a inge tonjiyu ko mugunya ti jur lo gwon ki yu. Kogwon ko mugunya ti na kak kata, a mugunya ti jur lo gwon ki gwe kata köti. ⁴⁵a wurö adi, Adama nuto lo kokwe lo a wora a njo lo gwon jörun; ama a Adama lo 'dutet lo worani a mulökötyo katoruönit. ⁴⁶Ama ti gwon a mugun na jur lo ki na gwon a na kokwe, ama

mugun na na kak na gwon a na kokwe, a kirut i mukök gwe a mugun na jur lo ki.⁴⁷ Nuto lo kokwe lo a lo na kak, lepen gweye i linjo; a nuto tomurek lo ponji ki yu.⁴⁸ Nutu logon a linjo kana kulo gwon gwoso nuto logon gweye i linjo lo, a se logon a ti ki kulo gwe gwoso nye lo po ki yu lo.⁴⁹ Nyena gwoso na kelaji 'e yi ko nuto lo gweye i linjo lo, a yi mo köti kelajine ko nuto lo po ki yu lo.⁵⁰ Lunjasirik, nan kulya sona adi, mugun ko rima ti bulö parundya tumatyan na Njun, köti njo na 'bu 'burön na ti bulö parundya njo nagon ti 'burön.⁵¹ Yinge ta, nan takindya ta kulya nagon a lwönö, adi yi linjo mo ti twatwa, ama mugunya kan linjo mo lölpukö a gwe ka 'de.⁵² Yi mo lölpukö a gwe ka 'de adi wulek gwoso mimi 'digga na konge, i dijit na kutari tore lo 'dutet nu. Kogwon tore mo kukuta, a lo twatwa mo toniyuni toniyu i twan, a gwe ko mugunya nagon ti 'burön, a yi linjo mo löpuköni löpukö a gwe ka 'de.⁵³ Kogwon njo na 'bu 'burön na ködyö jupukindya njo nagon ti 'burön na, inkoi, njo nagon twatwan na ködyö jupukindya njo nagon ti twan na.⁵⁴ 54a ko njo na 'bu 'burön na a jupukindya njo nagon ti 'burön na, kweja adi, ko njo na twatwan na a jupukindya njo nagon ti twan na, a kirut kulyaet lo wurö lo mo konani kona, adi, Twan a wilö adi mot, a inge tela asut.⁵⁵ Do twan, niya telet inot nagon do tete 'yi na? Do twan, niya tomijö inot nagon do totomije na?⁵⁶ Toron na tinju twan i tomijö na nutu, a toron ryeji rinjit nanyit i Saresi.⁵⁷ Ama tinate lo Njun logon a tinju yi i te 'ya lo kogwon Matat likan Yesu Kristo.⁵⁸ Nyenagon lunjasirik kwe lo nyanyara kilo, gwo 'de ta go, an ta ko tiki ta 'börik i dukaji kanjo, kitakindye ta Matat nupi 'bak temet, kogwon ta deden adi dara nasu ti gwon a njo kana ko Matat i mugun.

Chapter 16

¹Nyena nan takingnya ta i kulyati 'duma na gurut nagon paraki 'e ntu ti Nun. Ta agu ködyö konnya gwošo nagon nan a sarakingnye kanisajin na gwon Galatia yu kunu. ²Temba i lor lo Sabata lo Yudayaki i kotumalu nanyit, ta lin gelen gelen agu ködyö gelakingnya kunie gurut a swöt, gwošo nagon ta a ryeji na, ko 'dele ta 'de 'bura, anyen ntu gwon ti 'dumunnya gurut i dijit na 'durokingnye nan nu. ³Nyenagon ti ta wulunye ntu logon ta a yinikin; ko nan aje 'durökin kasu nini, a nan mo sonji lepenat Yerusalema yu jonja 'dokesi kasu se ko letajin nagon a toko-resi. ⁴Ko kodyö meta a na 'but köyö i tu, a se mo moraddi ko nan. ⁵Nan mo tutu i 'yö 'yu na ta i mukök nagon nan aje wöröji 'e lo Makedonia nu, kogwon nan a tetenya wöröji 'e lo Makedonia. ⁶Kode nan mo mömö-nun dyö kasu nini ko nene dijit, kode sisi 'da ko ta melin 'bukulun, anyen ta parakingnya nan i jölö nio ko nan tu da. ⁷Kogwon nan ti 'bön mönun dyö kasu nini ko dijit a na 'dit i lwöpöddu nio, ama nan yendu si 'da ko ta ko dijit a najo, ko ködyö Matat a 'burukin nan. ⁸Ama nan mo sisi 'da ni Epeso tojo ko Pentekosta, ⁹kogwon kötumit 'diri a naki nan a nagalan anyen kita tu nerot ko rinjit, a merok gwe jore. ¹⁰Ko Timoteo a 'dur kasu nini, wuji ta lepen 'bura an nye gwon ko kujönö, kogwon lepen kitakingnya Matat gwošo nan. ¹¹Nyenagon ti lele ntu gwe ti launya lepen. Ta ködyö nparakin lepen anyen jölö ko talin, anyen lepen yitwe bot köyö ni; kogwon nan gwon i yendu na lepen i po se ko lunasirik lo yubbö kulo. ¹²Nyena i kulya ti lunaser likan Apollo, nan a mamandu lepen parik anyen tu i 'yö 'yu na ta se ko kulye lunasirik kulo, ama 'bayin i 'deket nanyit i tu i na dijit, ama lepen mo tutu ko nye a ryö dijit na 'but. ¹³Gwe ta ko konyen na, gwo 'de ta go i yupet nasu, gwe ta a purwat, gwe ta a ingo. ¹⁴Ti no lin nagon ta kökon kine, konji ta ko nyanu. ¹⁵Nyena lunasirik, ta a den Setepano se ko ntu lo gwon kanyit mede kulo, adi lepenat logon a ntu ti kokwe lo löpuggö töilyet Akaya yu. Lepenat a tinju 'börök i kitakingnya na ntu ti Nun. ¹⁶Nyena nan mamandu ta adi ta ködyö twötöwö ntu gwošo kilo, se ko ntu lin logon parunya njina kita ko pipiret kulo. ¹⁷Nan a lyönön ko po nase Setepano, ko Portunato, se ko Akaiko, kogwon lepenat aje suga pusök nio nagon nan yönö meddi ta na; ¹⁸kogwon lepenat a nyökun dyö töili lio kak gwošo kasu kilo. Ta ködyö deden adi ntu gwošo kilo a ntu lo 'but. ¹⁹Kanisajin na gwon i jur lo Asia kune roman ko ta. Akwila ko Pirisikase ko ntu logon momora kase kadi i kwakwaddu kulo roman ko ta parik ko Matat i mugun. ²⁰Lunasirik lin lo yubbö kulo roman ko ta. Rome ta ko 'börök ko 'bi 'biyet nake. ²¹Nan Paulo lo wunö njina roman na 'dutet ko könin lio. ²²Ko lele ntu ti nyanu Matat likan ti Nun lömi löm lepen. Marana tila!—kweja adi, Ponji Matat likan! ²³Ti 'busan na Matat Yesu gwe ko ta. ²⁴Nan nyanyar ta lin ko Kristo Yesu i mugun. Amin.

2 Corinthians

Chapter 1

¹Nan Paulo a luyökie lo Kristo Yesu i 'deket na Nun. Yi se ko lunaser likan Timoteo roman ko ta ntu ti nun lo momora Korinto kilo, se ko ntu lin ti Nun lo gwon Akaya yu 'bukulun kulo. ²Yi a roman ko ta adi, Ti 'busan se ko talin na po ko Nun Baba likan na po ko Matat Yesu Kristo na gwe ko ta. ³Ti Nun Monye Matat likan Yesu Kristo, logon a Monye yatakingnya ko a nun logon ti jaran i togo 'yu na ntu lo, ti nye purani pura. ⁴Lepen totngo 'yu yi i yoyonesi kan lin, anyen yi bonjo bubulo togo 'yu ntu lo gwon i kunie yoyonesi kulo ko togolesi nagon nun a togo 'yi yi kune. ⁵Gwošo nagon nonesi ti Kristo a baranya kingnya jore kayan na, nyena koti togolesi nagon Kristo a togo 'yi yi kune a baranyakingnya jore kayan. ⁶Koyi a yo yonjo, yi yöyönjo anyen ta totngolo ko anyen ta lwölwökö; koyi a togolo, yi togolo anyen ta totngolo na gwo 'di 'e ta go i gngesi nagon yi ngon kune. ⁷Yi a ko dwadwa 'yu i yendu na ta; yi deden adi gwošo na garunye ta gngesi kan na, ta koti mo gagarunya togolesi kan nagon a togolorikin yi kune. ⁸Lunasirik, yi 'de 'dekan ta deden gngesi nagon yi a gog Asia yu kunu. ngesi na gog yi kune pomoni parik Iwolwon 'doggu nikan, nyena a yi tine yendu adi yi ruru. ⁹Diri a yi yeyeji adi yi aje 'dugoki putet lo twan; ama kine go pokin anyen yi kodyo gwon ti yinikingnya 'borik, ama anyen yinikingnya 'borik ko Nun logon tonju ntu i twan lo. ¹⁰Lepen a lwökun dyö yi i twan naron gwošo njina, injoi, lepen mo Iwolwok yi koti. Yi a yendu lepen parik adi lepen mo 'yaladdu nerot Iwongu na yi koti. ¹¹Ta koti kodyo gagarakin yi i kwakwasesi kasu. Nyena a nun mo runge kwakwasesi ti ntu jore kogwon kulya kan i 'boroja na yi, a ntu jore mo pupurje lepen kogwon kulya kan. ¹²Bu 'ya nikan na 'borik gwon sona adi, toilyet kan a kwekin yi adi gwilinjit likan lo gwolorgi yi i ntu ti na kak ama kegga i ta lo, a lo rigwo i to 'diri na Nun. Njina ti po i kogan na ntu ama po i 'busan na Nun. ¹³Yi tun wurökindyo ta go nagon ta bubulo kenya ko kukurun se kune. Nan a yinikin adi ma'di nagon ta a ko nyun den yi 'bura na, ¹⁴ama i lor lo pöri Matat Yesu lu, a ta mo bu 'ye 'borik kogwon kulya kan gwošo na bu 'ye yi 'börök i kulya

kasu na.¹⁵ Nyena kogwon nan a den 'bura adi kine kulya mo gwon sona, a nan koju teteṇḍi tu i 'yo 'yu na ta a kokwe anyen ta böṇö wuju lyonon danin murek. ¹⁶Inkoi, nan a yeyeju 'yo 'yu ta i tu nio Makedonia ko koti i yitwe nio bot, anyen ta bonjo garakinḍya nan i tu nio Yudaya.¹⁷ Na teteṇḍi nan sona nu, nan gona a dwadwa 'yu mugun le? Nan gona teteṇḍya gwoso ṇuto lo na kak logon ruggö adi, lye, ko 'Bayin, i dan gelen le? ¹⁸Diri 'diri gwoso na gwonḍi ṇun a lo yiyiniki na, kulyaet logon yi a jamakin ta lo ti gwon a lye, ko a 'Bayin.¹⁹ Kogwon Yesu Kristo ṇuro lo ṇun logon yi, ko Siliwano, se ko Timoteo a tokujo kulya kanyit kasu kiden lo ti gwon a lye, ko a 'Bayin, ama ṇun ṇupi ruggo ko lepen i mugun adi, lye. ²⁰Kogwon ko Yesu lepen i mugun ṇun a ruggö adi, lye, nan mo kökon go lin na milyeji nan kune. Ṇina a kwe nagon yi kulyari i karin ti Yesu na pupurje yi ṇun nu adi, Amin.²¹ Ṇilo a ṇun logon a togo 'yu yi se ko ta ko Kristo i mugun lo. Koti lepen a ṇun logon aje welakinḍya yi i konḍya na kita lo. ²²Lepen a gigirikinḍya gwuluet nanyit kayan i mugunya i kwekinḍya adi yi a kanyit, a inḡe tinḍu yi Mulokotyo lonyit kayan i toilyet gwoso wanet lo ṇo nagon mo titiki yi kune.²³ Nan 'dinḍya ṇun a katokoronit lin, kogwon lepen deden adi kwe nagon nan a ko tu Korinto i 'yo 'yu na ta na kogwon nan ti 'bon todelyaju ta. ²⁴Ti gwon adi yi tutumatyan i kulya ti yubbo nasu, kogwon ta gwonwo 'dan go i yupet nasu; ama yi kikita ko ta i pirit na gelen anyen ta gwon ko lyonon.

Chapter 2

¹Nyena nan a yeyeju adi nan ti tu i 'yoyu na ta dan tomurek i todelyaju na ta. ²Kogwon ko nan kodyo todelyaju ta, a ko na kodyo lo kölökine anyen tulyorigu nan? Tun ntu logon kodyo tulyöngu nan kulo a ntu logon nan a todelyaju kulo. ³Ko nina kwe nan aje wurökin ta nina leta. Nan ti 'bon tu kasu nini anyen ntu logon kodyo tulyöngu nan kilo kodyo todelyaju nan, kogwon nan deden ta lin 'bura adi ko nan lyolyonon a ta lin köti lyonji lyönön. ⁴Nan aje wurökin ta nina leta ko nonga duma, ko mien na toili se ko nolitani jore, ti gwon anyen tomijo ta, ama anyen ta deden ko nyanu duma gwanan nagon nan nyanji ta na. ⁵Ama ko kodyo lele ntu a todelyaju kulye ntu, lepen ti todelyaju nan, ama lepen a todelyaju lojore kasu, ama ti nan gwe ti jambu ko rinjit. ⁶Nina rinjet nagon ntu lojore aje 'dujökini na aje jukin lepen. ⁷Kolumbo ta kodyo pipitokin lepen, a togo 'yi lepen, an delya duma ko 'belen lepen. ⁸Nyena nan mo 'yu ta i kwekindya na lepen adi ta 'diri nyanyar lepen. ⁹Kogwon nina a kwe nagon nan wurokindye ta nina leta anyen nan tembi ta ko anyen deden kode nona ta a katwöyök i po lin. ¹⁰Ko ta pipitokin lele ntu, a nan koti pitökindye lepen. Ko kodyo nene toron kata nagon nan kodyo pipitokin ntu na, nan pitokindyo kogwon kulya kasu ko Kristo i komor, ¹¹an Satani te 'ya yi, kogwon yi deden adi lepen a kamumulukanit. ¹²A na 'durökindye nan Turoa i tokujo na lore lo Kristo yu nu, a nan inge ryo adi kötumit a naki nan, anyen nan kitakindya Matat; ¹³ama a toili lin gwe ki kogwon nan a ko ryö lunaser lin Tito nyu. Nyena a nan romara ko ntu nyu, a nan iti nerot tojo ko Makedonia. ¹⁴Ama ti Nun purani pura, logon nupi tinu yi i wörö ko Kristo katelanit i mukök gwoso ntu kanyit lo momoka lo. Lepen kitari yi anyen dena na lepen ködyö reara i piritön lin gwoso mon na palelen. ¹⁵Kogwon yi gwon gwoso bökur logon Kristo 'yurakin nun, anyen möara i ntu logon lwölwökö ko i ntu logon twatwa kilo. ¹⁶Mon nanyit tatatu ntu logon twatwa kilo, ama mon nanyit jakindya ntu lo lwölwökö kilo ru. na logon jujukin no gwoso kine? ¹⁷Yi ti yeyekaddu kulyaet lo nun gwoso na konji kulye ntu jore na, adi a no na 'di 'dik nagon katujarak tutugwör kune; ama yi tokujö kulyaet lo nun ko to 'diri ko Kristo i mugun ko nun i komor, gwoso ntu logon Nun lo yökijö kilo.

Chapter 3

¹Yi nɔna kbti a suluja jambu adi yia ntu lo 'but le? Yi nɔna gwon gwoso kulye ntu logon 'de 'dekan letajin nagon tuggö adi se a lo 'but? Yi nɔna 'de 'dekan adi ti kulye ntu wurökinɔye ta letajin i kulya kan, kode ti ta lo wurökinɔye yi? ²Ta ko 'börök kasu a leta nikan, nagon a wuroki kayan i toilyet anyen ntu lin deden ko keken na. ³Kogwon meta köke adi ta a leta nagon po ko Kristo, a inge tiki yi anyen yeyek. Nɔna leta a ko wuro ko inka, ama wuro ko Mulökötyo lo Nɔn lo gwon jorun lo, a ko wuroki i nɔrupo na 'dayatak ama wuroki ko ntu i toilyet. ⁴Yi jambu sona kogwon yi yiyinikin Nɔn kogwon kulya ti Kristo. ⁵Yi ko 'börök kan ti jukin konɔya nene po gwoso nagon a nikan, ama nɔn lo tinɔdu yi i gwon a jukin. ⁶nɔn lo tinɔdu yi i gwon a Jukin anyen gwon a kakitak ti tomoret ludukoty. Nɔna tomoret ti gwon a saresi lo wuro, ama nɔna a kita na Mulökötyo ko ntu i toilyet; kogwon saresi lo wuro kulo tatatuja, ama Mulokoty Loke tinɔdu ru. ⁷Nyena Saresi koju a gigiruki i nɔrupö, ama kilo Saresi Takinɔya ntu twan, ma 'di nagon tiki nase gwon ko minyo a duma parik, anyen ntu ti Yisaraele gwon ti bulö medɔya komor na Mose kogwon tomilyan nanyit, kudyakan nɔlo minyo lilikin. ⁸Nyena ko Mulokoty Loke a tiki ntu, a minyo lonyit nɔna mo gwe a duma Iwolwongu le? ⁹Ko ködyö minyo kata i dinɔt nagon Saresi logon tinɔdu ntu i 'dujoki na putet kulo a tiki, nɔna minyo mo gwon a duma parik Iwolwongu i dinɔt nagon Mulökötyo logon tinɔdu yi gwon rigwo ko Nɔn i komor lo a tiki le? ¹⁰Inkoi, minyo logon köju kata lo sonɔnana gwe 'bayin, kogwon minyo ludukötyo logon a duma parik lo aje lwön lepen. ¹¹Kogwon ko po nagon yeyepo dinɔt a na 'dit ka 'de na gwon ko minyo, a bia parik nɔ na yeyepo nɔpi na gwe ko minyo a duma parik lwölwongu. ¹²Nyena kogwon yi gwon ko yenet gwoso nɔna, a yi tokuje ko topurwan. ¹³Yi ti gwon gwoso Mose logon a rabbu komor nanyit ko bonɔ, anyen ntu ti Yisaraele gwon ti medɔya likin na minyo logon yeyepo dinɔt a na 'dit lo. ¹⁴Ama töilyet kase a ingo; kogwon. tojo ko lo lor, i dinɔt na kenɔdi se tomoret na 'beron nu, a nɔnu bonɔ nyun gwe kata, a gwe a ko 'dumaji kan. Tun ko ntu gwon ko Kristo i mugun a nɔna bonɔ 'dumajine kapo. ¹⁵Diri gwon sona tojo ko lo lor, ko Saresi ti Mose a kena a bonɔ rabbi töilyet kase; ¹⁶ama ko lele ntu a lopukunɔyo ko Matat ni, a nɔna bonɔ 'dumajine kapo. ¹⁷Nyena Matat a nɔlo Mulökoty, a pirit na gwonɔdi Mulökoty lo Matat kata na a ntu gwe a lui nyin. ¹⁸Nyena yi lin komorsikan a ko mukö, yi lin mokunɔya minyo lo Matat gwoso manöara, a yi toworani gwoso gwesin kanyit i minyo logon 'yaladdu nerot. nɔna a kita na Matat logon a nɔlo Mulökötyo.

Chapter 4

¹Nyena kogwon n̄un ko 'busannanyit na nyan̄u aje yökijö yi i n̄ina kita, a töilyet kañ t̄ine dosakiñdya kak. ²Yi aje renya konesi na mukö ti yu na kwe, yi gwe 'bayin a kamumulukak. Yi ti tukwölöngu kulyaet lo N̄un, ama tun̄ yi kwekiñdya kulya ti to 'diri köke, a yi tin̄di n̄utu lin̄ ko N̄un i komor i den̄dya kase i töilyet adi yi a lo 'but. ³Kogwon ko kodyö Lone Lo 'but likañ a mukö, tun̄ muköki se logon kebbu kiko lo tu i karan kilo. ⁴N̄un lo na kak aje muggö toilyet ti kilo n̄utu logon a ko yubbö kilo gwoso se a n̄utu mo 'dokeno, anyen se gwon ti meddya parara na Lone Lo 'but lo minyo lo Kristo logon a kelaji ko N̄un lo. ⁵Kogwon yi ti tokujo kulya kañ ko 'bör̄ik, ama yi tokujo Yesu Kristo adi nye a Matat, a yi ko 'borik kañ gwe a kölin̄önok kasu kogwon kulya ti Yesu. ⁶Kogwon N̄un logon köju a kulya adi, Ti parara parara-un̄dye kañ i mudwe lo, n̄ilo a N̄un lo gelen̄ logon a pararakiñdya kayañ i töilyet anyen tin̄du parara nagon denari minyo lo N̄un i pararaun̄dya ko Yesu Kristo i komor. ⁷Ama yi tun̄ gwon gwoso mu 'dajin logon n̄ina tukworien gwon kata, anyen kwekiñdya adi todumalan na rin̄it a na N̄un ti gwon a nikan̄. ⁸Yi a yöyöpö i swötön lin̄, ama yi a ko ri 'diki go. Yi a dyadya 'yu, ama yenet nikan̄ a ko 'baka. ⁹Yi a sasanya, ama N̄un a ko paju yi. Yi a gwutöki kak, ama yi a ko twatwa. ¹⁰Yi n̄upi yeyegga twan na Yesu kayañ i mugunya, anyen ru na Yesu böñö memeta kayañ i mugunya koti.

¹¹v 11 Kogwon na gwon̄di yi nyun̄ Jör̄un na yi n̄upi gwon nyona ko tatua kogwon kulya ti Yesu, anyen ru na Yesu koti böñö memeta kayañ i mugunya na 'bu 'burön kune. ¹²Nyena twan kikita kayañ i mugunya, ama ru kikita kasu i mugunya. ¹³A wurö adi, Nan aje yun̄, nyena a nan in̄ge jambu. Töilyet kañ köti a yun̄ a yi jambi jambu kogwon yi gwon ko yun̄et. ¹⁴Kogwon yi deden adi N̄un logon a topiju Matat Yesu i twan lo mo köti topiju yi ko Yesu i pirit na gelen̄, a mo nyömöddi yi se ko ta kanyit i komor. ¹⁵Kine n̄o lin̄ gwon kogwon ta; nyena gwoso nagon 'busan na N̄un 'yaladdu n̄erot i n̄utu jore na, a lepen̄at mo 'yaladdi n̄erot i pupurja na n̄un anyen lepen̄ bubula. ¹⁶Nyenagon ko n̄ina kwe toilyet kañ ti dosakiñdya kak. Ma 'di ködyö kune mugunya kañ 'bu 'burön, ama toilyet kañ totoluduko temba i lor. ¹⁷Kogwon n̄opesi kañ pa 'de 'de ko ti jon̄ga din̄it a najo, ama kine n̄opesi tetenakiñdya yi minyo lo yen̄ nyin logon a duma parik logon ti bulo tema, ¹⁸kogwon yi ti din̄a n̄o na memeta, ama n̄o nagon ti meta; kogwon n̄o na memeta kune 'du 'duddyö, ama n̄o nagon ti metakune yeyen̄on n̄upi.

Chapter 5

¹Kogwon yi deden adi ko mugunya kaŋ nagon a murugujin ti na kak ni kune a panyaji kaŋo, a yi gwe ko kunie kadijik nagon Njun lo tinđu yi. Kine kadijik ntu a ko 'duggo se, ama se a kadijik nagon yeyenon ki yu. ²Kak ni yi 'diri 'du 'duatu, a yi gwe ko pusök anyen ködudwölön kaŋ ködyö mukö ko kadijik na ŋo ki. ³Kogwon ko se a muggö yi a ködudwölön kaŋ mo tine rye köke 'bak mukesi. ⁴Kogwon na gwonđi ködudwölön kaŋ nyuŋ i kune murugujin na, yi 'du 'duatu ko töilyet lo pömöni. Yi ti 'bön mugunya kaŋ panyaji kaŋo, ama anyen se ködyö mumuko ko kadijik ludukö; anyen ru böŋö wi 'yö ŋo na 'bu 'burön kine. ⁵Njun ko mugun nanyit lo tetenakiŋdya yi i kine kulya, a lepeŋ ingi tinđu yi Mulökötyo lonyit a waŋet lo ŋo na ŋoŋo. ⁶Nyena yi nupi gwon a purwat; yi deden adi na gwonđi yi nyuŋ ko kune mugunya kaŋ na, a yi gwe pajo ko Matat, ⁷kogwon yi wöwörö i kulya ti ŋo nagon yi yuyun kine, ti gwon i kulya ti ŋo nagon yi memet. ⁸Yi totopurwan. a yi 'deke piörö i kune mugunya anyen yi tu si 'da ko Matat i pirit na geleŋ. ⁹Nyenagon koyi gwon ni kode yu, ti yi tinđi ta tirikwet nikaŋ i tulyöŋgu na lepeŋ. ¹⁰Kogwon yi liŋ mo gwonwo 'dan i komor na si 'daet nagon Kristo 'dungö putet kata na, anyen yi liŋ geleŋ geleŋ böŋö ropaki ŋo na kon yi na gwonđi yi nyuŋ ko kune mugunya kune, kode yi a koŋdya ŋo na 'but kode yi a koŋdya ŋo narok. ¹¹Nyenagon kogwon yi deden ko kuka na Matat a nyo, a yi möŋi löpukunđyö ntu; ama Njun deden koyi gwon ada, nyena nan yenđu adi töilyet kasu köti deden koyi gwon ada. ¹²Yi 'bayin jamakiŋdya ta köti adi yi a lo 'but, ama anyen tinđu kwe nagon ta lyölyöpi i kulya kaŋ, anyen ta böŋö bubulo waddu ntu logon bu 'ya 'börik i ŋo na memeta ama 'bayin i kulya ti ŋo na gwon ko ntu i töili kune. ¹³Kogwon koyi a mamala, yi mamala kogwon kulya ti Njun; koyi gwon ko yeyeesi na 'but, yi gwon sona kogwon kulya kasu. ¹⁴Kogwon nyaret na Kristo riri'dikiŋdya yi. Yi a kurun adi ntu geleŋ aje twan kogwon kulya ti ntu liŋ, kweja adi ntu liŋ aje twatwa. ¹⁵Lepeŋ a twakin kogwon kulya ti ntu liŋ, anyen ntu lo gwon jörun kilo böŋö gwon ti gwolor i kitakiŋdya na 'börik, ama anyen kitakiŋdya lepeŋ logon aje twan ko aje topiyu kogwon kulya kase lo. ¹⁶Nyenagon suluja soŋinana yi ti lilija kulya ti lele ntu ko yeyeesi ti na kak, ma 'di köju yi a lilija kulya ti Kristo ko yeyeesi ti na kak kune, a yi tine koŋdya sono köti kwöŋ. ¹⁷Nyenagon ko lele ntu gwon ko Kristo i mugun, nye aje gweya a ludukötyo; kulya ti 'beron kune aje 'duddyö, mete, ŋo liŋ gwe a ludukö. ¹⁸Kine ŋo liŋ njun lo koŋdya, logon a tomorakiŋdya yi kanyit i mugun kogwon Kristo lo, a nye i ingi tinđu yi kita na tomorunđya na ntu kanyit ni. ¹⁹Kweja adi Njun kita ko Kristo i mugun anyen tomorunđya ntu ti jurön kanyit ni, a tine kenakiŋdya se toronjin kase arabat, a tinđi yi lore logon tuköki ntu adi ti se morunđye ko Njun ni. ²⁰Nyena yi a gworolo ti Kristo, gwoso nagon Njun ko mugun nanyit lo mo 'yu ta kanyaŋ kutusen na. Yi mo 'yu ta i karin ti Kristo adi, Morani ta mora ko Njun. ²¹Kristo 'bak toron, ama Njun a kon lepeŋ a toron kogwon kulya kaŋ, anyen yi bonö gwon ko torigwo na Njun kanyit i mugun.

Chapter 6

¹Yi kita ko Njun i pirit na gelen, nyena yi momo 'yu ta, an ta ko wuju ta 'busan na nyanju na Njun ko kana. ²Kogwon Njun a kulya adi, Nan a yin do i dinjit na 'but, a nan parakin dye do i lor lwokit. Mete ta, sojinana a dinjit na 'but; injkoi, sojinana a lor lwokit. ³Yi ti 'bon tin du lele nuto i kopukö, anyen ntu gwon ti yuyuggö kita nikan. ⁴Yi mömönu i njo lin i kwekin dye adi yi a kolinönök lo 'but ti Njun; yi nononaddu dinjit a najo, yi sasanya, yi 'bak njo nagon yi 'de 'dengi, yi gwon i nagusu, ⁵yi gwugwutö, yi rereka, yi gwon i kiden na lodirön logon wonon koyi, yi gwon i dara i kita nago, yi ti doto, yi mamagora. ⁶I kine delyaesi lin yi gwon ko toilyet loke, yi deden kulya, yi nononga talin, yi a lo 'but ko ntu, Mulökötyo Loke gwon koyi, yi nonyanju ko to 'diri, ⁷yi tokujo ko to 'diri, yi gwon i rinjit na Njun, yi morga tito möriesi i könin lutaten ko i könin kadoje logon a ti loti lo rigwo. ⁸Yi bubula ko lalawe, yi yuyuko ko pupura. Nuto kulya adi yi a kamumulukak, ama yi a ti to 'diri; ⁹yi gwoso ntu logon ti dena, ama yi dedena parik; yi gwoso ntu lo twatwa, ama yi gwon jörun; yi a rinja, ama yi a ko tatua. ¹⁰Ma 'di ködyö yi a sasanya, ama yi nupi lyolyonon, yi meta gwoso lomerika, ama yi tukwörienöju ntu jore; yi meta gwoso logon 'bak nene njo, ama yi gwon ko njo lin. ¹¹Ta ntu ti Korinto, yi aje jamakin ta njo lin köke, yi aje pakin dye ta toilyet kan a lugalanak. ¹²Ko taa tenjo i jambu, kine 'bayin a kulya kan ama toilyet kasu lo tengu ta. ¹³Nyena nan jambu ko ta gwoso ta a njwajik kwe, nane ta nja toilyet kasu koti a lugalanak. ¹⁴Ko morakin dye ta 'börik i ntu logon a ko yubbö kilo. Lötö lo rigwo se ko kulya narok bubulö mora ada? Parara se ko mudwe bubulö tojulin ada? ¹⁵Kristo bubulö torukökin ko Beliala ada? Nona kulya ti kayunönit gwon jojo ko kulya ti ntu logon a ko yubbo lo le? ¹⁶Kadi na Njun nona bubulö gwon a njo gelen ko nyömuejin le? Kogwon yi a kadi na Njun lo gwon jörun; gwoso na kulyari njun nu adi, Nan mo gwolor ko se, a mo wöroni ko se; a nan mo gwe a njun lose, a se mo gwe a ntu kwe. ¹⁷Nyenagon nan Matat lo kulya adi, Po ta kanjo kase kiden, ko gwe ta ka 'de, an ta ko 'bo 'yu ta nene njo nagon a lut; a nan mo wuyundye ta, ¹⁸a nan mo gwe a monye losu, a ta mo gwe a njwajik kwe lulyan se ko nawate, nan Matat Kabulönit lo njo lin lo kulya.

Chapter 7

¹Julin kwe lo nyanyara, kulo rukesi a milyeki yi. Nyena ti yi toke 'yi ta 'börük i lut liñ nagon toluddya mugun se ko töili kune, anyen yi gwon a loke 'bukulun i kugga na ñun. ²Tiki ta yi pirit kasu i töilyet. Yi a ko konakiñdya lele ñuto arabat, yi a ko kõñu lele ñuto, a gwe a ko dumba lele ñuto. ³Nan ti jambu kine kulya anyen yuyuggö ta, kogwon gwoso na jambi nan a kokwe nu adi ta gwon kayañ i toilyet, ma 'di ko a twan kode gwon jörun yi ti koña ko ta. ⁴Nan a yinikin ta parik kogwon ta gwonwo 'dan go, a nan bu 'ye mugun parik kogwon kulya kasu. Nan a togolo parik, a lyonñon nio gwe a duma parik ma 'di nagon yi sasanya parik na. ⁵Ma 'di nagon yi a 'durökin Makedonia yu nu, a yi tine ryö yukan. Yi gwon i yöyöñö i swötön liñ, a gwe i kiden na rerenyesi, a töilyet kañ gwe ko kujönö. ⁶Ama Ñun logon togo 'yu ñutu logon dudurwe lo aje togo 'yu yi ko 'durökin na Tito. ⁷Ti gwon a 'durökin na Tito ka 'de nagon a togo 'yu yi, ama kogwon lepen a togolo ko ño nagon nye a met kasu kiden kune. Lepen a tukökiñdyö yi adi ta yönö meddya nan, a ta inçe delya, a ta gwe ko pusök i kulya kwe, nyena a nan lyöñi lyönñon bia parik. ⁸Kogwon ma 'di nagon nan aje todelyaju ta ko ñina leta nio na, nan ti delya. Nan a den adi ñina leta nio aje todelyaju ta ama 'bayin ko diñit a najo. Ama ma 'di nagon nan ködyö a delya, ⁹soñinana nan lyölyönñon, ti gwon kogwon nan a todelyaju ta, ama kogwon delyaesi kasu aje tin ta i löpu-ggö na töilyet. Kine delyaesi ño ko Ñun yu, a ta gwe a ko körö kogwon kulya kañ. ¹⁰Kogwon delyaesi nagon ño ko Ñun kine tiñdu ñutu i löpuggö na töilyet anyen lwölwökö, a tine todelyaju se. Ama delyaesi ti na kak jonña twan. ¹¹Meddi ta, kine delyaesi nagon a ño ko Ñun kine aje topukunñdyö nyo kasu i töilyet. Kweja adi a tiñdu ta kure anyen ta tetenakiñdya 'börük a lo 'but. Kune delyaesi a tiñdu ta i ñoma, ko i kujönö, ko i yönö na meddya na nan. Köti a tiñdu ta i gwon ko pusök a duma, ko i ga 'yu riñga na katoronyanit. I ño liñ ta aje kwekiñdya 'börük 'bak toron. ¹²Nyenagon ma 'di ködyö nan a wurö-kin ta ñina leta, nan ti wunö i kulya ti nye logon koñdya arabat lo, kode i kulya ti nye logon a konaki arabat lo, ama nan a wunö ñina leta anyen pusök nasu koyi böñö kwekiñdya ta ko Ñun i komor. ¹³Nye ñina kwe nagon soñinana töilyet kañ gwe a ingo na. Töilyet kañ 'diri a ingo ama yi köti lyölyönñon bia parik i meddya na Tito i lyönñon. Ta liñ aje tiñdu töili lonyit i yukan. ¹⁴Kogwon ko nan ködyö pupurjata ko lepen i komor, a ta gwe a ko tiñdu kwe nio i yu. Ño liñ nagon yi a jamakin ta kune a gwak, a pupurja nikan na ta ko Tito i komor köti inçe kurwe a gwak. ¹⁵Töili lonyit nyanyar ta parik na yeyeji lepen adi ta liñ twötwö nye nu, a inçe wuyunñdya lepen ko kujönö ko böñdu. ¹⁶Nan lyölyönñon kogwon nan deden adi ta mo gwon a lo 'but i ño liñ.

Chapter 8

¹Lunjasirik, yi 'de 'dekan ta deden 'busan na nyanju na Nun nagon aje tiki i ntu lo momora a kanisajin Makedonia yu kulu. ²Lepenat a tema parik ko sasanyesi, ama a lyönön nase gwe a duma parik, nyena ma 'di se a lomerika bia parik ase inge 'dogga 'bak temet. ³Kogwon nan bubulö tökonu adi lepenat aje 'dogga kotun alikan na töilyet gwoso nagon se bubulöri na, inkoi, lwölwön na bulöri se na. ⁴Lepenat a mo 'yu yi ko pusök anyen morakindya i parakindya na ntu ti Nun. ⁵Dogga nase a lwön njo na yen yi kune, kogwon lepenat a kokwe a tinđu 'börik ko Matat, köti a tinđu 'börik kayan gwoso i 'deket na Nun. ⁶nina a kwe nagon yi mo 'yu Tito logon aje suluja todindyo ntu i 'dogga lo anyen nye böñö tutungö nina kita na nyanju kasu kiden. ⁷Ta a kwörinikö parik i njo lin, kweja adi i yunjet, ko i jambu, ko i denja na kulya, ko i pusök lin na parakindya, ko i nyanju nasu na yi. Nyena mete ta met 'bura adi ta a kwörinikö i nina kita na nyanju köti. ⁸Nan jambu kine kulya ti gwon a saret. Nan a kwekindya ta 'dogga na kulye ntu ko pusök, anyen nan denundya kanjo kasu ko nyanju nasu nona a na to 'diri. ⁹Kogwon ta a den 'busan na nyanju na Matat likan Yesu Kristo, adi na gwon di lepen a kwörinit nu, a nye konji mugun a lomeri kogwon kulya kasu, anyen ta böñö wora a kwörinikö kogwon tolomerian nanyit. ¹⁰Nyena nan 'de 'dekan jujuja ta i kine kulya. I kinja lo tu ta a ntu ti kokwe logon 'de 'dekan parakindya, a ta inge suluja, ¹¹nyenagon tutunge ta njo nagon ta aje sulu kine. Ta a suluja ko pusök, gwe ta ko pusök i tutunökindyo gwoso nagon ta bubulöri na.

¹²Kogwon ko ntu gwon ko pusök i 'dogga, a nun mo runge njo nagon kata ko ntu na ti gwon i lungu na njo nagon 'bayin ko lepen na. ¹³Nan ti jambu kine kulya anyen lwöggü kulye anyen ta lo sopa, ¹⁴ama njo lin ködyö gwon jojo; i na dijit ta gwon ko njo jore nagon ta parakindye ntu logon ko yönö na njo kilo, anyen molu na gwon di ta ko yönö na njo nu, a se mo parakindye ta ko njo kase jore, a kirut njo lin mo gwe jojo. ¹⁵Gwoso na tunge kulya ti nun na wuro kune adi, Ntu logon a 'du 'dumba jore lo 'bak nene njo na pipitundyo, a ntu logon a 'du 'dumba ku 'dik lo tine yöpö nene njo. ¹⁶

¹⁷Yi a pija lepen anyen tu kasu njini, a lepen i ingi ruk, ama ma 'di nagon yi a ko takin lepen, nye 'de 'dekan parik i tu kasu njini. ¹⁸Yi soson lunaser likan lo yubbo anyen moraddu ko lepen. Nilo lunaser kukwon i kanisajin lin kogwon tokujo nanyit na Lone Lo 'but. ¹⁹nilo lunaser kanisajin a wulun anyen jolo koyi i pirit na gelen i na kita na nyanju nagon yi kikitari na, anyen Matat bubula, ko anyen kwekindya adi yi 'de 'dekan parakindya. ²⁰Yi a tinđu tirikwet nikan an lele ntu yuyuggö yi i kulya ti kine 'dokesi nagon yi kita se kune. ²¹Yeyeet nikan gwon i konja na njo na 'but ti gwon ko Matat i komor ka 'de, ama koti i komor na ntu. ²²Yi kilo sondu lele lunaser likan lo yubbo lo i pirit na gelen ko se. Yi aje mor lepen danin jore ko aje ryonu adi lepen kikita ko pusok i njo jore. Pusok nanyit soninana a 'yaladdu nerot kogwon nye a yinikin ta parik. ²³a ko gwe gwoso Tito, lepen a ntu logon yi panu kita ko lepen, a yi se ko lepen kitakindye ta. A ko gwe gwoso kilo lunjasirik kan lo yubbo kilo, kanisajin lo sondu lepenat; lepenat a bulesi ti Kristo. ²⁴Nyenagon kweki ta lepenat adi ta 'diri a kanyarak, ko koti adi bu 'ya nikan na 'borik i kulya kasu a gwak. Kweki ta se kine kulya i komor na ntu lo momora a kanisajin kulo.

Chapter 9

¹Nyena 'bulit 'bayin i wurokiṇḍyo nio na ta i kulya ti pariesi nagon paraki 'e ṇutu ti Ṇun, ²kogwon nan a den adi ta 'de 'dekan parakiṇḍya. Nan a pupurja ta ko ṇutu ti Makedonia i komor, a nan takiṇḍye lepenjat adi lupasirik lo yubbo lo gwon Akaya kulu gwon ajo i parakiṇḍya suluja i kiṇa lo tu. Pusok nasu na parakiṇḍya aje topurun lojore kase.³Nyena nan sunyuki ṇḍyo ta kilo luṇasirik lo yubbo kulo, anyen pupurja nikaṇ na ta böṇö gwon ti kurwe a ṇo kana, ama anyen ta böṇö gwon ajo i parakiṇḍya, gwoso na kulyari nan adi ta ködyö gwon ajo nu. ⁴Kogwon ko ködyö kulye ṇutu ti Makedonia a moraddu ko nan, a i iṇgi ryö adi ta a ko nyuṇ gwon ajo, a yi mo tikine yu na kwe a duma mora ko ta, kogwon yi a yinikin ta bia parik. ⁵Nye ṇina kwe nagon nan a yeyeju adi a na 'but i pija na kulo luṇasirik anyen tu kasu pini a kokwe na tu nio, anyen peṇeṇḍya ajo 'dokesi nagon ta aje ruk kine, anyen kine 'dokesi böṇö gwon ajo ti gwon gwoso na riripwe, ama a 'dokesi na 'dakarikin ko tuṇ alikan na töilyet. ⁶Yeyene ta yeye adi, ṇuto lo weja ku 'dik lo mo köti peṇa ku 'dik, a nye lo weja jore lo mo köti peṇi jore. ⁷Ṇutu liṇ gelen gelen ködyö yiyiunḍyö kase i töilyet ṇo nagon se 'do 'dongi kune. Ti lepenjat 'dongi 'bak delya kode ripaki, kogwon Ṇun nyanyar ṇuto lo 'dogga ko lyöpön. ⁸pun ko riṇit i 'dogga na ta ko ṇo liṇ abur anyen ta ṇupi gwon ko ṇo jore nagon tetemakiṇḍya ta i ṇo liṇ, anyen ta köti böṇö bubulö 'dogga abur i kitajin liṇ na 'but. ⁹Kulya ti ṇun na wurö kune tuggö adi, Nye a gwelakiṇḍya abur, nye a 'dogga lomerika, löti lonyit lo rigwo yeyenon ṇupi. ¹⁰Nyenagon Ṇun logon tiṇdu kaweyanit nyomot i weja se ko kinyo lo nyenyei lo, lepen mo köti titikin ta nyomot logon ta wewe, a mo to 'duṇe se, a nye mo tuṇḍije 'butun lo 'dogga nasu. ¹¹Nye mo tutukwörien ta parik anyen ta bubulö 'dogga i ṇo liṇ, anyen ṇutu jore mo tiṇdu Ṇun tinate kogwon 'dokesi kasu nagon se a wu kayan kune. ¹²Kita nagon ta kökon ṇina ti gwon i parakiṇḍya na ṇutu ti ṇun lo gwon ko yöṇö na ṇo ka 'de kilo, ama köti tiṇdu ṇutu jore parik i pupurja na Ṇun. ¹³Ṇina kita nasu nagon ta kökon na kwekiṇḍya adi yuṇet nasu a rye a gwak, a tiṇdi ṇutu jore i bu 'ya na Ṇun, kogwon keṇoddu nasu na Loṇe Lo 'but lo Kristo logon ta a ruk lo, a ta liṇgi 'dogga lepenjat abur se ko ṇutu liṇ. ¹⁴A se mo kwakwaddi ko pusök a duma kogwon kulya kasu, kogwon Ṇun a 'dogga ta abur ko 'busan nanyit na nyanju. ¹⁵Tinate lo Ṇun kogwon 'docket nanyit a duma parik nagon ṇutu ti bulo jambu kulya kanyit na!

Chapter 10

¹Nan Paulo ko mugun nio mo-mo 'yu ta. Ta yuyuggö nan adi nan a lokoyok na gwonädi nan kasu kiden na, ama na gwonädi nan pajo nu, a nan gwe a purutat kasu. Nan mo 'yu ta i pele ɲoto na Kristo se ko i toili lonyit lo lilik, ²an ta ko ri 'dikin ta nan i gwon a purutat kasu ko topurwan nagon nan bubulo gwon a purutat na, i ɲutu logon gokinäyo yi adi yi woro i kenoddu na 'dekesi ti na kak kilo. ³Yi 'diri gwolor i na kak, ama yi ti moro gwoso na 'denäi ɲutu ti na kak na, ⁴kogwon tito moriesi logon yi morori gor likan kulo ti gwon a tito ti na kak, ama kilo tito moriesi gwon ko rinäi na ɲo ko ɲun anyen kororikin piriton nago na titiyu. A yi koni rerenyesi. ⁵Se ko yeyeesi lin ti bu 'ya na kwe nagon teggu ɲuto i denäya na ɲun kune, a yi morgi kine yeyeesi lin a 'dupi anyen twoju Kristo. ⁶Nyenagon ko ta aje twoju ko toilyet kasu lin, a yi mo gwe ajo i ringa na ɲutu lin logon 'bayin a kwatwoyok kilo. ⁷Mete ta met go nagon kasu i komor kine. Ko lele ɲuto a yinikin mugun adi nye 'diri a lo Kristo, a na 'but, ti lepen yeyene yeye mugun adi gwoso na gwonädi nye a lo Kristo na yi koti a ti Kristo. ⁸Kogwon kwe nio ti yu, ma 'di ko nan a bu 'ya mugun parik madan i kulya ti kido nikan. ɲina kido Matat lo tinädu yi anyen gweyundya ta ki, ti gwon i dukakinäya na ta kak. ⁹Nan ti 'bon ta yeyeju adi nan ga 'yu tokujonädu 'ta ko letajin kwe. ¹⁰ɲuto kulya adi, Letajin kanyit kune pomoni a gwe ko rinäi, ama ko do a met lepen i mugun a gwe a lomunyan, a kulyaesi kanyit gwe a go kana. ¹¹Ti ɲutu gwoso kilo kuru kurun adi na gwonädi nan pajo ko ta nu, nan a ɲuto lo gelen lo wunäo ko a nan lo konäya na ɲonädi nan kasu ɲini nu. ¹²Yi a ko konäya 'borik a purwat i gwon jojo ko ɲutu logon pupurja 'borik kilo, yi a ko tobenä 'borik ko se. Lepenat a lu 'bon i totem ko 'borik ko i tobenä na 'börik. ¹³Ama ko gwe gwoso yi, yi ti bulo bu 'ya 'börik anyen langu lokökorit kitaet ɲun aje temakinäya yi lokökorit kitaet adi yi bubulo yenäddu tojo kasu gini. ¹⁴Nyenagon kogwon ta gwon i lukata na lokökorit likan lo kita, a yi gwe a ko lanäddu i ɲilo lokökorit i dinäi na tiri yi kasu ɲini a kokwe i jonäa na Lone Lo 'but lo Kristo nu. ¹⁵Yi ti bu 'ya 'börik i kulya ti kita nagon kulye ɲutu aje kon na i lanäddu na lokökorit logon ɲun aje temakin lo. Kölumbö yi yinikinäyö adi ti yunet nasu 'durundye ki ko ti kita nikan kasu kiden böñö ɲaaddi ɲaaddu a nanalan, ¹⁶anyen yi böñö tokuöddu Lone Lo 'but i jurön logon kasu ɲerot kulu, atinebu 'ya 'börik ko kita nagon lele ɲuto aje kon kanyit i lokökorit na. ¹⁷ɲuto logon bubu 'ya lo, ti nye bubu 'ye ko Matat i mugun. ¹⁸Kogwon a leje ɲuto logon pupurja mugun lo nye lo rukö, ama a nye logon Matat pupur lo nye lo rukö.

Chapter 11

¹A na 'but ko ta ködyö ñononga talin ko nan ködyö a lu 'böñ madañ! Bögö ñongi ta ko nan. ²Nan gwon ko yulön ko ta gwoso na yu 'ye ñun na, kogwon ta gwon gwoso ñuro 'diet nagon a ko nyun den kulya ti ñutu lyan na, nagon nan a rukökin i yema ko ñuto geleñ ka 'de logon a Kristo. ³Nan kukujönö adi yeyeesi kasu mo kökörö, a ta mo kölökinnye twöju nasu na Kristo ko töilyet kasu lin, gwoso nagon munu köju mumulunge Awa ko kogon nanyit nu. ⁴Kogwon ko lele ñuto a ño, a tokuje leñe Yesu logon yi tokujö lepen lo, kode ko ta wuju leñe mulökötio ko leñe lore lo 'but logon ta aje wu kayan lo a ta yinge nye 'bura. ⁵Nan yeyeju adi nan 'bayin a lo'dit kwön i kilo luyökie temejik. ⁶Ma 'di nan 'bak tomirian i jambu, ama nan gwon ko tomirian i denya na kulya ti ñun, kogwon yi aje kwekinnya ta i ño lin ko i diñitan lin adi yi deden kine kulya. ⁷Nan a tokukinnye ta Lone Lo 'but a gwe a ko lungu ropet. Nan a bulakinnya ta ki a nan to 'diddye mugun. Kine kulya gona a toron le? ⁸Nan a ru 'ya kunie kanisajin i 'dumunya na gariesi anyen nan garakinnye ta. ⁹Nyena na gwon di nan kasu ñini a gwe ko yönö na ño nu, a nan gwe a ko tudaraju lele ñuto, kogwon lunasirik lo yubbo lo ño Makedonia kulo se lo jonnya pariesi kwe. Nyena nan aje tenyu mugun, a nan köti mo tenyi mugun, adi nan ti tudaraju ta kwön i lungu na pariesi. ¹⁰'Diri 'diri gwoso na gwon di to 'diri na Kristo köyö na, nan mo ti kö 'yu bu 'ya mugun i swötön ti Akaya lin adi nan a ko lungu pariesi kasu. ¹¹Ko nyo nan jambu sona? Nan ñona ti nyanu ta le? Inkoi, ñun deden adi nan nyanyar ta. ¹²Nan mo möröddu ñerot i konnya na ño nagon nan kökon soñinana kune, anyen tenyu kulye kilo ñutu i bu 'ya na 'börik adi se kita jojo gwoso nagon yi kikitari na. ¹³Kogwon ñutu gwoso kilo a luyökie 'burönök, lepenat a kakitak kamumulukak logon mirakinnya 'börik adi se a luyökie ti Kristo kilo. ¹⁴Nene ño 'bayin na tutusöñu i kine kulya; ma 'di ködyö Satani mirakinnya mugun gwoso malaikatat lo parara. ¹⁵Nyena gwon a ño pölilyö ko kolinönök kanyit köti mirakinnya 'börik a kolinönök ti löti lo rigwo. Nyena 'dutet nase mo jukin i konesi kase. ¹⁶v 16Nan köti nyöggu kulya adi ti lele ñuto gwe ti yeyeju adi nan a lu 'böñ. Ama ma 'di ködyö ko ta yeyeju adi nan a lu 'böñ, wuji ta nan gwoso ñuto lu 'böñ, anyen nan ködyö bu 'ya mugun madañ. ¹⁷Ño nagon nan jajam kine ti gwon a Matat lo takinnya nan, ama nan jambu gwoso ñuto lu 'böñ logon a purutat i bu 'ya na mugun. ¹⁸Nyena kogwon ñutu jore bu 'ya 'börik ko ño kase ti na kak, a nan köti mo bu 'ye mugun. ¹⁹Kogwon ta ko 'börik kasu a lokon bia parik, nyena a ta lyönji lyönön i ñonga talin i ñutu lu 'böñ. ²⁰Ta ñonga talin i ñutu logon konnya ta a 'dupi, a nyesi ño kasu lin, a lorgi ta, a meddi ta a ño kana, a nanañaji ta i temenenan. ²¹Nan a ruggö ko yu na kwe adi yi 'diri a lomunyak, yi a ko konnya ño gwoso kine! Ko lele ñuto 'bak kujönö i bu 'ya na mugun, nan köti 'bak kujönö i bu 'ya na mugun, nan ñilo jambu gwoso ñuto lu 'böñ. ²²Lepenat ñona a ñutu ti Sura le? Nan köti a Suratyo. Lepenat ñona a ñutu ti Yisaraele le? Nan köti a Yisaraeletyo. Lepenat ñona a nyakwariat ti Abarayama le? Nan köti a nyakwari lo Abarayama. ²³Lepenat ñona a kitakinnya Kristo le? Nan jambu gwoso ñuto lo mamala, nan köti a kitakinnya Kristo lwölwön se. Nan a dara i kita parik lwölwön se, nan a tiki i kadi rereket danjin jorejwölwön se, nan a 'bi 'bitötu ti bulö kena, diñitan jore nan gwon nyona ko twan. ²⁴Danjin mukanat Yudayaki a gwut nan kurubasi merya musala wot bunwan. ²⁵Nan a gwugwutötu ko turya danjin musala; nan a gugubatu ko ñurupö danjin geleñ. Na wöröri nan ko ki 'bo nu, a ki 'bo inje 'dirön danjin musala; nan a ñonga tuparan ko tukwaje i tör kata. ²⁶Na jölöri nan danjin jore nu, nan gwon i nagusu i lalan aju na karya, nan gwon i nagusu i karyakak, nan gwon i nagusu i ñutu kan, nan gwon i nagusu i Lwaka, nan gwon i nagusu i köjinö kata, nan gwon i nagusu i yöbuöt, nan gwon i nagusu i tör duma na 'balan, nan gwon i nagusu i lunasirik lo yubbö logon a 'burönök kilo. ²⁷Nan a kita ko dara, nan a ñonga ño jore; danjin jore nan tidoto; nan gwon ko magor, nan a moka kure; danjin jore nan 'bak kinyo, nan a ñonga katirut, nan gwon köke. ²⁸Wat kunie ño lin nagon nan a ko 'dinnya kine, temba i lor töili lin a sopa pömöni i yeyeju na kanisajin lin. ²⁹Ko lele losu a lomunyan, nan ñona 'bayin a lomunyan köti le? A ko lele losu a tiki i 'doro, nan ñona ti gwon ko delya le? ³⁰Ko nan ködyö bu 'ya mugun, nan bu 'ya mugun i kulya ti ño nagon kweja tomunyan nio. ³¹'Diri 'diri ñun Monye Matat Yesu logon pupura ñupi lo deden adi nan 'bayin a 'burönit. ³²Köju Damaseke yu mödir lo gwon ko mor Areta i mukök lo a tinju katiyuk i tiju na köji na Damaseke anyen morga nan, ³³ama a nan kikinnye i kupö kata, a lilijene kak i kulupit na gwon i gorom, a nan inje rwöddu kanyit i könisi.

Chapter 12

¹Nan agu ködyö bu 'ya mugun, ma 'di ködyö 'bulit 'bayin. Nyena nan puputuru ɲerot i jambu na kulya nagon Matat a kwekin nan köyö i toili anyen nan memet se kune. ²Nan a den lele ɲuto logon gwon ko Kristo i mugun logon köju i kipajin puök wot inɲwan lo tu lo a 'depaji ki tojo i 'diko tomusala. Nan ti den kode lepen a jopa ko mugun nanyit liɲ kode ka 'de toili lo jopa, tun ɲun lo denɲya. ³Nan köti a den adi ɲilo ɲuto a 'depaji ki i Melesen nakwekwelen na ɲun. (Nan ti den kode lepen a jopa ko mugun nanyit liɲ kode ka 'de töili lo jopa, tun ɲun lo denɲya.) ⁴A ɲilo ɲuto i inɲi yin kulya nagon ti bulö jama, kweja adi kulya nagon ɲuto a ko 'buruki i jambu na se kune. ⁵Nan de bu 'ya mugun i kulya ti ɲuto gwoso ɲilo, ama nan ti bu 'ya mugun i kulya kwe ama ka 'de i kulya ti tomunyan nio. ⁶Ko nan ködyö 'de 'dekan bu 'ya mugun, a nan ködyö tine gwon a lu 'böɲ, kogwon nan jambu to 'diri. Ama nan teten mugun, anyen lele ɲuto böɲö gwon ti kiunɲyö adi nan a duma lwölwöɲ ɲo nagon nye a met nan i konɲya kode ɲo nagon nye a yin nan i jambu kune. ⁷Nyena kikwöti a suki köyö i mugun anyen tenɲu nan i 'du 'duɲga kogwon ɲo sörösi jore na met nan kune. ɲina kikwöti a luyökile lo Satani anyen tomijö nan anyen tenɲu nan i 'du 'duɲga. ⁸Daɲin musala nan a momo 'yu Matat anyen jonɲa ɲina ɲo kaɲo köyö i mugun. ⁹Ama a nye waddi nan adi, 'Busan nio na nyanɲu a jukin do, kogwon rinɲit nio wora a duma parik i ɲuto lomunyan. Nyena nan lyölyöɲön bia parik i bu 'ya na mugun kogwon tomunyan nio, anyen rinɲit na Kristo böɲö gwon köyö i mugun. ¹⁰Nyena nan lyölyöɲön i gwon a lomunyan, ko i momorotu, ko i ɲonjesi nago, ko i sasanyesi, ko i yöyöɲesi kogwon kulya ti Kristo. Kogwon ko nan a lomunyan a nan gwe ko rinɲit. ¹¹Nan a lu 'böɲ! Ama ta lo ri 'dikindya nan i ɲina tu 'böɲön, kogwon ta ködyö lo pupurja nan. Kogwon nan 'bayin a lo 'dit kwöɲ i kilo luyökile temejik, ma 'di nagon nan 'bayin a nene ɲo. ¹²ɲo nagon kwekinɲya adi nan 'diri a luyökile kune, nan aje kon se kasu kiden mora ko kweyesi ko sörösi se ko kitajin nagon kona ko rinɲit kune. ¹³Nan ɲona a jaran i konakinɲya na ta nene ɲo nagon nan a konakin kunie kanisajin le? Tun nan ko mugun nio a ko tudaraju ta i lungu na pariesi. Böɲö pitöki ta nan i ɲina toron! ¹⁴Soɲinana na gwe a daɲ tomusala nagon nan gwon ajo i tu kasu ɲini. Nan mo ti tudaraju ta i lungu na pariesi, kogwon nan ti ga 'yu ɲo kasu, ama nan ga 'yu ta ko 'börik kasu; kogwon ɲwajik ködyö ti 'delakinɲya komonye kase tito, ama komonye ködyö lo 'delakinɲya ɲwajik kase tito. ¹⁵A ko gwe gwoso nan, nan mo lyölyöɲön parik i tutungö na ɲo nagon nan gwon ko se kune kogwon kulya kasu, inɲkoi, nan mo tutunökinɲyö rinɲit nio köti. A ko nan nyanyar ta parik, a ta ɲona nyanɲi nan madaɲ le? ¹⁶Gwon sona 'diri adi nan a ko tudaraju ta i lungu na pariesi, ama kulye kasu kulya adi nan a kadumanit, a mumulukunɲye ɲo kasu ko konɲon. ¹⁷Nan ɲona a soɲdu luyökile i dumba na ta anyen jakinɲya nan pariesi le? ¹⁸Nan a mo 'yu Tito parik anyen tu kasu pini, a nan soɲdi lele luɲaser lo yubbö lo ko lepen i pirit na gelen. Tito ɲona a dumba ta ko ɲo kasu le? Yi ɲona a ko wörö ko Mulökötyo lo gelen lo le? Yi ɲona a ko kebbu gwoke lo gelen lo le? ¹⁹Ta ɲona yeyeju i na diɲit liɲ adi yi möɲu wasunɲya 'börik kaɲo kasu i komor? 'Bayin, yi jambu ko ɲun i komor gwoso ɲutu ti Kristo. Julin kwe lo nyanyara, ɲo liɲ na kon yi kine yi konɲya se anyen gweyunɲya ta ki. ²⁰Nan kukujönö adi kode ɲona ko nan a ɲo kasu pini, a nan mo ryeji adi ta gwon ka 'de 'bayin gwoso nagon nan 'de 'dekan na, a ta mo ryeji adi nan gwon ka 'de 'bayin gwoso nagon ta 'de 'dekan na. Nan kukujönö an nan ko ryö adi ta gwon i rerenya, ko i be 'ya, ko i woran, ko i denɲya na 'börik ka 'de, ko i momoröju, ko i yeyenɲa na kulya, ko i bu 'ya na kusik, ko i wopesi. ²¹Nan kukujönö adi ko nan a ɲo kasu pini köti, a ɲun liɲ mo tinɲi kwe nio i yu kasu i komor, a nan ködyö gwine ko ɲutu jore logon köju aje toronɲya a gwe a ko löpuggö töilyet i ɲo na kon se kune i gwiliɲisi kase logon a lut kulo, ko i lulupujö nase, ko i konɲya na ɲo ti yu na kwe aka.

Chapter 13

¹Na a dao tomusala nio i tu kasu njini. Kulya lij kodyo ririki gwogwo i tokoresi ti katökorok murek kode musala. ²Nan kukuju ntu logon koju aje toronjya ko kulye kilo nutu lij koti adi, ko nan a tu i 'yo 'yu na ta i nene danj, a nan mo tine pitokin se kwoj. Nan aje jamakinjya se sona na gwonjdi nan kasu njini danj tomurek nu, nyena na gwonjdi nan pajo ko ta na a nan nyoggi Tambu sona. ³Na tiri nan kasu njini na, a ta mo denunjye 'bura adi Kristo 'diri lo Tambu koyo i kutuk. Lepen ti gwon a lomunyan kasu, ama gwon ko rinjit kasu kiden. ⁴Ma 'di kodyo lepen a lomunyan i 'bikiki nanyit i kodini na goro, ama soninana lepen gwon jorun kogwon rinjit na Nun. Yi a lomunyak ko lepen i pirit na gelen, ama yi gwon Jorun i pirit na gelen kogwon rinjit na Nun i kulya kasu. ⁵Teme ta tem 'borik, liline ta lili 'borik anyen denunjya kanjo ko ta Nona gwolor i yupet. Ta nona 'diri deden adi Yesu Kristo gwon kasu i mugunya le? Ko 'bayin sona kweja adi ta ti jukin i njina temet. ⁶Nan yendu adi ta mo deden adi yi jujukin i njina temet. ⁷Ama yi momo 'yu Nun anyen ta bonjo gwon ti konjya arabat, mo 'yu lepen sona ti gwon i kwekindya adi yi jujukin i njina temet, ama anyen ta kodyo konjya no nagon a na 'but, ma 'di kodyo yi meta gwoso logon ti jukin i njina temet. ⁸Kogwon yi ti bulo konjya nene no i tengu na kulya ti to 'diri, ama tun anyen tinu kulya ti to 'diri i puputuru nerot. ⁹Yi lyolyonon koyi a lomunyak a ta gwe a ingo. Nyena yi koti momo 'yu Nun anyen ta bonjo tetenaki 'bura. ¹⁰Kwe nagon nan wutokinjye ta kine kulya na gwonjdi nan pajo ko ta nu, anyen ko nan a 'dur kasu njini, a nan tine tukanan ko ta ko kido saret nagon Matat a tikin nan na. Njina kido a tiki nan anyen gweyunjya ta ki, ti gwon i dukakinjya na ta kak. ¹¹Lunasirik, nan gwe 'bak kunie kulya jore nagon nan jajam, gwe ta 'bura. Monji ta moru anyen ta bonjo gwon a jukin; yinge ta jujuwesi kwe; torukoki ta torukökin ko 'borik; gwolore ta ko talinj; a Nun lo nyanu logon talinj gwon ko lepen lo mo gwe ko ta. ¹²Rome ta ko 'borik ko 'bi 'biyet nake. ¹³Nutu ti Nun lij a roman ko ta. Ti 'busan na Matat Yesu Kristo, ko nyanu na Nun, se ko tojulin na Mulokotyö Loke gwe ko ta lij.

Galatians

Chapter 1

¹Paulo a lukoyie - 'bayin a lukokiye jo ngutu kode ko rumet na ngutu, ama ko Yesu Kristo ako Ngun monye, lo tongiju lepeng i twan- ²ako lungasirik ling ko nan, i kenisajin ti Galatia. ³Ti 'busan ko taling na po ko ngun monye ako ko matat Yesu Kristo na gwe ko ta, ⁴lepeng a tikinda mugun kogwon torojin kayang ayen dakunda yi i na dingit naron, gwongge 'deket (mind) na Ngun likang ko Monye, ⁵ti nye bulani bula ngupi ngupi. Amin. ⁶Nan aje sorju kogwon to aje kolokinda nye diwulek logon a lungu ta ko 'busan na Kristo. Nan aje sorju kogwon ta aje lopukoddu i lele longe, ⁷'bayin adi lele longe lo'but kata, ama kule ngutu kata logon dwadwaju ta anyen korju longe lobut lo Kristo. ⁸Ama ko kodo yi kode malaikatat lo po ki yu a tokukindi ta lo ti Ngun lomi lom lepeng. ⁹Gwoso nagon yi a jambi koju nyena nan a jam koti tiyana, "Ko lele ngutu tokukindo ta lele longe lo'but ka'de ko logon ta aje wu lo, ti lepeng s lomoni lomo", ¹⁰nan ngona ga'yu nyara ko ngutu kode ko Ngun? nan ngona ga'yu nyara ko ngutu kode ko Ngun re? A ko kodo nan nyu ga'yu tulyonggu na ngutu, a nan kodo kenye gwong a 'dupiet lo Kristo. ¹¹Nan mindi ti ta dene den, lungasirik, adi lo longe lo'but logon nan a tokukin ta lo 'bayin a lo ngutu. ¹²Nan 'bak ko wu nye ko lele ngutu, kode todiniki, Ama Yesu Kristo lo kwekinda nan. ¹³Kogwon ta aje ying gwilinget lio lo 'beron i Yudayaki, nan a yoyonggu kenisa na Ngun parik a nan ga'yi korju na se (nye) ¹⁴A nan ke puputuru ngerot i keriat ti Yudayaki lwolwong ber kuwe jore i jur likang, kogwon nan lwolwonggu i tinda na keriat ti merenyejin kangang. ¹⁵Ama Ngun, nye logon a gelun nan i dingit na gwondi nan ko ngote nio i pele lo, a nye ke lungu nan ko 'busan nayit, ake lyongon. ¹⁶Kweja nguro loyit kuwe i mugun anyen nan tokujo nye kiden na juron nu, s nan gwe 'bak ko pija mugun ko rima (ngutu) ¹⁷A nan gwe bak ko tu Yerusalema i medda na luyokiye lo po kokwe ko nan, kolumbo a nan lu iti Arabi, anan 'dok yitoni Damaseke. ¹⁸Nyena i mukok na yapala musala, a nan iti Yerusalema anyen denda Kepa a nan ke si'da ko lepeng ko perok puok wot mukanat. ¹⁹Nyena a nan gwe bak ko met kule luyokie gayer Yakobo lungaser Matat. ²⁰I ngo nagon nan wurokin ta, nan tukokindo ta i komong na Ngun adi nan 'bak 'bu'burot. ²¹A nan kirung iti i swoton Suria ako kilikia, ²²Nan 'dok 'bak ko nyu dena i komong i kenisajin ti Yudaya nagon ko Kristo. ²³Koko tung yingga i jama adi, "ngutu logon koju sasandu yi lo tiyanana tokuji longe lo'but yupet nagon nagon lepeng koju ga'yu kokoroju," ²⁴Bong a se bu'yi Ngun ko kogwon nan.

Chapter 2

¹Nyena i mukok na kingajin puok wot ingwan a nan iti Yerusalema koti yi ko Barnaba, a nan baraddi Tito ko nan. ²Nan a tu yu kogwon kweyet a nan kase i komong Longe Lo'but logon nan a toku i kiden na juron a nan jambi a lwon ko se logon meta gwoso ngutulu dumalak, anyen dedena adi nan 'ba wowokon-kode 'bak wokon- ko kana. ³Ama majuk Tito gwon ko nan ko 'dok a Grekitiyo, a ri'diki i tawero. ⁴Lungasirirk 'buronok a po a twoni i medda na toliyen nikang ko Kristo Yesu. Koko mindi tinda yi i gwong 'dupi ⁵ama yi 'bak ko rukokin 'borik ma'di ko dingit na'dit, anyen to'diri na Longe Lo'but pitundo ko se. ⁶Nyenagon se lo meta gwoso se a dumalak (ko se a ko nga 'bakan na 'bulit ko nan, Ngun 'bak ko ge'ya)- ko se, nan jambu se, logon meta gwoso dumalak 'bak ko 'yalakinda nan nene ngo. ⁷A kolumbo, koko aje met adi nan a tiki Longe Lo'but i tokukindo se logon 'bak tawero, gwoso Petero tiki Longe Lo'but i tokukindo se logon a tawero. ⁸Kogwon Ngun lo kita i Petero i gwon a luyokie i se logon a tawero, 'dok kita i nan i jong i juron, ⁹I dingit nagon Yakobo, Kepa a ko Yoane, koko dena a katokok, a tipun 'busan nagon aje tiki nan, koko a tiki konin lutaten i momoret ko Barnaba ako nan. Koko ge ruggo adi ti yi iti i juron a se iti i se lo tawero. ¹⁰Koko pija tina adi ti yi yeyene yeye lomerika, yina a ngo nagon nan a yinikin i konda. ¹¹ama i dingit nagon Kepa aje tu Antiok, a nan yuyugi lepeng a lokomong kogwon lepeng a kure loron. ¹²A kokuwe nagon kule nguto po ko Yakobo, Kepa gwong i nyesu ko ngutu ti juron. Ama i dingit nagon kulu ngutu aje po, a lepeng to'boyi to'boya a gwe pajo ko ngutu ti juron. Lepeng gwe ko kujen ko se logon mindi ngutu i tawero. ¹³Koti Yudayaki ling morakinda i yina 'burot. Madi Barnaba a momoluka ko koko ko yina 'burot nase. ¹⁴Ama a nan ko meddi gwiari lose logon 'bak kebbu to'diri na Longe Lo'but, a nan takindi Kepa i komong nase ling "ko do 'diri a Yudayakityo ama do si'da gwoso ngutu lo juron 'ban gwoso Yudayakityo, a do ngona ri'diki ngutu to juron i si'da gwoso a Yudayaki ada?"¹⁵Yi ko mugunya kang a Yudayaki i yunge ko yi 'bayin a ngutu ti juron kaatoronyak; yi den adi lele ngutu 'bayin logon a lwoko ko kitajin ti saresi ama ko yupet i Kristo. 'Bong yi 'dok a yubo Kristo Yesu anyen yi lwolwoko ko yupet i Kristo 'bayin i kitajin ti saresi. Kogwon i kitajin ti saresi mugun 'bayin na lwolwoko. ¹⁶¹⁷ama ko, i dingit nagon yi ga'yu lwoko i Kristo, yi 'dok a ryeyi a katoronyak, Kristo ngona a duma lo toron?, 'Bayin kwong! Kogwon ko nan nyeggu 'duggo na ngo nagon nan koju a kokoroju, a nan tuggi mugun a katoronyanit. Kogwon i saret, nan a twan i saret, anyen nan gwong jorun ko Ngun. Nan a 'bikiki i kodini na goro ko Kristo²⁰Yilo 'bayin nan logwon jorun ama gwe Kristo lo si'da kwe i mugun. gwilinget logon nan si'dani i mugun, nan sida ko yupet i ngiro lo Ngun, logon a nyar nan a tikindi mugun nayit kogwon nan. ²¹Nan 'bak ko 'deya 'busan na Ngun, kogwon ko kelan bubulo puo i saret, a Kristo a twan kana.

Chapter 3

¹Ngutu ti Galatia lo'bong! Nga to tindu lomit kasu ki? Yesu Kristo a 'beko kasu i komong ko i komong na ngutu ling. ²Na a ngo ka'de nagon nan mindi diniki kasu: Ta ngona a wu mulokotiyo ko kitaesi ti saresi kode ko yinga ko yupet? ³Ta ngona a lo'bong? I mukok na suluja ko mulokotiyo, ta nyu tiana tu anyen tetena ko mugun?⁴Ta ngona a ngongona ngo jore kune ko kana - ko diri ko kana? ⁵Ngona nye lo tindu ta mulokotiyo akondi soresi kasuKiden konda sona i kitaesi ti saresi kode i yinga ko yupet?⁶y Gwoso nago Abrama a yubbo Ngun a gwe a 'doket na lepeng gwoso kelan, ⁷i kiko lo geleng, kuru jurun, tina, adi kilo logon i yupet a ngwajik ti Abrama. ⁸I wurot, medda ngerot adi Ngun lwolwok Ngutu ti juron ko yupet, tokujo Longe Lo'but ko Abrama, ti 'bak ko nyung 'dur, jambu adi "Ko do juron ling molu 'bo'boriya". ⁹Nyenagon, se logon ko yupet a 'boriya gelere ko Abrama, ngutu lo yupet. ¹⁰Se ling logon tokgu 'borik ko kitaesi ti saresi koko a lomo logon ko koti a wuro tina, "Se ling a lomo logon 'bak ko kebbu ngo ling wuro i buk na saresi, a kone kon se". ¹¹Tiyana na gwong koko adi ngutu 'bayin lo lwoko ko Ngun i komong ko saresi, kogwon "Ngutu loke molu si'da ko yupet". ¹²Ama saret 'bayin a lo yupet, kode ngutu logon konda kitajin ti saresi ti se si'dani ko se". ¹³Kristo aje dakun yi kango i lomit na saret ko tinda mugun a lomo ko kulya kang- Kogwon a wuro "Se ling a lomo logon a liliki i kodini"- ¹⁴anyen 'boriesi ti Abramaanyen po i ngutu ti juron ko Kristo Yesu, anyen ko yupet a yi wuji ngo na mileki ko Mulokoty. ¹⁵Lungasirik, ti nan jambi kulya ti ngutu. Koju ko tetenda wurot na saret, a lele ngutu gwe nyobulo 'dumaddu koke kode 'yalakinda nene ngo. ¹⁶Nyena milejin lo jamaki Abrama ko kayit nyakweri. 'Bak ko jambu, "Kayit i nyakwera", tuggo lojore, ama kolumbo i geleng tung, "ko konuk i nyakwera" , nye logon Kristo. ¹⁷Nyena nan jambu tina: Lo saret, logon ponda i mukok na kingajin 430, 'bak ko gelunda miliyet na kukunaki ko Ngun Koju anyen 'dumaddu mile. ¹⁸Kogwon ko rudda na po ko lo saret, a nye gwe 'bak 'bak ko po ko mile. Ama Ngun a tikin Abrama ko mile. ¹⁹Ngona, a nyo, 'bulit na saret? Yina a 'yalaki kogwon toronjin tojo ko nyakwerat ti Abrama a po se logon mile a konani. Lo saret a 'boriya i malaikajin ko konin lo ngangarakinda. ²⁰Nyena kangaranit tuggo adi jore 'bayin a ngutu geleng. Ama Ngun geleng. ²¹Ngona lo saret lo ka'de ko mile lo Ngun? To'diri 'bayin tina! Kogwon ko saret aje tiki anyen tinda ru a kirung kelan 'diri a po ko saret. ²²Ama wurot a rerek ngo ling i kak na toron anyen lo mile ko yupet ko Yesu Kristo bubulo tiki i se lo yubbo. ²³Nyens a kokuwe na pondi yupet, yi koju a moka mabusi i kak na saret, a rereka tojo yupet a ko kwiya. ²⁴A kirung lo saret gwode kagaanit tojo Kristo pondi, a kirung buloni bulo lwoko ko yupet. ²⁵Ama tiyana yina yupet kere po, yi gwe 'bayin i kak kagaanit. ²⁶Kogwon ta ling a ngwajik ti Ngun i yupet ko Kristo Yesu. ²⁷Kogwon jore kasu aje batisa ko Kristo i mugun aje jupukinda 'borik ko Kristo. ²⁸Yudayaki gwe 'bayin kode Giriki 'dupiet gwe 'bayin, kode luyitot, lwalet gwe 'bayin kode nanakwan gwe 'bayin, kogwon ta ling a geleng ko Kristo. ²⁹Nyena ko ta a ti Kristo, ta a nyakwerat ti Abrama ko karutak gwengge mileyet.

Chapter 4

¹Nan kulya adi nguro lo yendu rudda ngo ti monye lo i dingit a gwondi lepeng nyung a lupudi nu, tuka'de nayit 'bayin ko 'dupiet ma'di kodo kine ngo ling molu gwo a kayit. ²ama lepeng gwong i mukok na kanyomok ko na kametak tojo ko dingit nagwong monye a 'burukin lepeng i wuju na. ³Nyena yi 'dok gwong tina na gwondi yi a lupudiet nu a yi gwe a 'dupi ti muloko ka'de kade ti na kak. ⁴Ama ko dingit na'but nagwong a temakinda a gwak na a pwo, a Ngun sunyundi nguro loyit. Lepeng a yungwe ko ngutu nanakwan, ko a yungwe i mukok na saresi ti mose ⁵anyen ko dukunda ngutu logwon gwong i mukok na saresi kilo anyen bongo wowoa gwoso ngwajik ti mede. ⁶Nyena kogwon ta a ngwajik ti mede na, Ngun aje sunyundo mulokoty lo nguro loyit kayang i toiliot, lulunggu adi 'Aba Baba' ⁷Nyena do tiyanana 'dok kenye gwon a 'dupiet, ama do gwe a nguro lo mede, a ko do gwe a nguro lo mede, a Ngun molu tindi do i gwo a kawuyunit lo ngo ling nagon a ti ngwajik kayit kune. ⁸I dingit nagwong ta koju a denda Ngun nu, a ta gwe a 'dupi ti ngunyen logwong 'bayin a ngunyen lo gwagwak. ⁹Ama tiyana na ta aje denda Ngun, kolumbo Ngun aje denda ta nyena ko nyo lolong nagwon ko'do yito bot i muloko ti na kak logwong a konda nene ngo a 'dok a tinda nene go? Ko nyo nagwong ta mimindi gwong a 'dupi kase 'dok. ¹⁰Ta 'debba perok, ko yapala, ko dingitan se ko kingajin. ¹¹Nan kukujen kogwong kulya kasu kode na a tudaraju mugun kana i kulya kasu. ¹²Lungasirik, nan mo'yu ta bongo, gwede ta gwoso nan a nan 'dok gwede gwoso ta. Ta 'ba konakinda arabat. ¹³Ta deden adi gilo nio na tinda nan i tukukindo na ta na longe lo'but a kokwei, ¹⁴ama ma'di nagwong mugun nio a nagon parik kasu i memet, ta ba 'do'doju nan kode paju nan, ama ta i ke wuyun nan gwoso nan a malaikatat lo Ngun, gwoso nan a Kristo Yesu lepeng. ¹⁵Kunia bonesi kasu kunia nagon ta wuji nan na? Nan tukokindo ta adi, ko kodo babulo ta kodo a wunyundo kuen kasu kango a ta tikin nan. ¹⁶Nan tiyanana gwe miriku losu kogwon nan tukokindo ta todiri? ¹⁷Koko yiyino parik anyen toyiradu ta kase i swot 'bakan na ngo na'but ko ta, koko mindi kinut na'but ko ta kango anyen ta yiyino kose. ¹⁸Ana'but i gwon ko yino ko ngo nabut, 'ban tung ko nan gwon ta. ¹⁹Ta ngwajik kuwe lo'di'dik, nan tiyana nan ngogaigwo ngongonga gwoso mien na yungundo tojo ko Kristo gweya kasu i mugunya. ²⁰Kodo a na'but ko nan gwon ko ta i pirit na geleng i na dingit anyen nan jambu ko ta ko gworo lo'but kogwon a deliya ko kulya kasu ²¹Taki ta nan ta logon mimindi gwon i mukok na saresi kilo, ta ngona a yinga saresi? ²²Kogwon a wuro adi Abrama gwon ko ngwajik murek, lele yungwe ko nakwan nagon a 'dupiet na a lele yungweni ko nakwan nagon a lietot na. ²³Ama nguro lo nakwan nagon a 'dupiet na a yungwe gwoso na mindi ngutu na, a nguro lo nakwan nagon a luitot na yungweni gwoso na milyekindi Ngun i tinda na. ²⁴Kweja adi kulya ti kine wate murek gwon gwoso tomoreni murek nagon Ngun a torukokin ko ngutu kayit. Nakwan nagon yungundo ngojik a 'dupi na a tomoret nagon tetena i mere sinai, karin kayit a Agara. ²⁵Agara kweja adi a mere sinai lo gwon i jur lo Arabi, lepeng gwon jojo ko Yerusalema na tiyana na kogwon Yerusalema se ko ngojik kayit i to'dupiyon. ²⁶Ama nakwan nagon a luitot na kweja adi a Yerusalema na gwon ki nu nagon a ngote nikang. ²⁷Lyongi lyongon do ngutu nagon 'bak ko yungundo wongo ko gwililijinko nyolakogwon do 'bako wang mien na yungundo. Kogwon nakwan nagon a koloki geleng na gwon ko ngojik jore lwolwong ti nakwan na gwon ko lalet na. ²⁸Nyena ta lungasirik kwe a yungwe ko milye lo Ngun gwon na yungweni y'isaka nu. ²⁹Ama gwoso i kulu perok nye logon a yungwe gwoso na mindi ngutu na, aje sasandu nye logon a yungwe gwoso na mindi mulokoyo lo Ngun na, nyena 'dok gwon tina tiyana. ³⁰Ama kulya ti Ngun na wuro kune tuggo ada? Tuggo adi rike ta rik ina 'dupiet a ku nguro loyit, kogwong nguro lo dupiet molu a morja ko guro lo nakwan nagwong a luitot i wuju i wuju na ngo nagwong a ti monye kune. ³¹Gwenge lungasirik kuwe, yi 'ba a ngwajik ti nakwan nagwong a 'dupiet na, ama yi a ngwajik ti nakwan nagwong a luitot na.

Chapter 5

¹Kristo a lokunda yi koke (Kango) anyen yi gwong a lui. Nyena gwe ta go, ko'ben ta dulakinda ta muruto kasu 'dok i toraki na gwulungi lo ngonga. ²Nan Paulo lo jambu ko ta adi, ko ta rukokindo 'borik i tawero, a Kristo mulo kenye gwong ko 'bulit kasu ni. ³Dok i dang tomurek, tokurukindo ngutu ling logwong a rukokindo 'borik I tawero adi ta kodo 'de'dep ngo ling na gwong i saresi to mose kune. ⁴Ta logwong ga'yu tetenaki gwogwo ko Ngun I komong kogwong 'debba nasu na saresi kilo, ta aje koraddu kango ko Kristo i mugun ta aje 'dororo kango i 'busannagwong Ngun 'doggi ngutu 'bak ropet na. ⁵Kogwong mulokoty lo lye lo tinda yi i yendu ko yupet adi yi molu tetenaki rigwo (gwogwo) ko Ngun I komong. ⁶Kogwong ko yi gwong ko Kristo Yesu i mugun kulya 'bayin ma'di ko yi tawero ama yi 'ba tawero ama ngo duma tung gwong a yupet nagwong ringit nayit pukun i nyarju na. ⁷Ta koju wowokon 'bura i opere, nga lo tuyangu ta i twoju na kulya 'diri? ⁸Ngutu logon a lopukundo ta lo a pwo ngun logwong aje lunggu ta lo. ⁹Kape ku'dik toyujo wi'di 'bukulung. ¹⁰Nyena nan a yinikin ta ko matat i mugun adi ta molu yeyeju gwoso na yeyeji nan na. Ama ngutu logwong dyadya'yu to lo, ko lepeng a nga Ngun molu riring lepeng. ¹¹Lungasiri kuwe, ko gweti nan ko kodo nan nyung tokujo kulya ti tawero, ko nyo nyung gwong i sasanya? Ama ko gwong tina tukujo nio na kulya ti kodini na goro kodo tine kopuggo ngutu. ¹²Nan mindi adi ngutu logwong dyadya'yu ta kilo bi ti kokokondi 'borik a midinyin (midijik). ¹³Ta lungasir kuwe ta lunge anyen ta gwong a lui, ama ko'ben ta dumunda ta tolien nasu adi ta a 'buruki i gwong gwoso 'dekesi kasu ti mugunya ti na kak kune, ama tokitaki ta ko 'borik ko nyarju. ¹⁴Kogwon saresi ling a tomora a saret geleng logwong tuggo di, do kodo nyarju marate let gwoso mugun net. ¹⁵Ama ko ta toko 'borik a ta tunyoni ko 'borik gwoso kijakwa, kunyar ta ko'ben ta tutung 'borik asut. ¹⁶Ama nan kulya adi ko woro ko mulokoty lo lye a to molu toyimodu 'dekesi kasu ti mugunga ti na kak kune. ¹⁷Kogwong ti mugun na na kak kune ngingisa to i 'dekesi ti mulokoty ngisani ko 'dekesi ti mugun na na kak, kogwong se a merok ko 'borik a ta nye bulo konda ngo nagwong ta mimindi kune. ¹⁸Ama ko ta nyomo ko mulokoty a ta nye gwong i mukok na saresi. ¹⁹Nyenagon konesi ti mugun na na kak makine: lubbo. iwok konesi ti yu na kuwe na kona aka kune ²⁰twoju na nyomuejin, wandu, tomerokulan, moro, be'ya na ngo ti lege, woran, goma, rerenyesi, korja a tengon, ²¹I lulon ko ngo ti lege, meran, loju lo yawa, se ko kule ngo gwoso kine. Nan tojukundo ta gwoso na tojukundi ta koju nu adi, ngutu lo konda ngo gwoso kine molu a ngarju ngo ti tumatyan na Ngun. ²²Ama ngo ti mulokoty ko ngutu i toili gwong a nyarju, lyongon gwong taling, ngonga taling gwong taling, 'busan, yubbo na yeyengon ²³toili lo lilik, tenggu na mugun. Lele saret 'bayin logwong tuggo adi kine ngo a narok. ²⁴Ngutu logwon a ti Kristo kilo aje bikikindo i kodin na goro mugunya kase ti na kak nagwong gwong ko kure na narok ko dekesi narok kune. ²⁵Ko yi gwong jorun ko'gwong mulokoty, a ti yi kepoddi ta molokoty. ²⁶Ti yi gwe a 'buya 'borik, ko ti gwe a toworja 'borik, ko ti yi nye tobebe ko borik.

Chapter 6

¹Lungasirik, ko lele ngutu a moka i toron, ti ta logwon a kayupok kulo nyekokindi lepeng ko toillet lo lilik. Kunyang ta ko 'borik, anyen ta 'dok gwong a tema. ²Ngarakindi ta ko 'borik i 'doggu na ngo pomoni lo lele. Ko ta konda tina, a ta 'diri konda saresi ti Kristo. ³Kogwon ko lele ngutu yeyeju adi nye a duma, ti lepeng a ngo kana dodo, lepeng a momoluga 'borik. ⁴Ti ta ling ngadi geleng teme tem kita nayit, a ko a na'but, a lepeng ko mugun nayit lyongi lyongan, ti lepeng nye totoju konesi kayit ko konesi ti lele. ⁵Kogwon ngutu ling geleng geleng ngadi 'doggu ngo kayit. ⁶Nye lo todiniki kulyaet lo korakindi ngo na'but kune ling ko nye logwon lo todindo. ⁷Ko'ben ta momoluka. Ngun a toyuyuko, kogwon ngo logwon nutu weja se kune, lepeng 'dok molu ngerja se. ⁸Kogwon ngutu logon weja ngo ti mugun, lepeng molu 'dok ngerja ngo ti mugun na 'buron kune. Ama nye lo weja ngo nagon ti Muloktyo Lob'but kune, lepeng molu ngerja ru na yeng nying na ti Mulokoty. ⁹Ko'ben yi gwong ko dara i konda na ngo na'but, kogwon ko dingit na a temakinda, i molu ngerengerja ko yi 'ba doddy. ¹⁰Nyena ko in kpake logon yi kata ko nye na, ti yi konakindi ngutu ling ngo lobut, kegga se logwon ko yi i medde geleng i yupet. ¹¹meta wurot lobot logon nan a wuroki do ko konin lio. ¹²Se logon mindi topurukinda ngo na'but i mugun kilo morju tindu ta i tawero/gwon a yudayaki, koko konda tina anyen te'ya konaki naron i kunise na Kristo. ¹³Kogwon bay'in majuk selo tawerju 'borik/wora yudayaki 'de'deb lo saret ama se mindi ti ta taweroni tawero/worani a yudayaki anyen se bubulo du'dungeju kogwon mugunya kasu. ¹⁴Ama ko'ben na dudunggu ama nagon i kuruse na matat likang Yesu Kristo i nye nagon kak ling aje 'bikiki kuwe i mugun a nan i kak. ¹⁵Kogwon kode tawero, ama ngo ti, 'bulit a gwiya naluduk. ¹⁶I se logon woro gwengge i kiko taling ko yayet ti gwe ko se, ma'di i loki na Yisaraele na Ngun. ¹⁷Suluja tiyana tojo ngerot ti lele gwe a sasandu nan, kogwon nan 'doggu kuwe i mugun morikolo ti Yesu. ¹⁸Ti 'busan na matat likang Yesu Kristo gwe ko mulokotiyu losu lungasirik. Amen.

Ephesians

Chapter 1

¹Paulo, a luyokie lo Kristo Yesu kogwon mindu lo Ngun, i se ngutulu lokye ti Epeso, lo gwon ko yupet Kristo Yesu. ²Ti 'busan lo pwo ko Ngun Monye likang a ko i Matat Yesu Kristo gwe ko ta. ³T Ngun nye lo gwon a Monye lo Matat likang Yesu Kristo purani pura, nye lo aje 'borija yi ko boriyesi ling ti mulokoty i priritan ti ki ko Kristo mugun. ⁴I dingit na gweya na kak na, Ngun a wolundo yi i komong na Kristo anyen yi gwon lokye, 'bakan na yuyuket kauit metet a koti ko nyaret. ⁵Mini 'beron, Ngun a gelunda yi anyen yi towora a ngwajik kayit gwoso Yesu Kristo, ina gwoso mindi nanyit. ⁶Lepeng a konda tina anyen yi purja tokelan na 'busan lo gwon lepeng a tinda yi lo nyanyara ko kana. ⁷I rima ti Yesu Kristo yi pujo daka a ko pitot na torojin kang, gwoso ti tukworon na 'busan nanyit. ⁸Lepeng a tomorakinda yi 'busan nanyit a ko tukwongon ling a ko denda. ⁹Ko mindi nanyit Ngun a kwekinda yi ngo na lwongu, gwoso na tulyen'gu lepeng, a gwoso lepeng a konda i Kristo, ¹⁰ko yeyet na adi i dingit na po pwo, lepeng midi tomorja ngo ling i prirt na geleng, ngo ling ti ki ko ti kak, i mukok na kwe geneng, ma'di Kristo. ¹¹Yi aje wule ko aje gele 'beron a ngutu kayit ko Kristo i mugun kogwon yina a yeyet nayit na Ngun nagwon tokitaju ngo ling gwoso na mindi nye na. ¹²Lepeng mimindi adi ti yi logwon a ti kokuwe i yendu na Kristo i lwoggu na yi kulo kodo tinda minyo loyit i parara. ¹³I Kristo, a ko do koti, i dingit do koju yin'ga kulyaet na to'diri, a ko longe na tulwokko, do yupp lepeng a do li lipuwo ko mulokoty lokye, ¹⁴nye lo gwon a ¹⁵Ko yina kuwe, na yin'gi nan yubbo nasu na Matat Yesu se ko nyarju nasu na ngutu ling ti ngun nu, ¹⁶Nan 'ba ko jaran tikinda Ngun tinate kogwon kulya kasu i 'dinda na ta kuwe i kwasesi. ¹⁷Nan kwaddu Monye lo bubula logon a Ngun lo Matat likang Yesu Kristo, anyen nye tikinda ta kwongon na pwo ki nagwon pekinda ta i denda na lepeng. ¹⁸I kwakwadu adi ti toilyet kasu gwe ko parara anyen to bongo deden ko lepeng lu'ngu ta i yendu na nyo 'dok a ta bongo deden ko tukworon na ngo na bubula nagon nye titin ta i ngarju se ko ngutu kanyit kune a nyo. ¹⁹Anyen ta bongo deden todumala na ringit nanyit nagon kikita kang i mugunya yi logwon lo yubbo kilo, ngina ringit duma jojo ko ringit duma parik. ²⁰nagon nye a tongiji Kristo i twan na a tosi'dakindi kayit i konin lutaten ki yu i kak nagon a meta. ²¹anyen gwon a duma lo kasarak ling ko lkidojin ling, ko lo ringiton ling, ko lo tumatian ling. karen kanyit a duma lwlwong karen ling logwon a 'dinya a gwon i na dingit ka'de ama i dingit na popwo molulu. ²²Ngun a tikinda lepeng i rokakinda ngo ling kak a nye tikindi lepeng a kuwe lo kenisa i ngo ling. ²³Kenisa a mugun na Kristo na pekinda lepeng ling, nye logwon tojore'yu ngo ling ti ki ko kak ko mugun nayit ling.

Chapter 2

¹Ta koju a twatwa kogwon a lyangesi kasu se ko torojin kasu, ²a ta kekebi kulya narok ti na kak. Ata ke two matat na ringit na kobungot logwon i woli na ki lo, ilo mulokotyo nyu kikita i kiden na ngutu lo renya ngun kulo. ³Yi ling koju gwong abulondi gwoso nagon yi mimindi, a yi kondi gwoso nagwon mugunya kang ko toili kang mimindi na nyena yi ling gwoso kule kilo ngutu logwon malu Ngun riring kulo. ⁴Ama Ngun a kworonit i yatakinda abulondi nyarju nayit nagon nye nyarji yi na a duma parik 'bak temet. ⁵Ma'di nagwon yi a twatwa kogwon ko lyangesi kang nu a kolumbu nye toruji yi i pirit na geleng ko Kristo- ta lwokku kogwon 'busan na nyarju na Ngun. ⁶A nye tongiji yi i pirint na geleng ko Kristo Yesu, a tosi'dakindi yi i pirit na geleng ko lepeng ki yu i kak nagwon a meta. ⁷Lepeng a konda tina anyen tukworon duma na 'busan nayit na nyarju bongo kpikpiya tojo ko molu lu nakondi yi 'bura ko Kristo Yesu i mugun ni. ⁸Ta aje lwokko kogwon yubbo nasu, ama na pwo ko Ngun 'ban a nasu, ama lepeng lo 'dogga ta, ⁹yina lwokkit 'ban a ropet na kita, ko'ben lele ngutu pupurja mugun. ¹⁰kogwon yi a tobodwan nayit, yi a gweki ko Kristo Yesu i mugun anyen konda konesi na'but nagwon Ngun a tetenakin a kokuwe kunu anyen yi bongo woro kata. ¹¹Nyena yeyeji ta kulya kasu to ngutu logwon i yunge nasu a ngutu ti Juron kulo. Ngutu logwon lo lungu a lo "taworo kulu" lungu ta adi ta a ngutu logwon nyobulo "taworo" ama taworo nase a ngo nagwon ngutu kokon ko konisi kase. ¹²Yeyowodi ta adi i inu dingit ta gwon pajo ko Kristo, ta a lwakka i teng na Isaraele, ta 'bayin i dingitan nagwon Ngun a tomurunda ngutu kayit kayit i mugun ko milye kunu a ta ke si'da i na kak 'bak yenos agwe 'bakan na Ngun. ¹³Ama tiyana na ko Kristo i mugun to logwon koju gwon pajo kilo rima ti Kristo aje jon ta nyona. ¹⁴Kogwon lepeng ko mugun nayit a tomorja yi a ngo geleng a tindi yi i gwong ko taling, a lepeng ke dukakin kak tomirikuna nagwon torja yi gwoso gorom na i tindu na mugun nayit. ¹⁵Anyen tatarju saresi ti Yudayaki ko jujuwesi kasu ka'de ka'de. Lepeng a konda tina anyen nye bongo gweunda kine tengu murek ti ngutu a kakat naluduk geleng kayit i mugun anyen tikinda se i gwong to taling. ¹⁶Lepeng a twan i kodini na goro anyen tomorunda yi ko Ngun ni a mugun geleng, a ke tatarju tomerikulan ko yina twan nayit. ¹⁷Anye ke pwo a tokukindi ta logwong koju gwong pajo ko Ngun kilo Longe lo'but lo taling 'dok tokukindi i se logwong nyona kulo. ¹⁸Kogwong kayit i mugun yi ling bubulo tu ko Ngun Monye i komong i mulokotyo lokye logeleng. ¹⁹Nyena ta konye gwong a lwakka ko a legelok. Ama ta ngutu ti Jur geleng i pirit na geleng ko ngutu ti Ngun ko a ti mede nayit. ²⁰Ta nyu 'dukoki i pipilesi ti gwiyeke se ko ti midijin a Kristo Yesu ko mugun nayit gwe a ngurupit duma lo ngonget. ²¹Logwon kadi ling tomoraki kayit i mugun tojo ko a 'dukoji ki a kadi nakye ko Matat i mugun. ²²Ta i mugun ta 'dok 'du'dukoji se ko kule ling i pirit na geleng i ina kadi kogwon kita na mulokotyo lokye anyen yi sisi'da kata

Chapter 3

¹Yina a kuwe nagwon nan Paulo kwakwadu a kogwon kulya kasu, nan a rereka kogwon Kristo yesu i kulya kasu ta ngutu ti juron. ²Nan yeyeju adi ta a ying adi ngun a korakin nan 'busan nayit na nyarju anyen nan kikitani i kulya kasu. ³Dok ta ngona a ying adi lepeng a kpekinda nan ngo nagwon koju a lwon gwoso na wurokindi nan ta kine kulya ko kulyaesi ku'dik nu. ⁴Ko ta a ken kulyaesi kuwe ta bubulo denda adi nan kukurun ina lwon na Kristo. ⁵Ina lwon 'ba kpeki ngutu ti 'beron kulu ama tiyana na luyolie kayit lokye se ko nebijin aje kpeki ina lwon i ringit na mulokotyo lokye. ⁶Yina lwon gwong tina adi ngutu ti juron bubulo ngarunda ko Yudayaki ngo nagwon ngun koju a milyekin se kune a se ling gwe a suwoton ti mugun geleng a se ling 'dok ke rukoki i ngarunda na ngo nagwon Ngun a milyekin ko Kristo Yesu i mugun i Long lo'but kune. ⁷Ngun a tikinda nan i gwong a kakitanit lo ilo Longe Lo'but kogwon 'busan na nyarju nayit nagwon nye a 'doggi nan kana na. Kogwon ringit nayit nagwong kikita kuwe i mugun na ⁸Yina 'busan a tiki nan logwon a lo'dit lwon'gu ngutu ling lo'di'dik ti ngun anyen nan tokikindo ngutu ti Juron Longe lo'but lo tukworon na Kristo nagwon gagalaji 'bak 'dutet ⁹dok anyen nan tikinda ngutu ling i kurundo na yeyet na Ngun nagwon koju a lwon na kodo kona di nyo. Yina yeyet Ngun logwon a gwejja ngo ling lo a de'ya a lwon i dingitan ling ti 'beron. ¹⁰Anyen tiyana kasarak se ko ringiton ti ki i kak nagwon a meta na bongo denda i Kenisa kongon na Ngun nagwon ko kikolin ka'de ka'de. ¹¹Kine kulya kokona gwenge yeyet nayit na yeyengon nagwon nye a kon ko Kristo Yesu Matat likang i mugun na. ¹²Ko Kristo i mugun yi pupuru kogwon yi a yubbo lepeng a yi gwe a lui i tu ko Ngun i Komong. ¹³Nye na nan mo'yu ta ko'ben ta kororoga i toiliyot kowgon nan ngon'ga ko kulya kasu. Kine ngongesi a bulesi kasu. ¹⁴Ko yina kuwe nan a rugungoki kak ko monye i komong, ¹⁵logwong midijik ling ti ki ko ti kak a gwi'yo i karen kayit. ¹⁶Nan kwakwadu lepeng adi ti nye bongo togo'yi ta ko ringit nagwon nye a 'dumun i gugu lo tukworon lo minyo loyit, ko ti nye tiki kasu i toiliyot kata ko ringit na mulokotyo loyit. ¹⁷Anyen Kristo bongo gwong kasu i toiliyot kogwong yubbo nasu. Nan kwakwadu lepeng adi anyen kukuri kasi bongo 'bekodu kak i nyarja a ta gwe ko gwo'diyesi logwon a 'bokaki gi i yina nyarju. ¹⁸Anyen ta, se ko ngutu ling ti Ngun bongo gogolon i kurundo na nyarju na Kristo na yi, ko tugalang nayit gwa da, ko tojolan nayit ngor nan, ko togulu nayit ngor nan. ¹⁹Nan kwakwadu lepeng adi anen ta denda ina nyarju na Kristo na yi nagwong lwolwong denda na anyen Ngun logwong a jore ko ngo ling di miling lo bongo tojore'yu ta ko ru nayit ling. ²⁰Ti Ngun bulanibula, lepeng bubulo konda 'bak temet ngon ling logwong yi a piyun ko a ye'ye kune kogwong ringit nayit kikita kang i mugunya, ²¹ti nye bulanibula ko Kenisa ko Kristo Yesu i mugun i nyakwerat ling ngupi ngupi. Amin

Chapter 4

¹Nyena, nan logwong a rereka kogwong lulya ti Matat likang lo, nan kwadu ta anyen ta bongo woro jojo i lungit nagwong a lunguni ta na. ²Woroni ta lokoyokak ko toiliyot lo lilik i ngongadu ta ling ko i tuyatakin ko 'borik i nyarju. ³Mulokotyo lokye a momorja ta anyen ta gwong ko toili geleng, gwe ta ko pusok i gwong taling ko 'borik, kogwon taling to'depankinda ngutu i pirit na geleng. ⁴Mugun geleng kata, mulokotyo geleng kata, gwoso nagwong Ngun a lun'gi ta i ngarunda na ina yenet nageleng na. ⁵Matat geleng kata, yupet geleng kata, batisimu geleng kata, ⁶Ngun geleng kata, logwong a Monye lo ngutu ling, lepeng a duma lo ngo ling, kikita i ngo ling a lepeng gwe kata i ngo ling. ⁷Ama yi geleng geleng aje 'doka ko 'busan gwoso i temet na 'doggi Kristo kana na. ⁸Nye ina kuwe nagwon koju a jama adi "natirini nye ki yu nu, nye nyomodu ngutu jore lo momoka anye ke 'dogga ngutu ko 'dokesi. ⁹Nyena kilo kulyaesi logwong adi lepeng a tu ki kilo kwejja nyo? Kwejja adi a ko kuwe lepeng a pwo kak ni a ke yen'ga kak i lukata nayit. ¹⁰Nye logwong a pwo kak ni lo 'dok anye lo tu ki pajo lwolwong 'dikolo ling, anyen nye bongo tojore'yu ngo ling. ¹¹Doke kayit gwong tina, nye a tikinda kule ngutu i gwong a luyokie, kule a Nebijin, kule a katokuok ti Longe lo'but, kule a kayukuk ti ngutu se ko kule a katodinok ti Longe lo'but. ¹²Kita na kilo ngutu gwong i tetenakinda na ngutu ti ngun jojo i konda na kita nayit ko i to'durundo na mugun na Kristo ki, ¹³tojjo i 'dutet yi ling a wora ngo geleng, gwong nikang a ngo geleng ponda kogwong yubbo nikang se ko denda nikang na nguro lo Ngun a kirun yi malu pondi a ngutu lowora logwong jojo; tojuwet nikang gwong a Kristo logwong aje wora i ngo ling jojo lo. ¹⁴A yi molu 'dok kenye gwong a ngwajik logwong yeyesi kang yalaji abulondi i kulya ti todinesi ka'de ka'de nagwong gwoso yala'esi logwong kobungot lo ya'yu. Kine todinesi ngutu totodin ko kongon nase nagwong se yeyeji togiradu ngutu ko kulya ti 'burot kune. ¹⁵Kolumbo ti yi jambi ta kulya ti to'diri ko toili lo nyarju anyen yi 'durodu ki ko Kristo i mugun i ngo ling, lepeng logwong a kuwe. ¹⁶A ina kuwe a mugun ling ke tomoraki ko a to'depaki i pirit na geleng ko tomoresi ling nagwong Ngun a tikin kine a na kitani suwoton ling ti mugun 'bura nu a ina mugun 'durji 'durjo 'bura i mugun. ¹⁷Nyena na jamakin ta tina, a jujuja na ta i karen ti Matat likang adi ko woro ta gwenge na woroni paganojin kilo na ko yeyesi kase nagwon a yaya kana. ¹⁸Yeyesi kase gwong i mudde, se gwong pajo i gwilinget likang lo Ngun kogwong se 'bak ko den lele ngo a toiliyot kase gwe'de a logo. ¹⁹Se a yeyeju lele ngo su a pakindi 'borik i konda ngo ti yu na kuwe, a gwe ko pusok i konda ngo nagwong a lut. ²⁰Ama ta koju 'bak ko todiniki kulya ti Kristo tina. ²¹Ta 'diri a ying lepeng ko a todiniki kulya ti to'diri nagwong ko Yesu i mugun kune. ²²Ta kodo paju gwilingesi kasu ti 'beron kulu a ta kodo rusundi kango toilikon kasu ti 'beron logwong kakara kogwong 'dekesi momolukesi. ²³23 Toiliyot kasu lo yeyeju kulya kilo kodo tolotudukko i mulokotyo, ²⁴24 ta kodo rukukindo toiliyot loludukok logwong Ngun a gwejja i gwuluwet nayit logwon a kelaji ko leti lo gwogwo ko i kelan nagwon pwo i kulya ti to'diri. ²⁵Nyena paji ta kulya ti 'burot, ta ling geleng geleng tujamaki ta kulya logwong a gwak gwak kogwong yi ling a suwoton ti mugun geleng. ²⁶A ko do a woran, ti ina woran kenye tikinda ta i konda arabat. Ti kolong nye 'doroo ti do nyu gwong koworan. ²⁷Ko'ben ilo kango'onit pujo pirit kasu i toiliyot. ²⁸Ti ngutu logwong a kolak, ti koloki koko'ya. Kolumbu ti se kitani kita parik ko konisi kase i konda na kita na'but anyen se bongo bubulo 'dogga ngutu lomerika. ²⁹Ti kulyaesi nagwon a lut ti kenye pwo kango kasu i kutusin. Ama tung jambi ta kulyaesi lo'but logwong bubulo ngarakinda ngutu gwoso nagwong kodo jujukin jama i dingit nase na anyen ngutu lo yinga kilo kulyaesi kulo bongo pujo ngo na'but. ³⁰Ama ko to'delyaju ta Mulokotyo Lokye lo Ngun, kogwong Ngun a tikinda lepeng anyen gwuluwani ta adi ta a ngutu kayit i lor logwong nye molu koloddi ta a lui ni. ³¹31 Paji toiliyot lo poter ling, ko woran ling nagwon pwo 'de'de, k ngoma ling, ko wongon ling, ko momoroju ling se ko mandu ling. ³²32 Gwe ta a lo'but ko 'borik ko won na kuwen ko 'borik gwoso nagwong Ngun 'dok a pitokindi ta ko Kristo i mugun na.

Chapter 5

¹Nyena mirundi ta Ngun kogwong ta a ngwojik kayit lo nyanyara. ²Woroni ta ko nyarju gwoso nagwon Kristo a nyarji yi na a wukindi mugun nayit ko Ngun a 'doket a ko ruban'ga lo mon to'bi'bin kogwong kulya kang. ³Ta kodo a jambu kulya ti wuton ko ti konesi narok ka'de ka'de nagwong toyukindo kuwesik ti ngutu se ko goma kogwong kine kulya a jukin ngutu ti Ngun i jambu na se. ⁴Ama ko jambu ta jamesi ti yu na kuwe kode jamesi logwon a wuya kana kode jojanya nagwong a 'da'datet kogwong kine kulya a jukin jama, ama kolumbo tikindi ta Ngun tinate. ⁵Dene ta den 'bura adi ngutu logwong a kalupe kode logwong konda ngo narok nagwong toyukindo kuwesik ti ngutu kode lo goma ngo gwoso nye a ngun loyit. Ngutu gwongo ilo nyobulo wuju nene ngo i tumatiyan na Kristo se ko Ngun. ⁶Ti lele ngutu kenye momoluga ta ko kulyaesi lo 'bak 'bulit, kogwon i kine kulya a woran na Ngun poki i ngutu logwong a renya twojju lepeng kilo. ⁷Nyena ko morakinda ta i ngutu gwoso kilo. ⁸Kogwong ta koju gwong a ngutu ti mudde, ama tiyana na ta gwe a ngutu ti parara ko matat likang i mugun. Woroni ta gwoso ngutu ti parara. ⁹(Kogwon parara radan konesi nagwong a na'but, ko a ti loti lo gwogwo ko a ti to'diri), ¹⁰morji ta denunda kango ko nyo lo tulyengu matat likang. ¹¹Komorakinda i ngutu logwong konda ngo ti mudde logwong a radan ludioki lo'but kine ama kolumbo kwe'ya ta kine kulya kango. ¹²Kogwong ngo na kon se a lwon kine ma'di 'dinya na se toyukindo kuwesik. ¹³Ngo ling nagwon parara a kweyun kango, memeta koke. ¹⁴A ngo ling nagwon koke kune worani a parara. Ko ina kuwe, a kulyanikin adi do "katodinonit pureni pure, ngiyu kango i lo twatwa kilo a, a Kristo de pararakindi konuk ki." ¹⁵Medi ta 'bura ko ta woro a da - gwe ta gwoso ngutu lokong, 'ban gwoso lo'bong. ¹⁶Kitani ta kitani dingitan kasu ling kogwong kune perok a lorok. ¹⁷Nyena ko'ben ta gwong a lo'bong, ama dene ta den ko 'deket na matat likang a nyo. ¹⁸Ko meran ta ko yawa, kogwong kokorju gwiwari lo ngutu. Ama kolumbo jorone ta ko mulokotyo lokye, ¹⁹ama tujamaki ta ko 'borik yo'yu na Saumajin ko kolisi se ko pupuresi ti Ngun. Lyengi ta lyengon ko Matat likang kasu i toiliyot gwoso ngutu lo wo'gu tom. ²⁰Ngupi tindi ta Ngun Monye tinate i ngo ling i karen ti Matat likang Yesu Kristo, ²¹Kuke ta kuk 'borik gwoso na twojji ta Kristo na. ²²Ta wate kodo kukuk laliyan kasu gwoso nagwon ta kodo konakindi Matat likang na. ²³kogwong lalet gwong a kuwe lo nakwan, a tojojo gwoso nagwong Kristo a kuwe lo kenisa. Lepeng 'dok a kalwokonit lo kenisa nagwong a mugun nayit. ²⁴Nyen gwoso nagwong kanisa a kwuggi Kristo na ti wate aggu kodo kugi laliyan kase i ngo ling. ²⁵Ta laliyan, nyarji ta wate kasu, gwoso nagong Kristo 'dok a nyarji kanisa na, a lepeng tikindi 'borik i twan kogwong kulya kasu. ²⁶lepeng a konda tina anyen nye bongo lalaju se ko piong se ko kulyaet loyit a gwe a lokye, ²⁷anyen nye bongo kwejja kanisa kayit i komong na kwekwelen 'bak nene pirit nagwon a 'yota ma'di a na'dit kode kiritwan kode kune ngo gwoso kine ama anyen se bongo gwong a lokye 'bak yuyuket. ²⁸Laliyan ti nyarenyar wate kasu tina, gwoso na nyarji se mugunya kase na. Kogwon ngutu lo nyanyarja nakwan nayit, nyanyar 'borik. ²⁹kogwon lele ngutu 'ban lo mandu mugun nayit, ama lepeng wowoja nye ko ruruga nye 'bura gwoso nagwon Kristo a konakin kanisa na, ³⁰kogwon yi a suwoton ti mugin nayit. ³¹" Ko ina kuwa a ngutu lwalet molu ko'yi ko monye ko ngote a molu morji ko nakwan nayit, a se murek molu gwe a mugun geleng", ³²Kilo kulyaesi a lilim ama nan a tokorju se i kulya ti Kristo se ko kanisa. ³³Ama ta ling, ti legge nyarji nakwan nayit gwoso nagwon lepeng a nyarju 'borik, ama ti nakwan nyarenyare lalet nayit.

Chapter 6

¹Ta ngwojik, twojji ta kongote kasu, kodo a na'but i konda tina ko Matat likang i mugun. ²Saret togeleng logwong rukoki ngiro ngo na'but i pirit nageleng lo kulya adi bule bu munyi se ko nguti, ³anyen kulya konuk molu gwong 'bura a do molu si'dani si'da i na kak ko dingit najo. ⁴Ta ko monye, ko'ben ta tomijo ngojik kasu ko'ben koko woworan. Ama wowji ta se ko jujuwesi na ponda ko Matat likang. ⁵Ta 'dupi twojji ta ko monye kasu ti na kak ko kujon a ko bobondu. Kitakindi se ko toili geleng gwoso nagwon ta kodo kitakinda Kristo na. ⁶Ko'ben ta kita anyen ko monye kasu memet anyen lelyengon. Ama kitani ta gwoso 'dupi ti Kristo i konda na 'deket na Ngun ko toiliyot kase ling. ⁷Kitani ta ko lyongon gwoso nagwong ta kitakindi Matat likang, 'ban ngutu, ⁸ta deden adi Matat molu ropakinda ngutu ling ngo na'but nagwong se a kon kune. ko'de se a 'dupi ko ngona a lui. ⁹Ta ko monye kita, konakindi kakitak kasu gwoso nagwon ta kondiri 'borik. Koloki ta wongon se ko kulyaesi tokujonosi. Dene ta den adi ta ko se duma losu lo lu ki yu i kak na a meta. Lepeng a gwong a kanyunyumunit lo ngutu. ¹⁰Kune gwe a kulya ti 'dutet adi gwe ta a loggo ko Matat likang i mugun. Togo'yi ta 'borik ko ringit nayit. ¹¹Rokonita toro'bo ling ti Ngun logwon a moroyesi anyen ta bubulo gwo'dan go i mamalugga na ilo kangoonit. ¹²Kogwon yi 'ban moro ko merok logwong a ngutu, ama yi moro ko merok logwong a tengon ti muloko ti toron logwong ki yu i jur logwong meta. Kilo merok logwong a mataki ko a kasarak ko a ringiton lo jonda mudde i na kak kilo. ¹³Nyena gwong moggi ta toro'bo ti Ngun ling logwong a moroyesi anyen ta bubulo ten'gu merok i lor loron lu a nagwon ta kere moro i ngo ling lu a ta gwede go. ¹⁴Nyena gwong ta kodo gwodan go i torja na mukoko kasu ko kulya ti to'diri, ko a rukukindo loti lo gwogwo, a witi ga'yit lo kiddo ¹⁵ko a sukindo longe lo'but ko taling a kamuka. ¹⁶I kine ngo ling moggi ta yupet a 'bukku anyen ta bubulo gajju 'borik i te'ya na loya logwon a kimang ti ilo loron. ¹⁷Moggi ta lwokit a ga'yit na kuwe, moggi ta kulyaet lo Ngun a bandu moriyet logwong mulokotyo a tikin ta lo. ¹⁸Kwakwadi ta i dingitan ling, momo'yi ta momo'yu i ringit na mulokotyo lokye. Gwe ta ko kwen nga Ko'ben ta dadara kwakwasakinda na ngutu ling ti Ngun ¹⁹Dok kwakwadu ta i kulya kuwe, anyen Ngun bongo tindu nan i jambu na kulyaesi na to'diri anyen nan pupuru i tinda na lwono ti longe lo'but i dena. ²⁰Nan a luyokie lo ilo longe lo'but, ma'di nagwon a rereka ko tongot. Kwakwadi to anyen nan bongo tokujjo longe lo'but gwoso nagwong nan kodo totokujji na. ²¹Tukiko, lungaser lo nyanyara ko a kakitaniti lo yiyiniki ko Matat likang i mugun lepeng molu tatakin ta kulya kuwe ling anyen t bongo deden ko nan gwong a da. ²²Ko ina kuwe nan aje sonyoro lepeng kasu ini, anyen ta bongo deden ko yi gwong a da ko anyen lepeng bong togo'yu toiliyot kasu. ²³Ti Ngun Monye se ko Matat Yesu Kristo tindi lungasirik ling lo yubbo kilo taling ko nyarju se ko yuppet. ²⁴Ti 'busan gwe ko ngutu ling logwong nyanyar Matat likang Yesu Kristo ko nyarju nagwong a 'dutto na.

Philippians

Chapter 1

¹Paulo ako Timeteo kapuriok ti Kristo Yesu, ngutu loke ti Ngun ko Kristo Yesu i mugun logwong Pilipoi, ako kametak se ko deakonyon. ²Ti 'busan gwe ko ta ko taling na po ko nyun monye ako matat Yesu Kristo. ³Nan tikinda Ngun tinate i dingitan ling nagon nan yiyiuiindi ta, ⁴Dingitan ling, i kwasesi kwe ling logwon nan kwasakinda ta, nan tikinda kwaset lio ko lyong'on ⁵nagon yi totoyingakin ko ta i kulya ti longe lo'but suluja i lor sulu et tojo tiyana. ⁶Nan a yup adi Ngun logon a suluja kita na'but kasu i mugunya lo molu tutu ngokin kita nayit ajo i lor lo pondi Kristo Yesu lu. ⁷Yi a nabut i yeyeju nio na ta ling tina, kogwon toili lio ngupi gwong i yeyeju na ta kogwon ta (gwong kuwe i toili). Kogwon ta ngarju doket ('busan) na Ngun ko nan i rerekesi kuwe ko i jundo mio na longe lo'but ko i to i togwikinda na lepeng go. ⁸Kogwon Ngun a den adi nan 'diri gwong ko pusok ko ta ling i 'busan na Kristo Yesu. ⁹Nyena, lo a kwaset lio: adi ti nyarju nasu gwe duma i kongoni denesi ling. ¹⁰Anyen ta bubulo ruggo ngo na'but, anyen ta gwang a ti to'diri 'bakan na yuyuket tojo i lor lo Kristo, ¹¹a ta molu rade ludweki ti loti lo rigwo lo po ka Yesu Kristo i tokwelendu ko pupura na Ngun. ¹²Nyena nan mindi adi ti ta lungasirik kwe dene den adi ngo nagon a konaki nan kune 'diri a ngarakinda longe lo'but parik i tu ngerot. ¹³Ko yina, a rerekesi kuwe ko Kristo a po i parara suluja i katiyuk ti mor ako i kule ling. ¹⁴Lungasirik lojore gwong ko yenet parik ko matat kogwon ko rerekesi kuwe a se koti gwe logo 'bak kujen i jambu na kulayet. ¹⁵Kule kase gwak tokujo Longe lo Kristo ko be'ya naron ako ngisa, ¹⁶ama kule tokujo ko toiliyot lo'but deden adi se s juwe i jundo na longe lobut. ¹⁷Ama kilo logon lo Kristo denda teng nase tung a gwong ko toiliyot ti to'diri, koko yeyeju adi se molu tikinda toili lio i mien i kadi rereket. ¹⁸Nyena gwong adinyo? Tung majuk i kikolin - ka'de ka'de kode i 'deket na'burot kade todiri - Kristo a

kuwon ko i na nan a lyongoni ee, nan molu lyolyongon. ¹⁹Kogwon nan aden adi yina molu jorida laka nio ko kwa kwakwasesi kasu ako ngariyet na mulokoty lo Yesu Kristo. ²⁰Yina a mindi nio parik ko yeriet adi nan molu a yakin i kuwe, ama ko toduma ling, tiyana ako dingitan ling. Kristo molu bubula kuwe i mugun, kode i ru ama i twan. ²¹Kogwon kuwe ni gwon ko ru a Kristo 'bong i twan a 'bulit. ²²Ama ko nan gwogwong i mugun, ina nyonyogga adi nan bubulo konda kita na jonda luduyeki ama nanan na wule? Nan a denda. ²³Kogwon nan a ridiya parik i kine ngo murek. Nan mimindi tu (jolo) anyen to gwong ko Kristo, kogwon yina a na'but parik, ²⁴koti gwon jorun ana'but ko kulya kasu. ²⁵Anyen yubbo tina, nan a den adi momolu yeyengon gwong kota ling, anyen ta bongo puputuru ngerot ko lyongon i na yupet. ²⁶Nyena ko nan molu a tu kasu yini 'dok a ta molu gwe ko kuwe na kuluya i bu'ya na Kristo Yesu parik kogwong kulya kuwe, ²⁷Tung ti gwilingit losu gwe a lo jujukin i longe lo'but lo Kristo, anyen ko nan a tu i medda na ta, kode nan 'bayin, a nan koddo yingge adi ta gwogwo'dan go ko kulokotiyo geleng, ko se logon. ²⁸Ko'ben ta toto kujono i nene ngo ko se logon a meruk kasu. Yina a kwiyet kase koko ni i tukara nase, ama ko lopiket nasu na toili ta a lwoko ko yina po ko Ngun. ²⁹Kogwo a tiki ta kana kogwon Kristo 'ban ko yubbo no lepeng tung, ama 'dok i ngonga i kulya ti lepeng. ³⁰Nan ko ta moro gor lo geleng ta a met kuwe ko koti a ying kuwe.

Chapter 2

¹Kode nene togolet kata ko Kristo, kode nene suket kata na juwe ko nyarju, kode nene momoret kata i mulokoty, kode nene yatet ko pusok, ²nyena tiki ta lyongon nio i jore ko gwong ko yateet na gelen, ko tunyar ko 'borik, ko i gwong ko toili geleng i Mulukoty a ko i gwong i yeyeju nan ngo na geleng. ³Ko'ben ta kokonda nene ngo i bu'ya na 'borik kode i teng nasu ka'de. Kolumbo gwe ta a lokoyak i yeyeju na kule ngutu adi se a lo'but lwolwong ta. ⁴Ti ta ling ngadi geleng nye metakinda kulya kayit na'but ko 'borik tung, ama 'dok te se galaki ngutu kule kulya na'but kune. ⁵Gwe ta ko ina yeyeet kasu i toiliyot gwoso nagwon gwong ko Kristo na, ⁶logwon sulujani suluet lepeng a kelaji ko Ngun mony a gwe 'ba ko ruk gwon na lepeng jojo ko Ngun gwoso ngo nagwon lepeng ri'di'dikindi. ⁷Kolumbo lepeng a lakunda 'borik a kelajini ko 'dupiet a lepeng worani gwoso ngutu, ⁸a nye tokoyagi mugun, a nye gwe a kakukanit, a gwe 'ba renya twan ma'di i tatua i kodini na goro. ⁹Ko ina kuwe, a Ngun toduma'yi lepeng parik a gwikindi lepeng ko karin na lwonggu karinini ling, ¹⁰anyen i karin ti Yesu kungusikan ling rurugwungo, logwon ki yu ko kak ni ko nagwon i lukata na kak kulo, ¹¹anyen ngutu ling tutukun kango adi Yesu Kristo a Matat, i karin ti Ngun Monye bubula. ¹²Nyen ta julin kwe lo nyanyara, gwoso nago ta twotwoji nan i dingitan na gwondi nan ko ta i pirit na geleng nu ko parik i dingit nagon nan bayi kasu i kiden, kitani anyen ta bongo tutungokindo lwoko nasu 'bakan na kujon ko bobondu. ¹³kogwon Ngun nye lo kita kasu i mugunya anyen ta nyarju a ta kondi ngo na tulongu lepeng. ¹⁴Kondi ta ngo ling 'bak wiwinya kode reranya ¹⁵anyen ta bongo gwogwon 'bakan yuyukesi, 'bak kulya, ko a ngwajik ti Ngun logon 'bak korit kulo, i kiden na ngutu ti na to'beron logon konesi kase a nakwolongok, a ta moli kobbi kobbu gwoso kaser ti na kak. ¹⁶Mokke ta kulyaet ruet nu go anyen i lor lo pori Kristo lu a nan mole bu'yi mugun nan ba te'ya i wokon nio opere ko 'dok adi na 'ba kitaji ko kana. ¹⁷Ama ma'di ko rima kuwe 'bubuko gwoso rubangga ko kita na yupet nasu, a nan nyonyola, ko lyolyongon ko ta ling. ¹⁸A ta kodo 'dok nyonyola, ko lyolyongon ko nan to. ¹⁹Ama ko i mindi na Matat Yesu, nan yendu i sondu na Timoteo 'de'de kasu in anyen toili lio bongo gwogwong lo'but ko nan den kulya kasu. ²⁰Kogwon nan 'bakan na ngutu lele gwoso lepeng logon ko pusok ko kulya kasu ²¹Ngutulu ling ngadi geleng ga'ya kulya kayit na'but, 'ba ngo ti Yesu Kristo. ²²Ama ta deden gwlinget lo lepeng Timoteo, kogwon gwoso nguro ko monye loit, lepeng a kita ko nan i pirit na geleng i kulya ti Longe Lo'but. ²³Nyenagon nan lo yendu i sondu na lepeng kasu ini 'de'de ko nan ko medda ko ngo kulo tu di nyo ko nan. ²⁴Ama ko i mindi na Matat, nan ko mugun mindi ponda kasu ini 'de'de. ²⁵Nan yeyeju adi kodo a na'but ko nan sunyukindo ta Epaporodito kasu ini. Lepeng a lungaser lio ko a ngutu logon yi ngarju kita, ko a ngutu logon yi moro gor logeleng ko lepeng logon to sunyun i ngarakinda na nan lo. ²⁶Kogwon lepeng a delya parik kogwon ta ying adi nye a gilo ama lepeng kodo mimindi medda na ta ling. ²⁷A 'diri lepeng lo gilo, gwe nyona ko twan. Ama Ngun gwon ko yatet ko lepeng, 'ban lepeng geleng, ama Ngun 'dok a yatakin nan, anyen nan nye gwong ko delyesi jore. ²⁸Nyena nan mimindi parik i sonyodu na lepeng kasu ini anyen ko ta medda lepeng lo, ta bongo ke pujo nyola ko lyongon ama 'dok delyesi kuwe bongo rorokunda kak. ²⁹Nyena, wuyundi ta lepeng lo ko nyola na duma ko Matat i mugun. Bu'yi ta ngutu gwoso kilo. ³⁰Kogwon a kita na Kristo nyena lepeng kodo gwe nyona ko twan. Lepeng a paju ru nayit anyen bubulo tutungokindo na kita ta kodo lo kitakinda nan na.

Chapter 3

¹I 'dutet lungasirik kuwe lyengi la ko Matat. Anyen nan wurjo kine ngo na geleng kuto ko wuroki a yeyerigu na, a 'debbi ta 'bura. ²Me'ddi ta me'dda 'bura ko 'diongojin. Dok me'ddi ta medda bura ko se lo konda arabat kulo. Meddi ta me'dda 'bura ko ngutu logwon a 'du'dungoyi. ³Kogwong yi lo tawirjo se logwong bu'ya Ngan i mulokotyo a bu'yi 'borik ko Yesu Kristo 'li nyobulo yinikindo mugun. ⁴Ma'di tina, nan ko mugun yiyikin ngo ti mugun. Ko lele yeyeju di nye yiyinkin mugun, a nan 'dok yiyinkin mugun parik. ⁵Nan a tawiru i lor tobudok lo nguta Yisaraele lo kutuk na Benjamina Ebaretat ti Ebere ko i denda (bu'ya) na Saresi a Pharesi (Parusi). ⁶Ko nandu, a nan tongongi kanisa, gwoso i todiri na saresi a nan gwe 'bak toron. ⁷Ama/nyena ngo ling logwon a bulit kuwe ni a nan me'ddi se gwoso ngo nagwong a Likin. ⁸Diri tiyana na, nan me'dda ngo ling gwoso ngo nagwong a Likin ko tokwongon na Kristo matat a lwongun kine ngo ling. Kogwon lepeng nan a 'daddu ngo ling a na mete se gwoso ngo ling nagwong 'bak 'bulit. ⁹A nan bongo puji kayit i mugun. Nan kodo pujo kayit i mugun a gwon ko lotti lio lo rigwo logwong puwo i 'deppa na saresi, logwong pwo kogwon nan yubbo Kristo. Ilo lotti lo rigwo, Ngun lo tikinda ko a lotti logwon mokat loyil a yuppet. ¹⁰Nan mimindi ngo geleng tu, kwejja adi nan mindi denda Kristo, nan mindi denda rigit na ngiyen nayit i twan nan mindi ngarunda ngongesi kayit anyen nan bongo gwong gwoso lepeng, twan nayit. ¹¹Anyen ko kodo bubalo, a nan bongo jukijukin ngiyen i ko twatwa. ¹²Kine ngo na jam nan kine na 'bak pu se ling. 'Dok na bak ko nyung temakinda jojo gwak. Nan nyu ridiyara mugun ngerot anyen nan bongo mokunda se kuwe. Kogwong Yesu Kristo aje mok nan a liyot. ¹³Lungasirik, nan a yeyeju adi nan aje mokun se a kuwe, ama ngo geleng nagwon nan kokon na, adi na bobongo ngo ling nagwon i mukok, a wokundi ngo nagwon i mukok, a wokundi ngo nagwong ngerot kune. ¹⁴Nan ridiraya mugun ngerot anyen 'durokin tutunget na opere anyen bongo wuju 'dokat nagwon ki yu nagwong Ngun a lungukin yi i wuju ko Kristo i mugun na. ¹⁵Nyena gwong lowora kulo yeyeji tina a ko ta gwong. Ko yeyesi ka'de in lele ngo, Ngun mulo 'dok kwekwekin ta i na ngo koke. ¹⁶Tung ti yi morodi ngerot i ngo nagwong yi aje 'durokin kata na. ¹⁷Lungasirik morakindi ta i mirakinda na nan i gwonga a miret kasu, mete ta mete ta met 'bura ngutu logwong gwenge yi kilo. ¹⁸Kogwong gwoso nagwong na a takindi danyin jore na tiyana na ilo takinda ko ngolakin adi ngutu jore kata logwong gwilingesi kase gwong gwoso a merok ti kodini na gora na Kiristo. ¹⁹"Dutet na kilo ngutu gwong a karan nase a Ngun lose gwe a pelela Kase. A se bu'yi 'borik, ngo nagwong kodo tikinda kwesik Kase i yu kune a tindi yeyesi kase i ngo ti na kak. ²⁰Ama kolumbo jur likang gwong ki yu a yi momondi pwo na kalwokonit yu logwong a Matat Yesu Kristo. ²¹Lepeng molu kita ko ringit nay't nagwong temunda ngo ling a kayit i lopuggo na kune mugunya kang namunyat ti na kak kune anyen se wora gwo mugun na na kwekweten.

Chapter 4

¹Lungasirik kuwe nan nyanyar ta na gwong ko pusok ko ta ta tulyong'gu nan a ta gwe a loguya lio telet nyenagwong julin kuwe lo nyanyara, gwe'de go ko Matat i Mugun kogwong kine kulya. ²Na mo'yu Ewodia, nan 'dok mo'yu Santuke parik i gwong to toili ko Matat i Mugun. ³E pon ju lio lo to'diri logwong i nyarju kita i pirit na geleng nu nan mo'yu do 'dok ngarakiki kine wate kogwong se a kita, longe lo'but ko nan i pirit na geleng morja ko Kelement so ko kule logwong yi a kita kose, pirit na geleng logwong karen kase a wuroki i buk na karen ti ngutu logwong jorun kulo. ⁴Lyengi ta lyengon ko Matat i mugun perok ling na 'dok nyogu kulya adi lyengi ta lyengon. ⁵Ti ngutu ling deniden adi ta gwong ko toiliyot lo lilik. Matat gwe nyona. ⁶Ban ta ko wiwinya ta i nene ngo, kolumbo piji ta ngun i ngo ling nagwong ta mimindi i kwakwadu nasu na lepeng. Ko i momo'yu nasu ko i tinda nasu na lepeng tinate. ⁷Nyena, a taling na Ngun nagon lwolwong kurundo nikang na kulya na molu gaji toillilot kasu se ko yeyeesi kasu ko Kristo Ywsu i mugun. ⁸Lungasirik kune gwa a kulya ti 'dutet. Yeyene ta yeye ngo ling na gwon a gwak, ko ngo ling nagon bubula, ko ngo ling nagon a na rigwa, ko ngo ling nake nagon 'bak toron ngo ling na kwekwelen, ko ngo ling na nyanyara, kweja adi, ngo ling nagon a na'but biya parik nagon jujukin i pupura. ⁹Kone a kon ngo nagon ta a denun kuwe ni, ko nagon nan a todinikin ta kune, ko nagon ta a yingun kuwe kune. Nyena a Ngun logon taking gwon ko lepeng lo molu gwe ko ta. ¹⁰Nan lyolyongon parik ko matat i mugun kwogwon i mukok na dingit najo ta a nyonggu yeyeju nasu na nan, nan deden adi ta gwon i yeyeju na nan, ama ta 'bakan na komong na'but i sunyukindo na nan nene ngo. ¹¹Nan 'bak ko wiwinye kogwon na nan mindi nene ngo, kogwon na a dinik adi ngo nagon kuwe kune a jujukin nan. ¹²Nan a den sida ko ngo ku'dik a nan 'dok nan den si'da ko ngo jore. Ko nan gwong a da i ngo ling na a yimot sida ko ngutu yimono, ko i sida magor, ko i gwong 'bakan na ngo. ¹³Nan bubulo konda ngo ling i rigit na Kristo lo togo'yu nan na. ¹⁴Ama ta a lo'but kogwong ta a ngarunda saresi kuwe. ¹⁵Ta ngutu ti Pilipoi ko 'borik a den adi i dingit nagwong na suluja tokujo longe lo'but, na ko'yi Makedonia nu, nene kanisa 'bayin nagwong a ngarunda ko na i tinda to i wuju na 'dokesi ake ta ka'de. ¹⁶Kogwon ma'di na gwondi nan Tesalonike yu nu ta sunyukinda na ngariesi lwolwong' dangin murek. ¹⁷Ban adi nan ga'yu anyen ta 'dogga nan ama nan ga'yu adi ti Ngun 'yalaki ta 'bulit i ngo nagwong ta a 'doggi nan kune. ¹⁸Nan aje wuju ngo ling ko kune 'dok, nan gwe ko ngo jore kogwong Epaparodito a tikin nan 'dokesi nagwong a sunyun kune. Kine 'dokesi gwong gwoso rubangga lo mon paleleng logwong wuki Ngun logwong nye a wu ko lyongon lo. ¹⁹A Ngun lio molu tindi ta a bu'londi ling nagwong ta mindi se kune i gugu lonyit lo tukworon lo gwong ko Kristo Yesu i. mugun lo. ²⁰²¹Rombi ta ngutu ling ti Ngun i karin ti Yesu Kristo. Se lungasirik kayupok logwong ko na ki ni kulo roman ko ta. ²²Ngutu ling ti ngun roman ko ta, kegga se logwong a ti mede na kaisar kulu. ²³Ti 'busan na pwo ko Matat Yesu Kristo na gwe kasu kiden.

Colossians

Chapter 1

¹Paulo a luyokie lo Kristo Yesu kogwon mindi lo Ngun, a ko Timoteo lungaser likang, ²ko ngutu ti Ngun logon a kayupok ko logon ko Kristo i mugun Kolosai yu kulu. Ti 'busan ko taling na po ko Ngun Baba likang gwe ko ta. ³Yi tinda Ngun, Monye lo Matat likang Yesu Kristo tinate, i kwakwadu nikang kogwon kulya kasu. ⁴Yi ying kulya kasu ti yubbo na Kristo Yesu se ko gwon nasu na nyarju na ngutu ling ti Ngun. ⁵Ta gwong ko ina nyarju kogwon na yendu nasu na ngo na 'delaki ta ki yu kune nagon ta koju ying i kulyaet na to'diri nagon a Longe Lo'but lo, ⁶logon a 'dur kasu ini. Ilo Longe lo'but raradan ludweki ko lo i 'durjo i kak ni 'bukulung. Gwong i konakinda ta tina suluja i dingit nagon ta yinggiri kulyaet ti 'busan na nyarju ko ta 'dok ke kurun to'diri nayit. ⁷Ina a Longe Lo'but logon ta a denun ko Epapro, nyaratti likang logon yi kita i pirit na geleng ko lepeng, lepeng a kakitanit lo yiyniki lo Kristo ko kita kang i pirit. ⁸Epapro a nyonyokokindo yi kulya ti nyarju nasu nagon Mulokotyo Loke a tinda ta na. ⁹Ko kuwe na ina nyaret, suluja i lor lo yinggiri lu, i 'bak ko jaran Kwakwasakinda ta. I momo'yu anyen Ngun tinda ta kongon ling se ko kurundo na Mulokotyo Loke. ¹⁰Yi gwong i kwakwaddu anyen ta bubulo woro ko gwilingesi logon a lo'but ko Matat i komon, ko i tulyongu na lepeng. Yi gwong i kwakwaddu anyen ta raradan ludweki i ngo ling nabut ama ta ke 'durjo i denda nasu na Ngun. ¹¹Yi kwakwaddu anyen ta totogolo ko ringit ling lo po i kido nayit nagon a minyo liliwaki go ko ngongoaddu na ngo ling ko lyongon. ¹²Yi kwakwaddu anyen ta tinda Ngun Monye tinate ko nyola na duma, nye lo konda yi i jukin i ngararunda na ngo to ngutu ti Ngun Loke i parara. ¹³Lepeng a lwokundo yi kango i ringit na mude a toyuoddi yi i tumatyan na ngiro loyit lo nyaranyara lo, ¹⁴lo

yukundo yi kango kweja adi lepeng a pitokindo yi torojin kang.¹⁵ Kristo a kelaji ko Ngun logon a meta lo, ko a kayo lo ngo ling lo gweya kilo. ¹⁶Kogwon Yesu a ngo ling gwegweya, kulu lo gwong ki yu ko nan gwong kak ni, kulu nagon memeta kulo kode se nagon nyebulo meta kune. Ko se a si'daesi ti kimak, kode a todumalan, kode a tumatyan kode a kodini ti saresi, Ngun a gweja ngo ling kogwon a tomirian na lepeng ko a ngo kayit. ¹⁷Lepeng nye logon a kokwe ti ngo ling a ngo ling 'depakindi i pirit na gelet kayit i mugun. ¹⁸Lepeng a kuwe na mugun, lepeng a kanisa. Lepeng nye lo a sulu et ko a ngien togeleng i twan, lepeng gwong ko pirit togeleng duma i ngo ling. ¹⁹Kogwon wulundo adi ru nayit na Ngun 'bukulung gwolonge ko ilo ngiro i mugun, ²⁰anyen tomorunda ngo ling kayit ni ko ngiro loyit. Ngun a tomorakinda se ko rima na ngiro loyit lo wuun kak i kodini na goro kune, ko se a ngo ti kak ni kode se ngo ti ki yu. ²¹I dingit geleng nene, ta koju gwong pajo ko Ngun, ta gwong a merok kayit kasu i yeyeesi ko kasi i konesi narok kune. ²²Ama tiyana na Ngun aje tomorun ta a kayit kogwong twan na ngiro loyit ko mugun na na kak, anyen nye bongo jonda ta i liwa kayit komong a ngutu nake, 'bak yuyukesi, 'bak kulya, ²³ama ko ta kodo tiing liwa go i yubbo nasi, a ta nye wusaji kango i yendu na kulya nagon ta a ying kune. Ilo Longe Lo'but aje tokuki ngutu ti kak 'bukulung. Ilo a Longe Lo'but nagon nan, Paulo, a gwon katokukonit. ²⁴Nyenagon tiyana na nan lyolyongon i ngongesi kwe kogwon kulya kasu, kogwon na ngonggi kwe i mugun na, nan tutungoddu ngongesi ti Kristo kune i kulya ti mugun nayit nagon a kanisa na. ²⁵Ngun a tinda nan i gwon a kakitanit na ilo kanisa. Lepeng a tinda nan i kita kogwon kulya kasu, ianyen tinda ta i denda na kulya et lo Ngun i ngo ling. ²⁶Ilo kulya et koju a 'dela 'bak ko dena ko kingajin a tu'beroni kiyukak ti merejin, ama tiyana aje kweki ngutu kayit loke. ²⁷Ngun mindi kwekinda koko ina lwon na tukworon gwanan minyoi kiden na juron ling. Ina lwon a Kristo logon kasu i toiliyet, logon tinda ta yendu na minyo. ²⁸Ilo a Kristo logon yi tokujo kulya kayit lo, i kukuja na ngutu ling ko i todindo ko kongon 'bukulung anyen kwekinda se ling geleng geleng ko Ngun i komong gwoso ngutu lowora kulo ko Kristo i mugun. ²⁹Nyenagon nan kikita parik na, nan momorju ko ringit nayitling nagonkita parik kwe i mugun na.

Chapter 2

¹Kogwon nan mimindi di ti ta deneden adi nan lo momorju parik kogwon kulya kasu, ko kulya ti ngutu ti Laodikia se ko kulya ti ngutu ling logon 'bak ko met komong nio i mugun kilo. ²Nan kita parik tina anyen toliyet kase bongo gwong a logo ko anyen se bongo momorunda i pirit nan geleng ko nyarju a se gwong a kworoniko i kurundo ko i denda na ngo ling 'bura adi se a gwak anyen se bongo deden lwon na Ngun, logon a, Kristo .

³Tukworon ling na kongon ling se ko denda a 'delaki ko Kristo i mugun.⁴Nan takinda ta kine kulya anyen lele ngutu 'bayin lo ko momolugga ta ko kulyaesi togiresi. ⁵Kogwon ma'di ko nan 'bayin kasu i kiden ni, ama toili lio gwong ko ta i pirit na geleng. A nan lyongi lyongon i medda nasu gwogwo se ko gwong nasu a logo i yubbo na Kristo.⁶Ti ta kendi wuju Kristo logon a Matat losu na, nyena ti woroni ta ko lepeng i mugun. ⁷Ti kukuri kasu 'bekodi kak ko lepeng i mugun, gweyundi ta 'borik kayit i mugun, gwe ta logo i yubbo nasu na lepeng gwoso na todinoni ta na, tindi ta ngun tinate abur 'bak temet.⁸Nyena tiji ta 'bura, ti lele ngutu nye momolugga ta ko todinesi momolukesi nagon pa'de'de, nago mirye i keriat ti ngutu ti na kak kune ko i muloko ka'de ka'de ti na kak kogwon kine todinesi 'ba po ko Kristo. ⁹Kogwon Ngun ko ru nayit 'bukulung gwong ko Kristo i mugun.¹⁰A ta ke wuju ru 'bukulung kayit i mugun, nye logon a duma lo tumatyajin ling se ko lo kodini ling ti ki ko ti kak lo. ¹¹Na gwondi ta ko Kristo i mugun na, ta a tawero, 'ban a tawero nagon ngutu kokon ko konisi na, ama ina tawero a na Kristo kweja adi 'dekesi ti na mugun na kak aje 'dunjoji kango. ¹²Ta a nuka ko lepeng i pirit na geleng i batisimu, ta 'dok ke tongiyu ko lepeng i pirit na geleng kogwon yupet nasu i ringit na Ngun, lo tongiju lepeng lo i twan.¹³Ta koju a twatwa kogwon toronjin kasu, 'dok kogwon ta 'bak ko tawero, ama Ngun aje torujo ta ko Kristo i pirit na geleng a lepeng ke pitikin lyangesi kang ling. ¹⁴Lepeng aje seyara kulya kang kango logon a wuroki i waraga kune, lepeng aje baraddu ina waraga nikang a 'bikikini i kodini na goro. ¹⁵Lepeng a 'dumara kango ringiton ti kimak ko ti kasarak logon a muloko ti na kak kulo na gwondi nye i kodini na goro a na pondi nye katelanit nu, a nye tuworoddi kine ngo ko ngutu ling i komong anyen kwekinda ade nye a te'ya kine ngo i kodini na goro. ¹⁶Nyena ti lele ngutu nye yuyugo ta ko kulya ti kinyojin logon ta nyonyo kode ngo logon ta mamat kune, kode i 'depa na lor lo rorwe, kode i lo yapa wilo kode lo Sabata. ¹⁷Kine a ngo tung koduduwo na ngo na popo, ama ngo gwak na Kristo.¹⁸Ko'ben lele ngutu lo knda 'borik a lokoyokak ko i twoju na malaikajin i tulyangu na ta anyen ta gwon a wuju ropet nasu. Kilo ngutu yinikindo 'borik adi se a lokukwon i ngo na met se kase i toliyet a se bu'ye 'borik ko yeyeesi kase ti mugun 'bak ko kwe na kulya. ¹⁹Ngutu gwoso kilo ko'yu 'depakinda go ko kwe. Kwe na nye na tomorja mugun na lin, ko tomorese se ko murilo ling wuju ringit na i kwe na mugun na, a yina mugun durji durjo gwoso nagon Ngun mimindi na. ²⁰Ko ta twatwa ko Kristo i pirit na geleng i kulya ti muloko ka'de ka'de ti na kak, nyena ko nyo ta nyung gwong gwoso ngutu ti kak i yingga na saresi gwoso kilo, ²¹adi "ko'ben ta momok, ko'ben ta wawang kode ko'ben ta 'bo'bo?" ²²Kine ngo ling kakarju i tikitayi nase, gwoso i saresi se ko todinesi ti na kak. ²³Kine saresi mindi puru gwoso se a ti kongon i tinda na ngutu i ri'dikinda na 'borik se ko i tinda na mugunya in ngongga. ama kine kulya 'bak 'bulit kwong i tenggu na mugun.

Chapter 3

¹Ko ta aje tongiyui twan ko Kristo i pirit na geleng, nyenagon tindi ta toiliyet kasu i ga'yu na ngo nagon ki yu kunu i pirit nagon Kristo gwong kata nu si'da i konin lutaten lo Ngun. ²Ti ta yeyeene ngo gwong ki yu kune, 'ban ngo na gwong kak ni. ³Kogwong ta aje twatwa, a ru nasu a ke 'dela ko Kristo i mugun ko i Ngun. ⁴A ko Kristo logon a ru purukin, a ta 'dok purune puru gelere ko lepeng i pirit na geleng i po nayit ko minyo. ⁵A ta lenggi lengga swoton ti mugunya kasu nagon a ti kak kune najonda towuton. ko tolutan, ko 'dekesi ti mugun, ko 'dekesi narok se ko goma, logon ngun lelut lo kak. ⁶kogwon kine ngo a woran na Ngun poki i ngutu logon a kalaak. ⁷Gwilinget losu koju gwong tina i kokonoja na kine ngo a ta gwolani ko se. ⁸Ama tiyana na paji ta kine ngo ling ngoma, ko woran 'de'de, ko mandu, lingikindo se ko kulyaesi lut logon tinda kwesik ti ngutu i yu. ⁹Ko'ben ta gwong a 'buronok ko 'borik kogwong ta ajerukundo kango toiliyet kasu ti 'beron ko konesi narok nagon ta koju kokon kune, ¹⁰a ta rukukindi toiliyet loluduk logon totoludukkoi denda na monye gweja logon gweja i gwuluwet nayit lo. ¹¹A tuka'de gwe 'bayin i kiden na Girirki ko na Yudayaki, kode i kiden na ngutu logon a tawero ko ngutu logon 'bak tawero, ko lwaka ko ngutu logon 'bak todino, ko 'dupi, ko lui ling gwong jojo kweja adi Kristo nye lo a ngo ling ko 'dok gwong i ngo ling. ¹²Nyena, gwoso nagon Ngun a wulu ta ngutu kayit lo nyanyara na, rukukindi kine gwoso bonggwat kweja adi won na konyen, ko kwekinda na 'busan ko tokoyokan, ko pele na lilik se ko ngongga taling. ¹³Ko lele ngutu wiwinya ko lele, ti se ti se pitokindi ko 'borik gwoso nagon Matat a pitokindi yi na. ¹⁴Lwolwong kine ngo ling na, torakindi ta nyarju gwoso kamba na torakinda ngo ling i pirit na geleng anyen ngutu gwong a lo'but ko toili geleng. ¹⁵Ti taling na po ko Kristo liliji toiliyet kasu. Ta lungu i nyarjuna yina taling kogwong ta a swoton ti mugun geleng. Ti ta gwe a katinuk ti tinate. ¹⁶Ti kulyaet ti Kristo jorene kasu i toiliyet gwoso tukworon. Todindi ta ko kukuji ta 'borik ko kongon ling, yulukindi ta Ngun saumajin ko kolisi se ko pupuresi ti Ngun tindi ta lepeng tinate kasu i toiliyet. ¹⁷Ko ta konda ngo, kode i jambu, kode i konesi, kondi ta i karin ti Matat Yesu. Tindi ta Ngun tinate i karin kayit. ¹⁸Ta wate, kuke ta kuk lyan kasu gwoso nagon jujukin ngutu na gwon ko Matat i mugun kune. ¹⁹Ta lyan, nyarji ta wate kasu, ko'ben kokonakin koko arabat. ²⁰Ta ngwajik, twoji ta kayungok kasu i ngo ling kogwon ko ta kondi tina yina tulyonggu Matat. ²¹Ta komonye, ko'ben ta tomijo ngwajik kasu ko kulya, ko'ben se woran a daranidara. ²²Ta 'dupi, twoji ta komonye kasuti na kak ko ngo ling, kitanita kita 'ban anyen se memedda ta a se lyongi lyongon, ama kitani ta ko tioli geleng. Kuke ta Ngun. ²³Ko ta kokonda ngo kondi ta ko toiliyet kasu ling gwoso nagon ta kitakinda matat na 'ban gwoso nagon ta kitakindi nutu. ²⁴Kogwon ta deden adi Matat molu roropakinda ta ngo nagon nye mulyekin tinda ta kune. Ilo Kristo Matat logon ta kitakinda nye lo. ²⁵Kogwon kakonanit lo toron molu ropaki ko toron na kon nye na, kogwon Kristo 'bayin kanyunyumonit lo ngutu.

Chapter 4

¹Ta komonye kita, konaki ta 'dupi kasu 'bura, konaki ta se jojo kogwon ta deden adi ta 'dok kata ko duma losu ki yu.²Yenge to go i kwakwaddu. 'bak doto tindi ta Ngun lyongesi. ³Kwakwasakindi ta yi i pirit na geleng, anyen Ngun ngangakinda yi kakat anyen yi tokujo na kulya ti Kristo logon koju a lwon. Nan a rereka kogwon kine kulya. ⁴Kwakwadi ta anyen nan bubulo kwekinda ina kulyaet koke gwoso kodo nan jajambi na. ⁵Woroni ta a lokong i se ti koke kilo logon 'bak a kayupok, ko tokitaji ta dingitan kasu ling. ⁶Ti jamesi kasu parik na gwe a na 'busan. Ti se gwe gwaoso na 'yalaki 'balang kata ni anyen ta bongo dedenda ko ta molu nyobba piyesi ti ngutu ling ka'de ka'de kilo di nyo. ⁷Ama ngo ling ti kulya kwe kune, Tukiko molu nyonyokokin ta ling. Lepeng a lungaser lo nyanyara ko a kakitanit lo yiyiniki logon yi ngarju kita ko Matat i mugun. ⁸Nan aje sonyoro lepeng kasu ini ko ina kwe, anyen ta bongo deden ko yi gwong da ni ko anyen lepeng bongo togo'yu tioliyo kasu. ⁹Nan a sonyoro lepeng ko Onesimo, lungaser lo yiyiniki lo nyanyara, ko lepeng a lele losu. Koko tatakin ta ngo ling na konda 'borik ni. ¹⁰Aristarko, logon yi a rereka ko lepeng, a roman ko ta, se ko Marako, ngorinyi lo Barnaba (Ta a wuju saresi i kulya ti Marako; ko lepeng lo ponda, wuyundi ta lepeng 'bura), ¹¹a ko Yesu, 'dok lo lungu Yusito. Kilo geleng a ngutulu Yudayaki logon yi ngarju kita ko koko i tumatyan na Ngun. Koko kulo a togo'yu nan parik. ¹²Eapapro a roman ko ta. Lepeng a lele losu ko a 'dupi lo Kristo. Lepeng gwon ko pusok i i yeyeju na ta i kwasese kayit anyen to bongo liliwa go i konda na 'dekesi ti Ngun. ¹³Nan deden 'bura adi lepeng kikita parik i kulya kasu se ko i kulya ti ngutu logon Laodikia a ko kulya ti ngutu logon Lerapoli. ¹⁴Luka akima lo nyanyara se ko Dema a roman ko ta. ¹⁵Rome ta roman ko lungasirik logon Laodikia a ko se logon Numpa a ko ngutu lo momorja kayit mede a kanisa nu. ¹⁶Ko ina leta aje kena ko ta kasu i kiden, morji ta adi a tu kenaki i kanisa na ngutu to Laodikia, 'dok kene ta ken leta na tu sunye Laodikia nu. ¹⁷Taki ta Arkipo adi "Gwoso nagon nye nye a koliponit lo Matat, ti nye yeyene kita nagon nye a tiki nu anye tututungokindo." ¹⁸Ina roman a nan lo wurjo ko konin lio- Paulo. Yeyene ta yeye rereka nio to tongot

1 Thessalonians

Chapter 1

¹Nan Paulo ko Silvano se ko Timateo roman ko ta ngutu lo momorja Tesalonike a Kenisa Logon a ti Ngun Monyee ko a ti Matat Yesu Kristo kulu. Ti 'busan ko taling gwe ko ta²Yi tikinda Ngun tinate i dingitan ling kogwong kulya kasu ling. Yi 'dinda ta i dingitanling kayang i kwakwesi. ³Yi yiyuindo i komong na Ngun ko mony likang konesi kasu ti yupet, kita ko nyarjuko gwodan nasu i yendu na Matat likangYesu Kristo⁴Ta lungasirik lo nyara ko Ngunyi a den adi nyi a wulun ta. ⁵Kogwon na tukukindi yi ta longe lo'butnu, yi 'bak ko jambukulyaesi geleng, ama yi jambu ko ringit na Mulokotyo Loke gwoso ngo nagon yi a yup adi 'diri a to'diri. Ta 'dok a den ko yi⁶Nyena ta ko 'borik a mirunda kwen kayang a ko ko Matat. Kogwon ta wujukulyaet lo Ngunko lyongon lo Mulokotyo Loke ma'di nagon bongesi jore parik. ⁷Nyena a ta ke wora a miretna kayupoklong logwon Makedonia ko Akaya kulu. ⁸Kogwon ta lo tindu kulyaet lo Matat i kuoro kango 'ban Makedoniako Akaya tung ama yubbo nasu na Ngun a kuoro i piriton ling. yi gwe 'bak kune kulya nagon yi jajam. ⁹Kogwon kulye ngutu lo jambuwuju nasu na yi i dingit na 'yo'yi yi na ta nu ko ta lopukuddo i nyomuejin ko Ngun ni ada anyen kitakinda lepeng logow gwak kogwon jorun, ¹⁰ko i momonduna ngiro loyiti po nayit ki yu, logwon lepeng a tongiyun i twan lo. Yilo a Yesu logon a lwokundo yi i woran na Ngunna popo nu

Chapter 2

¹Lungasirik, ta ko 'borik a den adi 'yo'yu nikang na ta tikenye a ngo kana, ama gwon a 'bulit. ²Ta a den adi koju a ngonnga ko a konaki a naron Pilipoi yu, ama Ngun likang a tindu yi toiliyot logo i jamakinda na Longe lo'but loyit ma'di nagon ngutu jore a rerenya ko yi. ³Kogwon tokujo nikang 'ba gwon adi yi a giran, kode gwon ko yeyesi nagon a lut ko'de ti 'burot. ⁴Ama Ngun kere rukokin yi ko a yinikin yi i jamakinda na kule ngutu Longe lo'but, nyena yi jambu 'bak gwon anyen tulyongu ngutu, ama anyen tulyongu Ngun logon tetemeja toiliyot kang lo. ⁵Ta deden 'bura adi yi 'bak ko jambu kulya lulukesi kogwon Ngun a met yi adi yi 'bak ko jambu kulyaesi momolukesi anyen mugg'o ngoma nikang ko ngo kasu. ⁶yi 'bak ko ga'yu pupura ko Ngutu, kode ta, kode kule ngutu, madi yi gwong ko kido i sopakinda na ta pomoni kogwong yi a luyokie ti Kristo na' Ama yi gwon ko toiliyot lo lilik kasu kiden gwoso ngutu na wowoja ngwajik kayit. ⁸Diri yi gwon ko pusok i nyarju na ta kogwon yi a lyongon i tindu na ta 'bak gwon a Longe Lo'butlo Ngun ka'de ama ko toiliyot kang 'dok. ⁹Lungasirik, yeyene ta yeye kita nikang ko dara nikang. Yi kita ko tukwaje ko tuparan anyen yi bongo gwon a tudaraju ta na tokukinde yi ta Longe Lo'but lo Ngun nu. ¹⁰Ta a met, Ngun 'dok a met adi gwilingetlikang logon yi a konakindi ta ta kayupok lo a loke, ko a lo rigwo, ko a 'bak yuyket. ¹¹Ta deden yi gwon kasu ling geleng geleng gwoso monye ko ngwajik kayit, i mo'yu na ta ko togo'yu na ta ko i jujuja na ta. ¹²Anyen ta bongo woroa lo'but i tulyongu na Ngun logon a lungunda tai tumatyan nayit ko minyo loyit. ¹³Ko yina kweyi 'dok a jarani tindu na Ngun puresi anyen na wuji ta kulyaet lo Ngun logon yi a jakin ta lo, a to wu a kulyaet lo Ngun 'ba gwon a lo ngutu. Nye 'diri a kulyaet lo Ngun a kitani kita kasu i mugunya ta logwon a yubo kulo. ¹⁵¹⁴Kogwon ta lungasirik ngo na konaki ta kenisajin ti Ngun Yudaya yu kunu kweja adi ngutu logon ko KristoYesu i mugun kulo, 'dok kine ngo a konaki ta. Ngutu kasu a sasanduta gwoso na sasandi yudayaki ngutu kase nu. ¹⁶Se tenggu yi i tokukindo na ngutu ti juron Longe logon kodo jonda sei lwoko lo. Yina a tojore na torojin kase nagon se ngupi gwon i kokonoja kune. Ama woran na Ngun 'dukin kase a 'dutet. ¹⁷Lungasirik, yi aje korjako ta ko dingit a na'dittu i mugunnya 'ba gwon i toiliyot. Yi gwong to pisok i medda na ta lokomong. ¹⁸Kogwon yi mimindiyito kasu yini. Nan Paulo a morju dangin jore ama Sitani 'ba rukokin yi. ¹⁹kogwon na pondi Matat Likang Yesu molu nu, a yi molu ryejiyenet nikang, ko lyongon nikang ko loguya likang telet ko nga, 'Ba gwon kasu le? ²⁰EE ta a minyonkang koa lyongesi kang.

Chapter 3

¹Nyena a nagon yi aje dara mondu nu, a yi ke yeyeju adi kodo a nabut ko yi a koloki Atenai geleng ²a yi son-di Timeteo lungaser likang logon ngarunda kita na Ngun i torekinda na longe lo'but lo Kristo, anyen togo'yu ta i gwo'dan go kasu i yupet, ³anyen lele losu ko dukaji kango ko kine sasanyesi a wuloki yi. ⁴Na gwongi yi kota i pirit nageleng nu, yi a kunyarju/kukuju ta adi yi molu 'diri sasanya, ta kere den adi kine kulya a pokin tina. ⁵Nye yina kuwe nagon nan kere dara/lure mondu a nan son-di Timeteo kasu yini i denunda na yupet nasu, kode ngona katemanit kere tem ta, a kita niyang na gwe ngo kana. ⁶Ama tiyanana Timeteo kere yite kayang/kaang ni lepeng ponda kasu yini, lepeng jakinda yi longiro lo'but i kulya ti yupet nasu se ko nyarju nasu, lepeng tikinda yi adi ta ngupi yeyeju ko t'oiliyot lo'but ko adi ta mimindi medda na yi gwenge nagon yi mimindi medda na ta na ⁷Nyeno kogwon yina kuwe lungasirik, yupet nasuk kere suk yi i sasanyesi ko i ngongesi kang ling. ⁸Kogwon tiyanana yi gwong jorun ko ta gwo'dan go ko matati mugun. ⁹Yi bubulo pupurja Ngun dinyo kogwon kulya kasu, kogwon lyonyesi ling na lyongi yi ko Ngun likang i komong kogwon kulya kasu kine? ¹⁰Tuparan ko tykwaje i kwakwa ddu Ngun parik adi yi kodo mete met ta a lokomong, anyen tutu ngokinda o ngo 'bayin kasu i yupet kine. ¹¹Ti Ngun Baba likang ko mugun nayit se ko matat likang Yesu ngaki yi kiko logon yi tirini kasu yini. ¹²Ti matat tungoine nyarju nasu anyen gwon a duma parik, anyen ta tutunyar ko' borik se ko ngutu ling, gwenge na nyariji yi ta na. ¹³Ti nye togo'yi toiliyot kasu, anyen ta bongo gwong a loke ko bakan na yuyuket ko Ngun Baba likang i komongi na pondi Yesu i pirit na geleng se ko ngutu kayit ling nu.

Chapter 4

¹Lungasirik, kune gwe a kulya ti 'dutet adi, gwenge na denundi ta kang ko ta kodo sida ada i tulyonga gu na Ngun, nyena yi moju ta ko kukuju ta ko matat Yesu i mugun adi, moroddi ta ngerot parik gwenge na kondi ta na

²Kogwon ta a den ko yi tikinda ta kulon saresi i ti matat Yesu³Kogwon Ngun mimindi adi ta kodo gwonga loke ko teteng bocik i towulon. ⁴Ta ling geleng geleng kodo deden ko ta tiju mugunya kasu ada anyen gwon a nake ko twotwo/kukuk se. ⁵Ti pusik na dekesi narok ti mugunya kenye kokoro ju ta, gwenge na kondi gutu ti juron logon a denda Ngun kilo na. ⁶Ti lele ngiro ti gwe a lwongoddu ngerot i kona kinda na lungaser loyit arabat i kine kulya, kogwon matat likang a karoparit lo kine ngo ling gwenge nagon yi koju kere kukuji ta kokuse nu. ⁷Kogwon Ngun a lungun yi i kelan 'ban i tolutan ⁸Nyena nguto lo renya kilo saresi lo 'ba renya nguto, ama lepeng renya Ngun logon a tikinda ta mulokoty loyit loke lo. ⁹Nyena 'bulit 'bayin i wurokinda na ta kulya ti nyarju na lungasirik lo yubbo kilo, kogwon Ngun ajel kere todin ta i tunyar ko 'borik, ¹⁰Diri ta nyanyar lungasirik ling lo gwong Makedonia kulu ling. ¹¹Ama yi kukuju ta lungasirik anyen ta tutunyar parik morji ta gwong taling, ko i medda na kulya kasu, ko i kita ko konisi kasu gwenge na sarakindi yi ta nu. ¹²anyen ngutu logon a yubbo kilo bongo pupurja ta a ta gwe 'bakan na yongit. ¹³Lungasirik yi mindi ti ta dene den kulya ti ngutu logon kere twatwa kilo, anyen ta gwong a gwigwiti gwenge ngutu logon 'bakan na yenet, ¹⁴kogwon yi a yup adi Yesu a twan ko a ngien 'dok i twan nyena yi 'dok a yup adi ngutu logon a twatwa ko Yesu i mugun kilo Ngun molu babanin se ko lepeng i pirit na geleng. ¹⁵Kogwon yi tukokindo ta kulya nagon matat lajam kune adi, yi logon nyu gwong jorun tojo ko po na matat kilo molu a rwoddu se logon nyu gwong jorun tojo ko po na matat kilo molu a rwoddu se logon a twatwa 'beron kulu. ¹⁶Kogwon saret molu lalaiya, a gworo lo malaikatat duma molu yingani yinga a buningi lo Ngun molu kutani kuta, a matat ko mugun nayit molu pondi kak ki yu. A ngutu logon a twakin ko kristo i mugun kilo molu lo ngine a kokwe ¹⁷a kirung yi logon a koloki jorun kilo molu 'de pajine ki i d'kolo i pirit na geleng ko se anyen nimon ko matat i woli na ki nyena a yi molu sidani ko matat i pirit na geleng tina ngupi ngupi ¹⁸Nyenagon suggi ta 'borik ko kilo kulyaesi

Chapter 5

¹Lungasirik 'bulit 'bayin i worokindo na ta kulya dingitan ko perok ti kine kulya. ²Kogwon ta 'borik nasu deden 'bura adi lor lo matat molu popo gwenge na pondi kolanit i tukwaje na. ³A na kulyani ngutu adi ngo lin gwe taling ko gwe 'bura nu, a wulek korit na duki i se gwenge na pokindi mienyungundo na duto nagon tor pele na, a se kenye rwoddu kwong. ⁴Ama ta lungasirik, 'bain a ti mude, a lu lor kenye dumba ta gwoso kolanit ⁵Kogwon ta ling a ngutu ti parara ko a ngutu ti tuparan, yi 'bain a ngutu ti paran, yi 'bain a ngutu ti tukwaje kode a ti mude. ⁶Nyena ti yi gwe a toto gwenge na toto ni kule ngutu ti tuparan, yi 'bain a ngutu ling na, ama ti yi gwe ko kuwen nga ko ti yi tiji ta 'borik ⁷Kogwon ngutu lo to toto kilo toto kwaje, a kamerak mere i i tukwaje, ⁸Ama yi logo a ti tuparan kilo ti yi tiji ta borik, ti yi jupukindi ta yupet se ko nyaret gwenge witi gayet na kido, ko ti yi jupukindi ta yenet na lwoko gwenge gayet na kuwe ⁹Kogwon ngun 'bak ko wulokin yi i nga ko woran nayit ama a wulokin yi i pujo na lwoko kogwon kulya ti matalit likang Yesu Kristo. ¹⁰Lepeng a twan kogwon kulya kang, anyen ko yi gwong jorun kode a twatwa, a yi gwe ko lepey i pirit nageleng. ¹¹Nyena togo'yi ta 'borik ko gweyundi ta 'borik ki gwege nakondi ta na. ¹²Lungasirik yi mo'yu ta i kugga na na ngutu logon a temejik kasu ko matat i mugun, logon kikita parik kasu kiden, a kukuji ta kilo. ¹³Nyena twoji ta se parik ko nyarju kogwon kita na kon se na. Gwe ta ko taling ko 'borik. ¹⁴Lungasirik yi momogu ta anyen ta kukuju ngutu logon a batiya a'buwon kita kilo. Togole butu logon toilyet a lomunyak, daraki ta yulu lomunyak i yupet. Ngongi ta taling i ngo ling. ¹⁵Ti nguta logon a konaki arabat lo ti gwe a ropakinda ngo naron ko naronama ngupi morji ta i tokonakin ko 'borik ngo nagon ana'but ko i ngutu ling. ¹⁶Lyongi ta lyongon i dingitan ling. ¹⁷Bong kwakwaddi ta i dingitan ling ¹⁸Tindi ta tinate i ngo ling, kogwon Ngun mimindi ta konda tina ko Kristo Yesu i mugun. ¹⁹Ko bongoddu ta mulokotyo loke gwenge kimang ²⁰Bong Koben ta launda kulya na jama ko ngit nayit kune. ²¹Teme ta tem kulya linga moke ta go ngo nagon a nabut kine. ²²Paji ta ngo ling nagon a narok. ²³Nyena ti Ngun ko mugun n nayit logon, taling ling gwong ko lepeng lo, tindi tai gwong a loke ling ti nye gaji ta 'bura kasu i toilyot kokodudolon kosi mugunya bak yuyuket i po matat likang Yesu Kristo ²⁴Nye lo lungu ta lo yiyiniki i konda a, a nye molu kondi kine ngo. ²⁵Lungasirik momoji ta ko yi, ²⁶Rome ta ko lungasirik ling lo yubbo kilo ko bibiyet nake ²⁷Nan, sarakinda ta i karin ti matat adi ti na, leta kenakini i lungasirik ling ²⁸Ti 'busan na matat likang Yesu Kristo gwe kota.

2 Thessalonians

Chapter 1

¹Paulo, Silvano a ko Timoteo, i kanisa lo ngutu ti Tesolonika I karin ti Ngun Monye likang a ko Matat Yesu Kisto. ²Ti 'busan se ko taling na po ko Ngun Monye likang a ko Matat Kristo gwe ko ta. ³Ti yi parik tindi Ngun tinate anyen ta, lungasirik, kogwon yupet nasu na 'du'durjo ngerot ko ngerot, se ko nyarju logon ta kwekin ko 'borik 'ya'yalakinda ngerot. ⁴Anyen yi ko mugun bu'ya ko 'borik ko kulya kasu i ngongakinda ko taling se ko yupet nasu i ngo na konaki ta arabat a ko ngonga nasu. ⁵Kine kulya kwekinda 'adi Ngun 'dungo lupu, anyen ta bongo jujukin uibbo i tumatyan na Ngun, kogwon ta ngongga ko kulya ti ina tumatyan. ⁶Temakinda adi Ngun molu konda ngo na rigwo i nyokokokindo sasanyet i kasasanyak kasu, ⁷ko i tinda na ta lo sasanya kilo yukan a ko yi to, a ka yesu logon ki yu kweya ko malaikajin kayit ti ringit nu ⁸ko kimang na kokobbu i riringa ngutu logon a denda Ngun a ko se logon a twoju Longe lo'but lo Matat Yesu. ⁹Koko molu ngongong riringet na koret na yeng nyin a rikojini kango i komong na Ngun a ko kwelen na ringit nayit. ¹⁰Lepeng molu kokon kine ngo ko lepeng molu po i lor i bula ko ngutu kayit, anyin ngutu ling lo yubbo kiloo sosorju, tokgown ta a yubbo tokujo likang. ¹¹Nyena njina a kwe nagon yi kwakwaddu i dinjitan lin kogwon kulya kasu, anyen njun likan mo liliun adi ta a jukin anyen nye lungu ta. Koti anyen nye kitari rinjit nanyit, anyen 'dekesi kasu lin ti njona 'but böñö temakindya a gwak, anyen nye mo tinđu kitajin kasu na pipilundya i yupet kine i tutunjöki 'bura. ¹²Yi koti kwakwaddu i kulya kasu, anyen karin ti Matat likan Yesu böñö bubula kasu kiden, a ta bulani bula ko lepen i mugun. Ti kine kulya konani i 'busan na nyanju na njun likan ko na Matat likan Yesu Kristo.

Chapter 2

¹Nyena i kulya ti ponda na marlat likang Yesu Kristo ako yi i po gelere anyen gwon ko lepeng, yi gwak kulya ko ta lungasirik, ²adi ti ta kenngesanya kode yeyeju, kade ko mulokotingo kode a longe, kode a waraga nagon puru gwenge po kayang, i tuggo adi lor lor lo matat likang aje po. ³Koden lele nguto momolugga ta i lele kiko. Kogwon nye a po tojo i mukok na doro kango a po nguto lo, bak saret a kwiya, nguro lo kokoroju. ⁴Yilo a nye lo reranya a todumangi mugun i moro ko ling nagon lungu a Ngun kode nye lo bubula. Ko yinakuwe, lepeng si'da i kadi na Ngun a kondi mugun gwošo Ngun. ⁵Ta ngona a yiyiwundo adi i dingit nagon nan gwon ko ta nan a tukokin ta kine kulya? ⁶Nyena ta den nyo lo tengu lepeng, anyen lepeng bubulo kwiya tung i dingit na'but. ⁷Kogwon sorosi ti 'bakan na saret gwe i kita, tung lele nguto kata lo yenggu lepeng tiyana tojo lepeng a jonga kango i kiko, ⁸Anyen nye logon 'bakan na saret lo molu kwikwiya, nye logon matat likang Yesu molu leleng ko yuket na kuktuk nay'it a jondi lepeng i ngo kana ko kwiyet na po na lepeng. ⁹Ponda na nye logon 'bak saret lo molu tojuki i kita na satani ko ringiton ling, kwiyesi, ako soresi ti 'burot ¹⁰a ko ngo narok ka'de ka'de nagon momolugga se logon twa twa, kogwon koko a renya nyarju na to'diri anyen lwolwoko. ¹¹Kogwon njina kwe Njun sunyukindyo lepenat mumuluket nagon kikita ko rinjit a duma kase i töilyet, anyen tinđu se i yubbö na kulya 'burönö, ¹²anyen njutu lin logon ti 'bon yubbö kulya ti to 'diri ama lyölyönön ko toronjin kilo mo 'dujoki putet. ¹³Ama ta lunasirik logon Matat nyanyar kilo, yi agu ködyö tinđu Njun tinate i dinjitan lin kogwon kulya kasu, kogwon lepen a wulun ta suluja i suluwet, anyen ta lwölwökö ko anyen tokela ko Mulökötyo Loke ko i yubbö na kulya ti to 'diri. ¹⁴Lepen a lunukin ta i kine kulya kogwon Lone Lo 'but logon yi a jakin ta lo, anyen ta ködyö wuju minyo lo Matat likan Yesu Kristo. ¹⁵Nyenagon lunasirik, gwo 'de ta go, 'depakin dye ta go i saresi logon yenon a keri, logon yi a todinikin ta kilo kode jama ko kutuk, kode wuröki i leta. ¹⁶Ti Matat Yesu Kristo ko mugun nanyit, se ko Njun Baba likan logon nyanyar yi, ko a won konyen koyi i togo 'yu na yi ko tngolet nagon yeyenon se ko yenet na 'but lo, ¹⁷ti lepen togo 'yi töilyet kasu, ko ti lepen tinđu ta i gwon a ingo i konjya ko i jambu na njö lin nagon a na 'but.

Chapter 3

¹bNyena kulya ti pondana matata likang Yesu Kristo ako yi i po gelere anyen gwon ka lepeng, yi gwak kulya ka tavlungasirk, ²adi ti da kenye sasanya kode yeyeju, aje po. ³Koben le'le nguto momoluga ta i lele kikio. Kogwon nye a po tojo i mukok na 'doro kango a po a nguto lo'bak saret a kwiya, nguro lo kokoruju. ⁴Yilo a nye lo rerenya a todumangi mugun i moro ko ling nagon lungu a Ngun kode nye lo nububula. Ko yina kuwe, lepeng sida i kadi na Ngun a kondi mugun gwoso Ngun. ⁵Ta ngona a yiyi wundo adi i dingit nagon nan gwon ko ta nan a tukokin ta kine kulya? ⁶Nyena ta a den nyo lo tenggu lepeng, anyen lepeng bubulo kwiya tung i dingit na'but. ⁷Kogwon sorosi ti'bakan na saret gwe i kita, tung lele nguto kata lo lenggu lepengtiyana tojo lepeng a jonga kango i kiko. ⁸Yi koju a ko nyesu kinyo lo lele nuto kana, ama yi a kita ko tukwaje ko tuparan ko dara duma anyen yi gwon ti tudaraju lele losu. ⁹Ti gwon adi yi a ko 'buruki i pija na pariet nikan, ama yi kondya sona anyengwon a miret nagon ta mimirakin. ¹⁰Kogwon na gwonji yi koju ko ta i pirit na gelen nu, yi a tikin ta lo saret adi, ko nuto logon ti bon kita ti lepen gwe ti nyesu. ¹¹Kogwon yi a yin adi kulye kasu gwon a yokia, ti 'bon kita asut, ama tun pokin i kulya nagon 'bayin a kase. ¹²Yi sanju ko kukuju nuto gwoso kilo i karin ti Matat Yesu Kristo adi ti se kitajine ko talin, anyen se parakinjya 'borik ko kinyo lose. ¹³Ama ta lunjasirik, ko dara ta i konjya 'bura. ¹⁴Ama ko lele nuto a ko 'dep kulya na wur yi i njina leta kine, mete ta njilo nuto 'bura, an ta ko mora ta ko lepen anyen kwe nanyit yuyu. ¹⁵Ama ko kon ta lepen gwoso miriku, kolumbo toyiyiki ta lepen gwoso lunjaser. ¹⁶Nyena ti Matat logon talin gwon ko lepen lo, ti lepen ko mugun nanyit tinji ta talin i dinjitan lio ko i njo lin Ti Matat gwe ko ta lin. ¹⁷Nan Paulo lo wunjo njina roman ko konin lin gwak a kweyet i letajin kwe lin. Njilo a wuret lio. ¹⁸Ti 'busan na Matat likan Yesu Kristo gwe ko ta lin.

1 Timothy

Chapter 1

¹Paul a luyokie lo Kristo Yesu Ngun kalwokonit likang se ko Kristo Yesu logon yi yeyen lo a sarakinda nan ²Nan roman ko do Timoteo ngiro lio 'diri i yupet, adi. Ti 'busan ko yatet, se ko taling na po ko Ngun monye na po ko Kristo Yesu matat likang na gwe ko do. ³Gwonge na sarakindi nan do, na tirini nan Makedonia nu, nan mindi do sida Epeso. Do kodo sasar kule ngutu ko'ben koko ko eidindo todinesi nagon kade/legelok ⁴Ko ti se kenye yinga lukikirilon, kana se ko na karin ti merenyejin nagon a 'duddo, gwenge i yunge nase, kine kulya jonda piyesi jore kana, ama a se kenye bulo kita yeyeey na Ngun nagon kita ko yupet. ⁵Kuwe nagon yi sasarji tina na anyen tindu se i nyarju ko nyaret na po kayo i toili lokr ko i denda na'but, ge ko i yubbo ko to'diri, ⁶kule ngutu kere lopukundo kango i kine kulya a ke girara i jambu na kulya nagon a ngo kana ⁷koko mindi gwon a katodinok ti saresi ti Ngun, ama koko'bak ko kurun/den jamesi ko na jam se kune, a kenye bulo nyonyo kulya na toku se kune. ⁸Yi deden adi saresi a lo'but ko ngutu 'dede se 'bura. ⁹Yi a den adi saresi 'bak ko tetenaki i riringani ngutu lo'but ama riringani kabelengok ti saresi se ko ngutu logon a 'bon sara, ako ngutu logon adenda Ngun ko a kotoronyak ako se logon, bayin a loke ko woro abulondi, ako se lo lelenga ko monye kase ko ngote ako se kalengak, ¹⁰anyen riringani kalupok ako ngutu luwalian logon lololup ko 'borik, ko kolak ti ngutu anyen gwon dupi, ako 'buronok, ako suwuddo kulya nagon 'bayin a gwagwak ako todinesi nagon kade 'bayin a todinesi ti todiri. ¹¹Kine lodinesi gwon jojo ko longe lobut lo kwekwelen lo Ngun lo pupura logon lepeng a yinikin nan. ¹²Nan tikinda Kristo Yesu matat likang tinate. Lepeng a tikinda nan ringit, kogwon lepeng a yinikin nan gwon ko yupet, a lepeng ke wulun nan i kitakinda na nye. ¹³Nan koju a lawunda lepeng ko a sasan lepeng, nan 'dok pape/kamori. Ama lepeng a yata ko nan kogwon nan koju a konda kine kulya ko tubongon ako 'bakan na yubbo. ¹⁴A 'busan na matat likang poki kuwe ki ko yupet ako nyaret na gwon ko Kristo Yesu, i mugun na. ¹⁵Lo a kulyaet logon a gwagwak logon ngutu ling jujukin ruggo, adi Kristo Yesu a po kak ni lwoggu na katoronyak nan logon a duma lose, ¹⁶Ama kuwe nagon Kristo Yesu a yatakinda nan na, anyen tikinda nan a tojuwet to geleng na ngonga nayit taling nagon a duma parik. Yina tojuwet a na butu logon molu popo i yubbo na lepeng a wuji ru na yeng nyin kilo. ¹⁷Nyena a mor lo yeng nyin logon a twan, logon nyobulo meta. Ngun lo geleng ti nye gotani ko bulani ngupi ngupi. Amini. ¹⁸Nan lo tikinda lo saret konut komong Timoteo ngino lio kune kulya koju a keyo i kulya kunok adi do moro gol lo'but ¹⁹mogga yupet ako toili denet lobut a moriesi. Kule ngutu a dukara toilyot kase denesi kango 'dutet a toilikindi yupet nase i diron gwenge kibo. ²⁰Kule kase a ko umenaio ako Alesandro logon nan a putukin ko satani, Konin anyen se bongo totodino adi ti se gwe a launda Ngun.

Chapter 2

¹Nyena a kokwe na ngoling, Nan jujuja do adi ti ta momoyi, Ngun ko ti ta kwakwaddi kwakwaddu, ko ti ta piji lepeng ko tindi ta lepeng tinate i kulyati ngulu ling ²kulya ti moran se ko i kulya ti ngutu ling logon a tiki kido saret kilo, anyen yi bongo sida madang ko gwilingit lo taling, anyen gwon a katwoyok ti Ngun ko a lokoyokak i ngo ling. ³Tina a nabut ko a ruho i komong na Ngun kalwokonit likang. ⁴Lepeng mindi butu ling ti lwokoni lwoko ko ti se pondi i denda na kulya ti to'dir. ⁵Kogwon Ngun geleng kata, se ko katomorani geleng kata logon tomorja Ngun ko Ngute. Yilo Nguto a Kristo Yesu. ⁶Lepeng a tikinda mugun anyen daggu ngutu ling, anyen. Kwekinda koke i dingit na'but adi Ngun mimindi ti ngutu lwokoni lwoko. ⁷Ko yina kuwe nan a wule a katokuonit ko a luyokie - Nan jambu to'diri, nan 'bayin momolugga koti a katodinorit lo ngutu ti juron i yubbo na ngun ko todin. ⁸Nyenagon, nan mindi ngutu luwalian i piriton ling i kwakwaddu ko 'biyi konisi loke ki 'bak woran kode rerenya. ⁹Ti ngutu wate koti jupuni i kiko lo'but, i tokoyokan se ko tengu na mugun, ti se gwe a taka kupir, kode jupu dakap, kode mangaritajin, kode bonggwat na gworo go, ¹⁰Ama ti se tokwelendi borik ko konesi na'but gwenge nagon jujukin ngutu nawate nagon tuggo adi se a ti Ngun. ¹¹I dingit todinet ti ngutu nawate yingani taling ko to koyokan. ¹²Nan ,bak ko ruk adi tu ngutu nawate todindi todindo, kode gwong ko ko kido i sarju na ngutu luwaliyan. Ti se kodo yingani taling. ¹³Kogwon Adama koju lo gwiya kokwe a kirung gew a Awa ¹⁴Adama koju 'bak ko momoluka a ke 'doro i toron ¹⁵Ama ngutu nawate molu lwolwoko ko yunyo na nywajik ko se a yengon gwang ko yupet, ko nyarju ko kelan ako tengu na mugun.

Chapter 3

¹Lo a kulyaet logon a gwagwak adi, nguto logon ko pusok i gwon a kametanit duma, lo ngutu to momorja a kanisa, lepeng 'de'dekan kita na'but. ²Kametanit duma kodo gwong a ngutu logon toron a rie/puo ko lepeng, lepeng kodo gwong ko nakwan geleng. Ti nye gwe a nguto logon a woran 'de'de, a ti nye a kawuyunit lo komu ko deden to dindo. ³Lepeng kodo kenye gwonga kamere kode kabu ka gwuto nit lo ngutu ama ti nye gwe a lokoyok, gwong a kanyaranit lo gurut. ⁴Ti lepeng moke mede nayit 'bura, ti lepeng mete 'bura adi lupudiet kayit yiying ko kukuk lepeng i ngo ling. ⁵Ama ko nguto a jukin i mgga na mede nayit, ngona lepeng jujukin medda na kenisa na ngun ada? ⁶Lepeng kenye gwong a nguto logon pete lopukundo i yupet, anyen koben lepeng bu'ya mugun a kulya kayit du ngokin arabat jojo ko kangoonit. ⁷Lepeng kodo gwong a ngutu lo kukuka ko ngutu ti kango anyen kulya narok gwong a nge ko lepey, k'oben nye'doro i boyi na yilo kangoonit. ⁸I kiko lo geleng, kangarak ti ngutu logon momorja a kenisa kodo gwong a ngutu lo kukuka 'ba ngutu logon ko kutusin murek. Ti se kenye moju yawa jore kode a ngulonit. ⁹Koko kodo debba kulya 'diri nagululok ti yupet nikang ko toiliyot denesi lo'but. ¹⁰Se kodo tetema a kokuwe a kirung se kondi kita kogwon koko 'bak kulya narok ¹¹I kiko lo geleng ti wate kase gwe a na kukuka, bayin a kakokorok ama 'bak ko meran koti yiyiniki i ngo ling. ¹²Deacons kodo gwong ko nakwan geleng. Ti koko moke ngwajik kase ko mede nase 'bura. ¹³Se logon a kita 'bura ryeju 'borik ko gwodiet na'but a gwe ko topuruwan i tokujo na kulya ti yapet na gwong ko Kristo Yesu i mugun na. ¹⁴Gwenga na wurokindi nan lo kune kulya, nan yendu po konut yini dede. ¹⁵Ama ko nan a karakin, nan wurjo anyen do deden ko ngutu kodo gwong adinyo i mede na Ngun nagon a kenisa na Ngun lo gwong jorun, ko a togwidiet ko a tokit lo kulya ti diri ¹⁶Yi ling a ruk adi, togulu na kulya ti Ngun a duma. "Lepeng a kwiya a nguto a mulokoiyo loke ke kweja lepeng a lo rigwo a malakajin ke met lepeng a kulya kayit tukuojini i juron kiden, a ke yapo, i kak, ling, (bukulung) a lepeng 'depajini ki i bula"

Chapter 4

¹Nyena Mulokotyo loke a jambu koke adi, molu, kune dingtan kule ngute kokolokin yupet a yingi muloko buronok se ko todinesi ti muloko lorok. ²Kine momolukesi ti burinok ko denesi kase logon yilo kangoonit a kokoro toiliyot kase. ³Koko molu tengu ngutu anyen gwong a yemba kode yema a tindi se anyen swong a nyesu kule kinyojin logon ngun a gwe anyen wuyu a ko tinate ko se logon a yubbo ko a den todiri. ⁴Ngo nagon Ngun a gwe kine a na'but nene ngo 'bayin na wuyu ko tinate adi papayi ⁵Kogwon aje tokela ko kulyaet lo Ngun a ko kwaset. ⁶Ko do a tiki kine ngo i komong na lungasirik, a do molu gwe a kali puonit lo'but lo Yesu Kristo. Kogwon do a aje tunyoi ko kulyeaei ti yupet ako to dinesi na'but nagon do a kep kune. ⁷Nyena paji lukikirilon lo nyara ko wate nagon a mudungin. Kolumbo, to dine mugun i twoju na Ngun. ⁸Kogwon tojumbu na mugun gwong ko 'bulit nadit, ama twoju na Ngun gwong a bulit i ngo ling. Twoju na Ngun mogga gwilinget lo tiyana ako gwilinget lo popo. ⁹Lo kulyaet a gwagwak ako yiyiniki ko rurukoling. ¹⁰Kogwon yina kuwe, yi kikita ko momorju, kogwon yi a yendu Ngun lo gwong jorun a kalwokonit lo ngutu ling, ame kegga kayupok. ¹¹Saraki ngutu kine kulya ko todiniki se kine kulya. ¹²Ti lele nguto gwe a launda to'ditan nenut, ama gwe do a miret na kayupok i kulyaei, ko i gwilinget nysrju, yubbo ako kelan. ¹³Tojo ko nan a po, gwe to kata kenda, ko tukujo ako i todindo ¹⁴ko'ben do koko 'dokit nagon konut na nagon a aje tiki do. Ko a keyo, ko na sopakindi teng na ngutu temejik konut ki nu. ¹⁵Tine ti kune ngo. Gwe kase kata, anyen ngutu ling memet puputim nenut ngerot ¹⁶Tine mugun ako todinesi. Woroni i kine ngo. Ko do a konda tina, a do molu lwoggi mugun a ko se lo yinga do kulo.

Chapter 5

¹Ko'ben do ririmga nguto duma. Kolumbo kukuji lepeng gwonge nagon do kodo kukuju monye ilot, kukuji teton gwoso lungosurok, ²wate dumalak gwoso kiyasirik i ngo ling ko kelan³Kukikuk likisojin, likisojin gwagwak ⁴Ama ko likiso gwong ko ngwajik kode ko nyakwerat, ti koko a kokuwe kweji kugga kase mede. Ti koko a kokuwe kweji kugga kase mede. Ti koko rope komonye kase kogwon yina tutulyongu Ngun.⁵Ama lepeng nagon a likiso gwak na, nagon a koloki geleng aje tikinda yenet nayit ko Ngun ko ti lepeng yeng momoyu ko kwakwaddu ko tukwaje ko tuparan ⁶ama nguto nanakwan na sida ko lyongesi kana lepeng aje twan ma'di ko lepeng nyu jorun⁷Saraki koko kine kulya koti anyen koko gwong a yuyuko. ⁸Ama ko lele nguto a 'buwon darakida maratika kayit kegga se logon a ti mede nayit, lepeng aje renya yupet, a gwe a loron lwongu nye lo'bak ko yubbo lo. ⁹Ti nguto na nakwa gwe a wuro a likiso nye nagon 'ba na'dit na kingajin merya bukien, a nakwan lalet geleng. ¹⁰Lepeng kodo kukuon i konda na konesi na'but, ko nye a medda na ngwajik bura kode wuju na komu, ko i lalaju na mokosi ti ngutu loke ti Ngun, kode ngarakinda na ngutu logon ko deliya, ko i tindu na muguni konesi nabut ling.¹¹Ama likisojin nagon a kodidi koben ta wuwur se. Kogwon ko dekesi kase ti mugun a ngien, a se 'dutundi toiliyot kase kayo ko Kristo, a se mindi yema. ¹²a kulya kase molu jamani arabat kogwon se a kolokin kode a renya mile lose lo kokuwe, ¹³Koti i dingit na geleng, koko koti todindo gwong batia a se worojini midijik ko 'ban wora batia ka'de ama koko koti jambu ngo nagon 'bak 'bulit - wuwuluja ngut, jambu ngo nagon se kodo a jambu.¹⁴Nan yongo likisojin na'didik ti se yemani yema, ti yungoni ngwajik, ti moggi midijik anyen gwong a tikinda miriku dwadwaju na ngutu. ¹⁵Kogwon kune aje girara kango a kebbi sitani, ¹⁶ko nene kayuponit gwong ko likisojin, ti lepeng ngaraki koko, anyen kenisa gwong a sopa pomoni anyen kenisa ngarakinda likisojin gwagwak. ¹⁷Ti temejik logon sarju 'bura adi se jujukin wuju kuket dangin merek kegga se logon kikita parik ko kulyaet ako i todindo, ¹⁸Kogwon kulya ti Ngun na wuro kune tuggo adi, ti, do gwe torja kutuk na dwot i dingit na ryokakindi nye do 'bolok na koti kakitanit lo jujukin i ropakina ropet nayit.¹⁹Ko'ben do wuju nene ngoit nagon ngoki temejiktyo ake ko o jama ko ngutu murek kode musala ²⁰riringe katoronyak i komong nase ling anyen kule kulo kukujon.²¹Nan sarju do i komong na ngun ko Kristo Yesu ako malaika lo wule anyen do 'de'dep kilo saresi 'bakan na wuwu'yo kode konda nene ngo i swot geleng. ²²Ko'ben do rurumba sopakinda na konisi ko lele ki. Koben do ngarinda torojin ti leu nguto. Ti do tine mugun a loke.²³Ti do gwe a moju piong ama, ti do moji binyo ku'dik anyen ngarakinda pele nenut, kogwon do gwong ko gigilotu dingitan ling. ²⁴Torojin ti kule ngutu meta koke adi se tu ngerot i 'dungoki na putet, ama kune torojin ko punun bot. ²⁵I kiko lo geleng, kune kitajin na'but meta koke ama kune nyobulo muko.

Chapter 6

¹Ti se ling logwong a 'dupi kilo dene adi temejik kase jujukin kuka. Ti se kondi tina anyen karin ti Ngun ako todindo nikang koben laye. ²Dupi logon kitakinda kayupok, ti se kenye lawunda se kogwon se a lungasirik. Kolumbo ti se kitakindi se parik. Kogwon se lo wuju loket a kayupok ko nyanyara. Todine se ko jujuki se kine kulya. ³Ko lele nguto todindo todinesi kade ti'burol a kenye morja ko kulyaesi ti to'diri ti matat likang Yesu Kristo ko ko keri lo Ngun ⁴lepeng a ka'bulanit kuwe ko a denda nene ngo, lepeng gwong dekesi narok to rerenya, momoroju yeyeet naron, ⁵ko i dingtan ling moro i kiden na ngutu logon kwinyit kase a narok ko kulya narok, ko aje tolikin to'diri a koko yeyeji adi, gwong loke a kiko logon do puji gurut jore. ⁶Diri, keri lo Ngun jakinda nguto 'bulit duma ko nye lyolyongon ko ngo nagon a kayit a kenye ga'yu kune. ⁷Kogwon yi 'bak ko jonda nene ngo i na kak, a yi molu kenye baraddu nene yo kango i na kak. ⁸Kolumbo ti yi yimote ko kinyo ko bongwat. ⁹Nyena se lo yongo gwong a kworiniko 'doro i temet, i boi. Koko doro i ngo jore nagon na bong ko dekedo narok, ako i ngo kade kade na to'dirijo ngutu i kakara ko tutungo, ¹⁰kigwon nyarju na gurut a kukuri ti ngo ling narok. Kule ngutu logon nyanyar gurut aje tu jango i yupet ko aje rembu 'borik ko deliya duma. ¹¹Ama do ngutu lo Ngun, woki wokoni kine ngo. Kebbi gwong rigwo, kelen, yupiet, nyarju, gwo'dan go, ko toili lo lilik, ¹²moroni gor lobut lo yupet, ko moggi ru na yeng nying na lunguni do, a do ¹³Koti ke tuggo yupet na'but i komong na ngutu jore. Nan tinda do kulo saresi i komong na Ngun lo tindu ru, i ngo ling, i komong na Kristo Yesu, lo jambu i komong na Pontius Pilate tokorju kulya kayit, bakan na kujon ¹⁴anyen 'debba saresi bakan na yotet kode yuyuket, tojo punun na matat likang Yesu Kristo. ¹⁵Ngun molu kwekweyun meta na Kristo i dingit nayit na'but - Ngun lo'boriya nye geleng mor ouma ako matat lo sarju ¹⁶Lepeng geleng a twan, lepeng sida i parara logon ngo bayin lo po nyona. Ngutu 'bayin lo medda lepeng kodei dirja na lepeng. Kuket duma na yeng nyin gwe kayit Amin. ¹⁷Sare sar ngutu logon a kworiniko i na kak. Ti se gwe a bwya kusik. Ti se kenye tinda yenet nase i tukworien nagon a yiniki. Kolumbo ti se yendi Ngun. Lepeng tikinda nga ling tukworon nagon gwagwak anyen yi lyolyongi ¹⁸Tukoki koko adi ti se kondi 'bura ti se gwe a kworin i kitaesi na'but, ko koti ti se gwe a ka'doka ko nyanyar ngarju. ¹⁹I yilo kiko, se bubulo delakinda 'borik gwodiet na'but i ngo na popo, anyen se bubulo mogga ru nagon a gwagwak. ²⁰Timoteo, gane ga ngona tiki do yina. Paji jamesi kana na kak ako yeyeet na gayerju kulya i ngo a kongon kudakan a 'burol. ²¹Kule ngulo tokujo kine ngo a koko aje tu kango i yupet Ti'busan gwe kota.

2 Timothy

Chapter 1

¹Paulo a luyokie lo Kristo Yesu kogwon Ngun mimindi tina, anyen gwilingit lo gwon ko Kristo Yesu i mugun logon nye a rukokin ngutu lo bono tokuki se ²Nan a roman ko do Timoteo ngiro lio lo nyanyara, adi ti 'busan, ko yatet se ko taling na po ko Ngun monye ko na po ko Kristo Yesu matat likang na ti gwe ko do. ³Nan tikinda Ngun tinate, lonon nan a kitakinda, gwengge nagon merenyejin kuwe koju kitakindi lepeng nu ko toili denet lo'but lo, lo nan yeyeju do kuwe i kwasesi tukwaje ko tuparan. ⁴Gwengge nan yiyundi ngolitan kunok a nan gwe ko pusok i medda na do anyen nan bongo jore ko lyongon parik. ⁵Nan yeye yupet nenut na to'diri nagon pipilunda yakanyu nagon Loisi a ko ngote nenut Unike a nan ke yup adi yina yupet kata konuk. ⁶Ko yina kuwe nan toyiyikindo do, anyen do gwong gwengge Nguto lo toregga kimang i tongiju na 'dokat nagon Ngun a tikin do na nagon konut i mugun yina i dingit na sopakndi nan konisi kuwe konuk ki nu. ⁷Kogwong Ngun 'bak ko tikinda yi toiliyet kojonesi, ama kolumbo lepeng tikinda yi toiliyet logon ko ringit ko a ti nyarju ko tenggu na mugun. ⁸Nyena ko'ben gwong to yu na kuwe i tokorju na kulya ti matat likang, ma'di ko a nan Paulo nguto lo tora, kolumbo ngarundi ngongga kogwong kulya ti Longe longe lo'but i ringit na Ngun. ⁹Lepenga lwoggu yi a lunggi yi i gwong ngutu kayit loke. Lepeng 'bak lunggu yi kogwong ngo na yo kon kune, ama gwoso yeyeet nayit, se ko 'busan na nyarju nayit nwon nye tinda yi ko Kristo i mugun 'beron nu ti kak nyu 'ban ¹⁰Ama tiyana na lwokit na Ngun aje kweya i punun na kalwokonit likang Kristo Yesu nye logon a tikinda 'dutet i ringit na twan a jondi ru na yeng nyin i longe lo'ut kata na. ¹¹Kogwon ina kuwe, nan a wule a luotkie ko a katodinonit. ¹²Ko yina kuwe nan 'dok a ngongga kine kulya ama nan a yu i kuwe, kogwon nan a den nye logon a yup lo. Nan a den adi lepeng bubulo 'de'ya ngo nagon nan tikin lepeng tojo i lu lor. ¹³Debba qwiyaro lo kulya ti to'diri nagwon do a ying kuwe ni, ko yupet ko nyarju nagon ko Kristo Yesu. ¹⁴Ngo na'ut nagon Ngun a tikin do tine nye ko mulokotiyo loke logon kayang kata. ¹⁵Do deden adi ngutu ling lo si'da Asia kerendi kolokin nan. Keggia Phygelus se ko Hermogenes. ¹⁶Ti yatet gwe ko mede na

Onesporo, kogwon lepeng a togo'yu nan, kuwe na lepeng 'bak ko yu i gwon nio i kadi na rereket. ¹⁷Kolumbo i dingit nagon lepeng gwon Roma na, a lepeng ga'yi nan to tirikwet lojo a lepeng a pu nan. ¹⁸Ti Matat tiki lepeng i pujo na yatet i lu lor i kikolin ling nye a kitakin nan i Epeso do deden 'bura.

Chapter 2

¹Nyenagon nguro lio, gwe do a logo ko 'busan na nyarju na gwong ko Kristo Yesu i mugun. ²Ngo ling nagon do a ying kuwe i komong na ngutu jore, todiniki kine kulya i ngutu logon yiyiniki logon jujukin todinikindo kule ngutu 'dok, ³Ngarundi ngongga gwoso kamoronit lo'but lo Kristo Yesu. ⁴Kamoronit 'bayin lo kita a 'dok lulukaji ko konesi ti ngutu ti jur na gwondi nye i kita na, kogwon lepeng mindi tulyonggu duma loyit ⁵'Dok ngutu logon biryo opere nyobulo tiki loguya telet lojo ko nye 'ba biryo gwoso saresi. ⁶Kakurunit lo kikita parik lo, lepeng kodo gwong a lo kokwe i ngarunda na ludweki. ⁷Yeyene yeye kulya nagon nan jambu se kine kogwon Matat molu ngangarkin do i kurundo na ngo ling. ⁸Yeyene Yesu Kristo nyakwera lo Daudi logon a ngien i twan. yilo a longe lo'but logon nan a tokujo. ⁹Nan ngongongga a ke rereka ko tongot gwoso katoronyanit , ama kulyet lo Ngun 'bak ko rereka. ¹⁰Nyenagon nan a ngongga ngo ling kogwon kulya ti ngulu logon ngun a wulun, anyen se koti bongo ryeju lwokit na gwon ko Kristo Yesu i mugun na se ko minyo lo yeng nyin ¹¹Lo a kulyaet logon a gwak adi ko yi a twatwa ko lepeng i pirit na geleng, a yi koti molu rune nu ko lepeng i pirit na geleng ¹²Ko yi ngongongaddu, a yi molu 'dok tumatyane ko lepeng i pirit na geleng. Ko yi a renya lepeng i pirit na geleng. Ko yi a renya lepeng, a lepeng molun'dok renyani yi. ¹³Ko yi a yiniking, ama lepengyengon a lo yiyiniki, kogwon nye nyubulo renya mugun. ¹⁴Yenge toyiyikindo ngutu kulok kilo kulyiesi, sare sar se go ko Ngun i komong anyen se gwona reranya i kulya ti jamesi reranya gwoso yina 'bak 'bulit akorji ngutu lo yingga kulo. ¹⁵Morji parik i kwekinda na mugun ko Ngyn i komong gwoso ngutu logon nye a tem ke a ruk adi a lo'but, ko gwoso kakitanit logon kuwe a yu, logon a giran i kokoraja na kulya ti to'diri. ¹⁶Paju jamesi kana na 'bak 'bulit kogwon se jongga nguto pajo ko Ngun ¹⁷Jamesi kase reara gwoso lukuti . Kule kase a Umenasio se ko Pileto, ¹⁸logon aje tu kango i to'diri. Se jambu adi ngien i twan aje konda 'borik a kokoroji yupet na jule ngutu. ¹⁹Ama pipilet nagon Ngun a 'bokakin lo gwogwodan go, a kilo kulyaesie ke wuroki nyin, adi Matat deden ngutu kayit. 'Dok adi ti ngutu ling logon 'dinda karin ti Matat kilo ko'yi toron ²⁰I mede na kworon, torobo kulo 'ban ti dakap ko podo geleng, 'dok torobo lo kukuna ko kaden a kule lo kukuna ko lipo. Kule toro'bo kune kukani ngutulu lobot ama kule kule gwe ti ngutule ling ka'de ka'de. ²¹Ama ko ngutu lele toke'ya mugun in ngo na la'ye kulo a lepeng gwe a turu'buti lo kukuka. A lepeng geleni koke anyen bubulo totokita'yi ko Matat a kukunani i konda na kita na'but ling. ²²Paji ta 'dekesi narok ti tuteton, kepodi leti lo rigwo, ko yupet, ko nyarju, ko taling ko ngutu lo 'dinda karin ti Matat ko toiliyot loke kilo. ²³Ama paji piyesi na'bong ko nagon a dena. Do den adi ke se yungundo rerenyasi. ²⁴Koliponit lo Matat kodo a reranya, kolumbo ti nye kodo gwe lokoyok ko ngutu ling, lo bubulo todindo lo'but a lo 'do'dorja ²⁵A lepeng ko yuyugo ngutu lo renya ko lepeng kilo ko tokoyokan. Ngun molu tinda se lopuggo na toiliyet, anyen se denda kulya ti to'diri. ²⁶Anyen se deden 'borik bura, a se bubulo lakunda na 'borik i loket na kangoonit lo logga se anyen se konda gwoso mindi nayit na.

Chapter 3

¹Ama deneden adi i dingitan ti 'dutet molu gwogwon ko perok nagusulak. ²A ngutu molu gwong a kanyarak ko 'borik se ko kanyarak ti gurut, ko se a ka'du'dunguk, 'bak kugga na ko monye, 'bak tinate kase i kutusin ko a katoronyak. ³A se molu gwe 'bakan na nyarju ko ngutu kase, a se gwe 'bakan na pitet, 'buronok, 'bak tenggu na mugun ko kangaajin ko a kamanak ti ngo na'but. ⁴A se molu gwong a kadumak ti ngutu, a se gwe a kusik lobot, ko a ka'du'dunguk parik, ko a kanyanyarak ti lyongesi ti na kak lwolwong nyarju nase na Ngun. ⁵A se molu 'debba keri na ngun kweyet kana, a se renyani ringit na lepeng a se 'dok paji kilo ngutu. ⁶Kogwon kule kase a laliyan lo jongga 'borik i midijik ti lege a momoluggi wate nagon ko yeyesi na'bong (namunyak). kine a wate nagon kata ki torojin ko 'dok ko 'dekesi ka'de ka'de ⁷Kine wate kodo totodino ko i diniki, ama a se gwe nyobulo denda na to'diri. ⁸Gwengge nagon ko Yane se ko Yambere koju reranya ko Mose nu, kilo katodinok 'buronok kulo 'dok renya kulya ti to'diri. Yeyesi kase a narok ama ko i yupet koko timaki adi se 'buronok ⁹Ama koko kulo molu a putoro pajo. Kogwon tu'bongon nase memeta ko ngutu ling gwoso na metani tu'bongon na Yane se ko Yambere koju nu. ¹⁰Ama ko ta, logon a kebbu todinesi kuwe, gwilinget lio, petet, ngongga najo, nyarju, 'dorja, ¹¹sasanyesi, ngongesi ko ngo ling na pokin kuwe ki Antiokia yu, ko Ikonio se ko Lusetura yu. Nan nonga sasanyesi. i kine ngo ling, Matat lwokun nan 'bura. ¹²Se ling lo mindi si'da ko gwilinget arabat ko Kristo i mugun kulo molu sasanyes. ¹³Ngutu lorok a ko se lotogirja / kari'diyak molu ko wowora lorok parik, a togiraddi kule a ko 'borik abulondi. ¹⁴Ama ti do gwo'de go i kine kulya nagon a todiniki do kine a do 'dok ke yup go. Kogwon do deden ko nga lu lo todindo do. ¹⁵Do a den adi suluja i tolubudiet nenut do a den kune wurosi nake. Kine bulo konda do a lokong i lopuket a ko yupet i Kristo Yesu. ¹⁶Wurot ling a tobulo'yi ko Ngu. Se a 'bulit i wurosi na gageyerjum na yuyuggo ko a todinesi i to'diri. ¹⁷Kine gwon tina anyen ngutu lo Ngun bubulo jukin kukunda kitaesi na'but.

Chapter 4

¹Nan a tikinda lo saret logo/lobut i, komong na Ngun ko Kristo Yesu, Nye logon molu a kadungorut lo ngutu lo gwogwolo se ko lo twatwa, koti ko puru nanyit ako tumatyan. ²Sarji kulyaet ko gwe a jo ko jujukin ko koti ko a jukin, Goji, riringi, ,bile, monesi ling ko to d'inesi, ³Kogwon dingit na popo ngutu molu nyobulo ngonga to dinesi ti to'di'n', kolumbo koko molu 'do'do'yu kode omorunda katod'inok lo logon se lo mindi kase pusok, logon jambu ngo nagon swo kase lo pupuri mindi yinga. ⁴se molu lo pukoddu yinga nase pajo i kulya ti to'diri a se molu lo pukoddi koke i kopurot/kator. ⁵Ama do gwe ko mukuk nake i ho ling ngongi yoyongesi', kondi kita na katokuonit tutunge kita inoti, ⁶Kogwon nan aje 'bukoji kango. Dingit nio na tu aje po 'Nan aje moro moro na'but. Nan aje tutung lopere. Nan aje 'debba yupet. ⁸Loguya lo 'busan aje kukunaki nang Logon matat lo kadungorit lo'but molu-lilikin nan i lu lor, ama 'ba na geleng koti ko se ling logon a nyar po nayit. ⁹morji parik i po kuwe ni 'de'de. ¹⁰Kogwon Demas aje kolokindo nan. Lepeng nyanyar na kak na tiyana ko aje tu Tesalorike. Kresen atu Galatia, a Titus a tu Dalmatia. ¹¹Tung Luka nyelo ko nsn, 'Dumu Marako ko jiyo lepeng ko do kogwon lepeng a 'bulit kuwe ni i kita. ¹²Tysikus nan a son Epeso. ¹³Bongo nagon nan a kolokin Troas ko karpus joo to ako bukan, kegga parchments. ¹⁴Alekizandaria tumurit lo koper a kweja ngo jore nagon a narok kuweki. Matat molu roropakin lepeng gwoso konesi kayit ¹⁵Ti do 'dok tine ti mugun i kulya ti lopeng, kogwon lepeng maman abuan kulyaesi kang. ¹⁶I gwo'diet nio togeleng, ngutu 'bain lo gwo'dan ko nan, kolumbo ngutu geleng geleng a kolokin nan. ko'ben kine tiki kase ki. ¹⁷Ama matat a gwo'dan ko nan a toga'yu nan anyen ko kulya kuwe, tokuwet na longe bubulo temakinda anyen juron ling yiying nye. A nan koti ke lwoke kango i kutuk na gworong ¹⁸Matat molu lwolwokun nan i konesi narok a gaji nan i Tumatyan nayit na diko. Ti minyo loyit yenye ngupi ngupi - Amina. ¹⁹Rome ko Priskila, Akwila, ako mede na Onesiporus. ²⁰Erasto a pitundo yu korinto, ama Tropimus nan a kolokin yu Miletus. ²¹morji parik i po ti jabe 'bak ko dur. Yubulus a roman ko do ako puden, to Linos, Kilaudia, a ko PLungasirik ling. ²²Ti matat gwe konuk i mulokotiyo. Ti 'busan gwe ko ta.

Titus

Chapter 1

¹Paulo a 'dupiet lo Ngun ko luyokie lo Yesu Kristo anyen tinda yupet na ngutu lo wule ti Ngun i puputuru ngerot, ko anyen se deden kulya ti to'diri nagon ti keru lo Ngun, ²Se ko yendu na ru na yeng nyin. Ina ru a ngo nagon Ngun milyekin tinda i dingitan ti beron, lepeng 'ba 'buronit. ³I dingit na'but na lepeng kwekinda kulyaet loyit koke, a lepeng ke yinikin nan i tokujo na kulyaet loyit gwoso saret loyit. ⁴ko Tito, ngiro lo to'diri i yupet. Ti 'busan ko taling na po ko Ngun Monye ko na po ko Kristo Yesu kalwokonit likang. ⁵Ko yina kuwe, nan koju kolokin do Kurete anyen do kodo tetenakinda ngo nagon nyu 'ba tutungo, a do wulundi temejik ti momoresi ti kayupok i kojino ling nagon nan a sarakindi do nu. ⁶Ngutu duma kodo gwong 'bak yuyuket, a Lalet lo nakwan geleng, ko ngwajik logon a kayupok, 'bak gwlingesi lorok ko 'ba kalaak. ⁷kogwon katemanit duma gwoso katiyunit lo mede na Ngun ti nye gwong lo yuyuket, ti nye konda gwoso mindi nayit, ti nye ngoma di wulek, kode a kameranit, kode a kamoronit kode ngutu lo ngungulo. ⁸Kolumbo lepeng kodo gwong a kawuyunit ko a kanyaranit na ngo na'but. Lepeng kodo gwong a katiyunit lo mugun, a lo toili lo rigwo, kakukanit lo Ngun ko a katiyunit lo mugun. ⁹Lepeng kodo 'de'dep kulyaet lo go logon aje todino lo, anyen nye molu bubulo togo'yu kule ngutu kulo to todinesi lo'but anyen bubulo te'ya na karerenyak ti ina kulyaet. ¹⁰Kogwon ngutu jore kata logon 'buon sara ko a kamamalukak, kegga se logon a tawero kulo. ¹¹Kilo ngutu ttogwo'ya kogwo koko kokoroju yeyeesi ti ngutu ti midijik ko todindo ngo logon 'bak 'bulit, ngo logon se kodo a todindo. ¹²Lele ngutu lo Kurete logon a nebi lose kulya adi "ngutu ti Kurete a 'buronok, a gwurungin lorok ko a kagomak." ¹³Kine kulya a gwak, Ko yina kuwe, riringe ta riring koko parik anyen se bongo gwogwong lo'but i yupet nase, ¹⁴anyen se nye 'de'depakinda i likikirijon ti Yudayaki ko i saresi ti ngutulu lo lopukundo kango i kulya ti to'diri. ¹⁵Se logon ko toilitet nake kune, ngo ling kase gwong nake. Ama se logon ko toilyet lut kune, ko 'ban a kayupok, ngo 'bayin nagon a nake , kogwon yeyeesi kase se ko toilyet kase aje toluta. ¹⁶Koko kulya adi se deden Ngun, ama koko renya lepeng kogwon konesi kase. Koko a longon parik, 'bak kuket ko 'bakan na 'bulit i konda na nene ngo nagon a na'but.

Chapter 2

¹Ama do, jambi ngo na tetemakinda ko saresi ti to'diri. ²Todidndi lyan lowora adi ti se tiji 'borik, ti se gwe ngutu lo kukuka, ko a katengok ti 'borik, ko ti se gwe a lo'but i yupet, i nyarju ko i liwaki go. ³Todindi wate nawora adi ti se gwe gwoso ngutu na kitakinda Ngun, ti se nye gwong a kangook, ti se nye gwong a 'dupio ti yawa, ama ti se gwe a katodinok ti ngo nagwon a na'but, ⁴ko ti se todindi kayut i nyarju na Lyan kase ko i nyarju na ngwajik kase, ⁵i tiju na 'borik, i gwong toiliyet nake ko i gwong a wate nagwon a kakitak kase i midijik, ko a katwoyok ti lyan kase, anyen kulyaet lo Ngun gwe nye jama gwoso ngo naron. ⁶Dok ti se kukuji teton kuli i tiju na 'borik. ⁷I ngo kikolin ling, kwekindi 'borik gwoso miret kitajin na'but. I todinesi kasu, kwekindi mugun a lo rigwo ko a lo kukuka ⁸jambi ta kulyaesi ti to'diri logon nyobulo yuyuko, anyen merok kang kulo gwgwong ko yo na kuwesik kogwon se 'bakan na nene ngo naron nagwon se jajam i kulya kang. ⁹Sarji ta 'dupiet adi ti se twoji ko monye logon se kitakindi kulo i ngo ling, ti se tulyongi komonye kule, ¹⁰ti se nye kokoladu ngo ti komonye kulo, kolumbo, ti se kwekindi 'borik a lo'but lo yiyinki, anyen se tokwelendu todinet lo Ngun kalwokonit likang. ¹¹Kogwon 'busan na nyarju na Ngun aje purukin i lwokit na ngutu ling. ¹²Ina 'busan todindo yi i renya na ngo ling nagwon a 'dekesi ti na kak, ko ti yi gwolonge i na kak i tiju na 'borik, ko i gwong i loti lo rigwo ko i twoju na Ngun ¹³na momondi yi lyongit logon yi yeyen lo kweja adi a dingit nagon Ngun duma kalwokonit likang logon a Yesu Kristo lo molu pupurun ko minyo ¹⁴Yesu tinda 'borik gwoso a rubangga anyen kulya kang, anyen dakunda yi i torojin li a ko i toke'ya yi a ngutu kayit lomore anyen yi gwon ko pusok i konda na ngo na'but. ¹⁵Jambi ta kine kulyaesi, jujui ta ngutu kulo i konda na se. Ko riringe ta riring koko ko saresi. Ko'ben lele ngutu lalaunda do.

Chapter 3

¹Toiyiyikindi se adi ti se twoni two kasarak, ti kuke koko, ko ti se gwe ajo i konda na ngo na'but ling, ²ti se nye jambu kulya ti lele arabat, ti se nye gwong ngutu lo momorotu, ti se gwe lotongokak ko ti se gwe a lokoyokak i ngutu ling. ³Kogwong yi koju a lo'bong ko a karerenyak. Yi koju a togira worani a 'dupi ti 'dekesi narok ko ti lyonesi ka'de ka'de ti na kak. Yi gwilingara ko toili lurwok ka a kayuluk. Ngutu maman yi a yi gwe ko tuman ko 'borik. ⁴Ama i dingit logon 'busan na Ngun Kalwokonit likang se ko nyarju nayit na ngutu puru nu, ⁵'bayin kogwon a kitajin ti kelan nagon yi kon kune, ama kogwon lepeng a kayatanit nyenagon lepeng a lwok yi, kogwon lalai nikang ko yunge nikang a loludokok ako toludukko ko Mulokotyo Loke, ⁶logon Ngun a tinda yi abur kogwon kalwokonit likang Yesu Kristo, ⁷Nyena i 'busan nayit na nyarjua nye tindi yi yendu adi yi molu wuju ru na yeng nyin. ⁸Ilo kulyaet logon a gwak. Nan mindi ti do todindi kine kulya parik anyen ngutu lo yubbo kulo bongo tinda 'borik i kitajin na'but. Kine kulya a na'but ko ngangarakinda ngutu ling. ⁹Ama paji renyesi na'bong, se ko kena na karin ti merenyejin gwoso i yunge, 'dok paji ngisesi se ko momorotu i kulya ti saresi kogwong kine a ngo na 'bak 'bulit ko a ngo logon kana dodo. ¹⁰Paji ta ngutu lo kokoroja ngutulu kasu i kiden i mukok na tokujonesi geleng kode murek, ¹¹kogwon do deden adi ngutu gwoso kiloko yeyeesi nakwolongok ko torojin kayit ke 'dung lepeng putet. ¹²Ko nan sondu Artema kode Tukiko konuk ini, 'demeji parik i ponda kuwe ni Nikopoli, i pirit logon nan lo to si'da i dingit na meling. ¹³Morji morju parik i ngarakinda na Jena bodo lo saresi se ko Apolo i jolo nase, mete met 'bura adi se 'ba ko yangan ko kune ngo. ¹⁴ti ngutu kang didiniki i tinda na 'borik i konda na kitajin na'but, lo ngangarakinda kulu logon mimindi, 'ben se gwon ngo logon a radan ludweki. ¹⁵Ngutu ling logwong ko nan kulo a roman ko do. Rome roman ko kayupok ling logon a julin kang. Ti 'busan gwe ko ta ling.

Philemon

Chapter 1

¹Paulo, lo rereka a lo Kristo Yesu, a ko lungaser Timoteo, yi roman ko Pilimona, lo gwon a ju likang koti lo ngarunda kita ko yi i pirit na geleng, ²yi koti roman ko Apia saser nikang a ko Arkipo lo gwon moro ko yi i pirinit na geleng, a ko ngutulu ti kanisa lo momorja konuk mede. ³Ti 'busan gwe ko do a ko taling na pwo ko Ngun Monye Likang a ko Matat Yesu Kristo. ⁴nan ngupi tinda Ngun lio tinate ko nan 'dinda do kuwe i kwasesi. ⁵ko gwon na a yin'ga kulya ti yupet net na Matat Yesu a ko nyarju nenut na ngutulu kanyit. ⁶Nan kwakwadu di ti ngarju nikang na yuppet kokonda kita, anyen do dedenda ngo kanf ling i Kristo. ⁷A nan gwe ko lyongon duma a ko togolesi ko gwon a nyarju let, ko gwon toilyet ti ngutulu ti ngun aje toluduggo ko do, lungaser lio. ⁸Nyenagon, ma'di ko nan kata ko ina ringit ko Kristo i sarakinda do ngo nang do kokon na, ⁹ko gwon a nyaret, nan kolumboti pija - Nan logwon Paulo, ngutu lowora, a long tiyana ka rerekati lo Kristo. ¹⁰Nan pija do ko kulya ti nguro liyo Onesimo, logwon nan a toworja gwoso monye. ¹¹kogwon lepeng koju a 'bakan na bulit konuk ni, lakin tiyana, lepeng gwe ko bulit konuk a ko kwe ni. ¹²Nan sonyoro lepeng lo bot konuk yu, lepeng nye logwon a toili liyo. ¹³Nan kodo mo'yu di ti lepeng gwe ko nan anyen lepeng bubulo ngarakinda na konuk i pirit ma'di ko nan lo nyu lisa gwong a tora ko kulya ti longe lo'but. ¹⁴Ama nan kodo 'bwon konda ngo nagwon do 'ba ruk. Nan kodo 'bwon di ti konesi konuk na'but kune ti pwo i ri'dikinda, lakin ti pwo ko toili lokye. ¹⁵1 Puru ko kine kulya, lepeng a tu pajo ko dingit, anyen do bubulo gwong ko lepeng ko tojo 'dutet. ¹⁶Ti lepeng nye gwon a 'dupiet, ama ti lepeng gwe a lungaser lo nyanyara lolwong 'dupiet. Lepeng nyanyara ko nan a ko do parik, i mugun a ko i matat. ¹⁷Nyenagon ko do gwon ko nan gwoso kangaranit, wuyundi lepeng gwoso nagon do kodo wuyundi nan. ¹⁸Ko lepeng lo toworando do ama ko lepeng lo kata ko dein nenut, jaki nan ngina dein. ¹⁹Nan Paulo, lo wurjo ko konin lio. Nan roropanin do ngina dein- a nan nye 'dinda di do mindi ngo kuwe ni. ²⁰Lungaser lio, ti nan puji 'bulit konuk ni i Matat likang toludugge toili lio i Kristo. ²¹Nan wurokindo do ko yiniki na kuket nenut. Nan den di do kokon ngo lo lwolwong nagwon nan pija kune. ²²I ina dingit 'dok, kukunaki nan pirit totuet, kowgon nan yendu di ko kwakwasesi konuk nan malu yiyito konuk yu. ²³Epapra, logwon yi tora gelere kogwon kulya ti Kristo Yesu, a roman ko do. ²⁴ko ngutulu logwon yi ngarju kita gelere, se logwon a Marako, Aristarko, Dema a ko Luka. ²⁵Ti 'busan na Matat likang Yesu Kristo gwe kasu toili. Amin.

Hebrews

Chapter 1

¹I diñitan ti 'beron Njun koju a jambu ko merenyejin kanj ko nebijin i kutusen i kikolin jore ka 'de ka 'de, i Tamundya na kulya kanjo a swot a swot. ²Ama i kulo perok ti 'dutet nye aje Tambu koyi ko Njuro lonyit i mugun. Njun a gweja kak kogwon tomirian na njilo Njuro, a tinđi lepenj kak 'bukulunj a lomore nanyit. ³Lepenj pararaju ko minyo lo Njun, ko a njo ji njo gwak na Njun a kelajine ko lepenj. Njilo Njuro 'debba kak 'bukulunj ko kulyaet lonyit lo rinjit. A nagon nye aje lalaju toronjin ti njutu nu, a nye si 'dakine kak i konin lutaten lo Mor lo gwon ki lu. ⁴A nye inge gwiki karin temejik Iwolwönj ti malaikajin, a konani a duma Iwolwonj se. ⁵Kogwon Njun a ko kulya ko lele lo malaikajin adi, Do a Njuro lio; nan lo yupundyo do i lo lor. Koti lepenja ko kulya i kulya ti lele malaikatat adi, Nan mo gwon a Monye lonyit, a nye mo gwe a Njuro lio. ⁶Koti a na jonđi Njun Njuro lonyit kayu lo i na kak nu, a nye kulyani adi, Ti malaikajin linj kwe ti Njun twoji lepenj. ⁷A Njun jambi i kulya ti malaikajin adi, Nye a konđya malaikajin kanyit a köbunoton, a konđi kakitak kanyit gwoso ponju na nedepa ti kimanj. ⁸Ama na jambi Njun i kulya ti Njuro lonyit nu, a nye kulyani adi, Pon Njun, si 'daet inot na tumatyan yeyenon njupi. Ture ilot lo tumatyan a ture lo loti lo rigwo. ⁹Do nyanyar loti lo rigwo a manđi kulya narok, nina a kwe nagon Njun logon a Njun ilot aje tinđu do i njerot na ber kulok, a inge welakin do a mor kel welet na lyonon. ¹⁰A Njun köti kulyani adi, Pon Matat, i suluwet do a togwo 'ya togwi 'diesi ti kak, a do gweji ki ko könisi kulok. ¹¹Kine njo mo 'ba 'baka ama do yeyenon;se linj mo wowora a nroko gwoso bongwat. ¹²A do mo njudu 'ye se gwoso bonggo muit;a se mo leusani leusa gwoso bongwat, ama do yeyenon jojo, a kinajin kulok mo tine 'duddyo kwonj. ¹³Ama Njun a ko kulya ko lele lo malaikajin kanyit adi, Si 'dakine koyo i konin lutaten, tojo ko nan a tin merok kulok a tokit inot na mokosi. ¹⁴Nyena malaikajin a ko pa? Lepenjat linj a mulökö lo kitakinđya Njun, logon nye a son i parakinđya na njutu logon wuju lwökt kulo.

Chapter 2

¹Nyenagon yi agu kodyo titiriku 'debba go ŋo nagon yi aje yiŋ kune, anyen yi boŋo gwon ti yokonji kaŋo kata.

²Saresi ti Nŋun lo jama koju ko malaikajin kulo gwogwo 'dan go, ko nuto logon a lanŋu se kode a ko two se lo, lepen riripa ko ripet nagon jujukin toron nanyit; ³nyena koyi gwe ti yeyeju lwökit duma parik, a yi mo rwoddi riŋa ada? Matat ko mugun nanyit a kokwe a laŋa ŋina lwökit, a ntu lo yinga lepen kulo inŋe tukokin yi adi a gwak. ⁴Nŋun koti ko mugun nanyit a toggu ŋo na tokor se kune a tokon adi a gwak, i tinđu na kweyesi, ko sorosi, ko kitajin temejik ka 'de ka 'de, ko i gwelakinđu na 'dokesi ti Mulokotyo Loke gwoso na 'deggi nye na. ⁵Kogwon Nŋun a ko wulökin malaikajin i saŋu na kak nagon popo na, nagon yi kulo jambu kulya kanyit na. ⁶Lele nuto a tökonu i nene pirit i kulyaesi ti Nŋun lo wurö kulo adi, Nyo do yeyeju nuto? Lepen a nyo? Nyo do rurugga nuto kana 'bura? 'Bulit na lepena nyo? ⁷Do a to 'diddya lepen lwölwon malaikajin ko diŋit a na 'dit, a sukinđe Inguya logon a minyotat ko a bulet kanyit i kwe; a do inŋe tin lepen i ryokakinđuana ŋo liŋ kak. ⁸Na tokon nye adi Nŋun a tinđu Nuto i ryokakinđuana na ŋo lio kak na, kweja adi nye a ko kölorö nene ŋo kaŋo nagon a ko tiki ko Nuto i riŋit. Ama 'diri yi a ko nyun met adi Nuto a ryokakinđuana ŋo liŋ kak. ⁹Ama ŋo nagon yi a met gwon sona adi, Yesu logon a to 'dita lwölwön malaikajin ko diŋit a na 'dit lo, lepen a suki Inguya logon a minyotat ko a bulet kanyit i kwe kogwon twan nagon nye a ŋonŋa na. Nŋun ko 'busan na nyanu nanyit a konđuana sona anyen Yesu ködyö twakin kogwon Ntu lun. ¹⁰Nŋun a kagweyanit lo ŋo lun, ŋo liŋ gwon jörun kogwon lepen. Lepen 'de 'dekan jonđuana ŋwajik kanyit jore i minyo lonyit, nyena a gwe a na 'but ko lepen i tinđu na ka 'dolanit lo lwökö nase i gwon jojo gwak kogwon ŋonŋesi na ŋonŋi nye kune. ¹¹Kogwon nye lo toke 'ya toron lo ko se liŋ logon totokela kulo a ti Monye gelen. Nyena ko Nŋina kwe a Yesu tine yu kwe i lungu na se a luŋasirik kanyit. ¹²A nye kulyani adi, Nan mo tokukinđuö luŋasirik kwe karin kunök; nan mo yulukinđuö do puresi i kiden na ntu lo momora. ¹³A nye köti kulyani adi, Nan mo yinikinđuö mugun ko Nŋun. A nye köti kulyani adi, Nan malo se ko ŋwajik logon Nŋun a tiki nan kulo. ¹⁴Nyena gwoso nagon Nwajik ti mede gelen mugunya kase ko rima a ŋo na gelen na, nyena koti Yesu narunđuana gweya nase sona. Lepen a Naranđuana gweya nase anyen i twan nanyit nye böŋö tu 'baka 'yu riŋit na ŋilo kaŋöönit, logon riŋit na twan gwon kanyit i könin lo, ¹⁵anyen nye Yesu böŋö kölöddu Ntu liŋ a lui, logon a jonŋa gwilunŋisi kase liŋ to 'dupien kulo kogwon kujönö twan. ¹⁶Kogwon 'diri lepen ti Narakinđuana malaikajin, ama Narakinđuana nyakwariat ti Abarayama. ¹⁷Nyena Nŋina a kwe nagon lepen agu ködyö kona gwoso luŋasirik kanyit i ŋo lun, anyen nye böŋö gwon a koane duma lo won konyen ko a lo yiyiniki i kitakinđuana na Nŋun, anyen nye böŋö lalaju toronjin ti Ntu. ¹⁸Nyena kogwon lepen ko mugun nanyit a tema ko ŋonŋesi, nye bubulö parakinđuana Ntu logon a tema ko moriesi kilo.

Chapter 3

¹Nyenagon ta luṇasirik kwe logon Nṇun a gelun ko a luṇi parundya na kulya ti ki kulo, yeyene ta yeye Yesu. Lepen a Luyökie ko a Koane duma i keri likan lo yupet. ²Lepen kitakinḍya Nṇun lo wulunḍyö lepen lo ko töili lo to 'diri, gwoso na kitakinḍye Mose lepen köju i kita nanyit i mede na Nṇun lin nu. ³Ama Yesu jojo bula lwölwön Mose, gwoso nagon kapipilunit lo mede bubula lwölwön mede nanyit na. ⁴Midijik lin gelen gelen Nuto lo pipi 'yu, ama Nṇun a kapipilunit lo ṇo luṇ. ⁵Nyena Mose köju a kita a kölipönit i mede na Nṇun 'bukuluṇ ko töili lo to 'diri, i tökonu na kulya nagon Nṇun mo jajam i mukök kune; ⁶ama Kristo logon a Nuro lo mede lo a meddya mede na Nṇun ko töili lo to 'diri. Nyena yi kulo a mede na Nṇun ake koyi gwon a purwat ko a kalyönök i yeṇdu na kine kulya. ⁷Nyena gwoso na kulyari Mulökotyo Loke nu adi, I lo lor ko ta yiyiṅworo lo Nṇun ⁸ko togo 'yu ta töilyet kasu, gwoso na rerenyari ta ko nye köju i lor lo tembi ta nye i yöbu lu. ⁹Merenyeyin kasu a temba nan nyu, ma 'di ködyö se aje met ṇo na kon nan kune ko kinajin merya inḡwan. ¹⁰Nyenagon a nan inḡe woran ko ṇutu ti ṇinu toberon, a nan inḡe kulya adi, Lepenat Nupi lyalyanḡ kase i töilyet, a se tine den kikolin kwe. ¹¹Nyena a nan milyeji i woran nio adi, Lepenat kwön ti luṇo köyö i pirit yukaet. ¹²Kunyar ta pon luṇasirik kwe, an lele losu böṇo gwon ko töili loron lo 'bak yupet i kö 'yu na Nṇun lo gwon jörun. ¹³Ama kukuji ta 'borik temba i lor nagon nye nyuṇ luṇu adi i lo lor na, an lele losu mumuluka ko toron a togo 'yi töili arabat. ¹⁴Kogwon yi ṇaṇu ko Kristo i pirit na gelen tun koyi a 'depakinḍya go tojo ko 'dutet, i yeṇdu na lepen gwoso i suluet na. ¹⁵Nyena gwoso na wuröri nu adi, I lo lor ko ta yiyin gworo lo Nṇun, ko togo 'yu ta töilyet kasu gwoso na rerenyari ta ko nye köju nu. ¹⁶Nyena nan pija ta adi, Ko pa logon a yinḡa gworo lo Nṇun a inḡe rerenya? Kweja adi kilo a ṇutu lin logon Mose a jon kanjo Ejipeto yu kulu. ¹⁷Nṇun a woran ko ko pa kinajin merya inḡwan? Lepen a woran ko ṇutu logon a torondya a inḡe twatwa i yöbu yu kulu. ¹⁸Lepen milyeju ko ko ṇa adi se kwön ti luṇo kanyit i pirit yukaet? Kweja adi lepen milyeju ko ṇutu logon ti yin lepen kulo. ¹⁹Nyena a yi kurunḍye adi lepenat ti bulö luṇo kanyit i pirit yukaet kogwon se ti yubbö.

Chapter 4

¹Nyena ma 'di milye lo Njun nyun kata adi yi bubulö lunö kanyit i pirit yukaet, nyena ti yi meddi ta 'bura an lele losu meta gwoso nye a karakin kiden i lunö i njinu pirit yukaet. ²Kogwon 'diri yi aje tokuki Lone Lo 'but gwoso na ntu ti 'beron köju kulu. Ama tokujö nagon se a yin nu 'bak 'bulit kase kogwon ma 'di se ködyö a yin ko swö kase, ama a se tine yun ko töilyet kase. ³Kölumbö yi logon aje yun kulo lulunö kanyit i pirit yukaet. Njun a kulya adi, Nan a milyeju i woran nio adi, Se kwön mo ti lunö köyö i pirit yukaet. Lepen kulya sona ma 'di nagon nye a tutungö kita nanyit suluja i dinjit na gweji nye kak nu. ⁴Kogwon kulyaesi kanyit kata i lele kalet adi, Njun a gwo 'dan i kitajin kanyit lin i lor toburyo. ⁵Ama kulyaesi kanyit köti kata logon kulya adi, Se kwön mo ti lunö köyö i pirit yukaet. ⁶Nutu logon köju a tokuki Lone Lo 'but kulu a ko lunö nyin kogwon se ti 'bön yinga, ama 'diri a gwak adi kulye nutu bubulö lunö nyin, ⁷kogwon Njun a wulunöyö lele lor. Kinajin jore i mukök na renyari kulu nutu nyu nu, a Njun kulyani ko Dawidi i kutuk adi, I lo lor ko ta yiyin gworo lio, ko togo 'yu ta töilyet kasu. ⁸Kogwon ko ködyö Yosua a tinu se pirit yukaet, a Njun ködyö tine yenon jambu kulya ti lele lor. ⁹Nyena Sabata yukaet nyun kata a lo nutu ti Njun; ¹⁰kogwon nutu logon a lunö ko Njun i pirit yukaet lo gwogwo 'dan i kitajin kanyit gwoso na gwo 'di 'e Njun i kitajin kanyit köju nu. ¹¹Nyenagon ti yi mönji ta mönju parik anyen lunö i nu pirit yukaet, an yi ko 'doro kogwon yi ti 'bön yinga gwoso se. ¹²Kogwon kulyaet lo Njun gwon jörun ko kikita ko a lopi lwöwön wale lo pilan swötön murek. Lepen söju ma 'di i pöggü na ködudwö se ko töili, ko i pöggü na tomoresi ti kuyu se ko welesi na gwon i kuyu lukata. Kulyaet lo Njun lilija 'dekesi ko yeyeesi na gwon ko nutu i töili kune. ¹³Nene no 'bayin i no lin nagon Njun a gwe kune nagon bubulö 'de 'ya mugun kanyit i komor. Kogwon no lin a limu kana ko a banyaki köke i meta ko lepen. Nye lepen logon yi ködyö kwekwekin lepen kulya kan lo. ¹⁴Nyena ti yi 'depakinnye ta go i kerikan lo yupet, kogwon yi gwon ko koane duma lo lwöwöngu logon aje tulöddu ki yu, lepen a Yesu Njuro lo Njun. ¹⁵Njilo koane duma likan ti gwon a nutu logon ti bulö denya tomunyan nikan, kölumbö nye a nutu logon a tema ko möriesi i no lin nagon a temarikin yi, ama nye a ko torondya. ¹⁶Nyena ti yi gwe ti kujönö i mijöro nyona i si 'daet na Njun logon a ka 'buse lo, anyen yi bönjö yayataki, a ryeji 'busan nanyit i parakinnya na yi i dinjitan lin nagon yi 'de 'deggi kune.

Chapter 5

¹Kogwon koanejin dumalak liŋ nyunyumwe ko ŋutu kiden, a iŋge wulöki i kita ko Ŋun i komor kogwon kulya ti ŋutu. Kita na koane duma gwon i wukiŋdya na 'dokesi se ko rubaŋgajin ti toronjin. ²Lepen a lokoyok i ŋutu logon ti den kulya ko se logon lyalyaŋi kulo, kogwon tomunyan momok lepen ko mugun nanyit. ³Nyena kogwon tomunyan momok lepen, nye agu ködyö wukiŋdya rubaŋgajin a ti toronjin kanyit i pirit na gelen ko ti ŋutu. ⁴ŋuto 'bayin logon a wakakin mugun ŋina kita na bubula, tun ko Ŋun a luŋ nye, gwoso na luŋgi nye Arona köju nu. ⁵Nyena Kristo köti a ko wakakin mugun ŋina kita na bubula na koane duma; Ŋun lo koŋdya lepen a koane duma, a iŋge kulya ko lepen adi, Do a Ŋuro lio, nan lo yupuŋdyö do i lo lor. ⁶A nye köti iŋge kulya i lele kalet adi, Do a koane lo yeŋ nyin logon tokoaŋan inot gwon jojo ko na Melekisedek. ⁷I diŋit na gwoŋdi Yesu a ŋuto nu, nye a momo 'yu ko a gwien parik ko Ŋun ko ŋolitan, kogwon Ŋun ko rinjit i lwöggü na lepen i twan. A Ŋun iŋge yin lepen kogwon Yesu a kugga nye. ⁸Ma 'di nye a Ŋuro, nye a diniki twöju i kulya ti ŋo na ŋonŋi nye kune. ⁹a nagon nye aje kona jojo gwak nu, a lepen gwe a kasuluwanit lo lwökit na yeŋ nyin, a ŋutu liŋ lo twöju lepen kilo ryeji ŋina lwökit ko lepen i mugun, ¹⁰a Ŋun luŋgi lepen a koane duma logon tokoaŋan nanyit gwon jojo ko na Melekisedek. ¹¹Yi gwon ko ŋo jore nagon yi jajam i kine kulya, ama a nago i nyönyökökiŋdyö na ta kogwon swö kasu a wora pömöni a yinŋe adi böriŋ. ¹²Ta agu ködyö gwon a katodinök i na diŋit na, ama ta nyun 'de 'dekan ti lele ŋuto nyöggi todinikiŋdyö ta todinesi suluesi ti kulyaesi ti Ŋun. Ta tun 'de 'dekan möju le ti gwon a 'dilor. ¹³Ŋuto logon kinyo lonyit yeŋ a le lo ti den kulya ti löti lo rigwo kogwon lepen a luŋjudi. ¹⁴Ama 'dilor a na ŋutu lo wora logon aje diniki koŋa kulya na 'but ko narok.

Chapter 6

¹Nyenagon ti yi kölökindye ta todinesi suluesi ti lore lo Kristo, ti yi möröddi ta njerot anyen gwon a ntu lo wora. Ti yi gwe ti nyöggu 'bogga togwi 'diesi ti yupet. Ta a den kulya ti löpuggö na töili i kulya ti gwiliñit lo 'beron logon jonja ntu i twan, ko i yubbö na Njun. ²Ta a den kulya ti batissi mojin ka 'de ka 'de, ko sopakiñdya na könisi, ko i kulya ti tonjiyu na lo twatwa, se ko 'duñet na putet nagon ti 'duddyö. ³Nyena yi 'dek möröddu njerot i kunie kulya ko Njun a 'burukinyi. ⁴Kogwon ko ködyö ntu a wuju parara, a inje wangu 'docket na po ko Njun yu, a inje koraki Mulökötyo Loke, ⁵a inje diniki 'busan na kulyaet lo Njun, se ko rinjitön ti diñit na popo nu, ⁶a i mukök na kine njo lin a se inje kö 'yu nina yupet, nyena a se kwön tine bulö nyökwe a ludukö i löpuggö na töilyet; kogwon lepenat ko 'börök kase a nyöggu 'bikikiñdyö Njuro lo Njun i ködini na görö, a inje launnya twan nanyit. ⁷Njun a 'boroja kak i to 'doju na kudu logon 'biyaddu i kujön, a topununndye kinyojin logon a lo 'but a ti ntu lo kunu se kulo. ⁸Ama ko nina kak pun kikwa se ko kalelerök, lepen 'bak 'bulit; Njun sesen lepen, a 'dutet nanyit gwe a 'yura ko kiman. ⁹Ama ma 'di yi a jambu sona pon julín kwe lo nyanyara, yi a kurun kulya kasu a na 'but lwölwön kune, kweja adi kine kulya mo tinu ta i lwökö. ¹⁰Kogwon Njun ti gwon a loron, lepen mo ti böñöri kita nasu ko nyanu nasu na lepen nagon ta a kitakiñdye ntu kanyit, gwoso nagon ta nyun kikitari na. ¹¹Yi 'de 'dekan ko toilyet kan lin adi ta lin gelen gelen kodyo yenon gwiliñpara ko pusok tojo ko 'dutet, i ryeju na njo lin na yen ta kine. ¹²Yi ti 'bon ta gwon a yokia, ama mirakiñdye ta ntu logon a nonaddu ko yupet tojo se a wu njo nagon Njun a milyekin tinu se kune. ¹³Kogwon na milyekiñdye Njun i tinu na Abarayama nene njo nu, lepen a milyeju 'dinnya mugun, kogwon lele 'bayin logon a duma Iwolwön lepen. ¹⁴A lepen milyeji adi, 'Diri 'diri, nan mo 'bo 'boro do, a tinu do nyakwariat jore. ¹⁵Nyena a Abarayama inje nonaddu a wuji njo nagon Njun a milyekin tinu nye kune. ¹⁶Ko ntu gwon ko rerenyesi kase kiden, ko lepenat 'de 'dekan tomar a 'borik, lepenat nyesu milye 'dinnya karin ti lele logon a duma Iwolwön se lo, a nina kwekiñdye adi njilo milye tine bulo 'belenjo. ¹⁷Nyena ko nina kwe, Njun a milyeju anyen togo 'yu njo na ruk nye i tinu na ntu. Lepen a konnya sona kogwon nye 'de 'dekan adi ntu logon kodyo wuju njo na ruk nye kune, ti se dene den 'bura adi nye ti lopuggo kwon. ¹⁸Sekine njo murek nagon ti bulo leusa kwon nagon Njun ti bulö 'burönö, kweja adi ruket nanyit se ko milye. Nyena kogwon kine kulya yi logon a ryeju pirit rupit kanyit kulo, yi gwon ko toilyet injo i morga na yenet na gwon kayan njerot. ¹⁹Nina yenet gwon gwoso kaluti nagon a 'bikiki go nagon toilyet kan a munuki nyin. Nina yenet tuloddu i bonggo koret tojo i pirit nake na rurwan, ²⁰nagon Yesu logon a kasuluwanit aje tuloddu kata kogwon kulya kan, kogwon lepen a koane duma lo yen nyo logon tokoan nanyit gwon gwoso na Melekisedek.

Chapter 7

¹Njilo Melekisedek a mor lo Salem ko a koane lo Njun Katopanit lo ki lij, lepen köju a törumbo ko Abarayama, i mukok na yitwe 'i Abarayama i moro na tatuari moran nu, a 'boroji lepen. ²Nyena a Abarayama tinđi lepen swot topuokit na ɲo lij na ryakwe i gor kune. Togelen, karin ti Melekisedek nyönyökö adi, mor lo loti lo rigwo, koti lepen a mor lo Salem, logon nyönyökö adi, mor lo talinj. ³Monye, ko ɲote se ko merenyejin kanyit a ko dena; yunwe nanyit ko twan nanyit a ko dena. Lepen gwon gwoso Njuro lo Njun; lepen yeyenon a koane ɲupi. ⁴Yeyeji ta, ɲilo ɲuto a duma! Abarayama merenye likan a tiki nye swöt topuokit lo ɲo na ryakwe kune. ⁵A nyakwariat ti Lewi logon a 'boroki a koanejin kulo, Saresi ti Mose a sarakin lepenat i pependya na swöt topuökisi i ɲutu logon a lunasirik kase ti jur lo Yisaraele, ma 'di nagon se köti a nyakwariat ti Abarayama. ⁶Njilo ɲuto 'bayin a lo kötumit na koanejin, ama Abarayama a tiki lepen swöt topuokit, a nye 'boroji Abarayama logon Njun a milyekin tinđu lepen nene ɲo lo. ⁷ɲuto duma 'bo 'boroja ɲuto lo 'dit. Lele ɲuto 'bayin lo rerenya i kine kulya. ⁸ɲutu logon wuju swöt topuökisi logon yi a jambu kulya kase a kokwe kulu, lepenat aje twatwa; ama ɲuto logon kulya kanyit a jama i mukök lo, kulya ti Njun na wurö kune a tuggö adi lepen nyun gwon jörun. ⁹Yi bubulö tu ɲerot i jambu adi, Lewi ko mugun nanyit logon ködyö tiki swöt topuokit lo, lepen aje robba swöt topuokit ko Abarayama i mugun, ¹⁰kogwon i diɲit na torumbe Melekisedek Abarayama nu, Lewi nyun a monyite lo merenye lonyit Abarayama i mugun. ¹¹Köju kötumit na Lewi a wulwe a koanejin anyen saresi ti Njun tiki ɲutu ti Yisaraele. Ko ködyö tokoanjan nase a temakiɲdya i tinđu na ɲutu i gwon jojo, ko nyo ɲilo koane lo pukun logon tokoanjan nanyit gwon gwoso na Melekisedek, a gwe ka 'de ko tokoanjan na Arona? ¹²Nyena ko ködyö tokoanjan a löpuggö, a Saresi köti ködyö lölöpukö. ¹³Koane lo pukun a ludukötyo lo, logon yi jambu kulya kanyit lo, a lo nene kötumit nagon lele ɲuto lose 'beron a ko po i kita i pirit 'yuret na rubangajin. ¹⁴Nye ɲilo Matat likan logon ɲutu lij deden adi nye a lo kötumit na Yuda lo, a Mose gwe a ko 'diɲdya ɲinu kötumit na jambi nye i kulya ti koanejin nu. ¹⁵Kine kulya a banyaki köke ko lele koane lo pukun logon gwoso Melekisedek. ¹⁶Lepen ti gwon a koane kogwon saresi ti ɲutu, ama kogwon rinjit na ru nagon ti 'duddyo na. ¹⁷Kogwon kulya kanyit a tokoro adi, Do a koane lo yeɲ nyin, tokoanjan inot gwon gwoso na Melekisedek. ¹⁸Saresi ti 'beron a gelaki a swot kogwon se a lomunyak ko 'bak 'bulit, ¹⁹(kogwon kilo Saresi ti Mose kwon a ko tinđu nutu i gwon jojo), ama ɲo na 'but bia parik aje pukun nagon yi yeyen ko yupet nagon tomijoddu yi nyona ko Njun. ²⁰Kine kulya a ko kona 'bak nyesu na milye. A ko milyorikin i diɲit nagon Lewijin kona a koanejin nu. ²¹Ama Yesu a kona a koane ko milye logon adi, Nan Matat a milyeju nan mo ti lopuggo, adi, Do a koane lo yeɲ nyin. ²²Ko ɲina kwe Yesu gwo 'dan i junđyo na tomoret na 'but bia parik. ²³Koanejin ti 'beron kulu koju jore kogwon ko lele a twan a lele lo ruddye kita; ²⁴ama Yesu yeɲon kanyit i kita na koane nagon ti ruta ko lele ɲuto, kogwon lepen a lo yeɲ nyin. ²⁵Ko ɲina kwe lepen köti bubulo Iwoggu asut ɲutu logon mijun nyona ko Njun ni kulo kanyit i mugun, kogwon lepen yeyenon opi i momo 'yu na Njun kogwon kulya kase. ²⁶Kogwon koane duma gwoso ɲilo 'diri a jukin yi. Lepen a loke, 'bak kulya, a gwe a ko toluta, lepen a gelaji kanjo ko katoronyak kiden, sonjanana lepen aje ' 'bilun ki Iwolwon 'diko. ²⁷Koanejin dumalak wukiɲdya rubangajin temba i lor; a kokwe a lo toronjin kase a kirut gwe a ti toronjin ti ɲutu, ama kulya ti Yesu 'bayin i konđya sona, kogwon lepen aje konđya dan gelen a tine nyoggu na wukiɲdye nye mugun nanyit i tatua nu. ²⁸ɲutu logon a kona a koanejin i Saresi ti Mose kulo a ɲutu lomunyak; ama milye lo Njun logon nye a milyeju i mukok na tiki na Saresi lo a wulunđyo koane logon a Njuro lo Njun. ɲilo Njuro a temaki jojo ɲupi ɲupi.

Chapter 8

¹Nyena moköt lo kulya nagon yijambu kulya kanyit kune makune: 'diri yi gwon ko koane duma gwoso lo. Lepeñ aje si 'daki kak i könin lutaten lo si 'daet na Mor lo gwon ki lu. ²Lepeñ kita i pirit nake na rurwan i kemia nagon a gwak. Njina kemia Matat lo togwi 'dikiñdya ki 'bayin a nuto lo togwi 'dikiñdya na. ³Koanejin dumalak liñ a wulwe anyen wukiñdya 'dokesi se ko rubangajin; nyena njilo koane likañ duma köti agu ködyö wukiñdya nene njo. ⁴A ko ködyö lepeñ gwon i kak ni, lepeñ ködyö 'bayin gwon a koane kwön, kogwon koanejin kata logon wukiñdya 'dokesi gwoso i Saresi ti Mose. ⁵Kilo koanejin kita i njo nagon a miret ko a ködudwö kana na njo ti ki. gwoso na sarakinnye Njun Mose koju nu i diñit nagon Mose gwe nyona ko 'bilikiñdya na kemia ki nu, adi, Mete 'bura adi ti do tetene njo liñ gwoso i miret nagon köju a kweki do i mere nu. ⁶Ama sonjinana Yesu aje wuju kita na totopunñdya bia parik; jojo köti lepeñ a katomoranit lo tomoret nagon totonjun na 'beron na, kogwon njina tomoret gwo 'dan i milyejin lo rukö logon totopunñdya. ⁷Kogwon ko ködyö tomoret na 'beron na gwon a na 'but lio, a Njun ködyö tine ga 'yu tinñdu nene tomoret. ⁸Ama a nye yuyunñe njutu kanyit adi, Nan Matat lo kulya adi, Perok mo popo logon nan mo tetenjo i tomoret ludukotyö ko kötumit na Yisaraele se ko na Yuda. ⁹njina tomoret ti gwon gwoso tomoret nagon nan köju aje teten ko merenyejin kase nu, i lor logon nan a mokara se ko könin a jiköddi se kanjo i jur lo Ejipeto nu; kogwon lepeñat a ko yeñon 'debba tomoret nio a nan inñe kölökin rurugga se njilo a kulyaet lio lo Matat. ¹⁰Ama na a tomoret nagon nan mo tetenakin i kötumit na Yisaraele i mukök na kilu perok, nan Matat lo kulya; nan mo titin saresi kwe kase i yeyeesi, a wurökinñdye se kase i töilyet, a nan mo gwe a njun lose, a se mo gwe a njutu kwe. ¹¹A njutu liñ gelen gelen nadi mo tine todiñdyö marate lonyit kode lunjaser lonyit adi, Denñdi Matat, kogwon se liñ mo deden nan suluja i lo 'di 'dik tojo ko temejik. ¹²Kogwon nan mo wowon konyen i lyanñesi kase, a nan mo tine yeye toronjin kase köti kwön. ¹³Na jambi njun kulya ti tomoret ludukötyö nu, a nye tu 'baka 'yi na kokwe na. njo nagon aje tu 'bakala ko a njoro kotyö na gwe nyona ko likin.

Chapter 9

¹Köti i tomoret na kokwe nu, saresi kata logon a ti kwakwaddu, a gwe ko pirit nake na rurwan nagon ntu lo tetendya. ²Kogwon kemia a tetena nagon lukata nanyit a kora murek, pirit togelen lunu a Pirit Nake na Rurwan, nagon gwon ko togwi 'diet na lombojin, ko misa nagon petarikin ambatajin ko Nun i komor. ³a i ki 'din na bonjo koret tomurek gwe a pirit na lunu a Nake na Rurwan na Totopundya. ⁴Lepen gwon ko pirit 'yuret na bökur nagon tetena ko dakap, se ko sanjuk na tomoret a mulunyö lin ko dakap. A i lukata na njina sanjuk gwe a mu 'da logon a dakap logon gwon ko mana i lukata nanyit, köti i njina sanjuk a gwe a ture lo Arona logon aje wilan, se ko nurupö murek na 'dayatak nagon kulyaesi ti tomoret a wuröki nyin. ⁵A kerubajin gwe i loki na njina sanjuk logon kweja minyo lo Gun, a köpukön kase munje muket nagon toronjin lala kata na. Na 'bayin a dinj it nyönyökit na kine kulya gelen gelen. ⁶A nagon kine no aje tetenaki sona nu, a koanejin yene lunö i koret togelen na kemia i konjya na kitajin kase, ⁷ama koane duma ka 'de lo lunö i tomurek dan gelen i kinja. Lepen ti tu nyin ko a ko baraddu rima nagon nye wukin i kulya kanyit se ko i lyanjesi ti ntu. ⁸I njina, a Mulökötyo Loke inge kwekin adi kiko lo lunö i Pirit Nake na Rurwan na Totopundya a ko nyun nai nagon koret togelen na kemia nyun gwon kata. ⁹njilo a lilim logon kweja kulya ti na dinj it. Kweja adi 'dokesi se ko rubangajin lo wuwuki kulo ti bulö tinju töilyet ti kakwakwasak i gwon a lo 'but jojo, ¹⁰kogwon kine no tun gwon i kulya ti no lo nyenyei ko no na mamata, se ko i lalaesi ka 'de ka 'de. Kilo a saresi ti no ti mugun na kanjo logon saraki ntu tojo ko dinj it nagon no mo löpukö a ludukö. ¹¹Ama Kristo aje po a koane duma lo no na 'but nagon gwe kata kune. Kemia nagon nye kita kata na a duma ko a na 'but bia parik, 'bayin a ntu lo tetendya, kweja adi 'bayin a no na na kak na gwegweya na. ¹²Lepen lunö i Pirit Nake na Rurwan na Totopundya dan gelen asut, 'bayin baraddu rima ti yidin ko ti kaja, ama jonga rima kanyit, a inge dakundya yi a 'dutet. ¹³Rima ti yidin ko ti dwönin se ko kurök ti tagwok nagon aje 'yura bubulö gwagwataki i ntu logon a toluta ko lyanjesi anyen toke 'ya se kase i mugunya. ¹⁴Kristo a wukindya mugun ko Nun i rinj it na Mulökötyo lo yen nyin a rubanga gwoso kilolor logon 'bak yuyuket. Nyena bia parik rima kanyit totoke 'ya töilyet kan logon deden adi yi a konjya no nagon mo jonga yi i twan, anyen yi bönjö kitakindya Nun lo gwon jörun. ¹⁵Nyenagon ko njina kwe, lepen a katomoranit lo tomoret ludukötyo, anyen se logon Nun a lun kulo bönjö wuju no nagon a lomore nagon ti 'duddyö, nagon nye aje rukökin na. Kine kulya bubulö, tun kogwon twan nanyit kata nagon dakundya ntu i toronjin nagon lepenat a kon na gwonj it se i saret lo tomoret na kokwe nu. ¹⁶Ko nuto sarakindya njawik kanyit i ruddya na no kanyit, lepenat ti bulö ruddya tojo ko a dena 'bura adi lepen 'diri aje twan. ¹⁷Kogwon saresi kanyit 'bak 'bulit ko nye nyun gwon jörun, kilo saresi tun kona i mukök nagon nye aje twan. ¹⁸Nyenagon ma 'di tomoret na kokwe nu a suluki ko rima. ¹⁹Kogwon i mukök na laikindye Mose ntu lin jujuwesi ti Saresi nu, a lepen 'dumundye rima ti kaja, ko pion, ko kupir lotor se ko lomuryeje, a gwagwaddi buk na saresi se ko ntu lin. ²⁰kulya adi, Kine a rima ti tomoret nagon Nun aje sarakin ta na. ²¹Jojo köti a lepen gwagwaddi kemia se ko tito lin nagon a kitarikin kata kune. ²²injo, Saresi tuggö adi no na jore agu ködyö tokela ko rima, a ko ködyö rima a ko 'bukön a toronjin tine bulö pitöki. ²³Nyena no nagon mirakindya no ti ki kune agu kodyö tokela ko rubangajin gwoso kilo, ama no nagon a ti ki 'de 'dekan tokela ko rubangajin logon a lo 'but bia parik lwölwon se. ²⁴Kogwon Kristo a ko lunö i pirit nake na rurwan nagon ntu lo tetendya nagon mirakindya no nagon a gwak na, ama lepen a lunö ki yu gwak ko Nun i komor anyen gwo 'dan i kulya kan. ²⁵Lepen 'bayin nyöggu lunö nyu danj it jore i wukindya na mugun, gwoso na lunöri koane duma i Pirit Nake na Rurwan temba i kinja jonga rima nagon 'bayin a kanyit na; ²⁶kogwon ko ködyö gwon sona, a lepen ködyö aje nyöggu njonga danj it jore suluja i gweya na kak. Ama lepen sonjanana aje pukun dan gelen asut i dinj it na 'dutet anyen tinju mugun nanyit a rubanga i tutungö na toronjin lin. ²⁷Ntu lin gelen gelen twatwa dan gelen a kirut putet lo gwe; ²⁸jojo köti Kristo a wukindya mugun dao gelen anyen 'doggu toronjin ti ntu jore. Lepen mo pupukun dan tomurek, ti gwon i kulya ti toronjin, ama konjya lwökit i ntu lo mömöndu nye ko pusök kulo.

Chapter 10

¹Saresi ti Mose a tölümöt kana A 'bayin a njoji nöti gwak na njo na 'but na popo kune. Rubangajin logon nyönyökö wuki temba i kiña kulo ti bulö tinđu kakwakwasak kulo i gwon a lo 'but jojo. ²A ko ködyö kilo ruban gajin bubulö tinđu ntu i gwon a lo 'but jojo, a se ködyö tine bulö wuki köti, kogwon a kakwakwasak ködyö inge tokela dan gelen asut, a töilyet kase köti ködyö tine yeyeju adi se a konďya toron. ³Ama kölumbö kilo rubangajin toyiyikinďyö ntu toronjin kase temba i kiña, ⁴kogwon rima ti dwönin ko ti yidin ti bulö jonďa toronjin kanjo kwön. ⁵Ko njina kwe, i dinjit nagon Kristo pöri i na kak nu, lepen a kulya adi, Do ti 'bön rubangajin se ko 'dokesi, ama do aje tetenakinďya nan mugun. ⁶Do ti lyönön ko rubangajin lo 'yu 'yura 'bulun se ko rubangajin ti toronjin. ⁷A nan kirut kulyani adi, Nan malo pon Njun, nan aje po i konďya na njo nagon do 'de 'deggi kune, gwoso na wurörikin kulya kwe i nene na bukön kunök nu. ⁸A kokwe lepen a kulya adi, Do ti 'bön rubangajin ko 'dokesi, do ti lyönön ko rubangajin lo 'yu 'yura 'bulun se ko rubangajin ti toronjin, ma 'di nagon se a wuki gwoso i saresi nu. ⁹A kirut lepen kulyani adi, Nan malo, nan aje po i konďya na njo nagon do 'de 'deggi kune. A lepen tu 'baka 'yi rubangajin ti kokwe kulu a tinďi rubanga tomurek adi ti nye lo gwe. ¹⁰Nyena kogwon Yesu Kristo a konďya gwoso nagon Njun 'de 'dekan na, yi a tokela kogwon lepen a wukinďya mugun a rubanga dao gelen asut. ¹¹Koanejin lin gwo 'dan i nyöggu i wukinďya na rubangajin temba i lor. Kilo rubangajin ti bulö jonďa toronjin kanjo kwön. ¹²Ama Kristo wukinďya mugun a rubanga lo toronjin dan gelen asut, a lepen si 'dakine kak i könin lutaten lo Njun. ¹³A kirut lepen mönďi Njun i tinđu na lepen merok kanyit a tökit na mokosi. ¹⁴Nyena kogwon wuki na rubanga gelen ka 'de, lepen aje tinđu ntu logon nye a toke anyen kitakinďya nye kulo i gwon a lo 'but jojo nupi. ¹⁵A Mulökötö Loke köti inge tokurukin yi sona. A kokwe lepen kulya adi, ¹⁶Matat lo kulya adi, Na a tomoret nagon nan mo tetenakin se i mukök na kilu perok, nan mo titin saresi kwe kase i töilyet, wurökinďye se kase i yeyeesi. ¹⁷A lepen 'ya 'yi kulya adi, Nan mo tine yeye toronjin kase ko lyanesi kase köti kwön. ¹⁸A ko toronjin aje pitöki, a köti kulye rubangajin ti toron 'dekarikin a ti nyo?¹⁹Nyenagon lunasirik, yi sonjinana tine kujönö tulöddu i pirit nake na rurwan nagon totopunďya na kogwon rima ti Yesu. ²⁰Lepen a pakinďya yi kiko ludukotyo ko a toruet i bonjo koret, kweja adi kanyit i mugun. ²¹Yi gwe kata ko koane duma logon medďya mede na Njun, ²²nyena ti yi mijörö ta nyona ko Njun yu ko töilyet ti to 'diri logon ko yupet a duma, töilyet kan logon deden adi yi a konďya toron kulo aje tokela, a mugunya kan inge lalai ko pinjo nake adi lor. ²³Nyena ti yi 'depakinďye ta go i njo nagon yi tuggö adi yi a yun kune, kogwon Njun lo milyekindyö yi njo lo, yi bubulö yinikinďyö lepen asut i njo na milyeji nye na. ²⁴Ji yi mönji ta jujuja na 'borik i tunyar ko i konďya na njo nagon a na 'but. ²⁵Ti yi gwe ti jaran i momora ko 'börök, gwoso na konďi kulye ntu na, ama ti yi togo 'yi ta 'börök bia parik kogwon lor lo 'dutet njilo mimijun nyona. ²⁶Kogwon koyi yegon wulunďyö toron i mukök nagon yi aje wuju denďya na to 'diri, a lele rubanga gwe 'bayin logon mo 'dumaddu toronjin kao kanjo. ²⁷Ka 'de a yi mönďi ko kujönö putet se ko kimao na pape nagon mo totumbö merok ti Njun. ²⁸nuto logon a launďya Saresi ti Mose lo, ko ntu murek kode musala a tökonu kulya kanyit, lepen tatatua 'bak pitöki. ²⁹nuto logon a ryokakinďya Nuro lo Njun kak, a konďi rima ti tomoret nagon lepen a tokela kata kune adi se ti gwon a nene njo, a lepen launďye Mulökötö lo Njun logon a ka 'buse lo, yeyeji ta rinjet nago bia parik nagon jujukin riparikin nuto gwoso njilo. ³⁰Kogwon yi deden nye lo kulya adi, Kine a kulya kwe i ropakinďya, nan 'diri mo roropakin. Köti adi, Matat mo 'dunďö kulya ti ntu kanyit. ³¹Nyena a njo sörit nagon totokujönđu parik i 'doro ko Njun lo gwon jörun i konisi i riña. ³²Yiyiunďye ta perok ti köju kulu. Yiyiunďye ta adi i mukök nagon ta aje wuju parara, a ta inge nonga sasanyesi jore a ta gwo 'de go. ³³Ta a 'dö 'döyö ko ntu jore i komor a inge konaki arabat, a i kunie dinjitan a ta inge mora-kinďya i ntu logon a konaki arabat gwoso ta kulo. ³⁴Kogwon ta a parundya sasanyesi ti ntu lo rereka, a i dinjit nagon njo kasu ryaryaka nu, a ta kölu-mbö lyönji lyönön, kogwon ta a den adi ta kata ko go na 'but parik nagon yeye-nön lwölwön na ryaka kine. ³⁵Nyenagon ko gubara ta topurwan nasu mu'din. Lepen jakinďya ta ropet duma. ³⁶Ko ta yönö konďya njo nagon Njun 'de 'dekan kune a wuji njo nagon nye a milyekin tinđu kune, ta agu ködyö gwo 'dan go. ³⁷Kogwon yönji dinjit a na 'dit nye logon popo lo mo 'du 'dur, nye mo ti karakin. ³⁸Ama ntu lio lo löti lo rigwo lo mo gwon jörun ko nye a yubbö, ama ko nye a kukutörö bot a nan mo tine lyönji lepen. ³⁹Ama ntu logon kukutörö bot ko a tukara kulo yi 'bayin a kulye kase, ama yi a ti ntu lo gwon ko yupet kulo a yi lwököni lwökö.

Chapter 11

¹Nyena koyi gwon ko yupet, yi yiyinikin njo nagon yi yeyen kune adi a gwak, a yi dene den adi njo nagon yi ti met kune adi se 'diri kata. ²Nun a lyöñön ko ntu ti 'beron logon gwon ko yupet. ³Ko nina yupet, yi a kurun adi na kak 'bukulun gweya ko kulyaet lo Nun, nyena njo nagon yi memet kune gweye kajo i njo nagon ti meta. ⁴Ko nina yupet, Ebele a wukindya Nun rubanga lo 'but Iwolwon lo Kaina; a Nun inge lyonön ko 'dokesi kanyit kogwon nina yupet nanyit, kwekindya adi nye a ruk Ebele a lo rigwo. Nyena kogwon yupet nanyit lepen nyun jajambu ma 'di nye a twan. ⁵Ko nina yupet, Enoke a wusaji kajo i na kak a ko twan, a lepen gwe a ko rye kogwon Nun a wusara lepen. Kulya kanyit a tokuruki adi i nerot na wusaji 'e nye nu lepen a tulyöngu Nun. ⁶Nyena ko yupet 'bayin nuto ti bulö tulyöngu Gun kwön, kogwon nuto logon mijun ko Gun ni lo agu ködyö yuyun adi nye kata, köti adi nye roröpakin nuto lo ga 'yu nye lo. ⁷Ko nina yupet, Noa a yin kukuesi ti Nun i kulya ti njo nagon a ko nyun po, a lepen inge twö kulya na jam Nun kune, a 'dunge ki 'bo anyen lwöggü mede nanyit. Nyena kogwon yupet nanyit, a kak 'bukulun inge 'dunjöki putet arabat, a lepen inge wuju löti lo rigwo lo po kogwon yupet. ⁸Ko nina yupet, Abarayama a ruk lunu nanyit ko Nun anyen njörö i jur logon Nun a milyekin i tinu na lepen a lomore lonyit lu, a lepen njörö njörö 'bak deniya ko nye tu da. ⁹Ko nina yupet, a Lepen inge si 'da a lwakatyo i jur logon Nun a milyekin tinu lepen lu. A lepen si 'dani i kemialan ko Yisaka se ko Yakobo logon Gun köti a milyekin tinu se njo na gelen njina. ¹⁰Kogwon Abarayama möndu köji nagon Nun lo yiyiundyö ko a 'duggö nu. Njina köji togwi 'diesi kanyit a ingo ko yeyenon. ¹¹Ko nina yupet, Sara ko mugun nanyit a wuju rinjit anyen pipigga, ma 'di nagon nye gwe a modon tine yupundyö nu, kogwon nye a yun adi Nun lo milyeju lo bubulö yiniki i njo na milyeji nye na. ¹²Nyena i nuto gelen logon gwoso nuto lo twan lo a yunwe nyakwariat jore parik gwoso kaser ti ki, ko gwoso sese nagon ti bulö kena na gwon i kijit na tör duma na 'balan. ¹³A kilo ntu lin inge twakin i njina yupet. A lepenat gwe a ko wu njo nagon Nun a milyekin i tinu na se kune, ama a se inge met kine njo pajo a se inge lyöñön ko se. A se inge tukun köke adi se a Lwaka ko a lepelok i na kak. ¹⁴Ntu logon tuggö kulya gwoso kine kulo kweja adi se 'diri ga 'yu jur logon a lose. ¹⁵A ko se ködyö a yiyiundyö jur logon se a pöri kajo kata lu, a se ködyö aje ryö komor na 'but nagon se yitöri nyin, ¹⁶kölumbö a se gwe ko pusök i jur lo 'but bia parik logon a lo ki. Nyena njina a kwe nagon Nun ti yu kwe i lunu a Nun lose, kogwon lepen aje tetenakin se köji. ¹⁷Ko nina yupet, Abarayama 'dek wukindya Yisaka a rubanga i dinjit nagon nye a tema ko möriet. Lepen gwon ajo i wukindya na nuro lonyit pilili ma 'di nagon Nun a milyekin lepen adi, ¹⁸Nyakwariat kulök mo pipilunya ko Yisaka. ¹⁹A lepen inge katimun adi Nun bubulö toniju ntu ma 'di i twan, a lepen 'diri inge wuyun nuro lonyit bot logon pitundyö i twan lo. Kine kulya a jama i lilim. ²⁰Ko nina yupet, a Yisaka 'boroji Yakobo ko Esau, 'dinya njo ti molu. ²¹Ko nina yupet, a Yakobo 'boroji njawik ti Yosepa gelen gelen nagon nye gwe nyona ko twan nu; a nye dulakine i kwakwaddu töggü mugun ko kwe na ture lonyit. ²²Ko nina yupet, i dinjit nagon Yosepa gwe nyona ko twan nu, a nye jambi kulya ti yuörö na ntu ti Yisaraele kajo i Ejipeto adi ti se baraddi kuyu kanyit. ²³Ko nina yupet, monye ko nte Mose a 'de 'ya lepen ko yapala musala i mukök na yunwe nanyit, kogwon se a met adi lepen a lunudi lokwekwelen parik, a se gwe a ko kujönö saret lo mor. ²⁴Ko nina yupet, i dinjit nagon Mose aje 'dunjö nu, a lepen renyani lunu a nuro lo nuro na Paro, ²⁵a lepen wulundye sasanya ko ntu ti Nun i pirit na gelen, Iwolwön tulyöngu mugun ko njo ti toron nagon ti si 'da dinjit a najo kune. ²⁶Kogwon lepen aje yeye adi lawe i kulya ti Masia gwon ko 'bulit a duma lwöwön tukwörienjin lio ti Ejipeto, kogwon lepen gwögwönjo ko konyen kanyit ropet na popo. ²⁷Ko nina yupet, a Mose kö 'yi Ejipeto, a tine kujönö woran na mor; a lepen inge njonaddu tojo ko 'dutet gwoso nuto logon a meddya Nun logon ti bulö meta lo. ²⁸Ko nina yupet, a lepen tinu ntu i koniya na Pasaka, ko i gwagwaddu na rima anyen malaikatat katatuanit gwon ti 'bo 'yu njawik kayujin ti Yisaraele. ²⁹Ko nina yupet, a se laggi Tör Nator gwoso nagon se wöron i kak natayon; ama a na mori ntu ti Ejipeto i langu nu, a se inge 'diron. ³⁰Ko nina yupet, a gorom nagon a marin na Yeriko inge duyömökinyo kak i mukök na woroji 'e ntu ti Yisaraele perok buryo i inga na lepen nu. ³¹Ko nina yupet, Raba kawute a ko tukara i dinjit na tukararikin ntu logon 'bayin a kayupök kulo, kogwon lepen a wuju kawirak 'bura. ³²A nan jambi kulya jore a ti nyo? Dinjit nio 'bayin nagon nan jambi kulya ti Gidiona, ko ti Barak, ko ti Simasona, ko ti Yepeta, ko ti Dawidi, ko ti Samuele se ko ti nebijin. ³³Ko nina yupet, a kilo ntu inge te 'ya tumatyanjin, a ririkinye njo lin gwogwo, a wuji njo nagon Nun a milyekin tinu se kune. Ko nina yupet, a se inge mu 'dut kutusen ti kömiruot, ³⁴a inge pen kiman na tule ko rinjit, a inge rwöddu i tatua ko bandujin. Ma 'di nagon se a lomunyak ama se a wora a ingo. A se inge kon 'börik a kamörök walan, a se inge rikökin tenon ti kamörök logon a Lwaka. ³⁵nuto wate wuju nuto kase lo twatwa logon a toniyu i twan. Kulye ntu a tomie tojo lepenat a twatwa, lepenat a renya lakwe kajo anyen se böñö njikin i ru nagon a na 'but bia parik. ³⁶A kulye inge njonga 'dö 'döyö, ko gwugwütötu, a inge rereka ko tonot, a tikine i kadi rereket. ³⁷a lepenat inge gugubatu ko jurupö, ko a tutupötu ko sereserejin, a inge tatua ko bandujin. A se wörojine a jupu gobero ti köbilu, ko ti melon, lepenat a lomerika, a sasanya, ko a konaki arabat. ³⁸Na kak 'bayin a na 'but anyen ntu gwoso kilo si 'da kata. A se wöroni abur i yöbuöt ti sese, ko i merya, a sisi

'dati i kuggiöt se ko i dilyö ti kak.³⁹Kilo ntutu lin kukwön kogwon yupet nase, ama a se gwe a ko wu ɲo nagon ɲun a milyekin tinɗu se kune, ⁴⁰kogwon ɲun aje 'delakin yi ɲo nagon a na 'but bia parik lwölwön kine, adi lepenat ködyö ti bulö tetena a lo 'but jojo ake ko se a morakinɗya kayan.

Chapter 12

¹Nyenagon kulya kan gwon ada? Yi aje loraki kiden ko 'diko duma parik na ntu logon a kwekindya yupet kulo, ti yi rösöddi ta kanjo ɲo liɲ na pömöni, se ko toron nagon a 'depakindya kayan i mugunya go na, ti yi möröddi ta wökön nikao na opere 'bak dara. ²Ti yi metaddi ta ɲerot ko Yesu yu, kogwon lepen a kasuluwanit lo yupet nikan, a lepen mo lo tojukindye ɲina yupet 'bura. Lepen a ko yeye toyun nanyit na kwe i ɲonga na twan nanyit i kodini na görö, kogwon lyöñön na gwon kanyit ɲerot nu. Soɲinana lepen aje si 'daki i könin lutaten lo si 'daet na ɲun.

³Yeyeji ta ɲonga nanyit na renyesi ti katorönyak logon a renya ko lepen kulo, anyen ta böñö gwon ti dara a tine gwon ko töilyet lomunyak. ⁴Ta a ko nyun mörö parik ko toron tojo ta a tatua. ⁵Ta aje böñö kalet logon ɲun a kukuji ta gwoso ɲwajik kanyit lo le? Adi, ɲuro liɲ, an do ko yeyeju adi tojumisi ti Matat a ɲo na pa 'de 'de, ti töili ilot gwe ti doddya ko lepen kukuju do. ⁶Kogwon Matat tojumbu nuto logon nye nyanyar lo, a nye 'biddye ɲwajik liɲ logon nye a ruk a ɲwajik kanyit kulo. ⁷ɲonga nasu a tojumu nasu. ɲun konakindya ta gwoso ɲwajik kanyit. ɲuro a na logon monye ti tojum? ⁸Ko ta a ko tojumu gwoso ɲwajik liɲ ti mede gelen, kweja adi ta 'bayin a ɲwajik ti ninu mede ta a yunwe kanjo. ⁹Komonye kan ti na kak köju a tojumbu yi a yi inge twö lepenat, ködyö bia parik yi twötöwö Monye lo ködudwölön kan anyen yi gwon jörun, ti gwon sona le? ¹⁰Komonye kan ti na kak tojumbu yi ko diɲit a na 'dit gwoso nagon lepenat met adi a na 'but na; ama ɲun Monye tojumbu yi anyen yi ryeju 'bulit i narundya na kelan nanyit. ¹¹I diɲit nagon nuro totojumu nu mimien parik, lyöñön 'bayin kwön, ama i mukök a kine tojumisi rade a ludweki ti taliɲ ko ti löti lo 'but i töilyet ti nutu logon a tojumu kulo. ¹²Nyenagon 'biliki ta könisi kasu lokolokak kilo i kita ko togole ta togo kunwat kasu lukadapak, ¹³tetene ta kikolin lo rigwo anyen ta wörö kata, anyen moköt lo nuto node gwon ti puledya, ama kölumbö a tokelani tokela. ¹⁴Ti töilyet kasu juɲe gwon taliɲ ko nutu liɲ, ko ti juɲe gwölön ko gwiliɲit Inke, kogwon ko gwilinit loke 'bayin nuto 'bayin lo meddya Matat kwön. ¹⁵Kunyar ta, ti lele ɲuto gwe ti karakin bot an lepen yanan i wuju na 'busan na ɲun, a lo 'burtölön ɲunu kanyit i töili a todelyaji todelyaju, a köñi nutu jore. ¹⁶Kunyar ta, ti lele nuto gwe ti gwon a kaluñönit kode i gwon ko gwilinit lonyit lo 'beron logon nye ti yeye ɲun lo, gwoso Esau logon a tugwönju tukayu nanyit ko saani gelen na 'dilon. ¹⁷Ta deden adi, i mukök lepen yono wuju 'boriet nagon a na kayu ama a nye inge renyarikin, ma 'di lepen a mamandu parik ko ɲolitan, ama lepen ti ryö kiko logon nye löpunge no nagon nye a kon kune. ¹⁸Ta a ko 'dur i Mere Sinai logon bubulö tanya ko könisi, logon köju tule a kimaɲ, ko a mudwe logon adi 'dii, ko a köbunöt wome, ¹⁹ko kuta na tore, se ko kuun na gworo. A na yinge nutu nilo gworo i jambu nu, a se mo 'yi adi ti se gwe ti jamaki kulye kulyaesi. ²⁰Kogwon se ti bulö nonga saret logon adi ma 'di turu 'buti ko a 'bo 'yu mere, lepen agu gugubatu ko ɲurupö tojo ko a twan. ²¹Inkoi, a no na met se kune torigwöggü torigwöggü a tusöñi tusöñu, ma 'di a Mose kulyani adi, Nan bö-böñdu parik ko kujönö. ²²Kölumbö ta a 'dur i mere Siona, i köji na ɲun lo gwon jörun, kweja adi nagon a Yerusalem na ki. Ta a 'dur ko alipan ti alipan ti malaikajin i komor. Ta aje 'dur i pepenet lyöñit ²³na ɲwajik kayujin ti ɲun lo momora, logon karin kase a wuröki ki yu kulo. Ta kilo aje 'dur ko ɲun i komor logon a Ka 'dunönit lo putesi ti ɲutu liɲ, ko i komor na ködudwölön ti ɲutu logon a lo rigwo logon a tojuki a lo 'but kulo. ²⁴Ta aje 'dur ko Yesu i komor logon a katomoranit lo tomoret ludukötyo. Rima kanyit na 'bukwe kune tukökin-dyö yi no na 'but parik lwölwön no na tuk rima ti Ebele kune. ²⁵Kunyar ta, an ta ko renya ta nye lo jajambu lo. ɲutu logon a renya yinga nye lo kukuju se köju i kak ni kulo, lepenat a ko rwöddu i twan, a bia parik yi mo rwöddi ada koyi a löpu-köddu kano i yinga na nye lo kukuju yi ki yu lu. ²⁶Gworo lonyit a böbön kak i ninu diɲit, ama soɲinana lepen aje miyeju adi, Nan mo böbön dan gelen köti ti gwon a kak ka 'de ama ko ki köti. ²⁷ɲilo kalet lo jambu adi, Dan gelen köti lo, kwekindya adi, ɲo na gwegweya kune mo böbönö a wusani wusa, a ɲo nagon ti bulö böbönö na mo na pitökine. ²⁸Nyenagon ti yi tinɲi ta tinate kogon yi aje wuju tumatyan nagon ti bulö böbönö na. Ti yi kwakwaddi ta ɲun i kiko logon tulyöngu lepen i kugga ko i kujönö, ²⁹kogwon ɲun likan 'diri a kimaɲ na tototumbö.

Chapter 13

¹Yeje ta nyanu 'börük gwoso lunasirik ko Kristo i mugun.Yeyene ta yeye wuju Lwaka a kömu kasu i midijik. ²Kulye ntu köju a konnya sona a inge wuju malaikajin a gwe a ko den ko se a ko na.³Yeyene ta yeye ntu lo gwon i kadi rereket gwoso nagon ta ködyö lo gwon i kadi rereket ko se i pirit na gelen na. Yeyene ta yeye ntu logon sasanya, kogwon ta köti ko mugunya nagon mimien gwoso kase. ⁴Ti ntu lin ködyö twöni twö yemet, ko ti dotoet gwe ti toluta, kogwon Nun mo 'du 'dunö putet lo kawutejin se ko lo kalunök.⁵Ti gwiliñisi kasu gwe pajo i nyanu na gurut, yimönöni ta ko njo nagon a kasu, kogwon Nun ko mugun nanyit a kulya adi, Nan mo ti korundya mugun kanjo kasu kwön, a nan mo tine kö ta asut. ⁶Nye njina kwe nagon yi bubulö jambu a purwat adi, Matat a kaparanit lin, a nan tine kujönö; njo a nyo nagon ntu bubulo konakindya nan?⁷Yiyiundye ta temejik kasu, se logon köju jamakindya ta kulyaet lo nun kulo. Yeyeji ta gwiliñisi kase ko twatwa nase, mirundye ta yupet nase. ⁸Yesu Kristo gwon jojo kaje ko i lo lor ko nupi nupi.⁹Ti todinesi ka 'de ka 'de nagon a lepelok gwe ti togiraddu ta. Ködyö a na 'but koyi a wuju 'busan na Nun gwoso kinyo lo töilyet kan, ti gwon i 'debba na keriat nyeesi ti kinyo. Ntu lo 'debba kilo keriat kulo a ko ryö 'bulit kwön. ¹⁰Yi gwon ko pirit 'yuret na rubanga jin nagon koanejin lo kita i Kemia lukata kulo a ko 'buruki i nyesu kata. ¹¹Koane duma jonga rima ti toro 'bo i lukata na Pirit Nake na Rurwan na Totonundya a rubanga lo toron; ama a öpuö ti kilo toro 'bo jonani i kanjo na mera a 'yurani nyu.¹²Nyenagon Yesu köti a njonga kanjo i kötumit na marin na köji, anyen nye böñö toke 'ya ntu ko rima kanyit. ¹³Nyenagon ti yi iti ta kanyit yu i kanjo na mera anyen yi tu lawe ko lepen i pirit na gelen. ¹⁴Kogwon yi 'bak köji na yeyenon i kak ni, ama yi ga 'yu köji na popo molu nu.¹⁵Nyenagon kogwon kulya ti Yesu, ti yi nupi wukindye Nun rubanga pupuret logon lupundyo kanyan i kutusen i 'dinnya na karin kanyit. ¹⁶An ta ko böñö ta konnya njo na 'but i nanu na njo kasu ko kulye ntu. Kogwon kilo a rubangajin logon tulyöngu Nun. ¹⁷Twöji ta temejik kasu ko kunge ta lepenat, kogwon lepenat titi ta gwoso ntu logon mo pipiya i kulya kasu. Ti ta gwe ti todelyaju lepenat anyen se kita ko lyönön, kogwon ko se kita ko 'du 'duatu a kine kulya tine parakindya ta.¹⁸Kwakwaddi ta kogwon kulya kan, kogwon yi a den adi töilyet kan a ko tuggö adi yi a konnya arabat, ama yi 'de 'dekan konnya njo na 'but i dinjitan lin. ¹⁹Nan böñö mo 'yu ta ko pusök i kwa kwa sakindya na yi, anyen nan böñö yitö kasu njini 'de 'de. Kwaset²⁰Nun a tonjiu Matat likan Yesu i twan, logon a kayukunit duma lo yidin kogwon 'bukwe na rima kanyit i tomoret nagon Nun a torukökin koyi ko milye lo yen nyin. ²¹Ti Nilo Nun logon talin lin gwon ko lepen lo tojubbi ta ko njo lin na 'but, anyen ta bonjo konnya njo na 'deggi nye kune. Ti nye kitani kanyan i mugunya anyen yi tulyöngu lepen kogwon kulya ti Yesu Kristo. Ti lepen bulani bula nupi nupi. Amin.²²Lunasirik, nan bonjo mo 'yu ta, njongi ta kulyaesi jujuwesi logon nan a wurökin ta ku 'dik kilo. ²³Dene ta den adi lunaser likan Timoteo aje kolwe i kadi rereket. Ko lepen a po 'de 'de nan mo babarara lepen ko nan iti i meddya na ta.²⁴Roma kindye ta temejik kasu lin se ko ntu lin ti Nun. Koti julin kan logon a ntu ti Italia kulo roman ko ta. ²⁵Ti 'busan gwe ko ta lin.

James

Chapter 1

¹Nan yakobo a koliponit lo nun ko a lo matat yesu kristo. nan roman ko kotumiton puok wot murek nagon a rekin a kak 'bukulun kine. ²Lunasirik kwe, yeyene ta yeye adi ko temesi ka'de ka'de a 'dukin kasu, kine a njo lyonjesi, ³Kogwon ta deden adi, ko yupet nasu a tema a nye molu tindi ta i liwa go.⁴Ama ta kodo liwa go tojo ko 'dutet, anyen ta bonjo tetemakinda a gwe a loke, a konje karakin kiden. ⁵Ama ko lele losu a karakin kiden a konjon nayit gwe a na'dit, tin ye piji nun, a molu tindi nye; kogwon nun titindu abur i ntu lin 'bak riringa.⁶Ama tin ye agu piji ko yupet 'bak dyadya'yu, kogwon logon a yalaji ko kobunot a ke koburjo. ⁷ntu gwoso yilo agu a yendu adi matat titikin nye nene njo, ⁸Kogwon lepen gwon ko yeyeesi murek a lulunte lulunto.⁹Ti lunaser lo yubbo logon a lomeri lo lyonji lyonjon ko nun a toduma'yu lepen. ¹⁰Dok ti lunaser lo yubbo logon a kworonit lo lyonji lyonjon ko nun a todit lepen. kogwon ntu logon a kworoniko kilo molu 'bab'baka gwoso koturon ti mu'din, ¹¹kogwon ko kolon sa'yi pape ko kobunot lo yulon, a teteyondi doru adi kuyum, a koturon kayit 'do'done kak, a kwelen nayit 'dok koro asut. nyena ntu kworonit lo molu kakarju tina i kepoddu na kitajin kayit.¹²ntu logon njongga temesi lo gwon a kalyonji, kogwon ko nye a te'ya temet, a nye molu wuji loguya telet logon a ru. yina ru nun a milyekin tindu ntu logon nyanyar nye kilo. ¹³Ko ntu a tema ko temet gwoso yina, lepen kodo a kulya adi, nun lo temba nan, kogwon nun a bulo tema ko toron, a lepen 'dok ko'ye bulo temba lele ntu kwon.¹⁴Ama ntu tema i dinjit nagon 'dekesi kayit narok a lulukaddu lepen, a momoluggi lepen. ¹⁵A kirut 'dekesi kayit narok piggi pigga gwoso

16 nuto nakwan, a yunundi toron, a ko toron kere 'durjo a duma a worani a twan. ¹⁶Ko'ben ta ko momoluka tap on lunasirik kwe lo nyanyara. ¹⁷Dokesi lin nagon nun 'doggi nutu kune a na'but. 'dokesi nake lin po kak ki yuk o nun monye lo pararajin-lepen nupi gwon jojo a lopuggo kwon, lepen a gwon gwoso kolon nagon mimijoro a kolokindi tilimot. ¹⁸A nye yunundi yi gwoso na mindi nye na kogwon kulyaet lo to'diri, anyen yi kodo gwon gwoso ludweki wanesi i no lin na gwe nye kune. ¹⁹Lunasirik kwe lo nyanyara, den eta den kine kulya. ama ti nutu lin agu kodo yingi yingi 'de'de, ti se 'dore 'dor jambu, ko ti se 'dore dor woran. ²⁰Kogwon woran na nuto tengu kulya na rigwo ti nun i tu nerot. ²¹Nyenagon paji ta no lin nagon a lut se ko torojin kasu na 'duroddu ki jore kine, ko gwe ta a lokoyokak i wuju na kulyaet logon lepen a 'yutukin kasu i toilyet lo. yilo kulyaet bubulo lwoggu ta. ²²Ko momolugga ta 'borik i yinga na yilo kalyaet kana. ama kone ta kon. ²³Kogwon ko nuto logon yinga yilo kalyaet a gwe a ko kon lo, lepen gwoso nuto logon medda komon nayit i mandara; ²⁴Kogwon lepen menda bononi bono ko nye gweya ada. ²⁵Ama nuto logon memet saret logon a lo'but lin logon jujukin tindu nutu i gwon a lui lo, a ko yilo nuto yenon nyin a ko'ye bono no nagon nye gwe a yin kune, ama a kone kon, yilo nuto gwon a kalyonji i konesi kayit. ²⁶Ko lele nuto yeyeju adi nye a lo nun, ama a nye ko'ye tengu nedep loyit, yilo nuto yeyeju adi nye a lo nun, ama a nye ko'nye tengu nedep loyit, yilo nuto momolugga mugun, a twoju nayit gwe a no kana. ²⁷Twoju nake nagon 'bak yuyuka=et ko nun monye i komon gwon tina adi nutu kodo narakinda kikijiko ko karu'bejin i delyaesi kase, 'dok ti nutu tiji 'borik ko'ben 'yata ko lut tin a kak.

Chapter 2

¹Lunjasirik kwe, ta a kayupok ti matat likan yesu kristo matat lo minyo, ko'ben ta ko nyunyumbo ta ntu. ²Ko lele ntu logon a jupu 'bura gwon ko katiman ti dakap kayit i konesi lo kodo a po kasu i momoret, a lele lomeri 'dok ke po logon a jupu kererketwat, ³A ko ta twoju ntu logo a jupu 'bura lo, a takindi lomeri lo adi gwe'de yu, kode adi, si'dakini kak i kujon nyona ko mokosi kwe. ⁴Ta nona 'bayin a kakorak ti boric, a gwe a kaliliyak lo gwon ko yeyeesi narok le? ⁵Lunjasirik kwe lo nyanyara, yingi ta. Ti gwe tina adi nun a wulokin ntu lomerika tin a kak anyen gwon a kworoniko i yupet, ko anyen wuju no na'but ti tumatyan nagon nye a milyekin tidu ntu logon nyanyar nye kilo le? ⁶Ama ta lalaun lomerika. Ta gwon a kworoniko lo ru'ya ta le? Ti gwon a se lo jiggo ta i putet le? ⁷Ti gwon a se lo 'do'doju lepen lo lungu ta ko Karen ayit nakwekwelen lo le? ⁸Ama ko ta de'dep saret lo mor logon a wuro adi, do kodo nyanyar marate ilot gwoso mugun nenun, a ta konye konda 'bura; ⁹Ama ko ta nyunyumbo ntu, ta a konda toron, a saresi ti nun 'dunokindi ta adi ta a katoronyak. ¹⁰Kogwon ko ntu a ka'depanit lo saresi ama a nye 'belengi lele lepen, kweja adi lepen a 'belengu saresi lin. ¹¹Kogwon nye logon a kulya adi, do kodo a lubbo, 'dok a kulya adi, do kodo a tatuja ntu. Nyena ko do 'bayin a kalupe ama ko do a katatuanit, do ke wora a ka'belenonit lo saresi. ¹²Nyena jambi tad ok kitani ta gwoso ntu logon molu 'dunoki ko saret logon tindu ntu i gwon a lui. ¹³Kogwon ntu logon a yatakinda lo molu 'dunoki 'bak yataki, ama yatakindi te'ya 'dunoki n putet. ¹⁴Lunjasirik kwe, 'bulit a nyo i ntu logon kulya adi nye gwon ko yupet, ama a kodo nene no nagon kwekinda yina yupet nyait? Yina yupet nona lwolwok nye le? ¹⁵Ko lunjaser kode kiaser 'bak bongwat a gwe 'bak kinyo temba i lor, ¹⁶A ko lele losu a kulya ko se adi, iti ta 'bura, ti mugunya kasu yuke yuk, ko 'dok tit a yimononi yimono, ama ko nye a ko tindu se no nagon mugunya kase mimindi kune, a 'bulit kirut gwe a nyo? ¹⁷Nyena gwon tina i kulya ti yupet ko yupet 'bak konesi a nye a no nagon a twan. ¹⁸Ama ntu bubulo kulya adi, lele ntu gwon ko yupet a lele gwe ko konesi nyena a nan waddi adi, kweki nan yupet inot nagon 'bak morja ko konesi na. a nan de kwekindi do yupet nio i no na kon nan kune. ¹⁹Do nona a yup adi nun gelen kata? A na'but. Muloko lorok 'dok yubbo tina a kujononi kujono. ²⁰Do ntu lu'bon! Do a ko den le adi yupet nagon 'bak konesi nag won gwoso ntu nagon a 'ban? ²¹Kulya ti Abarayama merenye likan koju a tetenaki rigwo ko nun i komon kogwon no na kon nye na, na wukindi nye yiro loyit yesaka I pirit 'yeret na rubangajin nu. A gwon tina le? ²²Do a met adi lepen a kita ko yupet i pirit na gelen, a yupet nayit ke temakinda ajo i no nagon nye a kon na. ²³A kulya ti nun na wuro kune ke temakinda gwak adi, Abarayama a yubbo nun, a nun rggi lepen a ntu lo rigwo kayit i komon kogwon yubbo nayit, a nun lungi lepen a ju loyit. ²⁴Nyena ta a met adi, ntu a tetnaki rigwo ko nun i nun i komon kogwon yubbo nayit, ²⁵Raba kawute 'dok koju a tetenaki rigwo ko nun i komon kagwon konesi kayit, i dijit na wuji nye luyokie, a yutaddi lepenat anyen tiri lele kiko nu. Ti gwon tina le? ²⁶Kogwon ko ru 'bayin ko ntu i mygun, ntu twatwan, nyena 'dok ko yupet 'bak konesi lepen a no nagon a twan.

Chapter 3

¹Lunjasirik kwe, ti jore kasu ti gwe ti gwon a katodinok, kogwon ta deden adi ti lo totodindo kulo molu 'dudunoki putet logon lwolwon lo kulye ntu. ²Kogwon yi lin lyalyan danin jore a ko ntu logon ti lyanan i kulyaesi kayit lo lepen a ntu bubulo sarju mugun nayit lin. ³Ko yi a kwakakindya witiot i kutusen ti kusanjin anyen se twoju yi, ui 'dok bubulo woworinoddu koko. ⁴Dok yeyeji ta ki'bojin. Koko a dumalak a se wukojine ko layi nadit parik i piriton nagon nye mimindi tu kata. ⁵Nyena nedep 'dok gwon tina. Lepen a no lo'dit parik i mugun lin na ntu, ama lepen pupurja mugun ko kulyaesi dumalak. Yeyeji ta, rudu duma ama kiman na'dit 'yu'yur lepen! ⁶Nyena nedep gwon gwoso kiman, lepen gwoso kak naron. Lepen gwon ko ntu i mugun a korji mugun lin. Lepen 'yu'yur ru 'bukulun na ntu ko kiman na po i Geena! ⁷Ntu bubulo tupoto'yu gwiwarjin lin ti kijakwa, ko ti kwen, ko ti no lo gwon tu kak, se ko lo gwon i tor kata, ⁸Ama ntu ti bulo tupoto'yu nedep. Lepen a loron, a lokulyem, a jore ko kism nagon tatatuja ntu. ⁹Yi pupurja matat logon a munye likan ko nye, a yi 'dok momoroji ntu logon gweya gwoso gwuluet na nun kilo ko yilo nedep lo gelen lo. ¹⁰Pupurja se ko momoroju lepen kanjo i kutuk na gelen na. kine kulya kodo ti gwon tina pon lunjasirik kwe. ¹¹Pion na'but se ko pion nagon a 'balan nona bubulo lelekun kanjo i kinat lo pion gelen le? ¹²Lunjasirik kwe, ki'bi nona raradan ludweki ti jeitun le? Kode kodini lo binyo nona raradan ludweki ti ki'bi le? Nyena pion nagon a 'balan ti bulo lelekun a na'but. ¹³Ntu nona kata kasu kiden logon a lokon ko kukurun kulya le? Ti gwilinjit loyit ko ti konesi kayit kwekindi tokoyok nagon pukun i konon nagon a gwak. ¹⁴Ama ko ta gwon yulon na potwor se ko bu'ya nasu na 'borik kasu i toilyet adi ta a temakinda, an ta ko bu'ya ta 'borik, ko jambu ta 'burono, a laundi kulya ti to'diri. ¹⁵Konon gwoso yina a ko po i na kak ki yu, ama a na kak ni, ko a na mugun, ko a na satani. ¹⁶Kogwon ko yulon se ko bu'ya na mugun i gwon a tetejiktyo gwon kata, 'dok a koburet se ko konesi lin narok gwe kata. ¹⁷Ama konon na po ki yu na, a kokwe a nake, lepen a na talin, ko a nakoyok. Yina konon tindu ntu i yinga na yryrsi ti kulye ntu, lepen a jore ko yutet; a rade ludweki lo'but, lepen ti nyunyumbo ntu, ko ti mumulugga. ¹⁸Ntu lo jonda talin kilo 'yuddu nyomot ti talin a nerji 'butan lo loti lo rigwo.

Chapter 4

¹Nyo na tindu moro se ko rerenyesi kasu kiden? Ti gwon a 'dekesi ti ŋo tin a kak nagon momoro kasu i mugunya kine le? ²Ta mimindi ŋo ama 'ba pu se, nyena a ta poki i tatuja na ŋutu. Ta bebe'ya ŋo ama ta 'ba ko wu se; nyena a ta poki i rerenya, a moroni moro. Ta 'bak ŋo nagon ta mimindi kune kogwon ta ako mulun se ko ŋun yu. ³Ta a mo'yu a tag we a ko wu, kogwon ta a mo'yu arabat. Ta a piyunda kine ŋo anyen tulyongu 'dekesi kasu. ⁴Ta ti jukin yiniki kogwon tag won gwoso wate nagon nyanyar kulye lyan. Ta a ko den le adi, ŋutu logon nyanyar na kak kilo a merok ti ŋun? Nyena ko ŋuto logon a ju lo na kak lepen konda mugun a miriku lo ŋun. ⁵Ta ŋona yeyeju adi kulya ti ŋun na wuro kune tuggo ŋo kana le, na jambu adi, ŋun yiyiŋo parik adi ti kodudwolon nagon nye a tindu kayan i mugunya kune nyare nyar lepen ka'de? ⁶Ama nye a ka'busebia parik lwolwongu; kogwon a wuro adi, ŋun rereya ŋutu kabulak ti kusik, ama kolumbo kwekinda 'busan i ŋutu lokoyokak. ⁷Nyenagon kuggi ta ŋun. Gwe'de ta go i moro ko yilo kaŋoonit, a nye molu woki kaŋo kasu i komon. ⁸Miju ta nyona ko ŋun ni, a lepen molu miju kasu nyona. Ta katoronyak, lalane ta lala konesi kasu. Ta ŋutu logon ko yeyeesi murek murek, tokele ta toke toilyet kasu. ⁹Wanyani ta, ko delyanita, ko gwine ta. Ti kweni nasu lopuggi a mude. ¹⁰To'diddi ta boric ko matat i komon a nye molu toduma'yi ta. ¹¹Lunjasirik, ko jambu ta 'borik arabat. Kogwon ŋuto logon jambu arabat i kulya ti lunjaser lo kudyakan lepen jambu arabat i kulya ti saresi, a ko ŋuto 'duŋokindo lunjaser arabat kudyakan lepen 'duŋokindo saresi arabat. Ama ko do 'duŋokindo saresi arabat, do 'bayin a kakonanit lo saresi ama do a ka'duŋonit lo putesi. ¹²Katinunit ama do a ka'duŋonit lo putesi kata gelen, kweja adi yilo a nye logon bubulo lwoggu ko bubulo tukarju lo. Nyena do a ŋa logon 'duŋo putet lo marate ilot? ¹³Ama ta ti den kulya ti kotumolu ko kak waran ada. Ru nasu a nyo? ¹⁴Kolumbo ta kodo kulya adi, ko matat mimindi a yi molu yeŋe gwon jorun, a yi molu kondi na ŋo kode nu ŋo. ¹⁵Kolumbo ta kodo kulya adi, ko matat mimindi a yi molu yeŋe gwon jorun, a yi molu kondi na ŋo kode nu ŋo. ¹⁶Ama kudyakan ta a kabulak ti kusik, ko a kapupurak ti boric. Pupuresi ti mugun lin gwoso kine a narok. ¹⁷Nyena ko ŋuto logon a den ŋo na'but nagon kodo kokona ama a gwe a ko kon lo, lepen a katoronyanit.

Chapter 5

¹Nyena yingi tan an, ta ntu kworoniko, gwine ta gwien ko luluji kogwon delyaesi nagon molu 'dukin kasu ki kine. ²Tukworienjin kasu kere 'bu'buri, a bongwat kasu ke byei ko logwokyo. ³Dakap nase molu na tokorji adi ta konda arabat, a molu nyesi mugunya kasu gwoso kiman. Ta kere 'du'du'yu tukworienjin kasu i na kak nagon 'du'duddyo na. ⁴Ta a ko nyun robba ntu lo njerja kinyojin kasu i meleseno. Yingi ta wiwinyesi kase. Gwiesi ti ntu lo 'deja ludweki kulo kere 'durokin ko matat lo kurumi i swo. ⁵Ta kere si'da i na kak a monyota ko no na'but, a ta ke pakinda 'borik abur i lyonjesi kana. Ta kere topirjo tatua. ⁶Ta kere 'dungo putet lo ntu logon 'bak kulya, a ta ke tatu lepen, a nye gwe a ko tengu ta. ⁷Nyenagon lunasirik, gwo'de ta go 'bak dara tojo matat a po. Mete ta, kakurunit a dara i mondu na kudwot ti kiser ko ti 'butun, tojo ko kunyoin kayit logon ko 'bulit a duma kulo a yone. ⁸Ta 'dok agu kodo gwo'den go 'bak dara ko toilyet logo, kogwon matat gwe nyona ko po. ⁹Lunasirik, an ta ko wiwinya ta ko 'borik arabat, an kulya kasu 'dujoki arabat. Meddi ta, ka'dunonit molu liliwa i kotumit. ¹⁰Lunasirik, yiyundi ta nebijin logon koju a jambu i Karin ti matat kulu, ti koko gwe a miret na nonja na sasanyesi se ko na liwa go. ¹¹Mete ta, yi lungu ntu logon a liwa go tojo ko'dutet kulo a kalyonok. Ta kere yin kulya ti nonaddu na Eyobo tojo ko'dutet, a ta ke den ko matat a konakin lepen nyo i 'dutet. Kogwon matat a jore ko won na konyen se ko yatakinda. ¹²Ama lunasirik kwe, lwolwon no lin an ta ko milyeju ta i 'dinda na ki, kode i 'dinda na kak, kode i dinda na nene no. Ama ko ruket nasu gwon a Ee, a tin ye gwe a Ee, ama ko gwon a 'Bayin, a ti gwe a 'Bayin, anyen kulya kasu bonjo gwon a 'dujoki arabat. ¹³Lele ntu nona kata kasu kiden logon nononga le? Ti nye kwakwaddi kwakwaddu. Lele kata logon a kalyin le? Ti nye yo'yi pupuresi. ¹⁴Lele kata kasu kiden logon a gilo le? Ti nye lungi temejik ti ntu lo momorja a kenisa, anyen se kwakwaddu ko lepen, a we'yi lepen ko welet 'dindya Karen ti matat. ¹⁵A ko ntu kwakwaddu ko yupet, a ntu lo gilo ki i dotoeti a ko nye a toronda, a nye molu pitokine pitoki. ¹⁶Nyenagon totuke ta toronjin kasu ko 'borik ko kwakwasakindi ta 'borik, anyen ta bonjo totobiala. Kwakwaddu na ntu lo rigwo gwon ko rinjit a duma i konda na no jore. ¹⁷Eliya koju a ntu gwoso yi. Lepen a kwakwaddu ko pusok a duma parik anyen kudu gwon a 'don, a kudu gwe a ko 'don i kak kinajin musala ko yapani buker. ¹⁸A nye 'dok kwakwaddi kwakwaddu a ki to'doji kudu, a kak rade ludweki 'dok. ¹⁹Lunasirik kwe, ko lele losu a lyanara kano i kulya ti to'diri, a lele ntu ke. Nyokundo katoronyanit bot i kiko lo, ²⁰lyangi lepen lo kere lwok kodudwo na yilo ntu i twan, a tindi torojin jore i lalaaji kano.

1 Peter

Chapter 1

¹Nan petero luyokie lo yesu kristo ko ntu ti nun logon kere toreaji, a monundye i ponto, ko i Galatia, ko i kapodokia, ko i Asia, ko i Bitunia kilo. ²Ta koju kere wulwe ko yeyeet na nun monye anyen tokela ko mulokotyoyit, anyen twoju yesu kristo, ko anyen gogota ko rima kayit. Nan roman ko ta adi, ti 'busan ko talin gwe ko ta bia parik. ³Ti nun monye matat likan yesu kristo purani pura. Lepen ko yatet nayit duma a tindu yi i yunwe a naluduk kogwon nye a tonjiu yesu kristo i twan. ⁴Yenet nagon yi a yunwoki kata na kweja adi yi molu muju lomore. Yina lomore a'delaki ta ki yu, a molu gwe nyo bulo 'buron, kode koro kode torino. ⁵Nyena kogwon ta ko rinjit nayit tajo ko lwoko nasu. Yina lwokit nondu kweye kano i dinjit na 'dutet. ⁶Ko yina kuwe lyoni ta lyonon ma'di tianana ta nononga moriesi ka'de ka'de ko dinjit a na'dit, ⁷Anyen yupesi kasu tetema kode a gwak. Dakap kakarju ma'di nagon se a tema ko kiman. Yubbo nasu ko a tema gwon ko 'bulit lwolwon dakap, a molu jakindi ta pupuresi ko kwelen, se ko bula i lor lo kwiyan yesu kristo lu. ⁸Ta nyanyar lepen ma'di kodo ta a ko met lepen; ta yuyup lepen ma'di kodo ta a ko met lepen, a ta lyoni lyonon ko lyonon a duma parik nagon kulya kayit a bulo jama, ama gwon ko bullet a duma nagon po ki, ⁹A ta wuji lwokit na kodudwolon kasu nagon a tuturjet na yubbo nasu. ¹⁰Nebijin logon koju kere keju adi nun molu 'dogga ta kilo kere ga'yu yina lwokit a ke piyunda kulya kayit ko tirikwet. ¹¹Mulokotyoyi lo kristo lo gwon kasu i mugunya lo 'beron tuggo nonjesi ti kristo ko no nakwekwelen nagon popo i mukok, a se morji denunda kano ko yilo mulokotyoyi yutakinda ko kine no gwon i nan dinjit, kode ko se po ada. ¹²A kwekindi koko adi no nagon se a keju kune se a kikindu 'borik ama kikindu ta. No na kiun se koju kunu tianana ntu lo jakinda ta loge lo'but i rinjit na mulokotyoyi loke logon a sunyue ki yu lo kere tukokin ta. Ma'di malaikajin mimindi galunda kine kulya kano. ¹³Gwe ta ajo kasu i yeyeesi gwoso ntu lo kukundkinda mugun i kita. Tiji ta 'borik. Tun yendi ta 'doket nagon yesu kristo molu jokin tan a pondi nye nu. ¹⁴Gwe ta a ntu kayinak ti kulya, ma ta a gwon gwoso i konesi kasu ti 'beron nagon ta 'bak ko nyun den kulya nu. ¹⁵Nye lo lungu ta lo a loke, nyena ama

gwe ta a loke i ɲo liɲ. ¹⁶Kogwon a wuro adi, ta kodo gwon a loke kogwon nan a loke. ¹⁷Ko ta kwakwaddu nye logon ‘duɲokindo ɲutu liɲ gwoso i konesi kase ‘bak nyunumbo lo, a ta ‘dindye lepeɲ adi baba, nyena kugge ta lepeɲ na monundi ta i na kak ni na. ¹⁸Kogwon ta deden adi ɲo na ‘bu’buron gwoso podo kode dakap a ko dakunda ta i gwiliɲit lo’bak ‘bulit logon ta a mirun ko merenyesejin kasu, ¹⁹Ama ta a dakwe ko rima ti kristo nagon ko ‘bulit a duma parik. Kine rima gwoso ti kiloloɲ logon ‘bak yuyuket kode moriko. ²⁰Lepɛɲ a wuloki kine kulya a kokwe na gweya na kak, ko kere kweya i kulo perok ‘dutesi kogwon kulya kasu. ²¹Ta a yubbo ɲun kogwon lepeɲ. ɲun a tonɲu lepeɲ i twan a tindu lepeɲ i bula, anyen ta yuyubboa yendi ɲun. ²²Ta tianana kere toke’ya ‘borik i twoju nasu na kulya’diri, a ta nyarɲi luɲasirik lo yubbo kilo ko tugwakan, nyena nyare ta nyar ‘borik ko toiliyrt kasu liɲ. ²³Ta kere yunɲwe a loludk. Yunɲwe nasu a gwon a na na mugun nagon ‘bu’buron na, ama a na yeyenon. Ta kere yunɲwe kogwon kulyaet lo ɲun logon gwon jorun lo ko yeyenon. ²⁴Kogwon adi, ɲutu liɲ gwon gwoso doru, a kwelen nase liɲ kwe gwoso koturon ti mu’diɲ. Doru teteyon, a koturon ‘do’done kak; ²⁵Ama kulyaet lo matat yeyenon ɲupi. Yilo kulyaet a loɲe lo’but logon kere tkuki ta lo.

Chapter 2

¹Nyenagon paji ta manesi lin, ko momolukesi lin, ko 'burono, ko yulon, se ko jamesi lorok lin. ²Gwe ta gwoso lupudiet lo pete ta'dure logon yonjo noggu le. Nyena mindi ta kinyo logon mulokotyo loke lo tindu logon 'bak momoluket, anyen ta bonjo durundo ki i lwoko kogwon nye. ³Kogwon ta kere wan 'busan na matat adi nye a lobut. ⁴Lepen a nurupit lo gwon jorun logon ntu a renye lepen, ama nun a wulun lepen a'bulit nayit duma. Po ta ko lepen ni, ⁵Anyen ta 'duko gwoso nurupo lo gwon jorun a kadi na mulokotyo anyen tag won a koanejin loke, i wukinda na rubangajin ti toilyet kasu logon nun a ruk kogwon yesu kristo. ⁶Kogwon a wuro adi, meddi nan lo petakinda nurupit tina, nurupit lo gonjet logon a wulwe a gwe ko'bulit a duma. Nuto logon a yubbo lepen lo molu a tyuo kuwe. ⁷Nyenagon ta logon a yubbo lepen kilo, yilo nurupit gwon kasu ni a'bulit duma, ama i ntu logon a ko yubbo kilo, nurupit logon ka'dukok a renya lo, kere wora a nurupit tutunjut lo gonjet lo kadi; ⁸dok adi, nye a nurupit kopuket ko a luritot to'dorowet. Koko kopuko kogwon se a renya lo kulyaet. Koko a wuloki i konda tina. ⁹Ama ta a kotumit na wulwe, a koanejin ti mor. A jur lo gelwe a loke, ko a ntu lomoriot ti nun, anyen ta bonjo tokuoddu konesi na'but parik nakwekwelen ti lepen logon kere lununda ta kanjo i mude anyen po i parara nayit sorit lo. ¹⁰Ta koju 'ban ntu, ama tianana tag we a ntu ti nun; ta koju a ko yataki, ama tianana ta kere yataki. ¹¹Julin kuwe lo nyanyara, nan mamandu ta ko konesi murek adi, ta a lelelok ko a lo momonundo nyen paji ta no ti mugun nagon momoro ko kodudo kine. ¹²Gwe ta ko gwilijet lo'but ko paganajin i komon, anyen na nokindi se adi ta a katoronyak na, a se bonjo meddi konesi kasu na'but a pupurji nun i lor lo ppondi nye lu. ¹³Nyena kogwon kulya ti matat likan, kungi ta saresi lin logon tetejik ti jur a teten kilo kungi tam or logon a duma lo ntu lin lo, ¹⁴dok kungi ta midiron logon lepen a sunyun anyen ringa katoronyak ko anyen pupurja ntu logon konda 'bura kilo. ¹⁵Kogwon nun mimindi adi tit a kondi 'bura anyen ntu lo'bon logon a denda kulya kilo bonjo yinja talin. ¹⁶Gwe ta a luuji; ama ko kitani ta tolien nasu a moket na toron, ama gwe ta a'dupi ti nun. ¹⁷Kungi ta ntu lin. Nyare ta nyar lunasirik lo yubbo kilo. Kugge ta nun kungi ta mor. ¹⁸Ta kaliponok, rugge ta sara komonye kita ko twoyit. Gwon adi ta kugga ntu logon a lo'but ko logon loilyet lilik tun, ama dok kungi ta ntu logon a kanajin kilo. ¹⁹Kogwon kodo na a no no'but ko ntu nonga talin kogwon lepen yeyeju nun, ma'di nagon nye a tomio bak kuwe na kulya. ²⁰Kogwon built a nyo ko ta nonga talin i dinjit nagon ta a konda arabat a ta 'bitoni 'bito? Ama ko ta nonga talin i dinjit nagon ta a konda 'bura a ta tomieni tomie, yina a no na'but nagon tulyongu nun. ²¹Kogwon ta kere lunuki i kine kulya, kogwon kristo 'dok kere nonga kogwon kulya kasu, a kolokindi ta miret ta anyen ta kodo kepoddu mokosi kayit. ²²Lepen a ko konda toron kwon, a momolukesi gwe a ko rye kayit i kutuk. ²³Ko ntu a morju lepen a nye konye ropakinda morju; na nongi nye nu, a nye gwe a ko tokujenda ntu, ama a nye yinikindi mugun ko lepen logon lilija kulya rigwo lo. ²⁴Nye lepen lo 'doggu torojin kan kayit i mugun ikodini, anyen yi bonjo twatwa i kulya ti toron ko anyen ruru i kulya ti loti lo rigwo. Ta kere tobiala kogwon 'dikasin kayit na 'bitoki kune. ²⁵Ta koju kere gigiri gwoso yidin, ama tianana ta kere yite ko kayukunit ni logon a kame tanit lo kodudwolon kasu lo.

Chapter 3

¹Nyena ‘dok, taw ate rugge ta sura ko lalian kasu, anyen ko kodo kulye kase kata logon a ruk kulyaet lo n̄n, a ta wate kase kodo jikundi koko ko gwiliñesi kasu lo’but, ‘bak jambu nene n̄o. ²Kogwon lalian kasu molu memet adi ta tengu ‘borik i woro abur I kulye kuwen, a tag we a kakukak. ³Ti kwelen nasu koñe gwon a na kaño kana gwoso taka na kupir, kode jumu na minyoin logon a dakap, kode jumu na bongwot; ⁴Ama ti kwelen nasu gwe i lukata na toilyet, anyen ta jumbo minyoin logon a toilyet lo lilik ko tokoyok kilo minyoin gwon ko ‘bulit a duma ko n̄n i komon. ⁵Nyena gwon tina koju ‘beron, adi wate nagon a katwoyok ti n̄n nagon a yendu lepen kine, totokwelen ‘borik kogwon se ruruk sara ko laian kase. ⁶Nyena gwoso nagon sara a two Abarayama nu a lungi lepen a matat loyit, ta tianana gwe a n̄wajik ti sara ko ta konda ‘bura a kenje kujen nene n̄o. ⁷‘Dok ta lalian, si’dani ta ko wate kasu i pirit na gelen ‘bak ridiet. Bu’ye taw ate nagon a mamunyak ko ta kine, kogwon ta n̄arju ‘busan na n̄n nagon tindu tar u na, an kwakwasesi kasu koñe ten̄o. ⁸Kune gwe a kulya ti ‘dutet adi, ta lin̄ kodo gwon ko toili gelen, i n̄arju na delyaesi ko lyon̄esi i pirit na gelen ko kulye n̄utu, tunyare ta tunyar ko ‘borik gwoso lun̄asirik, gwe ta ko won na kuwen se ko toilyet lokoyokak. ⁹Ko ropakinda ta toron ko toron, ko n̄utu a morju ta ko ropakinda ta se ko morju, ama kolumbo lungi ta ‘boriet ko n̄n kogon. Kulya kase, kogwon ta kere lun̄uki i kine kulya anyen ta bon̄o wuju ‘boriet. ¹⁰Kogwon a wuro adi, n̄uto logon nyanyar gwon jorun, logon mimindi si’da’bura lo, kodo teñe ten̄ nedep loyit i kulya narok, ‘dok teñe ten̄ kutuk i jambu i kulya narok, ‘dok teñe ten kutuk nayit i jambu na momolukesi. ¹¹Ko ‘ben kodo worin̄undi kaño i kulya narok anyen koda n̄o na’but, tin ye ga’yi gwon talin̄ a kebbi mukok nayit. ¹²Kogwon matat medda n̄utu lo rigwo, a lepen gwe ajo i yinga na kwakwasesi kase; ama komon na matat gwon a natun ko n̄uto lo konda arabat. ¹³Nyena n̄a lo konda ta arabat ko ta tidda kulya na’but? ¹⁴Ama ko ta kodo n̄onga kogwon ta konda kulya na’but, a ta kodo gwe a kalyon̄ok ko kukugen ta se, an ta ko delya ta, ¹⁵Ama twoji ta kristo a matat kasu i toilyet. Gwe ta ajo n̄upi i nyonyokindo na n̄utu lin̄ logon pija ta i n̄o na yen ta kine ama tukuruki ta se ko tokoyokan se ko twoju. ¹⁶Gwe ta ko toilyet lo rigwo, anyen n̄utu lo lin̄inkindo gwon nasu na’but ko kristo i mugun kulo bon̄o wuju yu na kusik i n̄o na ‘do’doji se ta kune. ¹⁷Ama ko kodo gwon a mindi na n̄n adi ta kodo n̄on̄onga, bia ta n̄onga kogwon ta a konda n̄o na’but lwolwon̄ n̄onga kogwon n̄o naron. ¹⁸Kogwon kristo ‘dok a twan dan̄ gelen a’dutet kogwon torojin kan̄; lepen a n̄uto yu. Lepen a totua i mugun ama a toruoni i kodudo. ¹⁹A kodudo nayit iti i tokukindo na kodudolon nagon a rereka kunu, ²⁰Kine kodudolon a ti n̄utu logon koju a renye twoju n̄n, na mondi nye madan̄ i kulya kase i perok ti Noa na tetenani ki’bo nu, n̄utu ku’dik, kweja adi bu’dok ka’de lo lwokwe i pion̄ i ki’bo lukata. ²¹Kine pion̄ a kwiyet na Batisimu nagon lwoggu ta tianana. Batisimu ti gwon a lalay i na lut ti mugun, ama a milye logon milyeki n̄n ko toili lo’but. Batisimu lwoggu ta kogwon n̄ien na yesu kristo i twan. ²²Yesu kere tu ki, a gwe ko n̄n i konin lutaten, a malaikajin, ko tokimakan se ko rin̄iton a tiki kayit i mukok.

Chapter 4

¹Nyena kogwon kristo a nɔŋga i mugun na, jumukindi ta toili lo gelen anyen ta gali 'borik, kogwon ko nɔto kere nɔŋga i mugun kere ko'yu torojin. ²Nyena ta kodo jɔŋga pitono na diɲit nasu i na kak anyen sara ko mindi na nɔn koye gwon ko 'dekesi ti mugun. ³Diɲit na lwɔŋgu kere temakinda ta i konda na nɔ nagon paganojin mimindi. Ta kere gwon i konda na nɔ ti yu na kuwe, ko i 'dekesi ti mugun, ko i memeri, ko i to'betan ka gawa ko i momojuto na gawa roriot, ko yi konda na nɔ na mamana nagon a twoju na nyomuejin logon a nɔnyen. ⁴Paganojin sosoriju kogwon ta a ko morakinda ko se i gwiliɲet lose abur logon se konda abur kana, a se liɲikindi ta. ⁵Se molu wawasakin kulya na kon se kine i nye logon gwe ajo i duɲokindo na kulya ti nɔtu lo gwon jorun se ko kilo twatwa lo. ⁶Kogwon yina kuwe, loɲe lo'but a tokukin i nɔtu lo twatwa. Nɔtu lo twatwa a 'duɲoki putet na gwondi se i na kak gwoso na 'duɲoki'e nɔtu liɲ na. loɲe lo'but a tokuki se anyen kodudwolon kase boɲo ruru gwoso na gwondi nɔn na. ⁷Dutet na nɔ liɲ gwe nyona, nyena gwe ta ajo kasu i yeyeesi. Tiji ta 'borik anyen ta kwakwaddu. ⁸Lwolwon nɔ liɲ ta kodo tutunyar ko 'borik ko toilyet liɲ, kogwon nyarju muggo torojin jore. ⁹Wuji ta 'borik a komu kasu i midijik 'bak wiwinya. ¹⁰Nɔn a 'dogga yi liɲ ko 'dokesi ka'de ka'de, nyena ti yi gwe a kametak lo'but ti kine 'dokesi, anyen tutunarakin ko 'borik ko kine 'dokesi. ¹¹Ko lele nɔto totokujo tin ye tokujo kulyaesi gwoso lo lupe ko nɔn i kutuk; ko lele nɔto kikitakinda, ti nye kitani i riɲit nagon po ko nɔn, anyen nɔn pupura i nɔ liɲ kogwon yesu kristo. Ti bullet ko riɲit gwe ko lepen nɔpi nɔpi. Amin. ¹²Julin kuwe lo nyanyara, ko soriju ta i nɔ pokin i temba na ta gwoso na tembi kimaɲ na, adi yina nɔ a nɔ sorit nagon a pokin kasu ki. ¹³Nyena gwoso na narundi ta nɔɲesi ti kristo na lyonɲi ta lyonɲon anyen molu na kwiyani lepen ko minyo loyit nu a ta molu nyolani nyola ko lyonɲon a duma. ¹⁴Ta a kalyonɲok ko nɔtu a momoraju ta kogwon Karen ti kristo, kogwon mulokotyo lo bubula logon a mulokotyo lo nɔn lo gwon ko ta. ¹⁵Ko ta nɔnɔŋga, ko 'ben gwon kogwon ta a tajuja nɔtu, kode ta a koko'ya, kode ta a konda arabat, kode ta a nɔtu logon pokin i kulya nagon 'bayin a kasu; ¹⁶Ama ko lele nɔto a nɔŋga kogwon nye a kristianityo ti kuwe nayit ko nye yu, ama tin ye bu'yi nɔn kogwon kine Karen. ¹⁷Kogwon diɲit kere po nagon 'duɲoki putet; a nɔtu ti mede na nɔn 'duɲokini putet a kokwe. Nyena ko yi lo 'duɲoki putet a kokwe, a 'dutet nase molu gwe adiɲyo se logon reranya loɲe lo'but lo nɔn kilo? ¹⁸A wuro adi, ko nɔtu lo rigwo a lwoko go, a nyo molu na paki i nɔtu logon a twoju nɔn ko i katoronyak kilo? ¹⁹Nyenagon ti se logon a nɔŋga gwoso na mindi nɔn na, ti se yeɲe konda 'bura ko ti se yinikindi 'borik i kagwiyani lose logon bubulo yiniki ti tilopuggo lo.

Chapter 5

¹Nan gwon ko kulya na jamaki ntu kasu logon a temejik kilo. Nan jambu ko ta kogwon nan 'dok a lele temejiktyo. Nan a ntu logon 'diri a met kristo i nonga, a nan yendi narundo na bullet nagon molu kwikwiya nu. ²Yugge ta yidin ti nun nag won kasu kiden kine. Tiji ta se, a gwon ko rinjaki, ama kogwon ta a wokun gwoso nagon nun mimindi na. tiji ta se ko pusok ko'ben gwon kogwon gurut. ³Ko tutumatyan ta ko ntu logon a wuloki ta anyen ta titi kilo, ama gwe ta a miresi ti ten na yidin. ⁴A na pukindi kagukunit duma nu, a ta molu wuji loguya telet logon a bullet lo a rinjon. ⁵Dok ta teton kodo twotwo temejik kasu. Ta lin kodo jumukinda tokoyok gwoso bonjo anyen tokitakin ko 'borik kogwon a wuro adi, nun renya ntu kabulak ti kusik, ama kwekinda 'busan i ntu lokoyokak. ⁶Tokoyoke ta 'borik i mukok na konin lo nun lo rinjit anyen nye bonjo 'biyu ta ki i dinjit nayit. ⁷Gubara ta wiwinyesi kasu lin ko lepen loki kogwon lepen lo medda ta. ⁸Tiji ta tiju, ti kuwen kasu gwe na, kogwon miriku losu kanoonit gwon gwoso komeru lo wuwunji gaga'yu ko nye koja na. ⁹Gwe ta a logo i yupet i renye na lepen, kogwon ta a den adi lunasirik kasu lo yubbo i kak 'bukulun kilo nongga kine nonesi na gelen kine. ¹⁰A i mukok nagon ta kere nonga ko dinjit a na'dit nu, a togo'yi ta, a togwi'dikindi ta go. Lepen a nun logon 'busan na nyarju lin gwon ko lepen, logon a lununda ta i narunda na bullet na yen nyin ko kristo i mugun lo. ¹¹Ti tumatyan gwe ko lepen nupi nupi, Amin. ¹²Nan a wurokin na yina leta na'dit ko naret na siliwano logon a lunaser lo yubbo logon nan yiyinkin i kita lo. Nan wurokindo ta anyen togo'yu ta 'dok ma tukurukindo adi kine no lin 'diri a'busan na nyarju gwak na nun. Gwe'de ta no i na 'busan. ¹³Ten na kayupok lo gwon Babela yu logon nun a wulun gwoso ta kulu a roman ko ta. 'Dok marako nro lio roman ko ta. ¹⁴Rome ta ko 'borik ko 'bi'biyet na nyarju. Ta lin logon gwon ko kristo i mugun kilo, nan roman ko ta adi, ti talin gwe ko ta.

2 Peter

Chapter 1

¹Nan simon petero koliponit ko a luyokie lo yesu kristo, roman ko ta logon ko yupet nagon a 'bulit gwoso nikan na. yina yupet nun likan kalwokonit yesu kristo lo tindu yi lin kogwon lepen a lo rigwo. ²Nan roman ko ta adi, ti'busan ko talin gwe ko ta bia parik i denda nasu na nun ko na yesu matat likan. ³Matat likan ko rinjit nayit na nun na, kere tindu yi no lin nagon miminikin i gwon ko i kugga na nun. Yi a pu kine no i denda nikan na lepen logon a lununda yi i narju na bullet nayit ko gwon nayit a lobut parik kwekwelen. ⁴Nyena kogwon kine no nye kere milyekindo yi mulyejin dumalak parik logon ko 'bulit, anyen i kine no ta bonjo pupujo i no na 'bu'buron ti na kak kine kogwon 'dekesi narok, 'dok anyen ta bonjo narunda gwon gwoso nun. ⁵Nyena kogwon yina kuwe, tisakindi ta 'borik i'yalakinda na kelan kasu i yupet, ko i 'yalakinda na denda kasu i kelan, ⁶Ko i 'yalakinda na tengu na 'borik kasu i denda, ko i 'yalakinda na naraddu tojo ko 'dutet kasu i tengu na 'borik, ko i 'yalakinda na kugga na nun kasu i naraddu tojo ko 'dutet. ⁷Ko i'yalakinda na tolunaserin kasu i kugga na nun, ko i 'yalakinda na nyarju kasu i tolunaserin. ⁸Kogwon ko tag won ko kine no abur, a se tindi ta adi ta 'bayin a yokia kode 'bak ludweki i denda nasu na matat likan yesu kristo. ⁹Ama ntu logon 'bak kine no lo a mo'doke a konye metaddu pajo. Lepen a bonjo adi nye a lalai I torajin kayitti 'beron. ¹⁰Nyenagon lunasirik kuwe, tisakindi ta 'borik anyen ta bonjo tindu lunu nasu ko wulwe nasu i dena gwak-kogwon ko ta kokon kine no a ta molu konye 'doro su. ¹¹A kirut ta molu rukokini i lupu a lui i tumatyan na yen nyin na matat likan kalwokonit yesu kristo. ¹²Ko na kuwe nan mimindi toyiyikindo ta kine kulya i dinjitan lin, ma'di kodo ta a den se ko kere gwi'dikin i to'diri nagon tag won ko nye na. ¹³Nan yeyeju adi, meta a na'but koyo na gwongi nan nyu ko na mugun nagon a mororgo na, i toyiyikindo na ta kine kulya. ¹⁴Kogwon nan deden adi o dinjit a na'dit nan molu kokolokin na morogo nio, gwoso na kwekindi matat likan yesu kristo nan nu. ¹⁵Nyena nan molu morju parik i tetenda adi ta molu yuyundo kine kulya i dinjitan lin na mindi ta i mukok nagon nan kere wudda i na kak na. ¹⁶Kogwon na tukokindi yi ta rinjit na matat likan yesu kristo se kop o nayit nu, yi ba ko mirakinda lukikirilon kana logon yolo ko konjon na ntu, ama yi kere met lepen ko konyen kan i todumalan nayit. ¹⁷Nun monye a bula a'dok toduma'yu lepen, na pondi yilo gworo ki yuk o lepen ni na i minyo loyit duma bia parik kulya adi, yilo a pilili lio lo nro lo nyanyara logon nan a lyongi parik lo. ¹⁸Yi ko 'borik kere yin yilo gworo kuun ki yu, na gwondi yi ko lepen i pirit na gelen i mere loke lo rurwan nu. ¹⁹Kine no a tin yi i yubbo bia parik kulyaesi lo jam nebijin koju kulu. Kodo a na'but ko ta yiyin kilo kulyaesi, kogwon se gwon gwoso lombo lo kobbu i pirit nagon a mude tojo ko banun na kak, a dabur pukoki kasu i toilyet. ²⁰Ama a kokwe dene ta

den adi, lele ɲuto 'bayin logon bubulo tokorju kulya ti ɲun na wuro nagon a keyo kune ko mgun nayit, ²¹Kogwon ɲutu 'bayin logon a wakunda keju, ama mulokoty loke lo ri'dikinda koko i jamu na kulyaesi lo po ko ɲun.

Chapter 2

¹Ama nebijin 'buronok 'dok koju a pukun ko ntu ti yisaraele kiden, gwoso nagon katodinok 'buronok molu gwon kasu kiden na. kilo katodinok 'buronok molu sukindo no nagon a koresi i totindo nase, ma'di rerenye matat logon kere gworundo se lo, a molu jakindi 'borik korit nagon 'dukin 'de'de kijek. ²A ntu jore molu kepoddi koko i gwiliñit lose lo yu na kwe'de lo kon se aka lo, a kilo lo to'diri molu jamani arabat kogwon no na kon se kune. ³A se molu lukundi gurut kasu ko todinesi 'burono kogwon goma nase. Ama putet logon koju 'beron a 'dujoki i koko lo momondu koko. Katukaranit lose ti doro. ⁴Nu a ko kolokin malaikajin logon kere toronda kulo, ama a gubaddi se kak yu i pirit rinjit, a 'de'deleji koko i mude a rereka, momondu lor 'dujet lo putet. ⁵A nye gwe a ko kolokin kak koju 'beron nu, na jondi nye bar i kak na ntu logon a twoju nun kilo, ama a nye lwoggi Noa katokuonit lo leti lo rigwo se ko kulye ntu buryo. ⁶A nun ke 'dujokin kojino ti sodama ko gomora i koroasut, a nyokundi se kak a kurok, a tindi se a miret i ntu logon a twoju nun logon molu po kase i mikok kilo. ⁷Ama a nye lwoggi loto logon a ntu lo rigwo, logon dedelya parik ko konesi ti yu na kuwe na kon ntu lorok aka kune. ⁸Kogwon yilo ntu lo rigwo si'da ko koko i pirit na gelen lepen memet ko yiyin no na kona kune konesi kase nagon korju saret kune totomi toili loyit lo rigwo perok lin. ⁹Matat deden ko nye lwokon ntu lo twoju nye kulo ada kase i moriesi. Lepen deden 'de'ya ntu lorok i pirit ririnjet tojo ko lor 'dujet lo putet. ¹⁰Kegga se logon woworo i 'dekesi kase narok tin a mugun, logon a kalak a 'bon sara kilo. Kilo katodinok 'buronok a kanajin, konda gwoso na mindi se na, a ko'ye kojen momoroju ten na malaikajin lo bubula. ¹¹Ama malaikajin logon lwolwon kilo katodinok 'buronok i rinjit ko i kido kulo a ko jonja se i putet ko matat i komon ko momoroju. ¹²Kilo ntu gwon gwoso kijakwa nagon a denda kulya, nagon kita gwoso i 'dekesi kase, nagon a yunwe anyen loloka ko tatatua. Kilo ntu momoroju no nagon se 'bak ko kurun kune, a se molu tatuani tatua gwoso kijakwa. ¹³Koko ropaki njonga kogwon se a tononga kulye ntu. Koko nyanyar to'betan ko yawa i tuparan-koko gwon gwoso lut nagon 'yodda ta akere kor ta na nyesi se ko ta i pirit na gelen na, a se nyare nyar momolugga ta. ¹⁴Kuwen kase a jore ko lubbo a konye bulo ko'yu toron. Koko togiraddu ntu lomunyak i konda na toron. Toilyet kase a diniki goma gurut, a nun kere lom koko; ¹⁵Koko ke ko'yu kiko lo rigwo a kere giran, a kepoddi kiko lo Balam niro lo Beor logon nyanyar ropaki i konda na toron. ¹⁶Ama a nye ke yuyuko kogwon toron nayit, kogwon kaine nagona jambu na jambi jambu ko gworo lo ntu, a tenji yilu nebi i konda na no na mamala. ¹⁷Kilo ntu gwon kidiya logon 'bak pion, koko gwon gwoso luruot logon wukoji ko kobunok duma. Pirit nagon a mude adi 'dii a wuloki koko. ¹⁸Koko jajambu kulyaesi lobut logon a no kana i lulukunda na ntu logon pete pujo i gwiliñit lo tupaganon kilo, a tetendi 'dekesi narok ti mugun se ko konesi ti yu na kuwe a meyi. ¹⁹A se rukokindi koko i gwon a lui, ama se ko 'borik a 'dupi ti no na korju ntu, kogwon ntu a'dupiet lo no nagon a te'ya lepen na. ²⁰Kogwon ko ntu ke rwoddu i tolupesi tin a kogwon denda nase na matat likan kalwokonit yesu kristo, ama ko kine tolupesi 'dok ke mok se, a kere te se, a kulya kase worani a naeok bia parik lwolwon ti kokwe kunu. ²¹Kodo a na'but kase ko se kwon a ko den kiko lo leti lo rigwo, lwolwon nagon se ke den lo kiko i koyu na saresi loke logon kere tiki se kulo a kukutoro bot. ²²No na jama i tolupet kune a pokin kase ki a gwak adi, 'Dion a yito kayit I jaat, dok adi, wuri nagon kerekwo na 'dok a yito I gwugwulungo na mugun i wo'do'do.

Chapter 3

¹julin kwe lo nyanyar, na tianana a leta nio tomurek na wurokin nan ta na. i kine letajin murek nana ke wurjo i toiyikindo na ta yeyeesi na rigwo, ²Zanyen ta kodo yeyeju kulya na jam nebijin loke koju kunu, ko anyen yeyeju saresi ti matat likan kalwokonit, logo luyokie lo sunyuki ta kilo lo jonda. ³a kuwe dene ta den adi i perok 'dutesi kakwekweniak logon konda gwoso i 'dekesi kase kulo molu opo, a se molu kwekweninw ko ta. ⁴a molu do'doji adi, nye a milyeju adi nye molu yiyite. ko nye a po? kogwon suluja i lor logon merenyjin kan a twatwa lu, no lin yonon gwoso na gwoggi se i suluwa na gwiya na kak nu. ⁵kulo ntu a 'bon yiyiundo adi koju 'beron nun a kulya, a 'diko se kak gwedenye kanjo i kiden na pion ko i pion kata. ⁶a nye 'dok kulyani kulya, a kak na yinu dinjit muluani mulua ko pion a'dok ke koro. ⁷yilo kulyaet lo gelen lo a 'de'ya 'diko ko kak anyen mondu 'yura ko kiman i lor 'dujet lo putet na tukaraki ntu logon a twoju nun kilo. ⁸julin kwe lo nyanyara, ta kodo a bonjo na no gelen adi lor gelen gwon ko matat likan gwoso kinajin alip gelen, 'dok kinajin alip gelen gwon gwoso lor gelen. ⁹matat a karakin i kulya na ruk lepen kune, gwoso na yeyeji kulye ntu adi lepen a karakin na, ama nye a yatakin ta parik a ko'ye mindi adi ti lele ntu ko'ben kokoro, ama lepen mimindi ntu lin kodo yi lopuggo na toilyet. ¹⁰Ama lor lo matat molu popo gwoso kalanit, a 'diko molu likoro likiuro adi wur, a toro'ba kayit molu luksokoni lusoko ko yulon na kiman, a na kak se ko no nag won i lukata nayit kune lin molu 'yurani 'yura. ¹¹A ko kine no lin molu lusoko tina, ta kodo gwon a kulon ntu i gwilin kasu? ta kodo gwon a ntu loke lo twoju nun. ¹²Na momondi ta po na lor lo nun ko na rurumbi ta 'durokin na yilu lor nu. yu lor molu tin 'diko i lilikara ko kiman, a toro'bo kayit molu luluookoni lulu soko ko yulon na kiman. ¹³Ama yi mondu 'diko ludukoty se ko kak ludukoty nagon leti lo rigwo si'da kata, gwoso na rukokindi nun yin a. ¹⁴Nyenagon julin kwe lo nyanyara, na momondi ta kine no i pokin nu, tisakindi ta 'borik anyen lepen bonjo pujo tag won talin 'bak 'yottet kode korit kayit i komon. ¹⁵Yeyene ta yeye adi yatakinda na matat likan tindu yi kwake anyen yi lwolwoko, gwoso nagon paulo lunaser likan lo nyanyara a wurokindi ta i konon nagon kere tiki lepen na. ¹⁶Lepen a wurjo kine kulya i letajin kayit lin-kunie kulya kata kayit i letajin nagon a nago i kurwe, a ntu lu'bon ko a lokolokak tukolongi tokoret na kine kulya gwoso na tukeolongi se kunie kulya ti nun na wuro kune. nyena koko jakinda 'borik korit. ¹⁷Nyenagon ta julin kwe lo nyanyara, ta kere den kine kulya a kokwe. nyena kunyar ta, ko'ben ta lulukaji ko giresi ti ntu logon a 'debba saresi kilo, anyen tag won a 'dororo kanjo i gwo'dan nasu go. ¹⁸Ama yeje ta i 'durjo i 'busan na nyarju ko i denda na matat likan kalwokonit yesu kristo. a bullet gwe ko lepen tianana ko nupi nupi, amin.

1 John

Chapter 1

¹Kule na kulya gwon a kulyaet lo Ru. Yilo kulyaet koju a kere gwon kata suluja i sulu; yi a yin lepen, a yi ke met ko kwen kan; yi a met laepen, a yi ke'bo ko konisi kan. ²Yina Ru a kwiya, a yi ke met lepen, a yi ke tokorju kulya kayit. A yi ke tukokin ta kulya kayit, adi, lepen a ru na yennyin nagon gwon ko nun monye a ke kweki yi na. ³Yi koti a tukokindo ta no nagon yi ke met ko yin kune, anyen ta bonjo gwon a no gelen ko yi i pirit na gelen; yina tojulin niyan gwon i pirit na gelen ko nun monye se ko niro loyit yesu kristo. ⁴Yi wurokindo ta kine kulya anyen yi se ko lin lyolynon parik ko toiliko kan lin. ⁵Lone logon yi a yinun kayit a tukokindo ta lo nye lo, adi nun a parara a mude gwe 'bayin kayit kayit kwon. ⁶Ko yi kulya adi yi tojulin ko lepen kolumbo a yi woroni i mude, yi jambu kulya 'burono, a yi kenye konda kulya ti to'diri. ⁷Ama ko yi woro i parara gwoso na gwondi nye i parara na, a yi tojuline ko 'borik, a rima ti yesu niro loyit lalaji yi i torojin lin. ⁸Ko yi kulya adi 'bak torojin yi momolugga 'borik, a yi gwe 'bak kulya ti to'diri kayan i toiliko. ⁹Ko yi tutuk torojin kan kanjo lepen a lo gwogwo ko a lo yiyinki i pitokindo na yi i torojin kan ko i toke 'ya na yi i no narok lin. ¹⁰Ko yi kulya adi yi 'bak totoronda, a yi kondi lepen a'buronit, a kulyaet loyit gwe 'bayin kayan i toiliko.

Chapter 2

¹Nwajik kwe, nan wurokindo ta kine kulya anyen ta bonjo gwon a toronda. Ama ko kodo lele ntu a toeonda, yi kata ko ntu logon gwo'dan i kulya kan ko nun monye i komon, yilo ntu a yesu kristo logon a lo gwogwo lo.

²Lepen a tokelet lo torojin kan 'bayin toke'ya torojin kan ka'de ama lepen toke'ya torojin ti ntu tin a kak' lin. ³I yina yi a den adi yi deden lepen, ko kodo yi 'de'dep saresi kayit. ⁴Ntu logon kulya adi, nan deden lepen, ama a 'debba saresi kayit lo lepen a 'buronit, a kulya ti to'diri gwe 'bayin ko lepen i toili. ⁵Ama ko ntu logon a 'deebba kulyaet loyit, diri nyarju na nun a temakinda kayit I toili. I yina yi deden adi yi gwon ko lepen i mugun, adi, ⁶Ntu logon kulya adi nye gwon ko nun i mugun ko nun i mugun lo a tin ye kod woroni gwoso na woroni kristo na. ⁷Ta lo nyanyara kilo, nan 'bayin wurokindo ta saret loluduk, ama lo a saret lo 'beron lodon tag won ko nye i suluwa lo. Yilo saret lo 'beron a kulyaet logon ta ke yin lo. ⁸Kolumbo nan wurokindo ta saret loluduk yilo saret a gwak ko kristo i mugun ko kasu i mugunya, kogwon mude 'bakani 'baka, a parara nagon a'diri gwe i pararaju. ⁹Ntu logon kulya adi nye gwon i parara ama a mandi lunaser, lepen nyu gwon i mude. ¹⁰Ntu logon nyayar lunaser lo, lepen nye gwon i parara. No gwe 'bayin nagon tindu lepen i'doro. ¹¹Ama ntu logon maman lunaser lo, lepen gwon i mude, a woroni i mude, kogwon mude kere tomuseju kwen kayit. ¹²Nwajik kwe, nan wurokindo ta kine ulya kogwon ta kere pitoki i torojin kasu kogwon Karin ti kristo. ¹³Ta komonye, nan wurokindo ta kine kulya kogwon ta deden nye logon kata suluja i sullet lo. ¹⁴Ta nwajik, nan kere wurokin ta kine kulya kogwon ta a logo, a kulyaet lo nun gwe kasu kasu i toilyet, a ta ke te'ya yilo loron lo. ¹⁵Ko nyarju ta na kak, kode no nagon gwon i na kak kune, a ko lele ntu nyanyar na kak, a nyarju na nun monye gwe 'bayin kayit i toili. ¹⁶Kogwon no lin nagon gwon i na kak kune, kweja adi 'konesi narok, ti mugun, ko belesi narok, se kotoor 'bo ti na kak nagon ntu bu'ya 'borik ko se kune, kune no a po ko nun monye yu, ama a tin a kak. ¹⁷Na kak se ko no nagon ntu mimindi kata kune 'ba'baka, ama ntu logon kokon no nagon nun mimindi kune, lepen yeyenon nupi. ¹⁸Nwajik kwe, nag we a dirjit na 'dudet! Ta kere yin adi miriku lo kristo yilo popo, tianana merok jore ti kristo kere po. I yina yi deden adi na gwe a dirjit na 'dudet. ¹⁹Kilo ntu a geladdu 'borik kanjo kayan kata, ama se 'bayin a ti ten nikan, a se yene gwon ko yi. Ama se a gelddu 'borik kanjo anyen bonjo kweki koke adi, lele lose 'bayin a lo ten nikan. ²⁰Ama ta a ntu logon yilo loke kere we'ya, a ta lin dene den kulya. ²¹Nan kere wurokin ta, ama 'bayin adi kogwon ta'ba den kulya ti to'diri, ama kogwon ta deden kulya kayit, kodi ta deden adi, 'burot 'bayin na lupundo kanjo i kulya ti todiri. ²²Na logon a 'buronit? Nona a nye lo renya adi, yesu 'ban a masia lo le? Lepen a miriku lo kristo, kogwon nye a renya nun monye se ko niro loyit. ²³Ntu lo renya niro lepen koti gwon ko nun monye. ²⁴Nyena ti no nagon ta a yin i suluwa a kine gwo'de kasu i toilyet. A ko no nagon ta a yin suluwa kine gwe kasu i toilyet, a ta koti gwolone ko niro lo nun i mugun ko nun monye i mugun. ²⁵No nagon lepen a milyekin tindu yi na a run a yen nyin. ²⁶Nan wurokindo ta kine kulya i kulya ti ntu logon mindi togirja ta. ²⁷A ko gwe gwoso ta, welet nagon nye a we'yi ta na gwon kasu i mugunyar, a lete ntu gwe 'bayin logon miminikin anyen todindo ta welet nagon nye a we'yi ta na nye na todindo ta kulya lin. Yina wela nasu a gwak 'bayin a 'burot. Nyena gwoso nagon nye kere todindo ta nu, gwode ta kayit i mugun. ²⁸Nyena nwajik kwe, gwo'de ta ko kristo i mugun, anye ko lepen molu a punun a yi bonjo gwode a purwat, a gwode 'bak yu na kwe i po nayit. ²⁹Ko ta deden adi lepen a lo gwogwo, ta kodo kukurun adi ntu lin lo konda 'bura kilo a nwajik ti nun.

Chapter 3

¹Meddi ta duma gwanan nagon n̄n monye aje nyarji yi na na lun̄uni yi a n̄wajik kayit na! Ee, yi'diri a n̄wajik kayit. Kuwe nagon n̄utu ti na kak 'bak den yi na, kogwon se'bak den lepen̄. ²Ta lo nyanyara kilo, yi tianana gwe a n̄wajik ti n̄n, ama 'bak nyun̄ kweya ko yi molu gwon din̄yo, ama yi deden adi ko nye a kweya a yi molu gwe gwoso lepen̄, kogwon yi molu memet lepen̄ gwoso na gwongi nye na. ³Nyena n̄utu lin̄ logon yendu kristo kilo kodyo toke'ya 'borik gwoso na gwongi nye a loke na. ⁴N̄utu lin̄ logon konda torojin kilo 'belengu saret; Ee, toron 'diri a 'belengu na saret. ⁵Ta a den adi, lepen̄ a pukun anyen lepen̄ bon̄o jonga torojin ti n̄utu kan̄o, a toron gwe 'bayin ko lepen̄. ⁶N̄uto logon gwon ko lepen̄ i mugun lo a toronda; n̄uto logon a toronda lo a ko met lepen̄ 'dok a ko den lepen̄. ⁷N̄wajik kwe, ti lele n̄uto gwe a togarija ta. Nye lodon yeñon konda 'bura lo a lo gwogwo, gwoso na gwongi kristo a lo gwogwo na. ⁸N̄uto logon yeñon a kakonanit lo torojin, lepen̄ a n̄iro lo n̄ilo kan̄oonit; kogwon n̄ilo kan̄oonit a katoronyanit suluja i suluwa na n̄o lin̄. Kuwe nagon n̄uro lo n̄n a pukun na anyen korju konesi ti n̄ilo kan̄oonit. ⁹N̄uto logon n̄n lo yun̄undo lo a yeñon konda na toron, kogwon gwesin ti n̄n gwon kayit i mugun, a lepen̄ ko nye bulo yeñon konda toron kogwon lepen̄ a n̄iro lo n̄n. ¹⁰N̄wajik ti n̄n se ko n̄wajik ti n̄ilo ko=an̄oonit dena i n̄ilo kiko adi, n̄utu logon a konda 'bura kode a nyarju lun̄asirik kilo a gwon a ti n̄n. ¹¹N̄ilo a lon̄e logon ta aje yin̄ i suluwa lo, adi yi kodyo tutun̄yar ko 'borik; ¹²Ti gwon gwoso kaina logon a lo n̄ilo loron, a lengi lun̄aser lonyit. Ko n̄yo nagon nye lenga lepen̄? Nye lenga lepen̄ kogwon konesi kayit a narok, a ti lun̄aser lonyit gwe a ba'but. ¹³Ta lun̄asirirk, ko sorju ta ko n̄utu ti na kak maman ta. ¹⁴Ti a den adi yi kere lwon̄oddu kan̄o i twan tojo i ru, kogwon yi nyanyar lun̄asirik. Nye logon a nyarju lo lepen̄ yeñon i twan. ¹⁵Ko lele n̄uto maman lun̄aser, lepen̄ a kalen̄anit. Ta a den adi ru na yeñ nyin̄ ti yeñon ko kalen̄anit i mugun. ¹⁶Ko n̄iro kuwe yi kere den ko nyarju na a n̄yo, adi kristo a paju ru nanyit kogwon kulya kan̄. Nyena ti yi agu kodyo paji ru nikan̄ kogwon kulya ti lun̄asirik. ¹⁷Ama ko lele n̄uto gwon ko toro'bo ti na kak a meddi lun̄aser ko ko yon̄o na n̄o, a togo'yi toili loyit i dogga na lepen̄, a nyarju na n̄n kirut gwe a n̄yo kayit i mugun? ¹⁸N̄wajik kuwe, ti yi gwe a nyarju ko kulyaesi kode ko kutusin kana, ama ti yi nyarji ko konesi ko kulya'diri. ¹⁹Nyena ko yina kuwe a yi dendi adi yi gwon i kulya ti to'diri, a yi sugge toilyet kan̄ kayit i komon̄. ²⁰I n̄o lin̄ nagon toilyet kan̄ lo tuggo adi yi a konda arabat, kogwon n̄n a duma lwolwon̄ toilyet kan̄ ko deden n̄o lin̄. ²¹Ta lo nyanyara kilo, ko toilyet kan̄ 'bak tuggo adi yi a konda arabat, a yi gwe a boriya ko n̄n i komon̄; ²²A yi wuji n̄o nagon yi a piyun̄ kayit kune, kogwon yi 'de'dep saresi kayit, a kondi n̄o nagon tulyon̄gu lepen̄ kune. ²³Lo a saret loyit adi, yi kodyo yuyup Karen ti n̄iro loyit yesu kristo, a tun̄yare ko 'borik gwoso na sarakindi nye yi na. ²⁴N̄utu lin̄ logon 'de'dep saresi kayit kilo, koko gwon ko n̄n i mugun a n̄n gwe kase i mugunya. Mulokoty loke logon n̄n kere tikin yi lo tindu yi dendya adi n̄n gwon kayan̄ i mugunya.

Chapter 4

¹Ta lo nyanyara kilo, ko yubbo ta muloko lin, ama teme ta tem muloko, anyen ta deden ko se a ti n̄un kode a legelok, kogwon nyutulu 'buronok jore a kere rekin i na nan. ²Yina ta bubulo titimba mulokoty lo n̄un; kweja adi, muloko lin logo tuggo adi yesu a masia logon a po i na kak a n̄uto kilo, se a ti n̄un. ³Ama muloko lin logon a dend tuggo tina i kulya ti miriku lo kristo, kogwon ta kere yin̄ adi yilo miriku lo popo, Ee, tianana lo gwe kata i kak ni. ⁴N̄wajik kuwe, ta a ti n̄un, ta kere te'ya nyutulu 'buronok, kogwon n̄un logon gwon kasu i mugunya lo a duma lwolwon miriku lo kristo logon gwon i na kak lo. ⁵N̄utulu 'buronok a ti na kak, a se jambi gwoso na jambi n̄utu ti na kak na, n̄utu ti na kak yinge koko. ⁶Yi a ti n̄un; n̄uto logon deden n̄un lo yiyin̄ kulya kan, a nye logon 'bayin a lo n̄un lo a 'bon yinga kulya kan. I yina a yi bulonibulo gwulu'yu ko mulokoyto lo to'diri se ko mulokoty lo lyan̄on. ⁷Ta lo nyanyaro kilo, ti yi tunyare ta tunyar ko 'borik, kogwon nyarju na po ko n̄un yu. Nye logon nyanyarju lo a n̄iro lo n̄un, a dendi n̄un. ⁸N̄uto logon a nyarju lo a denda n̄un, kogwon n̄un lo a nyarju. ⁹I yina n̄un a kweja nyarju nayit kayan i mugunga, a nye sunyukindi yi pilili loyit lo n̄uro i na kak, anyen yi bonjo gwon jorun kogwon lepen. ¹⁰Nyarju gwon tina adi, ti gwon adi yi lo nyarju n̄un, ama n̄un lo nyarju yi, a sunyundi n̄iro loyit a tokelet lo torojin kan. ¹¹Ta lo nyanyara kilo, ko n̄un nyanyar yi tina. Yi 'dok kodyo agu tutuyar ko 'borik. ¹²Lele n̄uto 'bayin kwon logon kere met n̄un; ama ko yi tutunyar ko 'borik, a n̄un gwe kayan i mugunya, a nyarju nayit temakindi kayan i mugunya. ¹³I yina yi deden adi yi gwon kayit i mugun, a nye gwe kayan i mugunya, kogwon nye a tikin yi i n̄arundya na mulokoty loyit. ¹⁴A yi kere met a yi kere tokorju adi, n̄un monye a sunyundyo n̄uro loyit anyen gwon a kalwokonit lo n̄utu ti na kak. ¹⁵Ko n̄uto logon tuggo adi yesu a n̄uro lo n̄un, n̄un gwo kayit i mugun a nye gwe ko n̄un i mugun. ¹⁶Nyena yi deden ko a yup nyarju nagon n̄un nyarji yi na. ¹⁷Ko nyarju a temakinda kayan i toilyet, a yi bonjo gwe ko topurwan i lor 'dujet lo putet, kogwon gwon nikan i na kak nig won bubulo ko na kristo. ¹⁸Kujono ti si'da i pirit na gelen ko nyarju, ama nyarju na tetemakinda na rikoro kujono kanjo. N̄uto logon a kujonit lo a ko nyun̄ temakinda i nyarju, kogwon kujono si,da i pirit na gelen ko rin̄et. ¹⁹Ti nyanyarju, kogwon a kokwe n̄un a nyarju yi. ²⁰Ko n̄uto logon kulya adi, nan nyanyar n̄un, kudyakan a mandi lun̄aser, lepen a 'buronit, kogwon nye logon a nyarju n̄un logon nye kere met lo, yilo n̄uto a bulo nyarju n̄un logon nye a ko met lo. ²¹Lo a saret logon yi a wu ko kristo lo adi, n̄uto logon nyanyar lun̄aser yilo n̄uto agu kodyo nyanyar lun̄aser 'dok.

Chapter 5

¹Nutu linj logon yubbo adi yesu a masia jilo a njawjik ti njun. Nuto logon nyanyar monye njawjik lepen nyanyar njawjik kayit 'dok. ²Yina yi deden adi yi nyanyar njawjik ti njun, kweja adi nyanyar njun a yi 'debbi saresi kayit. ³Kogwon nyarju nikan na njun gwon tina adi, yi 'de'dep saresi kayit, a saresi kayit a re'dikinda yi go. ⁴Kogwon njutu linj logon njun lo yunundyo kilo a te'ya na kak, a yubbo nikan gwe a telet nagon yi te'yi na kak na. ⁵Na logon a katelanit lo na kak? Nye njona a gwon a njuto lo yubbo adi yesu a njuro lo njun lo le? ⁶Yesu kristo a nye logon a po pionj se ko rima; lepen a ko po ko pionj ka'de ama a po ko rima. Yilo a mulokotyo loke lo tokorju, kogwon yilo mulokotyo a lo to'diri. ⁷Kogwon katokorok kata musala, ⁸Kweja adi mulokotyo loke, ko pionj, se ko rima; koko linj musala a tuggo njo gelej. ⁹Ti ruggo kulya na tokor njutu kune, a kulya na tokor njun kune lwonj lwonj kine. Kogwon njun a tokorju kulya ti njiro loyit. ¹⁰Nye logon a yubbo njiro lo njun lo, lepen gwon ko kulya na tokoro kune kayit i mugun. Nye logon a yubbo njun lo, lepen kere kon njun a 'buronit, kogwon lepen a ko yubbo kulya na tokor njun i kulya ti njiro loyit kune. ¹¹Kulya na tokor njun kune gwon tina adi, nye a tindu yi ru na yerj nyin, a yina rug we ko njiro loyit i mugun. ¹²Nuto logon gwon ko yilo njuro, lepen gwon ko yina ru. Nye logon 'bak njuro lo njun lo, lepen 'bak yina ru. ¹³Nan wurokindyo ta logon a yubbo Karen ti njuro lo njun kilo kine kulya, anyen ta bonjo deden adi tag won ko run a yerj nyin. ¹⁴Yi gwon ko topurwa ko njun i komonj, kogwon ko yi a pija nene njo gwoso na mindi nye na, lepen yiyin yi. ¹⁵A ko yi deden adi nye yiyin yi i njo linj nagon yi a piyun kune, yi deden adi yi wuwu njo nagon yi a piyun kayit kune. ¹⁶Ko njuto logon a medda lunjaser i konda na toron nagon 'bayin a twayet, lepen kodo kwakwaddu njun kogwon kulya ti yilo lunjaser, a njun molu tindi yilo njuto ru. Kwakwasesi gwoso kine a ti njutu logon a konda toron nagon a teayet. Toron kata nagon a twayet, ama nan a ko kulya adi lepen kodo kwakwaddu kogwon kulya ti njina toron. ¹⁷Kulya narok linj a toton, ama toron kata nagon 'bayin a twayet. ¹⁸Ti deden adi njuto logon njun lo yunundo lo a yerjon konda toron, ama a njuro lo njun lo tiji lepen, a yilo loron a 'bo'yu lepen. ¹⁹Yi deden adi yi a ti njun a kak 'bukulunj gwe ko yilo loron i rinjit. ²⁰Ti deden adi njuro lo njun kere po. Lepen kere tindu yi kurundo na kulya anyen yi deden nye logon a gwak lo i mugun kogwon yi gwon ko yesu kristo njiro loyit i mugun. Yilo a njun 'diri, yina a ru na yerjnyin. ²¹Njawjik kwe, yiti ta ti 'borik i njunyen logon a 'buronok kilo.

2 John

Chapter 1

¹Nan temejiktyo roman ko do njuto duma nagon njun a wulun na, se ko njawjik kulok logon nan nyanyar i kulya ti to'diri kilo a gwon a nan ka'de ama koti se linj logon deden kulya ti to'diri kilo nyanyar ta. ²Yi nyanyar ta kogwon kulya ti to'diri nagon gwon gwon kayan i mugunya na, a molu gwe ko yi njupi. ³Na gwondi yi i kulya ti to'diri ko i nyarju kata na, a yi gwe ko 'busan, ko yutet se ko talin na po ko njun monye na po ko yesu kristo njiro lo njun monye. ⁴Nan a lyonon parik i pujo na kule njawjik kulok logon gwon i kulya ti to'diri, gwoso nagon njun monye a sarakindi yin a. ⁵Nyena, tiyanana nan mo'yu do pon njote nikanj, 'ban gwoso nan wurokindo do saret loluduk, ama a saret logon yi kere pu i suluet lo, adi yi kodo tutunyar ko 'borik. ⁶Nyarju gwon tina adi, yi kodo gwon i saresi kayit. Yilo a saret logon ta kere yin i suluet lo adi, gwe ta ko nyarju. ⁷Kamomolukak jore kere rekin i na kak. Kilo njuto a ruggo adi yesu a mesia logon a po i na kak a njuto. Nuto lo kulya tina a kamomolukanit ko a lu miriku lo kristo. ⁸Kunyar ta ko'borik anyen ta bonjo gwon a tolikindo njo linj nagon yi a kitani kine, anyen ta bonjo wuju ropet a duma. ⁹Nuto logon a jeletaji njerot a gwe 'bak 'depakinda i todinesi ti kristo lo, lepen 'bakan na njun. Ama nye logon 'depakinda go i todinesi ti kristo lo, lepen kata ko njun monye se ko njiro loyit. ¹⁰Ko lele njuto a tu kasu yini a gwe 'bak ko jokinda ta kine todinesi, ko'ben ta 'dok roroman ko lepen. ¹¹Kogwon njuto lo roma ko lepen lo njarunda konesi kayit narok. ¹²Nan kata ko kulya jore nagon nan mindi wurokindo ta, ama nan 'buon wurjo i waraga ko inka. Ama nan yendu tu i 'yo'yu na ta anyen jambu ko ta lokomonj, anyen lyonon niyanj bonjo tetemakinda. ¹³Njawjik ti sosur nagon njun a wulum na a roman ko do.

3 John

Chapter 1

¹Nan temejiktyo roman ko do Gayo lo nyanyara, logon nan nyanyar lo i kulya ti to'diri. ²Ju lio nyanyara, nan momo'yu njon adi ti mugun nenut gwe a na'but ko ti do gwe lo'but i njo lin, gwoso na gwondi do na'but i toili na. ³Nan a lyonjon parik i dinjit na 'durokindi lunasirik kayupok a nyonyoggi kulya ti to'diri nenut nu. Ee'diri do gwon i kulya ti to'diri. ⁴Nene njo'bayin nagon tulyongu nan parik lwolwon i yinga nio adi njwajik kuwe gwon i kulya ti to'diri. ⁵Ju lio lo nyanyara, do yiyiniki 'bura i njo lin nagon do konakin lunasirik kayapok madi nagon koko a legelok. ⁶Koko a nyonyoggu nyarju nenet i komon na ntu lo momorja a kenisa kulo narako koko i jo'jo nase i njo lin nagon jujukin tulyongu njon logon yi kitakinda lepen lo. ⁷Koko jojolo kogwon kulya ti kristo, a se gwe 'bak ko wuju nene nariet ko paganojin. ⁸Nyena yi kodo narakinda ntu gwoso kilo anyen yi bonjo kwekinda 'borik adi yi narunda kita na kulya ti to'diri. ⁹Nan kere wurokindo kensia waraga, ama Diotrepi logon nyanyar gwon a lo kokuwe lo se lin lo a'buon yinga yi. ¹⁰Nyena ko nan a tu kasu yini, na molu totoyiyikin ta njo nagon lepen kokon kine. Lepen jambu kulya manesi nagon a na'bon i kulya kan. Lepen a yimot kine kulya, ama a lepen renyani wuju lunasirik logon a kayupok kulo, a tengi ma'di ntu logon kodo mimindi wuju se kulo, a rikoddi se kano i kenisa. ¹¹Ju lio lo nyanyara, koben do tomirakinda njo nagon a narok kine, kolumbo mirundi njo nagon a na'but. Nye logon konda njo na'but lo a njon, ama nye logon konda njo narok lo lepen 'bak ko met njon. ¹²Ntu lin a tokorju kulya ti Demetrio adi lepen a lo'but, 'dok kulya ti to'diri tokoru tina. Ee, 'diri a yi 'dok tokori kulya kayit a na'but, a do dede den adi yi toorju a to'diri. ¹³Nan kata kulya ore nagon nan mindi wurokindo do, ama nan a'buon wurojo ko galam lo inka. ¹⁴Nan yendu medda do i dinjit a na'dit a yi molu ti jambi ko do a lokomon. ¹⁵Ti talin gwe ko do. Julin lo gwon ni kulo a roman ko do. Rombi julin lin gelen gelen ko Karin kase.

Jude

Chapter 1

¹Nan yuda kalipuonit lo yesu kristo ko a lunaser yakobo, nan roman ko ntu logon a lunu logon njon monye nyanyar kilo a gaju se ko yesu kristo i mugun. ²Nan roman ko ta adi, ti yatet, ko talin, se ko nyarju gwe ko ta parik. ³Julin kuwe lo nyanyara, nan gwon kata ko pusok i wurokindo na ta kulya ti lwoko nikan nagon yi a njo na. ama nan a ryo adi nan kodo nyona 'de'de i wurokindo na ta anyen jujukinda ta i woro i jundo na kulya na yub yi kune, nagon njon a wukin ntu kayit dan gelen a'duret. ⁴Kogwon kule ntu kata logon a'dumaddu 'borik a lwon. Kilo ntu logon a twoju njon, ama a lopuggi tolien nikan nagon njon logon njon a tiki yi kana na anyen se konda toron ka nagon a matat yesu kristo. Koku 'beron se a wulokin i 'dunoki na yilo putet. ⁵Ta koku a den kine kulya lin'bura ama tiyanana nan mindi toyiyikinda ta; matat aje lwokundo ntu ti yisaraele kano i jur lo Ejipeto, ama i mukok a nye ke tukarju ntu logon 'bak ko yubbo kulo. ⁶Koti yeyeji ta malaikajin logon 'bak yenon sida i tumatyan nagon a tiki se na, ama se a kolokin pirit gwilinj nase, njon a'delakin se i mude logon adi 'dii a rereggi se ko tonot lo yen nyin, mondu lor duma logon 'dunokini se putet lu. ⁷Koti yeyeji ta sodoma ko gomora se ko kojino na dinjo ko se kunu, nagon ntu kase a kita gwoso na kondi malaikajin na, a kondi tolup ko i kepoddu na 'dekesi legelok nagon 'bayin a ti mugunya, a se njongi rinjet i kiman na yen nyin. Kulya kase a tiki a miret. ⁸Nyena kilo ntu koyi gwon ko rudoyesi nagon tikinda se i toludda na 'borik, ko a'bon sara, ko i launda na ten na malaikajin lo bubula. ⁹Ma'di maikolo duma lo malaikajin 'bak ko momoroju. I dinjit na moroni nye ko kanoonit, na renyani se i kulya ti opu na mose nu, lepen 'bak ko buya mugun i ringa na kanoonit ko kulyaesi momoresi, kulumbo lepen tun kulya adi, ti matat ringi do. ¹⁰Ama kilo ntu momoroju njo nagon se 'bak ko kurun kune, ama tun denda nase na njo gwon gwoso na gwolongi kijakwa nagon 'bak ko den kulya, a kine njo na tukarji se. ¹¹Woidio koko! Se kepoddu kiko lo kaina, a kolokindi 'borik i lyanan kogwon se mindi gurut gwoso na lyungi Balam koku nu, a se renyani gwoso na renyani kora nu, a molu tatuani gwoso lepen. ¹²Kilo ntu gwon gwoso lut nagon 'yoyodda tan a gwondi ta i nyesu i pirit na gelen ko tojulin nasu nag won ko yesu i mugun na, se nyesu ko moju ko tubonjon rurugga 'borik gelen. Koko gwoso 'dikolo na wukoji ko kobunot a kenye jonda kudu; koko gwoso kaden ti 'butun logon a radan ludweki, koko a kaden logon a 'dute kano ko kukuri a twatwane twatwa. ¹³Koko gwoso yulajin ti tor logon yaju ko rinjet anyen muggo yu na kuwe ko konesi kase narok. Koko gwoso kaser nagon woro abulondi nagon pirit nase gwon mude adi 'dii a wuloki koko nupi nupi. ¹⁴Kilo ntu a se logon Enoka toburyo lo nyakwerat ti Adama a keju koku i kulya kase adi, mete, matat molu popo ko malaikajin kayit loke alipan ti alipan. ¹⁵Nye po i jonda na ntu lin i putet, ko i 'dunokindo na ntu lin logon a twoju lepen kilo, kogwon konesi lin nagon 'bayin a twoyesi nagon se a kon kune, se ko kulyaesi logon kilo ntu katoronyak logon a twoju lepen kilo a jam arabat i kulya kayit kulo. ¹⁶Kilo ntu a kiwiwinyak a lyonjon i nene njo, koko woro i 'dekesi kase narok, a jambi kulyaesi lobot logon a njo kana, a tobuddi kule ntu anyen se ryeju nene vo. ¹⁷Ama ta julin kuwe lo nyanyara, yeyeji ta njo nagon lukekie ti matat likan yesu kristo koku a jam kune. ¹⁸Koko koku takinda ta adi, kule ntu logon a ka'da'datak

molu pupunun i perok ti ‘dutet logon woro i ‘dekesi kase narok nagon ‘buyin a twoyesi ti n̄un. ¹⁹Kilo a n̄utu logon jonda kulya ti korja. Koko gwon a ti mugun a gwe ‘bakan na mulokoty loke. ²⁰Ama ta julin kuwe lo nyanyara, gweyundi ta ‘borik ki i pipilet na yupet nasu nake parik; kwakwaddi ta i riñit na mulokoty loke. ²¹Yeñe ta i nyaret na n̄un, ko mondi ta yatet na matat likan̄ yesu kristo i tinda na ta tu na yeñ nyin. ²²Wone ta kuwen ko n̄utu logon didiyayu i yupet kilo; ²³Lwoki ta kule i jekunda na se kaño i kiman̄; wone ta kuwen ko kule, ama kunyar ta, mane ta man madi bon̄go nagon a’yoyota ko lut nagon a ‘dekesi ti mugun. ²⁴Ti bullet gwe ko n̄un gelen̄ kalwokonit likan̄, logon bubulo gaju ta i doro, a bubulo bulo tinda ta i gwodañ ‘bakan na korit ko lyon̄on a duma i komon̄ nayit nagon a minyo. ²⁵Ti bulet, ko tomoren, ko saret, ko kido, gwe ko lepen̄ kogwon kulya ti yesu kristo matat likan̄, suluja akokuwe i diñitan lin̄, ko i na diñit, se ko i diñit na popo n̄upi n̄upi, Amin.

Revelation

Chapter 1

¹Kine a n̄o nagon n̄un a kwekin yesu kristo. Lepen̄ a tikin yesu anyen kwekinda kalipunok kayit n̄o nagon gwe nyona ko punun. A kristo son̄di malaikat̄at loyit anyen ko tu i takinda na kaliponit loyit yoani kine kulya, ²A yoani tuggi n̄o lin̄ na met nye kune. Kine a kulya ti to’diri na tokor yesu kristo kune. ³N̄uto lo kenakinda n̄utu kilo kulyaesi keesi lo a kuly’oñi, ‘dok se lo yinga kine keesi a’depe ‘dep n̄o nagon a wuroki kata kine a kalyon̄ok, kogwon diñit na kine kulya gwe nyona. ⁴Nan yoani roman ko kenisajin buryo nag won i jur lo Asia kine adi, ti ‘busan ko tilin̄ gwe kota nap o ko n̄un logon tiyanana kata, logon koju’beron gwon kata, ko lo popo lo, nap o ko muloko kayit buryo logon gwo’dan i komon̄ na si’duet niyit na n̄un kilo, ⁵Na po ko yesu kristo, katokoronit lo yiyiniki a lo to’diri, logon a n̄ien a togeleng i twan, ko a duma lo moran ti kak lo. Ti bullet gwe ko lepen̄ logon nyanyar yi lo, logon a lakunda yi kaño i toronjin kan̄ ko rima kuyit lo, ⁶Logon a tinda yi tumatyan i kitakinda na n̄un money loyit a kianijin lo koti ti kido saret gwe ko lepen̄ n̄upi n̄upi, Amin. ⁷Mete, lepen̄ popo ko ‘dikolo. A n̄utu lin̄ molu meddi lepen̄. Se lo rembu lepen̄ kulo molu memet lepen̄, a gweyajin lin̄ ti kak molu gwine lepen̄. Ti gwe tina Amin. ⁸“Nan logon a Alpa ko a Omega”, matat n̄un lo kulya tina “nye logon tiyana, ko logon koju’beron, kolo popo lo a kabulonit lo n̄o lin̄” kune kenda adi, Nan logon Alpa ko a Omega, suluet ko’dutet n̄un kabulonit lo n̄o lin̄ kulya tina. ⁹Nan a yoani lun̄aser losu. Nan kota n̄uarunda n̄anja duma, ko tokimakan, se ko n̄on̄addu talin̄ nagon a kan̄ ko yesu i mugun. Nan koju gwon i tikon lo lun̄u a patmo, kogwon nan a tokujo kulyaet lo n̄un a nan ke tokorju kulya ti yesu kristo. ¹⁰A mulokotoyo loke ke mok nan i lor lo matat, a nan yingi gworo duma won̄on gwoso ture kuwe i oo. ¹¹A won̄e adi, “wuroki n̄o na met do kine i buk, ko soye se i kenisajin buryo nagon Epeso, ko samurna, ko pergamo, ko tuwatira, ko sardi, ko piladelpia, se ko laodikia”. ¹²A nan lopukoni i medda ko n̄a lo jambu ko nan, a na lopukoni nan nu, a nan meddi lombojin buryo logon a dakap i gwo’desi ki. ¹³A i kiden na lombojin, a lele gwon gwoso n̄iro lo n̄uto gwo’de kata, a jupu jolobia tojo kayit I’dapan ti mokosi, ko gom nagon a dakap a dukuki kayit I kido. ¹⁴Kuwe ko kupir kayit a lokwe gwoso (wool) ko gwoso luru lo lilik, a kuwen kayit gwe gwoso n̄edepa ti kiman̄, ¹⁵A mokosi kayit kobbi gwoso molwo nagon kere nama ko kere poto a nake, a gworo loyit gwe gwoso won̄on na kariya jore adi wuuu. ¹⁶Lepen̄ gwon ko kaser buryo kayit i konin lutaten, a bandu lo pilan swoton murek lupundi kon̄o kayit i kutuk, a komon̄ nayit kobbi gwoso kolon̄ na saya parik i tuparan kiden. ¹⁷A na meddi nan lepen̄ nu, a nan ‘dorone kayit i mokosi gwoso n̄uto lo twan. A lepen̄ sopakindi konin loyit lutaten kuwe ki, a kulyani adi, koben do kukujen, nan a suluet ko a ‘dutet, ¹⁸Ko a lo gwon jorun lo. Nan koju a twan tiyanana Nan gwe jorun n̄upi n̄upi, a nan gwe ko n̄aes̄i tit wan ko ti pirit na muloko. ¹⁹Nyena wure wur do n̄o na met do kune, n̄o nagon tiyanana kata, se ko n̄o nagon molu pupunun i mukok. ²⁰Tokoret na lwono ti kaser buryo logon do a met kuwe I konin lutaten kulo, se ko lombojin buryo logon a dakap kulo, gwon tina adi, kaser buryo kulo a malaokajin tin kenisajin buryo kune, a lombojin buryo kulo gwe a kenisajin buryo kune.

Chapter 2

¹“Wuroki malaikatat lo kenisa na gwon Epeso na adi, kilo a kulyaesi tin ye lo ‘debba kaser buryo kayit i konin lutaten, lo woro i kiden na lombojin buryo logon a dakap lo. ²Adi, nan a den konesi kunok ko dara nenut se ko ñonjaddu nenut’bak dara. Nan a den adi do maman ntu lorok, do kere morju ntu logon ‘borik adi se a luyokie kulo ama ‘bayin a se, a do ke puun kaño adi se a ‘buronok.³Nan a den adi do ñonjaddu’bak dara a moroddi ñerot kogwon kerin kuwe a gwe’bak ko dara. ⁴Ama nan gwon ko kulya na yuyukoni do adi do kere koyu nyarju nenut na kokuwe. ⁵Yeyeji yeyeju ko do ‘duruun yo, lopuggi toili ko kondi konesi ti kokuwe, ama ko do a ‘buon lopuggo toili a nan molu iti konuk yini, a molu ‘dumaddi lombo lelut koño kayit i pirit.⁶Ama ño na’but kata konut, adi do maman konesi ti ntu ti nikolau nagon nan koti maman kune. ⁷Nuto lo gwon ko suwo lo tin ye yingi ño nagon mulokotyo loke a takin kenisjin kune. Ko ntu logon a teya lo, nan molu ‘bu’burukin i nyesu na ludweki ti kodini toruet lo gwon i melesin nakwekwelen na ñun lo.⁸“Wuroki malaikatat to kenisa nag won samurna na adi, kilo a kulyaesi tin ye logon a suluet ko a’dutet lo, logon koyu a twan ko aje ru lo. ⁹Adi, nan deden adi do a sasanya parik a gwe a lomeri, ama kolumbo do a kworinit, a nan kere den adi do a ñoki ko ntu logon kulya adi se a yudayaki kilo, ama ‘bayin a se, ama se a momoret na satani.¹⁰Ti do gwe a kujen ño nagon do de ñonon kine. Mete, konoonit de gugubakin kule kasu i kadi rerket anyen ta tetema, a ta molu sasanyani ko perok puok. Njongi go tojo ko twan, a nan molu tindi do loguya telet logon a ru. ¹¹Nuto lo gwon ko suwo lo tin ye yingi ño nagon mulokotyo a takin kenisa kune. Ntu logon a teya lo, twan tomurek molu a konakinda lepen nene ño.¹²“Wuroki malaikatat lo kenisa nag won pergamo na adi, kilo a kulyaesi tin ye lo gwon ko bandu lo pilan suwoton murek. ¹³Adi, nan deden pirit nagon do sida kata, do sida I pirit nagon sitani tumatyan kata. Nan deden adi do a ‘depakinda kuwe i Karin go, a Kenya renya yubbo na nan, madi o perok lo tatuarikin antipa katokoronit lio logon a gwo’dan go lo. Lepen a tatua kasu kiden I pirit nagon sitani kata.¹⁴Ama nan gwon ko kulya ku’dik na yuyukoni do adi do gwon ko ntu yini logon ‘depakinda i todinesi ti Balam. Yilo Balam koju lo todindo Balak anyen tikinda loket a na ntu ti yisaraele, anyen tindu se i nyesu na kinyo logon wuki nyomuojin logon a ñunyon ko i konda na tolub. ¹⁵A do koti gwe ko kule ntu a gwoso se logon ‘depakinda i todinesi ti ntu ti nikolau.¹⁶Nyenagon ti do lopuggi toili. A ko do a’buon, a nan molu iti kasu yini ‘de’de, i moro ko se ko bandu lo lupundo koño i kutuk lo. ¹⁷Nuto logon ko suwo lo ti nye yingi ño nagon mulokotyo loke a takin kenisajin kune. ntu logon a teya lo nan molu titikin lepen kune mana nagon a’dela; a nan koti molu tindi lepen ñurupit nadit nakwe, a Karin na luduk wurokini nyin nagon lele ntu a denda, tunj money wuju lo denda.¹⁸Wuroki malaikatat lo kenisa nag won Tuwatira na adi, kilo a kulyaesi ti ñiro lo ñun, logon kuwen kayit gwoso ñedepa ti kimanj lo, logon mokosi kayit gwon gwoso molwo nagon aje nama ko aje poto a nake lo. ¹⁹Adi, nan a den konesi kunok, nan a den nyarju nenut, ko yupet nenut, ko ñarakinda nenut, ko ñonjaddu nenut’bak dara. Nan a den adi konesi kunok ti tiyana kune a nabut lwolwonj ti kokuwe kunu.²⁰Ama nan gwon ko kulya na yuyukoni do, adi, do a kolokindo yina ntu yejebele nagon lunju mugun a nebi, a do gwe’bak ko tengu lepen. Lepen a togirja kalipunok kuwe, a todinidi se i konda na tolup ko i nyesu na kinyo logon wuki nyomuejin logon a ñunyon. ²¹Nan a tikin lepen dijit lopuket na toili, ama lepen a renya lopukundo koño i towuton nayit.²²Mete nan molu gugubakin lepen i totet i ñungo ko twanti, a nan molu gubakindi se lo tolup ko lepen kilo i sasanyesi temejik, tunj ko se a lopukundo koño i konesi to nu ntu. ²³Nan molu tutukar ñwajik kayit linj. A kenisajin linj molu dene den adi nan a nye lo gayu yeyeesi na gwon ko ntu i toiliyot lo, a nan molu ropakindi ta linj gelen gelen gwoso i konesi kasu.²⁴Ama nan jambu ko kule kasu lo gwon Tuwatira yini, logon’bak ko ‘depakinda i kine todinesi, ko’bak ko denda ño nagon lunju adi a kulya nagululok ti sitani kilo. Nan kulya ko ta adi nan a sopakinda ta nene ño na totongu,²⁵Ama tunj moke ta ño nagon kasu kine ño, tojo nan a ‘dur.²⁶Nuto logon a teya a debbi kitajin kuwe tojo ko ‘dutet lo, nan molu ‘burukinda lepen i tumatyan i juron linj,²⁷Gwoso nagon baba a ‘burukindi nan i yuggu na ntu na. a nye molu sarji se ko ture logon a wititot, a gwagwaalaggi se adi gwok gwoso sopiya logon a lipo,²⁸A nan molu tindi lepen kaserokoti lo lunju a dabur. ²⁹Nuto lo gwon ko suwo lo tin y yingi ño nagon molukotyo loke a takin kenisajin kune.

Chapter 3

¹“Wuroki malaikatat lo kenisa na gwon Sardi na adi, kilo a kulyaesi tin ye lo gwon ko muloko buryo ti n̄un se ko kaser buryo lo. Adi, nan deden konesi kunok. Karin kunok kukwon adi do gwon jorun ama do a twan. ²Pureni pure. Togole togo n̄o nagon a pitundo konut kine i n̄erot nagon se twatwaji nu. Nan a ryo adi nene na konesi kunot ‘bak ko temakinda ko n̄un lio i metet. ³Yeyene yeye n̄o na wu do ko n̄o yin̄ do kine; ‘depe ‘dep se ko lopuggi toili. A ko do a ‘buon pure, a nan molu pondi gwoso kolanit, a do molu kenye denda din̄it nagon nan molu ‘durukin konut nu. ⁴Ama do kata ko n̄utu kudik sardi yini, logon ‘bak ko tolunda bongwat kase. A se molu jupuni bongwat nakwe, a woroni ko nan i pirit na gelen̄ kogwon se a lobut jujukin. ⁵A n̄uto logon a teya lo molu jupuni bongwat nakwe, a nan molu gwe a siyaddu Karin kayit koŋo i buk na n̄utu lo gwon jorun na, a nan molu ruggi Karin kayit ko baba i komon̄ ko i komon̄ na malaikajin kayit. ⁶N̄uto logon ko suwo lo tin ye yinḡi n̄o nagon mulokoty loke a takin kenisajin kune. ⁷“Wuroki malaikatat lo kenisa nag won Piladelapia na adi, kilo a kulyaesi ti yilo loke logon a diri, logon ko n̄aet lo Dawidi lo, a ko nye a n̄aju kotumit, a n̄uto gwe ‘bayin lo kikindu, a ko nye a kindu, a n̄uto gwe ‘bayin lo n̄on̄aju. ⁸“Adi, nan deden konesi kurok. Mete, nana je n̄aju kotumit konut n̄erot nagon lele n̄uto ‘bayin lo bubulo kindu. Nan deden adi do gwon ko rin̄it a nadit, ama do a ‘debba kulyaet lio a gwe ‘bak ko reya Karin kuwe. ⁹Mete, nan molu kokonakin n̄utu logon ati momoret na sitani kilo nene n̄o. Kilo n̄utu kulya adi se a yudayaki, ama ‘bayin a se, ama se a ‘buronok. Mete, nan molu tikin se i po a dulakini kak konut I mokosi i twoju, a se molu dene den adi nan nyanyar do. ¹⁰Nyena kogwon do a ‘debba saret lio i n̄on̄addu ‘bak dara, a nan molu gaji do i din̄it temet nagon poking i kak lin̄ anyen morju n̄uru lo gwon i na kak kulo. ¹¹Nan yilo popo ‘dede. ‘depe n̄o nagon konut kino go, anyen lele n̄uto bon̄o gwon a ‘dumaddu loguya lelut telet. ¹²N̄uto logon a teya lo, nan molu tetenakin lepen̄ a togwidiet lo kadi na n̄un lio, a nye molu koti gwe a tu koŋo kata aswot. A nan molu wurokindi Karin ti n̄un lio kayit i mugun, se ko Karin ti koji na n̄un lio nagon a yerusalema naluduk nagon a po kak ki yuk o n̄un lio. A nan koti molu wurokindi Karin kuwe naluduk kayit i mugun. ¹³N̄uto logon ko suwo lo tin ye yinḡi n̄o nagon mulokoty loke a tikin kenisajin kune. ¹⁴“Wuroko malaikatat lo kenisa nag won Laodikia na adi, kilo a kulyaesi ti amin, logon a katokoronit logon gwo’dan go ko a lo todiri, logon n̄o lin̄ nag we n̄un kine pipilunda ko lepen̄ i mugun lo. ¹⁵“Nan deden konesi kunok, nan deden adi yupet nenut ‘bak ko likaki aswot ama ‘ban pape parik. Nan mimindi adi ti yupet nenut kodo gwe lilik kode ti gwe pape. ¹⁶Nyenagon kogwon yupet nenut poyiyik, ‘bayin lilik kode pape, a nan de jowundi do koŋo kuwe i kutuk. ¹⁷Do kulya adi, nan a kworinit, nana je ryeju tukworien, a nan gwe a mindi nene n̄o. Ama do a denda adi do gwon ko lokole, do dedelyarikin, do a lomeri, do a mo’doke, a do gwe a limu kana. ¹⁸Nyena nan jujuja do, gworundi dakap kuwe nagon a nama a ke tokela, anyen do bon̄o wora a kworinit; koti ti do gworundi bongwat nakwe, anyen muggo mugun nenut limu kana nagon tikinda ya na kuwe; koti ti do gworundi wini, anyen do weyi kuwen kulok anyen do bon̄o memedda. ¹⁹Nan ririn̄ n̄utu logon nan nyanyar kulo a tojumbi se. nyena gwe ko pusok ko lopuggi toili. ²⁰Mete, nan gwogwo’dan i kotumit, a totoggi totoggu. Ko lele n̄uto a yinḡa gworo lio a n̄aji kotumit, a nan na gelen̄. ²¹N̄uto logon a teya lo, nan molu ‘buburukin lepen̄ i sidaki kak ko i sidaet nio na tumatyan i pirit na gelen̄, gwoso nagon nan koti a teya na, a sidakini kak ko baba i sidaet nayit na tumatyan i pirit na gelen̄. ²²N̄uto logon ko suwo lo tin ye yinḡi n̄o nagon mulokoty loke a takin kenisajin kune.

Chapter 4

¹A i mukok na yina, a nan meddi adi kotumit a nai ki yu; a gworo lo yin nan a kokuwe logon wonon gwoso burugi lo lungi nan adi, pondi ki ni, a nan de kwekindi do ɲo nagon kodo pupunun i mukok na kine ɲo. ²Nede a mulokotyo loke moke mok nan, a nan meddi sidaet na tumatyan ki yu, a lele ke sidaki nyin. ³A nye lo sidaki nyin lo metani gwoso ɲurupo nakwe kwelen nagon a yasipidi se ko sardio; a gorigori logon meta gwoso ɲurupit nakwekwelen nagon a emeralido (emerald) lo loɲakinda yina sidaet kiedn. ⁴A nan meddi sidaesi ti tumatyan merya murek wot inɲwan loɲga yina sidaet. A ɲutu temejik merya murek wot inɲwan sidaki i kine sidaesi; se a jupu bonɲwat nakwe a gwe ko loguyajin logon a dakap kase i kuwesit. ⁵A meme'dekta na ki ko wogon se ko rumon na kirpya lo ki pondi kaɲo yina sidaet. A kalya buryo na kokobbu gwe i komon na yina sidaet; kweja adi kilo a muloko buryo ti ɲun. ⁶A nene ɲo gwe kata i komon na yina sidaet gwoso tor nasulyon nagon meta gwoso mandara. A ɲo logwon jorun inɲwan loɲakindi yina sidaet kiden. Kilo ɲo gwon ko kuwen jore i komon ko i oo. ⁷A ɲo togelen lo gwon jorun lo gwe gwoso komiru, a tomurek lo gwe ko komon gwoso dwot, a tomusala lo gwe ko komon gwoso na ɲuto, a toinɲwan lo gwe gwoso lo dadaju. ⁸A kilo ɲo inɲwan lo gwon jorun kilo lin gelen gelen gwe ko kopukon bukien bukien, a gwe ko kuwen jore I suwoto lin se ko kata nase. Koko a yukan ko tuparan ko tukwaje, a yoloni adi, loke, loke loke matat ɲun kabulonit lo ɲo lin, logon kojo 'beron gwon kata, ko tiyana kata, ko a nye lo popo lo". ⁹A i diɲitan lin nagon kilo ɲo lo gwon jorun kulo tindi nye lo sidaki i sidaet logon yeyenon ɲupi lo gotesi ko bulesi, se ko lyonjesi nu, ¹⁰Lo a temejik merya murek wot inɲwan kulo 'do'done kak rupu i komon na nye lo sidaki i sidaet lo, a twoji lepen lo yeyenon ɲupi lo, a se gumbi loguyajin kase kak i komon na yina sidaet, yolo adi, ¹¹Pon matat ɲun llikan, do a lobut jujukin wuju gotet, ko bullet, se ko rinjit, kogwon do a gweja ɲo lin; se a gweya a gwe kata gwoso i mindi nenut.

Chapter 5

¹A kiruŋ nan meddi waraga na ruŋa i konin lo lutaten lo nye lo sidaki i sidaet na tumatyan lo. Yina waraga a wuro pelela liŋ ko a nyadoto ko nyadotesi butyo. ²A nan meddi malaikatat lo riŋit lalaija ko gworo lobijo, pija adi, ŋa logon a lobut jujukin ŋaju waraga na rya ko i ŋandu na nyadotesi kayit?³A ŋuto gwe ‘bayin ki yuk ode kak ni kode i pirit na muloko, logon bubulo ŋaju nu waraga kode medda kata nayit. ⁴A nan gwine gwien parik, kogwon ŋuto ‘bak ko puo logon a lo’but jujukin ŋaju yina waraga kode medda kata nayit. ⁵A lele lo tetejik suggi nan adi, ko gwien. Mete, komiru lo kotumit na yuda, kukurute lo ŋawidi aje teya; nyena lepen bubulo ŋaju yina waraga se ko nyadotesi kayit buryo kine.⁶A kiruŋ na meddi kiloloŋ gwogeodan i kiden na yina sidaet, ko i kiden na ŋo inwan lo gwon jorun kulo, se ko i kiden na kilo temejik, puru gwoso logon aje ‘duŋo. Lepen gwon ko ungwora buryo ko kuwen buryo, kweja adi kilo a muloko buryo ti ŋun logon nye a son kaŋo i kak liŋ (bukuluŋ). ⁷A lepen pondi po, a ‘dumundi yina waraga i konin lutaten lo nye lo sidaki i sidaet na tumatyan lo.⁸A na ‘dumaddi yilo kiloloŋ yina waraga nu, akilo ŋo inwan lo gwon jorun se se ko kilo temejik merya murek wot inwan ‘do’done kak rupu kayit i komoŋ. A se liŋ gelen gelen gwe ko tomon ko kala bajin nagon a dakap a jore ko bokur. Kilo bokur a kwakwasesi ti ŋutu ti ŋun.⁹A kilo ŋo inwan se ko tetemik kulo yoyi koli loluduk adi, ŋo a lobut jujukin ‘dumunda yina waraga koi ŋaju na nyadotesi kayit, kogwon do koju a ‘duŋo, a rima kunok gworokindi ŋun ŋutu ti kotumiton liŋ, ko ti kutuain liŋ, ko ti gweyajin liŋ se ko ti juron liŋ. ¹⁰A do ke kon se a tumatyan na koanijin ti ŋun tikan, a se molu tumatyani tumatyan i kak.¹¹Koti a nan meddi medda, a nan yinŋe gworolo ti malaikajin jore alipan puok danjin alipan puok ko alipan ti alipan. A se gwode gwodan lolongo yina sidaet, ko ŋo lo gwon jorun se ko temejik. ¹²A se yoloni i gworolo dumalak adi, kiloloŋ logon a’duŋo lo a lobut jujukin wuju riŋit, ko tukworien, ko kogon, ko tumatyan, ko bullet, ko gotet, se ko pupuresi.”¹³A nan yinŋi ŋo liŋ lo gweya ki yuk o kak ni ko i lukata na kak se ko i tor duma na balan, kweja adi ŋo liŋ na gweya kune i yolo adi. Ti pupuresi, ko bullet, ko gotet, se ko tumatyan gwe ko nye lo sidaki i sidaet lo, ko ti gwe ko yilo kiloloŋ nupi nupi. ¹⁴A ŋo inwan lo gwon jorun kulo ruggi adi Amin; a temejik kulo ‘dodone kak rupu i twoju.

Chapter 6

¹Nyena a nan meddi yilo kilolonj i njandu na nene na nya'dotesi buryo kune, a nan nyingi lele lo njo inwan lo gwon jorun kulo i rumon gwoso kiripya lo ki adi, po! ²A nan meddi kusan nakwe gwe yu, a njuto lo wokon ko lepenj lo gwe ko danj, a loguya ke tiki lepenj, a lepenj iti kanjo a kate lanit logon tu i teya. ³A nagon kilolonj nandi nyadotet tomurek nu, a nan yingj njo tomurek lo gwon jorun lo i lunju adi, po! ⁴A nene kusan nagon a nator pondi kanjo i kak, anyen njutu kodo totozem ko borik, a lepenj tikini bandu logon a duma. ⁵A nagon kilolonj nandi nya'dotet tomusala nu, a nan yingj njo tomusala lo gwon jorun lo i lunju adi, po! A nan meddi kusan narwo gwe yu, a njuto lo wokon ko lepenj lo moggi mijan kayit i konin. ⁶A nan njingj njo gwoso gworo i kiden na njo inwan lo gwon jorun kulo kulya adi, Temet gelenj na 'bolok jonga gurut nagon ropaki njuto i kita na lor gelenj, koti temesi musala ti 'bolok na riyaka jonga gurut na ropaki njuto i kita na lor gelenj; ama koben do korju welet se ko binyo. ⁷A nagon kilolonj nandi nya'dotet toinwan nu, a nan yingj njo toninwan lo gwon jorun lo i lunju adi, po! ⁸A nan meddi kusan napayanj gwe yu, a Karin ti njuto lo wokon ko lepenj lo gwe a twan, a pirit na muloko nag won kak na woki kayit i mukok. A se'burukini i tatuja na njo ti suwot toinwan lo kak ko bandujin, ko magor, ko twana logo, se ko gwurunjin ti kak. ⁹A nagon kilolonj nandi nyadotet tomukanat nu, a nan meddi kodudwolon ti njutu lo tatua gwe i mukok na pirit yuret na rubangajin. Kilo njutu tatua kogwon kulyaet lo njun se ko tokoret nagon se a tokorji na. ¹⁰A se gwine gwien ko gworolo lobot adi, pon matat, do logona loke ko a lo todiri, dinjit njornan nagon do molu 'dungi putet a ropakindi rima kanj i njutu lo sida i kak ni kulo. ¹¹A se linj gelenj gelenj korakini bongwat nakwe a ke taki anyen yuyukan koti ko dinjit a na'dit, tojo ko lunjasirik ko sasirik a ko lo kikita a temakinda ko se ko logon tatatua gwoso se kulo, a tatua linj. ¹²A nagon kilolonj nandi nya'dotet tobukien nu, a nan meddi rigirigi duma lo poki i kak; a kolonj worani a narwo gwoso suali lo tetena ko kupir lorwok ti toroba, a yapa bukulunj lopuhhi a rima. ¹³A kaser ti ki 'dodone kak gwoso ludweki ti kibi logon bak ko nyu jo i dinjit nagon kodini a wuko ko kobunot lo rinjit; ¹⁴A ki rungi njuduyi mugun gwoso waraga a likioro likioro, a merya linj ko tikonyo linj ke yunja kase i piriton. ¹⁵A kirun moran ti kak, ko njutu temejik, ko kanyomok ti komorok, ko kworiniko, ko njutu ti rinjiton, se ko njutu linj logon a dupi ko logon a lui kulo 'de'yi 'borik i kuggiot se ko i kiridiyat ti merya, ¹⁶A se kulyani ko merya ko lurwat adi, 'do'done ta kayanj ki, muke ta yi I komonj na nye lo sidaki i sidaet na tumatyan lo, se ko i woran na kilolonj; ¹⁷Kogwon lor duma lo woran nase aje pi. Nja logon njona jujukin gwodan?

Chapter 7

¹A i mukok na yina a nan meddi malaikajin injwan gwogwodan i suwoton injwan ti kak. Se tengu kobunoton injwan ti kak anyen kobunot gwon 'bayin lo wukundo i kak kode i tor дума na 'balan, kode i lele lo kaden. ²A nan meddi lele malaikatat niun i swot lo yore ko katimanti jeket kayit i konin nagon a na njun lo gwon jorun lo. A lepen wonje ko malaikajin injwan logon a'buruki I tukarju na kak se ko tor дума na 'balan kulo ko gworo lobijo adi, ³Koben ta tutukar ta kak, ko tor дума na 'balan, kede kaden, tojo yi a jokakinda kweyet i komonsikan ti kulipunok ti njun likan. ⁴A nan kirun yingi kenet na njutu logon a jokaki kweyet kulo, adi a njutu alipan mia gelen ko merya injwan wot injwan i kotumiton lin ti njutu ti yisaraele. Kweja adi, ⁵i kotumit na yuda njutu alipan puok wot murek a jokaki kweyet; i kotumit na Rubena njutu alipan puok wot murek a jokaki kweyet; i kotumit na Gada njutu alipan puok wot murek a jokaki kweyet; ⁶i kotumit na Aser njutu alipan puok wot murek a jokaki kweyet; i kotumit na Napatali njutu alipan puok wot murek a jokaki kweyet; i kotumit na Manase njutu alipan puok wot murek a jokaki kweyet; ⁷i kotumit na Simeona njutu alipan puok wot murek a jokaki kweyet; i kotumit na Lewi njutu alipan puok wot murek a jokaki kweyet; i kotumit na Yisakar njutu alipan puok wot murek a jokaki kweyet; ⁸i kotumit na Jebulun njutu alipan puok wot murek a jokaki kweyet; i kotumit na Yosepa njutu alipan puok wot murek a jokaki kweyet; i kotumit na Benjamin njutu alipan puok wot murek a jokaki kweyet. ⁹A i mukok na yina, a nan meddi lodir lo njutu jore gwe yu, logon lele njutu nyobulo kenda, logon ponda i juron lin, ko i kotumiton lin. Koko gwodan i komon na yina sidaet ko i komon na yilo kilolon, koko a jupu bongwat nakwe, a gwe ko kenia ti kiat kase i konisi. ¹⁰A koko wonje ko gworolo lobot adi, njun likan logon a sidaki i sidaet na tumatyan lo se ko yilo kilolon koko lo lwoggu yi. ¹¹A malaikajin lin gwode i lolonga yina sidaet ko temejik se ko njun injwan lo gwon jorun kulo, a se 'do'done kak rupu i komon na yina sidaet, a twoji njun, ¹²adi Amin! Ti pupuresi, ko gotet, ko konon, ko lyonesi, ko bullet, ko rinjit, ko tumatyan gwe ko njun likan njupi njupi! Amen. ¹³A kirun lele lo temejik piji nan adi, kilo a ku njun lo jupu bongwat nakwe? Se ponda ya? ¹⁴A nan ruggi lepen adi, pon дума lio, do deden. A lepen takindi nan adi, kilo a njutu lodon a po konjo i njonga дума. Se aje lalaju bongwat kase a nakwe i rima ti yilo kilolon. ¹⁵Nyenagon yina a kwe nagon koko gwon i komon na sidaet na njun, a kitakinda lapen ko luparan ko tukwaje kayit kadi, a nye lo sidaki i sidaet lo molu gwe a tilimot nase. ¹⁶A koko molu koti kenye gwon ko magor, kode moka kure kwonji a kolon molu kenye yuyulonju parik kase ki kwon, ¹⁷Kogwon yilo kilolon lo gwon a kayukunit lose a molu nyomoddi se i kidia ti pion toruesi; a njun molu seji njolitan lin kase i kuwen.

Chapter 8

¹A nagon kololon ṇandi nyadotet toburyo nu, a ki gwode talin adi lii gwoso swot na saa. ²A nan meddi malaikajin buryo lo gwodan ko ṇun i komon kulo a tiki burugijin buryo. ³A kirun lele malaikatat pondi po a gwode I pirit yuret na rubangajin. Lepen gwon ko tadok nagon a dakap anyen tikini bokur, a lepen tikini bokur duma parik anyen wuwukin i pirit nagelen ko kwakwasesi ti ṇutu lin ti ṇun. Lepen wukinda se i loki na pirit yuret na rubangajin nagon a dakap i komon na yina sidaet. ⁴A kopurot lo bokur se ko kwakwasesi ti ṇutu ti ṇun purioro ki i konisi ti malaikatat lo gwodan ko ṇun i komon lo. ⁵A yilo malaikatat ‘dumundi ta’dok na, a tojoreji ko kiman nag won i pirit ‘yuret na rubangajin na, a gubakindi i na kak; a kirpya lo ki rumone rumon, a wonesi ko meme’dekta na ki se ko rigirigi lo gwe. ⁶A kirun malaikajin buryo lo mogga burugijin buryo kulo tetenakindi ‘borik i kudda. ⁷A malaikatat togelen lo kuddi burugi loyit. A torok ti kudu ko kiman na pondi a ṇoya ko rima inge ‘bukoki i na kak. A swot gelen na musala na kak, ko swot gelen na musala na kaden, se ko doru lin inge ‘yura adi kuyum. ⁸A malaikatat tomurek lo kuddi burugi loyit. A ṇo gwoso mere duma logon kokobbu a kiman lo gubakini i tor kata. ⁹A swot gelen na musala na tor duma na balan inge lopuggo rima, a swot gelen na musala na ṇo lo gwon jorun i tor kata kulo inge twatwa, a swot gelen na musala na kibojin inge tukara. ¹⁰A malaikatat tomusala kuddi burugi loyit; a kaserokoti duma logon kokobbu gwoso kalyati na kiman ‘duruu kak ki yu, a ‘duruki i swot gelen na musala na karya ko na kinesi ti pion. ¹¹Yilo kaserokoti lunu a loburtolon. A swot gelen na musala na pion inge wora potot, a ṇutu jore inge twatwa kogwon pion aje kona potot. ¹²A malaikatat toinwan lo kuddi burugi loyit; a swot gelen na musala na kolon, ko na yapa, se ko na kaser, inge koro anyen swot gelen na musala nase gwon a mude, a swot gelen na musala na tu paran gwe a mude, ko na tukwaje koti. ¹³A nan kirun poki i dirja, a nan yingi yuku ‘daunda i woli na ki gwigwiun ko gworo lobot adi, woidio, woidio, woidio i ṇutu lo sida i na kak kulo, na kuddi malaikajin musala burugijin kase de nu!

Chapter 9

¹A malaikatat tomukanat lo kuddi burugi loyit; a nan meddi kaserokoti ‘duruun kak ki yu. Yilo kaserokoti a tiki naet lo dili nagon ‘bak dutet. ²A nye naji dili nagon ‘bak ‘dutet na, a kopurot puriu kaŋo i yina dili kata gwoso kopurot lo pirit namet nagon a duma, a inge tomuso kolon ko kobuŋot. ³A mayat punu koŋo i kopurot kata a poki i na kak, a se inge tiki rinjit gwoso na kitolan ti kak. ⁴A se inge taki adi ti se kenye korju doru lo na kak, kode njo lonjem, kode kaden, tun korju ntu logon ‘bak ko jokaki kweyet na njon kase i komonŋikan. ⁵Kilo mayat ‘bak ko rukoki i tatuja na se, ama tun tomijo se ko yapala mukanat. A tomijo nase mine gwoso na koji kito ntu na. ⁶A i kulu perok ntu molu gayi twan, ama a se molu kenye ryoju nye, Ee, se molu mindi twatwa, ama a twan molu rwoddi se. ⁷Kine mayat meta gwoso kusanjin nagon a tetenaki a ti gor, a se gwe ko njo gwoso loguyajin logon a dakap kase i kuwesik, a komonŋikan kase gwe gwoso komonŋikan ti ntu. ⁸A se gwe ko kupir gwoso ti ntu na wate, a kala kase gwe gwoso ti komiruot. ⁹A kidojin kase inge muko ko gayesi gwoso gayesi nagon a witiyot, a wonjon na kopukon kase gwe gwoso wonjon na arabiajin lo jiko ko kusanjin na wokon i tor. ¹⁰A se gwe ko kotesi gwoso ti kitolan, a koji ko kutusin kase, a se gwe ko rinjit kase i kutusin nagon tomijo ntu ko yupala mukanat. ¹¹A se gwe ko mor lose logon a malaikatat to dili nagon ‘bak dutet. Yilo malaikatat lunu i kutuk na Ebere a Abandon. A i kutuk na Giriki lunu a Apoluon. ¹²Deliyet togelen aje ‘baka; mete, kune deliyesi murek kine popo i mukok. ¹³A kirun malaikatat tobukien lo kuddi burugi loyit, a nan yingi gworo wunjon koŋo i ongwara inwan ti pirit ‘yuret na rubanŋajin na tetena ko dakap, nag won ko njon i komon na. ¹⁴A yilo gworo takindi malaikatat tobukien logon burugi lo adi, “Laggi malaikajin inwan lodon a rereka yu i kare duma perat.” ¹⁵A malaikajin inwan kulo lakani laka logon a tinjiki se ko tatuja swot gelen na musala na ntu tin a kak. ¹⁶A nan ke yin kenet na kamorok lo woro ko kusanjin ko se muda; adi se a alipan puok danjin alipan puok danjin murek (200,000,000). ¹⁷A i njo na met nan kune, a kusanjin se ko kajoŋak kase metani gwoso se gwon ko gayesi kase i kidojin nagon meta gwoso kiman ko gwoso njurupo nanem nakwekwelen ko a naporonok gwoso pisek. A kuwesik ti kusanjin gwe gwoso kuwesik ti komiruot, a kiman ko kopurot se ko pisek purju kaŋo kase i kutusin. ¹⁸A kilo twana musala, kweja adi, kiman ko kopurot se ko pisek lo puriun kaŋo kase i kutusin kulo inge tatu swot gelen na musala na ntu ti na kak; ¹⁹Kogwon rinjit na kusanjin gwon kase i kutusin ko kase i kotesi. A kotesi kase gwe gwoso munuo a gwe ko kusik, a se tomiji ntu ko se. ²⁰A ntu tin a kak lo pitundo, logon kilo twana ‘bak ko tatu kulo, gwe ‘bak ko lopuggo toiliyot i njo na teten se ko konisi kase kune, a gwe ‘bak koyu kwakwaddu muloko lorok, ko nyomuejin logon tetena ko dakap, ko podo, ko molwo, ko njurupo, se ko kaden. Kilo njo nyobulo medda, kode yinga, kode woro. ²¹A kilo ntu gwe ‘bak ko lopuggo i torem nase, ko i wandu na kon se ko winiko, ko; towuton nase, se ko i kokoya nase.

Chapter 10

¹A kirun nan meddi lele malaikatat lo rinjit ponda kak ki yu, a jupu 'diko; a gorigori gwe kayit I kuwe, a komon nayit gwe gwoso kolon, a mokosi kayit gwe gwoso bililiyat ti kiman. ²A nye moggi waraga na nudula nagon a nai kayit i konin. A lepen ryoggi tor duma na 'balan ko mokot layit lo lutaten, a royggi kak ko mokot loyit lo kadone. ³A lepen marangi ,marangu ko gworo lobot gwoso komiru lo rurumin. A na marangi nye nu, a kipyala ti ki buryo kulo koti lo rumone. ⁴A nagon kilo kipyala ti buryo rumone rumon nu, a nan suluji wurojo, ama a nan yingi gworo kuun ki yu buryo a jam kine ko nya'doddi se, an do ko wurokin se kak. ⁵A malaikatat logon nan a met gwodan i tor ko i kak lo, doggi konin loyit lutaten ki. ⁶A lepen mileji milyeju dinda Karin tin ye logon jorun nupi nupi lo, logon a gweja ko ki ko kak, ko tor na 'balan, se ko lin lo gwon i lukata nase kulo adi, dinjit molu a karakin koti, ⁷Ama ko dinjit aje po nagon malaikatat toburyo lo kuddi burugi loyit nu, a kirun nebijin kalipunok kayit nu. ⁸A gworo lo yin nan ki yu lo koti takindi nan adi, iti, ko 'duma waraga nagon gwon no nu i konin lo malaikatat lo gwodan i tor duma na 'balan kata ko i kak lu. ⁹Nyena a nan iti ko lu malaikatat yu, a piji lepen anyen tindu nan nu waraga nadit na nudula nu. A lepen takindi nan adi, jongi, ko nyoni nyo lepen. Lepen de gwon potor konut i pele, ama nye de gwon tobibin gwoso siwu konut i kutuk. ¹⁰A nan 'dumundi waraga nadit na nudula ko maliakatat lo i konin, a nan nyesi nyesu, a nye gwe tobibin gwoso siwu kuwe i kutuk, ama a nagon nana je nyesu lepen nu a gwe potor kuwe i pele. ¹¹A kirun nye takindi nan adi, do agu kodo koti kekeju i kulya ti gweyajin jore ti ntu, koi kulya ti juron, ko ti kutusin se ko ti moran.

Chapter 11

¹A kiruŋ nan takini gwoso temet, a nan takini adi, ɲine ki ko tembi kadi na ɲun, se ko pirit ‘yuret na rubanɲgajin, ko kene ken ɲutu lo kwakwaddu kata kilo. ²Ama an do ko tem’banj lo gwon koŋo na kadi, koloki kogwon a tiki ɲutu ti juron, a se molu ryoryoggi koji nake ko yapala merya inɲwan wot murek. ³A nan molu ‘burukindi katokorok kwe murek i tokujo ko perok alip gelenj ko miajin murek ko merya bukien (1,260) a jupu bonɲwat terekese. ⁴Kilo katokorok a kaden murek ti olive (oli) ko a lombojin murek logon gwodan ko matat lo na kak i komonj. ⁵Ko lele ɲuto mindi korju se a kimaŋ molu lupundi kaŋo kase i kutusin a tutunɲi merok kase i ɲuto logon mindi korju se lo molu tatatua tina. ⁶Koko koti a’buruki i togwoya na ki anyen kudu kodo gwon a jon i perok logon se kekejutu kulu. A se inɲe ‘buruki i lopuggo na karya a rima, ko i gwuddo na kak ko gweyarijin lin ti twana logo i diɲitan lin na mimindi se kune. ⁷Ama ko se molu aje tutɲokindo tokoret nase, a kijakutat lo lupundo kaŋo i dili nagon ‘bak ‘dutet, molu moroni ko se, a molu teiji se a tatauji se. ⁸A opuo kase molu gwe i kiko lo koji duma nagon a luɲu ko lilim adi sodoma kode Ejipeto. Yina koji matat lose a ‘bikiki i kodini na goro. ⁹A kule gwiarijin ti ɲutu, koti kotumiton, koti kutusin, se ko ti juron molu poki i dirja na opuo kase perok musala ko swot, a se molu kenye rukokindo opuo ti kilo ɲutu i nuka. ¹⁰A ɲutu ti na kak lyonɲi lyonɲon a nyolani i kulya kase, a to sunyuki ko’borik ‘dokesi, kogwon kilo nebijin murek a tomijo ɲutu tin a kak. ¹¹A i mukok na perok musala ko swot a kobunɲot lo ɲun toruji se, a se gwode gwodan ko mokosi kase; a ɲutu lo girja se kulo inɲe moka ko kujono duma. ¹²A kilo ɲutu murek yinɲi gworo lobot kuun ki yu, luɲgu se adi, pondi ta ki ni. A se iti ki i ‘diko kata merok kase memedda. ¹³A i nu diɲit gwok, a rigirigi duma gwe kata, a swot to puol lo koji inɲe duyomoki kak, a lu rigirigi inɲe tatuja ɲutu alipan buryo; a pitono lo pitundo kulo inɲe kujono parik, a pupurji ɲun loki. ¹⁴Deliyet tomurek aje ‘baka. Mete, deliyet tomusala yina popo ‘dede. ¹⁵A makukatat toburyo lo kuddi burugi loyit, a gworolo lobot gwe kata ki yu logon kulya adi, Tumatyan na na kak tiyanana gwe a na matat likanj ko a na masia loyit, a lepeɲ molu tumatyane tumatyan ɲupi ɲupi. ¹⁶A kiruŋ temejik merya murek wot inɲwan kulo sidakini i sidaesi kase ti tumatyan ko ɲun i komonj, a ‘dodone kak rupu i twoju na ɲun, ¹⁷Adi, matat ɲun kabulonit lo ɲo lin, ɲo tiyanana kata, ɲo koju ‘beron gwon kata. Yi pupurja ɲo kogwon ɲo aje mogga rinɲit nenut duma ko aje suluja tumatyan. ¹⁸Juron woworan, ama lor lelut ropet lo toron aje ‘durokin. Na a diɲit ‘duɲet na putesi ti lo twatwa, ko a diɲit nagon ɲo ropakindi ‘busan i kalipunok kulok nebijin, ko ɲutu kulok katwoyok, se ko i ɲutu lin lodidik ko dumalak logon kukuk Karin kunok kilo, ko a diɲit nagon tukararikin ɲutu lo korju kak kulo. ¹⁹A kituɲ kadi na ɲun ɲaji ɲaju ki yu, a sanduk na tomoret nayit inɲe meta i kadi nayit, a kiruŋ gwe a meme’dekta na ki, ko wonjesi, ko rumon na kipyala ti ki, ko rigirigi, se ko kudu duma lo torok.

Chapter 12

¹A kweyet duma na metani ki yu, nuto nakwan a jupu kolon gwoso bonjo, a yapa gwe kayit i mokosi, a kaser puok wot murek gwe a loguya kayit i kuwe. ²A nye gwe ko pele, a nye lulji lulujo kogwon mien ko nonja na yunundo na niro. ³A nen kweyet inge meta ki yu; mete, kitun duma ko a lotor gwon ko kusik buryo ko ongwara puok, a gwe ko loguyajin buryo kayit i kusik; ⁴A kotet nayit sukundi swot gelen na musala na kuser ti ki a ratundi se kak. A kirun yilo kitun gwode i komon na nuto nagon gwe nyona ko yunundo na, anyen wiyo niro lo yina nuto i yunwe nayit. ⁵A yina nuto yunundi niro luwalet logon molu yuggu juron lin ko ture logon a wititot. A yilo niro jekajini ki dede ko nun yu i sidaet nayit na tumatyan. ⁶A kirun yina nuto woki i yobu i pirit nagon nun a tetenakin lepen nu, anyen lepan bonjo ruruka kata ko perok alip gelen ko miajin murek ko merya bukien. ⁷A kirun moron a 'duki ki yu, a mayikolo ko malaikajin kayit moroni ko yilo kirun. A yilo kitun se ko malaikajin kayit moroni moro, ⁸Ama a se ke tela a se kori gwe 'bak nene pirit ki yu kwon. ⁹A yilo kitun duma logon gwe a munu lo 'beron lo, logon a lunu a kanjoonit ko a ditani, logon a togiraddu juron lin ti kak, ke gube kak ko lepen i pirit na gelen. ¹⁰A nan yingi gworo lobot ki yu logon kulya adi, lute, tiyanana lwokit ko rinjit, ko tumatyan na nun likan, se ko kido na masia loyit gwe kata; kogwon kanjoonit lo lunaeirik kan aje gube kak logon nokindo se ko nun lin i komon ko tuparan ko tukwaje. ¹¹A se ke teya lepen kogwon rima ti kilolon se ko kulya loyit logon se a tokorju adi a gwak lo; kogwon se'bak ko yeye ru nase, madi ko kodo po a twan. ¹²Ta 'dikolo, se ko ta lin lo gwolon i lukata nase kilo, lyon i ta lyonon kogwon kine no! Woidio do kak se ko tor duma na'balan, kanjoonit aje po kak kasu ni ko woran a duma, kogwon lepen deden adi dinjit nayit a nanjutut! ¹³A kirun nagon yilo kitun aje met adi nye aje gube kak nu, a lepen suluji rikoddu nuto na yunundo niro luwalet na. ¹⁴A yina nuto tikini kopukon murek ti yuku logon a duma, anyen 'daadu pajo ko munu i yobu kata kayit i pirit nagon rurukanikin lepen 'bura ko kinajin musala ko swot nu. ¹⁵A yilo munu yakaddi pion kayit i kutuk gwoso kare ko yina nuto i mukok, anyen 'dokoddu lepen. ¹⁶Ama a kak narakindi yina i nuto, a kak naji kutuk nayit i kutuk lo. ¹⁷A kirun yilo kitun inge woran ko yina nuto, a lepen iti kanjo moro ko pitono ti njawik ti yina nuto, logon a'debba saresi ti nun se ko kulya na tokor yesu kune. ¹⁸A yilo kitun gwidiki i kijit na tor duma na 'balan.

Chapter 13

¹A kirun nan meddi gworon punun kanjo i tor na 'balan. Lepen gwon ko ongwora puok ko kusik buryo, a lepen gwe ko loguyajin puok kayit i ongwara, a Karin nagon lawerikin nun ke wuroki kayit i kusik lin gelen gelen. ²A gworon lo met nan lo gwe ko komiru. A yilo kitun tindi lepen rinjit nayit, ko sidaet nayit na tumatyan, se ko kido duma. ³A nene na kusik kayit metani gwoso nagon a bonoji parik nyona ko twan, ama a dika nagon kodo tatuja lepen na ke lik. A ntu ti kak lin sorji sorju i kepoddu na yilo gworon. ⁴A se twoji yilo kitun kogwon nye aje tindu gworon kido nayit, a se koti twoji yilo gworon adi, na logon gwoso yilo gworon? ⁵A yilo gworon ke tiki kutuk na jambu ko 'dudungu laundi nun, a lepen ke 'buruki i konda na kulya kayit yapala merya injwan wot murek. ⁶A kirun lepen naji kutuk nayit, a jambi kulya na lawerikkin nun, i launda na Karin kayit, se ko pirit nayit gwilinit, morja ko se lo sida ki yu kulu. ⁷A lepen ke rukoki i moro ko ntu ti nun ko i teya se, a lepen ke 'buruki kido saret i kotumiton lin, ko i gweyajin ti ntu lin, ko i kutusin lin, se ko i juron lin. ⁸A ntu lin lo gwolon i kak ni kulo molu twoji lepen, kweja adi se lin logon Karin kase koju suluja i gweya na na kak 'bak na kilon lo tatua lo. ⁹Ntu logon ko swo tin ye yingi kine kulya. ¹⁰Ko ntu logon mokaji i todpien ti nye jonani. Ko ntu logon tatuja ko bandu a tin ye koti tatuani ko bandu. Yina 'de'dekarin adi ti ntu ti nun nonaddi tojo ko 'dutet ko ti yubbi yubbo. ¹¹A kirun nan meddi lele gworon purun kanjo i kak. Lepen gwon ko ongwara murek gwoso ti kilolon kulo, a lepen jambi gwoso na kitun na. ¹²A lepen sarji ko kido na gworon togelen ko yilo gworon, a lepen tindi na kak se ko ntu lin lo sida kata kulo i twoju na gworon togelen lo. Yilo a gworon logon dika nayit nagon kodo tatuja lepen na aje lik. ¹³A lepen kondi kweyesi temejik, tindu madi kiman i duruun kak ki yu a ntu memedda. ¹⁴A lepen togiraddi ntu ti kak i konda na kweyesi nagon a'bururki nye i kondai komon na yilo gworon. A nye takindi ntu tin a kak anyen tetenda nyoue a na gworon lo bandu ama gwon jorun lo. ¹⁵A lepen ke rukoki i tindu no nyomue na yilo gworon yukun nagon a na ru, anyen yina nyonue kodo jajambu, anyen tindu ntu lin lodon a twoju lepen kilo i tatua. ¹⁶A nye tindi ntu lin i giru anyen gwugulua, lodikik ko temejik, kworoniko ko lomerika, lui se ko 'dupi. Kilo ntu giru kase i konisi lutaten kode kase i komonisan. ¹⁷A nye kenye rukokondo lele ntu i gworondo kode i tugworju tun ntu logon a giruki Karin ti tilo gworon kode kenet na Karin kayit. ¹⁸Yina 'dekarikin konon. Ntu logon kukurun lilimon lo ti lepen gayi kenet jambu Karin ti ntu. A kenet nayit gwe a miajin bukien ko marya bukien wot bukien (666).

Chapter 14

¹A kirun a nan meddi yilo kilon gwogwodan i mere siona ko ntu alipan mia gelen ko merya inwan wot inwan (144,000) ko lepen I pirit na gelen. Kilo ntu Karin kayit se ko ti money a wuroki kase i komondikan. ²A nan yingi wogon ki yu gwoso wonon na karya jore ko gwoso rumon duma na kirpya lo koi. A wonon na yin nan nag we gwoso na kajuloki ti tomon lo juyo tomon kase. ³A se yoyi koli lolu duk i komon na sidaet na tumatyan jo i komon na njo inwan lo gwon jorun kulo se ko i komon na kilo temejik. A ntu gwe 'bayin lo bubulo jujumbu yilo tun ntu alipan mia gelen ko merya inwan wot inwan (144,000) logon a dake i kak 'bukulun kulo. ⁴Kilo a ntu logon 'bak ko toludda 'borik ko ntu na wate, kogwon se a tiju 'borik a loke. Se woro i pirit na gelen ko yilo kilolon ko nye tu da. Se a dake i kiden na ntu gwoso ludweki wanesi ti kokuwe a ti nun ko a ti yilo kilolon. ⁵Se kwon 'bak jambu kulya 'burono, a gwe 'bak yuyukesi. ⁶A kirun nan meddi lele malaikat 'da'daju i woli na ki. Lepen gwon ko lone lobut lo yeyenon anyen laikin ntu tin a kak, ko i juron lin, se ko i gweyajin lin ti ntu. ⁷A lepen kulyani ko gworo lobot adi, kuggi ta nun ko buyi ta lepen. Kogwon dinj aje po nagon nye 'dungi putesi. Twoji tan ye lo gweja ko ki ko kak, ko toron ti 'balan se ko konyen ti pion lo. ⁸A malaikat tomurek lo ruddi i jambu adi, babel a'doro! Koji duma na a'doro! Nye na tindu juron lin i moju na binyo ti towuton nayit nagon jonda woran na nun na, a'doro! ⁹A kirun malaikat tomusala lo russi jambu ko gworo lobot adi, ntu lo twoju yilo gworon se ko nyonue nayit a ke giruki gwuluet kase i komonsikan kode i konisi kulo. ¹⁰Molu koti momoju binyo nagon a woran na nun, nagon 'bukoki 'bak yulo i kopo na noma nayit. A se mulo tomieni ko kiman se ko pisek i komon na malaikajin loke se ko na yilo kilolon. ¹¹A kopurot lo puriun ki i tomie nase lu purioro ki nupi nupi. Kilo ntu lo twoju yilo gworon se ko nyomue nayit ko se lo giruki gwuluet na Karin kayit kilo a yukan ko tuparan ko tukwaje. ¹²Ee, yina a kuwe nagon ntu ti nun, kweja adi se lo 'debba saresi ti nun a yubbi yesu kulo kodo nononaddu tojo ko 'dutet. ¹³A nan yingi gworo kuun ki yu adi, wurji adi, suluja tiyanana lo twatwa a kalyonok logon a twatwa ko matat i mugun kilo. A mulokoty loke ruggi adi, Ee, se 'diri a kalyonok, se yuyukan i dara nase na kita, konesi kase moraddu kose. ¹⁴A kirun nan meddi 'diko nakwe gwe yu, ke lele njo gwoso ntu sida kata. Lepen gwon ko loguya logon a dakap kayit i kwe se ko wale neret logon a lopi kayit i konin. ¹⁵A kirun lele malaikat lupundi kanjo I kadi na nun kata, lungu nye lo sida i diko kata lo ko gworo lobot adi, sukindi wale lelut, sukuje nerja, kogwon dinj neret aje po, kogwon kinyojin ti kaka je yoge (jo). ¹⁶Nyena a nye lo sida i 'diki kata lo winundi wale loyit i na kak a kinyojin lin ti kak nerani nera. ¹⁷A lele malaikat lupuddi kanjo i kadi na nun nag won ki yu. Lepen koti gwon ko wale neret logon a lopi. ¹⁸A kirun lele malaikat logon ko kido saret na kiman lupuddi kanjo I pirit 'yuret na rubngajin. A lepen lungi nye logon ko wale lopi lo ko gworo lobot adi, sukindi wale lelut lopi, suluji nerja ludweki ti binyo tin a kak, kogwon ludweki kayit aje yone (jo). ¹⁹Nyena a yilo malaikat winundi wale loyit i na kak, a nerji ludweki ti binyo tin a kak, a gubakindi se i pirit duma ryoket na binyo nagon a woran na nun. ²⁰A ludweki ti binyo ryokani ryoka i pirit ryoket na binyo i kanjo na koji, a rima 'bukundi kanjo i pirit ryoket na binyo, a juruu juruu tojo ko murut na kusan ko kodo gwodan kata. A kine rima 'doke 'dokon gwoso mailijin miajin murek (200 miles) (1,600 stadia).

Chapter 15

¹A nan meddi nene kweyet ki yu a duma ko a sorit malaikajin buryo ‘debba twana logo buryo logon gwe a ti ‘dutet. A ko kilo twana aje ‘baka a woran na njun koti ‘bakani’baka²A nan meddi nene njo gwoso tor nagon meta gwoso mandara a njoya ko kiman. A nan koti meddi se logon a teya yilo gworonj kweja adi a teya nyomue nayit se ko kenet na Karin kayit. A se gwode nyona ko tor nagon meta gwoso mandara na, gwon ko tomon ti njun kase i konisi.³A se yoyi koli lo mose kalipuonit lo njun se ko koli lo yilo kilolonj adi, matat njun kabulonit lo njun linj, konesi kunok a temejik ko a soresi! Pon mor lo jorun, kikolin kulok gwon gwogwo ko a gwak! ⁴Pon matat, njan logon a kujono do? Njo logon a buya Karin kunok? Kogwon do gelenj aloke njutu ti juron linj molu popo a dukakini kak i twoju na do, kogwon konesi kunok na rigwo aje kweya.⁵A i mukok na yina a nan meddi kadi na njun a njai nagon kemia na tokoret nag won i lukata nayit, ⁶A malaikajin buryo lo ‘debba twana logo buryo kulo lupundi kanjo i yina kadi. Se a jupu bonjwat naparere a nake ko kokobbu, ko goman nagon a dakap a dukuki kase i kidojin.⁷A lele lo njo injwan lo gwon jorun kulo tindi kilo malaikajin buryo dikoriot buryo. Kine diktoriot a tetena ko dakap a jore ko woran na njun lo yeyenon njupi njupi. ⁸A kadi na njun ke jore ko kopurot lo po i minyo lo njun se ko i rinjit nayit, a lele njuto gwe ‘bayin lodon bubulo i kadi kata tojo ko twana logo buryo ti malaikajin buryo kulo gwe’baka

Chapter 16

¹A kirun nan yingi gworo lobot lo kuun kaŋo i kadi na n̄un kata, takindi malaikajin buryo adi, iti ta, ‘bukoki ta woran na n̄un nag won i dikoriot buryo kine i na kak.²A malaikatat togelen lo iti tu, a’bukokindi woran nag won kayit i dikori kata nai na kak, a mugunya ti n̄utu logon a giruki gwuluet na yilo gworon a twoji nyomue nayit kulo pudoni a dikasin nagon lukuuti momon.³A malaikatat tomurek lo bukokindi woran nagon kayit i dikori kata na i tor duma na’balaŋ kata, a tor lopuggi gwoso rima ti n̄uto lo twan; a n̄o liŋ lo gwon joron i lukata nayit kulo ke twatwa.⁴A malaikatat tomusala lo ‘bukokindi woran nag won kayit i dikori kata na i karya kata se ko i kuwen ti pion kata, a se lopuggi a rima.⁵A nan yingi malaikatat logon a duma lo kerya lo kulyani adi, do loke lo, do logon tiyanana kata, do koju beron gwon kata, do a lo rigwo, kogwon do aje ‘dun̄go kine kulya tina. ⁶adi, kogwon kilo n̄utu a’bukoddu rima ti n̄utu ti n̄un se ko ti nebijin, a do ke tindu se i moju na rima, yina a n̄o nagon a jukin se”. ⁷A nan yingi pirit ‘yuret na rubangajin kulya adi, Ee “pon matat n̄un kabulonit lo n̄o liŋ, ‘dun̄go nenut na putesi a gwak ko a na rigwo.”⁸A malaikatat tionwan lo ‘bukokindi woran nag won kayit i dikori kata na i kolon, a kolon ke ‘buruki i royu na n̄utu ko kiman. ⁹Nyena a vutu ke rolo parik; a se lombi Karin ti n̄un logon ko rinjit na kilo twana lo a se gwe ‘bak ko lopuggo toiliyot anyen buya lepaŋ.¹⁰A malaikatat tomukanat lo ‘bukokindi woran nagon kayit dikori kata na i sidaet na tumatyan na yilo gworon; a pirit nagon nye tumatyan kata na ke wora a mude; a n̄utu koji nedepa kase kogwon mien, ¹¹A lombi n̄un lo ki kogwon tomie nase se ko ‘dikasin kase, ama a se gwe ‘buk ko lopuggo toiliyot I konesi kase.¹²A malaikatat tobukien lo ‘bukokindi woran nag won kayit i dikori kata na i kare duma parat, a pion kayit wereyoni wereyo anyen gwon a kiko lo moran lo po i swot lo yure. ¹³A kirun nan meddi muloko lorok musala gwoso lodokia lupundo kaŋo i kutuk na yilo kitun, ko i kutuk na yilo gworon, se ko i kutuk na nebi’buronit. ¹⁴Se a mulo ko lorok logon konda kweyesi. Koko tu kaŋo i tutununda na moran ti kak ‘bukulun i moto i lor duma lo. N̄un kabulonit lo n̄o liŋ.¹⁵(mete, nan yilo popo gwoso kolanit. N̄uto logon kuwen kayit gwon ŋa ko a jupu ajo lo a kalyonj, anyen nye gwon ti woro a limu kana a n̄utu gwe a medda lepeŋ i gwon limu.) ¹⁶A kilo muloko tutundi moran i pirit na gelen tojo i pirit na luŋu ko kutuk na Ebere a Armegido.¹⁷A malaikatat toburyo lo ‘bukokindi woran nag won kayit i dikori kata na i kobunjit, a gworo lobot kuu kaŋo i kadi na n̄un lukata i sidaet na tumatyan, kulya adi, aje kona. ¹⁸A kirun gwe a meme’dekta na ki, ko wonesi se ko tope na kipyala ti ki, a rigirigi duma gwe kata. rigirigi duma parik gwoso yilo ‘bak meta suluya i gwon na n̄utu i na kak. ¹⁹A koji duma ke kiya i tupes musala, a kojino ti juron ‘do’done kak. A n̄un key eye Babela duma, a tindi lepeŋ i moju na binyo nagon a woran nayit nap ape nag won i kopo kune.²⁰A tikonyo liŋ liki likin a merya kenye meta. ²¹A kudu duma lo torok logon turukti gelen temunda lwolwon rotolan mia gelen julo ‘do’done ko n̄utu ki, a n̄utu poki i lombu na n̄un kogwon tomiesi ti torok ti kudu, kogwon se a tomiesi temejik parik.

Chapter 17

¹A lele lo kilo malaikajin buryo lo gwon ko dikoriot buryo kulo pondi kuwe ni a jambi ko nan. A lepen takindi nan adi, po, nan de kwekwekin do putet lo 'dujoki kawute na wuton parik nagon sidaki i karaya jore na. ²Moran ti kaka je tolup ko lepen, a ntu ti kak ke memeri ko binyo ti towuton nayit. ³A kirun yilo malaikatat dokoddi nan i yobu i rinjit na mulokoty loke, a nan meddi nuto nakwan sida i gworon lotor ki. Yilo gworon a jore ko Karin nagon lawerikin nun, lepen gwon ko kusik buryo ko ongwara puok. ⁴Yina nuto a jupu bongwat nabule ko nator, ko a tokwelenyo ko dakap ko nurupo nakwekwelen na gworo go se ko kunie nurupo nake nagon a mogaritajin. A lepen gwe ko kopo nagon a dakap kayit i konin a jore ko no na mamana se ko lut ti towuton nayit. ⁵A Karin nagon mumuko ke wuroki kayit i komon adi,abela duma, note kawutajin ko na no na mamana ti kak. ⁶A nan meddi yina nuto a meran ko rima ti ntu se ko rima ti ntu logon tokujo kulya ti yesu kulo. A na meddi nan lepen nu, a nan ke sorju parik. ⁷A yilo malaikatat piji nan adi, ko nyo nagon do sosorju? Nan de tatakin do lwono ti yina nuto se ko ti gworon lo yeyekeji lepen, logon ko kusik buryo ko ongwara puok lo. ⁸Gworon lo met do koju jorun lo tiyanana gwe'bayin, ama lepen molu popo kanjo i dili nagon 'bak 'dutet a iti i tukara. A ntu ti kak logon Karin kase suluja i gweya na kak 'bak ko wuroki i buk na ntu lo gwon jorun kulo molu sorji sorju na meddi se yilo gworon nu, kogwon lepen koju gwon jorun, ama tiyanana gwe 'bayin, ama lepen molu koti popo. ⁹Yina 'dekarikin konon se ko kurundo na lilimon. Kusik buryo logon yina nuto sida kata; ¹⁰Se koti a moran buryo. Mukanat aje 'dodo, gelen nyu gwon kata, lele lo bak ko nyu po, a ko lepen a po, lepen kodo monundo ko dinjit a nadit. ¹¹Gworon logon koju jorun ko tiyanana gwe'bayin lo, nye logon a tobudok, ana nye a lel lo buryo kulo, a nye molu iti i tukara. ¹²Ongwara puok lo met do kulo a moran puok logon 'bak ko nyu suluja tumatyan; ama se wuju kido saret anyen gwon a moran ko sa gelen tunj i pirit na gelen ko yilo gworon. ¹³Se lin gwon ko yeyeet gelen, a tindi yilo gworon rinjit nase se ko kido saret. ¹⁴A se molu moroni ko yilo kilolon, a yilo kilolon mulo teyi se, kogwon lepen a matat lo kimak ko a morlo moran. A ntu lo gwon ko nye kulo molu narundi teya nayit, kweja adi kilo a se logon nye a lunun. Ko a wulun, ko a gwodan ga kulo. ¹⁵A kirun lepen takindi nan adi, karya logon do a met logon yina kawute sisidani kilo, kweja adi se a gweyajin ti ntu, ko a lodiron, ko a juron, ko a kutusin. ¹⁶A ongwora puok lo met do kilo, se ko yilo gworon, koko molu maman yina kawute; a se molu kolokindi lepen 'bak nene no, a rosoddi bongwat kayit kanjo, a molu nyesi mugun nayit a 'yurji lepen ko kiman. ¹⁷Kogwon nun aje tin kase i toiliyot i konda na yeyeet nayit, kweja adi anyen se gwon ko yeyeet gelen i tindu na yilo gworon kido nase saret, tojo ko kulyaesi ti nun molu a temakinda. ¹⁸A nuto na met do nag we a koji duma nagon tumatyan ko moran ti kak.

Chapter 18

¹A i mukok na yina, a nan meddi lele malaikatat po kak ki yu. Lepen gwon ko kido saret a duma, a kak metani a nake kogwon parara na minyo loyit. ²A lepen marangi marangu ko gworo duma adi, “Babela a ‘doro! Koji duma na a ‘doro! Lepen aje wora a pirit sidaet na muloko lorok, a pirit na muloko lin logon a lut ko logon mamana. ³Kogwon juron lin aje moju binyo ti towuton nyait, a moran ti kak ke tolup ko lepen, a katujarak ti kak a wora a kworoniko konjo kayit nagon nye a momyota ko se abulondi kune. ⁴A kirun nan yingi lele gworo kun ki yu adi, ta ntutu kwe, pot a kanjo kayit ni, anyen ta bonjo gwon a narunda toronjin kayit, ko anyen ta bonjo gwon a rinja ko twana kayit! ⁵Kogwon toronjin kayit aje ‘du’duluddu tojo ko ki, a nun key eye konesi kayit narok. ⁶Konaki ta lepen gwoso na konakindi nye kule ntutu kune. ropaki ta lepen danjin murek ko gwon no na kon nye kune. ‘yuloki ta lepen i kopo nagon nye yen yulokindi kule ntutu na. ⁷Temaki ta lepen mien se ko delya a duma nagon jojo ko buya nayit na mugun se ko sida nayit bura a monyota ko no lin abulondi. Kogwon lepen yenon kulya ko mugun adi, nan sida a mori nan bayin a karube, a nan molu kenye meddi delyaesi kwon. ⁸Nyena ko yina kwe a twana kayit logon a twanti logo, ko deliyesi se ko dyan kulo molu ‘dukin ko lepen ki i lor gelen, a lepen molu ‘yurani ‘yura ko kiman adi kuyum; kogwon matat nun logon aje ‘dungo putet loyit adi nye a naron lo a lo rinjit. ⁹A moran ti kak lo tolup ko lepen lo ‘bura a monyota abulondi kulo, molu luluji lulujo jojokoja kidojin i kulya ti lepen na meddi se kopurot lo kiman nagon ‘yuranikin lepen nu, i gwululuoddu ki. ¹⁰A se molu gwode pajo kukujono parik i tomie nayit, a suluji adi, “woidio koji duma! Woidio Babela koji na rinjit! No a ‘dunjoki putet i saa gelen tun! ¹¹A katujarak ti kak molu koti suluji lulujo, a delyani deliya i kulya kayit, kogwon ntutu gwe ‘bayin logon gworo tito lo jon se kulo. ¹²Kilo tito a dakap, ko podo, ko nurupo nakwekwelen na gworo go, ko kunie nurupo nake nagon a margaritajin, ko bongwat naparere, ko kaririat na’bule se ko bongwat nator, ko gweyajin lin ti kaden lo mon palelen (tobibin), ko tito na tetena ko kala ti tome, ko gweyajin lin ti tito ti kiden lo gworo go, ko ti lolwo, ko ti witi, ko ti nurupo nakwe namilyanjak; ¹³Ko kinamon, ko binyo, ko welet, ko ‘bolok na jio a nalilinjok, ko yidin, ko kusanjin, ko arabiajin lo jijiko, se ko ntutu logon a momoka a ‘dupi. ¹⁴A katujarak kulyani ko lepen adi, ludweki lin logon toili lelut dedeggi kulo aje ‘baka. Tukworon nenut lin se ko minyojin a likin konut, a se molu koti kenye rye kwog! ¹⁵A katujarak ti kilo tito, lo ryeju tukworien ko lepen kulo, a molu gwode pojo kukujono parik i tomie nayit. A se molu luluji lulujo jojokoja kidojin. ¹⁶A gwine adi, eoidio, woidio koji duma nagon ntutu kayit jupu bongwat naparere, ko na’bule se ko nator, ko a tokwelenyo ko dakap, ko nurupo nakwekwelen na gworo go, se ko nurupo nake nagon a margaritajin! ¹⁷Kogwon kine tukworienjin lin a koro i saa gelen tun! A kirun dumalak ti kibojin ko ntutu lo jolo i kiko kibojin kata, ko kakamak lin, se ko ntutu lo tujarju i tor duma na balan kulo gwo’de pojo. ¹⁸A na meddi se kopurot lo kiman nagon ‘yuranikin nu koji i gwululuoddu ki nu, a se wonoro ki adi, koji ‘bayin kwon nagon a duma gwoso yina koji! ¹⁹A se raddi putuk kase I kusik, a luluji lulujo jojokoja kidojin, a gwine adi, woidio, woidio koji duma! Ntutu lin logon a komonye kibojin i tor kata kulo a wora a kworiniko ko rukworien nayit duma! Lepen koro i saa gelen! ²⁰No ki lyonji lyonjon, ta ntutu ti nun kata luyokie, se ko ta nebijin, lyonji ta lyonjon i kulya kayit, kogwon nun ‘dunjokindo lepen putet arabat i kulya kasu! ²¹A kirun malaikatat lo rinjit ‘dumundi nurupit gwoso kijo nagon a duma, a gubaddi i tor kata adi surum, a kulyani adi,abela koji duma molu gubaji tina ko rinjit a molu kenye rye koti kwon. ²²No koji, wonon na tomon, ko na kayolok, ko na kakutak ti kilibajin, se ko na kakutak ti burugijin molu koti a yina konut kwon. A bodwat ti no lin kade kade molu gwe a rye konut kwonji a wonon na kijolon molu koti gwe a yina konut kwonji. ²³A lombojin molu koti gwe a kobbu konut kwon, a gworo lo kayemanit kode nye na yeyema na molu koti a yina konut kwon. Katujarak kulok koju gwon a ntutu temejik ti kak, a do ke togirja juron lin ko kandu nenut. ²⁴Kine kulya pokin tina kogwon rima ti nebijin, ko ti ntutu ti nun, se ko ti ntutu lin lo tatua i kak ni kulo kenye rye i lukata na yina koji.

Chapter 19

¹A i mukok na yina, a nan yingi wogon duma gwoso woŋon na ntu jore parik ki yu wogon adi, Aleluya! Nun likan a kalwokonit, lepen gelen bubula, lepen a kobulonit lo ŋo lin! ²Kogwon lepen ‘dungo putesi a gwak ko torigwo. Lepen a ‘dungo putet lo kawute nagon wuton parik nagon a kotju kak ko towuton nayit, a lepen ke ropakinda rima ti kalipunok kayit ko yina kawute i kwe. ³A se koti woŋoro adi, Aleluya! Kopurot lo yina koji gwululuoddu ki nupi! ⁴A kirun temejik merya murek wot inwan se ko ŋo inwan lo gwon jorun kulo, ‘do’done kak rupe I twoju na nun lo sidaki i sidaet na tumatyan lo, kulya adi, Aleluya! Amin!’ ⁵A gworo lo kuu i sidaet na tumatyan kulya adi, pupurje ta nun likan! Ta kalipunok lin ti nun, la ntu lodidik ko temejik lo kukuk lepen kilo. ⁶A kirun nan yungi woŋon gwoso na ntu jore, ko gwoso woŋon na karya jore, ko gwoso rumon duma na kipyala ti ki, woŋoro adi, “Aleluya!” kogwon matat nun likan kabulonit lo ŋo lin tutumatyan! ⁷Ti yi lyonji ta lyonjon ko ti nyolani nyola, ko ti yi buyi ta lepen kogwon dinjit nagon kilolon yeyembi na aje po. Nakwan nayit aje tetenda mugun ajo. ⁸Nun aje rukokin lepen i jupu na bonjo nabut naparere, kokobbu ko a nake. (bonjo nabut naparere kweja konesi na rigwo ti ntu ti nun.) ⁹A kirun malaikatat takindi nan adi, wurji adi, “ntu logon a lunge i budu lo kilolon yemet kilo a kalyonok. A lepen koti takindi nan adi, “kilo a kulyesi gwak ti nun.” ¹⁰A kirun nan’dorone kuyit i mokosi i twoju na yilo maliakat, ama lepen goji nan adi, ko konda tina. Nan ko do se ko lunjosuruk a kalipunok. Yi lin a kotokorok ti kulya gwak na jam yesu kune; kolumbo twoji nun. Kogwon kulya gwak na tokor yesu kune a mulokoty lo tindu nebijin i keju. ¹¹A kirun nan meddi ki gwon ŋa, mete, a kusan nakwe gwe yu, a nye lo sidaki kuyit ki lo lununi a lo to’diri ko a logon a lopuggo kwan, lepen ‘dungo putet gwogwo, a moroni gor ko rigwo. ¹²Kuwen kayit norju gwoso nedepa ti kiman, a loguyajin jore gwe kayit i kwe. A nye gwe ko Karin a wuroki kayit i mugun nagon lele ntu a denda, tun lepen ko mugun nayit lo denda. ¹³Lepen a jupu bonjo a jurutoki i rima kata, a Karin kayit lununi a kulyaet lo nun. ¹⁴A tenon ti kamorok ti ki kepoddi lepen, woro ko kusanjin nakwe ko a jupu bonjwat nabut nakwe ko a nake. ¹⁵A bandu lopi lupundi koŋo kayit I kutuk anyen totokji ntu ti juroni a lepen molu yuggi se ko ture logon a wititot, a nye molu ryoggi ludweki ti binyo I pirit ryoket nagon a woran na nun kabulonit lo ŋo lin. ¹⁶A Karin ke wuroki kayit i bonjo se ko kayit i pundi adi, “mor lo moran ko a matat lo kimak.” ¹⁷A kirun nan meddi malaikatat gwo’dan i kolon kata. A lepen lungi kwenya lin logon ‘dadaju i woli na ki kulo ko gworo lobot, kulya adi, “momorundi ta lin ni i nyesu na rorwe duma logon nun a teten lo.” ¹⁸Anyen ta bonjo ko nyesu opuo ti moran, ko ti kanyomok ti kamorok, ko ti ntu walan, ko ti kusanjin ko kajonak kase, se ko opuo ti ntu lin lui ko ‘dupi, lodidik ko temejik. ¹⁹A kirun nan meddi yilo gworon, ko moran ti kak se ko tenon kase ti kamorok aje momorja i moro ko nye lo sida i kusan ki lo, se ko tenon kayit ti kamorok. ²⁰A yilo gworon se ko nebi ‘buronit ke moka. Yilo nebi a nye lo konda kweyesi ko gworon a twoji nyomue nayit kulo. A se lin murek gubajini jorun i tor na kiman na kokobbu ko pisek. ²¹A nye logon sida i kusan ki ke tatu pitono ti ntu kulo ko bandu lopi lo lupundo kanjo kayit i kutuk lo. A kwenya lin ke yimot parik ko opuo ti kulo ntu.

Chapter 20

¹A kiruŋ nan meddi malaikatat i po aka ki yu, lepen gwon ko ŋaet lo dili nagon bak dutet se ko tuŋuti duma kayit i konin. ²A lepen moggi yilo kitun logon gwe a munu lo beron, logon a koŋoonit ko a sitani lo, a rereggi lepen kiŋajin alip gelen. ³A lepen gubaddi nye I dili nagon bak dutet, a kinuddi lepen kata go, a nye jokakindi kweyet, anyen lepen kodo gwon a togirja juron koti, toyo ko kiŋajin alip gelen a'baka. A i mukok na yina anye kodo yukweni kaŋo ko diŋit a nadit. ⁴A kiruŋ nan meddi sidaesi ti tumatyan, a ŋutu lo sida kata kulo ke tiki kido 'duŋet na putesi. A nan meddi kodudwolon ti ŋutu logon kusik kase a'duŋo kaŋo kogwon se a tokorju adi yesu a gwak a se ke laiŋa kulyaet lo ŋun. Koko'bak ko twojo yilo gworoŋ kode nyomue nayit, a gwe 'bak ko giruki gwulyet nayit kase i komoŋsikan kode kase i konisi. A se ke ru koti a tumatyane ko kristo i pirit na gelen ko kiŋajin alip gelen. ⁵Yina a ŋiet togelen i twan pitono ti ŋutu lo twatwa kulo gwe bak ko ru tojo ko kiŋajin alip gelen a'baka. ⁶Se a'boriya ko a loke se lo ŋarunda ŋiet togelen i twan kilo! A twan tomurek gwe 'bak riŋit kase ki, ama se molu gwon a koanijin ti ŋun ko a ti kristo, a se molu tumatyane ko lepen i pirit na gelen ko kiŋajin alip gelen. ⁷A ko kiŋajin alip gelen kulo aje 'baka, a sitani molu yukweni kaŋo i pirit rereket nayit. ⁸A lepen molu iti i togirja na juron lo gwon i swoton iŋwan ti kak kulo, Gog ko Maggog a momorundi se i pirit na gelen i moro. Koko jore parik gwoso sese na tor. ⁹Se a reun i kak'bukuluŋ a tombi mera na ŋutu ti ŋun se ko koji nagon nye nyanyar na; a kimaŋ na 'duruu kak ki yu a 'yurji kilo merok adi kuyum. ¹⁰A kaŋoonit lo togirja se lo ke gubaki i tor na kimaŋ ko na pisek nagon yilo gworoŋ se ko nebi'buronit aje gubaki kata na, a se molu tomieni tomie ŋupi ŋupi ko tuparan ko tukwaje. ¹¹A kiruŋ nan meddi sidaet na tumatyan a duma ko a nakwe, se ko nye lo sidaki nyin lo. A kak ko diko woki wokon kayit i komoŋ a liki likin 'dutet. ¹²A nan meddi ŋuto lo twatwa – temejik ko lo'didik – gwogwodan I komoŋ na yina sidaet, a bakan ŋaini ŋai, a kiruŋ nene buk na ŋaini. A ŋutu lo twatwa kulo ke 'duŋoki putesi gwoso i konesi kase nagon a wuroki i bukan kune. ¹³A tor duma na'balan topunundi ŋutu lo twatwa kaŋo kata yu, a twan se ko pirit na muloko koti topunundi ŋutu lo twatwa kase. ¹⁴A kiruŋ twan se ko pirit na muloko gubakini i tor na kiruŋ. Yina a twan tomurek-tor na kimaŋ. ¹⁵Nyena ko lele ŋuto logon Karin kayit 'bak ko rye a waroki i buk na ŋutu lo gwon jorun na, a lepen gubakini i tor na kimaŋ.

Chapter 21

¹A kiruŋ nan meddi ki luduk se ko kak na luduk kogwon ki na kokwe se ko kak na kokwe na aje likin, a tor duma na'balan kotu gwe 'bayin. ²A nan meddi koji nake nagon a yerusalema na luduk i po kak ki ko nŋun yu, aje tetena ajo gwoso nŋiro na yeyema na tokwilinyiki late. ³A nan yingŋi gworo lobot kuun i sidaet na tumatyan, kulya adi, lute, nŋun aje poi gwolon ko nŋutu kiden; lepen molu sisida, ko nŋutu kiden, a se molu gwe a nŋutu kayit; a nŋun ko mugun nayit molu gwe kase kiden a nŋun lose. ⁴A nye molu seji nŋolitan lin kase i kuweni a twan, ko deliya, ko gwien, se ko mien molu kotu gwe 'bayin, kogwon nŋo ti 'beron kune aje 'baka. ⁵A nye lo sida i sidaet na tumatyan lo kulyani ade, "mete! Nan kokon nŋo lin a naluduk." A lepen kotu yuyi kulya adi, "wure wur kine kulya, kogwon kulo a kulyaesi lo yiyiniki ko a gwak." ⁶A kiruŋ lepen takindi nan adi, kine kulya aje kona! Nan logon a Alpa ko a Omega, a suluet ko a 'dutet. A nan molu tindi nŋuto lo moka kure lo pion na lelekun. ⁷i kidi toruet 'bak ropet. Nŋuto lo teya lo kine nŋo molu gwon a kayit lomore, a nan molu gwe a nŋun loyit, a nye molu gwe a nŋuro lio. ⁸Ama nŋutu kyjonok, ko nŋutu logon 'bak yupet, ko nŋutu logon konda nŋo na mamana, ko katatuak, ko kalupok, ko kawanak, ko katwoyok ti nŋo muejin, se ko 'buronok lin pirit nase molu gwon i tor nagon 'yurja a kiman ko pisek. Yina a twan tomurek. ⁹A kiruŋ lele lo malaikajin buryo lo gwon ko dikoriot buryo a jore ko twana logo buryo ti 'dutet lo pondi kuwe ni, a kulyani ko na adi, po, nan de kwekwekin do nŋiro na yema a nakwan na yilo kilolon. ¹⁰A lepen 'dokoddi nan i rinjit na mulokoty loke i mere duma ko a lojo, a kwekindi nan yerusalema koji nake na rurwan i po kak ki ko nŋun yu, ¹¹Gwon ko minyo lo nŋun. A kobbu nayit gwe gwoso kobbu na nŋurupit nakwekwelen gwoso yasipidi na gworo ko gurut na jore parik, ko a nake gwoso nŋurupit nasulyon. ¹²Yina koji gwon ko groom nagon a mariŋ najo ki, nag won ko kotumiton puok wot murek, a malaikajin puok wot murek gelen gelen gwe i kine kotumiton, a Karin ke wuroki i kine kotumiton gelen gelen nagon a Karin ti kotumiton puok wot murek ti nyakwerat ti yisaraele. ¹³A kotumiton musala gwe i swot lo loki, a musala gwe i swot lo tokotyaj. ¹⁴A goron nagon a mariŋ na koji gwe ko pipilesi puok wot murek, a Karin puok wot murek gelen gelen gwe kase ki. Kine a Karin ti lugokie puok wot murek ti yilo kilolon. ¹⁵A malaikatat lo jambu ko nan lo gwe ko nŋo gwoso paduŋi temet nagon a tetena ko dakap anyen temerikin koji, ko kotumiton kayit se ko goron nayit nagon a mariŋ. ¹⁶A koji ke tetena ko goŋesi (regorego); a jolan nayit kak ko tugalan nayit gwe jojo. A lepen tembi koji ko temet, a gwe a mailijin alip gelen ko miajin mukanat. A jolan nayit ki gwe jojo. ¹⁷A kiruŋ lepen tembi goron nagon a mariŋ; a gwe a lokilijan mia gelen ko merya inŋwan wot inŋwan ko temet nagon gwoso nŋutu tetembi na, nagon yilo malaikatat tetembi na. ¹⁸A goron nagon a mariŋ 'dukoni ko nŋurupo nagon a yasipidi, a koji 'dukoni ko dakap nake gwoso mandara nake. ¹⁹A pipilesi ti goron nagon a mariŋ na koji ke tokelenyo ko nŋurupo na gworo go ti gweyarijin lin; a doke togelen gwe a nŋurupo nagon a yasipidi, a tomurek gwe a sapira, a tomusala gwe a kalekidon, a toinŋwan gwe a emeralido. ²⁰A tomukanat gwe a sardoniko, a tobukien gwe a sardio, a toburyo gwe a krisolito, a tobudok gwe a berilo, a tobuŋwan gwe a topajo, a topuok gwe a krisoparaso, a topuok wot murek gwe a yakinto, a topuo wot murek gwe a ametisto. ²¹A kotumiton puok wot murek kune gwe a nŋurupo nagon a margaritajin puok wot murek; kotumit gelen tetena ko margarita gelen. A kiko lo koji gwe a dakap nake gwoso mandara. ²²A nan gwe 'bak ko met kadi na nŋun i koji kata yu, kogwon matat nŋun kabulonit lo nŋo lin se ko yilo kilolon lo gwon a yina kadi. ²³A yina koji gwe a mindi kolon kode yapa i pararaju kayit ki, kogwon minyo lo nŋun aje tindu lepen parara, a yilo kilolon gwe a lombo loyit. ²⁴A juron molu woroni i parara nayit. A moran ti kak molu jondi minyojin ti tumatyan kase i kata nayit. ²⁵Kotumiton kayit molu a kinu i tuparan kwon, kogwon tukwaje bayin yu. ²⁶A se molu jondi minyo se ko bullet na juron i kata nayit. ²⁷A nene nŋo nagon a lut molu kenye tu nyin, kode lele nŋuto logon a konda nŋo na mamana se ko'burono, ama kade nŋutu logon a wuroki i buk na yilo kilolon nagon a na nŋutu logon jorun kilo molu lo tu nyin.

Chapter 22

¹A kiruŋ malaikatat kwekindi nan kare lo pion toruesi na lelekun kaŋo i kata na sidaet na tumatyan na ŋun ko na yilo kilolon kokobbu gwoso ŋurupo nasulyonŋok. ²a'doke i kiden na kiko lo koji. A kodini toruet gwe i na pele na kare ko i nu pele. Se radan ludweki gweyarijin puok wot murek, dan gelen temba i yapa, a koropo ti kilo kaden gwe a tolikesi ti juron. ³A ŋo na rurwan nagon ŋun adi nyobulo kona kune molu koti gwe'bayin. A sidaet na tumatyan na ŋun ko na yilo kilolon molu gwe yu, a kalipunok kayit molu twoji lepen. ⁴A se molu memeddi komon nayit, a Karin kayit molu gwe kase i komonŋikan. ⁵A tukwaje molu koti gwe 'bayin kwon, a se molu kenye mindi parara na lombo kode na kolon, kogwon matat ŋun molu lo gwon a parara lose, a se molu tumatyane tumatyan nupi nupi. ⁶A kiruŋ lepen takindi nan adi, "kilo kulyaesi yiyiniki ko a gwak. A matat ŋun logon a tindu nebijin mulokoty keet lo ke sunyundo malaikatat loyit anyen ko kwekinda kalipunok kayit ti ŋun ŋo nagon pupunun 'dede.'" ⁷"mete! Nan yilo popo dede" nuto lo 'debba kulyaesi keesi tin a bak lo a'boriya." ⁸Yilo a nan, yoani, lo yinga ko medda kine kulya. A na yingi nan ko na meddi nan se nu, a nan 'dorone kak i mokosi ti malaikatat lo kwekinda nan se lo i twoju na lepen. ⁹Ama a lepen goji nan adi, "ko konda tina! Nan ko do se ko lunasirik logon a nebijin a kalipunok i pirit na gelen ko se lo'debba kulyaesi ti yina buk kulo. Twoji ŋun!" ¹⁰A kiruŋ lepen takindi nan adi, "An do ko 'deya kulyaesi keesi tin a buk, ko gwon diŋit gwe nyona." ¹¹Katoronyanit yeŋe toronda, ko ti nuto logon a lut yeŋe tolunda mugun, ko ti nuto lo rigwo yeye konda rigwo, ko ti nuto loke yeŋe gwon a loke." ¹²"Mete! Nan popo 'de'de, barunda ropesi nagon nan ropakindi nuto lin gelen gelen gwoso i konesi kase. ¹³Nan a Alpa ko Omega, lo kokwe ko a lo mukok, a sulu et ko a 'dutet. ¹⁴Nutu logon a lalaju bongwat kase kulo a'boriya, kogwon se molu 'bu'buruki kodini toruet, a molu rukokini i lupu koji i kotumiton. ¹⁵Ama nuto logon kaŋo kilo a'dionojin, ko kawanak, ko kalupok, ko katatuak, ko kakwakwasak ti nyomuejin, se ko nuto lin logon nyarju konda ŋo 'burono. ¹⁶Nan, yesu, a sunyundo malaikatat lio i tokurukindo na ta kine kulya kogwon kulya ti kenisajin. Nan a kukurite ko a nyakwerat lo Dawidi. Nan a kasorokoti lo waran kokobu." ¹⁷A mulokoty loke se ko nye na yema na kulyani adi, "po!" ko tin ye lo yinga lo kulyani adi, "po!" ti nuto logo ko kure lo pondi, ko tin ye lo mimindi pion toruesi lo tin ye wuji'bak ropet. ¹⁸Nan yoani tokurukindo nuto lin lo yinga kulyaesi kessi ti yina bak kulo adi, ko nuto a 'yayu se a ŋun molu'yalakindi lepen twana logo logon a wuroki i na buk kulo. ¹⁹A ko lele nuto a'dumaddu lele kaŋo i kulyaesi keesi ti na buk, a ŋun molu 'dumaddi lepen kaŋo i ŋarunda na kodini toruet se ko koji nake na rurwan, nagon kulya kase a wuroki i na buk kune. ²⁰A nye lo tokorju kine kulya lo kulyani adi, "Diri! Nan popo 'de'de." Amina! Pondi matat yesu. ²¹Ti 'busan na matat yesu gwe ko ta lin. Amina.